

Episcopia Galati

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL SFÂNTULUI SINOD

S T A T U T U L PENTRU ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

Anul LXVII. Nr. 1-2.

Ianuarie-Februarie 1949

BUCUREȘTI

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL SFÂNTULUI SINOD

APARE DE 6 ORI PE AN // ABONAMENTUL ANUAL 750 LEI
EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE ORTODOXĂ

COMITETUL DE REDACȚIE

I. P. S. Patriarh JUSTINIAN Președinte
P. C. Preot GH. MAIOR, consilier administrativ . . Redactor responsabil
D-1 Dr. IUSTIN MOISESCU, profesor universitar Membru
P. C. Preot Dr. PETRE VINTILESCU, profesor universitar . . Membru
P. C. Preot Dr. LIVIU STAN, profesor universitar Membru
P. C. Preot Dr. D. BELU, conferențiar universitar Membru
D-1 AL. CERNA-RĂDULESCU Secretar de redacție

COLABORATORI

Inalt Prea Sfinții Mitropoliți și Arhiepiscopi și Prea Sfinții Episcopi;
Prea Cucernicii Profesori dela Institutele Teologice Universitare,
Seminariile Monahale și Școalele de Cântăreți;
Prea Cucernicii Consilieri administrativi, protopopi, preoți, etc.

CUPRINSUL

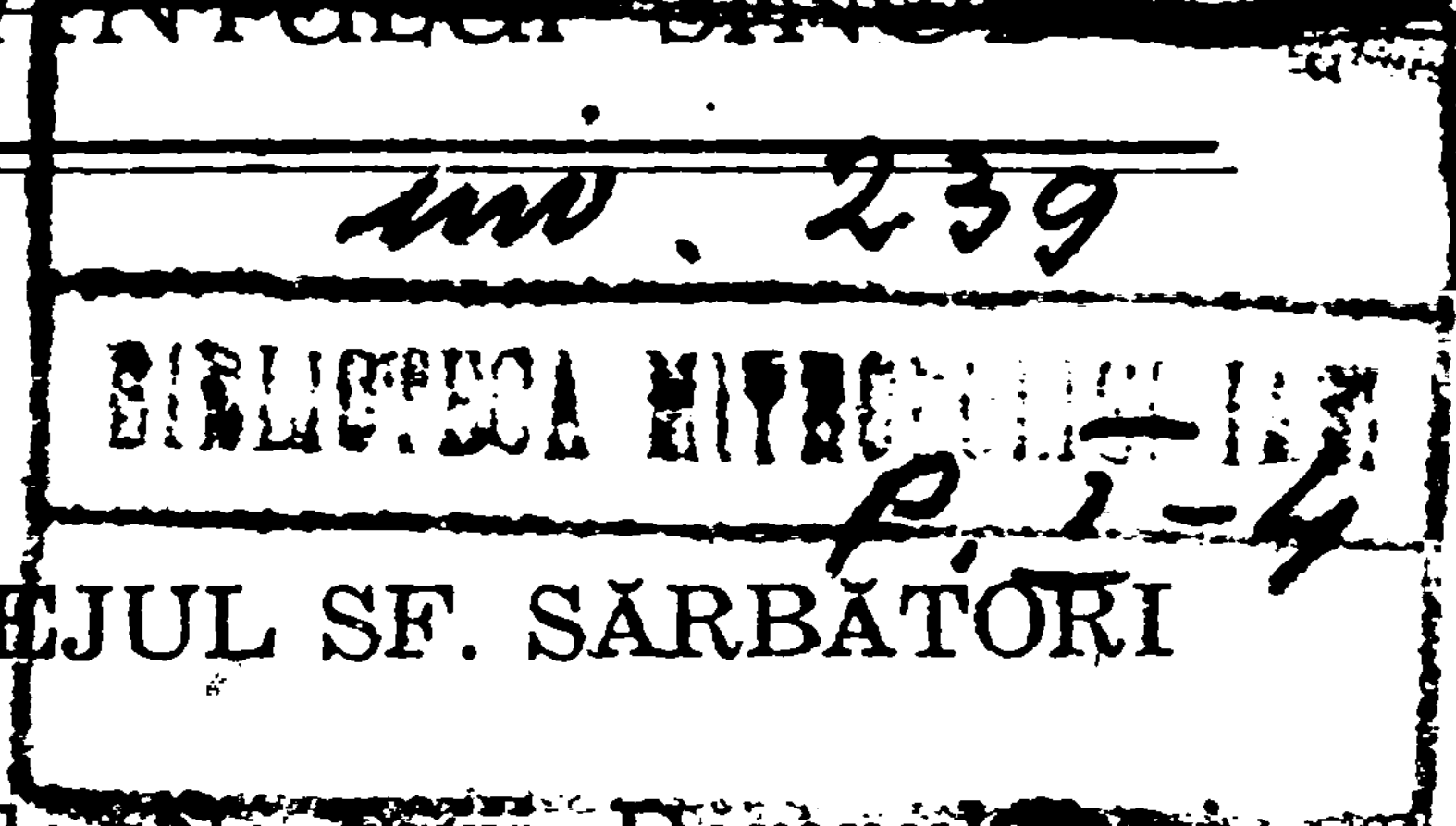
	<u>PAGINA</u>
*** Schimb de felicitări	1—8
*** Deschiderea cursurilor Institutului Teologic Universitar din București	9—34

I. ARTICOLE

Prot. ȘTEFAN LUPȘA, <i>Biserica ardeleană și „unirea” in anii 1697—1701</i>	35—64
† TIT SIMEDREA, <i>Mănăstiri vândute și dăruite în secolul XV-lea în Moldova</i>	65—83

Fiara Arhiepiscopiei

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ
BULETINUL OFICIAL AL SFÂNTULUI SINOD

SCHIMB DE FELICITĂRI CU PRILEJUL SF. SĂRBĂTORI

Cu prilejul Sfințelor Sărbători ale Nașterii Domnului și Anului Nou 1949, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a trimis tuturor căpeteniilor Bisericilor Ortodoxe surori următoarea scrisoare de felicitare:

«Și Cuvântul trup s'a făcut și s'a nălășuit întru noi și am văzut mărirea lui, mărire ca unuia născut din Tatăl, plin de har și de adevăr»,
(Ioan I, 14).

Aducându-ne aminte de această taină mântuitoare a întrupării, astăzi când toți, câți în Hristos s'au botezat, pomenesc nașterea Lui peste fire din Sfânta Fecioară Maria, carele pentru a noastră mântuire s'a făcut om, Iisus Hristos, adevăratul Dumnezeu, cu frățescă îmbrățișare, împreună cu îngerii înălțând cântarea, lăudăm pe Tatăl Atotțitorul, zicând: «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire» (Luca II, 14).

Trimitem dar, Prea Fericirii Voastre (Înalt Prea Sfinției Voastre) frățestile noastre urări pentru Sfințele Sărbători ale Nașterii după trup a Fiului și Cuvântului, Dumnezeului nostru.

Intâmpinând Anul nou ce vine, ne rugăm Tatălui ceresc să ne ocrotească prin sfânta lui pază, de tot răul văzut și nevăzut și să ajute Sfintei Sale Biserici întru bună cărmuire și povățuire pe calea dreptății și a păcii, tuturor celorce «l-au primit și le-a dat lor putere să se numească fii ai lui Dumnezeu, adică celor ce cred întru numele Lui» (Ioan I, 12).

Iar cântarea pe care au rostit-o îngerii deasupra staulului din Betleem să străbată azi și în sufletele noastre, sporindu-ne râvna pentru propovăduirea în lume a bunei înțelegeri și păcii între neamuri și popoare.

Dorindu-Vă sănătate deplină și spor întru mulți ani, Vă rugăm să primiți ale Noastre întru Hristos frățesti îmbrățișări.

† JUSTINIAN, Patriarhul României

La această scrisoare, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a primit următoarele răspunsuri:

Patriarhia ecumenică

Nr. 6

Prea Fericite,

Cinstita scrisoare a venerabilei Voastre Prea Fericiri, primită cu prilejul Sf. Sărbători ale Nașterii după trup în Vitleem a Domnului nostru, și cu prilejul noului an mântuitor, din 24 ale lunii trecute, cu Nr. 1433, a fost trimisă Prea Fericitei Sale Sanctității, care se găsește încă în America.

În numele Sanctității Sale Prea Fericite, exprimăm Prea Fericirii Voastre călduroasele Sale mulțumiri pentru urările Voastre frățești și urări din toată inima pentru sănătatea și îndelunga înziliră a Prea Fericirii Voastre și pentru propășirea în Domnul și sporirea obștei ortodoxe binecredincioase de acolo.

Rămânem cu multă dragoste în Domnul și cu deosebită cinste.

Al venerabilei Voastre Prea Fericiri iubit frate întru Hristos.

În palatul patriarhal, la 8 Ianuarie 1949.

† TOMA al Halchidonului
Locțiitor de Patriarh.

Patriarhatul Greco-Ortodox al Antiohiei

și întregului Orient

Damasc-Siria 5 Ianuarie 1949.

Prea Fericirea Voastră,

Mulțumim călduros Prea Fericirii Voastre pentru urările frățești pe care ați binevoit a ni le exprima, cu prilejul sărbătorilor Crăciunului și Anului nou.

La rândul nostru, rugăm pe Cel Atotputernic să binevoiască a revărsa asupra Prea Fericirii Voastre binefacerile unei vieți fericite și îndelungate, spre slava Sfintei Biserici române.

Folosim prilejul pentru a exprima Prea Fericirii Voastre sentimentele Noastre cele mai bune și rămânem al Vostru frate în Domnul nostru Iisus Hristos.

† ALEXANDU III
Patriarh al Antiohiei și
întregului Orient.

Patriarhia Bisericii Ortodoxe Sârbe.

Belgrad.

Prea Fericirea Voastră!

Proslăvind cu cea mai mare bucurie sufletească marea sărbătoare a Nașterii Domnului, a Anului Nou 1949 și a Botezului Domnului, socotim de datorie plăcută să salutăm pe Sanctitatea Voastră și Sfânta Voastră Biserică Ortodoxă Română cu salutul de bucurie: **Pacea Domnului! Hristos s'a născut!**

Cu cea mai mare dragoste frățească față de Sanctitatea Voastră, aducem rugăciuni fierbinți Domnului Dumnezeu, Dătătorul de tot binele, «ca Hristos să se sălășluiască prin credință în inimile noastre, așa încât, înrădăcinați și întemeiați fiind în iubire să păzim unirea Duhului, în legătura păcii» (Efeseni III, 17; IV, 3), spre slava lui Dumnezeu și spre mântuirea sufletelor noastre.

Incredințându-Ne sfintelor Voastre rugăciuni, rămânem al Sanctității Voastre devotat frate întru Hristos.

† GAVRILO
Patriarhul Sârbilor

Moscova

Sanctității Sale Patriarhului JUSTINIAN

Din inimă felicităm pe Prea Sfinția Voastră de Sfintele Sărbători și Vă urăm Vouă și Bisericii Românești multă dumnezească milă pentru Noul An.

† ALEXEI
Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii

Tbilisi, 3 Ianuarie 1949.

Sanctitate!

Salutându-Vă cu prilejul Anului Nou ce vine și a apropiatelor Mari praznice, al Nașterii lui Hristos și al Botezului, ne rugăm Mântuitorului Păcii, care s'a născut în orașul lui David și s'a botezat în apele Iordanului, ca El să păzească Biserica Voastră, pe colaboratorii și turma încredințată Vouă de Dumnezeu, în pace și binecuvântare, și să împrăștie norii grei ai urei și ai vrajbei, care se poartă în văzduh, pentru ca razele Soarelui Dreptății să-i transforme în ploaie binefăcătoare, și să întoarcă

pământului uscat din inimile oamenilor, carea seamănă ură, într'un pământ bun, unde să se poată sălăslui Pacea și Bunăvoirea Cerească! Să fie, Doamne, să fie!

Al Sanctității Voastre întru Hristos frate și conliturghisitor,

† CALISTRAT,
Catolicosul-Patriarh a toată Gruzinia.

Arhiepiscopia Ciprului

Prea Fericite Mitropolit al Bucureștilor și Patriarh al României, mult iubite și prea dorite frate și conliturghisitor, Domnule Justinian, pe Prea Fericirea Voastră frățește îmbrățișându-o întru Hristos, prea dulce Vă salutăm.

Hristos se naște. Ia trupul cel netrupesc. Fiul lui Dumnezeu fiu al Fecioarei se face. Și omenirea căzută are în mijlocul ei pe Mântuitorul așteptat de veacuri. Cerul și pământul se bucură împreună. Ingerii cu oamenii slavoslovesc, înălțând cântarea dumnezească și cerească: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni bunăvoire.

Fiind încredințați iarăși, prin harul Domnului, ca să prăznuim prea cinstitele și de lume mântuitoare sărbători ale arătării Lui în lume, mulțumire și slavă înălțăm lui Dumnezeu celui în Treime închinat, fiind cuprinși de multă bucurie pentru vizita spirituală a Prea Fericirii Voastre mult dorite, Vă îmbrățișem cu dragoste frățească și ne bucurăm împreună cu Voi și din toată inima ne rugăm Mântuitorului născut nouă ca să Vă țină în sănătate neclătinată și să fiți hărăziți Bisericii vreme îndelungată, păstorind bineplăcut lui Dumnezeu și conducând la mântuire poporul cel cu nume creștinesc încredințat Vouă, conlucrând din belșug spre slava sfântului Său nume.

Rugându-ne încă Domnului și Dumnezeului nostru, Stăpânul veacurilor, ca să Vă dăruiască vouă și prea Sfintei Voastre Biserici, Anul nou mântuitor, care se ivește la orizont, bogat în bunătăți și odată cu aceasta încă foarte mulți ani după el, Vă rugăm ca să transmiteți urările și doririle noastre de sărbători fraților iubiți întru Hristos, care alcătuiesc Sfântul și Sfințitul Sinod din jurul Vostru și, dându-Vă din nou, îmbrățișarea frățească în Hristos cel născut, rămânem al Preafericirii Voastre prea mult dorit cu totul binevoitor frate.

In Arhiepiscopia Ciprului, la Nașterea Domnului, 1948.

† MACARIE al Ciprului

Varșovia

Decembrie 1948

Inalt Prea Sfințite Stăpâne JUSTINIAN,

Cu prilejul marelui sărbători a Nașterii Domnului și Anului Nou 1949, mă rog cu căldură pentru sănătatea și mântuirea Inalt Prea Sfinției Voastre. Dumnezeu să Vă trimită ajutorul Său în munca Voastră rodnică.

Cer rugăciunile Voastre sfinte și rămân cu dragoste întru Hristos.

† DIONISIE

Mitropolitul Varșoviei și al întregii Polonii

Sfântul Sinod al Bisericii Bulgare

21 Dechemvrie 1948

Prea Fericite, Prea iubite frate în Domnul Nostru Iisus Hristos,

În pragul sărbătorilor luminoase ale Nașterii Domnului, Anului Nou 1949 și Botezului, noi deslușim cântările de preamărire ale îngerilor:

«Osana întru cei de sus și pe pământ pace și bunăvoire».

Această bună veste îngerească umple de bucurie inimile noastre și ne grăbim să vă împărtășim bucuria noastră a tuturor, felicitându-vă frățeste, în numele Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe bulgare, solicitând de la Pruncul Dumnezeu, în rugăciunile noastre, pentru Prea Fericirea Voastră personal, sănătate deplină, iar pentru clerul Prea Fericirii Voastre, în slujba Domnului, ca și pentru toți credincioșii Prea Fericirii Voastre, pace, bună sporire și tot felul de izbânzi.

Cu nădejdea fermă că anul de grație 1949, va consolida pe pământ pacea mult dorită și bunăvoirea între oameni; că ne va aduce o întărire tot mai mare a credinței noastre ortodoxe mântuitoare și triumful adevărului lui Hristos, noi Vă dăm îmbrățișarea noastră frățescă și rămânem cu dragoste neclintită, în Domnul nostru Iisus Hristos, al Prea Fericirii Voastre devotat conlaturghisitor,

† MIHAIL

Președintele interimar al Sfântului Sinod,
Arhiepiscop de Doroștol-Cervena

Sântul Sinod al Bisericii Bulgare

Sofia, 6 Ianuarie 1949

Prea Fericite,

La 4 Ianuarie a. c., Sf. Sinod plenar al Sfintei noastre Biserici Ortodoxe Bulgare, alcătuit din toți Episcopii eparhioți, ne-a ales pe noii membri ai Consiliului permanent al Sfântului Sinod în locul celor trei membri al căror mandat expirase. Printre noii aleși, aflându-ne și Noi — ca având vechimea—și, dat fiind locul vacant al Intâiustătătorului Bisericii Noastre, pe temeiul art. 29 din Statutul Bisericii noastre, am fost proclamat Locțiitor de Președinte al Sfântului Sinod.

Cu ajutorul lui Dumnezeu, primind această însărcinare plină de răspunderi în Sfânta noastră Biserică ortodoxă bulgară, socotim de a Noastră datorie, în duhul comuniunii frățești și a strânsei conlucrări, care stăruie în chip atât de fericit între Sfintele noastre Biserici, să aduc acestea la cunoștința Prea Fericirii Voastre și să Vă rog din toată inima să ne pomeniți în sfintele Voastre rugăciuni, pentruca, sprijinit și prin rugăciunile ce Ne unesc cu Voi, să putem lucra cu spor în via Domnului, în ogorul Sfintei noastre biserici ortodoxe bulgare.

Deasemenea, Vă felicităm din toată inima cu prilejul sărbătorilor Nașterii și Botezului Domnului, precum și cu ocazia noului an 1949, înălțând fierbinți rugăciuni pentru sănătatea și pentru buna sporire a Prea Fericirii Voastre în toate inițiativele Voastre de Conducător al Bisericii, ca și pentru bunăstarea Sfintei Biserici a României.

Cu o statornică încredere în dumnezeescul har de sus, facem călduroase urări ca Dumnezeescul nostru Arhipăstor și Domnul Iisus Hristos, să reverse asupra noastră a tuturor dumnezeescul Har și mila Sa, ca să putem lucra toți și împreună pentru slava lui Dumnezeu, pentru pacea pe întreg pământul și pentru bunăvoirea între neamuri.

Rugându-Vă să Ne pomeniți în arhipăstoreștile Voastre rugăciuni, îmbrățișându-Vă cu căldură în Domnul Nostru Iisus Hristos, rămânem al Prea Fericirii Voastre frate devotat, cu frățoască dragoste în Domnul Nostru Iisus Hristos.

Președintele interimar al Sfântului Sinod
Arhiepiscop de Vrața † PAISIE

Praga, 23 Decembrie 1948.

Sanctității Sale Patriarhului Justinian, București.

Vă felicit Sanctitate cu bucuria sărbătoarei Nașterii Domnului și a Anului Nou ce vine. Rog pe Pruncul Dumnezeuesc Hristos să binecuvinteze pe Sanctitatea Voastră și turma Voastră și să Vă dăruiască sănătate și putere întru mulți ani.

Exarhul ELEFTERIE

Mitropolitul Pragăi și al Cehoslovaciei.

Arhiepiscopia Greco-ortodoxă Homs-Siria

18 Dechemvrie 1948

Preafericite, Sfinte și Preascump Frate întru Hristos,

Era de datoria mea ca îndată după înapoierea dela conferința din Moscova să scriu Prea Fericirii Voastre, mulțumindu-Vă pentru generozitatea și primirea cordială de care am avut plăcerea să fim obiectul atenției din partea Guvernului și în palatul Prea Fericirii Voastre.

Dar Sfântul nostru Părinte, Patriarhul Alexandru, după ce a dat ascultare rapoartelor asupra acestei călătorii a promis să îplinească această datorie față de Prea Fericirea Voastră. În același timp, în legătură cu aceasta, am însărcinat pe scumpul nostru Arhimandrit Vasile, vicarul patriarhal la Moscova, de a prezenta mulțumirile noastre Prea Fericirii Voastre, ca și Prea Fericitului Patriarh Alexei al Rusiei.

Acum o lună am primit scrisoarea părintească a Voastră. Folosesc prilejul sărbătorilor Crăciunului și Anului Nou 1949 pentru a prezenta Sanctității Voastre felicitările mele sincere și cordiale și de a aduce mulțumirile mele Sanctității Voastre și Prea Sfințitului Episcop Pavel și celor doi cucernici preoți Cazacu și Statov care și-au consacrat tot timpul lor pentru a ne însoți și a face totul pentru șederea și confortul nostru, ca și pentru a ne face cunoscute tot ceea ce prezintă interes în frumoasa Voastră țară: biserici, mănăstiri, comerț, precum și audierea corurilor.

Voiu păstra în toate zilele vieții mele amintirea frumoasei voastre țări; mă voi ruga întotdeauna pentru apărarea și bunăstarea ei. Rog pe Sanctitatea Voastră de a face posibilul

pentru reînnoirea reuniunii Capilor Bisericilor Ortodoxe, pentru întărirea credinței în inimile credincioșilor și eșuarea comploturilor pe care inamicii Bisericii nu încetează de a le pune la cale împotriva ei. Voiu rămâne totdeauna al Sanctității Voastre fiu credincios și devotat în Hristos.

† ALEXANDRU
Mitropolitul de Homs (Siria)

În preajma Sfințelor Sărbători ale Crăciunului, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a primit din partea membrilor curatoratului parohial, al autorităților comunale și școlare din com. Urca Jud. Turda, următoarea scrisoare, trimisă în numele celor 1142 de credincioși din această parohie, reveniți la sânul Bisericii Ortodoxe Române:

Înalt Prea Sfințite Stăpâne,

Subsemnații membri ai Curatoratului parohiei Urea-Turda, autorități comunale și școlare, în numele a 1142 locuitori din această parohie reveniți la Biserica Ortodoxă Română, cu adâncă smerenie Vă rugăm să binevoiți a primi din partea noastră cele mai adânci mulțumiri pentru deosebita grijă ce ne purtați, trimitându-ne mereu preoți spre păstoria noastră.

De data aceasta Vă comunicăm că suntem fericiți și plini de mare bucurie, fiindcă ne-ați trimis spre păstoria noastră pe P. C. Preot Aurel I. Cernea, dela parohia «Sf. Vineri» din Ploești, care din primele zile, venind în mijlocul nostru și pentru servirea noastră, depune un deosebit interes pentru întărirea credinței în sufletul nostru.

Înalt Prea Sfințite Stăpâne Vă asigurăm că vom fi permanent și cu tot devotamentul alături de I. P. S. Voastră în lupta ce duceți pentru reîntregirea și consolidarea Bisericii Ortodoxe din Republica Populară Română și în special din Ardeal.

Totodată smeriți adânc cerem cu această ocazie binecuvântarea Înalt Prea Sfinției Voastre.

Ai Înalt Prea Sfinției Voastre fii duhovnicești,

Membrii consiliului parohial: MOLDOVEANU TUDOR; PAVEL IOAN; BOZDOCION; BĂEȘ ION; DUPLINSCHI GH.

Primar, POPA ȘIMION

Director Școlar, MOLDOVEANU VALER

DESCHIDEREA CURSURILOR INSTITUTULUI TEOLOGIC UNIVERSITAR DIN BUCUREȘTI

Duminică 30 Ianuarie 1949, în ziua Sfinților Trei Ierarhi, a avut loc în clădirea fostului Seminar Central din Bd. Gh. Coșbuc Nr. 81, serbarea deschiderii cursurilor Institutului teologic ortodox de grad universitar din București, care a luat ființă potrivit noii legi pentru regimul general al Cultelor și urmează să funcționeze sub îndrumarea nemijlocită a Bisericii.

Dimineața s'a săvârșit în paraclisul Institutului slujba Sfintei Liturghii de către un sobor de preoți și diaconi în frunte cu I. P. S. Mitropolit Efrem Enăcescu, îndrumătorul duhovnicesc al Institutului, după care a urmat slujba Doxologiei, fiind de față: I. P. S. Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, d. prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, I. P. S. Sebastian Arhiepiscopul Sucevei, PP. SS. Episcopii: Antim al Buzăului, Iosif al Argeșului și Chesarie al Constanței, corpul didactic al Institutului, în frunte cu P. C. Rector Diacon Nicolae Nicolaescu; PP. CC. Consilieri Centrali și Eparhiali, Protoiereii Capitalei, studenții în teologie, precum și un număr de 400 preoți din cuprinsul Mitropoliilor Ungrovlahiei și Moldovei, chemați în seria întâia la cursurile misionare și de îndrumare ale clerului, ce se predau în cadrul Institutului. Răspunsurile la slujba Sf. Liturghii și a Doxologiei au fost date de corul preoților din București, sub conducerea Pr. Alex. Delcea.

După terminarea sf. slujbe, la ora 9⁰⁰ toți cei care au fost de față, în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian și d. Ministru Stanciu Stoian, au trecut în sala de serbări a Institutului, unde s'a desfășurat solemnitatea deschiderii cursurilor celui dintâi an școlar al acestui înalt așezământ de învățatură teologică ortodoxă.

Programul a început cu Imnul Patriarhal și Imnul Republicii Populare Române, cântate de corul preoților. Apoi a luat cuvântul P. C. Rector Diac. N. Nicolaescu, care a grăit următoarele :

Inalt Prea Sfințite Stăpâne, Inalt Prea Sfințiți și Prea Sfințiți Părinți, Domnule Ministru, Prea Cucernici Părinți, iubiiți studenți și Onorați oaspeți,

„Cu o solemnitate deosebită și pentru prima oară sub părințească ocrotire a Bisericii, își deschide astăzi porțile Institutul Teologic Universitar din București, cea mai înaltă școală de învățământ a Bisericii Ortodoxe Române.

Moment solemn pentru Institut, dar moment solemn și pentru viața noastră bisericească, pentru că astăzi, după o prealabilă și înțeleaptă pregătire, capătă început concret de rezolvare încă două mari probleme schițate de cel dintâi patriarh al Bisericii Ortodoxe în Republica Populară Română, în evântarea sa de început de cărmuire și anume :

Indrumarea clerului actual pentru apostolatul social cerut de vremurile noi și formarea clerului viitor într'o instituție de învățământ croită pentru realele nevoi sufletești ale poporului credincios dela sate și dela orașe.

Moment solemn, după care a râvnit Biserica noastră străbună timp de peste o jumătate de secol, de când stăruie ea neconținut să i se lase în seamă grija îndrumării învățământului său teologic și sarcina formării slujitorilor altarelor sale. Numai ea — cea autonomă și dominantă, cum i se spunea cu ipocrizie în vechile constituții — era lipsită de libertatea de a-și organiza singură învățământul propriu și era silită să-și recruteze cadrele dintre absolvenții unor instituții școlare și universitare care-și duceau viața, în cea mai profană, mai distantă și mai inadmisibilă independență față de forurile și de drepturile sale sacre.

Vremurile de altă dată, când studenții teologi erau crescuți de universitatea Statului burghezo-moșieresc în spiritul izolării de aspirațiunile masselor largi populare, în spiritul urii de rasă și al șovinismului și prin metoda abstracțiunilor sterile, au apus pentru totdeauna.

Astăzi, nu-și mai deschide porțile o școală teologică de tip vechi, o școală care trăia mai mult pentru sine, în interiorul zidurilor sale, fără să sesizeze suficient și just pulsațiile adevăratei vieți sociale, adică năzuințele adânci și curate ale poporului muncitor, în organica lor legătură cu adevărata învățătură creștină.

Azi, își deschide porțile o școală teologică de tip nou, o școală a Bisericii poporului dreptcredincios, o școală care va ști să valorifice întregul aspect social al doctrinei creștine, spre a da Bisericii slujitori activi și capabili să satisfacă toate trebuințele sufletești ale poporului.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Cârja patriarhală ce v'a fost încredințată de Dumnezeu și de popor v'a pus pe umeri nu numai povara unor instituții îmbătrânite ale trecutului, care trebuiau urgent înlocuite, ci și răspunderea apăsătoare a primenirii întregii noastre vieți bisericești, ale cărei orientări și metode de lucru nu mai corespundeau pe deplin vremurilor celor noi.

Neîncetatele prefaceri sociale, politice și economice, prin care trece din biruință în biruință poporul nostru muncitor, v'au îndemnat deci să puneți pe primul plan al preocupărilor Inalt Prea Sfinției Voastre — după reîntregirea Bisericii străbune prin readucerea oilor ademenite de năimiții papistășești în staulul părintesc — și problema creierii unor noi instituții bisericești.

Biserica noastră ortodoxă — instituție de origină divină cu activitatea în popor și pentru popor — nu putea rămâne în urma nouilor orânduirii ale vremii. Nu putea rămâne în urmă tocmai ea, aceea care prin definiție trebuie să stea permanent în slujba poporului, ea, a cărei morală se sintetizează concret în ajutorarea aproapelui și în dreptatea socială, ea, care este datoare să lupte și să se roage neîncetat pentru înfăptuirea împărăției lui Dumnezeu pe pământ, ea, care trebuie să fie prima solie a păcii și a înfrățirii între oameni și popoare.

De aceea, veghind permanent ca să nu se știrbească cu nimic fondul dogmatic, moral și canonic al Bisericii noastre ortodoxe, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a rânduit, între cele dintâi primeniri, tocmai așezămintele de formare și de orientare a clerului de mir și monahal. Invățământul nostru teologic a fost astfel așezat pe noi temelii și adaptat nouilor îndatoririi pastorale și misionare ale preoțimii. În acest scop, în locul celor două Facultăți de Teologie, care funcționau mai întâi separat și apoi contopite într'una și în locul celor cinci Academii teologice, ortodoxe și trei foste greco-catolice, au fost înființate trei Institute Teologice de grad universitar: unul la București, care conferă și titlul

de doctor în teologie, și alte două în Ardeal și anume unul la Sibiu și altul la Cluj.

Acestor Institute, pe lângă pregătirea viitorilor slujitori ai altarelor și a viitorilor profesori de Teologie pentru școalele Bisericii, le revine astăzi și îndatorirea îndrumării misionare și sociale a întregului cler. Ele vor da astfel Bisericii noastre ortodoxe și Republicii Populare Române — după pilda marelui Biserici Ortodoxe din Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice — un cler deplin cunoscător și înțelegător al noilor orânduri sociale de la noi, un cler care va ști să-și facă cu pricepere atât datoria de apostoli ai lui Hristos, cât și datoria de cetățeni devotați și luminați ai patriei noastre scumpe.

În interiorul acestui Institut, care, în actuala sa structură, numără 14 profesori, 6 conferențieri, 3 lectori, 4 asistenți și 1 spiritual, se vor întâlni astfel, alături de studenții obișnuiți, setoși de lumina lui Hristos și de harul preoției, și cucernicii preoți din cuprinsul Mitropoliei Ungro-Vlahiei și al Mitropoliei Moldovei, care vor fi orientați în primul rând în spiritul apostolatului social, la care-i cheamă imperios glasul Prea Fericitului nostru Patriarh și în al doilea rând în spiritul noilor principii așezate de clasa muncitoare la temelia neincetatei propășiri a tinerei și scumpei noastre Republici Populare.

Imprăștierea nedumeririlor, din orice parte s'ar ivi ele și apoi introducerea preoțimii în spiritul adevăratului apostolat evanghelic și patristic, care învață pe om să pună interesele colectivității mai presus de interesele sale particulare sau de interesele minorității, vor fi deci preocupările noastre de fiecare zi, profesorii și conducătorii ai acestui Institut Teologic. Pentru cei care sunt încă pe băncile Institutului, ca studenți, problemele acestea vor constitui obiecte de program. Pentru cei intrați în ogorul pastorației, ele alcătuiesc însăși rostul chemării lor pentru două luni și jumătate la aceste cursuri misionare.

Înalt Prea Sfințite Stăpâne, Domnule Ministru,

Desigur, nu ne putem ascunde bucuria că avem și noi, în sfârșit, casa noastră proprie, deși ne lipsesc într'ansa atâtea lucruri trebuțoare. Ne vom obișnui cu greu cu ferestrele fără geamuri,

cu pereții înegriți, cu mobilierul impropriu și deteriorat, cu instalația termică și sanitară aproape scoase din uz și cu atâtea lipsuri, urme inevitabile ale poverii războiului.

Localul pe care Onoratul Guvern ni l-a pus la dispoziție prin stăruințele Domnului Ministru al Cultelor, este însă mareț, solid și încăpător și are împrejur o grădină minunată. Pentru a-l putea folosi de îndată în vederea deschiderii cursurilor, noi i-am pansat cum am putut rănilor mai dureroase, cheltuind toți banii pe care i-am avut și muncind voluntar zi și noapte: profesori și studenți, funcționari administrativi și oameni de serviciu.

Rămân însă de lecut rănilor mai adânci și cele mai costisitoare: repararea și renovarea uzinei termice — care risipește fără folos peste 1500 de litri de țiței pe zi, — înlocuirea tuturor instalațiilor învechite de calorifer și sanitare, care nu mai suportă presiunea aburilor și a apei, repararea sălii de bibliotecă de la etaj, punerea tuturor geamurilor, confecționarea pupitrelor pentru sălile de curs, repararea tâmplăriei deteriorate și înlocuirea ei acolo unde lipsește cu totul sau este putredă, spoitul și vopsitul localului și multe altele mai mărunte, fără a mai vorbi despre nevoile internatului: combustibil, plite, veselă, tacâmuri, paturi, saltele, rufărie de pat și altele. Pentru reducerea uriașelor cheltuieli de combustibil necesar încălzitului, va trebui apoi să abatem un braț de gaze naturale din conducta care — prin Șoseaua Vii or — trece pela poarta Institutului.

Toate aceste reparații și renovări necesită sume însemnate, pe care nu le putem strânge din taxele studenților, în majoritate fii de plugari și de muncitori săraci. De aceea suntem încredințați că Domnia Voastră, Domnule Ministru, care sunteți în același timp un om al școalei și care purtați o deosebită grijă tuturor instituțiilor de învățământ teologic și bisericesc, nu ne veți uita nici de data aceasta, ci ne veți înlesni îndepărtarea acestor lipsuri, acordându-ne la vreme fondurile de care avem atâtea nevoie, pentru ca măcar la toamnă să putem deschide cursurile în condițiuni mulțumitoare. Adresându-vă această caldă rugămintă pentru viitor, ne facem însă și plăcuta datorie de a vă mulțumi pentru subvenția pe care ne-ați și acordat-o, dându-ne posibilitatea procurării combustibilului necesar pentru încălzirea localului în timpul primelor trei săptămâni de cursuri.

Inalt Prea Sfîntite Stăpâne,

Chezășie că vom învinge toate dificultățile legate de munca noastră didactică și că vom îndeplini just și cu folos programul cursurilor de licență cu studenții și de îndrumare misionară și socială cu preoții, ne este nu numai râvna noastră, a corpului didactic, pe care o vom înzeci, spre a putea corespunde pe deplin noii noastre chemări în viața Bisericii și a poporului, cât mai ales grija de părinte, de povățuitor și de conducător, pe care ne-o purtați cu dragoste și cu atenție.

Din îndrumările pe care ni le-ați dat, când ne-ați trasat programa cursurilor și ne-ați indicat metoda de lucru, noi, „am văzut — după cuvintele Apostolului — că dregătoria Voastră vine dela Dumnezeu“ (II Cor. III, 5) și am înțeles că păstor și îndrumător ca acesta ne trebuia nouă : iubitor de popor și iscusit întru toate.

De aceea și noi — așa cum zice iarăși același dumnezeiesc Apostol — „care avem slujba aceasta după îndurarea pe care am căpătat-o, nu vom cădea în osteneală“ (II Cor. IV, 1), ci „în toate împrejurările ne vom arăta că suntem vrednici slujitori“ (II Cor. VI, 4). Ne vom încorda, așa dar, toate puterile minții noastre, nu numai pentru ca „să nu dăm nimănui nici un prilej de poticnire și pentru ca slujba noastră să nu fie defăimată“ (II Cor. VI, 3), ci și pentru ca să putem spune cu vrednicie, la sfârșitul lucrului nostru : „Iată, Inalt Prea Sfîntite Stăpâne, am făcut întocmai ceea ce ne-ați poruncit : ce încă mai avem de făcut“.

Prin aceasta, Domnule Ministru, vom împlini întru totul și dreptarul cel nou al vremurilor. Timpul oscilațiilor determinate de haosul curenților specifice trecutelor regimuri de tristă amintire, a încetat acum desăvârșit pentru profesorii acestui Institut și vom face să înceteze în curând și pentru studenții și preoții care vor veni rînd pe rînd aici în școala Bisericii, ca să primească prin noi, dela Prea Fericitul Patriarh, îndrumare misionară și îndreptar de lume nouă.

Desbrăcați de omul cel vechiu, noi ne-am înnoit cei dintâi în duhul minții noastre și ne-am îmbrăcat în omul cel nou (Ef. IV, 22—24), după măsura chemării părintelui nostru, Prea Fericitul Patriarh Justinian. Și „credincioși adevărului, vom propăși întru toate“ (Ef. IV, 15).

Așa că și Domnia Voastră, Domnule Ministru, — după cuvântul aceluiași întru tot lăudat Apostol — „bucurați-vă că de acum vă puteți încrede în noi în toate privințele“ (II Cor. VII, 16).

Acestea ne sunt gândurile pentru acest atât de nou an școlar și acestea ne sunt angajamentele cu care pășim hotărît pe pragul vremurilor noi, „spre care noi toți privim acum cu fața descoperită“ (II Cor. III, 18).

Acestea ne sunt țelurile și 'n împlinirea lor întreagă ne ancorăm nădejdiile, ele sunt ultima concluziune a întregii noastre înțelepciuni.

Așa dorim noi, profesorii, studenții și cursiștii acestui Institut, să se preamărească Hristos prin noi, așa voim să binemerităm și dela oameni: slujind și Bisericii, și tinerei noastre Republici Populare.

Așa să ne ajute Dumnezeu“.

Din partea studenților teologi a vorbit studentul Cârstoiu Iulian din an IV, care a spus:

Inalt Prea Sfințite Stăpâne, Domnule Ministru, Prea Cucernice Părinte Rector, Cucernici Părinți, Onorată asistență,

„Neșpusă este bucuria noastră, a studenților teologi, în această zi de sărbătoare, pentru că în ea se împlinesc năzuinți fierbinți, ce ne-au frământat sufletele în luni lungi de așteptare. Ea ne aduce cu sine totodată liniștea necesară unor suflete dornice de învățătură.

Acum visul nostru s'a împlinit, căci astăzi Institutul nostru își deschide porțile mai măreț, mai impunător și mai mai frumos ca oricând. Înțelegând toate jertfele care se fac pentru învățământul teologic atât din parte Sfintei Patriarhii, cât și din partea Onoratului Guvern, noi studenții nu avem altceva de făcut decât să ne arătăm vrednici de aceste jertfe.

Știm că în tânăra noastră Republică Populară Română locul preoției este numai alături de popor. Noi, preoțimea de mâine. Înțelegem să fim una cu poporul muncitor, să-l facem să se împărtășească din toate binecuvântările pe care le-a dat Dumnezeu prin Fiul său Iisus Hristos.

Știm iarăși că avem datoria de a păstra cea mai strânsă legătură cu Biserica pravoslavnică a marei noastre prietene și

vecine U. R. S. S., o legătură de dragoste frățească întru Iisus Hristos și de ajutor reciproc în nevoile noastre duhovnicești.

Ne pregătim pentru a sluji poporului și știm că nu putem să-l ajutăm cu speculațiuni filosofice, ci cu fapte, cu viața morală. Poporul nu trebuie să vadă în noi decât niște icoane vii de viață morală.

Cu aceste gânduri pornim noi studenții teologi pe drumul noului an școlar, hotărâți să culegem în inimile noastre din experiența Sfinților Părinți tot ceea ce este folositor trăirii creștinești și tot ceea ce este bun spre a putea fi folositori, la terminarea acestei Facultăți, poporului nostru pe care îl iubim atât de mult.

Înțelegem să fim la înălțimea vremurilor printr'o muncă rodnică zi de zi, ceas de ceas, alături de oamenii muncii din tânăra noastră Republică Populară Română și chemând la întrecere studenții oricărei facultăți în disciplină, muncă și ascultare.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Nu putem să punem 'stavilă recunoștinței noastre pornită din avântul nostru tineresc, de a vă aduce cele mai calde și sincere mulțumiri pentru adâncă și nemărginită înțelegere pe care am găsit-o la Inalt Prea Sfinția Voastră, atunci când am cerut să avem și anul acesta Institut Teologic Universitar.

Noi vă mulțumim din tot sufletul pentru grija părintească ce ne-ați purtat-o, precum și pentru dragostea deosebită ce o arătați învățământului teologic și vă asigurăm că vom și să îndeplinim cu prisosință obligațiile ce ni le-am asumat.

Domnule Ministru,

Primiți, vă rugăm, mulțumirile noastre călduroase pentru deosebita înțelegere ce am aflat-o, la Domnia Voastră în primul rând, atribuindu-ne, un local atât de frumos și atât de încăpător și în al doilea rând acordându-ne un număr însemnat de burse și sperăm că și de aici înainte ne veți ocroti cu aceeași dragoste caldă.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne, Domnule Ministru,

Incepem acest nou an școlar cu hotărârea de a ne însuși toate cunoștințele teologice și toate îndrumările sociale care ni se vor da de profesorii noștri și ne luăm angajamentul de a fi la înălțimea tuturor îndatoririlor noastre de studenți ai celei mai înalte școli de învățământ a Bisericii Ortodoxe Române.

Trăiască Republica Populară Română!"

În numele preoților cursiști a vorbit preotul Pușcariu de la Suceava.

Inalt Prea Sfințite Părinte Patriarh, Domnule Ministru, Inalt Prea Sfințit și Prea Sfințiti Părinți, Prea Cucernice Părinte Rector, Prea Cucernici și Domnilor profesori, Prea Cucernici și Cucernici Părinți cursiști, Onorați oaspeți,

„Schimbările structurale prin care țara noastră a trecut în ultimii ani, au pus în fața preoțimii problema unei noi orientări pastorale și sociale.

Metode și principii care păreau de nesdruncinat, nu mai corespund nouilor nevoi sufletești ale dreptcredincioșilor.

Înțelegând acest lucru, Inalt Prea Sfințitul și iubitul nostru Patriarh, — încă în cuvântarea dela investitură — și-a luat sarcina unei noi orientări pastorale a întregului cler ortodox.

Am avut fericita ocaziune ca să asist la festivitățile înălțătoare de investitură a Inalt Prea Sfințitului nostru Patriarh Justinian și am sorbit cu mult nesaț cuvintele edificatoare din cuvântările rostite, dar mai cu seamă din cea a I. P. Sf. Patriarh Justinian, care schițau din bună vreme noi orientări în munca preoțească de toate zilele și în orice împrejurare.

Noi preoții din provincie așteptăm cu nerăbdare începutul acestei activități de primenire intelectuală, duhovnicească, morală și socială și declar sincer c'am primit cu deosebită bucurie invitația I. P. S. Sale și ne-am prezentat la aceste cursuri de îndrumare, cu dorința arzătoare de a ne reînprospăta cunoștințele teologice, pe de o parte, dar mai cu seamă de a ne revizui metodele de pastorație, de a ne îmbogăți experiența, prin cunoașterea reciprocă și schimbul de experiență între noi preoții adunați din toate unghiurile țării: Severin, Constanța, Dorohoiu, Suceava Sighet.

Astăzi, eu, care vin dela Suceava, cât și ceilalți cursiști, cucenici preoți din București și din restul țării, am venit la aceste cursuri cu hotărârea fermă de a ne însuși totodată și principiile sociale care stau la temelia propășirii scumpei noastre țări, a Republicei Populare Române, patria tuturor ce muncesc cu mintea și cu brațele dela orașe și dela sate.

Ăci trebuie cu toții să ne complectăm acum școala vieții noastre

Deaceia noi, preoții cursiști, ne luăm solemn angajamentul de a ne da tot interesul pentru atingerea acestui scop, pentru că suntem convinși că — fiind conștienți de misiunea noastră în Republica Populară Română și întorcându-ne la parohiile și posturile noastre de răspundere, — vom consolida temeliile Republicii Populare Române pentru binele, fericirea și prosperarea iubitului nostru popor, din care facem parte.

Trăiască Inalt Prea Sfințitul și iubitul nostru Patriarh Justinian !

Trăiască îndreptătorul nostru Guvern !

Trăiască Republica Populară Română !

Trăiască Biserica Ortodoxă Română !

După aceste vorbiri, I. P. S. Patriarh Justinian a rostit următoarea cuvântare :

Domnule Ministru, Inalt Prea Sfințite și Prea Sfinți Părinți, Prea Cucernice Părinte Rector, Prea Cucernici Părinți Profesori, Iubiții mei fii întru Domnul,

Plină de bucurie este astăzi inima mea, fără de margini este fericirea ce se revarsă peste sufletul meu, iar buzele mele nu o pot mărturisi decât prin graiul cel nepieritor al psalmistului: «Mă bucur că Domnul a auzit glasul meu și rugăciunea mea, că a plecat spre mine urechea Sa» (Ps. 114, 1—2). Pentru că, într'adevăr, astăzi Dumnezeu împlinește una din vechile și arzătoare dorinți ale Sfintei noastre Biserici Românești, redându-i dreptul de a-și pregăti ea singură pe slujitorii altarelor, potrivit învățăturii, rânduielilor și nevoilor sale.

Ceasul acesta, în care cu toții am cerut binecuvântarea Părintelui Ceresc pentru lucrarea cea nouă, pe care nădăjduim că o vom duce la bun sfârșit, reprezintă mai mult decât o tradițională rugă, înălțată de creștini, la începutul oricărei strădanii. Astăzi înlăturăm definitiv un trecut ale cărui roade au fost plăcute numai dușmanilor fățarnici ai Bisericii lui Hristos. Înlăturăm primejdiile care au amenințat Sfânta noastră Biserică în urma acelei dureroase laicizări a învățământului teologic, făcută de trecutele cârmuri, sub prefăcuta mărturie a sprijinirii Bisericii Ortodoxe Române.

Un învățământ teologic cum a fost acela pe care mulți dintre noi l-am cunoscut — și pe care sunt mulțumit să văd că

Prea Cucernicul Părinte Rector l-a caracterizat cum se cuvine—nu putea să fie de vreun folos nici Bisericii, nici poporului pentru mântuirea și înălțarea căruia datori suntem să ne trudim, după însăși porunca Mântuitorului. Teologi purtători de pistoale și semănători de ură, învrăjbitori și vărsători de sânge, n'ar fi existat dacă învățământul teologic n'ar fi ieșit — prin legiurile trecutelor regimuri — de sub ocrotitoarea priveghere a Sfintei noastre Biserici. Transformate în fabrici de licențiați în teologie, fostele facultăți teologice n'au isbutit decât în mică măsură să pregătească preoți devotați altarului și misiunii lor de păstori sufletești. Prea deseori ne-a fost dat să vedem tineri pregătiți în aceste școli ale trecutului, militând în organizații politice ale căror practici erau potrivnice și învățăturii creștine și dorinței de înnoire și progres a poporului nostru.

Doctrina Sfintei noastre Biserici n'a fost niciodată împotriva ideii de progres, sau a strădaniilor de propășire ale omenirii. Lecția pe care va ține-o P. C. Prof. Emilian Vasilescu va evidenția încă odată caracterul progresist al Creștinismului ortodox. Nenumăratele exemple ce se pot culege chiar din trecutul Bisericii și poporului nostru sunt îndestulătoare mărturii ale prezenței majorității slujitorilor lui Hristos, alături de luptătorii pentru libertate și progres.

Dela acel popa Laurențiu, cel tras în țeapă și apoi ars în piața Clujului, cu prilejul reprimării sângeroase a răscoalei din 1514 a țăranilor români și unguri împotriva despoticei împilări a slujbașilor Papei; până la popa Șapcă din Celeii Romanaiilor, care în ziua de 9 Iunie 1848 dădea la Izlaz semnalul revoluției; dela Mitropolitul Teoctist, cel care sprijinea domnia lui Ștefan cel Mare — alături de nou ridicata mică boerime, care a jucat un important rol progresist în vremea aceea împotriva marilor feudali păstrători ai vechilor privilegii nedrepte—până la mulții și încă neștiuții preoți uciși în timpul răscoalei din 1907, pentru vina de a fi îndemnat pe țăranii să-și facă dreptate și de a-i fi condus, în multe sate, la luptă; dela primele școli deschise de vrednicii călugări din veacul al 15-lea, în umbra tindelor de schituri și mănăstiri, până la ierarhii care — asemeni lui Dosoftei, Varlaam și Antim Ivireanul — reprezintă pietre trainice la temeliea culturii românești; dela acel înflăcărat preot-țăran Neagu Benescu, care în Comisia Agrară, instituită după revo-

lupta dela 1848, striga cu glas puternic și fără de frică suferințele plugariilor clăcași, cerând și pentru ei pământ și libertate și până la preoții cari, în timpul teroarei hitleriștilor, și-au primejduit liniștea și viața, sprijinind lupta celor mai aleși fii ai poporului nostru, cari năzuiau întru cucerirea independenței naționale și a libertăților democratice; — iată dovada continuității și permanentei prezențe a Bisericii noastre ortodoxe în lupta pentru libertate și progres, purtată veacuri dearândul de poporul român.

Pe drumul acesta al bunelor tradiții ale Bisericii Ortodoxe Române — despre care amintea, recunoscându-le, și Domnul Ministru al Cultelor într'o frumoasă cuvântare rostită în primăvara anului trecut, — pe drumul acesta al propoveduirii învățăturilor lui Hristos și al slujirii poporului, dorim să mergă de acum înainte toți slujitorii altarului. Dorim să vedem în Sfintele Altare preoți conștienți de misiunea lor, iar în societate cetățeni devotați Statului și poporului. Pe cei ce vor intra deacum înainte în câmpul păstoririi pentru Hristos, avem încredințarea că noua școală inaugurată azi îi va pregăti temeinic, potrivit îndrumărilor date de Sfântul Sinod, îndrumări pe care sunt fericit să văd că Prea Cucernicii Părinți Profesori și le-au însușit. Pe cei aflați în pastorație îi chemăm, cu părintească dragoste, să vină pentru puțină vreme ca să se adape dela isvorul curat al adevăratei învățături creștine, spre a se putea reîntoarce la altare, întăriți și luminați în munca pe care o au de dus.

Și întrucât cu studenții mă voiu întâlni mai des dealungul anilor de studii în acest Institut, îmi îndrept inima și graiul îndeosebi către Prea Cucernicii Preoți, amintindu-le cuvântul Apostolului Neamurilor: «...a venit vremea și ceasul să ne deștepțăm din somn... Noaptea a trecut și s'a apropiat ziua: să lepădăm dară lucrurile întunerecului și să ne îmbrăcăm în veșmântul luminii» (Romani XIII, 11—12).

Trebue să spun aici răspicat, pentru ca toți cei ce au urechi de auzit să audă: doctrinei noastre, doctrinei creștine, oricât l-ar rămâne străin materialismul, baza ideologică a Partidului Muncitoresc Român, care e forța politică conducătoare în Republica Populară Română, noi nu putem să nu recunoaștem tot ce este bun, tot ce este isvorit din spiritul de dreptate socială în

activitatea regimului nostru și să nu-l sprijinim din toate puterile, fiindcă, «Cine face bine, acela este dela Dumnezeu, iar cel ce face rău, acela nu este dela Dumnezeu. (III Ioan, I, 11).

Ideile acestea trebuie să fie lumina călăuzitoare a Prea Cucernicilor Preoți, în noua activitate, pe care o vor depune după terminarea acestor cursuri misionare.

Imi îndrept acum cuvântul către D-Voastră, Domnule Ministru al Cultelor și vă rog să primiți, atât D-Voastră cât și Guvernul pe care-l reprezentați, mulțumirile cele mai calde ale Sf. Sinod și ale întregii Biserici Ortodoxe Române, pentru actele reparatoare față de Sfânta noastră Biserică, săvârșite de Guvern în anul care a trecut. Cereri și doleanțe, care de atâta vreme își așteptau rezolvarea, au fost acum soluționate în modul cel mai fericit.

Lăsând Bisericii sarcina de a-și forma slujitorii, D-Voastră Domnule Ministru, v'ați putut încredința — și vă rugăm să încredințați și Onoratul Guvern — că pe viitor preoții vor fi apostoli ai lui Hristos, dar și cetățeni devotați ai Republicii Populare Române și ai poporului pe care-l păstoresc.

Convins că buna conlucrare dintre Biserică și Guvern se va întări și mai mult pe măsură ce preoții, lepădând lucrurile întunerecului, se vor îmbrăca în veșmântul luminii, mărturisim aici, Domnule Ministru, credința noastră în înflorirea și propășirea scumpei noastre patrii, în care poporul muncitor își construiește azi o viață nouă, mai bună și mai dreaptă, și încredințarea că noua preoțime va contribui și ea, după puterile ei, la înălțarea și consolidarea acestei noi orânduiri.

Iar munca de azi înainte a profesorilor și cursiștilor Institutului Teologic — pe care ne vom strădui să-l cercetăm cât mai des — o binecuvântăm, cerând și binecuvântarea Domnului nostru Iisus Hristos, care să fie cu noi cu toți, cu al Său dar și a Sa iubire de oameni, Amin.

Șirul cuvântărilor a fost încheiat de d. prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, care a grăit următoarele :

Inalt Prea Sfințite, Inalt Prea Sfințiți și Sfințiți Părinți, Cucernice Părinte Rector, Cucernici Părinți Profesori, Onorată Asistență.

„Mai întâiu să-mi dați voie să aduc din partea Ministerului și a Guvernului, salutul cuvenit la acest început de an universitar al Institutului Teologic Universitar din București.

Deschiderea acestui Institut, dătător de ton pentru Biserica Ortodoxă Română, este adevărat că s'a făcut ceva mai târziu și aceasta a provocat o ușoară nerăbdare. Este bună și nerăbdarea la ceva și apoi „mai bine mai târziu decât... prea devreme“.

Pentru că nu este bine să se înceapă niciodată o treabă, dacă ea nu este bine gândită. Prima regulă pentru o bună metodă de gândire, pusă de Descartes, este de a nu cuprinde în judecățile noastre, nimic ce nu s'ar prezenta spiritului atât de clar și de distinct încât să nu avem nici o ocazie de a-l pune la îndoială. Regula e valabilă și pentru munca științifică, dar și pentru orice treabă.

Se pare că acei care au chibzuit asupra deschiderii Institutului Teologic Universitar din București s'au conformat acestei reguli. — Au chibzuit îndelung, au chibzuit îndeajuns și atunci, când toate problemele care i se puneau Institutului au fost lămurite, s'a hotărât că Institutul Teologic își poate începe munca.

Socotim că astăzi așa cum se începe—și văd lucrul acesta și după satisfacția pe care mulți dintre profesori ne-au exprimat-o, — socotim că se începe într'adevăr în condițiunile care să asigure realizarea scopului propus.

Institutul Teologic Universitar din București are datoria să-și pună nu numai problemele pe care în mod obișnuit și le pune un Institut Universitar, sau orice școală de învățământ superior, el trebuie să reconsidere tot ceea ce s'a întâmplat în timp de un an de zile, tot procesul care s'a petrecut în acest an, atât în cuprinsul Republicii Populare Române, cât și pentru Biserica Ortodoxă Română, pentru că din munca acestei reconsiderări să poată să vadă clar drumul de urmat.

Căci într'adevăr, în cursul acestui an s'au petrecut evenimente care nu pot să lase indiferentă Biserica Ortodoxă Română.

A fost nevoie să se precizeze mai întâiu locul Bisericii în noua orânduire statală și acest lucru l-a făcut Constituția, prin care „libertatea religioasă și libertatea cultelor sunt garantate de Stat“. În cadrul Constituției, după cum se știe, Biserica

Ortodoxă Română are o mențiune specială, datorită locului firesc pe care îl ocupă ea față de celelalte culte, având în vedere numărul credincioșilor săi și importanța pe care o are ea în cuprinsul societății românești.

În cursul aceluiași an s'a înregistrat pentru Biserica Ortodoxă Română nu numai legea pentru regimul general al cultelor, care o privește și pe ea și în care se desăvârșește intenția constituțională, — dar în cursul acestui an s'au mai făcut acte reparatoare pentru Biserică și unul dintre acestea este abolirea Concordatului.

Am mai spus și altă dată și este just să o spunem încă: regimul nostru nu poate să aibă în mod deosebit ceva împotriva cultului catolic. Nu acest lucru este ceea ce ne-a preocupat atunci când s'a abolit Concordatul cu Vaticanul. Dar Concordatul aducea pentru un cult a cărui ierarhie și a cărui organizare era în afară de Statul Român, privilegii, care diminuau suveranitatea Statului, iar — în ceea ce privește Biserica Ortodoxă Română, cu toate că în celelalte legiuri se spunea că este biserică dominantă, — îi aduceau o știrbire categorică, punând-o pe picior de inferioritate, deși reprezenta mult mai mult prin numărul credincioșilor și situația ei.

Va veni în curând Statutul Bisericii Ortodoxe Române, care este terminat și care va da norme de organizare corpului Bisericii Ortodoxe Române.

Toate aceste lucruri au fost de natură ca să aducă Bisericii Ortodoxe Române o nouă pozițiune. Dovadă a acestui loc nou și posibilități noi de valorificare este mărețul act de reparațiune pentru Biserica Ortodoxă Română și pentru poporul român al reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române, prin revenirea cultului greco-catolic în sânul Bisericii Ortodoxe Române. Este primul mare fruct al libertății religioase în sensul cel just al cuvântului. El este totodată urmarea credinței neștrămutate pe care poporul român din Ardeal a avut-o întotdeauna dela 1700 și până acum. Poporul credincios din Ardeal a rămas pe linia Bisericii Ortodoxe Române cu toate încercările Vaticanului puse în slujba diverselor interese și gânduri exploatare. Toată lumea știe foarte bine că nu era nici o deosebire între felul cum credincioșii greco-catolici din popor credeau și își manifestau credința lor și între felul cum cred și își ma-

nifestă credința credincioșii Bisericii Ortodoxe Române. Acei care s'au înstrăinat treptat — și au rămas înstrăinați și după actul reîntregirii —, au fost elementele din ierarhia înaltă.

Se spune în anumite cercuri că reîntregirea s'ar fi făcut cu nu știu ce intervenții din partea Guverului sau a organelor de Stat. Adevărul e că presiuni s'au făcut tocmai de către cei care critică. Ei caută să cumpere conștiințele pentru o așa zisă rezistență. Pentru aceasta se aruncă blesteme și excomunicări, se fac amenințări, se fac daruri. Toată lumea știe de toate acestea și știe și de unde vin.

Trebuie să se știe că acei care au dorit și acei care și-au manifestat dorința lor de a reveni în sânul Bisericii Ortodoxe Române, au fost însă credincioșii, — poporul credincios greco-catolic.

Dacă regimul actual a făcut ceva și dacă acest lucru s'a întâmplat acum și nu altă dată, dacă el s'a întâmplat și nu se putea întâmpla altă dată, este pentru că astăzi s'au creat într'adevăr condițiuni în care poporul — și nu numai ierarhia catolică —, a putut să-și spună cuvântul.

Meritul mare în această privință îl are și Biserica Ortodoxă. Ea a primit pe cei veniți ca pe frați, care n'au nimic deosebit de ei. Meritul e în sfârșit al conducerii și în special al Inalt Prea Sfințului Patriarh care din prima zi a păstoriei sale ca Patriarh și-a pus drept țintă această operă de reîntregire și de reparațiune.

Prin această au fost chemate și s'au întors, în adevăr cu toată ființa lor spre interiorul țării, spre preocupările dela noi de acum, forțele întregului popor. S'a luat prin aceasta orice speranță a acelor care credeau că pot pritr'un mijloc sau altul — fie el chiar un mijloc religios — ca să întoarcă atenția și aspirațiile poporului dela nevoile lui, dela aspirațiile lui proprii.

Meritul revine de asemenea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal, în frunte cu Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Bălan care, după cum știu, și altădată și acum nu a ostenit să lupte pentru această operă. Azi nu mai există parohie greco-catolică nerevenită în sânul Bisericii Ortodoxe Române.

Toate aceste cuceriri, toate aceste mari realizări nu se puteau face însă numai cu crearea de situațiuni noi, dacă la situațiunile

noui nu corespundeau și oameni noi. Și trebuie să mărturisim aici recunoștința noastră vremurilor care au făcut ca Biserica Ortodoxă Română, la vremea aceasta nouă, să aibă oameni noi. Pentru Biserica Ortodoxă Română a fost hotărîtor mai ales așezarea în fruntea ei a unei personalități care înțelege ritmul vremurilor noi. Și acesta este Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian.

Prin dânsul multe și mulți s'au schimbat, fie că și-au schimbat locul, fie că și-au schimbat felul de a vedea, transformându-se în omul cel nou, necesar azi Bisericii. Noi nu avem a ne amesteca direct în aceste treburi, dar trebuie să constatăm colaborarea tot mai înțelegătoare care există din această cauză între Biserică și Stat. Gânduri noi, oameni noi sau înnoiți, iată ce e necesar în prag de noi realizări. Gânduri limpezi și oameni hotărîți, iată ce se cere înainte de orice în noua activitate. Aceasta este și în interesul Patriei noastre — Republica Populară Română — care face un pas hotărîtor spre noi și decisive realizări.

Stimați ascultători, Dragi tineri,

Sub aceste auspicii începe anul universitar al Institutului Teologic din București.

Așa cum începe, el se integrează tot odată, așa putea spune, și în spiritul și ritmul treburilor generale ale țării.

În adevăr, anul 1949 în Republica Populară Română începe și va continua sub semnul Planului Economic de Stat, votat de Marea Adunare Națională.

Din cuvântările auzite aici și din programul cursurilor de care am luat cunoștință, se pare că Institutul Dvs. este conștient de acest lucru și merge în ritmul acestui plan.

Ce înseamnă acest plan pentru țara noastră? Care este însemnătatea lui? Care e aportul lui nou?

O spune luminos Dl. Gheorghe Gheorghiu-Dej, Secretar General al P. M. R. și Prim Vicepreședinte al Consiliului de Miniștri.

„Primul nostru plan, zice Domnia Sa, este o manifestare nu numai a succeselor obținute până în prezent, prin lupia clasei muncitoare în alianță cu țărăniimea muncitoare, ci este, în același timp o manifestare a voinței și a hotărîrii noastre

de a îndrepta economia acestei țări pe drumul luminos al progresului și buneistării“.

Lucrul acesta poate să-l facă astăzi Republica Populară Română, pentru că aceia care pot să facă acest lucru sunt garanție a împlinirii lui. Aceștia sunt clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea muncitoare, în alianță cu cărturarii cinstiți și progresiști.

Plan înseamnă efortul coordonat al tuturor celor ce muncesc în folosul lor înșiși. Ei, cei ce muncesc, pot să facă aceasta, așa cum au fost capabili să doboare exploatarea și pe exploatarea. Sau, cum spune Generalissimul Stalin: „clasa muncitoare este tot așa de capabilă să clădească un lucru, pe cât e de capabilă să distrugă pe cele vechi“. A fost și este înlăturat tot ce este depășit, nefolositor sau dăunător. „Clădim România Republicii noi“, cum spune imnul Republicii.

Nu există om, nu există grup, care să poată spune că el poate să rămână în afară de această muncă. În plan intră toate sectoarele de viață economică și socială. Intră toți cetățenii. Sectoare care altădată se complăceau în a se considera departe de preocupări materiale, pe care aveau aerul că le disprețuiesc — acum iau o poziție realistă și intră sub plan. Învățământul public de exemplu, la prima vedere — după vechile concepții — nu ar avea ce căuta aci. Întregul învățământ se pregătește astăzi planificat pentru un vast program de realizări și nu-și iroșește forțele în vagă pregătire de cultură generală. El nu vrea să mai dea intelectuali ratați, ci oameni care își vor găsi îndată rost în viață, alături de poporul care muncește și produce.

Dar Biserica?

În legea pentru Planul economic de Stat nu se spune despre Biserică în mod special nimic. Aceasta nu înseamnă că ea poate fi indiferentă, cu atât mai puțin cu rezerve față de plan. Biserica este și trebuie să fie pretutindeni acolo unde sunt credincioșii săi. De altfel importanța acestui fapt nu a scăpat Bisericii Ortodoxe Române. Unul dintre cei dintâi care a arătat importanța planului și a îndemnat pe credincioși la muncă pentru realizarea lui, a fost Capul Bisericii Ortodoxe Române, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, în pastorală sa de Anul Nou.

Nu putem arăta în amănunt ce este Planul de Stat, pentru că nu este locul aci. Dar trebuie să arătăm în linii generale

care sunt țelurile acestui Plan, ce loc poate să aibă orice credincios și ce loc poate să aibă Biserica, Clerul, în înfăptuirea lui.

Țelurile Planului așa cum au fost fixate de Dl. Gheorghe Gheorghiu-Dej în expunerea sa și cum reies și din Plan, sunt încincite: a) Consolidarea realizărilor economice și politice de până acum, pentru a asigura condițiile necesare construcției socialismului; b) Depășirea producției globale industriale din 1948 cu 40%₀; c) măsuri care să pregătească îndrumarea agriculturii spre socialism; d) Imbunătățirea condițiilor de traiu ale celor ce muncec; e) Pregătirea condițiilor pentru întocmirea Planului de lungă durată!

În toate aceste țeluri pe care le prevede Planul, Biserica Ortodoxă Română a fost și ea până acum în cea mai mare măsură prezentă și avem speranță, după tot ce s'a spus aci, că ea va fi și de aci înainte. Ea trebuie, așa cum a făcut și până acum, să se alătore din ce în ce mai mult luptei de consolidare a tuturor cuceririlor democratice ale Republicii Populare Române. Biserica trebuie să fie convinsă, așa cum trebuie să fie convins orice cetățean al țării, că Statul care se realizează acum, Statul de democrație populară, este altceva decât Statele care au fost înainte. Statele de până acum au fost dictaturi inumane, instrumente și arme în mâinile celor ce exploatau împotriva celor ce munceau. Un Stat de democrație cum suntem noi, mai ales un Stat socialist, sunt din contră arme în mâna celor ce muncesc, împotriva acelor care ar dori să exploateze munca altora.

Ori Biserica nu poate să fie împotriva unui astfel de țel, împotriva unor astfel de scopuri superioare. Ea nu poate să nu-și dea toată puterea ei, pentru ca să contribuie la realizarea acestui Stat nou, care împlinește și porunca biblică, dată prin Apostolul Pavel: „cine nu vrea să lucreze, acela nici să nu mândance”. De aceea m'a bucurat să văd în programul cursurilor misionare că una dintre lecțiuni este intitulată: „Exploatarea omului de către om, păcat strigător la cer”.

Dacă aceasta este — și este — în însăși învățătura creștinismului, apoi acest fapt ne dă nouă speranța nu numai că Biserica Ortodoxă promite, dar că își va onora cu prisosință promisiunea, pe care o face acum, de a fi alături de în-

treaga țară în lupta pentru consolidarea cuceririlor democratice. Cuceririle democratice de ordin economic, ca reforma agrară, reforma monetară și naționalizarea industriilor de bază — ca să nu pomenim decât de acestea —, trebuie să fie în inima oricărui cetățean conștient. Nu e, credem, în interesul vreunui cult să se pună pe poziții dușmănoase reformei agrare d. p., așa cum o face Primatul Minsdenty al Ungariei și nici a se opune operii de însănătoșire a vieții financiare și naționalizărilor juste. Biserica Ortodoxă nu e în situația acelor culte care au a apăra bănci și trusturi proprii. Ea trebuie să fie cu poporul.

Același lucru îl putem spune și cu privire la cuceririle de ordin politic, cum ar fi abolirea monarhiei și instaurarea regimului de democrație populară. Trebuie să consolidăm democrația în instituții, dar trebuie s'o consolidăm și în mintea și inima noastră: Toți și Biserica. Vechi formule de ritual, care cultivau idei monarhice, care n'au a face, nimic cu dogmele, canoanele și tradiția bună bisericească, trebuie să dispară, cum au și dispărut în mare măsură. Așa liberăm poporul de fantome, redându-i încrederea în propriile sale forțe.

Stimați ascultători, Dragi tineri studenți,

Republica Populară este astăzi o realitate. Ea se sprijină solid pe instituții ca: armata poporului, miliția, sfaturile populare, justiția populară, școala pentru toți, etc.

Prin toate aceste instituții, cu adânci rădăcini în masele largi, populare, se organizează noul Stat. Acest Stat este cu adevărat democrat „de o mie de ori mai democrat, cum spune Generalissimul Stalin, decât democrația burgheză“, care e o democrație formală. Consolidând acest Stat, cu toate cuceririle democratice deja realizate, noi, putem păși cu încredere la realizarea celorlalte obiective ale Planului de Stat pe 1949.

Obiectivul al doilea și cel mai important al Planului, este ridicarea producției industriale globale cu 40% față de 1948¹.

¹. 82 miliarde de lei vor fi investiți în această operă uriașă. Industria groa, garanția independenței noastre economice și politice are locul de frunte, dar nu sunt neglijate nici celelalte sectoare. Ne vin în ajutor, pe lângă efortul și elanul masselor, tratatele economice cu țările de democrație populară, tratatul cu U.R.S.S. mai ales — de curând încheiat — și, în sfârșit, colaborarea din sânul Comitetului de asistență mutuală, recent înființat, care e cu totul altceva decât fatmăul plan Marshall, fallmentar atât el cât și omul.

Să înțelegem cum se cuvine acest obiectiv, să-l înțelegem și să facem și pe alții să-l înțeleagă.

În Planul economic pe 1949, un loc de frunte îl ocupă apoi planul agricol. „În planul de Stat pentru 1949, spune D-nul Gheorghe Gheorghiu-Dej, noi dăm o atențiune deosebită agriculturii. Dacă ridicarea nivelului material al celor ce muncesc dela sate și orașe, dacă progresul țării noastre și construirea socialismului sunt direct condiționate de o puternică industrie, însăși dezvoltarea acestei puternice industrii, este legată și de dezvoltarea agriculturii¹.

Marea majoritate a preoților sunt la țară și ei, în primul rând, trebuie să-și apropie înțelesul acestei reforme adânci.

Care e datoria lor, ca de altfel a tuturor patrioților?

Să înțeleagă în primul rând superioritatea gospodăriei colective. Trebuie să risipim calomniile puse pe seama colhozurilor, care sunt mândria economiei sovietice și una din cheazășile regimului.

Să nu se alăture apoi răspânditorilor de șvonuri.

Să arăte că intenția Guvernului nu este să silească pe cineva, pentru că nici nu se poate face colectivizarea în masă, dintr'o dată. Trebuie să se împlină anumite condiții și numai în măsura împlinirii lor se poate păși la realizări. „Sub nici un motiv țărănimea nu trebuie forțată să treacă la formarea gospodăriilor colective, spune D-l Gheorghiu-Dej. Și mai departe: — „Țăranii săraci și mijlocași trebuie să lămuriți că numai lor le aparține hotărîrea de a trece la o nouă formă de exploatare a pământului, atunci când vor fi convinși de superioritatea acestui sistem.

Dezvoltarea gospodăriilor colective este un proces de lungă durată, dar nu îneape îndoială, că pe măsură ce se va mecaniza agricultura, ce se va întări alianța între clasa muncitoare și țără-

¹. Mijloace pentru realizarea planului în sectorul agricol vor fi:

a) Dezvoltarea rețelei de stațiuni de mașini agricole și tractoare (S.M.T.) pentru a le da în folosință, în special a țăranilor săraci și cooperativelor, pe un preț mai ieftin. Se vor fabrica mașini în țară.

b) Se va dezvolta și consolida activitatea fermelor de Stat.

c) Se va încuraja și dezvolta cooperația, deschizându-se calea și spre cooperativele de producție agricole, spre gospodăria colectivă, care cu timpul să înlocuiască gospodăria de astăzi.

rânimea muncitoare, pe măsură ce se va desvolta lupta împotriva elementelor exploatare dela sate, țărani săraci și mijlocași se vor convinge de marile avantagii ale muncii în comun a pământului“.

Adeseori am auzit că preoțimea care vrea să se arate cu bună voință pentru doctrina nouă socială, pentru problema socializării, pomenește de „Comunismul“ creștinismului primar. Desigur, comunismul creștinismului primar a fost o formă de viață despre care se putea vorbi atunci. Aici însă trebuie să atragem atenția să nu se facă o greșală. Fenomenul de care se vorbește a putut fi privit cu simpatie, dar el este legat de societatea de atunci. Viața economică de astăzi își are o așezare cu totul deosebită și nu se poate merge înapoi la forme perimate. Socialismul și comunismul modern sunt curente legate de condițiile moderne de viață socială.

Să trecem la un obiectiv al Planului, în care se oglindește acest adevăr. Este ridicarea condițiilor de traiu ale celor ce muncesc. Acest lucru se asigură printr'o justă remunerație, după principiul socialist: „dela fiecare după puterile lui, fiecărui după munca depusă“, prin ieftinirea vieții, prin diversele instituții de folos obșteșc, ca spitale, case de odihnă, etc.¹.

Cu astfel de realizări și cu alte lucrări speciale care se vor săvârși în același scop, se așează și premisele pentru alcătuirea unui plan de lungă durată. Desigur că Biserica nu se poate amesteca mai mult decât este misiunea ei. Sunt instituții anume create care vor face tot ceea ce trebuie. Ceea ce incumbă clerului după cum incumbă oricărui cetățean conștiincios, este altceva; este ca să clădim și să ne pregătim fiecare din

1. O pildă de modul cum trebuie să vadă un preot toate aceste realizări, l-am găsit într'un articol al ziarului „Universul“ din 29. I. a. c. (Pagina Bisericii) semnat de un preot, după cât știu, din Capitală. Raționamentul autorului îl găsesc foarte just. Într'o vreme când domnea sclavia și egoismul cel mai feroce s'a auzit cuvântul evanghelic chemând la iubirea de aproapele: „precum vroiți să vă faceți vouă amonii, faceți-le și voi asemenea“. Pe aceste temelii de învățătură s'a exercitat mila și asistența creștină. Pe ele și-a întemeiat Biserica acțiunea sa și instituțiile ei de caritate. În Statul claselor exploatare nu se arăta prea dinainte să se ocupe de colapsul, de suferinzi și de bătrâni; orice mână de ajutor venia, de oriunde, era bine venită. Poporul nu va mai cerși mila, ci va avea tot mai multe mijloace pentru a și organiza instituțiile sale de asistență.

noi și cu înțelegerea justă, adevărată, a acestor noi măsuri, să înțelegem în același timp mentalitatea cea nouă care se clădește astăzi și cu care vrând, nevrând, fiecare în orice domeniu de viață am lucra, vom avea de a face.

Așa cum a arătat Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian în Pastorală sa de Anul Nou, Biserica va trebui să vie cu îndemnul și cu sfatul, către credincioșii săi. Este de făcut aci o educație pe care o vor face și alte instituții în cuprinsul lor, dar dela care este bine să nu lipsească nici Biserica.

Nu ne referim aci la educația religioasă, pe care Biserica o face credincioșilor, după normele ei. Aceasta este o problemă care-i este rezervată. În vorba de ceea ce Biserica poate face în afară de aceasta, e vorba de atitudinea ei față de mentalitatea nouă care se creiază, de ceea ce în limbaj laic poartă numele de conștiința de clasă și de care este legată ideia luptei de clasă. Biserica nu are în doctrina ei lupta de clasă. Dar Biserica poate să înțeleagă această conștiință și această luptă.

Biserica predică pacea, predică înțelegerea între oameni. Fondul învățaturii sale este just. Trebuie însă să se înțeleagă că lupta proletariatului este tot o luptă pentru pace. El duce această luptă în felul său: el demască sofisma păcii cultivată în cadrul contradicțiilor sociale. Armonie și pace nu poate fi acolo unde există exploatare și exploatați. Acolo, din contra, nu poate exista decât ura neagră a exploatare și ura explicabilă, revolta îndreptățită a celui exploatat.

Și Iisus a văzut că la adăpostul templului se făceau afaceri necurate și atunci a dat afară pe cei ce cumpărau și vindeau în el: „Casa mea va fi o casă de rugăciune, dar voi ați făcut din ea o peșteră de tâlhari”, a zis El.

Pacea se asigură prin înlăturarea exploatare și a celui de către om, prin eliminarea contradicțiilor sociale și lucrul acesta trebuie privit în lupta pe care o duce clasa muncitoare, de a împlini ceea ce Evanghelia a predicat totdeauna: „Pacea între noroade”.

Spunem aceasta, Prea Cucernici Părinți și Onorată Asistență, pentru că acei care lucrează pe ogorul lor și mai ales cei care păstoresc la sate, vor întâlni deseori problema aceasta punându-se cu tărie. Situația la sate, după cum știm, este

aceasta : avem aici proletari agricoli, țărani săraci cu pământ puțin, mijlocași și chiaburi. În măsura în care vom realiza înlăturarea exploatării, vom crea alte situații sociale, unde poate să existe adevărata pace socială.

Cinstiți ascultători, Dragi studenți.

Cu astfel de gânduri și astfel de premise pornește pare-se, Institutul Teologic Universitar, atunci când spune că în activitatea sa înțelege ca nici el să nu rămână în urmă, așa cum nici Biserica până acum nu a rămas, ci înțelege să meargă în ritmul vremii.

Institutul Teologic Universitar din București a făcut acest lucru chiar și în modul cum a înțeles să-și organizeze cursurile și scopurile pe care și le-a propus. În acest spirit sunt mai ales aceste cursuri de pregătire misionară. Este în această organizare un întreg plan.

Este mai întâiu o adevărată planificare să spui că nu trebuie primiți, la întâmplare, un număr de studenți peste măsură.

Altă dată, când toate Instituțiile sociale lucrau cum puteau, lucra și Biserica la fel. Nu exista o grijă deosebită de ce vor deveni absolvenții școlilor. De aici luptă, de aici griji, șomaj intelectual, adesea haos.

Azi Biserica își are Institutele sale teologice unde se dă pregătirea necesară pentru atâtea elemente, de câte se presupune că ea va avea nevoie în viitor pentru preoție. Munca noastră trebuie să fie o muncă prevăzătoare, o muncă ce trebuie să fie raționalizată, ceea ce s'a făcut.

Și tot o lucrare de prevedere este aceia de a înființa aceste cursuri de îndrumare misionară, care trebuie să facă să fie reconsiderată în inima fiecăruia toată cultura pe care și-a făcut-o până acum, pentru ca toți — ca și fiecare din noi — să fie puși în situația de a putea să-și potrivească pasul, cu pasul vremii.

Este adevărat că odată cu înființarea acestor trei Institute Teologice — toate de rang universitar, când altă dată unul singur era de rang universitar, Facultatea de Teologie de la București, odată cu aceasta s'au desființat seminariile.

Trebuie să vedem în desființarea seminariilor același lucru care s'a făcut din punct de vedere al învățământului public

prin desființarea unui mare număr de licee teoretice. Trebuie să recunoaștem că seminarile nu recrutau pe elevi la vârsta când se arată vocația, iar pregătirea dată era o pregătire generală care, dacă nu-și găsea deosebirea în preoție, contribuia la mărirea numărului celor fără rosturi precise. Seminarile, ca și liceele teoretice, falsificau structura profesională a țării. Ori pregătirea tinerilor trebuie să aibă de aci încolo misiunea de a răspunde unui scop. Institutul Teologic Universitar răspunde unui scop.

Este adevărat iarăși că desființarea seminarilor s'a mai făcut și pentru alt motiv, care ține de etatizarea completă a învățământului public. Și este adevărat apoi că din acest punct de vedere s'au petrecut ici și colo unele incidente regretabile. Aceste incidente s'au ivit datorită măsurilor pripite luate de către unele din organele de execuție și pot fi socotite ca provocări venite din partea unor elemente nu îndestul de pregătite. Trebuie să recunoaștem însă, că oricât de neplăcute au fost aceste incidente și oricât de regretabile, ele au fost departe de a avea amploarea pe care au avut-o incidentele și excesele de acest fel în alte țări, — în Franța de pildă, unde procesul acesta și incidentele acestea petrecute în legătură cu laicizarea învățământului au durat aproape 100 de ani și nu știm dacă astăzi este complet terminat.

Asemenea lucruri nu numai că nu s'au petrecut la noi, dar sperăm, cu concursul tuturor să nu se mai repete.

Deschiderea Institutului Teologic Universitar în astfel de condițiuni, face să se întrezărească astfel perspective mari pentru acei care vor să ducă o muncă folositoare Patriei. Deschiderea făcută în condițiunile acestea, face Institutul Teologic Universitar din București să aibă rolul mult mai mare decât rolul pe care l-a putut în mod obișnuit să-l aibă o astfel de instituție în alte vremuri.

Nu numai pentru elevii care se pregătesc în mod obișnuit într'o astfel de instituție, dar și pentru preoții care vin aci la cursurile de îndrumare misionară și pentru profesori este acum deschis un câmp de lucru, în care fiecare poate să-și pună cunoștințele sale și talentul său pentru realizarea obiectivelor propuse.

In acest început de an școlar nou, cu adevărat nou în spiritul în care antevorbitorii au arătat că înțeleg să lucreze urăm Institutului Teologic Universitar din București ca să fie într'adevar ceea ce îl indică poziția sa, să fie model pentru toate celelalte Institute teologice și creerul frământărilor problemelor noi puse Bisericii Ortodoxe Române.

Cu aceasta declarăm anul universitar deschis, urând studenților și profesorilor spor la munca lor.

După cuvântarea d-lui Ministru Stanciu Stoian, corul preoților a cântat două imnuri religioase și apoi a urmat prelegerea inaugurală a anului universitar, cu titlul: *Ideea de progres în istoria religiilor*, ținută de P. C. Diacon prof. Emilian Vasilescu, Directorul Internatului teologic.

La sfârșit s'a rulat filmul cu Serbările Jubileului de 500 de ani de la autocefalia Bisericii ortodoxe ruse, care au avut loc la Moscova în vara anului 1948. Se știe că odată cu aceste serbări s'a ținut la Moscova și consfătuirea Intâistătătorilor Bisericilor ortodoxe autocefale, la care a luat parte și o delegație a Bisericii ortodoxe române, în frunte cu Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian.

Serbarea deschiderii cursurilor s'a încheiat cu o agapă frățască, la care au luat parte: Înalții Oaspeți, corpul didactic și administrativ al Institutului și mai mulți preoți fruntași din ocârmuirea bisericească.

G. I. M.

BISERICA ARDELEANĂ ȘI „UNIREA” IN ANII 1697—1701 *

VIII. PROCESUL LUI ATANASIE.

Anul nou 1701 îi aduse lui Atanasie chemarea la Viena, plănuită încă din Febr. 1698 și zorită de Baranyi și de Atanasie însuși în 27 Nov. 1698 și în 30 Mai 1699¹. Atanasie o dorea pentru a-și obține confirmarea în postul de mitropolit, pe care nu i-o mai putea da principele calvin, ca lui Varlaam, sau guvernatorul, ca lui Teofil. Dacă i-o dăduse guvernatorul, ea nu era valabilă, fiind drept al principelui de a o da, iar principe al Ardealului era din 1696 împăratul.

În așteptarea chemării, Atanasie încasă în două rânduri bani de drum dela preoți, întâi câte 2 zloți, apoi câte un taler de preot.

Chemarea întârziase în nădejdea că va primi unirea, fără de care curtea nu voia să-l confirme, și fiindcă el se eschiva mereu, ea sosi ca citare amenințătoare la o judecată, care avea să decidă ori confirmarea pe baza unirii, ori înlăturarea lui pe baza acuzațiilor adunate împotriva sa. Pentru cazul alternativei ultime i-se proceau și temniță și alte necinstiri².

Cuprins de frică, Atanasie convocă de Bobotează, 6 Ian. 1701, protopopi și preoți câți putu, în sobor extraordinar, cu un singur punct la ordinea de zi: să-i dea certificat că-l vreau de mitropolit. „Noi, soborul, toți protopopii țării Ardealului facem înștiință tuturor cui să cuvine a ști, precum și noi pohtim pre Sfinția Sa Mitropolitul nostru, Atanasie, să-ș ție Scaunul în pace cu cinste, precum ș'au ținut și alții. Venitul vlădicesc pre cum au fost obiciaiu mai de demult să-l strângă. Dintr'alți mireni sau străini nime să n'aibă a să amesteca în lucrurile vlădicești fără știrea soborului nostru. Pentru care lucru ne-am iscălit și numele nostru tot soborul, ca să fie de credință, și o am întărit cu peceți, precum să arată mai gios: Protopop Ghiorghie, notaraș de Ohabă într'una cu tot sfântul săbor. L. S. Scris Mitrop. Belgrad, Ghen.

*. Vezi *B.O.R.* an. LXVI (1948), nr. 9-10, pp. 465-500 și nr. 11-12, pp. 541-571.

1. Nilles. *Symbolae*, pp. 193, 219, 270.

2. *Idem, Ibid.*, p. 272.

6, 1701". Iscălesc cu jurământ și sigile 30 de protopopi și 26 preoți. Protopopii: Daniil-*Ilia*, Sava și Toader-*Săliște*, Iancu-*Giomal*, Idomir-*Berghiș*, Ion-*Călian*, Mihai-? *Călata*, Toader-*Lemniu*, Aron-*Țichindeal*, Ioan-*Văredie*, (Marosváradja, Oarda), Petre-*Fărăgău* (jud. Cluj) p. Guraghiu, Simon-*Sltvas*, Ion-*Sânger*, Oane-*Săcal*, Vasile-*Sintul*, Gavril-*Bistra*, Vasile-*Calbor*, Petru ot *dănil* (?), Vasile-*Cianu n.*, Maxim-*Avrig*, Constantin-? *Vidra*, Cristea snă *Staicu-Brașov*, Ștefan-*Simihai*, Costin-*Șteuți*, Gheorghe, notarșol săborului mare, -*Ohaba*, Grigoraș-*Bistrița*, Măcavei-? *Nimigea*, David-*Ufalău*, Pașcul-*Sincraiu*, Toma-*Vinț*, Preoții: Toader-*Ceghel*, Ioan-*vel Șorostin*, Coste-*Hăpârta*, Irimie-*Șeușe*, Toader, Gabor-*Svaros*, Gheorghe-*Porcărești*, Nistor-*Gaura Chioarului*, Radu-*Colun*, Iacob-*Mărtinești*, Giurgiu, juratul protopopului Toader (-*Săliște* ?), Opra-*Tărnăviță*, Daniil-*Birchiș*, One-*Baditelec*, Ștefan-*Jucul de jos*, Vasile-?, Mărien-*Veleu*, Ion *delîngul*, Ion *Porcești*, Roman și Toma-*Fofâlde*, Vasile-*Dorștat*, Stan-*Armenic*, Mihai-*Armeni*, Ilie-*Gergău*, Marean-*Măolci* ¹.

Cu acest certificat, dar și cu ordinele lui Coloniei și Răbutin de plecare, plecă Atanasie la sfârșitul lunii Ian. 1701, însoțit de vicarul său Melentie, de secretarul său calvin, de iezuitul sibian Carol Neurauter, merit a-i fi teolog îndrumător, și de episcopii mitropoliei, Șt. Raț ² și Mihai Puiu ³. La plecare sunau clopotele românești foarte mari din Alba-Iulia și vreo 20 de protopopi și aproape 100 de preoți și mult popor îi urau noroc. Pe drum și în Viena îl instruia Neurauter, conform instrucțiilor sale ⁴, arătându-i calea unică de scăpare din situația în care-l puneau pările adunate contra sa. Sosi în Viena în 5 Febr. ⁵ Aici se văzu pus în fața unei judecătorii, compuse din Colonic și oamenii săi (Kálnoki, Fiat, Heveneși, Neurauter) pentru următoarele vini, adunate în 22 de puncte (exact câte-i fuseseră și instrucțiile la

1. Al. Pop, *Desbinarea în Bis. rom. din Ardeal*, București 1921, pp. 54—56, incomplet; N. Iorga, *Studii și documente*, IV, pp. 71—72. Unii din cei iscăliți preoți erau protopopi, sau aveau același nume ca protopopul: Colun, Soar, Hăpârta. Nilles (*o. c.*, p. 272) afirmă că sinodul a fixat și cele 8 cereri prezentate de Atanasie în Viena.

2. Nilles, *op. c.*, p. 272.

3. T. Cipariu, *Acte*, p. 269; Nilles, *op. c.*, p. 307.

4. Nilles, *op. c.*, p. 273.

5. Id., *ib.*

hirotonie) și redactate în numele preoților unioniști, nemulțumiți cu opoziția sa contra unirii și cu abuzurile lui, astfel:¹

1. A fost admoniat, să nu facă din mănăstirea-reședință crâșmă, totuși a făcut.

2. L-am poftit, să nu petreacă în jocuri lumești, ci în smerenie, să nu primească și să nu cheme în mănăstirea sa muieri pentru dansuri și să nu-i îndemne pe preoți, cum a făcut în ajunul Crăciunului din urmă, când le-a poruncit și protopopilor să joace.

3. L-am rugat, să nu se împrietenească cu oameni de condiție infamă, mai ales Țigani, ciocnind pahare cu ei, ci să-și pōzească autoritatea vlădicească, a continuat totuși, pentrucă el însuși a adus și ținut adeseori Țigani pentru dansurile aranjate în mănăstire.

4. A fost provocat să nu mai organizeze vânători cu arme și goană, n'a ascultat.

5. L-au rugat preoții, să nu permită să-i trateze despotice rudele lui laice și să-i calce în picioare, totuși au făcut-o.

6. L-am rugat să nu dea rudelor sale veniturile bisericii, ci să le socotească cu episcopii ei; nu le-a socotit.

7. I-am arătat că face de rușine biserica noastră unită în fața Arienilor, Luteranilor și Calvinilor hirotonind preoți oameni atât de proști, cari nu știu nici Tatăl Nostru, totuși din sgârcenie a hirotonit mulți. L-am mai rugat să institue examen în prezența preoților înainte de hirotonirea în preot; n'a făcut-o.

8. E oprit în ritul nostru, ca preoții căsătoriți a doua oară să săvârșească cele dumnezeiești; n'a îndreptat, ci a permis.

9. Eminența Sa a ordonat, ca uniții bisericii noastre să nu dea sub niciun motiv carte de divorț și să nu se căsătorească din nou până trăiește partea părăsită, el totuși pentru 2-3 florini a călcat această lege bisericească explicată a Em. Sale, admitându-le nu numai persoanelor laice, ci și celor hirotoniți în trepte majore, adică diaconilor și subdiaconilor.

10. L-am rugat pe D-l Episcop să ia măsuri ca arhipăstor, ca să fie prevăzuți cu sfintele taine nu numai muribunzii, ci și ceilalți, sănătoși, la sărbătorile mai mari de peste an: n'a executat.

11. Pentru bani a așezat în locul vârstnicilor copii și i-a

1. Nilles, *op. c.*, pp. 259—62.

hirotonit diaconi, contra uzului și obiceiului bisericii noastre.

12. Cum M. Sa scutise preamilosiv pe preoții uniți de dări, l-am rugat să nu-i încarce el cu noi dări mai grele; nu ne-a ascultat.

13. Cerem să dea socoteală sau să restituie bisericii taxele în bani stoarse pentru drumul său la Viena. A luat în rândul întâiu dela fiecare preot câte 2 zloți, în al doilea câte un taler imperial.

14. I-am sugerat să nu-și țină secretar calvin, pentru primejdia, să nu le fie comunicate Acatolicilor rescriptele Eminenții Sale pentru binele Unirii; n'am obținut niciun rezultat. Dorim să i-se dea secretar romano-catolic sau unit, ca să nu le fie trădate dușmanilor unirii bunele noastre intenții.

15. Nu ne pare a fi unit cu adevărat, întru cât în primul articol al Unirii se pune expres: Uniții să creadă că Duhul Sfânt purcede dela Tatăl și Fiul, el totuși în cazania de curând edată a făcut să fie tipărit clar articolul eretic, că Duhul Sfânt purcede numai dela Tatăl; admoniat de Em. Sa prin scrisori, n'a corectat precum promisese, nici n'a îndreptat, ci cartea necorectată le-a impus-o spre cumpărare preoților pe preț insuportabil¹.

16. Intru cât pentru tipărirea cazaniei a colectat bani de ai bisericii și de ai altora cam 9000 de florini, să le facă socoteala.

17. Toți ne-am înțeles și am convenit cu D-l episcop, să se facă școală, ca să nu se neglijeze tineretul și din această lipsă să fie primiți ca preoți oameni proști; n'a executat.

18. Ca să nu poată prelungi lipsa educării tineretului pentru dascăli și cantori, am destinat spre aceasta venitele tipografiei și al vânzării cazaniilor: a promis, dar n'a împlinit.

19. Pe lângă aceasta se știe sigur din mărturia protopopului Avram(?) și a tipografului Nicolae, cari au cetit acea scrisoare, că i-a scris principelui Țării Românești, că Unirea s'a făcut numai la aparență și că popii s'au unit pentru a fi scutiți de dări. Că dacă n'ar susține-o unul și altul din autorii ei, ea s'ar fi disolvat.

20. Intreține cu același principe al Țării Românești corespondență pe ascuns și în paguba Unirii, cum mărturisesc mai mulți preoți. Dela același principe a primit în dar un sat fără știrea Cardinalului și a Generalului Comandant al Transilvaniei, fără îndoială ca premiu pentru continuarea corespondenței, care principe de altfel e dușman în cel mai înalt grad acestei Uniri; care om prudent nu va găsi suspectă această donație?

1. Postilla, după numire și preț, e Kiriadromul.

21. Unii se tem, că cu banii adunați și păcălindu-l pe Cardinal va trece la repezeală în Țara Românească și se va așeza la moșiile câștigate.

22. Intru cât nu se știe să fi jurat și subscris unirea împreună cu ceilalți protopopi, să facă mărturisire publică de unire, ca să nu mai poată obiecta în viitor : „Voi sunteți uniți, nu eu !“, cum a spus de multe ori mânios“.

În fața acestui rechizitoriu în zadar scoase Atanasie certificatul sinodului dela Bobotează¹. Fu pus în fața alternativei de a fi condamnat în baza lui, sau de a fi achitat, primind și făcând ce-i va impune cardinalul. Pentru ca să aleagă ultima, la teroarea amenințării, adause Colonici momeala ademenirii : Il îmbiă să ceară tot ce vrea, că-i va da, și în plus, că-l va face consilier imperial împodobit cu lanț de aur și cu portretul împăratului atârnat de el în medalie, că distincția aceasta o vor moșteni și urmașii săi în scaun, că-i va cumpăra din banii săi o moșie de 6000 de florini², etc.

Atanasie n'avea dârzenia lui Inochentie Micu, nici caracter și convingeri adânci, ca să poată rezista acestei capcane. Alese ultima alternativă și începu a se tocni cu cardinalul, ca să obțină cât mai mult în schimbul apostasiei sale.

Tocmeala a durat o lună și jumătate: Dela 5 Febr. la 19 Martie 1701. Ceru și i-se promise: confirmarea 'n scaun, confirmarea prin diplomă imperială a drepturilor și scutirilor acordate în 1698, spre curmarea persecutării de proprietarii calvini a preoților uniți, care altfel în scurt timp va face ca nimeni să nu mai vrea să se declare unit; în acea diplomă să se completeze apelul din 14 April 1698 în sensul că nu ajunge să se înscrie cineva în clientela unei biserici recepte, ci să se precizeze, ce dogme noi trebuie să primească spre a fi considerat unit cu ea; să i se plătească cerealele date de preoții săi în dare excepțională pe timpul războiului cu Turcii, în preț de 36000 fl., obligându-se a folosi acești bani pentru școli în Alba-Iulia spre educarea și instruirea tineretului român; să fie împuternicit prin act generalul comandant a apărării clerul unit de injuriile domnilor calvini, și, în fine, să fie scutit el și clerul său de dijme.

1. Nilles, *op. c.*, p. 275.

2. *Id.*, *ibid.*, p. 279.

Numai la ultima cerere făcu cardinalul restricția, că numai pentru pământurile eparhiale și parohiale se va acorda, pentru cele proprii nu. Incolo promise tot.

Pe lângă aceste cereri, redactate în colaborare cu Neurauter și cunoscute numai din Nilles ¹, din alt izvor știm că mai exoperă și nobilitarea în 10 Mart. 1701 dela împărat a unchiului său, pr. Șt. Popa din Poiana, a soției acestuia, Caterina Toma, a fiului lor Avram și a celor viitori și a descendenților lor ².

Mai ceru și obținu dela împărat în 17 Mart. confirmarea sa în stăpânirea terenurilor și bunurilor cumpărate de el în Ciugud și în Oarda dela văduva I. Keszei cu 500 de fl. (Rosenfeld, H. Kzl. 35. La moarte le moșteni clerul dela care le luă fiscul, dar în 9 April. 1736 i-le restitui sub condiția persistării în unire.

Raț ³ și Puiu ⁴ trecură la romano-catolicism în schimbul unor avantaje personale și materiale.

Convertirea lui Atanasie se întârzie până primi Colonicii propunerea cerută a superiorului iezuiților transilvăni, Gavril Kapi din Cluj, să-l mențină cu acest preț, sau să-l înlocuiască? Răspunsul lui Kapi întârzie din cauza că el, la rândul său, ceru întâi raportul subalternului său, superiorul din Sibiu, Chr. Gebhard.

Întârzierea și corespondențele pricinuiră, că de aceste lucrături află și dieta ardeleană, și administratorul mitropoliei din Alba-Iulia și interveniră contra lor.

Dieta deschisă în 15 Ian. și închisă în 9 Mart. 1701 votă și înaintă curții un memoriu, compus de cancelarul Bethlen, în care argumenta, că „prin unirea preoților români, catolicismul nu câș-

1. *Op. cit.*, pp. 274—9.

2. *Revista Cultura Creștină*, 1914. p. 517.

3. Bethlen, *o. c.*, II, pp. 203 și 223. Prin diploma imperială din 19 Martie 1701 (Hklz. 36/1701) Șt. Ratz de Mehadie, de altfel nobil, și soția sa Maria Szabó și fiii Paul și Ioan, și frații săi Nicolae cu soția Maria Maxai și fiii lor Paul și Dumitru cu soția Susana Alexa sunt innobițați. Tot atunci i se confirmă lui Șt. Ratz și soției și urmașilor săi pentru promovarea și fericita ducere la reușită a afacerii unirii moșiile cumpărate cu 4000 de fl. în Kișfalud, j. Alba (Id. și Bethlen). După curățirea lui Ratz și fuga sa în Banat, fiscul i le ocupă în 1714 în contul datoriei de 11.927 fl. r. făcute de el ca administrator al domeniului Zlatnei. În 1715 neizbutind Raț a se reabilita în Viena, în 1719 fiscul îi luă și moșia Kișfalud, evaluată 5000 fl. și casa din Șard, evaluată 300 fl. (Rosenfeld 1701). *Wie gewonnen, so zerronnen.*

4. T. Cipariu, *Acte*, p. 269; Nilles, *op. c.*, p. 307.

tigă, iar țara pierde mult, fiindcă darea lor de cel puțin 8000 de fl. pe an se încarcă pe umerii altor oameni buni, jurisdicția comitatelor și a scaunelor se turbură, legile prescrise națiunii române se casează și se vatămă, și ferească-ne Dumnezeu, ca nu cumva cu vremea, această națiune barbară și spornică să ajungă a răsturna celelalte națiuni. Pagubele și injuriile proprietarilor de sate le știe și simte fiecare din noi”¹.

Memoriul acesta prezenta unirea ca drum deschis spre înălțarea națiunii române din starea socială de asuprire. El n'avu alt efect, decât că curtea închise acest drum, redactând punctul 3-al diplomei a II-a leopoldine pentru unire așa, ca laicii uniți, adică poporul, să nu capete nimic precis. Numai scutirea preoților lăsa s'o câștige neamul românesc prin unire, nu în contul celor trei națiuni privilegiate însă, ci tot în al său, fiii săi laici și neuniți fiind acei alți oameni buni, pe umerii cărora se încărca darea de care scăpau preoții uniți.

A doua intervenție împotriva lucrăturilor din Viena se adresa către Atanasie.

Bătrânul negustor din Alba-Iulia, Ioan Pater, lăsat să îngrijească de mitropolie în timpul lipsei lui Atanasie și a epitropilor și vicarului, îi prezintă glasul poporului contra unirii, prin scrisoarea ce i-o trimise din Bălgrad în 13 Mart. 1701: „...lăsându-mă Sfinția Ta din ce mi-ar fi putința ca să grijăscu aici în urma Sfinții Tale și bogate scrisori ni-ai trimis Sf. ta, și neci în unele păsul sau boala S. tale nu ne-ai însămnat, făr numai ne scri tot lucruri care-s trecătoare și putrezitoare. Iar noi cele mai mari din străini le învățăm. Care lucruri, de le ascunzi S. ta de noi cești proști, să socotești că de cunoscătoriul inimilor, Dumnezeu, nu le vei putea ascunde. Iată că înțăleasem cum că ar cere să te iscălești în nește lucruri carele în instrucțiul ce ți s'au dat sau ține răsăritul nu le-au avut. De care lucru foarte pre scurt însămnăm S. Tale:

„Dacă iubești sufletul sau cinstea, au de socotești cuvintele evgheliei (și de ți-i voea să te avem după porunca evgheliei), care zice: Ori câte veți lega pe pământ, legate vor fi și în ceriu, iproci. De socotești că acei sfinți părinți ce au legat lucrurile și

1. L. Gál, *Az erd. diaeták*, Cluj 1837, I, p. 32; Barițiu, *Ist. Trans.*, I, p. 209, nota.

artrăle credinții rău, strică ; iară, de socotești că și aceia au avut darul Duhului St, pre cum te ții că ai și S. Ta, toți îți zicem : să nu te amiastici. Înălțatul Împărat și M. Gărdinariul are milă să dea noao că sântem creștini derepți. Știu că Înălțatul Împărat sau M. Gărdinariul silă nimănui nu face¹... Ci trebue, când nime nu face silă, neci S. Ta să nu silești, — ca pentru oare ce să te faci pildă. Adu-ț aminte de ai citit Sinaxariul sfinților, câte bogății, câtă cinste li se făgăduia și sta pân'n vărsare de sânge ; adu-ț aminte ce ai făgăduit în mijlocul Mitropoliei Bucureștilor, și socotește însuț ce-ț va veni dela 4 patriarși și dela toate Besericile ce-s răshirate de legea grecească in lume ; că dela toate îți vor veni blăstem și afurisanie. Și să nu socotești că vei trăi ani mulți de vei îndăzni a rupe vreo pecete a legăturii². Adu-ț aminte că cu greu iaste a cădea în mâna viului D zău. Nu te întări ca să iai siavă lumească ; nu socotești izbânda vrăjmașilor ! In scurt, adu ți aminte patimile sfinților și te îndestulește. Lesne iaste a strica, ci nevoia și greu iaste a drege in urmă. De pohtești cinste, stăi inarmat, și vei vedea că o vei dobândi de la Dmnăzău. Cinstea omenească iaste scurtă și cu grijă, și mai ales că a S. Tale va să fie cu ponos de toată lumea. Păcatelor streine nu fi părtaș³. Aceștii scrisori aștept răspuns indegrab, că nu aflând alte prilejuri, află-ne aici des ; încă și acolo vei afla de ai noștri, de unde ai luat întâi blsvnie și întreabă. Nu căuta începutul, ci să cauți ce-i va fi săvârșitul ; și nu peste 20 sau 30 de ani, ce și peste 100 tot S. ta vei fi oca⁴. S. Ta vei să te ostenești într'acest lucru, să-l faci și să-ț câștigi nume rău, și alții de a gata vor să stea (in) osteneala ce faci. Zicând : se dea seamă cine l-au legat, că eu așa am aflat. Socotește să nu afle alții de la S. Ta ce n'ai aflat S. ta din alții. Aci să nu-l urnești pre Teofil au pre sobor, că la vremea de apoi nu-ț va folosi neci Teofil (că n'are vină), neci popii. Las că mireni neci unul nu pohtește, măcar de-i va țăr-

1. In acest punct era prea de bună credință bătrânul : silă se făcea, iar Jidovii scăpau fiindcă nu intrau in planul sporirii partidului catolic, ca Români.

2. Proorociile s'au împlinit uimitor.

3. Unirii protopopilor.

4. Oca = cauză, ca la Coresi, ib. p. 245 și in *Bibl. rom. veche*, I, 1903 p. 273.

călui Împăratul. Și apoi socotește că mai mulți-s mireni de cât popi. Noi pentru nemîșugul popilor n'om primi mai mult de ce avem dat; cum au trăit pân'acum, trăiască: Știm că I. Împărat și M. D-l Gărdinariul nu pohtește dela noi nimic cu sila, numai cui îi va fi voia. Ci, ca să nu ne păraț, noi, voao vă dăm voe; dară așa să vă iscăliți, cât să vă fie adevărat, iscălitura; să nu iscăliți număr de mulți, ca pe urmă, să stați în rușine. Ci, cine să va lega, să nu batjocurească obrazul împăratului, neci să-s laude că va face pre mai mulți. Că noi tuđomănim că nu vom fi, măcar ce va face I. Împărat. Ce va fi altă poruncă a Înălții Sale: să-i slujim cu trupurile, lut ne vom face supt talpele și subt biruința I. Sale. Iară legea, au rea avem, au bună, nemica nu vom mișca, nici nu avem a primi mai mult, — până nu va fi cu voia și a tuturor mirenilor, nu numai a pōpilor. Iar, de primești S. Ta și popii, numai voi să fiți, iar noi nu vom fi".

Glasul poporului prin acest reprezentant al său respingea unirea din partea mirenilor, făcând, ca un proroc inspirat, prorocii care s'au împlinit¹. Și în privința neaderării mirenilor la unire i s'a împlinit prorocia: biserica unită a fost biserică de cler disproporționat de numeros față de popor disparent.

Cu o zi mai târziu își făcea raportul Kapi, anexându-l și pe al lui Gebhard, care culese informații despre Atanasie dela Dindar, ginerele lui Pater. Dindar i-a spus, că l-a întrebat pe Atanasie, unit e, și el a răspuns că nu. Dacă și a primit binecuvântare dela 2 patriarhi, al C-polei și al Ierusalimului, totuși mitropolitul Uagrovlahiei l-a hirotonit preot și arhieru. Calvinii lucrează ca neuniții să-și aibă alt episcop². Kapi notă că numai ce e dela Dindar merită crezare în raportul lui Gebhard³. A consultat și pe episcopul Armenilor uniți din Transilvania, Oxendie Verzireschi, care i-a spus, că Bucovina lui Atanasie are multe greșeli contra unirii, dar a fost hirotonit valid întru preot și arhieru.

Părerea sa și-o dă Kapi astfel:

„1. Cred, că ajunge să lucrăm acum numai pentru obținerea sumară a unirii acesteia. Ca să și înlăturăm toate abuzurile grave

1. Prorocirile s'au împlinit uimitor.

2. Nilles, *op. c.*, pp. 267—9.

3. Nu și părerea lui Gebhard, că Atanasie ar fi fost preoțit de urmașul lui Teofil, Varlaam (?!).

ale Românilor, e și prea periculos, și chiar imposibil. Drept aceea e deajuns dacă episcopul și ceilalți dintre ei, care vor face mărturisirea credinții și a unirii, vor promite în comun că vreau să depindă de Biserica Romană și de reprezentării ei și să țină ritul grec după norma aprobată de ea și'n alte regiuni, nu altul. Va fi treaba noastră pe urmă a schimba în timpurile viitoare pe nesimțite multe în obiceiurile lor și chiar și în liturghie și'n cele sfinte, lămurindu-i, că acelea li se strecuraseră prin prostia și lenea preoților din aceste părți, că nu-i sunt proprii legii grecești, nici celei schismatice, ci contrare minții sănătoase, credinții și religiei creștine.

2. Nu-mi pare nici consult, nici necesar, să i se atașeze episcopului un preot de al nostru ca teolog. Nu e consult, fiindcă și episcopului i-ar fi greu a suferi învățătorul nechemat, și poporului român a fi păstorit de doi episcopi așa-zicând. Nu e necesar, fiindcă ajunge să i se încredințeze tot ce ar face acel preot părintelui Baranyi sau urmașului său, sau altui preot iezuit din Alba-Iulia. Cu siguranță, mai mult atârnă acum popii de păr. Baranyi, decât de vlădica lor, pe care-l însoțește în vizitarea lor: o astfel de atârnare le este Românilor mai puțin vizibilă și deci mai puțin urită. Ea le poate fi impusă totdeauna cu binișorul vlădicilor, sub condiția, că vreau să se dovedească a fi uniți cu adevărat.

3. Cred că mai mult face să avem o sută de Români uniți cu adevărat, decât zece mii fictiv și suspect. Apoi: nimeni să nu fie deadreptul silit la unire, ci să se afle vre-o modalitate, ca nici un popă să nu se poată bucura de privilegiile date de împărat, decât dacă ne dă nouă semne mari de unire adevărată și nici un semn de prefăcătorie...

4. Chestiunea cea mai importantă e, să fie confirmat sau mutat (schimbat) episcopul Atanasie? fiindcă părerea mea e că toată unirea asta se rezimă ca pe temelie pe persoana episcopului. Confirmarea lui se recomandă, pentru că înlocuirea lui ar turbura poporul român în Transilvania, ba chiar și în afară, în Muntenia și'n Moldova, iar dela turburarea poporului n'avem de așteptat Unire, ci tumult și răscoală. Înlocuirea lui o recomandă argumentul, că e omeneste imposibil să stea această unire în aceste împrejurări, decât dacă vor avea Românii episcop cu adevărat unit, cuminte, nu de tot prost: orice am face noi, dacă

episcopul e fictiv unit, nu va izbuti. Dar actualul episcop, așa spun toți câți îl cunosc, nu e numai prost (căci celelalte le tac), ci e și foarte suspect în privința adevăratei Uniri. Căci Românului, care n'are aplecare spre această Unire și care speră oarecare comoditate materială din simularea Unirii cu păstrarea schismei, niciodată nu-i voi crede că va fi cu adevărat unit, oricât s'ar jura că are să fie. De aceea dacă e absolut necesar ca episcopul să fie mai înainte decât toți cu adevărat unit, oricât ar promite-o, urmează din antecedentele date, că el trebuie mutat dacă se poate. Că poate-se fără primejdie, ușor putem afla adunând Soborul Românilor la Alba. E sigur că mulți îi sunt dușmani, mulți prieteni Unirii. Odinioară la bunul plac al principilor, ba chiar și acum în România și aiurea se mută episcopii și se hirotonească și așează alții în locul celor anteriori destituiți. Dl Atanasie are multe defecte cunoscute poporului și multe cauze, pentru cari poate că ușor ar putea fi înduplecați Românii ca să suporte destituirea lui și să-și aleagă altul pe care să-l confirme și să-l hirotonească Biserica Romană și vicarii ei. Deci i s'ar putea da lui Atanasie vreun beneficiu bisericesc undeva în afara Daciei sau să se dispună altfel de el, ca mutarea lui să fie mai tolerabilă. Pe urmă mutarea lui n'ar aduce turburări, dacă s'ar așeza îndată altul în locul său, ales de biserica română și potrivit intenției noastre în viitor. Pe Moldoveni și Munteni aceasta nu-i va turbura mai mult, decât i-a turburat pân'acum Unirea, care lucru, dacă, precum sperăm, va înlătura prostia și multele abuzuri ale acelora, pe cari îi urăsc și cei mai inteligenți dintre ei, nu va fi spre ura, ci spre dragostea regiunilor vecine" ¹.

IX. CONVERTIREA LUI ATANASIE

Propunerea lui Kapi, de a fi înlocuit Atanasie ca nesincer și plin de defecte. a căzut în fața capitulării complete a acestuia și a obligării lui cu jurământ la tot ce-i cerea cardinalul, care-i avea soarta 'n mână. Capitulara avu loc înainte de sosirea scrisorilor lui Kapi și Pater, atât de importante pentru istoria unirii, la Viena, cum dovedește data nobilitării rudelor lui Atanasie: 10 Martie 1701.

1. Nilles, *op. c.*, pp. 263.—9.

În 19 Martie 1701 îi da Colonicii diplomele care împlineau promisiunile și-i impuneau sarcinile, pe lângă cari era iertat și confirmat, iar a doua zi semna și jura Atanasie trecerea sa la catolicism și obligația de a respecta și îndeplini ce i-a impus cardinalul.

Diplomele primite de Atanasie erau următoarele patru:

I. Decretul de confirmare, nu ca mitropolit, ci numai ca episcop al națiunii române în Transilvania și în părțile unite cu dânsa, supus mitropolitului unguresc din Estergom. Degradarea i-o compensa împăratul prin decorarea lui din dragoste specială cezaro-crăiască, spre onoarea și stima lui și a națiunii lui, cu lanț de aur, împodobit cu cruce și cu portretul împăratului și cu titlul de consilier, decorarea având să i-o moștenească și urmașii în scaun, cu condiția ca el și ei și toți preoții lor să asculte de papa, de împărat și de arhiepiscopul de Strigoniu și să țină mărturisirea credinței și în viitor. Motivarea confirmării e caracteristică sincerității iezuite a curții: Meritele cele înalte și speciale ale credinciosului Atanasie, învățătura și viața lui cea exemplară și plăcută tuturor, purtarea lui și celelalte virtuți! Decretul mai prevede introducerea lui Atanasie de tezaurariatul ardelean în episcopie și în toate drepturile și venitele ei¹.

II. Ordinul către tezaurarul Apor, să-l instaleze el sau un funcționar al său².

III. Ordinul către camera imperială, să-i plătească lui Atanasie leafă anuală de 4000 fl.³

IV. Diploma a II-a leopoldină, refacerea îmbogățită a celei I, opera aceluiași Colonicii. În privința însușirii ei de împărat⁴

1. Nilles, *op. c.*, pp. 289—90; Rosenfeld, *Hofkanzleizahl*, 66/1701.

2. Nilles, *op. c.*, pp. 290—1; Rosenfeld, *op. c.*, 35/1701.

3. Nilles tace ca peștele de acest ordin, ca să nu apară cumpărarea cu cu bani a lui Atanasie; îl semnalau însă Cipariu, *Acte*, p. 89, Hurmuzaki, *Fragmente*, p. 56 (rom. 70), bine cunoscute lui Nilles. — Leafa se da în locul moșiei promise de Colonicii, pe care avea să o primească abia urmașul lui Atanasie, Ioan Pataki.

4. Nu există nici conceptul original, semnat de împărat, nici vreun exemplar cu semnătura lui, numai copii coloniciene, ca și de pe diploma I, cum a constatat Maria Teresia prin răscolirea amănunțită a arhivei imperiale în 1743. În *liber regius* din Viena, tom 3, p. 177, Nr. 36 din 1701, tot numai o copie, făcută de un scrib al lui Colonicii dela cancelaria aulică transilvană (compusă din Colonicii, Kálnoki, Heveneși și Fiath), se află. Rosenfeld, 1701, 2: „Pre-

și de dietă¹ planează aceeași îndoială. După introducerea mai lungă despre războiul turco-austriac și despre dragostea cezaro-crăiască de Români, induce iar relația sigură despre începerea unirii Românilor, Grecilor și Rutenilor, ca în I-a, cu adăușul că ea e meritul lui Colonici, înșiră la fel omnia și cele 4 puncte, apoi le acordă în schimbul primirii acestora, Românilor ardeleni următoarele, în 15 puncte:

1—2. Bisericii unite din Ardeal, personalului ei și averii ei, scutirile celei catolice.

3. „Laicii cari se vor uni după norma prescrisă de teologul iezuit, vor fi numărați între membrii statului catolic și astfel între staturile țării, îndreptățiți la legile și beneficiile patriei, nu ca tolerați, ca până'acum, ci ca ceilalți fii ai patriei. Se interzice tratarea ca iobagi a *preoților* uniți și persecutarea lor pentru unire”. (Restrângerea numai la preoți a scutirii de iobăgie anulează perfid emanciparea precedentă a laicilor, reducând-o la vorbe goale, sunătoare și amăgitoare).

4. „Catehismul lor (Bucoavna atanasiană din 1699), ca viciat în cele fundamentale și esențiale, să fie confiscat dela toți; să se tipărească altele conforme unirii și să li-se distribue tuturor preoților români.

5. Intru cât în urma neștiinței dreptului canonic prea multe rătăcirii și enorme scandaluri s'au săvârșit de episcop și de popi.

cum mai jos dovedim, diploma aceasta niciodată n'a fost emanată și expedită drept și legitim, afirmău tronul și autoritățile. Că în privința expeditiei ei s'a comis fals, e mai mult ca verosimil și din aceea, că chiar în acest timp, în 2 Febr., 12 Mart. și 20 Apr. 1701 (*vezi Hofkanzleizahl* 10, 32 și 60), 13 Febr. 1702 (43) și 13 Martie 1703 (35) pe versoul conceptelor mai multor decrete aulice în chestii religioase cetim reflexia: „Acele expediții în numele M. Sale, prin secretarul referent catolic Ioan Fiăth din îndemnul lui Colonici, Apor și alți catolici au fost fabricate, fără votul celorlalți membri ai cancelariei. Procedură contrară ordinului imperial din 2 Martie 1700, că „în materie religioasă și în numirea în funcțiile prevăzute în Diploma (din 1691) cancelaria transilvană să nu emită niciun act până nu-l supune cu votul său Conferinței Transilvanice și cu votul acesteia M. Sale și numai conform rezoluției M. Sale să le emită”. (*HKzl.* 62/1703, plângerea guvernului contra cancelariei la împărat și la min. preș. Ferd. Harrach)“.

1. După arestarea protonotarului protestant al Transilvaniei, Sárosi, protonotarul catolic Fr. Henter a prezentat-o în 15 Iunie 1703 dietei, dar a fost refuzată solemn și unanim. *B u n e a*, *Cestiuni*, 1893, II, p. 72.

pentru evitarea lor vom institui prin Noi sau prin Dragostea Noastră, Arhiepiscopul de Estergom, cât mai curând un teolog cu însușiri sufletești și învățat în dreptul canonic, care ca auditor general al afacerilor va păzi de astfel de inconveniente și nu va tolera să devieze dela normele dreptului canonic și dela poruncile Bisericii nici soborul însuși, la care va participa totdeauna, nici episcopul și popii, iar episcopul cu întregul său cler va atârna în mod direct și principal de arhiepiscopul din Strigoniu.

6. Episcopul, pentru îndepărtarea suspiciunii, va evita orice corespondență cu principele Țării Românești, cu orice patriarh și cu acatolicii, iar dacă-l vor sili nevoile sale particulare — nu ale națiunii sau religiei — a le scrie, scrisoarea o va arăta întâi teologului.

7. Nu va înmulți peste nevoie, în paguba proprietarilor satelor, numărul popilor. Nu va hirotoni bigami sau mai tineri de 25 de ani. Nu va primi decât un fl. pe an dela fiecare popă, în vizitații nu-i va trata despotic, fără știrea teologului nu va lua amenzi; unde va lua, pe merit, numai jumătate va fi a lui, jumătate se va folosi pentru nevoile bisericilor; nu va excomunica, nici divorța pe nimeni fără știrea teologului, nu va ține 'n slujba sa decât catolici sau Români uniți, iar rudele sale să nu îndrăznească a exercita nicio jurisdicție peste popi. Cărțile înainte de tipărire le va revizui teologul.

8. Dorim să înființeze școli unite în Alba, Hațeg și Făgăraș și-i permitem să ridice biserici unde sunt Români mai mulți.

9. Pe protopopi și popi fără cauză palpabilă și evidentă sau fără știrea și voia soborului să nu-i amendeze, nici să nu-i mute, cu atât mai puțin să nu-i părăscă la judecătoriile civile în chestiile spirituale, ci plângerile contra lor să și-le adreseze prin teolog Dragostei Noastre, Arhiepiscopului de Strigoniu.

10. Impărtășirea cu sfintele taine să le fie permisă adulților și 'n afară de postul Paștilor. Pentru botez, cuminecare și maslu să nu ia popii taxe obligatorii, pentru cununii, îmbisericiri și înmormântări să fixeze soborul odată pentru totdeauna taxă moderată. Venitele bisericesti să le perceapă economi laici, să le facă socoteala episcopului și acesta soborului.

11. Cine vrea să se bucure de privilegiile de mai sus, să facă mărturisirea unirii în fața episcopului și a teologului. Nu e destul pentru unire ca cineva să accepte protecția uneia din re-

ligiile recepte în Ardeal și să se declare pentru ea, ci trebuie să creadă și să mărturisească tot ce crede și mărturirește acea religie, ca să poată avea parte de acele scutiri. Iar fiindcă Românii de rit grec nu-și vor părăsi nici liturghia lor, nici posturile, nici semnul sfintei cruci, nici cultul Maicii Domnului și al sfinților, nici credința în Preasfânta Treime, e sigur că nu se pot uni nici cu religia reformată, nici cu cea luterană, nici cu cea unitariană, altceva fiind a te uni cu o religie, altceva a lua protecția ei.

12. În caz de vacanță M. Noastră ca patron suprem al bisericilor din Transilvania va numi pe episcop dintre 3 candidați ce Ni se vor prezenta și dela Noi va cere și acordarea beneficiilor atât el, cât și demnitarii bisericești mai înalți de rit grec.

13. Episcopul și teologul prin executarea celor de mai sus, prin învățare și exemplu bun să caute a spori moravurile bune în popor.

14. Toate autoritățile ardelene, civile și militare, să apere privilegiile induse ale uniților.

15. Prezenta diplomă să se publice în adunările dietale sau ale scaunelor în toate ținuturile unde locuiesc Români și să ni-se raporteze orice opoziție, ca s'o pedepsim. Ea să fie primită ca originală în orice copie scrisă sau tipărită. Viena, 19 Martie 1701, Leopoldus, C. S. Kálnoki. I. Fiath".

A doua zi, în 20 Martie 1701¹, plăti Atanasie cele primite, prin următorul act²:

„Atanasie a legii cu sfânta biserică a Romei unite și în preunate rumânești în ardeal și în părțile țării ungurești care să țin de ardeal Vlădică.

După ce că de pre luminat înălțat și sfântu împărat Leopold cel mare Craiul țării ungurești și Domnul nostru cu mare milostenie, în Vlădiciia mea cea rumânească Mă are fi fost întărit, cu lanțu de aur, în semnul și mărturisirea unciunii drepte pre mine și rămășițele mele, Vlădici rumânești, cu sfânta besărecă a Romii uniți ne (are) fi fost dăruit cu titulușul A înalții sale, împărătești și crăești de sfetnic, m'are fi fost cinstit și în(po)dobit. Așisdere și sfântul săbor al meu. Din glug iobăgesc, slujbași honorariumul, sau cinste, cu care domnilor lor până într'această

1. Revista Cultura Creștină Nr. 17/1914.

2. Al. Pop, o. c., p. 61—3.

undă de vreme, s'au ținut a da. Plata vamelor, și dintr'alte mai multe tărături și greutate și adăuri l-are fi fost slobozit și delegat, așa, prevelegiumurile noastre, și dunațire noao, de craii Ardălului date, S'au milostivit, a le întări și încă și a le mai înmulți. Mai marelui, cinstitului și Milostivului Craiului nostru D. D. Leopold, sfintei beserici a Romii Cardinalul de *Colonic*, arhiepiscopul, de *Estergom*. Mie drept și adevărat Mitropolit supt credința mea cea popească și Vlădicească, mă giur mă închin și mă făgăduesc. Lucrurile și articulusurile aici mai gios scrisă a să ști pe stătătură direaptă, și în tăria uniciunei, foarte de lipsă, din treg fără zdrobitură, în sfințenie le vom ține, și nice într'un chip, pin mine sau pin tr'alții, supt putere și biruința mea uniți, bater în ce stat fie, nu vom lăsa să se zdrobească, sau din treg să nu să țină.

Art. 1. *Pre-cumul lege* și orănda de sfânta săbornica besărcia a Romii în conțiliul au sabor tredintinului scriită voi face uluitură, și giurământ așijderă ducân dumnezău, în mitropolia mea, la Belgrad cum toți popii mei și protopopii care vor fi din săborul mieu, și biruința mea, sau care și de acum înainte, are vrea să se popească, până într'unul, această uluitură și giurământ, înaintea mea să se facă și aceasta încă poate că cum nime cu privilegiumurile de pre luminată și înălțată împărăție, date cu milă a trăi să nu poată numai acel care supt giurământ, mai sus numit, vor primi uniciune.

2. A fi fiu smerit până în moarte capului sfintii beserici creștinești — a să ști sfântului *Papii de Roma* a unsprezece *Clement* și rămășițelor sfinții sale. Cu giurământ, tare, adeverez și mărturisesc dintr'aceia încolo, din canonul Leturgii noastre rumânești, numele patriarhului din țarigrad, oi face să să ștargă și în locul lui numele sfinții sale papii de Roma să-i pună voi da poruncă.

3. Pentru ce că destul mi s'au arătat și toate am văzut, și știu destul din rătu grecescu șmatici vlădici arhiepiscop, mitropolit și patriarși nu numai prin zdrobitură rândului și sfânțeniei popești, cu bani ar fi soisit la deregătorie, ce și cu putere fără nici o dreptă, de obiceiul legii orândeală și blagoslovenie pentru agiutorul păgănilor, scaunele lor a fi cuprinsă; pentru aceia de unii ca aceia au de rămășițele lor orândiți, de care și eu am fost orandit, și blagoslovit neștiindu-mi cu dreptate și eu

calea legii a fi sosit pe aceia la popie și la Vladicie ca să pociu fi adevărit despre orânduiala mea, în popie și în Vlădicie, Blăgoslovenie, că într'un lucru foarte mare, și leasă, în lucruri sufletești. Pe ispășăria oilor. Supt biruința mea care sint, supt lucruri prepusă *prin arhiepiscop din Estergom Mitropolitul meu. In popie a mă orândui și în vlădicie așa a mă blagoslovi*, poate că acea prepunere și îndoială și despre protopopii și popii, de supt biruință mea, care prin mine sau printr'alții, nainte mea vlădici șișmatici rumânești sau orândit iaste, mă făgăduesc, în *Mărcălatul benevecilor*, căror avea mai de grabă, până într'unul, *popii și protopopii*, supt lucruri prepusă *or de nou lorândi*.

4. *Cătuismulșul legii drepte în limba românească* care prin checiugul mai marelui nostru și cinstit Cardinal de Roma sa *tipări mă făgăduiesc, mirenilor și popilor ale împărți, dară celelalte până acum cu greșale sau șișmaticilor, sau ereticilor tipărite, dela săbor și dela Mireni le voiu cere înapoi, și cele de nou tipărite în cinste le voiu împărți. Dar în tralte cărți tipărit(e), greșealile șișmaticicești și iriticești care prin neștiința și prostia noastră, sau pin șișmă, au intrat și au încăput le voi șterge, și le voi curăți, care cărți de acum înainte în tipografia noastră se vor tipări, întâi se vor da teologului meu, să le caute și nici o carte nu se va da afară la tipariu, fără știrea, voia și îmbuneala lui.*

— 5. Pentru că pe stătătura, dreptate și în țăriiă, acești(i) ispășitoare uniciuni de hasnă și foarte de mare lipsă iaste. Cum greșealele, care de mulți veaci, în care fără capul bisericii am fost și supt giugul păgânilor am gemut în aleanul săboarelor, și canoanelor a toatei sfinte biserici a Romii să să șteargă afară dară eu chiar fiind în multe neînvățat, nemuncit și necercat. *Pe teologul, și sfetnicul, popa roman catolic îl primesc, ca un părinte dătătoriu de sfat, fără care, adunare, de săbor, nu voiu ținea nici țarcălat de biserici nu voiu începe, nici fără adevărătura aceluia pe nime nu voiu lepăda de biserică, nu voiu despărți și nici un din mireni sau din popi nu voi globi nici nu voiu popi, și nici unul, pe cinste, și deregătorie protopopească nu voiu rădică, nici de deregătorie pe nici unul din iei nu voiu jefui nici nu voiu desbrăca, nici popii dintr'un poporu întraltu, nu voiu schimba cu un cuvânt, în toate lucrurile bisericicești a teologului și a sfetnicului meu, sfaturile ispășitoare le voi primi și pre acele a îmbla voiu sili.*

6. De astăzi în colo *me leaped de toată curăspundenția și dătătura în știință prin scrisoare și prieteșugul șișmaticilor, a erriticilor, și a craiului sau Vodii țării Muntenești*, nici o carte de acom înainte cu aceia respuns nu voiu avea. Și nici pre *Bucureștan*, mai mult al meu arhiepiscop, și mitropolit a fi nu-l voiu cunoaște, dară ieu într'una cu tot săborul meu arhiepiscopului de *Estergom* mă smeresc, pre acela a fi mitropolitul meu îl cunosc, de acesta, în toate, în care să cadă vlădicului ca de a lui mai mare Arhiepiscop al asculta, asculta voiu. Dară unde va fi lipsă, lui Vod al țării muntenești sau altul cumva din șișmatici a scrii carte, mai nainte carte oi arăta o teologului și sfetnicului meu.

7. După ce voiu fi în *Belgrad* la mitropoliia mea numele a toți popilor, voiu scrii, socotul acelora mai marelui nostru, cinstit Cardinal le oi trimite și unde, și unde vor fi de lipsă pe slujba popoarălor din statul teologului îi voi scrii.

8. Pe nime n'oi diaconi nici n'oi popi până unde mai nainte teologul împreună cu *protopopii*, nu or lua sama, iaste cu știință și cu învățătura (care popilor să cade) destul, împodobit și învățat a doao muerii om n'oi popi și tot săborul, voiu bănuî, cu statul lor să cuvine cu cinste nu cu măscară și cu rușine în deșertu, și de acum înainte nu voi îngădui pre *tată* meu și frații să aibă a mesteca în trebele popești, și popilor să porunoiască, sau bani dela iei să strângă.

9. Dela tot popa nu mai multe de un florint unguresc pre cum țin preveleghiumurile crailor pe *Ardeal* oi aștepta și voiu lua pe an când sa templa dintre săbor sau dintre mireni, să să globască despre unii ca aceia, cât va giudeca teologul atăta să va lua și giumătate de gloabă mie giumătate sa veni.

10. Mă făgăduiescu și pe aceia, cum diici nainte în curte mea numai catolici sau drept uniți volu fine, și pe alți pe toți până într'această vreme am avut, lângă mine, sau șișmatici cât de ingrabă din curte mea le voiu da afar, și mai multă, de aceia lângă mine nu voi răbda nici co voiu ținea.

11. In *Belgrad*, cât în grabă oi sili și voiu munci, osculă să să înceapă, meșterii osculelor voiu alege să știe diecește și rumânește.

12. In treabe și lucruri de legi a popilor, nu voiu afla scaunul mtrenilor ce mai nainte sosind lucruri ca acele, voi da

înaintea teologului meu cu care sfătuindu-mă, de ar fi lucruri pe lipsă destoinici om afla pre mai marele nostru cinstitul arhiepiscop din Estergom.

13. Și din sărbătorile paștilor încolo, peste an oamenilor de vârstă, a să ispovedi, și cu sfânta cuminecătură, a trăi va fi slobod.

14. Pentru botez, ispovedanie de paști, care să va ispovedi, câte un ban va da, pentru giurământ, de căsătorie, îngrupăciune, și primirea muerii în biserică după naștere, ce să fie plată, cu săborul și cu teologul meu voi rumpe și voi orândi tașcă dircaptă, stătătoare.

15. Hasna și proventușul, din economiie bisericii sau mitropolii ce va eși, o fi supt grije coratorilor, așa cum fără a mea și a teologului știre nimin să nu poată da afară și așa apoi nainte săborului și a teologului, să să țină a da samă despre ce vor lua la mână.

16. Cu un cuvântu săborului și mirenilor oi sili, a fi cu pildă bună, în mitropolia mea, jocuri să fie, la acele jocuri mueri să vie nu voi răbda, nu voi suferi. Nici nu voi lăsa a face vânătoare armată, și cu sunete, nici nu voi părăsi dojeneala teologului meu, bucuros le voi primi și oarece va giudica teologul, în bisereca noastră rumânească, să să îmbuneză oi înbuna, de unde ce aș greși în alenul articulușul din articulușurile mai sus scrisă, care-i supt credința, și giurământul meu cel popesc, și vlădicescu, a le ținea m'am făgăduit, în vreme de odată de doo mult de trii ori mai marile meu, cinstit arhiepiscop din Estergom despre greșealele mele, m'are dojeni și nu m'aș înbuna, pote că și din treg orândesc, cum comfirmațiul meu sau întăriță mea vladică, să n'aibă nici o putere și încă mă plec mă slobod și închin voi mai marelui meu cinstit arhiepiscopului cum de s'ar vedea pe bine bisericii rumânești cu a Romii unite din vlădicie să mă scoată și în locul meu altul care să țină lucrurile, mai din sus scrise, uniciunii foarte de lipsă, va pune vlădică, așa întărescu și adeverez și cu iscălitura mâinii mele și cu puitura peceții mele în Beciu la 7 Aprilie 1701. Vladica Atanasie, ss. L. S."

Prin acest act, caracterizat de Iorga¹ ca „cel mai înjositor

1. N. Iorga, *Istoria bisericii române*, II, p. 29 ed. II, p. 34.

act public săvârșit până atunci de vreun vlădică românesc" își ia Atanasie obligațiunile impuse lui de decretul de confirmare și de diploma a II-a leopoldină și certifică adevărul părilor contra sa. În introducere acceptă degradarea întru sufragan al lui Colonic și scutirea acordată clerului său în punctele 1—2 ale diplomei. De emanciparea acordată echivoc laicilor în punctul 3 al diplomei nu pomeneste și ea a rămas literă moartă până'n 1848, când s'au emancipat și neuniții, prin voința poporului, nu a stăpânirii antidemocrate. Intenția acesteia de a trage pe sfoară poporul în acest punct în târgul unirii se vede de pe acum, din această omitere. Obligații din decretul de confirmare acceptă și'n art. 1—3, cu adausul promisiunii rehirotonirii sale și a clerului său, motivate slugarnic și trădător. Art. 4—6 ale jurământului acceptă punctele cu aceleași numere ale diplomei,¹ art. 7—10 dezvoltă p. 7 al diplomei, promițând în plus conscrierea clerului², art. 11 = p. 7, art. 12 = p. 9, art. 13—15 = p. 10, art. 15 = p. 11 și 13.

Diploma ne ajută astfel să înțelegem scrisul încâlcit al neisprăvitului școlar al calvinilor din Aiba. Ne mai ajută și originalul latin al jurământului, iscălit și restituit lui Colonic în trei exemplare³. Cel românesc e traducerea acestuia, prelungită poate până'n 7 Aprilie din cauza greutăților ei, pricinuite de neștiința de latină a lui Atanasie, de română a lui Neurauter. Această origine îi explică limba și stilul sub toată critica. În aforismele sale din 1701 are Atanasie stil ceva mai puțin încâlcit.

1. Catehismul catolic românesc promis l-a tipărit de două ori: întâi în 1702 în Alba-Iulia, prin Mihai Istvanovici, cu literele Bucoavnei și Kiriadromului, sub titlul: *Pânea Pruncilor sau învățătura credinței creștinești, strânsă în mică sumă*. Care o au scris în mici întrebăciuni și răspunsuri ungurești cinstitul Pater Boroneai Laslo Parochușul Beserecii Catolicești dela Belgrad. Și s'au întors în limba românească de Duma Ianeș dela Borbanți în anii Dom 1702. Pe verso stema lui Colonic, pe pag. următoare Epistolie închinătoare lui Colonic a cărții de către „Caplanii cei smeriți ai eminenței sale, păstorii sufletești ai beserecii unite din Ardeal”, fiindcă el a plătit tipărirea (*Omogiu Lupăș, București 1943, pp. 617—31*). A doua oară în 1709 în Sibiu cu litere latine. *Bianu-Hodoș, Bibliografia românească veche, I, 1903, p. 480*.

2. Actele conscripției au fost folosite de Baranyi pentru a ticlui altă istorie a unirii (v. cap. X).

3. Nilles, *o. c.*, p. 281—7. Unul pentru Colonic, altul pentru cancelaria transilvană, al treilea pentru papa.

Stilul și mai bun al scrisorilor sale oficiale românești și ungurești poate fi meritul secretarului său, care în Viena nu-i putu fi de folos, fiind îndepărtat din cauza calvinismului său. La traducerea jurământului, punctuația alandala trădează scrierea de Atanasie a frânturilor de fraze după dictarea traducătorului, Neurauter de bună seamă¹. În pasajul despre viitoarea rehirotonire condiționată folosește termeni netraduși, ca orândi în loc de hirotoni, înțelesul rămânându-i de bună seamă nebulos. În alte pasaje transpare ușor truda lui Neurauter de a-i face înțeles textul latin cu ajutorul cunoștințelor amândurora (poate și ale lui Raț) de ungurește. De aici expresiile: giurământ, de căsătorie (esketés) să se șteargă afară, în aleanul, adăuri, tărături, hasnă, oșculă, diecește, tașcă, articuluș, proventuș, etc. Această naștere grea a textului românesc atenuază într-o judecată ce trebuie să ne-o facem despre autor în baza proverbului Stilul e omul.

În 24 Martie Atanasie fu rehirotorit preot, iar a doua zi arhieru, în capela S. Ana, a iezuiților, în Viena, de Colonic și de episcopii catolici din Győr (Raab) și Nyitra. Rehirotonirea, calificată de Teodosie comedie, iar de cronică din Șchei lepădare și călcare de lege², se făcu condiționat („dacă nu cumva e deja valid hirotonit”), cum promitea și Atanasie în art. 3 al jurământului său să-și rehirotonească tot clerul, ceea ce însă nici n'a încercat a face.

În 19 Apr. 1701 primea pașaport de protecție dela împărat: „Ne-a raportat personal venerabilul Atanasie, consilierul nostru și episcopul de rit grec unit cu Biserica Romană al Transilvaniei și al părților anexate ei din Ungaria” că s'a întors din schismă în sânul sfintei biserici romano-catolice și ne-a cerut diplomă de anumite prerogative și scutiri pentru a-și putea exercita cum se cade funcțiile sale episcopești și pentru cei ce se vor uni dintre ai săi. Iar ca să-și poată ocupa și îndeplini mai ușor prin protecția imperială funcțiunile episcopești, a cerut această protecție specială pentru sine și ai săi și pentru economii averii și veniturilor episcopiei sale, Mihai Puiu și Șt. Rácz, delegați și declarați de Noi special la aceasta. Ii dăm deci lui a lor săi scrisoarea aceasta de protecție, ca să poată umbla și petrece liber în toată

1. Nilles, o. c., pp. 271, 273, 319.

2. Id., *ib.*, (Cronica știe și de rehirotonirea în diacon) și p. 31.

Transilvania și 'n părțile ungurene anexate ei, să poată vizita biserici și exercita funcțiuni episcopale, fără a fi atacat nici el, nici teologul său, nici cei doi epitropi, nici în persoana, nici în averea lor ¹.

În același timp primea teologul Neurauter instrucții dela Colonici, cum să-l supravegheze și conducă, nelipsind de lângă el niciodată și nicăiri, să menajeze clerul și să-i exploateze utilitarismul în interesul sporirii unirii, etc. ².

La începutul lunii Mai pleca spre casă Atanasie cu însoțitorii săi, locul secretarului calvin luându-l de pe acum Cehul romano-catolic Venceslav Frantz. (Rosenfeld 1714 — 1, Hkz. 128-1715). La Ilia și Deva îi urau bun sosit peste 50 de preoți. În 3/15 Mai, ziua în care în 1848 zeci de mii de Români adunați în Blaj cereau ștergerea unirii, dimineața la ora 7 sosea 'n Alba-Iulia ³.

„După aceste acte săvârșite de ambele părți, contractul unirii se poate considera de încheiat și aprobat în mod definitiv”.

„Atanasie și sincerii lui colaboratori și colegi unioniști și-au ajuns scopul principal. Iar acesta nu era altul, decât asigurarea propriilor sale persoane în oficiu și dignitate cu mai mare venit, precum și în genere, o mai bună situațiune materială pentru clerul român trecut la uniune” ⁴.

La prețul dat pentru acest profit : degradarea mitropoliei, pierderea independenței sale în folosul străinilor, suferințele poporului, nu s'au gândit. E vremea să se gândească urmașii lor că aceste rele au fost prea puțin compensate prin foloasele culturale și materiale în trecut, iar azi nu mai sunt prin nimic, ci desbinarea adusă de amăgitoarea „unire” e ultima rămășiță a regimului antidemocrat habsburgic, care trebuie să dispară la suflul tot mai puternic al democrației populare, dușmană siluirii conștiinței poporului și aservirii lui reacționarilor de peste hotare.

1. Nilles, o. c., pp. 307-8; Rosenfeld, vezi la Nr.-ul Cancelariei aulice transilvane, 66.

2. Nilles, o. c., pp. 309 — 313.

3. Idem, *Ibidem*, p. 319.

4. Hurmuzaki-Slavici, *Fragmente*, II, București 1900, pp. 70 — 1.
Continuarea aprecierilor obiective, întemeiate și profetice ale marelui istoric bucovinean am dat-o în încheierea cap. II.

X. UNIRE ÎN 1700 ?

Ecoul puternic stârnit de soborul mare din 14 Oct. 1700 și conscrierea clerului român, făcută de Atanasie conform art. 7 din jurământul său în vara anului 1701, i-au servit lui Baranyi pentru a scorni o poveste a votării unirii de întregul cler român din mitropolia Ardealului într'un sinod monstru din 1700.

Povestea a trecut-o în același codice manuscris al său, moștenit de episcopia latină din Alba-Iulia, în care trecuse și povestea unirii sub Teofil¹.

Compuse o enciclopică latină, cu note marginale explicative, în numele lui Atanasie, prin care acesta le vestește tuturor fiilor Bisericii de rit gree din arhiepiscopia sa, că predecesorii săi s'au opus neobosiți molestărilor diabolice ale ereticilor, purându-și viața în pericol și dând exemplu de disprețuire a stăpânirii contrare lui Hristos. „Le este cunoscut tuturor, cât a fost prigonită în trecut biserica noastră deeretici, până ce bunul păstor, predecesorul nostru, preasfântul Teofil, a început a cerca unirea cu S. Biserică a Romei vechi, crezând și mărturisind ceea ce crede și mărturisește ea, mai vârtos cele 4 puncte, în cari ne vedem diferind până acum din vina dușmanilor cămășii necusute a lui Hristos“. Acum el poate duce la îndeplinire opera începută de predecesorul său de pie amintire, întru cât nu mai domnește principele întunerecului, ci unsul Domnului, Leopold, cu ajutorul căruia a convocat sinodul cel mai mare posibil, în anul dela facerea lumii 7208, la care au participat toți protopopii din Transilvania și părți, fiecare cu câte 2 preoți deputați și alți preoți și laici, și după lungă consultare raționabilă au votat unanim și de bunăvoie unirea cu Roma veche, primind cele 4 puncte arătate în diploma împăratului, nimic mai mult, păstrând ritul și disciplina sfintei biserici orientale grecești, afară de ce ar fi contrar celor 4 puncte, și bucurându-se în schimb de privilegiile și favorurile credincioșilor de rit latin. Le ordonă deci fiilor Arhiepiscopiei sale, să îmbrățișeze tare, să mărturisească și să apere unirea. Așa, vor primi binefaceri dela Dumnezeu și dela împărat, altfel mânie și aceleași suferințe, pe care le-au îndurat strămoșii și le suferim și noi de când am neglijat a încheia această legătură sfântă a credinții. Sub principii întunerecului aveam scuză, acum nu. Incheie cu binecuvântare și: Dat în Alba...

1. Nilles, o. c., p. 165 n.

Iulia, din mitropolia Preasfintei Treimi, anul intrupării Domnului 1700. (Fără iscălitură și sigil. Notele marginale explică despre calvinii expresiile : ereticii, principii întunerecului) ¹.

Stilul și cuprinsul o arată exercițiu iezuit, după calapodul pretinsei cuvântări a lui Teofil la sinodul fictiv din Febr. 1697, după care și urmează în caieteiul lui Baranyi. În 1700 Atanasie era departe de a-și însuși o astfel de ieșire contra calvinilor și pentru unire, cum dovedește istoria procesului său. Pasajul din ea, care-l prezintă recunoscând necazurile ce i le-a adus refuzul și amânarea unirii, trădează compunerea ei după procesul său. Lipsa datării la zi și lună a pretinsului sinod și a enciclicii înseși e neobișnuită actelor lui Atanasie, explicabilă numai ca ezitare a lui Baranyi în exercițiul său pseudoistoriografic.

Trecând în codicele său la compunerea pseudoistoriei pretinsului sinod-monstru de unire, Baranyi îl datează și-i povestește astfel decursul: „Arhiepiscopul Atanasie după ieșirea decretului imperial (din 26 Aug.) (12 Dec. ?) 1699, în anul următor, 1700, convoacă pe ziua de 4 a lunii Sept. în mănăstirea Sfintei Treimi în Alba-Iulia Sinodul general al întregii biserici românești din Transilvania și părțile anexate ei, în care întâi și înainte de toate propune din nou chestia Unirii Bisericii sale și-i argumentează cu multe argumente utilitatea. Partea mai mare a clerului se înduplecă ușor, iar Baronii sau Nobilii laici din țara Făgărașului se declară gata a primi s. Unire. Cei din jud. Hunedorii și din scaunele Brașovului și Sibiului însă, ca unii locuind între calvini și luterani, au fost convinși mai greu la primirea ei, dar la urmă toți subscriseră s. Unire cu Biserica Romei, Arhiepiscopul și fiecare protopop cu juratul său și 2 preoți delegați ai tractului și 3 deputați mireni din fiecare sat în numele tractului întreg, așa, încât 200.000 de oameni au primit astfel Unirea. De altfel toți cei prezenți, Arhiepiscopul și protopopii în numele lor, al întregului cler și popor subscriu Unirea cu Biserica Romană în numele întregii biserici și națiuni române, primesc cele 4 puncte, așa însă, ca în celelalte să rămână în ritul și disciplina bisericii grecești orientale, cu excepția numai a celor contrare credinței catolice și bunelor moravuri. Actul Unirii Bisericii Române cu cea Romană

1. S. Klein, *Historia Daco-Romanorum*, c. XIV, în *Foata*, Brașov 1862 pp. 177—8

sună astfel: Dă textul vârit în manifestul protopopilor, cu data schimbată: Alba-Iulia, 1700 ziua 5 Sept. Urmează lista clerului român, cu Arhiepiscopus Athanasius în frunte, 54 protopopi cu notarea în dreptul fiecăruia, câți preoți are în tractul său, cu suma dată la sfârșit: 54 prot. cu 1563 preoți. (Controlând adunarea, află 1544 preoți).

Nilles¹ pune acest pretins decret sinodal pe 2 coloane, ca și cum ar avea din codicele Baranyi și originalul său românesc (archetypo Valachico seu Rumeno), dar că textul românesc nu e decât traducerea lui Laurian, arată limba și ortografia lui. De ex. încheierea: „Intru mai mare credentia și taria a acestor-u-a amu intaritu acestu manifestu alu nostru cu subscripțiunea manei nostre și cu sigilulu santului monasteru dein Alba Iulia și cu sigilele proprie usuali. Alba Iulia în 5 Septembre anulu 1700. Archiepiscopus Athanasius”. Archetyp (original) românesc n'a existat, căci protopopii din 1700 nu-și numeau peceteile: sigilele proprie usuali!

În continuare dă Nilles după codicele Baranyi și după Laurian canoanele sinodului din 14 Oct. 1700.

Laurian² reproduce acelaș codice Baranyi, fără a-l indica, dar împărțindu-i referatul pe ședințe, intercalând dela sine titluri și fraze de deschidere și închidere a ședințelor.

Îl reprodusesese, iarăși cu intercalări și comentarii dela sine și fără suma protopopilor și preoților, și S. Micu în scrierea sa din 1778: *Brevis historica notitia originis et progressus nationis Daco romanae*, folosită sub acest titlu de Rosenfeld și publicată sub alt titlu de Laurian³. În *Istoria Românilor*, tom IV Ist. bisericească a episcopiei românești din Ardeal, partea IX, § 6, expune Micu pe larg motivele care-i îndemneau pe Români în sinodul din Sept. 1700 a se uni cu Roma, apoi dă cu traducerea sa textul baranyian din manifestul din 7 Oct. 1698, cu data; 12 Dec. 1700 și cu comentarul: „Cine au fost iscăliți anumă, nu i-am aflat, însă se vede că vlădica Athanosie au fost iscălit, și protopopi. Atunci au fost protopopi aceștia:” (dă lista a 52 de protopi cu numărul preoților fiecăruia, pe care-l adună la sfârșit: 1560 preoți (controlând adunarea, află 1498 pr.) și

1. Nilles *op. c.*, pp. 246—9.

2. *Magazin istoric*, III, p. 307 ss.

3. Manuscris la episcopiiile românești din Oradea.

adaugă 3 protopopi dela Maramurăș cu 9+9+41 preoți, 22 preoți din tractul Sighet, 9 din poiana Cobia, 44 din Ierașul de sus și că mai erau preoți și în Bihor și Sătmar. (In notă precizează: „Protopopii aceștia sânt luați din protocolul Vlădicăi Atanasie din anul 1701“.

Cipariu în Acte, pp. 85-6 reproduce „Dein Istoria Parentelui S. Clain“ un raport mai rezumat: *In anul 1700 în luna lui Sept. s'au adunat la Belgrad săbor mare, care dând afară un manifest se declară a fi unit și încopciat cu legea rom. catolică. In capătul manifestului aceste cuvinte se află: Acest manifest al nostru cu scrisoarea mâinii noastre și cu pecețile și ale mânăstii noastre a Belgradului, și ale noastre, îl întărim în Belgrad, anul 1700 Dec. în 12¹. Cine au fost anume subscriși, nu se află. Pe vremea aceea, precum se vede în protocolul Episcopului Atanasie dela anul 1701, Statul clerului din Episcopatul acesta au fost precum se vede în această tablă: (Aceeș listă, cu mici diferențe² și cu încheierea: „Intru o sumă 1640“. Controlând adunarea, obțin 1548 pr. ardeleni + 134 maramureșeni, total 1682, nu 1640).*

Șincai la anul 1700 după ce dă decretul din 12 Dec. 1699, cu data de 12 Dec. 1700 și cu comentarul lui Cserei la cel din 26 Aug. 1699, scrie: „Tocma pre aceea zi, când s'a dat diplomatul aci mai sus adus, s'au adunat soborul românesc la Bălgrad, bag-samă din înștiințarea Iesuiților, că altmintrelea n'au putut să fie, și au dat scrisoarea aceasta: (Acelaș manifest latin din Oct. 1698, dar cu data 12 Dec. 1700). Pe hârtia ce se ține în arhivul Vlădiciei Făgărașului, de pre carea s'au luat această scrisoare, nu sunt iscălți Mitropolitul Atanasie și protopopii cu preoții de supt dânșii, ci dintr'un protocol de supt acelaș Atanasie se vede că pe vremea aceea aceștia au fost protopopi preste atôția preoți, câți se înseamnă după dânșii, adecă: (Dă lista, cu diferențe față de ale lui Micu)²: Și așa preste tot era protopopi 55,

1. T. Cipariu notează: Datul mai adevărat e 7 Oct. 1698.

2. Dela Micu avem conscripția în 3 redactări: I. în mss. Oradea, II. la Cipariu, Acte, pp. 86-7 și III. în Foaia, Brașov 1862, pp. 170-1. Altă redactare avem la Șincai a. 1700. Diferențele între ele: Ș., ms. și F. la Hunedoara dau 50 pr., C. 59. La Berivoiu cele trei: 56, C.: 54. Calbor 35, C.: 38 (35). Țichindeal lipsește în F. Gurghiu: 25, F.: Gyógy 27. Colun: ms. și F.: 40, C. și Ș.: 41. Nitoi la Ș. e Kitoiu, în F.: Bity. Lemniu: 56, în F.: 25. Mășor: 45, la C.: 75. Sărvad în F. e Tășnad. Sângeorz 24, F.: 45. Uifalăm 48

preoți 1582). (Controlând adunarea, aflu 1557 pr., cu Maramurăș¹ cu tot 58 prot., 1642 pr.). carii ar fi trebuit să se iscălească cu mitropolitul Atanasie, și să fie tot clerul. Ce știu că n'au fost, ci numai căpeteniile s'au iscălit".

Nu s'au iscălit nici căpeteniile, fiindcă n'a existat sinodul de unire, iar decretul, care presupun Șincai și Micu că trebuie să se iscălească, e simplă copie a textului Baranyi din Oct. 1698 (în redactarea prezentată dietei), făcută la 12 Dec. 1700 de Baranyi sau de alt agent unionist pentru uzul său și rămasă în arhivă. Ajungând în arhivă și conceptele conscripției din 1701 și găsindu-le Micu alături, le-a crezut baza celor scrise de Baranyi. A remarcat îndată și el, și Șincai, că lista clerului nu e copie de iscălituri, nu s'au gândit însă să supună examinării critice afirmațiile lui Baranyi în legătură cu aceste acte.

Ca și povestea unirii sub Teofil, și cea din 1700 suferă de fundamentalul defect al lipsei actelor care să-i dovedească existența. Explicarea cea mai simplă și singura acceptabilă a acestei lipse e inexistența întâmplării înseși povestite. În istorie nu se aplică dictonul din povești, că dacă n'ar fi fost, nu s'ar fi povestit, ci cel juridic: *Quod non est in actis, non est in mundo!* Pierderea actelor celui mai important sinod al acestor ani nu se poate presupune, când s'au păstrat și ale sinodașului improvizat din 6 Ian. 1701 și când iezuiții aveau nu numai cel mai mare interes a le păstra, dar și cele mai bune arhive. Lipsește însă și orice ecou în actele și scrierile contemporane despre pretinsul sinod mare de unire: În actele sinodului din 14 Sept. 1700, în ale dietei, în cronica din Șchei, la Bethlen, etc.

Două sinoade mari la interval de 10 zile sunt inadmisibile, ca și prelungirea pe zece zile a aceluiaș sinod. Nici ipoteza că ar fi vorba de acelaș sinod datat de Atanasie 14 Sept. 1700, după calendarul oriental, de Baranyi 4 Sept. după cel apusean, nu se poate face, calendarul apusean fiind înaintat, nu înapoiat, cu 11

F.: 46. Sâmihai 25, ms.: 26. În F. lipsesc Cobia, Sighet și Ierașul de sus. Ordinea încă diferă în F., Brașovul e după Bârghiș, nu înainte de Treiscaune, ca'n celelalte.

1. În ms. 3 protopopi dela urmă sunt dați ca maramureșeni, ca și la Baranyi (Nilles, o. c., p. 249): Săldăbagiu, Săliște și Comliș. Fără ei sunt numai 52 protopopi ardeleni, cu 1508 preoți în ms. și la Șincai. 51 cu 1485 preoți la Baranyi.

zile în 1700, față de cel oriental, așa că după această ipoteză explicativă Baranyi trebuia să dateze sinodul: 25 Sept. 1700. Data sinodului real, 14 Sept. corespunde uzului de a ținea soboarele mari la sărbători, atunci căzând ziua crucii. Sinoadele mari din 1679 și 1680 (și 1627) s'au ținut la Sâmpetru, în 1701 la Bobotează și la Rusalii.

Baranyi a făcut poate exces de precauție în alegerea datei ficțiunii sale, ca nu cumva, alegând data sinodului real, participanții la el să-l desmintă și astfel să taie posibilitatea mistificării pentru posteritate a istoriei unirii?

Desbaterile sinodului le-a construit precaut, cu probabilități deduse din faptele anilor 1699—1701: opoziția Brașovenilor, Sibiienilor, Hunedorenilor contra unirii, înclinarea la ea a nobilimii înstrăinate din Țara Oltului. Dar excesul de precauție îl trădează: Prea își argumentează cu motivări de probabilitate, ca verosimile și acceptabile, afirmațiile, nu ca cine povestește, ci ca cine ticluiește.

Dă greș totuș cu probabilitățile: înduplecarea, fie și cu greutate, a Brașovenilor la iscălirea unirii e contrazisă de evenimentele certe istorice din anii 1699 și 1701; nobilii făgărășeni s'au unit abia în 20 Iunie 1711¹; în 26 Iunie 1701 încă protestau împreună cu preoții lor contra unirii²; Atanasie însuși e pârît la sfârșitul anului 1700 pentru obstrucția sa contra unirii; protestul Hunedorenilor contra ei în vara 1701 încă exclude iscălirea ei de ei în Sept. 1700. Afirmația despre prezența tuturor protopopilor cu atâția delegați în sinod n'are altă valoare, decât de a ne arăta că Baranyi și-a ticluit povestea folosind canonul I al soborului din 14 Sept. 1700. Dacă în continuare dă conscripția drept iscălituri, se contrazice, în conscripție fiind toți preoții, nu numai câte 2 de protopopiat, lipsesc însă delegații laici. În conscripție sunt trecuți și protopopii și preoții maramureșeni, deși ei la sfârșitul anului 1699 se declaraseră uniți cu reformații în fața

1. Maior, o. c., p. 88, Șincai la 1711, cu nota că scrisoarea cu 411 peceti au furat-o iezuiții și au dus-o la Heveneși, „carele o au legat între scrisorile cele multe, care tot cu răpirea și cu furtisagul le-au adunat”...

2. Popoviciu, *Uniunea*, p. 166. Metesș, *Viața bis. a Românilor din Țara Oltului*, Sibiu 1930, p. 17.

comisiei dietale instituite în 6 Oct. 1699 și stăruiau în această atitudine și în 1701¹.

Neprecaut și prea comod a procedat Baranyi prezentând traducerea interpolată de el a fragmentului I al manifestului din 7 Oct. 1698 ca decret al sinodului din 1700. Nici Atanasie, nici protopopii n'ar fi renunțat în 1700 la restul manifestului din 1698, în special la clauzele despre nehărbutăluirea (háborgat = turbura) lor în dregătoriile lor (cum arată și sinodul din 6 Ian. 1701), n'ar fi acceptat deci textul Baranyi ca decret sinodal.

Concluzia e, că sinodul mare de unire din 1700, ca și cel din 1697, e ficțiune, scornită de Baranyi pentru ticluirea pseudoistoriei tendențioase, de propagandă, a unirii.

Prin aceste scornituri și prin acceptarea lor de mulți istorici ne-a silit să intercalăm în prezenta scriere 2 capitole oțioase de critică, înainte de a urmări istoria de după 4/15 Mai 1701 a bisericii române din Transilvania în luptă cu unirea, pe care cititorul dornic a o cunoaște o poate afla în *Istoria desrobirii de Dragomir*, mai puțin și'n *Fragmente II* de Hurmuzaki și'n alte cărți citate'n prezenta. Dacă aceasta va fi bine primită, îi vom publica și continuarea, și istoria bisericii române din părțile ungurene în luptă cu „unirea”.

1. Al. Cziple: *Documente la episcopia din Maramureș*, Ac. R. 1914, p. 270. După 1693 episcopul Maramureșului Iosif Stoica se intitula și administrator al mitropoliei Bălgradului Ardealului și al tuturor ortodoșilor din Țara Ungurească (I o r g a, *Studii și documente*, XII, p. 298; H o d i n k a: *A munkácsi püspökség okmánytára*, Ungvár, 1911, pp. 383, 390, 419), de sigur ca dușman al unirii de propagarea căreia îi găse vinovați pe Teofil și pe At.-Nagszegi conducătorul opoziției contra unirii după instalarea lui Atanasie (25 Iunie 1701), îi scrise în 1701 lui Stoica despre unirea din Ardeal. Stoica își adună soborul preoțimii maramureșene și cu aprobarea lui scrise o combatere a unirii cu papa, cu argumente din Sfânta Scriptură și din actele sinoadelor vechi, încât cancelarul Bethlen, prefectul județului Maramureș, scrie că n'ar fi crezut să poată ieși din cap de Român maramureșean așa lucrare și că nici n'a mai încercat după aceea cineva să mai unească Maramureșul (până la arestarea lui Bethlen în 1704). În 1702 îl cită Rabutin la sine pe Stoica, dar îl slobozi în pace, știind că nu poate uni Maramureșul până e sub conducerea lui Bethlen (Bethlen, *Önéletirása*, ed. Szalay, Budapesta 1852, II, p.212). În aceste împrejurări e evident minciună afirmația lui Baranyi despre participarea protopopilor maramureșeni la sinod unionist în 1700.

XI. CONCLUZIE

„Dacă în condițiile economice, politice, religioase și culturale ale sistemului feudal de pe la 1700, „Unirea” apare ca un fapt explicabil; dacă după aceea, în condițiile sistemului mixt feudal și burghez de mai târziu, ea s'a menținut, din contră, sunt date azi toate condițiile și toate motivele, ca Unirea să-și îndeplinească în alt-sens și mai util un rost, transformându-se din Unire cu Roma, în Unire cu Biserica Ortodoxă Română. Dar, poporul român a fost și a rămas unitar în credința lui ortodoxă; chiar după 1700 și până azi, în fond și-a păstrat aceeași credință, cu toată unirea lui parțială cu Roma.

Oamenii luminați, patrioți și progreșiști, din rândurile clerului și ale poporului Bisericii Unite, își dau seama că formele făcute pe la 1700 și pecețile cu cari s'au întărit atunci acele forme, și-au pierdut de mult tăria și au devenit azi anacronice și nefolositoare. De aceea ei, răspunzând apelului făcut de cărmuitorii Bisericii Ortodoxe Române, au înlăptuit reîntoarcerea tuturor uniților acasă, la „Unirea” adevărată cu Biserica Ortodoxă.

Acest lucru este într'adevăr cât se poate de firesc, este patriotic și isvorit din sincere convingeri democratice, căci îl cerea interesul general al poporului român, pe plan religios, interes care numai în acest chip putea fi servit” (L. Pădureanu, *op. cit.*, în c. I, p. 13).

Prot. ȘTEFAN LUPȘA

MĂNĂSTIRI VÂNDUTE ȘI DĂRUITE ÎN SECOLUL XV-lea ÎN MOLDOVA

Viața călugărească în Moldova apare, chiar din primul sfert al secolului al XV-lea, organizată în două feluri de mănăstiri: mănăstiri mari zldite și înzestrate de Domni cu tot felul de bunuri și o altă categorie de mănăstiri mai mici, fără averi sau cu prea puține averi, zldite de diferite persoane dintre mireni și din cînul bisericesc. Între unele și altele nu putea să existe nici o deosebire din punct de vedere canonic. Viața oricărei mănăstiri mare ori mică, domnească sau din ori care altă categorie, bogată sau săracă, curgea lin în vechile jghiaburi ale tocmelilor și tipicurilor tradiționale, păzite și aplicate cu răbdare și tragere de inimă; fiindcă împlinirea lor era cheazășie de mântuire sufletească atât pentru călugări cât și pentru ctitori. Deci din acest punct de vedere, cele două categorii de mănăstiri nu se deosebeau prin nimic; deosebirea cea mare era de altă natură. Adică, mănăstirea „domnească” nu se putea vindea și cumpăra, pe când cea mică era bantuită de toate nevoile unei proprietăți nesigure. Mănăstirea din categoria întâia nu avea nevoie de confirmare de proprietate, pe când cealaltă avea nevoie. În sfârșit, mănăstirea domnească nu se putea dărui, ca orice imobil, unei persoane din lume, pe când cealaltă nu era cruțată.

Prin urmare, mănăstirile din prima categorie se bucurau de anumite imunități, care le garantau existența, pe când celelalte nu se bucurau de astfel de imunități, de aceea duceau o viață precară. Aceste privilegii și imunități zadarnic le căutăm în uricele și cărțile ieșite din cancelariile voivozilor, că nu le aflăm; și nici în ustavuri ctitoricești, fiindcă în Moldova vremii acesteia nu există asemenea documente.

De unde vine această deosebire, fiindcă sfintele canoane ale Bisericii ori novelele împărătești, care prevăd anumite imunități pentru asigurarea vieții mănăstirești, nu fac nici o deosebire între diferitele categorii de mănăstiri? De bună seamă, pentru contemporani aceste lucruri păreau simple și înțelese de

toți, de aceia nici nu simțiau nevoia să le mai scrie în cărți. Pentru urmași însă ca unii ce voesc să cunoască și să înțeleagă origina instituțiilor țării lor, nu este același lucru. Depărtarea în timp și în spațiu învăluește lucrurile într'un zăbranic de duiosă aducere aminte, dar le și întunecă. Deci pentru o mai bună cunoaștere a începutului organizării mănăstirilor pe pământul românesc, vom cerca în cele ce urmează să pătrundem problema mănăstirilor vândute și a celor dăruite în secolul al XV-lea în Moldova.

I.

Mănăstiri vândute și cumpărate. Fiind vorba de vânzare și cumpărare de realități mănăstirești și potrivit înțelesului care se desprinde (precizăm: *nu expres*) din documentele moldovenești, bunurile imobile ale unei mănăstiri se deosebesc după destinația lor în două categorii. Prima categorie cuprinde mănăstirea propriu zisă: biserica, cimitirul, chiliile călugărilor cu toate dependențele din jurul bisericii și vatra mănăstirii, care vatră era uneori cât o moșie. Bunurile din această categorie nu puteau face obiect de tranzacție nici cu titlul oneros nici gratuit; adică aveau caracter de *res sacra*. Celelalte imobile: moșii, grădini, vii, acareturi, munți, pășuni, etc., alcătuiau o altă categorie de bunuri și, ca orice bun privat, ele se puteau vinde și cumpăra, ipoteca, schimba, dăruși și, ceia ce este mai important, aveau nevoie de întărire și înnoire de proprietate din partea Domnilor pentru siguranța proprietății.

Am început cu aceste distincțiuni pentru cuvântul că ori de câte ori va veni vorba de aci înainte de vindere-cumpărare de mănăstiri sau de donație de mănăstiri, să se înțeleagă numai mănăstirea-bunuri din prima categorie¹.

Așa dar, documentele moldovenești din secolul al XV-lea dau pe față o seamă de mănăstiri, care se vând și se cumpără. Fenomenul apare în domnia lui Ștefan Voievod, fiul lui Alexandru-cel-bun și durează aproape un secol. Vânzătorii de mănăstiri sânt totdeauna persoane particulare, afară de un singur caz când cel ce vinde este chiar o mănăstire; iar cumpărătorii sânt și

1. Termenii juridici: proprietate publică, proprietate privată, *res sacra* pe care îi vom întâlni în acest excurs, nu erau cunoscuți și întrebuințați în țările românești în secolul al XV-lea. Notăm aceasta spre a se evita nedumeririle.

Voevozii — odată o mănăstire —, dar de cele mai multe ori sânt persoane particulare. Toate aceste vinderi-cumpărări de mănăstiri le cunoaștem, firește, din documentele de întărire date cumpărătorilor de diferiți Domnitori. În aceste documente întăritoare de vânzări și cumpărări, mănăstirea vândută, adevărat, nu apare totdeauna singură, ci însoțită și de alte bunuri, care se vând și se cumpără prin același document. De multe ori asemenea bunuri sânt chiar zestrea mănăstirii vândute, alte ori însă par a nu fi ale mănăstirii. Totuși aceasta nu infirmă constatarea că în Moldova, în secolul al XV-lea, o anumită categorie de mănăstiri se puteau vinde și cumpăra, iar Domnii întăreau astfel de vinderi-cumpărări ca pe ale unor imobile susceptibile de tranzacții oneroase. Dar pentru o mai bună înțelegere a problemei să arătăm faptele.

Am spus că vinderea-cumpărarea de mănăstiri se constată prima oară în domnia lui Ștefan Voevod (1443-1447). Acest Voevod, Domn singur a toată Moldova, prin cartea din 1446, Martie 5, întărește lui „pan Dragomir Oțel, care a slujit nouă drept și credincios, o dreaptă ocină și cumpărătură, satul Boziani, la obârșia Albănei și cu mănăstirea și amândouă pârâșile“, sat și mănăstire cumpărate de la verii săi Stanciul Cormohuz și cu soru-sa Negrita, fiii popii Iliăș, drept 130 de zloți¹. În secolul al XVI-lea mănăstirea de la Boziani era încă în ființă și Ștefăniță Voevod, prin cartea din 1519, Iunie 27, înnoia lui Giurgiu Oțel și surorii sale Ana, fiii lui Dragomir Oțel, stăpânirea peste satul și mănăstirea Boziani².

Cele mai multe vinderi-cumpărări de mănăstiri se petrec însă în timpul domniei lui Ștefan-cel-Mare (1457-1504). Lăsând la o parte vânzările de moșii din timpul acestei domnii în ale căror cărți de întărire apare indicarea topografică „unde a fost o mănăstire“³ ca neconcludente, să ne oprim numai asupra vânzărilor de mănăstiri neîndoelnice.

1. M. Costăchescu, *Documente moldovenești înainte de Ștefan-cel-Mare*, Iași 1932, vol. II, doc. Nr. 70, p. 247.

2. Idem, *Documente de la Ștefăniță Voevod*, Iași 1943, nr. 101, p. 472. În acest document satul și mănăstirea Boziani se arată că au fost cumpărate cu 190 zloți tătărești, pe când în cel de la Ștefan Voevod au fost cumpărate cu 130 zloți tătărești(!).

3. Ioan Bogdan, *Documentele lui Ștefan-cel-Mare*, București 1913, vol. I, nr. 67, p. 112. Cf. și M. Costăchescu, *Documente moldovenești* vol. II, nr. 55, p. 204.

Astfel, Ștefăniță Vodă, Domnul Moldovei (1517-1527), prin cartea din 1518, Dechemvrie 26, întărește mănăstirii Neamțul între altele „și mănăstirea Turbatului, care acum se numește Brusturi”, dăruită acestei mănăstiri de pan Cozma Șarpe, postelnic. Din acest act mai aflăm că mănăstirea Turbatului, „ce să numește acum Brusturi”, fusese cumpărată (probabil în vremea lui Ștefan-cel-Mare) de Pașco Hăciugă, cu privilegiu de la Alexandru-cel-Bun, de la Alexa și Mihnea nepoții Turbatului, iar Petru, fost părcălab, fiul lui Pașco Hăciugă, o vinde acum lui Cozma Șarpe „drept 240 zloți tătărești”¹. În cartea de întărire a lui Ștefăniță Vodă mănăstirea Turbatului este arătată ca un bun singur și perfect individualizat. Deci până ce a trecut în patrimoniul Neamțului, mănăstirea aceasta a fost vândută și cumpărată de două ori.

Altă vânzare: Pentru cauză „de dreaptă și credincioasă slujbă” Ștefan-cel-Mare, prin cartea din 1460, Noembrie 27, întărește adevăratei și credincioasei sale slugi, lui pan Ivul Voinescu, „dreaptă ocină, satul anume Voinești și cu mănăstirea ce a cumpărat de la Ion și de la Petrică, drept 50 de zloți ca să-i fie... uric și cu tot venitul, ori cât s'ar cuveni cătră acest sat și cătră această mănăstire, lui și copiilor lui”, fraților, nepoților, etc.².

Acum iată o mănăstire de călugări cumpărând o mănăstire de călugărițe.

Ștefan-cel-Mare, prin documentul din 1466, Iunie 11, întărește mănăstirii Bistrița cumpărătura, pe care aceasta a făcut-o de la Șteful din Tamaș și anume „o mănăstire, din sus de Tamaș, unde a fost Marta călugărița... și o baltă anume Martina... și cu tot venitul, ce să venia aceii mănăstiri... drept 60 ug. tot bani gata”³.

1. M. Costăchescu, *Doc. mold. de la Ștefăniță Voevod*, nr. 18, p. 84, Mai târziu cu o carte de la acelaș Domn, din 1521, Ianuarie 4, pan Cozma dăruiește mănăstirii Bistrița „un sat la Cobăle... o mănăstire și o vie”, fiindu-i lui cumpărătură cu privilegiu de la Ștefan-cel-Mare (*Ibid.* nr. 102, p. 475).

2. *I d e m*, *Doc. mold. de la Ștefan-cel-Mare*, nr. 7, p. 42. Cf. și Ioan Bogdan, *op. cit.* vol. II, nr. 4, p. 12, suretul din 1493, Martie 5, prin care Ștefan-cel-Mare confirmă lui Albu Voinescu și surorilor lui stăpânire peste satul Oidești, unde a fost jude Voinea „și cu o mănăstire intru acel hotar”, cumpărate de Albu Voinescu de la Lozor, feciorul Petricăi Negrilescu, drept 60 zloți tătărești.

3. *Ibidem*, nr. 15, p. 66. Cf. și Ioan Bogdan, *op. cit.*, vol. I, doc. nr. 216, p. 425, din 1490, Martie 16, prin care Ștefan-cel-Mare întărește mănăstirii Putna, de călugări, stăpânire peste mănăstirea de călugărițe de la Horodnic.

confirmă lui Corlat stăpânire peste ocinile sale: „...un sat cu numele Berhișești pe Moldova . . . și poiana Muncelul cu mânăstirea ei...”¹

Danii de mânăstiri la persoane mirenești.

Un caz foarte interesant deși actul, un regist, ne lipsește de toate elementele, necesare unei analize critice. Un regist după uricul din 1449, Februarie 21, de la Alexandrel Vodă, ne face cunoscut că Domnul a dat și a întărit Marușcăi lui Stroi mânăstirea Boiștea, unde este hramul Nașterea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, cu poiana ce este supt ascultarea acelei mânăstiri și cu tot venitul, fiindu-i ei dăruită de maica lui Draguș². Dar mânăstirea aceasta fusese dăruită, numai cu trei ani mai înainte, în 1446, de Ștefan Vodă mânăstirii Neamțul și, după cum arată cărtea dată cu acel prilej, aci erau călugărițe și tot aci fusese „chilia vlădicăi Iosif”³.

II.

Faptele descoperite de documentele citate mai sus, pe cât sânt de evidente pe atâta sânt greu de interpretat. Uricile, în care le aflăm, nu numai că sânt sărace în amănunte dătătoare de lumină, dar chiar și puțină pe care o aruncă în negura vremii, nu este destul de vie, spre a goni întunericul din toate ungherele. De aci îndoieli și întrebări. Pentru ce d. p. unele mânăstiri se vând și cumpără, iar altele nu? Cum este cu puțință să se ia o mânăstire, cu toate ale ei și să se dăruiască unei mirence, chiar dacă aceea este însăși soția Domnului, de oare ce canoanele sfintei Biserici opresc asemenea operații? Aceste mânăstiri erau ele simple acareturi ale moșiei pe care erau clădite și împărțășau soarta acesteia, sau din potrivă moșia era anexa mânăstirii?

Întrebările puse s'ar putea înmulți, totuși un lucru nu poate fi pus la îndoială, anume: în Moldova, în secolul al XV-lea, mânăstiri dintr'o anumită categorie nu se bucurau de calitatea de *res sacra* și ca atare nu erau scoase din comerț. Acestea puteau fi vândute și dăruite, ca ori ce bun particular, deși tocmelele Bisericii nu îngăduiau asemenea operațiuni.

1. Ioan Bogdan, *op. cit.*, nr. 105 p. 183.

2. *Ibidem*, vol. II, nr. 97, p. 376.

3. *Ibidem*, nr. 72, p. 263.

În adevăr, în materie de mănăstiri Biserica creștină trecuse și prin această experiență. Înainte de sinodul al IV-lea icumenic, din Halchidon, ori ce creștin putea fără nici un fel de formalitate să înființeze o mănăstire pe un teren al său, păstrându-și întreaga proprietate. În chipul acesta el devenea proprietarul mănăstirii ce zidise și putea dispune după voie de bunurile acelei mănăstiri, bunuri ce și de drept și de fapt îi aparțineau. Proprietarul unei astfel de mănăstiri dispunea adeseori cum voia el chiar și de mănăstire¹. Libertatea de a dispune de mănăstire după plac a dat loc la abuzuri, împotriva cărora Biserica întâi și mai apoi și imperiul au trebuit să ia măsuri potrivite prin canoane și novele. Astfel, sinodul al IV-lea icumenic, adunat în anul 451 în Halchidon, hotărăște sobornicește ca, „nimeni nicăire nu poate a zidi ...nici mănăstiri a alcătui... fără de voia episcopului cetății“ (can. 4)²; iar „Mănăstirile cele odată consfințite duple socoteala episcopului, să rămâie pentru deapărura mănăstiri. Și lucrurile cele ce să cuvin lor, să se păzească și să nu se mai facă acestea lăcașuri lumești“ (can. 24)³.

Măsurile luate de Biserică împotriva abuzului de libertate în ceea ce privește mănăstirile, au fost sancționate și de legislația marelui împărat Iustinian (527-565). Astfel, novela VII, cap. 11, oprește nu numai înstrăinarea bunurilor mănăstirilor, ci și ori ce vindere, schimbare, dăruire sau ipotecare de mănăstire în care s'a zidit biserică, se săvârșește sfânta liturghie și se practică asceza călugărească⁴; iar prin novela cxx, cap. VII, §1, se repetă prohibițiunile din novela precedentă, dar fără condițiuni⁵.

Totuși abuzurile tot n'au conținut; de aceea sinodul icumenic Trulan reamintind canoanele sinodului precedent, hotărăște din nou: „ca mănăstirile cele odată consfințite (kathierosite) du-

1. Peira, titl. XV, § IV, apud André Ferradou, *Des biens de monastères à Byzance*, Bordeaux 1896, p. 116.

2. Pidalion, M. Neamțul 1844, f. 123. cf. și *Nomocanonul în XIV titluri* titlul XI, cap. 1 în G. A. Ralii și M. Potli, *Sintagma dumnezeștilor și sfintelor canoane*, Atena 1852, t. II. p. 247 și urm. (grec).

3. Pidalion, f. 133

4. *Corpus Juris Civilis*, ed. Eduardi Osenbrüggen, Lipsiae 1870 (t. II), *Iustiniani Codicis*, lib. I, titl. II, cap. 17, § 1, p. 20; *Idem* (t. III) *Justiniani Novellae Constitutiones*, *Novela VII*, cap. I, p. 58. cf. și *Nomocanonul în XIV titluri*, titl. 11, cap. 1, ed. cit., p. 247.

5. *Idem*, *Novellae Constitutiones*, *Novela 120*, cap. VII, titl. 1. p. 537.

pre socotința episcopului, să rămână mănăstiri pentru totdeauna și lucrurile cele cuvenite lor, să se păzească pentru mănăstire... și nici... să se dea acestea (mănăstiri) la bărbați lumești" (can. 49) ¹. Prigoana iconomahă, al cărei obiect principal era mănăstirile și călugării, a pustiit mănăstirile, pe care apoi au pus mâna tot felul de oameni și statul, prefăcându-le în lăcașuri lumești și în cazărmi. Un canon al sinodului VII icumenic (787) dispune supt grea sancțiune morală înapoierea acestor lăcașuri și restabilirea lor la starea cea dintâiu (can. 13) ².

Dar nici una din opreliștile puse de Biserică, nu se potrivește mai bine vinderii-cumpărării de mănăstiri, ca aceea a sinodului I-II dela Constantinopol: „...oarecarii, — grăește sinodul, — puind nume de mănăstire averilor sale și făgăduindu-să că lui Dumnezeu le afierosesc pe ele, domni pe sineși ale celor afierosite se înscriu... și nu se rușinează a o răpi, pe carea mai nainte nu se oprea a o avea. Și atâta precupie fac lucrului, încât multe din cele afierosite, de însuși cei ce le-au afierosit, se văd vânzându-se...” Mai departe canonul reînnoește canoanele sinoadelor icumenice citate mai sus și hotărăște, ca cele ce se cuvîn mănăstirii împreună cu mănăstirea însăși „întru aceeași brevie (condică) să se scrie și în arhivele cele episcopești să se păstreze” (can. 1) ³.

Prin urmare atât canoanele Bisericii cât și legile împărătești, care legi, după cum susțin specialiștii, s'au aplicat și în țările românești în vremea veche, opresc supt sancțiuni severe vinderea-cumpărarea de mănăstiri. Boierii moldoveni din secolul al XV-lea, cari vindeau și cumpărau mănăstiri, poate că nu cunoșteau aceste canoane, deși ei înșiși puneau supt ocrotirea lor stăpânirea neturburată a propriilor lor proprietăți. Dar, oare, cancelaria domnească și mai cu seamă marele logofăt, ca unul care avea răspunderea și îndrumarea acestei cancelarii ⁴, să nu le fi cunoscut? Aceasta nu este de crezut. Nomocanonul atribuit patriarhului

1. *Pidalion*, fol. 179 v.

2. *Idem*, fol. 125.

3. *Idem*, fol. 233v. cf. în special comentariul lui Valsamon la acest canon în Ralli și Potli, *op cit*, vol. II, pp. 650-653.

4. Constantin C. Giurescu, *Istoria Românilor*, vol. II-1, București 1937, p. 370 și Același, *Contribuțiuni la studiul marilor dregători în secolele XIV și XV în Bul. Comis. Ist. Române*, V (1927), p. 91-108.

Fotie, în care se fac trimiteri la canoanele pe care le citarăm și dă texte din novelele împărătești, canoane și texte care opresc și sancționează vânzarea, schimbul, dăruirea și ipotecarea mănăstirilor, fusese tradusă în slavonește încă din anul 1219, în Serbia. Mănăstirile din Bulgaria, Tracia și Macedonia se serviau de el pentru apărarea privilegiilor și imunităților lor; iar despotul bulgar, Iacov Svjatoslav, în anul 1262 trimite o copie după acest nomocanon în Rusia, dând urmare cererei ce-i făcuse mitropolitul Chiril al III-lea, care mitropolit l-a introdus și la Slavi ortodocși de Nord¹. Putea oare lipsi acest nomocanon din Moldova, unde limba liturgică și diplomatică era slavona? Dar chiar de am admite ipoteza, că acest nomocanon nu era cunoscut în secolul al XV-lea în Moldova, totuși avem dovadă sigură că un alt nomocanon, Sintagma lui Matei Vlastarie (1335) era cunoscută, și multe copii slavonești ale acestui nomocanon circulau în Moldova în vremea aceasta².

Așa dar, s'ar putea zice că este posibilă o explicație a obiceiului de a vinde și cumpăra mănăstiri, semnalat mai sus. Adică, după cum în imperiul bizantin canoanele Bisericii și legile imperiului n'au putut împiedeca pe unii ctitori de mănăstiri, de a abuza de dreptul lor de proprietate, tot asemenea n'au putut fi oprți nici în Moldova. Analogia ar fi nemerită, dacă împrejurările politice, sociale și morale din Moldova secolului al XV-lea s'ar nemeri cu cele din Bizanțul lui Iustinian și al patriarhului Fotie; iar pe de altă parte, dacă în secolul al XV-lea mănăstirile din Bizanț se mai vindeau, fiindcă documentele vremii nu mai dau pe față acest nărav. Așa că o explicație potrivită a acestui fenomen, care nu apare nici la Slavi de Sud și nici la cei de Nord și nici în Țara Românească, rămâne de aflat, cred, în legătură cu cunoașterea mai adâncă a originii proprietății solului în Moldova și a drepturilor legate de această proprietate.

1. Alexandre Soloviev, *Aperçu historique du développement de droit dans les Balkans (jusqu'à xv-e siècle)* în *Revue Internationale des Études balkaniques*, t. II (4), II-e année (1936), Beograd, p. 437 și urm. și Dr. Nicodim Milaș, *Canoanele bisericii ortodoxe*, trad. Uroș Kovincici și Dr. Niculae Popovici, Arad 1930, vol. I-1, pp. 84-89.

2 St. Gr. Berchet, *Legătura dintre dreptul bizantin și românesc*, vol. I-1 Vaslui 1937, pp. 76-77 și 91-92. Cf. și A. I. Jacimirskij, *Slavjanskija i ruskija rucopissi rumynskich bibliotek*, St-Peterburg 1905, p. 688 și *Mss. slavonești no. 340/XV și 285/XVI*, din *Bibl. Acad. Rep. Pop. Rom.*

În privința celeilalte chestiuni, adică *Dăruirea de mănăstiri*, cred că s'ar putea risca o ipoteză.

Să reamintim întâiu faptele: În anul 1429 Alexandru cel Bun hărăzește soției sale, Doamnei Marina, mănăstirea de la Vășnevăț, unde era igumen Chiprian, cu toate veniturile și cu toate lucrurile folositoare ale acestei mănăstiri. Dăruirea este totală, necondiționată și pentru totdeauna¹. Și în anul 1449 Alexandru Vodă întărește Marușcăi lui Stroe mănăstirea de călugărițe Boiște, ce i fusese dăruită de maica lui Dragoș².

Hărăzirea de mănăstiri mirenilor nu este un lucru izcodit în Moldova, ci este împrumutat de aiurea. Bizanțul îl cunoscuse și îl practicase pe scară mare. S'a zis, că cel dintâiu împărat care a scornit și practicat dăruirea de mănăstiri la tot felul de mireni, să fi fost împăratul Alexios I Komninos (1081-1118), carele, punând mâna pe tronul Bizanțului și neavând bani ca să-și mulțumească partizanii și neamurile, și-ar fi întins mâna asupra mănăstirilor și asupra bunurilor lor și le-ar fi împărțit acestora cu titlul de beneficiu³. Dar după câte se înțelege din textul canonului 49, al sinodului icumenic Trulan, năravul acesta își făcuse apariția chiar din secolul al VIII-lea, pentru că sinodul prin acest canon îl menționează și îl oprește. Cunoaștem purtarea față de mănăstiri a împăraților iconomahi și îndeosebi a lui Constantin Copronimul și Leon Izaurul, cărora patriarhul Antiohiei, Ioan le și impută începutul hărăzirilor de mănăstiri la mireni, însă în secolul al XI-lea obiceiul luase altă înfățișare. Subt cuvânt de a repara, îndrepta și mări o mănăstire oarecare, chiar și atunci când ea nu avea nevoie de asemenea lucrări, împăratul încredința mănăstirea în administrarea unui demnitar mirean, care cu vremea se făcea stăpân deabinele pe mănăstire și o chivernisea cum vrea. Impotriva acestui nărav a reacționat cu energie patriarhul icumenic, Alexios (1025-1043), carele, împreună cu sinodul, a osândit, în Ianuarie 1028, cu severitate acest abuz⁴. Sancțiunea însă n'a avut efect asupra împăratului Isaac Komninos ale cărui răutăți, pricinuite în felul acesta mănă-

1. M. Costăchescu, *op. cit.*, vol. I, nr. 81, p. 248.

2. *Ibidem*, vol. II, nr. 97, p. 376.

3. Ferdinand Chalandon, *Essai sur le règne d'Alexis Comnène*, Paris 1900, p. 282.

4. Ralli și Potli, *op. cit.*, t. V, p. 25-32.

năstirilor, le va îndrepta Constantin Duka¹. Lucru de necrezut însă este cel denunțat în anul 1073 de arhiepiscopul Kizicului Constantin, că printre cei care dăruiau mănăstiri și bunuri mănăstirești mirenilor, se numărau și ierarhi ai Bisericii².

Cu toate acestea vasilevsul, carele a făcut sistem din hărăzirile de mănăstiri și de bunuri mănăstirești la tot felul de mireni este tot Alexios I Komninos³. Se cunoaște lucrul acesta din discursul pentru viața călugărească al patriarhului Antiohiei, Ioan⁴. În acest discurs împăratul este arătat ca hărăzitor de mănăstiri și patriarhul icumenic învinuit pentru slăbiciune. Din el aflăm, că dania de mănăstiri se făcea fără alegere; mănăstirea mare ori mică, bogată ori săracă, de călugări sau de călugărițe, era hărăzită fără nici un discernământ. Doar câteva mănăstiri mai vechi și mai cu renume scăpaseră de hărăzire. Beneficiarul putea fi, fără deosebire, bărbat ori femeie, ba chiar și străin. Adesea ori căpăta chiar dreptul de a o lăsa moștenire cui voia⁵.

Hărăzirile de mănăstiri produsese mari turburări în viața călugărească. Beneficiarii se așezau în mănăstirea dăruită, unde își întemiau gospodărie personală în toată regula⁶. Un exemplu tipic ni-l face cunoscut cronica lui Ataliates, de unde aflăm că împăratul Mihail VII Duka (1071-1078) hărăzise logothetului Nikifor eunuhul marea mănăstire Hebdomon, unde acesta își făcuse centrala domeniilor sale⁷. „Indată ce unul dintre ei, — zice patriarhul Antiohiei, — dobândește o mănăstire, devine nesățios și pune mâna nu numai pe acareturi, moșii, vite și alte venituri, adică pe tot avutul mănăstirei, ci chiar și pe biserici“. Igumenul și călugării nu sânt altceva de cât slugile beneficiarului⁸, el dispune de tot, ca de proprietatea sa personală; suprimă așezămin-

1. Ferd. Chalandon, *op. cit.*, p. 286.

2. F. Vasilevskij, *Materialy dlja istorii vizantijskago gosudarstva*, în *Jurnalul ministerului de Instrucțiune publică rus*, 1879, p. 405.

3. Ferd. Chalandon, *op. cit.*, p. 283.

4. Migne, *P. G.*, t. 132, col. 1117-1149, *Cuvânt, despre cei ce iau în chip de daruri mănăstirile fie arhieresti, fie împărătești și din mănăstiri au câștig nelegiuit, al preasfințitului și preafericitului patriarh al Antiohiei, kyr Ioan, cel ce a dus viață ascetică în insula Oxia (grec).*

5. Idem, cap. IX, col. 1129-1137.

6. Idem, cap. XII, col. 1136.

7. Mihail Ataliates, *Istoria*, ed. Becker, Bonn 1853, p. 200-201.

8. Migne, *op. cit.*, cap. XV, col. 1144.

tele pioase pentru lumânări, pentru citirea psalmilor și împărțirea de elimosine¹; abia dacă monahii au cele necesare vieții². Beneficiarul se așază în mănăstire ca în propria lui casă, unde primește lume, tae vite, mănâncă carne, petrece, cântă cântece lumești, etc.³.

Mănăstirile de femei ajunseseră și mai rău; de aceia patriarhul Antiohiei exclamă: „Ce cuvânt ar putea spune ororile ce se petrec acolo!”⁴. Mănăstirile acestea erau hărăzite femeilor pe numele bărbaților lor; de multe ori una și aceeași mănăstire era dăruită la două și trei beneficiare și atunci era și mai vai de mănăstire. Femeile din protipendadă primeau dăruiri de mănăstiri mai avute ori mai sărace, după cum li era și rangul. Ele, în dorința de a asigura continuitatea beneficiului în familie, se apucau și își construiau locuință chiar în incinta mănăstirei, unde duceau o viață de petreceri⁵.

Bizantinii au numit acest fel de danie *haristikion*, iar pe cel ce primia darul, *haristikarios*. *Haristikion*-ul este o supra-viețuire a termenului latin *precarium-beneficium*, care, la început și datorită condițiilor speciale din jumătatea răsăriteană a imperiului, luase un înțeles special.

Dintru început și în această lature, *haristikarios*, cu înțeles de *beneficium*, pare să fi corespuns *beneficiarius*-ului, adică un cineva care primește o întindere de teren, cu îndatorirea să presteze serviciu militar. În secolul al XI-lea însă termenii *haristikion* și *haristikarios* erau folosiți de bizantini, să denumească în special dăruirea de mănăstiri⁶. Un bun cunoscător al vieții interne bizantine, P. V. Bezobrazov, scria așa despre *haristikion*: „Trăsătura caracteristică a sistemului *haristikion* este aceea, că proprietarul unei mănăstiri, ori cine ar fi acela (împărat, arhiereu ori persoană particulară) dă cuiva pe viață o mănăstire, iar acela ia numele de *haristikarios*. *Haristikarios*-ul primește toate veniturile mănăstirei, dar era dator să mențină pe

1. Migne, *op. cit.*, cap. XIV, col. 1141.

2. Idem, cap. XIV, col. 1140.

3. Idem, cap. XIV, col. 1141.

4. Idem, cap. XV, col. 1144.

5. André Ferradou, *op. cit.*, p. 239.

6. A. A. Vasiliev, *On the question of byzantine feudalism in Byzantium*, VII (1933), p. 578.

călugări și să îngrijească de edificiile mănăstirei; într'un cuvânt, să poarte grijă de întreaga gospodărie a mănăstirei. Evident, pri-sosul veniturilor aparținea *haristikartos*-ului¹.

Dacă *haristikton*-ul este o supraviețuire a romanului *pre-carium-beneficium*, definiția de mai sus este mai nemerită, fiind că ea nu rupe legăturile cu trecutul. Totuși din ea reese numai caracterul restrâns la hărăzirea de mănăstiri, așa cum apare în vremea Komnenilor, de oare ce donația condiționată de presta-rea serviciului militar, rămâne să fie exprimată prin termenul *pronoia*², care termen apare în a doua jumătate a secolului al XI-lea, făcând câtva timp dublă întrebuintare cu termenul *haristikion*³.

Să ne întoarcem acum la daniile de mănăstiri din Moldova. După ce mănăstirea Boiștea a fost dată Marușcăi lui Stroe, în anul 1449, nu mai știm nimic de ea⁴; de aceea și pentru că documentul din care o cunoaștem e lipsit de orice amănunt care să arunce lumină în chestia noastră, îl lăsăm la o parte. Despre mănăstirea lui Chiprian știm, că a fost dăruită mănăstirei Neamțului, în timpul lui Ștefan-cel-Mare, de către Chiajna, tica Doamnei Marina și a lui Alexandru-cel-Bun⁵. Poate că dăruiri de mănăstiri în Moldova, să fi fost mai multe în acest secol, noi însă nu le cunoaștem lipsind documentele care să le ateste, cum și altfel de informații demne de încredere. De aceea ne mulțumim cu puținul ce avem, spre a cerca o încheere.

Dar dintr'o informație atât de săracă și fragmentară, ce altă încheere s'ar putea trage, decât aceea de episod întâmplător, fără urmări serioase în viața monahismului românesc? Chiar de

1. P. V. Bezobrazov, *Un scriitor și om de stat, Mihail Psellos, I. Bio-grafia lui Mihail Psellos*, Moscova 1890, p. 29 (în rusește), apud A. A. Vasiliiev *op. cit.*, p. 578

2. A. A. Vasiliiev, *op. cit.*, p. 590-592; cf. și V. Costăchel, „Beneficiul” în *Sud-Estul Europei* în *Rev. Ist. Ist. Ist.*, XXX (1944), pp. 61-86.

3. *Ibidem*, p. 589. Cf. și: A. Gotlib, *Haristikija* în *Enciklopediceskij slovar* ed. F. A. Brokhaus și I. A. Efron, S. Peterburg 1903. t. 37 p. 75-76; André Ferradou, *op. cit.*, pp. 233-248 și Lysimaque Oeconomos, *La vie religieuse dans l'Empire Byzantin au temps des Comnènes et des Anges*, Paris 1918. pp. 136-141.

4. M. Costăchescu. *Doc. mold înainte de Ștefan-cel-Mare*, vol. II, nr 97, p. 376.

5. *Ibidem*, vol. I, nr. 81, p. 248.

ar fi așa, fenomenul tot merită atenție, fiind că pare să aducă o dovadă mai mult despre forme de viață socială, puțin cunoscute în Evul Mediu românesc.

Hărăzirea, al cărei obiect este mănăstirea lui Chiprian, seamnă leit cu dăruirea mănăstirii Hebdomon legoțhetului Niskifor eunuhul despre care ne vorbește cronica lui Atalates. Dar și mai mult seamnă cu daniile denunțate de patriarhul Ioan al Antiohiei, în discursul său despre viața monahală; adică, o mănăstire dăruită unei femei. Am putea deci zice un *haristikion* și un *haristikarios* în înțelesul pe care acești termeni îl aveau în Bizanț în jumătatea secolului al XI-lea; un *beneficium*, care însă nu obligă pe *beneficiarius* la prestarea serviciului militar, totuși nu mai puțin cu aspect feudal.

Dacă acesta este aspectul daniilor de mănăstiri în Moldova secolului al XV-lea, s'ar putea oare risca ipoteza cum că aceste danii trebuesc puse pe seama ideilor de drept feudal, pătrunse pe diferite căi și în Moldova? S'ar putea, de oare ce cercetările mai noi, au descoperit prezența procesului de feudalizare la diferite popoare, în diverse părți ale pământului și în diferite epoci ale istoriei. Feudalismul, multă vreme socotit ca un fenomen aparținând exclusiv Europei apusene medievale, și-a lărgit nu de mult cadrele fixate de prejudecata istorică și, în înțeles mai larg, el este socotit de unii istorici ca un stadiu, prin care trec toate popoarele în creșterea lor istorică¹. Prin urmare și Moldova, — țară cu organizare statală din descălicătoare originară dint'o țară destul de străbătută de feudalism —, așezată între Polonia și Ungaria, — țări în care feudalismul își produsese toate efectele caracteristice, — nu putea rămâne neinfluențată de ideile feudale. De altfel influența acestor idei în țările române a trezit un interes deosebit printre istoricii, sociologii și juriștii noștri și lucrări serioase chiar au și fost publicate cu acest subiect². Deci ținând seama de faptul că legile imperiului bizantin și canoanele Bisericii opresc hărăzirea de mănăstiri și având

1. A. A. Vasiliiev, *op. cit.*, p. 584-585.

2. Cităm pe cele mai recente, unde se află o bogată bibliografie: Ioan C. Filitti, „Predalnica să nu fie” în *Rev. Ist. Rom.*, II (1932), pp. 337-368. Același, *Proprietatea solului în Principatele Române până la 1864*, București 1936; V. Costăchel, „Beneficiul” în *Sud-Estul Europei* în *Rev. Istor.*, XXX (1944), pp. 61-86 și Același, *Dreptul feudal și „predalnica”*, tot acolo. XXXI (1945), pp.

în vedere netăgăduitul respect și dragoste de care a avut parte Biserica, dar mai ales mănăstirile în Moldova, în secolul al XV-lea, din partea Voivozilor, aceste transgresiuni peste tocmelile Bisericii, adică dăruirile de mănăstiri, nu pot fi puse de cât pe seama concepțiilor feudale, care circulau atunci în Moldova.

Aceste dăruiri poartă negreșit caracter de *haristikton* și de *haristikarios* bizantin, așa cum a fost el definit mai sus. S'ar putea susține atunci, că fenomenul a pătruns în Moldova direct de la Bizanț? Ori prin mijlocirea altor popoare mai în contact cu Bizanțul? De bună seamă țările românești au primit, direct și indirect, atâtea instituțiuni de la Bizanț și atâtea influențe, încât am fi ispitiți să dăm întrebării un răspuns afirmativ. Dar la Bizanț se pare că hărăzirea de mănăstiri la mireni încetase încă din secolul al XIII-lea, când mai aflăm câteva cazuri¹. Sârbii n'au cunoscut *haristikion*-ul iar pentru dania condiționată, care n'a constat din mănăstiri sau bunuri mănăstirești, se serviau de termenul *pronoia*². Țara Românească iarăși nu cunoaște daniile de mănăstiri sau de bunuri mănăstirești la mireni sub nici o formă și în nici un moment al istoriei sale. Deci chestia trebuie urmărită în altă parte.

În secolul al XV-lea, cu câțiva ani înainte de dăruirea mănăstirei lui Chiprian, aflăm în Galiția, chiar la granița Moldovei, dăruindu-se o mănăstire. Deci Alexandru-cel-Bun avea modelul prea aproape de el, ca să-l mai caute prin depărtări. În adevăr, în anul 1424, August 17, cneazul lituan, Svidrigail da

113-124; A. C a z a n e, *Patronatul și Domnia* în *Rev. Ist.* XXXI (1945) pp. 99-111. A r i o n D i n u, *Caractere juridice și sociale ale proprietății rurale în voivodatele românești* în *In amintirea lui Constantin Giurescu*, București 1944, pp. 107-137.

1. În anul 1246, luna Mai, indict. 4, despotul Mihail Duca dăruiește lui Constantin Maliaseno mănăstirea lui Ilarion din Almyro, cf. Fr. Miklosich et Ios. Müller, *Acta et Diplomata monasteriorum et ecclesiarum orientis*, Viena 1871, t. I, p. 345. Tot aci găsim ultimele danii, pe care ni le descopere această prețioasă colecție de documente în legătură cu mănăstirile răsăritene; una din anul 1252, Iulie, indict. 10, când Ierotheiu, episcopul Monoikului dăruiește lui Constantin Monomahul și fratelui acestuia, Hariton călugărul, mănăstirea Sf. Maria Amanariotisis; și a doua, fără dată, unde episcopul aceleiași eparhii, Constantin, dăruiește mănăstirea sfintei mucenițe Marina, lui Gheorghe Kapparis (*Ibidem*, pp. 262-263 și 263-264).

2. V. C o s t ă c h e l, *op. cit.*, p. 66-69.

o gramată credincioasei sale slugi, lui Vlad Dragosinovici, „care ne-a slujit nouă și ne slujește cu credincioasă slujbă”, căruia „i-am dat și îi dăm să fie lui satul Kosovo cu mănăstirea de pe râul Râbnița, în volostea Sniatinului și pe râul Ceremuș două poiene.. să-i fie lui și copiilor lui ...” etc. Cel dăruit era dator „să ne slujească la nevoile noastre cu lancea și doi arcași”¹. Această danie are netăgăduit aspect feudal al beneficiului condiționat de prestarea serviciului militar, — *pronoia* bizantină² și sârbească, — aspect care nu apare în dania lui Alexandru cel Bun. Nu apare, cred, din motivul că cel dăruit, beneficiarul, era însăși soția Domnului a cărei slujire credincioasă „vâslujenie” era prezumată și numai era nevoie să fie scrisă în cartea de danie. De altfel termenii: „slugă credincioasă”, „ne-au slujit nouă cu credință”, nu apar în documentele moldovenești în care subiectul de drepturi este soacra ori soția Domnului³.

Tot în Galiția, dar cu vreo 80 de ani mai târziu, aflăm o danie de mănăstire cu aspect precis de *haristikion*. Știm din spusele patriarhului Antiohiei, Ioan, că în timpul Komnenilor *haristikarii* făceau tot ce le stătea în putință, uneori chiar izbuteau, să transforme beneficiul vremelnic într'unul permanent. Un atare caz îl aflăm în Galiția. Mama cneazului Teodor Cior-torâjskij avea o mănăstire dăruită pe timp limitat (*do e života*), mănăstirea Peresopnițu. Probabil că ea murind, fiul ei a căutat și a obținut transformarea beneficiului temporar într'unul pe veci. Astfel prin diploma regală din 1505, Martie 3, regele Poloniei, Alexandru I (1501-1606), „pentru slujba credincioasă”, ce i-a slujit numitul cneaz, „dă să-i fie dar vecinic cneazului Teodor și cneaghinei lui și copiilor lui” mănăstirea Peresopnițu, cu toate satele ei și cu toți oamenii (liudi) din acele sate⁴. Dăruirea nu este condiționată; în gramată nu se vorbește nimic.

Prin urmare hărăzirea de mănăstiri la persoane laice, atât în Bizanț cât și în Galiția, avea caracter feudal; deci și dăruirea de mănăstiri din Moldova secolului al XV-lea nu poate fi ex-

1. *Akty otonosja i esja k istorii iu noi i zapadnoj Rossii*, St-Peterburg 1863, t. I, doc. 15, p. 8-9.

2. Cf. A. A. Vasiliiev, *op. cit.*, p. 591.

3. M. Costăchescu, *op. cit.*, vol. I, nr. 35, p. 101 și 46, p. 141.

4. *Akty, iu noj i zapadnoj Rossii*, doc. nr. 41, p. 31.

plicată de cât prin influența ideilor feudale, care circulau în acea vreme și în țările românești.

* * *

Ăjungând la sfârșitul cercetărilor noastre, vom încheia cu constatarea că vînderea, dar mai ales dăruirea de mănăstiri la mireni, fenomen care apare în prima jumătate a secolului al XV-lea în Moldova, este pilduitor nu numai din punct de vedere juridic și social, ci și din acel al obârșiei organizației vieții monahale în Moldova. Cu alt prilej și numai în trecut am spus¹, că această organizare nu vine din tradiția sfântului Nicodim de la Tismana, fiind că nici una din marile mănăstiri moldovene

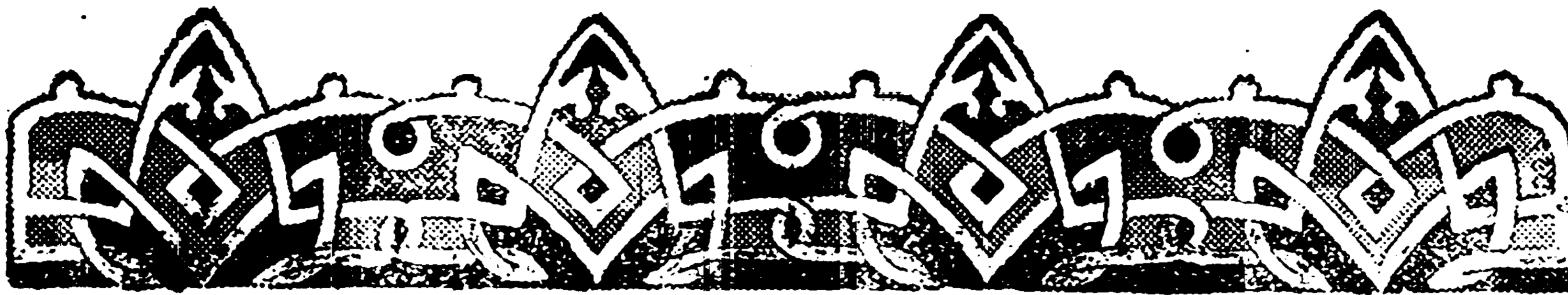
1. Tit Simeirea, *Mănăstirea Vodița în Bis. Ort. Rom.*, LXV (1947), p. nota 2. N. Dobrescu în *Din istoria Bisericii române. Secolul al XV-lea*, București 1910, pp. 122 și 124 socotește, că „viața mănăstirească” în Moldova a fost introdusă de „...discipoli de ai lui Nicodim, <care> trecură, din timpul <acestuia> și în Moldova, aducând cu ei organizarea dată de Nicodim mănăstirilor din Țara Românească”. Temeiul acestei păreri i-l dă documentul moldovean din 1407, Ianuarie 7, prin care „mitropolitul Iosif incredințează amândouă acestă mănăstiri (Neamțu și Bistrița) ale vlădiciei săle conducerii egumenului popa kir Dometian...”; din care document „trebuie să recunoaștem influența organizării lui Nicodim din Țara Românească”. Că adică „Dometian, ca și Nicodim, sau ca egumenii dela Cozia și Snagov, capătă dreptul de a alege el singur pe urmașul său în egumenie...”. Dar N. D. n'a băgat de seamă două lucruri: primul, organizarea mănăstirilor din Țara Românească nu se caracterizează prin unirea Vodiței cu Tismana sau a Codmeanei cu Cozia; al doilea, nici pe Nicodim nici pe Gavriil al Coziei nu-i volnicește documentele, ca pe Dometian, să-și „numească ei singuri” urmași în egumenie, pe cine vor voi dintre frați, la moartea lor (cf. P. P. Panaitescu, *Documentele Țării Românești*, București 1938, doc. nr. 5, p. 38 și nr. 8, p. 47), după cum este imputernicit Dometian (cf. M. Costăchescu, *op. cit.*, doc. nr. 19, p. 52). Pe de altă parte, ceia ce caracterizează organizarea lui Nicodim este *samovlastia*, autodespotia, potrivit căreia nici Domn, nici vlădică, nici boer, nimeni-nimeni, afar de soborul mănăstirei cu igumenul ales de acesta, liber, dintre frați, nu avea dreptul și voia să se amestece în alegerea de igumen sau în trebile mănăstirei. Deci caracteristica organizării lui Nicodim este *samovlastia*; și tot așa și a Coziei lui Mircea-cel-Bătrân. La Cozia, să se țină minte, autodespotia merge atât de departe, încât anulează chiar dreptul ctitoricesc: „...după moartea popii Gavriil, nimeni să nu aibă puterea să așeze pe igumen *nici chiar eu Mircea Voevod...*” (s. n.), drept pe care nici un canon al Bisericii și nici o dispoziție împărătească sau patrierșească nu l-a anulat atât de mult. În Moldova nici nu poate fi vorba despre o asemenea conducere de sine, nici la începutul organizării vieții monahale, nici după aceia. Un alt fapt care i-a scăpat lui N. D., este acela, că

nu s'a organizat ca *samovlastie*, forma juridică a organizării primelor mănăstiri din Țara Românească (Vodița, Tismana, Cozia), înfăptuită supt directă și nemijlocită înrâurire a sfântului Nicodim. Faptele cercetate în acest excurs: vinderea și dăruirea de mănăstiri la mireni, nu apar nici odată în istoria monahismului în Țara Românească și cu atât mai puțin la începutul organizării lui, adică atunci când tradiția sfântului Nicodim era puternică; pe când în Moldova — chit că după un secol dispar — ele apar chiar în toiul organizării lui temeinice, în domnia lui Alexandru cel Bun. Credem, că dacă organizarea vieții monahale în Moldova ar fi venit prin ucenicii și din tradiția sfântului Nicodim, aceste fenomene nu s'ar fi manifestat nici în Moldova.

† TIT SIMEDREA
Mitropolit

unirea Neamțului cu Bistrița n'a dăinuit decât cel mult cât a egumenit Dometian, pentru că afar' de documentul din 1407 nu se mai vorbește niciodată despre această unire; după moartea lui Dometian, Bistrița își are propriul ei stareț și Neamțul pe al său, fără nici un echivoc (cf. N. Dobrescu *op cit.*, p. 127-128 și 130). Afar' de aceasta, nu există nici un document, care să confirme, ori măcar să facă o cât de mică aluzie la documentul din 1407 și în tot cursul istoriei nimeni nu s'a prevalat, într'un fel sau altul, de acest document sau de faptul cuprins într'însul. Pe când documentele de samovlastie ale Tismanei și Coziei au fost confirmate și reconfirmate de atâtea ori de diferiți Domni și au fost necontenit invocate în tot cursul istoriei, până chiar și în sec. al XIX-lea (cf. *Anaforaua* din 1808, Iulie 20, în *Bibl. Acad. Rep. Pop. Rom.*, Ms. rom. 648, fol. 3-5).

PARTEA OFICIALĂ

PANGARELE BISERICESTI NU SE IMPUN LA FISC

Publicăm, în copie, adresa Ministerului Finanțelor Nr. 309.519 din 7 Martie 1949, privitoare la scutirea de impunere a pangarului :

R. P. R.

MINISTERUL FINANTELOR

Direcția Impozitelor pe veniturile populației
 Serviciul Comercial

Nr. 309.519 din
7 Martie 1949

Inreg. la Cab. I. P. S. Patriarh
sub. Nr. 298/949

PATRIARHIA ROMÂNĂ
CABINETUL I. P. S. PATRIARH

Referindu-ne la adresa Dvs. Nr. 205/949, prin care interveniți înaintând spre aprobare acestui departament cererea unui grup de preoți din orașul Buzău, prin care se plâng împotriva faptului că organele locale fiscale printr'o interpretare greșită a legii Nr. 12/949, au aplicat impozitul comercial asupra pangarului bisericilor, avem onoarea a vă face cunoscut că, în baza rezoluției ministeriale din 2.III.1949, pangarele bisericesti nu se impun.

In acest sens s'au dat dispozițiuni Ad-ției Financiare Buzău, prin ordinul purtând acelaș număr și dată cu prezenta adresă.

Director,

(ss) Indescifrabil

Șeful Serviciului

(ss) Indescifrabil

**DECIZIUNEA I. P. S. PATRIARH CU PRIVIRE
LA DREPTURILE CÂNTĂREȚILOR BISERICEȘTI**

*I. P. S. Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române,
a dat următoare Deciziune privitoare la drepturile cântăre-
ților bisericești :*

DECIZIUNEA Nr 54

NOI

J U S T I N I A N

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, Președintele Sf. Sinod și al Consiliului Central Bisericesc,

Având în vedere că, pentru aplicarea planului de Stat pe anul 1949, s'a făcut restructurarea tuturor instituțiilor țării,

Având în vedere că Biserica Ortodoxă Română a trebuit să se încadreze și ea acestei necesități și să facă însemnate economii la cheltuelile de personal și că pentru a se asigura bunul mers al instituțiilor centrale bisericești și a nu lipsi bisericile de preoți slujitori, în multe parohii cântăreții bisericești au rămas fără salariu dela Stat,

Având în vedere necesitatea, ca la fiecare biserică să funcționeze cel puțin un cântăreț bisericesc, pentru buna rânduială a slujbelor religioase,

În baza prevederilor Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române (art. 53, alin. f și g, art. 63 și art. — în care este vorba de drepturile salariaților bisericești în general),

D E C I D E M :

Art. 1. — Parohiile bisericilor care nu au posturi de cântăreți plătiți din bugetul Statului, vor prevedea în bugetul parohial, cu începere dela 1 Martie 1949, cel puțin un post de cântăreț bisericesc, plătit după posibilitățile materiale ale fiecărei parohii.

Art. 2. — Numirea sau încadrarea cântăreților bisericești, în posturile plătite din fondurile parohiilor, se face de orga-

nele bisericești competente și se comunică Ministerului Cultelor, prin Eparhia respectivă.

Art. 3. — Cântăreții bisericești plătiți din fondurile parahilor se bucură de aceleași drepturi și au aceleași obligațiuni ca și cântăreții bisericești plătiți din bugetul Statului.

Art. 4. — Pe lângă salariu asigurat fie din bugetul Statului, fie din bugetul parohiei, cântăreții bisericești sunt îndreptățiți la o treime din toate veniturile epitrahilului și din toate celelalte beneficii de care se bucură personalul bisericesc.

Dacă la o parohie sunt mai mulți cântăreți bisericești, această treime se împarte în mod egal între ei.

La parohiile unde sunt posibilități de locuință în clădiri parohiale, cântăreții bisericești vor avea și locuință în natură, însă numai după satisfacerea nevoilor personalului clerical.

Art. 5. — Reținerile de impozite, taxe, cotizațiuni și rate de împrumut, prevăzute de legi, statute și regulamente, se fac de către organele plătitoare ale parohiei și se vor înainta locurilor în drept, prin intermediul oficiilor parohiale.

Art. 6. — Directorul administrației Patriarhale este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi 1 Martie, anul 1949.

Președintele Consiliului Central Bisericesc,

† JUSTINIAN Patriarh

II. PARTEA OFICIALĂ

	<u>PAGINA</u>
<i>Pangarele bisericesti nu se impun la fisc</i>	84
<i>Deciziunea I. P. S. Patriarh cu privire la drepturile cântăreților bisericesti</i>	85—86
<i>Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române</i>	87—

Manuscrisele, cărțile, comunicările oficiale ale Eparhiilor, revistele periodice; abonamentele și orice fel de corespondență se trimit pe adresa: **Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, — Str. Antim 29, București V,** cu mențiunea: Pentru *Biserica Ortodoxă Română*—Buletinul Oficial al Sfântului Sinod.

A B O N A M E N T U L

În Țară:		În Străinătate:	
Pe an	750 lei	Pe an	1500 lei
Un număr	150 lei	Un număr	300 lei

In București, se poate cumpăra dela **Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Str. Principatele Unite Nr. 60.**

P14

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

INSCAUNAREA

I. P. S. MITROPOLIT AL OLTENIEI
ȘI P. S. EPISCOP AL RÂMNICULUI ȘI ARGEȘULUI

Anul LXVII. Nr. 3-4

Martie-Aprilie 1949

BUCUREȘTI

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

APARE DE 6 ORI PE AN // ABONAMENTUL ȘI CONTRIBUȚIA ANUALĂ 750 LEI
EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE ORTODOXĂ

COMITETUL DE REDACȚIE

I. P. S. Patriarh JUSTINIAN	Președinte
P. C. Preot GH. MAIOR, consilier administrativ .	Redactor responsabil
D-1 Dr. IUSTIN MOISESCU, profesor universitar .	Membru
P. C. Preot Dr. PETRE VINTILESCU, profesor universitar .	Membru
P. C. Preot Dr. LIVIU ȘTAN, profesor universitar	Membru
P. C. Preot Dr. D. BELU, conferențiar universitar	Membru
D-1 AL. CERNA-RĂDULESCU	Secretar de redacție

COLABORATORI

Inalt Prea Sfinții Mitropoliți și Arhiepiscopi și Prea Sfinții Episcopi;
Prea Cucernicii Profesori dela Institutele Teologice Universitare,
Seminariile Monahale și Școalele de Cântăreți;
Prea Cucernicii Consilieri administrativi, protopopi, preoți, etc.

CUPRINSUL

	<u>PAGINA</u>
<i>Inscăunarea I. P. S. Firmilian ca Mitropolit al Olteniei .</i>	1—21
<i>Inscăunarea P. S. Iosif ca Episcop al Argeșului și Râm- nicului</i>	22—39
<i>Deschiderea cursurilor la seminariile monahale</i>	
— <i>La mănăstirea Neamțu</i>	40—49
— <i>La mănăstirea Plumbuita</i>	50—51
— <i>La mănăstirea Văratec</i>	51—64
† <i>Episcopul Cosma Petrovici</i>	65—66
† <i>Episcopul Gherontie Nicolau</i>	66—68

BISERICA ȚRTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL SFÂNTULUI SINOD

Nr. 3-4

Martie-Aprilie

1949

INSCĂUNAREA I. P. S. FIRMILIAN CA MITROPOLIT AL OLTENIEI

În ziua de 25 Martie 1949, s'a săvârșit, la Craiova, înscăunarea I. P. S. Firmilian, ca mitropolit al Olteniei. La acest praznic al Bisericii noastre Ortodoxe Române au luat parte: I. P. S. Justinian, Patriarhul României, d. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, d. Gr. Geamănu, Ministru adjunct al Lucrărilor Publice, I. P. S. Vasile, mitropolitul Timișoarei, I. P. S. Sebastian, arhiepiscopul Sucevei, P. S. Antim, episcopul Buzăului, P. S. Iosif, episcopul Râmnicului și Argeșului, d. Ioan D. Ioan, secretar general al Ministerului Finanțelor, P. C. Arhim. Teoctist Arăpaș, vicarul Mitropoliei Moldovei, Pr. Prof. Nae Popescu, Diaconul N. Nicolaescu, rectorul Institutului Teologic Universitar din București, Pr. Gh. Vintilescu, directorul Sfântului Sinod, Pr. Gh. Pașoi și Pr. Alexandru Ionescu, Consilieri ai Arhiepiscopiei Bucureștilor, d. Ovidiu Marina, reprezentanții autorităților locale, în frunte cu d. D. Cumpănașu, prefectul județului Dolj, numeroși reprezentanți ai cinului monahal, protopopi, preoți și un mare număr de credincioși din eparhia Olteniei.

I. P. S. Arhiepiscop Sebastian și P. P. S. S. Episcopii Antim și Iosif, înconjurați de un sobor de preoți au săvârșit Sf. Liturghie și Doxologia în catedrala mitropolitană Sf. Dumitru. După slujba religioasă, delegatul Ministerului Cultelor a citit Decretul Prezidiului Marii Adunării Naționale pentru înființarea Mitropoliei Olteniei și pentru ridicarea la rangul de Mitropolit a I.P.S. Firmilian, iar P. C. Pr. Gh. Vintilescu a dat citire Gramatei Patriarhale.

A luat apoi cuvântul d. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, care a rostit următoarea cuvântare:

Inalt Prea Sfințite Patriarh,
Inalt Prea Sfințiți Mitropoliți și Prea Sfințiți Episcopi,
Cinstită Adunare,

Cu prilejul ridicării în scaunul de Mitropolit al I.P.S. Firmilian, Guvernul m'a însărcinat să aduc aici expresiunea prețuirii sale pentru acest însemnat eveniment.

Facem acest lucru pentru mai multe motive, dar mai ales, pentru trei pe care le vom arăta imediat.

Primul motiv stă în însuși locul unde se petrece acest eveniment, Oltenia și Craiova Banilor, centru de bună tradițiune în lupta pentru libertate și independență, în perioada de închegare a poporului și Statului român în Principate.

Părțile acestea de țară, în veacul descălecării, au avut un rol din cele mai însemnate pentru închegarea poporului român. Dela Banul Severinului, care se răsboiește cu regii și cu feudalitatea maghiară și până la Bani Craiovei, care țin sus steagul de luptă contra cotropitorului otoman, este o epocă, care se înscrie cu glorie în paginile istoriei de început a țării Valahilor.

În tot acest timp, Biserica, și când zicem acest lucru înțelegem, pentru acea vreme, în primul rând pe credincioși, a fost alături de popor și de conducătorii patrioți. Cât era de închegată Biserica atunci și care i-au fost rosurile sale în acele vremuri, se poate vedea din faptul că încă delă început, plaiurile oltenești au cerut și au avut un mitropolit în părțile Severinului. Mergea acest mitropolit alături de luptătorii pentru libertatea poporului și împotriva infiltrației catolice din Oltenia, așa precum de altfel infiltrația aceasta catolică mergea alături de feudalismul maghiar.

Reședința primilor ierarhi ai Olteniei a fost mai întâiu la Severin; apoi, pare-se, la Strehaia, la Tismana și în alte părți, pentru ca să ajungă în cele din urmă la Râmnicu Vâlcea sau cum i se spune de atunci Râmnicul-Noul Severin. Reședință în orașul Craiova, în mod oficial, nu au avut niciodată acești vlădici, dar este mai mult decât presupus că ei veneau destul de des la Craiova, unde era cen-

trul politic, după cum este sigur că în repetate rânduri, populația și conducătorii Craiovei au dorit acest lucru.

Mărturie a acestor strânse legături dintre Biserica ortodoxă a Valahilor și lupta politică pentru independență dusă de popor în aceste părți, mărturie e chiar a acestei tendințe a Mitropoliei, de a se așeza chiar în orașul de reședință a Olteniei, la Craiova, este însăși această biserică, unde se slujește acum, cu hramul Sf. Dumitru, adevărată cetățue, ca atâtea altele, cu legendă dela Asănești, după cât se pare dela Ion al Cumanilor și cu sigură și documentată existență încă din secolul XV.

Al doilea motiv, pentru care se cădea să aducem aici expresiunea prețuirii noastre pentru acest eveniment, este personalitatea aceluia care se înscăunează astăzi, în rangul de Mitropolit al Olteniei, personalitatea I. P. S. Firmilian.

De când I. P. S. Sa păstorește în aceste locuri, am putut să-i cunoaștem și calitățile personale și atașamentul față de Republica Populară și de popor. Aceste calități și acest atașament îl prețuim, iar guvernul și poporul, clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, își pun mari speranțe în aceste calități ale sale.

În sfârșit, un alt motiv pentru care am ținut ca să vii la această solemnitate, este însăși considerațiunea deosebită pe care Guvernul Republicii Populare o are față de Biserica Ortodoxă Română, pentru ceea ce înseamnă ea în Stat și pentru ceea ce Statul așteaptă și nădejdește dela ea.

Cinstiți Ascultători,

Poate că sunt unii, cari se gândesc că situațiunea de altă dată în Stat a Bisericii Ortodoxe Române, era alta. Să judecăm. Nu vom merge cu gândul prea departe; să ne oprim numai un moment la perioada care ține dela înscăunarea regimului burghezo-moșieresc și a primei constituțiuni, până aproape de vremea noastră și vom vedea în ce situațiune — mai ales morală — s'a găsit Biserica Ortodoxă în acest timp.

Constituția din 1866, modificată în repetate rânduri și ultima dată în 1923, acordă după cum știți, și Bisericii, după cum acordă și poporului, anumite așa zise libertăți și pri-

vilegii. Astăzi, suntem în măsură să ne dăm seama ce fel de libertăți și privilegii erau acestea. Ele nu erau decât libertăți și privilegii formale.

Poporul era liber în formă, dar constrângerea economică îi sugruma și ultima urmă de libertate. Poporul și neamul românesc ar fi trebuit să aibă anumite privilegii după această constituție, dar în fond, muncitorul român sau muncitorul de altă nație, țăranul român și țăranul de altă nație zăceau deopotrivă în mizerie, exploatați de o clasă conducătoare nemiloasă — indiferent de ce naționalitate era această clasă.

Acelaș lucru se poate spune și despre Biserica Ortodoxă Română. Ea era declarată, după Constituție, liberă și chiar „dominantă“. În realitate însă, libertatea ei era numai formală, pentru că preoțimea era silită să fie un instrument în mâna exploatorilor, pentru a-și asigura și întări aceștia dominația lor. Cât despre întâietatea ei, această întâietate era mai rea încă decât așa zisa întâietatea a burgheziei românești, față de burghezia zisă „minoritară“, ea însăși robită și în afară, capitalismului internațional. Biserica era declarată dominantă, dar acte ca acela al concordatului, veneau să atingă odată cu suvernitățile Statului însuși și situațiunea Bisericii Ortodoxe Române. Aceasta făcea că ea nu numai că nu era dominantă, nu numai că nu era întâia, dar că era o remorcă umilă, așa cum în repetate rânduri singură s'a exprimat, cerând nu întâietate, ci egalitate cu alte culte.

După 23 August 1944, începe o adevărată eră de libertate și pentru culte. Libertatea aceasta vine odată cu libertatea poporului. După această dată, libertățile se cuceresc treptat și se înscriu apoi în Constituție. Pentru Biserica Ortodoxă Română, această libertate este înscrisă în articolul 27 din Constituție, în felul pe care îl cunoaștem. Ea este înscrisă, deasemenea, în Legea pentru Regimul General al Cultelor. Scrie în articolul 6 al acestei Legi: „Culte religioase sunt libere și pot funcționa liber, dacă practicile și ritualul lor nu sunt contra Constituției, securității și ordinii publice sau bunelor moravuri“.

Un pom se judecă pe roada lui, o lege se judecă după

efecte. Regimul general al cultelor a precizat rolul Bisericii Ortodoxe Română în Stat. El i-a adus stimă și prețuire. El i-a adus chiar repararea unei nedreptăți, care dura de 250 ani. Vrem să vorbim despre ceea ce un ierarh a numit mărețul act al reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal, care s'a făcut în această epocă de libertăți populare și care, pentru acest motiv, nu se putea face decât acum.

Acestui regim i se datorează și alte lucruri bune pentru Biserica Ortodoxă Română, între care putem să enumărăm însăși organizarea mai întâiu a Arhiepiscopiei Craiovei și în sfârșit acum a Mitropoliei Olteniei, eveniment pe care-l sărbătorim astăzi.

Am afirmat că reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal este un eveniment care nu se putea petrece decât astăzi, în regimul de libertăți populare când poporul însuși a putut să-și spună cuvântul împotriva agenților unor forțe streine de ființa sa. Putem spune ceva mai mult: asemenea fapte nu-s întâmplătoare. Ele isvorăsc dintr'un mod de a vedea. Ele sunt expresia modului cum regimul actual vede toate problemele. Poporul ajuns la cârma țării nu putea să facă altfel, iar Partidul Muncitoresc Român, care este expresiunea sa politică, dar și forța conducătoare, are după cum știm, în această privință, o politică clară. Ea, această politică, nu este isvorită din oportunism sau din mărunte interese demagogice. Politica Partidului Muncitoresc Român, ca a tuturor partidelor muncitorești din lume, este aceeași în toate ramurile de activitate omenească, este aceeași și în ceea ce privește religia. Mulți vorbesc de ideologia muncitorească în această privință, dar puțini dintre aceștia, mai ales până acum, au cunoscut sau au vrut să recunoască, care este adevărata atitudine a acestor partide față de Biserică și religie.

„Noi, spune Lenin undeva, suntem împotriva celei mai mici ofense adusă religiei“. Iar Generalismul Stalin a spus deasemenea: „Socialismul va lupta împotriva oricăror presiuni religioase“. Indiferent de credința sa, aceasta e atitudinea sa.

Aceasta este atitudinea clasei muncitoare și a partidului său pretutindeni, aceasta este atitudinea clasei munci-

toare și a partidului și în Republica Populară Română. Secretarul General al Partidului Muncitoresc Român, Dl. Gh. Gheorghiu-Dej ca și Dl. Vasile Luca, Secretar al Partidului Muncitoresc Român, au arătat în repetate rânduri acest lucru. Guvernul, deasemenea prin dl. Prim Ministru; iar acum de curând, într'un articol din ziarul „Scânteia“, oricine a putut să citească, poziția limpede, francă, pe care Partidul Muncitoresc Român o are în problema religioasă. Toate declarațiile făcute, tot ceea ce s'a spus oficial și autorizat, confirmă pe deplin cele înscrise în art. 27 al Constituției și în art. 6 din legea pentru regimul general al Cultelor.

Aceasta este situația pe care orice cult o are în regimul de democrație populară; fiecăruia, după puterea și meritele sale; iar Biserica Ortodoxă Română este numeroasă, putând apoi prin faptele sale, așa cum a arătat până acum, să se înscrie la locul cel mai de cinstire între toate cultele.

Este însă și o margine în toate. Este și aici.

Regimul de democrație populară, regimul muncitorilor, țăranilor și cărturarilor muncitori, nu poate, se înțelege, admite îmbrăcarea în haină religioasă a altor interese, a intereselor streine de popor și de Stat. Acei care merg pe acest drum, așa cum fac de pildă unii ierarhi ai cultului catolic, trebuie să înțeleagă că au apucat pe un drum greșit și că Statul, poporul, nu le vor îngădui mai mult acest lucru.

Lumea este astăzi împărțită în două lagăre precise: de o parte, lagărul păcii, în cealaltă parte, cel al războiului; de o parte libertatea și independența, de cealaltă parte înrobire imperialistă, doctrina Truman, planul Marshall, sărăcie și mizerie pentru clasele muncitoare.

Biserica are de ales și ea alege de fapt. Biserica Ortodoxă Română trebuie să fie alături de popor, pentru pace și independență și ea se arată tot mai mult dispusă să meargă pe acest drum. Ea trebuie să ia, în această privință, exemplu, dela Biserica Rusă, dela caldul patriotism de care au dat dovadă ierarhii Bisericii rusești, care au stat alături de popor și de patrie, în anii ei de grea încercare.

Pe noi ne bucură să vedem orice act de manifestare în acest sens al Bisericii Ortodoxe Române și ne-a bucurat

hotărîrea ei de a lua parte, prin delegația condusă de I. P. S. Patriarh la conferința pan-ortodoxă, dela Moscova, ținută cu prilejul sărbătoririi a 500 de ani dela înființarea Patriarhatului Bisericii Ortodoxe Ruse. Hotărîrea acestei conferințe de a strânge la un loc toate bisericile ortodoxe, în lupta pe care ele trebuie să o ducă împotriva politicii Vaticanului și a Mișcării Ecumenice, la remorca imperialismului, este o hotărîre pe cât de însemnată din punct de vedere al intereselor popoarelor respective, pe atât de importantă pentru Biserica însăși. La această conferință a luat parte, ca reprezentant al Bisericii Ortodoxe Române, între alții și I. P. S. Firmilian, personal—încă un merit al I. P. S. Sale pe care se cade să-l subliniem aici.

„Cine de ce se lasă biruit de aceea este robit“, spune Apostolul Petru undeva. Biserica ortodoxă meditează desigur la acest lucru și-l înțelege, așa cum îl înțeleg și popoarele iubitoare de pace și independență. Nu ne vom lăsa deci biruiți de imperialism, nu ne vom lăsa biruiți de capitalismul apusean hrăpăreț și agitator la războiu. Biserica Ortodoxă rămâne alături de toate bisericile ortodoxe și în special de Biserica Ortodoxă Rusă și nu se va lăsa nici ea ademenită de slugile bisericesti ale imperialismului apusean, Vaticanul și Mișcarea Ecumenică.

Cinstiți Ascultători,

Cuvântul meu de încheiere voi încerca să-l înfloresc cu un citat din Apostolul Pavel: „Puțină dospitură, toată pâinea o dospește“, zice cel pe care Biserica îl numește Apostolul Neamurilor. Citatul acesta conține în el acelaș mare adevăr pe care Generalismul Stalin l-a exprimat atunci când a spus: „Cadrele hotărăsc de tot“. Cadrele Bisericii Ortodoxe Române sunt ierarhii ei. Aceste cadre hotărăsc drumul pe care Biserica merge, hotărăsc prin aceasta destinul însuși al Bisericii. Rolul lor este imens și imensă este și răspunderea lor.

Înaltul ierarh ridicat astăzi în mare rang de Mitropolit al Olteniei, meditează desigur la adevărul cuprins în aceste maxime. Medităm și noi și am meditat. Nădăjduim că în toate I. P. S. Sa Firmilian va fi la înălțimea locului pe

care-l ocupă și a sarcinilor pe care și le-a luat, prin ocuparea acestui loc.

Garanție pentru noi în această privință stă mai întâiu originea sa țărănească. Este fiu ales al poporului, fapt care-l va ține legat de el. Garanție ne sunt apoi calitățile sale alese de ales cărturar și bun cuvântător, ceea ce ne arată că I. P. S. Firmilian va avea ce pune în slujba Bisericii, pe linia ei justă și patriotică. În sfârșit, garanție ne stă și această tradiție olteană și craioveană, viața care-l înconjoară pe I. P. S. Firmilian, locurile și glasul locurilor de unde a plecat în 1821 Tudor, în lupta sa pentru libertate, de unde a plecat Revoluția de la 1848, având între frunții ei un preot ca vestitul preot Radu Șapcă.

Urmează Inalt Prea Sfinția Ta, aceste comandamente, aceste glasuri ale prezentului și ale trecutului și vei bine merita și dela Biserica pe care o păstorești și dela Patrie!

Urmează-ți inima, care vorbește de originea fiecăruia dintre noi. Nu ascunde talentul cu care ai fost dăruit. Ascultă glasul înaintașilor iubitori de poporul truditor, de libertate și independență și atunci poporul acesta și noi toți îți vom putea spune acum și în viitor: „Intru Mulți Ani!“.

I. P. S. Patriarh Justinian, îmbrățișând cu părintească întru Hristos dragoste pe noul mitropolit al Olteniei, a ținut să sublinieze importanța ridicării Arhiepiscopiei Craiovei la rangul de Mitropolie a Olteniei și să evidențieze misiunea ce-i revine în ceasul de față:

Cu multă bucurie am venit să luăm parte la această sărbătorire a marelui eveniment, care lămurește poporul din aceste părți, că înființarea Mitropoliei Olteniei este definitivă și înălțarea Inalt Prea Sfințitului Firmilian ca Mitropolit al Olteniei e cheazășie că Mitropolia și-a căpătat adevăratul ei păstor.

Mitropolia Olteniei se înființează prin deslipirea unei părți de teritoriu dela Mitropolia Ungro-Vlahiei, deci prin dărnicia acesteia.

Inalt Prea Sfințite Firmilian, acum, la înscăunarea Inalt Prea Sfinției Tale, se cade din partea Noastră a-ți aduce aminte

de înaintașii dela care, totuși, nu vei avea prea multe de învățat. Căci cândva Antim a fost numit aici nu pentru a înființa o Mitropolie, ci pentru a avea și el un rost. Hariton, care urmează lui, deși venea dela Muntele Athos, nu lăasă prea multe urme aici, în părțile Olteniei. Iar Athanasie n'a lăsat nimic.

Au trecut ani și atât clerul, cât și poporul au continuat să se adape dela Ierusalimul Olteniei, dela Râmnic, unde erau păstori de seamă.

S'a înființat din nou Mitropolia Olteniei în 1939, datorită mai mult unor ambiții preoțești și unor minciuni politice, întrucât Eparhia Râmnicului a fost desființată, spunându-se că această situație e numai provizorie și că ea își va relua ființa îndată ce la Craiova se va instala scaunul mitropolitan. Chiriarhul făcea legăminte, înainte de alegere, că va respecta angajamentele luate, dar angajamentele au fost călcate și Rîmnicenii, timp de cinci ani, au căutat a-l convinge să nu se lase stăpânit de orgoliu și să rămână cu Mitropolia, iar Eparhia Râmnicului să-și reia ființa.

Rugăciunile clerului, călugărilor și credincioșilor din Eparhia Râmnicului s'au ridicat în tot acest timp și în ajutorul lor au sărit falangele de ierarhi ale căror duhuri protectoare au venit alături de dorințele poporului. S'a desființat Mitropolia Olteniei prin hotărîrea Sinodului, dar a continuat să funcționeze până în 1945, în forma dorită de Mitropolit.

În regimul cu libertăți bisericesti s'a dat curs hotărîrii Sinodului și Mitropolia a fost desființată.

Din nou, Sfântul Sinod, de data aceasta liber, a chibzuit și a înființat, cu titlu de încercare, Arhiepiscopia Craiovei.

În scurt timp, Sfântul Sinod a fost deplin informat și a putut constata că în Oltenia e nevoie a se creia o unitate administrativă bisericească. Pe de altă parte, îndată ce în Craiova a luat ființă un centru universitar care să concentreze în el toată forța creatoare a Olteniei pe teren cultural, inițiatorii acestui centru au socotit că e bine ca cetatea Craiovei să devină și centru religios. În felul acesta, iată cum condițiuni firești au determinat ridicarea Arhiepiscopiei Craiovei la rangul de Mitropolie a Olteniei, cuprinzând în ea și județele Argeșului și Oltului.

După unele judecăți, eu ar trebui să fiu trist, deoarece o bună parte din jurisdicția Mitropoliei Ungro-Vlahiei s'a desprins și a fost cedată Mitropoliei Olteniei. Eu însă sunt cel mai bucuros, pentru că noi, conducătorii spirituali ai poporului, nu suntem stăpâniți de dorinți deșarte și nu socotim a ne numi domni, ci servitori, ca și Apostolii, în slujba poporului.

Totuși, Înalt Prea Sfințite Firmilian, deși nu ai prea multe de învățat dela Mitropoliții înaintași, ai multe pilde de urmat dela vlădicii Râmnicului, Antim, Damaschin, Filaret, propovăduitori ai Evangheliei și cărturari de seamă și chiar dela poporul acesta credincios și dârz care își apără libertatea religioasă și cetățenească. Poporul acesta a dat pe Tudor Vladimirescu, iar clerul a dat pe Popa Farcaș și pe Popa Șapcă. Poporul a dat pe Mihai Viteazul care a căutat și a isbutit să reîntregească neamul românesc în hotarele sale firești. Poporul acesta a dat pe Basarabi, ctitori de mânăstiri și schituri. Poporul acesta a dat naștere primei manifestări de viață monahală a Românilor, pornind dela Tismana prin Nicodim cel Sfințit și ajungând până în Bucovina, prin ucenicii lui. Toți aceștia îți vor veni în ajutor.

Sfântul Sinod socotește că, de data aceasta în deplină libertate, a creiat o Mitropolie definitivă, în hotare firești și cu un rost bine definit. Înalt Prea Sfinția Ta vei căuta să păstorești cu toată vrednicia, fiindcă învățătura, bunătatea și dreptatea îți prisosesc.

Dar nu uita, în aceste vremuri grele — care sunt grele numai pentru că se naște ceva nou și durerile nașterii trec odată cu bucuria că s'a născut făptură nouă în lume — Biserica se găsește în acea poziție de a mângâia și liniști pe cei ce simt durerile și a-i încuraja. În Oltenia, ca și în numeroase alte părți, sunt mulți Iovi. Tuturor le spunem: «Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat»; căci al Domnului este tot pământul, iar noi suntem trecători. Să nu ne lăsăm stăpâniți de lucruri pământești, căci noi, Biserica, întotdeauna am îndemnat poporul să nu-și adune comori pe pământ ci în cer. Și acum, în aceste vremuri, Biserica are mult de lucru. Ea trebuie să-și dea tot aportul pentru buna orânduire a așezărilor sociale de azi.

Mulți clerici sunt nemulțumiți, pentru faptul că până ieri se deduciseră la unele îndeletniciri omenești nepotrivite cu mi-

siunea lor: bănci, cooperative, diferite consilii, etc. Conducerea Bisericii e bucuroasă că, prin măsurile care s'au luat, a adus pe preoți la rosturile lor.

Ii vrem să fie preoți adevărați; să predice Evanghelia Domnului Hristos și să țină sus lumina evanghelică. Acolo vom căuta pe preoți și în jurul lor vom găsi poporul.

Corabia Bisericii întâlnește multe valuri și poate că niciodată n'a fost mai expusă ca acum, pentru faptul că în calea ei se așează atâția care voiesc ca ea să aibă alt drum. Cum Biserica are o tradiție în colaborarea ei cu poporul, cum Oltenia are multe fețe bisericesti de seamă conducătoare ale poporului, Biserica Ortodoxă Română nu merge pe alt drum decât pe cel al poporului. «Noi nu avem același drum cu dușmanii Patriei noastre».

Preoții să nu se lase amăgiți de cei ce șoptesc și militează pentru vrajba dintre Biserică și Stat. Strângeți rândurile în jurul Altarelor, de unde să împrăștiți îmbărbătare, mângâiere, binecuvântare!

Inalt Prea Sfințite, de azi înainte ești conducătorul clerului din cele șapte județe și, potrivit spiritului și dispozițiilor noului Statut, să cauți ca în aceste părți de țară să avem toată liniștea și bunăînțelegerea. Te-am întărit cu toate formele statutare și am venit aici, însoțit de membrii Sfântului Sinod căci, în majoritate, Sfântul Sinod e aici — pentru a ne ruga lui Dumnezeu să ia sub sfânta Sa ocrotire Mitropolia și pe Mitropolit.

Rog pe Cel Atotputernic să-ți dăruiască ani mulți și sănătate și să te învrednicească de cinste.

Felicit clerul și poporul pentru norocul de a te avea conducător.

Te rog să fii veghetor și sabia autorității să nu ruginească, căci ai mare răspundere în fața lui Dumnezeu.

Urându-ți păstorie cât mai lungă și plină de roade cât mai îmbelșugate, rog pe Dumnezeu să reverse asupra clerului binecuvântările Sale cele bogate.

Dumnezeu să vă binecuvinteze!

După cuvântul lămurit și răspicat al I. P. S. Patriarh Justinian, a vorbit I. P. S. Mitropolit Firmilian:

Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Patriarh,
 Inalt Prea Sfințiți și Prea Sfințiți Părinți,
 Domnule Ministru al Cultelor,
 Onorate Autorități,
 Prea cinștiți preoți și iubiți credincioși,

Inceputul păstoriei Noastre în de Dumnezeu păzita Arhiepiscopie a Craiovei purcede din anul Domnului 1947, în 28 de zile ale lui Decembrie, când Biserica Ortodoxă prăznuște pe cei 20.000 de mucenici arși în Nicomedia și Migdonia. Din acea zi ia ființă crugul îndatoririlor Noastre arhipăstorești și măneacă răspunderile față de nemitarnicul Judecător și față de poporul Său; așa cum statornicește actul puterii civile dela așezarea Noastră la cârma eparhiei, și cum statornicește Patriarhul acelei vremi prin gramata patriarhicească.

Pre cât am putut, cele 18 luni dela înscăunarea Noastră le-am cheltuit cu risipă de putere, dar cu sgârcenie de timp, mai întâi în cunoașterea acestui suflet oltenesc și în deprinderea rosturilor celei mai înalte dregătorii bisericesti, vlădicia. Mai apoi am cercat să infiripăm aci temelile celei mai șubrede dintre eparhiile țării, prin împliniri materiale și prin urziri de gânduri viitoare, care să statornicească noua așezare arhiepiscopală și s'o pună în stare de durabilă dăinuire. La vreme de trebuință, am pus glasul și scrisul Nostru în slujba poporului și a noilor sale năzuințe, așa cât au hotărît și soborniceștile porunci ale Sfântului Sinod și îndrumările Intâiului său Stătător, Patriarhul Republicii Populare Române — și am chemat preoțimea eparhiei Noastre la munca de zidire a țării și a sufletului său cel înoit. În răstimp am răspuns la sarcini sinodale și la îndatoriri oficiale, în afară de hotarele Țării, și am cârmuit vreme de aproape un an Institutul Biblic din București precum și revista Sfântului Sinod, «Biserica Ortodoxă Română».

M'am străduit ca, în toate, să am dreptar frica lui Dumnezeu care, după Eclesiast, este «începutul înțelepciunii». Am avut drept făclie poruncile pauline către episcopii Timoteiu și Tit precum și soborniceștile scrisori ale apostolilor Petru, Ioan și Iacob, așa cum m'am făgăduit la intrarea în arhierie. Am cercat să dobândesc dragostea slujitorilor și cinstirea credincioșilor prin dreptate, cinste și mâini curate; precum se cuvine unui arhieru

al lui Hristos. Iar unde a fost nevoie, am pus fără zăbavă chiar sufletul Nostru. Am cerșit sfaturi ajutătorilor Noștri, ca cel care poate greși, însă n'am precupețit mustrarea și chiar osânda, prin judecata bisericească, acolo unde păcatul, răul obicei și vătămarea cinului au prisosit.

Dacă prin pomenitele și nepomenitele străduinți s'a dobândit ceva, pentru așezământ și pentru cler, dobânda este a lui Dumnezeu iar lauda tot a Lui. Noi nu ne lăudăm decât «întru păcatele noastre», cum bine zice marele Pavel; străduindu-Ne ca, cel puțin, să nu îngropăm talantul și să nu auzim din gura Mântuitorului înfricoșata glăsuire: «iară pe sluga netrebnică aruncați-o întru întunerecul cel mai din afară» (Matei, 25,30).

Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite,
Domnule Ministru,
Cinstiți ascultători,

Luând drept bune unele predanii nedeslușite, încă, despre o Mitropolie a «Severinului», înseamnă că organizarea bisericească a Olteniei numără astăzi a patra încercare de întemeiere a unei mitropolii aci. Intâia, nesigură, ar fi cea dela leatul 1359; a doua mai arătat dovedită, la leatul 1370, după 11 ani; a treia, peste 569 de ani, în anul 1939; iar ultima, pe care o dorim veșnică, în anul și clipa de față (1949).

Prima încercare, pe cât se pare, are drept pricină grija voevozilor timpului de populația ortodoxă din banatul Severinului, amenințată de prozelitismul catolic. «Ea avea să fie și semnul vădit despre alipirea statornică a acestui pământ la restul Țării Românești».

Despre a doua încercare, luăm cunoștință din actul Sinodului patriarhal Constantinopolitan, Octombrie 1370, de unde se vede că domnitorul și dregătorii țării au cerut «să li se hi-rotonisească și un alt arhiereu», pe temeiul că «trecând timp, pe când poporul locului era mult și nenumărat, fiindcă nu e cu putință ca un singur arhiereu să fie de ajuns la atâta popor, încât să-i poată vizita pe ei sufletește și să-i învețe cele duhovnicești și de mântuire».

Din alt document patriarhal, din 1373, păstrat în original, la Mănăstirea Cutlumuș din Sfântul Munte, cunoaștem și cine a fost acest «alt arhiereu» și care era jurisdicțiunea lui cano-

nică: «Și a fost hirotonisit drept prea sfințit mitropolit al unei părți din Ungro-Vlahia chir Antim, arhieru peste o jumătate parte a toată Ungro-Vlahia». Se înțelege că această «jumătate parte» a Ungro-Vlahiei nu putea să fie decât Oltenia de astăzi, pentru că peste cealaltă jumătate cărmuia Mitropolitul Hariton, urmașul lui Iachint; iar pe de altă parte teritoriul Țării Românești se mărise prin alipirea Olteniei, Făgărașului și Amlășului». Dealtfel, Acta Patriarchatus Constantinopolitani menționează pe cel de al doilea Mitropolit al Țării Românești sub titlul de «Μητροπολίτου Σεβέρινου».

Abia după aproape șase veacuri, în 1939, se reînființează Mitropolia Olteniei, a treia oară, cu titulatura știută. Deastădată motivul «înmulțirii populației» era vădit. Și motivul oficial recunoscut este acesta: «Fruntașii vieții sociale, culturale și economice ai Olteniei solicită înființarea Mitropoliei Olteniei, întemeiați pe motivele de ordin istoric expuse mai sus, cum și pe necesitatea unui deosebit prestigiu, pe care-l merită Biserica olteană, reprezentând peste 1.500.000 credincioși».

Dacă și la reînființarea Arhiepiscopiei Craiovei, în 1947, din care se întvedea oarecum ridicarea ei la rangul de-acum, cea de a patra încercare, vor fi fost aceleași temeiuri, nu știm.

Știm, însă, că Mitropolia de astăzi, a Olteniei, are un ctitor prețios în bunăvoința d-lui Dr. Petru Groza, președintele Consiliului de Miniștri; că ea are rost bine definit în opera de organizare a I.P.S. Justinian, Patriarhul României; că acest rost a fost înțeles și legiferat prin dl. Profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor și că guvernul regimului democratic popular a dat populației ortodoxe a Olteniei cea mai înaltă satisfacție și dovada nediscutată despre sprijinul dorințelor religioase ale țării, acolo unde ele se produc și sunt legitime.

Prea Fericite Patriarh,
Inalt Prea Sfințiți și Prea Sfințiți,
Domnule Ministru,
Iubit cler,

Anume m'am aplecat asupra acestei fântâni istorice, ca să cetesc în fundul ei o foarte firească și stăruitoare întrebare: De ce această râvnită Mitropolie a Olteniei n'a prins rădăcini timp de 590 de ani, cât numărăm dela leatul 1359 până în 1949?

Răspunsul meu este nițel cam cutezător și poate și cam simplist. Istoricii nu l-or lua în seamă, dar el are de partea sa bunul simț. Are, încă, și unele documentări.

Astfel, episcopii de Râmnic, cari aveau sub oblăduirea lor întreaga Oltenie, trebuind să graviteze către Craiova, cetatea de scaun a banilor și a treburilor politice, veneau deseori aci, stând câte-odată mai multă vreme. Acest lucru îl mărturisește Grigorie Ghica, în hrisovul său din 3 Maiu, 1750, zicând «că în orașul Craiova fiind scaun domnesc și deapururea aflându-se acolo ban mare, episcopul Domnii Meale, purtător de grije acelor cinci județe de peste Olt, să cade dar a avea în Craiova mai adesea șezământ și sfinția sa episcopul Râmnicului».

Dar unde să aibă episcopul Râmnicului «șezământ»? Înainte de Grigorie Ghica, el trăgea la metoacele episcopiei de Râmnic: Mănăstirea Obedeanu iar mai apoi la metocul Gănescului, amândouă în Craiova. Se vede, însă, că ele nu erau potrivite, de vreme ce numitul domnitor pune la îndemâna episcopului de Râmnic casele Bănești, cu adăogirea că «a dat aceste case sfintei Episcopii a Râmnicului, ca sfinția sa părintele episcopul chir Grigorie să dreagă casele acelea, după cum să cade, coprinzând întru o curte și acea biserică de piatră a Sfântului Dimitrie, care să se numească de acum înainte Episcopie în Craiova». Sigur, că episcopul Grigorie din neamul Socoteanu, «le-a înoit din temelie și le-a îngrădit într'o curte cu biserica Sf. Dumitru».

Dar peste 97 de ani, când focul din 1847 nimicește toate clădirile episcopiei din Râmnic, biserica cea mare și seminarul, iar Calinic cel sfânt poposește peste iarnă la Craiova, el simte nevoie să ceară lui Știrbei Vodă ajutor pentru ridicarea din nou a bisericii Sf. Dumitru și pentru repararea caselor bănești, ca să le facă reședință episcopală. Altfel, pleacă la Râmnic. Precum a și făcut, cu toată munca de reclădire ce-l aștepta acolo și cu toată rezoluția domnitorului, în care se spunea: «Reședința episcopului a fost și nu poate a se strămuta din Craiova...».

După cum se vede din aceste dovediri, lipsa de rădăcini a Mitropoliei oltene a fost lipsa unei temeiniciri materiale, lipsa unei așezări metropolitane. Pricina aceasta a dus, între altele, și la desființarea încercării din 1939.

Acesta-i răspunsul meu la întrebarea cetită pe fundul fântânii istorice a aparițiilor și disparițiilor Mitropoliei Olteniei.

Căci, Prea Fericite Stăpâne și înalților dregători, instituțiile sunt ca și *civis romanus*: nu prind rădăcini decât în pământ.

În pământul dat acestei Arhiepiscopii, prin legea 196 din 1947 — călcat de episcopii Grigorie Socoteanu, Calinic cel sfânt și alți fericiți înaintași — vrem Noi să înfigem adânc rădăcinile de piatră și beton ale Mitropoliei oltenene din anul 1949. Să clădim acolo locaș smerit pentru Noi și urmașii Noștri, dar să avem în jurul său înzestrări încăpătoare pentru monahi cărturari, pentru cancelarii și săli de adunări creștine, pentru chivernisiri gospodărești: ateliere, depozite, tiparniță și teascuri de lumină. Să adunăm în cuprinsul bisericesc, poate în casele Băniei, monumentele credinței ortodoxe, de care-i plin pământul Olteniei, și care se irosesc prin schituri și biserici de țară sau sunt însușite de neguțătorii de artă. Să adăpostim, cumva, și alte nevoi ale obștei din acest oraș, care va năzui către sprijinul și ajutorința Mitropoliei.

Nu mă clintesc o clipă din credința că aceasta este singura întemeiere a Mitropoliei Olteniei și că întemeierea este cu puțință. Poporul oltean este săritor, precum la trebuințele de reconstrucție a Republicii, așa și la așezămintele sale de credință, între care cea dintâi este Mitropolia. Preoții olteni, pe care i-am cunoscut un an de zile, sunt cea mai aleasă plămădă a clerului românesc și au răspuns fără silă la poruncile populare după cum vor răspunde cu dragoste la veșnicirea Mitropoliei lor. Dregătorii acestor plaiuri Ne-au arătat bunăvoință și nu vom osteni să-i rugăm și de aci înainte. Ctitoria arhiepiscopicească iar acum metropolitană este a Republicii, iar conducătorii săi vor sprijini și ei acest așezământ. Înalt Prea Sfinția Voastră, Patriarh al Țării, odrăslit din steiul vânjos al Olteniei veți cheltui înalta autoritate, ca să statorniciți înfăptuirea la care ați lucrat.

Noi, vom pune sufletul, tragerea de inimă, trezvia puterii și mai ales arzătoarea Noastră dorință în împlinirea acestui vis bisericesc. Vom zidi chiar ființa Noastră aci, ca legendarul Meșterul Manole. Și credem că această plinire umple în deajuns o viață de ierarh, dacă mai este nevoie cumva de mulțumita pretinsă de omul din Noi.

Acum că mi-am ușurat o scumpă povară de pe suflet, vă rog Prea Fericite Părinte Patriarh să primiți smeritul prinos de recunoștință al Nostru, al clerului și poporului oltean, pentru

I. P. S. Patriarh Justinian, însoțit de d. Prof. I. Nistor, consilier ministerial și de reprezentanții autorităților, se îndreaptă spre reședința episcopală.

I. P. S. Patriarh Justinian, d. Prof. I. Nistor, consilier ministerial, I. P. S. Sebastian, Arhiepiscopul Sucevei, P. S. Antim, Episcopul Buzăului, P. S. Iosif, Episcopul Râmnicului și Argeșului, P. C. Teoctist Arăpaș, vicarul Sf. Mitropolii a Moldovei, PP.CC. Preoți Gh. Pașoi și Alex. Ionescu, consilieri ai Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor, după înscăunarea noului Episcop al Râmnicului și Argeșului.

In catedrala episcopală din R. Vâlcii, I. P. S. Patriarh Justinian, participând la Sf. Slujbă săvârșită cu prilejul înscăunării P. S. Episcop Iosif.

I. P. S. Patriarh Justinian, în fruntea cortegiului, înconjurând catedrala.

osteneala praznicului și pentru ctitorisirea Mitropoliei Olteniei.

Adânci mulțumiri d-lui Ministru al Cultelor și printr'ânsul, guvernului țării, pentru împlinirea legală a unei vechi dorinți bisericești și pentru starea de față la solemnitatea ei.

Frățești și întru Hristos îmbrățișeri scumpilor vlădici, I. P. S. Arhiepiscop Sebastian al Sucevei, P. S. Iosif al Râmnicului și Argeșului și P. S. Antim al Buzăului, cari au pus la temelia acestei Mitropolii jertfa Sf. Liturghii și dragostea lor personală, prin graba cu care au răspuns poftirii Noastre.

Călduroase salutări tuturor reprezentanților autorităților locale, care și acum, ca totdeauna, ne-au îmbrățișat chemarea și au cinstit acest act bisericesc.

Neprihănita Noastră dragoste clerului, de toate treptele și cinurile; cler de care nu mă voi despărți, fiindcă îl știu viu, dârz pentru pastorație și aprins de bune năzuințe.

Să se bucure și păstoriții Noștri și să creadă în sufletul Păstorului, care dorește să-i vadă făuritori de țară nouă, dar și cetățeni ai împărăției lui Dumnezeu .

Intru sfârșit, slavă lui Dumnezeu, cel în Treime închinat, pentru câștigul dat acestei eparhii, prin marele ei ocrotitor purtător de mir Dimitrie, în ziua praznicului creștin de căpătâi, Buna-Vestire.

S'a intonat apoi obștescul polihronion. La ieșirea din catedrală, toți cei prezenți, într'un impunător cortegiu, s'au îndreptat spre căminul preoțesc «Renașterea». Aci, în sala cea mare a Căminului, d. Ministru adjunct Grigore Geamănu a rostit următoarea cuvântare:

Prea Fericite Stăpâne,
Domnule Ministru,
Inalt Prea Sfințiți,
Onorată asistență,

S'a scurs mai bine de un an, de când poporul Oltean, credincios tradițiilor sale de baștină, întâmpină cu nestăpânit alaiu înscăunarea **I. P. S. S. Firmilian**, ca Arhiepiscop al Craiovei:

Acest răstimp a fost, cred, cel mai laborios și mai fecund din istoria truditului nostru popor. Un șir întreg de reforme de adânc, unite cu evenimente demne a se singulariza peste secolii,

au așezat țara noastră pe temeliiile unei orândueli eșite dintr'o nouă concepție, despre viață și om, despre Stat, despre muncă, despre bunuri.

Toate aceste cuceriri nu s'au făcut fără imprecategoriile sgo-motoase și uneltirile ascunse ale practicienilor apusei împilări feudale, din care nici unul nu s'a putut înălța deasupra egoismului de clasă, pentru a cunoaște culmile nepieritoare, ale unei revoluțiuni în mers.

Pentru aceștia, exploatarea semenului constituia un crez, forma statului, Monarhia, oricât de anacronică, coruptă și acaparatoare, de vreme ce stătea scut împotriva idealurilor înnoitoare, era acceptată cu servilism; exploatarea muncii, uzul și abuzul de bunuri era privilegiul claselor avute și trândave.

Desființarea exploatărei odioase și anticreștine a omului de către om, Republica, cinstirea și răsplătirea muncii, declararea ca bunuri ale întregului popor a bogățiilor naturale, iată răspunsul justiției proletare, rezultat al unor lupte și jertfe însemnate de sânge, pe care clasa muncitoare le-a dat așezării de clasă a ocârmuitorilor de ieri.

În această luptă revoluționară, care continuă, s'au angajat toate forțele sociale economice și spirituale. Biserica n'a lipsit. Se cunosc și inițiativele și ezitățile sale.

Pradă, pe de o parte preocupărilor temporale, pe de alta cunoașterii obtuze a doctrinei marxiste, așa cum ne-a fost strecurată de decenii, denaturându-se realizările grandioase din marea țară a socialismului, Biserica și ori care dintre noi am putut greși.

Este un merit istoric al păstorilor spirituali, de a-și fi înțeleș la timp chemarea la acest iureș de nouă plămădire socială, în ale cărei principii de morală și dreptate, Biserica lui Crist, se regăsește pe sine.

Unul din acești vrednici păstori, care au știut descifra sensul mărețelor prefaceri sociale, cari se desfășoară spectaculos dela un capăt la celălalt al lumii a fost fără îndoială I. P. S. S. Arhiepiscopul **Firmilian**.

Imi este încă proaspătă în minte înțelepciunea, cu care I. P. S. S. la așezarea în scaun, despica orizontul politic, fixând punctele cardinale și sarcinile misionare ale Bisericii ortodoxe române.

Poporul oltean văduvit, o fărâmbă de vreme, de arhipăstorul său sufletesc, ascultându-L și-a dat seama că pe scaunul chiriarhal fusese pusă, una din podoabele culturii creștine și ortodoxiei românești.

Inconjurat cu căldură, încredere și smerită admirație de poporul credincios, I. P. S. S. **Firmilian**, a urcat zi de zi treptele prestigiului bisericesc, făcând din învățătura lui Crist făclia tot mai vie, pentru a deschide norodului calea luminii, bâjbăitor încă în pustii întunericului, unde mai sălășluiesc deprinderile retrograde, prejudecățile burgheze, antitezele evidenței.

I. P. S. Firmilian s'a arătat vrednic de misiunea pe care Guvernul și Biserica i-au încredințat-o, iar noi Oltenii, geloși de aspirațiile erarhice, L-am prețuit mai vârtos, încrezători în virtuțile I. P. S. Sale cari aveau să ne fie sprijin, la înălțarea Arhiepiscopiei Craiovei în rangul de Mitropolie.

Cinstim azi o îndoită isbândire: reînființarea Mitropoliei Olteniei și așezarea în scaun a I. P. S. S. Mitropolitului **Firmilian**.

Semnificația acestei înscăunări se poate desprinde din înalta participare la această investire.

A pogorît aci însuși I. P. S. Patriarh, gest pe care poporul îl primește nu fără a-și mărturisi un sentiment de nestăpânită mândrie, știind că I. P. S. S. s'a înălțat prin Sfântul har din mijlocul poporului muncitor.

Este de față dl. Ministru al Cultelor, care a ținut să pecetuiască cu prezența sa hotărârea Inaltului Prezidiu și a Guvernului; sunt aci deasemenea Inalții Chiriarhi, Mitropoliți și Episcopi; reprezentanții de elită ai muncitorimii, ai clerului și autorităților.

In sincer unison și unanimă cinstire poporul oltean manifestă azi adâncă sa bucurie, de a fi căpătat deplină satisfacție în căutarea rangului eclesiastic hărăzit acum 500 de ani de precursorii monahismului, care au făcut în aceste ținuturi primul său leagăn.

O aceeași vie satisfacțiune o încercăm laolaltă și pentru înălțarea **I. P. S. Firmilian**, la rangul de Mitropolit cum și pentru păstrarea I. P. S. Sale, pe scaunul nou înființat.

Ca oltean, n'ași fi putut lipsi dela această sărbătoare a Bisericii și a poporului oltean.

Am venit însă în prim rând pentru a reprezenta aci pe Domnul Președinte al Consiliului de Miniștri Dr. **Petru Groza** primul ctitor al noiei Mitropolii, care a ținut ca înaltul său cuvânt să fie auzit aci.

Reazem puternic al Bisericii active pe drumul misiunii sale de ajutător, în epocala operă de construirea socialismului, domnul Prim Ministru, sensibil la toate vibrațiunile sufletești ale poporului nostru, a sprijinit și a înfăptuit dorința Oltenilor, de a-și întemeia Mitropolia lor .

Prin graiul meu, Domnul Prim Ministru în numele său personal și al Guvernului R. P. R., urează I. P. .S Sale sănătate și putere de muncă în împlinirea misiunii, pentru ca pacea să sălășluiască în sufletele oamenilor, dându-le tihna muncii și a rosturilor lor, întru prosperitatea și întărirea tinerei noastre Republici Populare.

Ca drept credincios și ca exponent al sufragiilor, cu cari am fost învrednicit de către Gorjeni, aduc aci simțite mulțumiri Domnului Prim Ministru **Petru Groza** și Guvernului, cari, cu sprijinul permanent al P. M. R., au dat ca în toate problemele care frământă existența poporului nostru, deslegare fericită și vocațiunilor spirituale ale poporului oltean.

Mulțumesc cu smerenie I. P. S. Patriarh Justinian care a dat binecuvântarea sa, acestei noi înjghebări creștine, întărind-o cu Inalta Sa prezență.

Deși așezat de curând pe tronul patriarhicesc cuceririle Bisericii ortodoxe v'au și înscris, Prea Fericite, printre marii ierarhi ai ortodoxiei. Ceiace n'au putut face înaintașii I. P. S. V. în secolii, pentru a întoarce în sânul Bisericii naționale pe fiii rupti de ea, s'a făcut sub înțeleapta păstorire a I. P. S. V. fruct a unității de cuget și faptă, cu Guvernul R. P. R.

Puteți fi mândru I. P. S. și poporul, printre cari și noi, ne asociem la titlul de «Prea Fericit» cu care V'a cinstit recent Sinodul.

Sunteți într'adevăr fericit și vă urăm să rămâneți fericit!

Mulțumesc din inimă d-lui Profesor Universitar **Stanciu Stoian** Ministru al Cultelor și unul din cărturarii noștri de seamă, vrednic conducător al politicei Guvernului pe linia cultelor religioase, pentru atențiunea dată Olteniei.

In încheere, mă îndrept spre I. P. S. S. Mitropolit **Firmilian** și îi urez să facă din Mitropolia Olteniei o Instituție de temelie a nouilor așezări care să cheme prin lumină poporul la înțelegerea și adoptarea nouilor concepții de viață de promovare a intereselor de comunitate prospere și civilizatoare.

I. P. S. Patriarh a spus cândva: «Fiecare Instituție își scrie istoria cu fapte».

Inalt Prea Sfințite **Firmilian,**

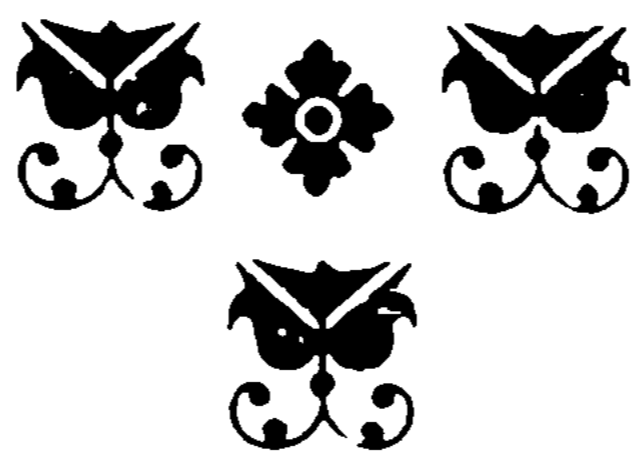
Ascultați acest concept și mergeți pe acest drum. Astfel veți da cea mai prețioasă contribuție, la înflorirea și prosperarea, mereu crescândă a Republicei Populare Române.

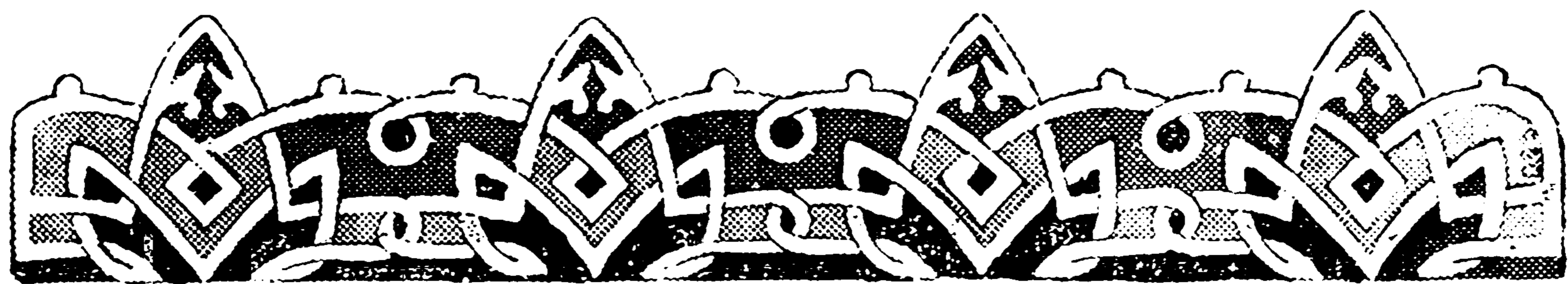
P. S. Episcop Iosif al Râmnicului și Argeșului a făcut — în numele credincioșilor săi — urări de muncă rodnică noului mitropolit al Olteniei.

Au mai rostit calde cuvântări d-nii: D. Cumpănașu, prefectul Județului Dolj, Prof. Barbu Cocoș, ajutorul de primar al municipiului Craiovei, Prof. Nicolaescu și P. P. C. C. Pr. Prof. Nae Popescu, Pr. Aristide Geamănu, Pr. Pantelimon Barbu, protoereul județului Dolj și Pr. Consilier I. Brătan.

Tuturor le-a răspuns I. P. S. Firmilian, mulțumindu-le pentru urările făcute și mărturisindu-și nădejdea — prin sprijinul neîncetat al I. P. S. Patriarh Justinian, și al preoțimii oltene, — că activitatea I. P. S. Sale ca mitropolit al Olteniei va fi încununată de bune înfăptuiri.

A urmat tradiționala masă de obște.

INSCĂUNAREA P. S. IOSIF CA EPISCOP AL RÂMNICULUI ȘI ARGEȘULUI

În prezența I. P. S. Patriarh Justinian, s'a săvârșit Duminică 27 Martie 1949, înscăunarea P. S. Iosif, ca episcop al Râmnicului și Argeșului.

Au luat parte la această sărbătoare a credincioșilor din seculara eparhie — de curând contopită prin hotărîrea Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, cu episcopia Argeșului — I. P. S. Vasile, Mitropolitul Timișoarei, I. P. S. Firmilian, Mitropolitul Olteniei, I. P. S. Sebastian, Arhiepiscopul Sucevei, P. S. Antim, Episcopul Buzăului, d. Prof. I. Nistor, Secretar general al Ministerului Cultelor, P. C. Arhim. Teoctist Arăpaș, vicarul Mitropoliei Moldovei, Pr. I. Pătrășcoiu, prefectul județului Vâlcea, d. N. Drosu, primarul orașului Râmnic, d. maior N. Filip, P. C. Pr. Gh. Pașoi, consilier al Arhiepiscopiei Bucureștilor, reprezentanții clerului și ai credincioșilor.

După săvârșirea Sfintei Liturghii și după citirea Decretului Prezidențial privitor la recunoașterea contopirii celor două eparhii, d. Prof. I. Nistor, secretar general al Ministerului Cultelor, a rostit următoarele:

Prea Fericite Stăpâne,
Înalt Prea Sfințiți, Prea Sfințiți, Prea Cucernici Părinți,
Iubiți ascultători,

La această festivitate de instalare a P. S. Episcop Iosif în scaunul episcopal dela Râmnicul Vâlcei, de unde P. S. Sa urmează să păstorească pe credincioșii Eparhiei mărite a Râmnicului și Argeșului, am deosebita cinste de a reprezenta Ministerul Cultelor și pe dl. Ministru Stanciu Stoian.

Prin Decretul Nr. 133 al Prezidului Marei Adunări Naționale a R. P. R. s'a făcut încă un pas înainte pe tărâmul întăririi Bisericii Ortodoxe Române. Prin acest decret s'a confirmat, la propunerea Sfântului Sinod, o nouă arondare a Eparhiilor, mai justă, mai eficientă și mai proporțională cu numărul credincioșilor.

Astfel cele 14 Eparhii ortodoxe de pe teritoriul R. P. R. sunt grupate în 5 Mitropolii, iar acestea împreună formează Patriarhia Ortodoxă a R. P. R.

Biserica Ortodoxă din R. P. R. și-a alcătuit un nou Statut de organizare potrivit noii orânduiri sociale pe care poporul muncitor și-a creiat-o sub regimul de democrație populară, regim în care guvernarea Statului înfăptuește voința poporului și apără interesele lui.

In urma acestei noi organizări, Eparhia Craiovei a fost ridicată la rangul de Mitropolie, având ca sufragana Episcopia Râmnicului care se extinde și peste fosta Episcopie a Argeșului, cuprinzând județele: Vâlcea, Argeș, Romanați și Olt și formând astfel o eparhie puternică.

Regimul de democrație populară garantează prin urmare în mod efectiv libertatea conștiinței și libertatea religioasă pe tot eprinsul Republicii, asigurând cultelor dreptul de a se organiza după norme proprii, conform învățăturilor, canoanelor și tradițiilor lor.

O serie întrecagă de măsuri luate de Guvern, precum și o serie de fapte pornite din inițiativa masselor populare dovedesc că libertățile religioase înscrise în Constituție nu sunt literă moartă, ci că regimul de democrație populară creiază condiții concrete pentru realizarea în fapt a egalității de drepturi ale cetățenilor Republicii.

In această ordine de idei vom aminti decretul de abolire a Concordatului. Acest concordat timp de două decenii a creiat favoruri nejuste bisericii catolice în țara noastră. Fostul concordat leza adânc suveranitatea Statului nostru, permițând amestecul în afacerile interne ale țării, pretinsului „stat papal“, care de fapt se reduce la cetatea Vaticanului și care nu îndeplinește nici una din condițiile unui stat suveran, nici ca teritoriu, nici ca populație.

Dar acest concordat creia o inegalitate de drepturi între cultele de pe teritoriul țării noastre.

La adăpostul lui cultul catolic a reușit să împânzească țara, peste tot, chiar și în regiunile în care nu existau credincioși catolici cu școli ale congregațiilor și ordinelor călugărești catolice, infiltrând în tineretul ce frecventa aceste școli spiritul specific al dominației imperialiste papale. După abolirea concordatului pe care Prea Fericitul Patriarh l-a calificat în pastorală din 27 Februarie cu drept cuvânt primejdios, guvernul a putut proceda la etatizarea acestor școli și la punerea localurilor lor în slujba și interesele poporului nostru.

Tot datorită creierii de condiții reale pentru traducerea în fapt a libertății conștiinței înscrise în Constituție, credincioșii uniți prin sâlnicie cu Roma înainte cu un sfert de mileniu, au putut realiza în cursul anului trecut vechea lor dorință de revenire la Biserica Ortodoxă.

Orice om de bună credință trebuie să aprecieze la justă valoare acest fapt de manifestare spontană a libertății religioase. Ceeace vicleniile iezuiților și silniciile Habsburgilor cu greu au putut forța în mai bine de două secole, iar uneltirile Hohenzollernilor au reușit să întrețină timp de 3 decenii, s'a spulberat în curs de două luni prin voința poporului, liber manifestată sub regimul de democrație populară.

Culte religioase sub noua organizare socială a R. P. R. prin noua lege a cultelor au dobândit dreptul de a-și organiza ele însele învățământul teologic pentru pregătirea deservenților cultelor. Astăzi fiecare cult din R. P. R. are atâtea școli teologice, de câte are nevoie și acestea sunt organizate conform statutelor cultelor. Biserica ortodoxă își pregătește clericii în trei institute de grad universitar, cântăreși în 11 școli de cântăreși, iar monahilor și monahiilor le dă cunoștințe religioase în trei seminarii monahale.

Considerând numai aceste trei realizări importante pe tărâmul religios oricine trebuie să recunoască faptul că în R. P. R. Statul asigură efectiv libertatea de conștiință înscrisă în Constituție.

Poporul muncitor cu brațele și cu mintea din sate și orașe și-a creiat prin lupta sa împotriva foștilor exploataatori un regim de democrație populară, prin care se înlătură asupririle sociale,

naționale și religioase și se realizează în fapt egalitatea de drepturi a cetățenilor.

Prin regimul de democrație populară mergem cu pași repezi spre socialism, regim în care dispăre exploatarea omului de către om și în care fiecare cetățean trăește după munca sa, așa cum zicea și apostolul Pavel „cine nu muncește, acela să nu mănânce“.

Dar acest lucru nu convine foștilor exploataitori, obișnuiți a trăi din munca altora. Pentru aceasta ei și uneltele lor agitâ mereu spiritele împotriva noului regim de democrație populară. Elementele reacționare duc această agitație prin svonuri mincinoase, prin acte de provocare, prin răstălmăcire a celor mai bune intenții ale conducerii Statului. Biserica nu este lipsită nici ea de tentativele elementelor reacționare, din contră acestea pierzând tercnul în alte instituții caută să se retranszeze pe pe tărâmul religios. Aci ei își desfășoară activitatea destruc-tivă, fie jignind sentimentele religioase ale credincioșilor, fie întreținând un spirit de agitație împotriva măsurilor luate de conducerea Statului.

O astfel de agitație se întreține pe tema laicizării învățământului public. Reacțiunea caută să-și pună în aplicare planurile ascunse de asuprire a poporului, prin ținerea lui departe de școala care si-a deschis larg porțile în fața fiilor poporului muncitor. Reacțiunea își dă seama că pe măsură ce poporul se va împărtăși din binefacerile științei și va cuceri realizările tehnice, pe aceeaș măsură el va câștiga arma cea mai eficace de luptă împotriva exploatării.

Pentru aceasta elementele reacționare iau înfățișarea de falși apărători ai Bisericii, într'o situație când Biserica nu are nevoie de asemenea apărători și incită pe cetățenii credincioși împotriva școlii realist științifice, îndemnându-i să ceară imix-tiunea Bisericii într'o altă instituție, în școală, care are cu totul alt rol în Stat decât cel al Bisericii.

Dar Istoria Invățământului ne arată că fiecare organizare socială și-a avut școala sa și cultura sa. Totdeauna clasa socială la putere, prin organizația de Stat, și-a creat un învățământ conform intereselor sale de clasă.

Astfel, Sparta, stat sclavagist militar și-a organizat un învățământ pentru fiii castei militare, în care dominau exer-

cițile militare și sportive ; Athena—stat sclavagist comercial—introduce în școală Matematicile și Geografia ; Republica atheniană, zisă democratică, cultivă oratoria și artele ; statul feudal al evului mediu condus de ierarhia feudală și cea clericală pune la baza învățământului său studiile teologice ; burghezia comercială răstoarnă școala teologică și introduce realismul ; burghezia industrială introduce în școală spiritul liberalist ; iar marea burghezie posesoare a capitalului financiar, în faza ultimă a capitalismului, în imperialism, împinge școala și cultura în general în lumea ideilor abstracte.

Și acest lucru îl face urmărind interesele de clasă proprii.

Statul imperialist în descompunere este sdruncinat din temelie de contradicțiile ce au luat naștere în interiorul său și care îi cauzează pieirea.

Gândirea realistă descopere aceste contradicții și profetează ruina acestui Stat, fapt care nu este nici decum în interesul oligarhiei financiare. Pentru acest motiv această clasă dominantă căuta să oprească pe intelectuali de a gândi realist. Din acest motiv ea a împins școala și cultura în general și deci pe intelectuali în lumea ideilor abstracte și preconcepute, rupându-i de realități și mai ales izolându-i de masse, făcându-i să nu mai înțeleagă nevoile și aspirațiile masselor.

Dar pe un sfert de pe suprafața globului clasele exploatare au fost înlăturate dela putere care a trecut în mâna proletariatului.

Proletariatul nu se teme de realități, dimpotrivă el își bazează regimul pe studiul științific al realităților. Proletariatul nu-l oprește pe intelectual să gândească realist și să se ocupe de organizarea rațională a societății, din contră el nu numai îl îndeamnă la cercetarea realităților, ci îi pune la dispoziție și metoda cea mai eficace pentru studiul realist științific al realităților : metoda dialectică.

Statul socialist își are deci și el învățământul său : învățământul realist științific.

Statul nostru, în pregătirea socialismului, trebuie în mod special să-și cunoască realitățile : bogățiile solului și subsolului ; realitățile sociale și să caute să le pună în valoare în folosul maselor populare.

Pentru aceasta școala noastră a părăsit calea școalei burgheze, școala ideilor abstracte și a trecut la învățământul realist științific, care trebuie să dea elementele necesare pentru a putea crea în scurt timp o industrie menită să ridice standardul de viață al poporului muncitor.

Prin aceasta nu se lezează întru nimic interesele credincioșilor, dimpotrivă școala și-a deschis larg porțile în fața fiilor poporului muncitor, spre a-i conduce spre rezultatele binefăcătoare ale științei, spre cunoașterea fenomenului natural, intelectual și social.

Fiecare instituție din Stat își are rolul său și nu este bineca aceste roluri să se încalce. Școala are rolul de a împărtăși cunoștințele asupra stadiului actual al forțelor de producție pentru a introduce pe tineri în modul de producție al timpului, ferindu-i de greutatea de a lua dela capăt. Biserica este locul unde credincioșii își exercită credința religioasă.

Fiecare instituție își îndeplinește rolul fără a se suprapune una alteia.

Privind astfel lucrurile și acesta este modul just de a le privi — se vede că reforma școalei în R. P. R. nu lezează interesele Bisericii, iar cei care prezintă lucrurile altfel urmăresc doar interese protivnice poporului.

Reacționarii, care nu văd cu ochi buni ridicarea pe plan cultural științific a poporului muncitor, sunt singurii care duc agitație pe această temă.

Datoria clerului este să apere interesele Bisericii. În vederea acestui scop preoțimea trebuie să evite orice conflict între Biserică și alte instituții de Stat. Ea va realiza acest lucru dacă își desfășoară activitatea conștiincios, conform învățăturilor, canoanelor și dogmelor religioase, în cadrul Bisericii, urmând îndrumările forurilor superioare bisericesti.

Dar preotul este și cetățean și ca atare el este dator a urma cu strictețe legile Statului, a demasca pe uneltorii împotriva regimului pe care poporul muncitor prin lupte și jertfe de muncă și sânge și l-a creiat. Cetățeanul cleric trebuie să se simtă apropiat de poporul în mijlocul căruia trăiește. El, mai mult decât alții, este dator să ajute poporul muncitor să-și creieze o viață mai bună și condiții de ridicare a nivelului material și cultural.

Clerul ortodox, în marea lui majoritate, sub conducerea luminată a Prea Fericitului Patriarh și a Sf. Sinod, a dat multe dovezi de înțelegere a transformărilor sociale prin care trecem.

Clerul din eparhia Râmnicului și Argeșului astăzi primește pastor luminat pe P. S. Episcop Iosif, care va lua în mână conducerea acestei eparhii pe calea justă, potrivită regimului democrației populare. În acest sens, în numele Ministerului Cultelor urez P. S. Episcop Iosif muncă rodnică, întru mulți ani.

I. P. S. Mitropolit Firmilian citește Gramata mitropolitană de înscăunare a P. S. Iosif și rostește următoarea cuvântare:

«Incep aceste cuvinte cu o covârșitoare emoție de ordin duhovnicesc, pentru că acum douăzeci și nouă de ani mi-am plecat genunchii chiar în acest sfânt Altar și de arhieru vrednic am fost hirotonit diacon.

Este numai mâna lui Dumnezeu, numai voința Lui, ca întâmplarea aceasta să se depene peste ani, neștiută și să se înlănțuie în chip tainic ca ierodiaconul de acum douăzeci și nouă de ani să înscăuneze astăzi, aici, în calitate de Mitropolit al Olteniei, pe vrednicul, distinsul și inimosul dumneavoastră păstor.

De aceea vă rog să mă iertați dacă cuvântul meu este pătruns de împrășnire și nu poate să se umple de căldura lăuntrică.

Trecând dela această mărturisire, la evenimentul de azi, trebuie, în chip firesc, Prea Sfințite Iosif al Râmnicului și Argeșului, să ne amintim și să facem pomenire de Scaunul acesta vechiu și strălucit unde au luminat făclii ale culturii românești, unde au scripit atâtea vrednicii și unde au fost teascuri de lumină.

Ați avut, deci, un destin fericit să păstoriți aici unde călcăm, la fiecare pas, peste amintiri sfinte și peste temelii de așezăminte care au trecut și și-au săvârșit menirea, dar au rămas lumină în trecutul poporului nostru.

Pe Scaunul acesta a trecut strălucitul Vlădică și apoi Mitropolit al țării românești, Antim — căci nu pomenim din șirul lung decât de aceia care sunt stele de mâna întâia. Străinul acesta dela Caucaz a fost o comoară de daruri. Era tipograf. Se înfi-oară degetele când trec peste paginile lui tipărite cu atâta sfințenie. El a fost xilograf și se cunosc câteva monumente lucrate de

mâna lui. El a fost desenator, arhitect, muzicograf (are compoziții muzicale de aleasă frumusețe), un mare om al timpului care s'a învrednicit și de cununa mucenicească. E cunoscută moartea lui.

După el urmează un mare tipăritor de cărți bisericești, Damaschin, care a avut și timpul mai îndelungat, dar trudnic. Incepuse atunci curentul de românizare a cărților de slujbă. Pe vadul lui Antim intră Damaschin și lucrează la viețile de sfinți.

Mai târziu Chesarie, acel milostiv Chesarie, despre care o cinstită făptură a grăit: «cât va sta țara românească, arhiereu ca acesta nu se va mai găsi». Aducea în patrimoniul nostru de cultură toate cărțile de slujbă bisericească, care erau și lumina și tăria poporului român în vremea aceea.

Mai pomenim pe Calinic cel Sfânt — căci cu acest cinstit nume a rămas în amintirea poporului — care întreprinde aici o operă cu o durată de șaisprezece ani, ridicând tot mai mult prestigiul Scaunului și întemeind așezământul Episcopiei Râmnicului.

Iată numai câteva din strălucirile care au împletit râvna pentru Biserică cu priceperea gospodărească și cu milostenia. Iar, mai spre noi, au fost și alte vrednicii care au lăsat urme aici.

Prea Sfințite Iosif, cadrul de lucru bisericesc este fixat azi prin legiuirea de temelie a Bisericii Ortodoxe Române, noul ei Statut de organizare, care e o piatră prețioasă din cununa Patriarhului Justinian.

Noul Statut fixează norme precise asupra raporturilor dintre autoritățile administrative și canonice ale Bisericii Ortodoxe Române, dintre Episcopi și Mitropoliți, normele raporturilor dintre toate laolaltă și autoritatea supremă bisericească. În cadrul acestor norme și în calitatea mea de Mitropolit voiu lucra cu Prea Sfințitul Iosif umăr lângă umăr, braț lângă braț, suflet lângă suflet.

Prea Sfințite Iosif, vă știu de foarte multă vreme și, cu acest prilej, trebuie să menționez o altă fericită coincidență: am fost colegi de școală în Seminarul din Galați. Iată de ce am spus că vă știu și vă cunosc. Un om milostiv și blând, dar sub această milostenie se ascunde o energie care nu se retrage din fața niciunei greutăți. În eparhia Ungro-Vlahiei ați depus atâtea stră-

danii, ca preot de țară cu mulțimi de credincioși. Sunteți un vraciu al graiului popular; frământați oamenii ca gospodina aluatul. E o mare putere. Sunteți un organizator plin de cum-pănă și de înțelepciune. Vă spun toate acestea, pentru că sunt întregiri de puteri cu care avem a lucra împreună pentru împlinirea năzuințelor superioare ale Bisericii.

Vă aduc, deci, cele mai călduroase îmbrățișeri, cele mai sfinte urări de păstorie rodnică și întrecere a înaintașilor Prea Sfinției Voastre în acest colț de țară unde întrecerea e cu atât mai grea, cu cât înaintașii au fost mai străluciți».

A vorbit după aceea I. P. S. Patriarh Justinian, care — fiu al județului Vâlcea și păstor al credincioșilor din Băbeni și Râmnic, timp de 20 de ani de zile — a împletit îndemnurile-i de Părinte Intâi Stătător al Bisericii Ortodoxe Române, cu duioșia amintirilor:

«In calitate de Președinte al Sfântului Sinod și de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, am participat cu toată bucuria la aceste sărbători ale Oltenilor care și-au inaugurat două așezări bisericesti atât de scumpe sufletului lor: Mitropolia Olteniei și Episcopia Râmnicului și Argeșului.

Firește, Biserica, prin Noi, are o îndoită bucurie: aceea că s'au pus temelii de granit unor Instituții care răspund unor necesități sufletești și aceea că la conducerea lor au fost aleși și înscăunați doi ierarhi de seamă.

Inalt Prea Sfințitul Firmilian, în calitate de Mitropolit al Olteniei, a amintit, Prea Sfințite Iosif, pe Antim Ivireanul și pe ceilalți ierarhi ai Eparhiei Oltene, ierarhi care strălucesc și azi în pământul Bisericii Ortodoxe Române prin faptele lor mărețe și prin rolul lor de promovare a Bisericii și a românismului prin părțile acestea. Să nu uităm, Prea Sfințite Iosif, că azi, la această sărbătoare, participă tot șirul de ierarhi care s'au nevoit pentru mântuirea poporului oltean, care, din fața bisericii, au îndemnat poporul pe căile progresului, ale fericirii și buneii înțelegeri. Și să nu uităm că aici s'a dat la iveală întâia carte românească, Pravila dela Govora și tot aici s'a tipărit Molitvelnicul, acea carte care vorbește sufletului poporului nostru muncitor. Și tot aici au fost tipărite Mineele și alte cărți care, lao-

laltă, au zidit acest graiu frumos românesc. De aici porneau călugării peste Carpați cu desăgii cu cărți din teascurile râmnicene, tipărite de vlădici ce nu dormeau pentru a da poporului slovă pe limba lui. Așa se explică cum în Țara Românească limba, cuprinsă în aceste cărți, e așa de frumoasă și așa de clară.

Acestea toate le datorăm șirului de ierarhi dela Râmnic, începând cu Ștefan de Malva care a sfințit picioarele de pod dela Celei și a participat la Sinodul I ecumenic și urmat de întreg șirul de ierarhi care au păstorit cu aleasă vrednicie. Locul acesta este legat și de numele Mucenicului Mercurie, generalul lui Diocletian, al cărui cap, desprins de trup prin mucenicia suferită în Cezareea, a fost apoi adus aici, la Râmnic. Pe aceste moaște isvorătoare de multe daruri duhovnicești, a fost întemeiată Episcopia Râmnicului, încă în vremuri străvechi.

De atunci și până azi, Episcopia Râmnicului a strălucit în mijlocul celorlalte Eparhii ale Țării Românești. Precum odinioară Nicodim a înființat pe pământul Olteniei întâia așezare monahală, tot astfel, cu sute de ani mai înainte, prima Episcopie a Țării Românești aci a fost.

Dacă, într'o vreme, Litovoi a trecut Oltul și s'a așezat în cetatea lui Seneslau, întemeind acolo un așezământ nou care a dat naștere Principatului Muntean, urmașii lui au căutat să strămute o parte din viața duhovnicească dela Râmnic la Argeș. Dar acest nou centru spiritual era legat numai de viața domnească și mai puțin de popor.

Episcopia Argeșului a avut o viață de scurtă durată, ea fiind legată de interesele Domnilor și, mai târziu, ale Regilor catolici care nu s'au sfiit să turbure liniștea lui Neagoe. La această sărbătoare de azi participă și Voevodul Neagoe, din părțile noastre, care și-a căpătat cultura la Bistrița; iar el participă liniștit, din turburarea ce i-a fost dată în veșnicia lui prin faptul că alții, de altă credință, se instauraseră acolo. Trebuia să purcedem cu tot curajul și hotărîrea pentru a da Bisericii așezăminte care să corespundă nevoilor Neamului.

Cu această explicație n'ași fi suferit față de Argeșenii mârniți. Eu îi rog ca ei să se ridice deasupra intereselor locale, spre idealurile mari ale Bisericii și, spre atingerea lor, să înțeleagă că ei au venit cu o contribuție mare pe care Biserica o prețuește și o binecuvintează.

Viața Argeșului și a Oltului e atât de legată de a poporului din Vâlcea și Romanați și mare parte din interesele lor economice sunt satisfăcute în târgurile noastre.

Dacă noi, acum, am strămutat centrul duhovnicesc dela Argeș la Râmnic, nădăjduim că acest centru își va revărsa binefacerile peste toți credincioșii din ambele părți ale Oltului. Nici nu se mai cădea ca într'un oraș de mai mică importanță să menținem un centru spiritual care nu era rodnic decât pentru puțini credincioși.

Istoricii noștri de seamă, au cerut, în repetate rânduri, ca monumentele lui Neagoe să rămână numai monumente istorice ale Neamului și să nu mai fie uzate în scopuri care nu aduc roade. Noi am ținut seamă și de părerile acestor istorici când am împlinit contopirea celor două Eparhii.

Poporul și clerul din Argeș e rugat să se unească cu clerul și poporul din dreapta Oltului. Oltul să fie o punte de unire sufletească între cei ce trebuie să reprezinte tot caracterul nesc, căci ei sunt nu numai cei ce au cântat Oltul, ci și cei ce au trăit alături de sbuciumul lui. Indemn pe Prea Cucernicii Preoți, pe Cuvioșii Monahi și pe credincioșii din dreapta și stânga Oltului ca, în calea aceasta a poporului nostru dornic de lumină, să-și strângă rândurile în jurul Prea Sfințitului Iosif. În același timp, îi mai rog să fie veghetori, ca nu cumva în ogrul sufletesc al acestei Eparhii să vină vrăjmașii și să sâmene buruiana dușmăniei.

Știu că sunt în rândurile dumneavoastră câțiva care agită o problemă pe care n'ar trebui s'o agite, pentru că, prin aceasta, sunt vrăjmașii bunei armonii între cei ce acum sunt una. Ei nu conțenesc de a folosi orice prilej pentru a semăna zăzania. Și unul din aceste prilejuri e transportarea moaștelor Sfintei Mucenice Filofteia dela Argeș la Râmnic.

Iubiți Argeșeni, eu cred că și dumneavoastră sunteți de acord cu măsura luată de Sf. Sinod ca apa vie și mângâitoare de suflet a sf. moaște să se reverse asupra cât mai multor inimi și că această revărsare nu era posibilă la Argeș cât este la Râmnic. De aici ea va putea fi mângâietoare pentru mult mai mult popor. Să nu cădeți în judecăți care nu v'ar arăta prea mari la suflet sau — Doamne ferește — poate interesați. Să fiți mărinimoși, darnici cu ceea ce Dumnezeu v'a dă-

În catedrala mitropolitană Sf. Dumitru din Craiova, I. P. S. Patriarh Justinian înconjurat de II. PP. SS. Firmilian și Vasile, în timpul slujbei religioase.

I. P. S. Patriarh Justinian, însoțit de I. P. S. Vasile, Mitropolitul Timișoarei, I. P. S. Sebastian, Arhiepiscopul Sucevei, PP. SS. Antim, Episcopul Buzăului, Iosif, Episcopul Râmnicului și Argeșului, de reprezentanții clerului și ai autorităților, la ieșirea din catedrala Sf. Dumitru.

După săvârșirea Sf. Slujbe în catedrala Sf. Dumitru, I. P. S. Patriarh Justinian, D. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, și înaltul cler, pornind spre Căminul preoțesc „Renașterea”.

Cortegiul format de Înaltul Cler, de reprezentanții clerului și ai autorităților și de mulțimea credincioșilor, în drum spre căminul „Renașterea”.

In numele Sfântului Sinod, binecuvintez poporul și urez Prea Sfinției Tale roadă multă în păstoria această Eparhie, pentru prosperarea Bisericii Ortodoxe Române.

Să trăiești, Prea Sfințite Iosif, întru mulți ani!

Au mai luat cuvântul, salutând pe noul ierarh al Râmnicului și făcându-i urări de rodnică păstorie, P. C. Diacon Prof. N. Nicolaescu, rectorul Institutului Teologic din București, P. C. Pr. I. Pătrășcoiu, prefectul județului Vâlcea, Dl. N. Drosu, primarul orașului, Pr. Grigore Chiriță, Pr. consilier Alex. Zamfirescu, Pr. M. Diaconescu, P. Cuv. Arh. Ghermano și d. V. Radu.

Tuturor le-a răspuns P. S. Iosif:

Este ziua Sf. Cruci, ziua lepădării de sine și a biruinței creștine, zi pe care Biserica Ortodoxă o sărbătorește cu toată evlavia în mijlocul Sf. Post premergător praznicului luminat al Invierei Domnului nostru Iisus Hristos.

Această mare sărbătoare a creștinătății a fost aleasă de conducerea supremă a Bisericii și a Statului din R.P.R., pentru pecetluirea unirei într'o singură eparhie a celor patru județe situate de o parte și de alta a Oltului, și anume: Vâlcea, Romanai, Argeș și Olt, prin așezarea titularului acestei întregite Eparhii, a Râmnicului și Argeșului.

Sufletul credincioșilor din această întregită Eparhie freamătă acum de recunoscătoare mulțumire, atât pentru actul unirei, cât și pentru cinstea osebită ce i se face azi, când supremul conducător al Bisericii noastre — Prea Fericitul Patriarh Justinian însuși, care a ctitorit întregirea, însoțit de I. P. S. Mitropolit al Olteniei Firmilian, de alese și Inalte fețe bisericești — I. P. S. Sebastian — Arhiepiscopul Sucevei și P. S. Antim — Episcopul Buzăului, precum și de Inalți demnitari ai R.P.R., s'au pogorît de pe jilțurile de muncă și de răspundere din care cu râvnă și fără de odihnă, slujesc lui Dumnezeu și poporului românesc, și au poposit la Noi plini de dragoste și bună voință, pentru a dovedi și astfel grija ce poartă Bisericii și sufletului binecredincios din această Eparhie și pentru a face să strălucească și mai mult, această sărbătoare.

Cinstea aceasta ce se face Eparhiei, o simte fiecare suflet ce o alcătuiește, o simt preoții și poporul, și o simte cu mare căldură și smeritul meu suflet.

Deaceea plin de sentimente de recunoștință, încredere și încurajare, ființa mi se prosternă cu sfiiciune și adorațiune înaintea Celui prea Înalt, Căla ce pretutindenea este și toate le plinește și îngenunchind smerit în fața bunătății și atotputerniciei Sale, nu poate rosti decât:

Iată robul Tău, fie mie după cuvântul Tău!

După ce acum zece ani, în anul 1939, Episcopia Râmnicului Nouului Severin a fost desființată, vechea vatră duhovnicească ce timp de 436 ani neîntrerupți sălășluind — cu mici întreruperi — în orașul acesta, încălzise sufletul poporului de pe toate meleagurile oltene, cu revărsări de luminare și întărire atât peste Olt cât și peste Carpați, ajunsese ca o candelă aproape stinsă, mai licărind doar în credința și în inima celor ce nădăjduiau în vremuri mai bune, vremuri de dreptate socială.

Zorii acestor vremuri s'au ivit la 23 August 1944 și s'au pronunțat din ce în ce mai mult până când, la 6 Martie 1945, când poporul nostru luându-și soarta în propriile sale mâini, a risipit întunericul, începând să facă dreptate celor ce flămânzeau și însetau după ea și după o viață mai bună.

În programul Onoratului Guvern, susținut de clasa muncitoare, program de refacerea țării pentru vindecarea tuturor rănilor produse atât de războiul pe cât de păgubitor și sângeros, pe atât de nedrept și nedorit de popor, a intrat și ajutorarea Bisericii Ortodoxe pentru îndreptarea tuturor nedreptăților și umilințelor la care fusese expusă mai înainte.

Și, ca să enumărăm numai capitolele mari, cu răsunset general, cu importanță istorică și cu cele mai fericite urmări pentru Biserică și pentru popor, vom aminti despre: denunțarea Concordatului, readucerea la sânul Bisericii mame a fiilor ei care în mod samavolnic și nefiresc fuseseră ținuți departe timp de 250 ani, noua organizare administrativă canonică a Bisericii Ortodoxe Române și trecerea școlilor pentru pregătirea clerului, în mâna și sub conducerea Bisericii. În cadrul legii de organizare a Bisericii a intrat și reînființarea Episcopiei Râmnicului și Argeșului. Contopirea fostelor Eparhii, a Râmnicului Nouului Severin cu vecina sa de peste Olt, cu cea fostă a Argeșului, s'a făcut pentru ca cele două mici foste Eparhii, cu câte două ju-

dețe fiecare, să formeze un tot puternic pentru a putea birui mai cu ușurință eventualele greutăți și a-și îndeplini astfel cu succes Biserica, menirea ei de purificare a sufletelor și de reînchegare a moravurilor evanghelice.

Dar aceasta a fost cu putință, numai datorită Onor. Guvern de democrație populară, condus de Domnul Dr. Petru Groza și a Prezidiului Mării Adunări Naționale, care după ce a înscris în Constituția Republicii noastre, principiul de libertate a conștiinței și de libertate religioasă, a apărut, a sprijinit și a dovedit aceste principii, prin diversele legiuri și măsuri lămuritoare ce a luat pentru bunul mers al instituțiilor cerute și iubite de popor.

Una din aceste legiuri a fost și făurirea Episcopiei Râmnicului și Argeșului.

Recunoscători inițiatorilor, în fruntea cărora stau Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian și Domnul Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor și convinși că unirea face puterea, pornim cu avânt și încredere la muncă.

În ziua când iubiții mei fii duhovnicești din fosta Episcopie a Argeșului se înfrățesc cu cei nu mai puțin iubiți din fosta Episcopie a Râmnicului Nouului Severin, și smerenia mea le este rânduit ca părinte duhovnicească, doresc să fac tuturor acestor iubiți fii și fice duhovnicești întru credința cea sfântă și scumpă a Sf. noastre Biserici, doresc să fac poporului nostru de dincoace și de dincolo de Olt, acestui popor credincios și energic, muncitor și curajos, un îndemn și o făgăduință.

Țineți, dragii mei, respectați, iubiți și sprijiniți Biserica strămoșească, căci Ea urmărește să facă și dorește să vadă la fiii ei, cât mai multă lumină, cât mai multă alergare după adevăr și cât mai mult entuziasm pentru binele comun.

Ea se străduiește fără ostenire și fără precupețire, pentru mângâierea vieții omenești pe pământul acesta și pentru mântuirea sufletească în ceruri. Ea iubește ca pe bunul cel mai de preț, pacea între oameni și între popoare și luptă cu toate puterile sale pentru realizarea acestei păci pe temeiul de dreptate, alungând cu dispreț, ațâțările și pe ațâțătorii la noi războaie.

Întru aceasta Ea întreține cea mai armonioasă colaborare cu toți factorii de răspundere din țară, și prețuiește cu valoare

mare, pe toți cei ce prin mijloace diferite de ale ei, stăruie și luptă tot pentru atingerea acestui scop.

Ea iubește și binecuvintează munca cea orânduită și productivă, combatând cu energie deopotrivă: lenea, risipa și necinstea. Ea dorește să se umple pământul scumpei noastre patrii cu oamenii sănătoși și pentru aceasta îndeamnă cu putere și fără încetare ca toți cei ce au trebuință, să se folosească din plin și cu pricepere de descoperirile și ajutorul științelor medicale preventive și curative.

Ea se simte împodobită de familiile în care se nasc și se cresc copii sănătoși la minte și la trup.

Ea nu se împacă nici cu superstiția sau sectarismul pe care le combate prin cea mai stăruitoare îndrumare spre cultura minții și a sufletului, și nu se împacă nici cu viața desordonată și lipsită de cinste, de cavalerism, de generositate și de milă, pe care le combate prin propoveduirea moralei creștine ai căruia următori nu pot duce viața bună cu astfel de fapte condamnabile.

Intru aceasta, Ea își cheamă cu iubire, cu stăruință și cu abnegație pe toți fiii Ei atât la munca necesar de lămurire a nouilor îndrumări de viață și de așezări sociale ce se temeinicesc în țara noastră, cât și la cea de producție îmbelșugată și din ce în ce de mai bună calitate.

Și când toate acestea le veți face, bucurați-vă, zice Biserica fiilor ei, căci prin aceasta sprijiniți și asigurați un trai bun tuturor în scumpa noastră patrie și vă dobândiți drepturi în patria cerească, binemeritând atât dela Sfânta Biserică ortodoxă, cât și dela Republica Populară Română, pe care astfel le întăriți și le apărați.

La aceasta veți avea exemplu, îndemn și sprijin în harnica și iubita noastră preoțime, precum și în cei 400 călugări și călugărițe care duc viața monahală de rugăciune și de muncă în cele 30 mănăstiri și schituri aflate în cuprinsul Eparhiei.

Fii mei, «iubiți-vă unii pe alții cu dragoste frățească. În cinstire, fiecare să dea întâietate altuia; în sânguință fiți fără de preget; fiți plini de râvna cea bună, slujiți Domnului cu frică și cu cutremur... stăruți în rugăciune» (Rom. 12/10-12).

«Feriți-vă de cei ce fac desbinări și turburări și depărtați-vă de ei». (Rom. 16/17).

Căci «nu cei ce cunosc legea, sunt drepti înaintea lui Dumnezeu, ci cei ce împlinesc legea aceasta». (Rom. 2/13).

Ca și timpurile noastre, legea Domnului ne cere tuturor să devenim oameni noi, cu moravuri noi, căci «dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă. Cele vechi s'au dus, iată că toate lucrurile sunt noi» (2 Cor. 5/17).

Făcând fiilor noștri duhovnicești această părintească îndemnare, o însoțim de făgăduiala că după învățătura Sfântului Apostol Pavel eu «mă voiui sărgui să-mi îndeplinesc cu scumpătate slujba de propoveduire a Evangheliei lui Dumnezeu (Rom. 15/16), căci, vai mie dacă nu vestesc Evanghelia» (I Cor. 9/16).

Bine știind că — după învățătura aceluiași Apostol: — «toți trebuie să ne înfățișăm înaintea scaunului de judecată a lui Hristos, pentru ca fiecare să-și primească răsplata după binele sau răul pe care l-a făcut» (2 Cor. 5/10), «mă voiui cheltui în totul și pe mine însumi, pentru sufletele voastre» (2 Cor. 12/15).

Deaceea mă leg acum în fața lui Dumnezeu, în fața mai marilor noștri bisericesti și mirenești și în fața voastră a tuturor, ca să țiu mereu deschisă ușa casei și a inimei mele fiecăruia dintre voi, pentru a vă asculta păsurile, pentru a vă ușura greutățile ce v'ar apăsa sufletul, pentru a vă mângâia în necazurile ce v'ar întrista viața și pentru a vă da tot ajutorul meu în nevoile ce ați avea.

În acest fel turmă și păstor, vom aduce omagiul, la care au dreptul din partea noastră, tuturor harnicilor, învățaților și credincioșilor Episcopi cari înaintea Noastră au condus din acest loc obștea creștină, dintre care voiui aminti doar pe Ștefan, cel ce a făcut începătura episcopală aci, pe harnicul și încercatul Antim Ivireanul care a pus în strălucire acest vestit centru eparhial, pe Damaschin cel neîntrecut în osârdie și în roade, pe Calinic cel cu viață sfântă și ctitorul acestei biserici și a locuinței vecine, pe învățatul Ghenadie și chiar pe prea mult necăjitul Athanasie, ca să nu amintim decât pe câțiva din cei ce, după ce au slujit cu râvnă, cu pricepere și cu abnegație aci pe pământ, veghează acum din ceruri asupra ctitorilor, a năzuințelor și a roadelor ostenețelor lor.

Dar în acest chip, vom omagia după cuviință și vom aduce mulțumiri nu numai prin vorbe, ci prin fapte și oaspeților Înalți și scumpi ce ne-au cinstit cu prezența, cu sfatul, cu ajutorul, cu rugăciunea și cu binecuvântarea.

Vom omagia și vom mulțumi respectuos și profund I. P. S. Sale Justinian — Prea Fericitul nostru Patriarh, al cărui exemplu este întăritor în moravuri, luminător în suflete și strălucit în opera de muncă și de cărmuire și pe care îl rugăm să ierte stângăciile noastre și să nu ne lipsească, pentru ele, nici în viitor, de înțeleptele Înalt Prea Sfinției Sale sfătuiri.

Vom mulțumi apoi I. P. S. Firmilian, Mitropolitul Olteniei, al cărui sufragan suntem, pentru toată osteneala luată și cuvintele bine spuse aci.

Vom mulțumi apoi I. P. S. Arhiepiscop Sebastian și P. S. Episcop Antim, pentru căldura îmbrățișărilor în acest prilej festiv.

Vom mulțumi Onoratului Guvern, Înalților dregători ai Statului, reprezentați aci prin Dl. Prof. Nistor, Secretar general la Ministerul Cultelor, Prea Cucernicului Rector al Institutului Teologic, înfățișătorilor diferitelor autorități și tuturor binevoitorilor care ne-au arătat și astăzi prietenească prețuire.

Tuturor le urăm și rugăm pe Dumnezeu să vegheze El asupra liniștei sufletești și să le hărăzească El viața fericită, ca răsplată pentru oboseala plină de iubire pe care au luat-o venind la noi să ne cinstească, să ne povățuiască, să ne mângâie și să ne întărească și pentru munca neobosită ce fiecare depune pentru bunul spor al Bisericii Ortodoxe și al patriei noastre scumpe.

Și acum, Tu, «Doamne, Doamne, caută din cer și vezi și cercetează via aceasta pe care a sădit dreapta Ta și o desăvârșește pe ea», căci noi «Crucii Tale ne închinăm Stăpâne și Sfântă învierea Ta o lăudăm și o slăvim». Amin.

Sărbătoritul praznic, s'a încheiat prin înconjurarea Catedralei, cu racla cu sfintele moaște ale Muceniței Filofteia, purtată pe umeri de soborul preoților și urmată de înalții ierarhi, de oaspeți și marea mulțime a credincioșilor.

DESCHIDEREA CURSURILOR LA SEMINARIILE MONAHALE

LA MĂNĂSTIREA NEAMȚ

În zilele de 5, 6 și 7 Februarie a. c., obștea călugărilor dela Mănăstirea Neamț a trăit clipe de întreită prăsnuire și de mare bucurie duhovnicească. Întâi, pentru că în amurgul serii de Sâmbătă 5 Februarie, au avut prilejul să întâmpine pentru întâia oară, după alegerea în Scaunul de Patriarh al Țării, pe I. P. S. Justinian, care, precum se știe, este și ocârmuitorul firesc al acestei stavropighii; al doilea, pentru că în ziua de Duminică 6 Martie, a avut loc deschiderea Seminarului Monahal înființat acum aici și al treilea, pentru că Luni 7 Februarie, însuși I. P. S. Patriarh Justinian a cinstit începerea cursurilor, luând parte la cele dintâi ore care s'au ținut în acea zi la Seminar.

Sosind dela București cu mașina, Sâmbătă în amurgul serii, când o ninsoare liniștită așternuse pe culmile din zare și pe poenile din jurul mănăstirii un veștmânt alb, ca pentru un oaspete ales, întreg soborul mănăstirii a întâmpinat pe I. P. S. Patriarh după datina și rânduiala noastră bisericească. Cu acest prilej erau de față: P. S. Episcop Dr. Partenie Ciopron, Directorul Seminarului Monahal, P. P. S. S. Arhieriei Prof. Athanasie Dincă Bârlădeanu și Pavel Șerpe Ploșteanu, P. C. Stareț Arhim. Melhisedec Dimitriu, P. C. Arhim. Teoctist Arapaș, Exarhul Mănăstirilor din Mitropolia Moldovei, P. C. Consilier Referent Gh. Pașoi, dl. Prof. Justin Moiescu, etc.

După intrarea în biserică s'a săvârșit un Polihronion. Apoi P. C. Stareț Melhisedec a urât I. P. S. Patriarh Justinian bună sosire în lavra dela Neamț, încredințându-l de cea mai deplină supunere și ascultare din partea viețuitorilor din mănăstire.

A răspuns I. P. S. Patriarh Justinian, care în cuvinte calde, a dat multe sfaturi și îndrumări părinților călugări și fraților, îndemnându-i la muncă necontenită, la supunere și ascultare.

Duminică dimineața, după săvârșirea slujbei Sfintei Liturghii de către Prea Sfințitul Episcop Dr. Partenie Ciopron, înconjurat de un măreț Sobor, a avut loc deschiderea cursurilor Seminarului Monahal, în Trapeza mare a Mănăstirii.

Mai întâi a luat cuvântul P. C. Arhim. Melhisedec, Starețul Mănăstirii Neamț, arătând bucuria și cinstea deosebită de care s'a învrednicit această Mănăstire, prin vizita I. P. S. Patriarh și așezarea noului Seminar Monahal aici. Drept mărturie a acestor lucruri a prezentat în dar, din partea obștei Mănăstirii, o icoană a Maicii Domnului, sculptată în lemn și înrămată în argint, lucrată de doi călugări viețuitori în Mănăstire.

După cuvântarea P. C. Arhim. Melhisedec, a luat cuvântul P. S. Episcop Dr. Partenie Ciopron, Directorul Seminarului, rostind următoarele:

«Trăim vremuri de mari prefaceri sociale, care au ca scop de a pune o nouă rânduială în lume, de a asigura tuturor celor ce muncesc dreptul la o bucată de pâine mai bună, de a așeza pe fiecare la locul pe care-l merită.

Biserica a trebuit să-și precizeze poziția, să-și justifice existența și să arate care este aportul pe care-l aduce pentru binele omenirii.

Biserica noastră a fost a poporului; a trăit strâns legată de popor, prin cler, iar poporul și-a găsit totdeauna mângâiere în Biserică.

Un sector foarte însemnat în ogorul Bisericii noastre l-a ocupat monahismul. Mănăstirile sunt, mai ales aici în Moldova, cele care au dezvoltat cultura, care au dat alinarea de suferințe și ajutorarea celor în nevoi. Din tinda mănăstirilor a plecat cuvântul scris în limba română.

Dar pentruca mănăstirile să-și îndeplinească rolul lor, ele trebuie să fie în pas cu vremea. Orice instituție, dacă nu-și arată în chip dovedit care e menirea ei, rămâne în urmă, iar cine rămâne în urmă, riscă să fie călcat în picioare.

Iată de ce s'a socotit necesară o școală pentru pregătirea viitorilor călugări. Fericită inspirație a avut stăpânirea noastră

bisericească, atunci când a ales ca loc al acestei școli, Mănăstirea Neamț, cea mai veche mănăstire, cu rol așa de mare în trecutul Bisericii noastre și care a dat țării atâția ierarhi și cărturari de seamă.

Vedem că i s'a dat acestei școli o atenție cu totul deosebită. Am putea spune, fără precedent, orânduindu-i-se un întreg sobor de arhieriei ca profesori, care să-i dea o garanție că va fi o școală temeinică.

Noi, care avem cinstea de a fi profesori la această școală, aducem aici experiența noastră din țară și străinătate, experiența din diferite dregătorii. Aducem râvna de a lucra, ca să putem produce cât mai multe roade. De aceea rugăm să ni se dea tot sprijinul, ca munca noastră să nu fie în zadar.

Școala aceasta stă sub egida mănăstirii, este fiica mănăstirii, face parte din trupul mănăstirii. Să nu fie socotită o povară pentru mănăstire, ci o cinste și deaceia suntem încredințați că i se va da tot sprijinul.

Mulțumim Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian că a cinstit deschiderea acestei școli și-L rugăm s'o aibă neconținut sub ocrotire.

Fie ca bunul Dumnezeu să ne binecuvânteze cu harul Său, pentru ca roadele acestei școli să fie cât mai alese».

În numele elevilor Seminarului Monahal a vorbit fratele Vornicescu, care în cuvinte într'aripate de avântul tinereții, a arătat bucuria ce o au vlăstarele călugărești din mănăstirile noastre prin înființarea acestei școli, menită să deschidă cărări noi de lumină în viața Bisericii noastre. Aduce apoi smerite mulțumiri Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian pentru grija deosebită ce o poartă monahismului românesc, prin înființarea atâtor școli mănăstirești. În încheiere spune că Seminarul dela Neamț va fi pentru schiturile și mănăstirile din țară un buciom al vremurilor de înnoire și o vatră caldă de învățatură în duhul apostolatului social, către care sunt îndrumați acum și monahii.

La sfârșit, Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a răspuns prin următoarea cuvântare:

«Adânc emoționat de solemnitatea aceasta așa de măreață, cum nu m'am putut aștepta că poate fi cu ocazia deschiderii Seminarului monahal, să-mi dați voe să încep cu sfaturi în legătură cu viața duhovnicească a lavrei dela Neamț și cu rostul Seminarului Monahal de aici.

Datorez mai întâiu o mulțumire obștei Mănăstirii Neamț pentru atenția arătată, dăruindu-mi icoana Maicii Domnului lucrată de cei doi nevoitori ai acestei mănăstiri, monahul Silvestru Urmă și fratele Timoftei, care au căutat să-și pună toată iscusința lor pentru sculptarea acestei icoane, în fața căreia se închină monahii acestei mănăstiri și la care vin să se roage credincioșii din întreaga Moldovă. Voiu păstra-o ca o scumpă amintire, și va fi pentru mine o întărire în clipele de reculegere sufletească și de rugăciune în aceste vremuri de adânci prefaceri sociale pe care le trăește și Biserica noastră, care este nevoită să-și adapteze munca ei, gândirea, sistemul de organizare, ca să fie în pas cu vremea.

Icoana Maicii Domnului ne amintește permanent o realitate istorică și anume aceea în care Dumnezeu s'a coborât din ceruri și a luat trup omenesc din Fecioara Maria, trăind în mijlocul oamenilor ca să-i împace cu Dumnezeu și să-i ridice din păcatul în care-i adusese Adam. Mântuitorul Hristos a trăit pe pământ, a învățat o lege nouă, o credință nouă, o viață nouă. Această lege este Sf. Evanghelie, care trăește în Biserică și durează de 2000 de ani.

Mulțumesc obștei pentru această atențiune și făgăduesc că mă voiu gândi la ei totdeauna și când în rugăciunile mele voiu îngenunchia înaintea acestei sfinte icoane pentru întărirea slabelor mele puteri și ajutorarea Bisericii românești, îmi voiu aminti și de frații din soborul dela Neamț.

Mulțumesc Părintelui Stareț Melhisedec pentru asigurările date în numele obștei, pentru curăția vieții obștei dela Neamț. Se știe că pentru strădania lor în diferite laturi, viețuitorii dela Neamț au fost totdeauna o pildă. De aceea sunt dator să mulțumesc atât pentru munca de care dau dovadă călugării, cât și pentru duhul împăciuitor cu care sunt conduși și îndemnați la lucru de părintele stareț.

Eu binecuvintez pe viețuitorii acestei mănăstiri și mă voiu

ruga neîncetat lui Dumnezeu să-i aibă sub sfânta lui pază și ocrotire.

Prea Sfințitul Episcop Partenie, Directorul Seminarului Monahal de aici, a arătat rostul măreț al acestei școli care va fi a tuturor călugărilor din țara noastră, fiindcă pentru toți, numai Seminarul de aici va funcționa sub conducerea și îndrumarea Prea Sfințiilor Arhieriei, trimiși ca profesori de Sf. Sinod, spre împlinirea acestei nobile misiuni, dela care Biserica noastră așteaptă cu nerăbdare și cu nădejde cele mai bune roade pentru viitorul monahismului românesc.

Prea Sfinția Sa a amintit despre rosturile pe care le are azi monahismul românesc. Sunt foarte liniștit și foarte mulțumit, fiindcă a amintit tocmai despre ceea ce dorește și Sf. Sinod ca să desăvârșască în viața Seminarului de aici și anume pregătirea viitorilor monahi în duhul disciplinei și al ordinei.

Prea Sfințitul Partenie are o experiență destul de bogată în domeniul disciplinei și al ordinei, precum și o pregătire aleasă în domeniul științelor teologice. Deasemenea și în rândul Prea Sfințiilor Arhieriei sunt unii care și-au făcut cultura în străinătate, iar alții sunt meșteri în arta cântărilor bisericesti. Fiecare este cu darul său pe care va ști să-l împartă elevilor ce vor urma la această școală. Așa dar, nu la întâmplare și fără rost a trimis Sf. Sinod pe Vlădici ca profesori aici, iar misiunea pe care urmează să o înfăptuiască Prea Sfințiile Lor nu se mărginește doar la Seminarul dela Neamț ci ea se va resfrânge și în viața monahismului românesc, sortit unei îndrumări și unor rândueli noi.

Noi pregătim viețuitori noi, cu alt duh și altă îndrumare la muncă, pentruca Biserica noastră să-și poată continua misiunea ei, fără să aibă nimic de pierdut. Când Biserica s'ar găsi fără forme noi într'o viață nouă, ar fi primejdie și grea cumpănă pentru ea. Dar, când prin Seminarul acesta dela Neamț am pus piatra unei temelii noi, a unei vieți noi pentru monahismul românesc, primejdia aceasta este înlăturată. Fiind unul pe țară, vom putea urmări mai ușor dezvoltarea lui. Pe de altă parte vom fi liniștiți știind că am pus aici cârmaci încercați, cârmaci liniștiți, care vor pregăti pe viitorii călugări ai mănăstirilor noastre în duhul unei vieți noi.

Când vorbesc de o viață nouă, vom face unele precizări: Cred că fiecare cunoașteți moneda de mare preț azi, care întreține viața popoarelor și a neamurilor. Aceasta este munca. Deaceea munca va fi organizată în toate mănăstirile noastre. Toată lumea va fi încadrată în mănăstirile noastre pentru muncă. Munca n'a fost niciodată despărțită de rugăciune, ci a fost o îndeletnicire permanentă într'un fel sau altul a călugărilor. Așa cum rugăciunea fără muncă nu dă roade, tot astfel nici munca fără rugăciune nu poate da roade bune.

Deci organizarea cea nouă este încadrarea mănăstirilor în muncă, potrivit spiritului nou ce domnește în sufletul poporului nostru, care va fi sortit pieirii dacă nu lucrează, după principiul exprimat de Sf. Apostol Pavel, când spune: «Cine nu lucrează să nu mănânce».

În mănăstirile noastre, după rânduiala Sf. Sinod, nu va mai intra nimeni în monahism, dacă nu cunoaște o meserie, dacă nu are școala de calificare și dovada că știe o meserie. Seminarului monahal de aici îi precede o întreagă serie de școli mănăstirești cu ateliere de lucrări practice. Pe viitor, toți viețuitorii unei mănăstiri vor fi datori să se încadreze, pe grupe, într'un atelier, unde să lucreze ca să producă și să mănânce.

Așa dar, nu venim cu nimic nou, decât aplicăm principiul Sf. Pavel, încadrându-ne în duhul cel nou de azi, când toți suntem datori să ne afirmăm prezența în câmpul muncii. Urmează deci, că orice călugăr, tânăr sau bătrân, va fi pus la muncă; bine înțeles, fiecare după puterile lui, spre a putea agonisi traiul de toate zilele. Unii în biserică la rugăciune, alții în atelier la lucru, cu toți trebuie să aducem cele de folos unei obști mănăstirești.

În felul acesta, noi nădăjduim să dăm monahismului nostru un zel nou, un îndemn nou, un rost nou. Înțelegerea acestor lucruri am găsit-o și la conducătorii noștri de azi. Ea urmează să fie avută în vedere și la noua organizare a mănăstirilor. Dar nu numai înțelegere, ci chiar și sprijin am găsit pentru noua organizare a mănăstirilor noastre.

Incepând de azi punem o doua temelie la reorganizarea monahismului nostru: prima am pus-o acum o săptămână când am deschis Seminarul de călugărițe dela Mănăstirea Plumbuita. A doua am pus-o azi aici, iar pe cea de a treia o vom pune prin în-

temeierea Seminarului monahal la Mănăstirea Agapia. In felul acesta nădăjduim să pregătim pe adevărații monahi ai noii vieți și ai noii rândueli mănăstirești, ca astfel monahismul nostru să fie înălțat și îndrumat spre rosturile lui firești.

Voiu mai da o lămurire și asupra unui semn de întrebare, care se pare că stăruie în mintea unora. Acest semn de întrebare este asupra doctrinei materialiste de care se conduce Statul nostru astăzi. Unii socotesc doctrina materialistă ostilă doctrinei noastre creștine. Noi însă judecăm pe oameni după faptele și înfăptuirile lor. Noi judecăm doctrina după rânduelile sociale pe care le așează în viața oamenilor și a popoarelor. Putem noi oare să nu recunoaștem că în aceste noi așezări sociale nu s'au pus în practică cele mai sacre principii ale Evangheliei? Că prin noua împărțire a bunurilor nu s'a repartizat o dreaptă folosire a lor, excluzându-se exploatarea? In ele, precum vedem, sunt și învățături pe care le găsim la Sfinții Părinți, ca Ioan Hrisostom, Grigorie de Nazians și Vasile cel Mare. Putem noi să nu recunoaștem că de 2000 de ani Biserica a sfătuit pe bogați să-și adune comorile în cer, iar nu pe pământ? Putem noi să nu recunoaștem că am spus oamenilor, că ei nu sunt decât administratorii acestor averi, iar nu stăpânii lor?

Văzând aceste lucruri, să fim loiali și să recunoaștem conducerii Statului nostru nu numai că a adus liniște între oameni, care își vor avea existența asigurată, că vor trăi din rodul muncii lor cinstite, ci și că li s'a asigurat libertatea religioasă.

S'a spus altă dată de peste hotare, că în asemenea situații, în care ne găsim azi, nu va mai fi libertate religioasă. Dar vedem, că după 4 ani nu numai că suntem liberi, nu numai că n'am fost stânjeniți în ce privește cultul și credința, nu numai că Biserica a fost exceptată dela anumite sarcini, nu numai că am fost sprijiniți prin înființarea acestor școli monahale, institute teologice și școli de cântăreți, ci Statul ne-a și garantat libertatea religioasă prin noua Constituție a Republicii Populare Române.

In situația aceasta putem noi să nu fim în fruntea poporului și să nu-l îndrumăm? Datoria pe care o avem este să ne arătăm folositori conducerii noastre de Stat și să nu rămânem în urmă, să fim striviți, ca unii care n'am mai fi de folos.

Am vrut să lămuresc aceste lucruri ca să împrăști îndoiala care va mai fi existând în sufletele vreunora.

Biserica noastră a trăit anul trecut cele mai frumoase clipe și a săvârșit cel mai măreț act din Ortodoxie. Este vorba de întoarcerea la sânul Bisericii mame a fraților greco-catolici, care au fost răpiți cu amăgiri deșarte și cu făgădueli neîmplinite acum 250 de ani și de repunerea Bisericii ortodoxe române în drepturile ei firești. De 20 de ani conducătorii Bisericii noastre cereau conducătorilor țării să anuleze Concordatul cu Roma, prin care Biserica noastră ortodoxă, care era dominantă ca Biserică a mării majorități a poporului, fusese pusă în inferioritate față de cultul romano-catolic, de către regii catolici care sprijineau pe cei de o credință cu ei. Dar datorită înțelegerii conducătorilor de azi, concordatul a fost anulat și am fost puși pe picior de egalitate cu celelalte culte. Noi niciodată n'am cerut ceva numai în numele Bisericii ortodoxe, ci orice revendicare am făcut-o în numele tuturor cultelor din țara noastră.

A urmat apoi actul măreț în care au nădăjduit moșii și strămoșii noștri și anume ștergerea suferințelor de 250 ani de teroare și chin deslănțuite de împărații Habsburgi, care juraseră Papei că vor lichida pe toți «ereticii» din imperiul lor. Cum și-au îndeplinit ei acest jurământ ne stau mărturie documentele de acum 250 de ani, când în temnițele dela Kufstein și-au dat sfârșitul atâția nenorociți de preoți și credincioși români, care au îndrăznit să se împotrivescă unirii cu Roma. În temnițele dela Vatz, Seghedin și Cluj alții și-au încheiat viața pentru vina că n'au vrut să lepede Ortodoxia. Chiar episcopul Inochentie Klein a stat 32 de ani în temnițele dela Roma, de unde scria fraților săi că «va veni ziua când Dumnezeu îi va elibera de robie și de uniație».

În timpul împărătesei Maria Tereza, 368 de schituri și mănăstiri au fost dărâmate cu tunuri sau arse de generalul Bukow, care le-a șters de pe fața pământului și a izgonit din ele pe călugări, iar pe cei ce s'au împotrivit i-a ridicat cu forța și i-a închis în temnițe.

Toate aceste prigoniri, deslănțuite timp de 250 de ani, au încetat vara trecută prin actul de reîntregire. Este drept, n'au venit toți la sânul Bisericii ortodoxe și nici nu doream să vină toți, fiindcă nu aveam nevoie de cozile de topor dela Roma și

nici de lupii îmbrăcați în piele de oaie, ci aveam nevoie de popor. Au mai rămas vre-o 25 de inși dintre vârful conducătoare, care stăruie în supunerea lor față de Roma. Noi am crezut la început, că ei nu pot veni din stări de conștiință. În urmă am aflat că erau prea amestecați în acte subversive și în chestiuni de valută cu bani străini primiți de peste hotare, așa încât dacă ar fi venit ne-ar fi compromis. Fiind puși în slujba imperialismului american, vor da seama de faptele lor, așa cum vor da seama și cei din rândurile noastre, dacă se va găsi vre-unul.

Trebuie să mai spun, că am trăit clipe mărețe când am aflat, că pe unii preoți greco-catolici i-a amenințat poporul că îi izgonește din sate dacă nu trec la Ortodoxie, iar pe Episcopi i-a somat să plece din scaune dacă nu leapădă uniația. Sunt unii care au voit să facă pe martirii, dar nu li s'a dat prilejul. Au fost apoi sate prin Ardeal unde preotul unit a rămas pe loc, fără să i se întâmple nimic, în timp ce preoții ortodocși au fost urmați de tot poporul.

Trebuie, așa dar, să aveți nădejde în viitorul neamului nostru, din aceste acte pe care le-a trăit Biserica noastră anul trecut. Suntem așa de hotărâți de a merge înainte, încât nu vom ceda până nu vom izbuti să readucem la sânul dreptei credințe pe toți aceia care au fost răpiți de agenții de peste ocean, baptiști, adventiști și alți sectari. Am cerut să ne fie dați înapoi, de bună voie, cei 500.000 de români catolicizați din secuime care pentru 2 jugăre de pământ au fost robiți și ținuți înstrăinați de dreapta lor credință de atâta timp.

Iată pentru ce am ținut să vă lămuresc asupra unor probleme și să vă îndemn să înlăturați din sufletul cuvioșilor voastre anumite îndoieli și să fiți încrezători în conducerea Bisericii noastre, care n'are altă țintă, decât de a întări această Biserică și de a priveghea neconținut pentru îndeplinirea rosturilor ei firești în sânul poporului nostru.

Iubiți elevi,

Reprezentantul vostru a vorbit foarte frumos despre rostul didactic al acestui seminar; dar trebuie să știți că noi nu pregătim aici decât călugări. Așa că toți elevii acestui Seminar, pe care îi vom socoti vrednici, vor fi tunși în monahism.

Asupra pregătirii voastre veți lua cunoștință din programul școlii, când Prea Sfințiții Arhierei Profesori vă vor dărui din cunoștințele lor și vă vor lumina calea spre drumul acesta al credinței în Dumnezeu și al slujirii sfintei noastre Biserici. Măine veți fi toți luminătorii acestei credințe și slujitorii acestei Biserici. Ca să puteți corespunde misiunii voastre, cred că încă de pe acum va trebui să se cimenteze în sufletul vostru o credință puternică în viitorul Bisericii și al monahismului nostru românesc. Când veți îmbrăca haina călugărească, atunci veți fi încredințați de rostul Bisericii și al monahismului în viața poporului nostru.

Să vă dau acum și un sfat: fiți ascultători și vă încadrați în ordinea și disciplina ce se va pune în școală, fiindcă eu sunt pentru ordine, disciplină și rânduială, față de care nu îngădui nici o abatere. Pentru cel mancitor și supus merg până acolo, încât îl socotesc ca pe un frate. Dar pe cei ce îmi stă în cale, prin lene și neascultare, eu știu să-l înlătur cu sabia autorității.

S'a întâmplat ca din cei 40 de monahi trimiși în misiune să fie doi care n'au dat ascultare și atunci ei au fost aspru sancționați.

Să vă gândiți neîncetat la această disciplină și ordine, care trebuie să domnească nu numai în școala voastră, ci și în întreaga mănăstire. Deaceea am trimis aici pe făclierii, care să vă lumineze mințile în această școală și dela care să primiți nu numai binecuvântarea arhierescă, ci și îndrumări folositoare pentru viața voastră.

Doresc tot succesul Prea Sfințitului Episcop Director Partenie, profesorilor și elevilor acestui seminar și le făgăduesc că nu-i voi uita în rugăciunile mele, când voi cere dela Dumnezeu să le dăruiască spor la lucru și puteri de a lumina monahismul nostru românesc. Din partea mea vă asigur de tot sprijinul, încredințat deplin că prin ceea ce am făcut noi astăzi, am dat un strălucit far de lumină pentru monahism. Rog pe Dumnezeu să apere această școală de răutatea vicleanului, care încearcă mai ales pe călugări.

Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu noi cu toți».

G. I. M.

LA MÂNĂSTIREA PLUMBUITA

În ziua de 30 Ianuarie a. c. Mănăstirea Plumbuita, azi Metoc al Mănăstirii Stavropighiale «Acoperemântul Maicii Domnului» Bistrița -Vâlcea și-a redeschis porțile, pentru luminarea monahiilor Bisericii noastre străbune.

După săvârșirea Sfintei Liturghii în Paraclisul Metocului (Biserica fiind în reparație) s'a săvârșit Te-Deum în sala de primire, fiind prezenți: P. S. S. Pavel Șerpe, P. C. Părinte Consilier D. Cristescu-delegații I. P. S. S. Patriarh, Maicile Starețe dela diferite Mănăstiri, cari și-au adus eleve la Seminar, elevele, credincioșii, cari au luat parte la Sf. Liturghie, Maica Teodosia Gologan și întregul corp didactic, format din 2 Părinți Profesori și 7 Maici Profesoare.

Maica Patricia Codău, directoarea Seminarului, urând bun venit delegației I. P. S. S. Patriarh, a arătat rostul înalt al Mănăstirilor și menirea deosebită a Seminariilor monahale, înființate prin înțelepciunea și înalta râvnă a I. P. S. S. Patriarh Justinian.

P. C. Părinte Consilier Cristescu și P. S. Pavel Șerpe, au arătat situația îmbucurătoare a Bisericii Ortodoxe Române, care datorită deplinei libertăți acordate de Constituția R. P. R. își pregătește elementele în aceste Seminarii, aflate sub directa conducere a Bisericii noastre.

După masă, la ora 4, sosește I. P. S. S. Patriarh Justinian, cu o suită formată din trei Arhieri, Consilieri arhiepiscopali și patriarhali.

După binecuvântarea dată în paraclis, I. P. S. S. Patriarh cu întreaga suită este condus de sobor în sala de primire, unde Maica Directoare urează Inalților oaspeți bun venit și mulțumirea în vederea reșezării monahismului în vechiul său rost și, în mește I. P. S. S. Patriarh pentru înalta străduință ce depune, deosebi, pentru deosebita grijă ce poartă obștei monahale «A. M. D.» Bistrița-Plumbuita.

I. P. S. S. Patriarh, răspunzând Maicii Directoare, a arătat misiunea ce revine Mănăstirilor și a subliniat scopul, în vederea căruia au fost înființate Seminariile monahale.

După aceea Inalții oaspeți au fost invitați la tradiționala agapă, unde I. P. S. S. a povestit corpului profesional călătoria.

făcută în vara anului trecut la Moscova, precum și primirea de înaltă prietenie, pe care au făcut-o delegației române P. S. S. Arhieriei ai Mării Rusii.

După binecuvântarea dată de I. P. S. S. Patriarh pentru începutul bun al Școalei, Înălții oaspeți se retrag, fiind conduși de Corpul didactic, de Maicile Starețe și de eleve cu imnul patriarhal.

LA MÂNĂSTIREA VĂRATEC

În înalta grijă pe care permanent o poartă pentru organizarea și funcționarea învățământului teologic și monahal din Biserica noastră Ortodoxă Română, potrivit prevederilor noului Statut al ei, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, ca în toate celelalte împrejurări de acest fel, a ținut să ia parte personal la festivitatea prilejuită prin deschiderea cursurilor Seminarului monahal de călugărițe din Sf. Mănăstire Văratec, Jud. Neamț, care a avut loc în ziua de 20 Martie a. c.

Ca și marele său predecesor, Mitropolitul Grigorie al patrulea al Ungro-Vlahiei, care purta desăgii cu cărți de învățătură și slujbă bisericească, răspândind pretutindeni lumina cuvântului dumnezeiesc, tot așa și I. P. S. Patriarh Justinian a pornit spre drumul către noua pepinieră duhovnicească cu traista încărcată de merinde duhovnicească, încă din ajunul plecării, I. P. S. Sa pregătind cărți, cumpărate personal și cu sârg adunate dela diferite librării și de prin biblioteci bisericești, dăruind noului stol de ucenice duhovnicești carte de învățătură de suflet folositoare.

Încărcat ca o albină cu faguri de miere și ceară de lumină, I. P. S. Sa a pornit în dimineața zilei de 19 Martie, spre întinșul Neamțului, cel cu atâtea mari și frumoase mănăstiri, cel cu atâtea vetre scumpe de cultură bisericească ortodoxă. Plin de vioșie și de optimism robust, ca în toate faptele vieții I. P. S. Sale, Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, a pornit la acest lung și obositor drum, cu convingerea nestrămutată că orice osteneală și trudă a I. P. S. Sale vor fi o piatră la temelia marilor idealuri ale Ortodoxiei noastre românești, idealuri la care inima sa bună și gândul său luminos vibrează neîncetat. În acest

drum, I. P. S. Sa a fost însoțit de către Părintele Dumitru Cristescu, Consilierul Cultural al Sf. Arhiepiscopii a Bucureștilor.

La Mănăstirea Văratec, la această mare lavră unde-și duc viața peste 600 de călugărițe, I. P. S. Patriarh Justinian a sosit la orele 4 în după amiaza zilei, poposind în acest așezământ duhovnicesc, unde, în cele patru biserici din incintă, se proslăvește Dumnezeu și este rugat pentru mântuirea tuturor, prin cântări și psalmi, din glasuri îngerești de maici.

În sunet de clopote ce răscolesc adânc în inima codrului de brazi, I. P. S. Patriarh Justinian este primit cu toată evlavia de către tot soborul mănăstiresc, în frunte cu venerabila maică stareță.

În ziua următoare, după săvârșirea Sfintei Liturghii de către întregul sobor al preoților mănăstirii, la care a asistat I. P. S. Patriarh, tot soborul, împreună cu credincioșii cari au fost de față, au trecut în sala de cursuri, unde a avut loc festivitatea deschiderii noului seminar. S'a săvârșit sfințirea apei, după care într'o caldă atmosferă duhovnicească, cuvioasa maica Veronica Constatinescu, directoarea seminarului, a rostit următoarea cuvântare:

*Inalt Prea Sfințite Stăpâne,
Prea Cuvioase Maice Starețe,
Prea Cuvioși Părinți, Prea Cuvioase Maici
Dragi eleve!*

Principiile de conducere ale societății umane, fie în mic, fie în mare, ale grupărilor sociale, ale oricărei colectivități omenești, în genere, au fost stabilite după idealul de viață al acelei colectivități.

Evoluția omului este în strânsă legătură și cu evoluția sa morală.

Viața popoarelor culte este guvernată, pe lângă legile scrise, de un sistem de obligații, privitoare la raporturile dintre membrii lor, pe care toți sunt datori să le respecte, ori unde, ori când și în orice împrejurări.

Creatorul acestor obligații, al căror miez este respectul de om pentru om, care a ajutat la propășirea civilizației, este Iisus

Hristos. Cele mai înalte principii de morală, sunt principiile formulate de Domnul nostru Iisus Hristos, prin cuvintele: Milă-Dreptate-Adevăr-Iubire-Pace.

Recunoașterea dreptului la existență a fiecărui om, prin urmare respectul vieții lui și a tot ce-i este necesar ca să poată trăi, simpatia pentru suferințele fiecărui om și prin urmare dorința de a le ușura; simpatia pentru năzuința firească a fiecărui om de a propăși pe cât cu putință, în toate direcțiile, de a-și îmbunătăți viața, apelând pentru toate acestea și la sensibilitatea spirituală a omului.

Oare nu este Hristos Acela, care a adus pe pământ principiul egalității oamenilor, ca fiind frați între ei, având cu toții un singur Creator, pe Tatăl Ceresc? Oare nu este Hristos Acela care a spus că în fața Tatălui Ceresc nu este împărat și sclav, ci una suntem cu toții? Oare nu este Hristos Acela care în loc de «dinte pentru dinte și ochi pentru ochi», a cerut să iubim pe vrăjmașii noștri, vrând să stârpească prin aceste cuvinte ura dintre oameni, ca o condiție esențială a păcii în omenire, creatoare de valori morale, garanția fericirii vieții pe pământ. Dar pentru înțelegerea acestor principii este nevoie de o dezvoltare intelectuală, fără de care nu putem avea o dezvoltare morală, după învățăturile Mântuitorului nostru. Ignoranța și teama coboară religia noastră atât de sublimă, la nivelul superstițiilor, caracteristice primitivilor.

Pentru această dezvoltare intelectuală a monahismului nostru românesc, ați fost trimis de Dumnezeu Înalt Prea Sfinția Voastră, pentru ca să fiți cel dintâi Ierarh, în istoria Bisericii Ortodoxe Române, care să puneți bazele seminariilor monahale de călugărițe din care trebuie să izbucnească în afară, pline de viață, principiile mărețe ale Bisericii lui Hristos.

Pregătirea culturală a călugăriței, va schimba cu totul fața mănăstirilor noastre, care trebuie să alcătuiască un tot armonic: cu rost munca, cu rost rugăciunea. O mănăstire nu-și poate neglija Biserica, pentru alte ocupații, căci ar însemna să lase în părăsire elementul principal care a constituit-o și nu s'ar mai putea numi mănăstire. Munca trebuie să fie întărită prin rugăciune, numai așa călugărul poate fi un muncitor de folos: el cu ochii sufletului la cer și Dumnezeu cu binecuvântarea Sa aplecat spre mâinile lui. Munca călugărului trebuie să fie sâr-

guitoare, tăcută, ca încă o slăvire adusă Cerului. Cine lucrează vorbind, aducând vești despre lucruri care nu privesc viața monahală, vorbe care duc la limbuție, la clevetire, acela întoarce dela el privirea lui Dumnezeu, întunecă lumina ce trebuie să-i vină de sus, se scufundă în întuneric. Când monahul, pe motiv de luptă pentru existență, uită de obligațiunile pentru care a intrat în mănăstire, acea mănăstire este pe ducă. Mănăstirea care lucrează cu ordine, cu metodă, cu disciplină, acea mănăstire se întărește și din punct de vedere duhovnicesc și din punct de vedere material, căci în cea mănăstire mintea nu hoinărește, nu se risipește în gânduri flușturatice, lucrul ei este cu temei și viața ei este o mărturie a Adevărului și a Virtuții. Munca în mănăstire nu trebuie să preocupe pe călugăr, numai cât privește nevoile de viață pentru el. Pentru călugăr este rușinos dacă-și ocupă timpul numai cu grija la agonisire pentru el și cei din chilia lui; și dacă el crede că a fi în mănăstire este numai pentru pacea și tihna lui personală. În muncă trebuie să fie și un fapt doveditor de dragoste și milă — spune Sf. Pahomie — care pe lângă ocupațiile sale duhovnicești, cultiva o grădiniță de legume și curmalii, dar nu numai pentru hrana sa, ci și pentru săracii și străinii care veneau să-i ceară adăpost și hrană.

Sf. Vasilie cel Mare avea grijă ca, în fiecare mănăstire înființată de el, să fie case pentru săraci și bolnavi, în care îngrijirea acestora era încredințată călugărilor. Călugărul trebuie să înțeleagă că, în societatea țării cărei aparține, nu poate fi un inutil, un înapoiat, un egoist.

Dar între toate ogoarele de muncă ale monahului, ogorul învățaturii a fost dat uitării, tocmai în aceste timpuri când civilizația este în așa progres; deosebit de timpurile trecute când monahul era purtătorul luminii și răspânditorul ei în lume.

Sfântul Pahomie avea în mănăstire școli pentru copii, iar Sf. Trifilie, ucenic al Sfântului Spiridon, avocat și director al unei școli de drept, spunea în lecțiile sale: «nu-i mai mare nenorocit decât călugărul fără de carte». Și din viața tuturor marilor stâlpi ai primelor veacuri ai Bisericii Creștine, toți au fost oameni învățați. «Știința trebuie să meargă mână în mână cu sfințenia în mănăstiri. Această îndoită lumină folosește călugărului și spre luminarea noroadelor și spre luminarea lui», spuneau ei.

Sfântul Antonie cel Mare și Sf. Pâhomie obligau pe tot călugărul să învețe carte. În chinovia Sfântului Pahomie era o bibliotecă dela care se adăpau călugării.

În viața Sfântului Antonie, scrisă de Sf. Atanasie, se văd îndemnurile Sfântului Antonie către călugări, de a învăța carte.

Sfântul Vasilie cel Mare, în regulamentul de viață monahală alcătuită de el, recomandă cunoașterea adâncă a Sfintei Scripturi, dând și lămuriri cum trebuie interpretată.

Sfântul Ieronim, primul care a tradus Biblia din limba ebraică în latinește, spunea că nu poate admite sfințenia unora, care disprețuiesc munca făcută cu creerul, — «căci, spunea el, în viața desăvârșită, trebuie să se înfrățească știința cu credința».

Acum 1400 de ani, în mănăstiri nu se admiteau stareți fără adânci cunoștințe religioase și culturale, căci, — spuneau ei—că acel care trebuie să conducă, trebuie ca el să aibă mai întâi făclia aprinsă, în suflet și cuget, ca să arate celorlalți Calea, Adevărul și Viața prin care se ajunge la Hristos.

S'au găsit în regulamente monahale din acele vremuri scris: «Tăblița și penița sunt tot atât de necesare pentru călugăr ca și haina și sandala».

Negreșit că se găseau și pe atunci de aceia care erau împotriva învățaturii, și spuneau că învățătura aduce mândrie — dar călugării cu carte au dovedit foloasele ce aduc lumii, prin convertirile ce făceau tocmai cu de acei mai învățați din lume, pe care ei, cu știința lor adâncă, îi combăteau și-i convingeau, aducându-i în staulul Domnului.

De aceea Sf. Ieronim spune: «Studiul teologic luminează mintea și sufletul, este un ajutor puternic în rugăciune. Teologia dă înțelepciune, care vine dela Duhul Sfânt. Acela care nu cunoaște Scripturile, nu cunoaște puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea sa. Necunoașterea Scripturilor este necunoașterea lui Hristos». Și mai spunea Sf. Ieronim: «Când citești Scriptura cu pricepere, atunci Mirele îți vorbește; când te închini, atunci vorbești tu Mirelui».

Sf. Ciprian spune: «Fii sârguitor în a te închina și a ceti adecă vreau să-ți spun: uneori vorbește tu lui Dumnezeu, alteori ascultă pe Dumnezeu vorbindu-ți».

«Căci — spune Sf. Ieronim — a trăi în tovărășia Cărții Sfinte, înseamnă a te iniția la viața cerească; înseamnă a fi aproape intrat întru Impărăția în care Sfinții locuiesc cu Hristos, unde împărățesc împreună cu El în bucurie și pace.

Cu cât monahul se desăvârșește în cunoașterea învățăturilor lui Hristos, cu atât mai mult îi va fi încredințată de Mântuitor porunca ce dase ucenicilor Săi: «mergeți și propovăduiți».

Monahii adevărați, prin a căror străduințe mănăstirea lor a ajuns a fi cămin strălucitor de lumină și căldură, ei mai știu că, dincolo de zidurile cetății este o lume care se zbate în fel și chipuri pe diferite principii — zadarnice dibuiri — spre pace și fericire. Ori, călugărul este apostol al păcii prin mila și înfrățirea propovăduite de Hristos: Câmpul lui de activitate este sufletul omenesc. Cu voința lui tare ca diamantul, cu spiritul său de jertfă până la uitare totală de sine, va sări în ajutorul lor înarmat cu sfintele învățături ale lui Hristos.

Dar, pentru ca monahul să ajungă a fi demn de a lucra în acest câmp de activitate — atât de deosebit — trebuie ca el, mai întâi, să se desăvârșească. Pentru aceasta, viața monahului trebuie să fie pildă continuă de curățenie, modestie, nevinovăție și mărinimie.

Școala noastră monahală rostul acesta îl are.

Din școala noastră vor ieși elementele prin care Biserica lui Hristos să-și răspândească razele sale prin pildă și învățământ, cu care să învioreze inima acelora care le aud, căci știut este că pilda înrăurește mai mult decât cuvintele, cum însuși Mântuitorul spune: «Cuvântul fără faptă, este chimval răsunător».

Fie ca Seminarul nostru să ajungă a da astfel de elemente, spre slava lui Dumnezeu și deplina răsplătire a străduinței Înalt Prea Sfinției Voastre și a Guvernului Țării.

Ascultarea ce mi-a fost încredințată de Înalt Prea Sfinția Voastră, ar fi să o socotesc prea grea pentru slabele mele puteri dar, ca semănătorul să semene ogorul nu trebuie să fie cât ogorul său de lung, ci așteaptă ca la munca sa să răspundă binecuvântarea de sus, tot așa și eu nădăjduesc, că la străduința mea și a noastră a tuturor pe ogorul Domnului și al Țării, Domnul ne va călăuzi cu darul său, cum m'a călăuzit din frageda mea tinerețe, când în Biserica Sa, mă ajuta de-i făceam

sfântul Său chip, pe bolțile Casei Sale. Chipurile sfinte care mi-au fost tovarășii cei mai de aproape și cei de totdeauna, să ne rămâie tuturor îndrumători pe calea Binelui și Adevărului.

Fac un călduros apel către elevele—maici și surori—ale acestui Seminar, să depună toate strădaniile pentru ca cea dintâiu promoție să fie cu adevărat model de muncă, disciplină, dragoste și pace pentru propășirea scumpei noastre Republici.

A urmat apoi luminoasa cuvântare a I. P. S. Patriarh. Justinian, pe care o redăm în întregime:

«Cu ocazia înscăunării noastre ca Patriarh, am expus un program de muncă, privitor la activitatea pe care slujitorii altarelor trebuie să o desfășoare în ogorul Bisericii noastre. În acel program am rezumat gândurile noastre pentru orânduirea și îndreptarea monahismului spre o nouă viață de întărire și de propășire duhovnicească.

Conducătorii Statului, prin Dl. prof. Dr. Constantin Parhon, președintele Marelui Prezidiu al Adunării Naționale a Republicii Populare Române și marele nostru savant, au aprobat acest program cu o deosebită bunăvoință. Monahii trebuie să fie în slujba luminii, culturii și ajutorării societății, spunea Domnia Sa, conduși de spiritul evanghelic al jertfirii de sine pentru binele aproapelui. Clerul monahal, ca și cel de mir, întârea D-sa, trebuie să facă acea școală și să treacă prin focul curățitor și în stare să topească toată zgura unor păcate ale trecutului, redând Bisericii Ortodoxe Române un monahism nou și luminat, care să îmbine viața duhovnicească cu cea socială și culturală.

Sunt de acord, afirma iarăși Dl. Prof. Constantin Parhon, ca monahilor să li se pună la îndemână școli în care să-și cultive spiritul de înțelegere duhovnicească, de muncă constructivă și de disciplină, spre a face să radieze în jurul lor întotdeauna duhul păcii și al dragostei.

Următor acestui program au luat ființă seminariile monahale. Guvernul țării ne-a oferit cinci seminarii, însă noi verificând în deaproape situația pe teren, am constatat că nu avem elevi în deajuns pentru toate cinci și atunci am renunțat la două, luând astfel ființă un seminar pentru monahi la mănăstirea Neamțu, un seminar pentru călugărițe la mănăstirea Plumbuita, amândouă funcționând cu începere din luna Februarie a. c. și

seminarul de călugărițe dela mănăstirea Vărătic, care se deschide acum.

Atunci când am fixat deschiderea acestui seminar, am crezut că ar trebui statornicit la mănăstirea Agapia, unde este și o institutoare. Socoteam că acolo vor fi poate și condiții mai favorabile, cum și un număr mai mare de eleve. Datele stătistice însă au stabilit că cele mai numeroase eleve sunt aci la Vărătic.

Viața unui seminar nu stă în zidul ci în comuniunea sufletească a dragostei, în râvna de a săvârși binele și de a-și pune sufletul pentru ridicarea aproapelui. Acest duh al trăirii pentru Hristos și Evanghelia Sa, se cade să domine o comunitate religioasă.

De acum înainte, atât prin nouile măsuri luate prin Ministerul Invățământului Public, cât și potrivit Statutului de organizare a Bisericii noastre, care a intrat în vigoare încă dela 23 Febr., am oprit tunderea în monahism a celor ce nu prezintă certificat de absolvire a 7 clase și certificat de absolvirea Seminarului monahal, precum și certificat de cunoașterea unei meserii învățate într'unul din atelierele mănăstirii.

Pe baza acestor documente se poate obține primirea în sânul mănăstirii și tunderea în monahism.

Vom avea în viitor elemente mult mai numeroase, însă vom alege pe cele mai bine pregătite, cu viață duhovnicească aleasă și cu prestigiul de muncă și moralitate desăvârșită, fiindcă socotim că numai așa se poate revărșa peste toate mănăstirile duhul cel nou al Evangheliei lui Hristos și al viețuirii în spiritul de viață orânduite de predaniile și canoanele Bisericii noastre dreptslăvitoare.

Prin înființarea acestor seminarii credem să ridicăm nivelul monahismului și suntem convinși că purcedem spre reconstrucția unei noi vieți în mănăstirile noastre.

S'au pus în circulație o serie de svonuri din partea răuvoitorilor, cari au adus oarecare turburare în sânul credincioșilor și în rândurile monahismului nostru. N'au reușit însă. Au fost toți demascați. Conducătorii țării au dat chiar un comunicat cu privire la libertatea religioasă, spre a lămuri poziția Bisericii în activitatea ei. Cu acest prilej s'au lămurit multe lucruri. Nicio dată, ca astăzi, Biserica nu este mai liberă să predice cuvân-

tul Evangheliei și adevărurile veșnice. În trecut preoții au alunecat. Bisericele erau închise, fiindcă preoții erau sustrași de la rosturile lor înalte. Călugării, deasemenea, au fost alături de drum și de marile țeluri ale duhovnicilor alese.

Vrem ca preoții să fie adevărați preoți, și să slujească cu râvnă sfântă altarul, iar călugărul să stea în mănăstire. Preotul să îndrumeze și să învețe poporul din fața altarului. Mănăstirile să fie vetre de lumină pentru cunoașterea și propovăduirea Evangheliei. În același timp, monahii să ia pildă și îndemnuri de urmat de la Sfinți și cuvioși, de la mărturisitorii dreptei credințe și de la toți cei care și-au închinat viața pentru desăvârșirea sufletului și pentru mântuire. Mănăstirile să fie adevărate școli în care, pe lângă învățăturile duhovnicești și pe lângă științe, să se cultive învățătura cea dătătoare de lumină și pentru viața noastră pământească. Este adevărat că este destul de greu să te desprinzi de o tradiție și să devii un om nou, un om al păcii și al dragostei, un om gata de jertfă pentru binele și fericirea aproapelui.

Astăzi poporul trăește o viață nouă. Viața cea nouă a dreptății și a prefacerilor sociale, nu se naște fără dureri. Dreptatea socială care dealtfel apare în fiecare filă a Evangheliei lui Hristos, este preocuparea de căpetenie a lumii celei noi. Bunurile pământești nu trebuie să încătușeze toată ființa omului, care este un chivernisitor al lor, nu un stăpân absolut, lacom și rău. Să nu se lege omul de bunuri trecătoare, iată ce predicăm noi de aproape 2000 de ani. Iov, din cel mai bogat om, a ajuns în cea mai mare strâmtorare și cumplită durere, văzând cum se spulberă nu numai averile și cirezile lui de vite, dar și cum își pierde copilul, părăsit în urmă și de toți prietenii lui de odinioară.

Iubirea de frați, spiritul de sacrificiu pentru binele și fericirea aproapelui răsare ca un ideal nepieritor pe orizontul gândirii și al viețuirii creștine. Deaceea nu trebuie speculat omul de către om.

Biserica lui Hristos trebuie să vadă cu ochi buni transformarea vieții sociale, prefacerile cele noi, care au în vedere fericirea tuturor. Preocupările obștești sunt îmbrățișate cu însuflețire de Apostolii Evangheliei Mântuitorului.

Călugării nu trebuie să rămână ca niște paznici ai unui tre-

cut apus, ci ei se cade să privească cu entuziasm tot ceea ce se săvârșește pentru propășirea obștească pe acest pământ.

Am găsit toată înțelegerea la Guvernul Țării, care sprijină efectiv acțiunea de reorganizare și de înviorare a mănăstirilor. Lucrul însă nu rămâne la suprafață. Este absolută nevoie să se înfăptuiască viața de obște, în colectiv, transformându-se mănăstirile în ateliere, unde să se lucreze covoare, scoarțe românești, alesături de artă, ștife frumoase, care să ducă faimă peste hotarele țării noastre. Cusăturile alese, picturile și tot ceea ce formează mândria gospodinelor noastre, să iasă din mâna călugărițelor.

Ne întoarcem să înfăptuim partea a doua a vieții celei noi în mănăstiri, așa cum o cer și sfintele canoane și interesele naționale. Ni s'a făgăduit un sprijin nelimitat de către Onor. Guvern, pentru a putea începe o viață nouă de muncă în ateliere, de încordare și în această lature a realizărilor practice. Călugărul trebuie să fie sustras vieții de lenevire și vieții de cârtire, bârfire. Munca și rugăciunea să fie cei doi luceferi spre care să graviteze toată ființa unui monah, desprins de lume, nu ca să vegeteze, ci ca să activeze cu forțe sporite.

Școlile monahale au un mare rol în promovarea vieții noastre bisericesti. Mănăstirile să devină o școală nu numai de pregătire a elementelor închinăte chinoviei, ci și un factor de selecționare evidentă prin aceste școli monahale.

La cele trei Institute Teologice de grad Universitar din țară se pregătesc, sub supravegherea și îndrumarea Bisericii, clericii de mâine, iar preoțimea de azi își reîmprospătează cunoștințele teologice la cursuri speciale academice. Aceste cursuri academice sunt absolut necesare pentru o pastorație activă și rodnică, precum și pentru înnoirea preoțimei cu un nou zel apostolic.

Incercăm să aplicăm un program de muncă, potrivit înaltei țeluri ce urmărim în vederea realizării unei noi vieți monahale.

Nu vin aci pentru îndeplinirea unei simple obligații. Eu am un crez de înfăptuire: vreau să aplic acest program cu tot elanul sufletesc. Școlile clericale depind de Sf. Sinod și Patriarhul trebuie să aibă în grija sa părintească bunul mers al acestor școli, pentru realizarea programului lor. Nu este vorba de un

snobism, ci de o hotărîre fermă. Eu cred în realizarea acestui program și în reînvierea vieții bisericești. Preoții și monahii să-și concentreze toată strădania și toată râvna numai pentru Biserică. Sunt călăuzit de gânduri precise, de aceea dau și norme precise: Vreau un monahism luminat, nu ignorant; vreau să se îndeplinească directivele Sf. Sinod. Cine calcă directivele ce se dau, se exclude singur din cler și din monahism. Dacă un călugăr s'a dovedit că nimic nu s'a prins de el și că prin ținuta, atitudinea și fapta lui își înjosește rostul în lume, nu trebuie lăsat să înjosească și Biserica și nici mănăstirea.

Noi dorim îndreptarea și reînvierea vieții bisericești și monahale. În acest scop am organizat cursuri misionare pentru preoți și am înființat școli monahale pentru călugări și călugărițe. Vrem ca prin aceste școli să se dea un monahism activ, luminat și bun. Fac apel călduros către toți monahii și monahiile să-și facă procesul conștiinței și cugetul lor curat să spună dacă pot să fie la înălțimea chemării evanghelice și a dorinței mele. Căci mai bine să părăsească cu un ceas mai devreme mănăstirea, decât să fie sminteală altora. Timp de gândire este; oricine își poate verifica viața sa sufletească, prin judecata sufletului său. Viața monahală trebuie să fie bogată în daruri duhovnicești și călăuzită de spirit de disciplină. Călugării sunt la dispoziția Bisericii, care-i va trimite acolo unde este nevoie spre a îndeplini diferite misiuni. Căci ei sunt chemați cei dintâiu să înțeleagă spiritul de jertfă al Evangheliei lui Hristos. Prin noul sistem de organizare bisericească, avem desigur posibilități de conducere, dar și de îndrumare, de îmbărbătare și bună păsuire. Mănăstirile să fie făclii de lumină și izvor de viață duhovnicească. Viața cea nouă din mănăstiri își va face din muncă și rugăciune noul ideal de urmat.

Prestigiul vieții monahicești trebuie ridicat la înălțimea rolului ei în lume. Aprindem o făclie de lumină în această mănăstire prin înființarea seminarului de călugărițe. În Moldova luminează acum două făclii: una la Neamțu și alta la Vărativ. Cele două seminarii se prezintă ca două lumini pe munți, care să lumineze neîncetat, cu lumina cunoștinței evanghelice, viața călugărească.

Binecuvintez din toată inima, acest început de viață nouă. Voiu sprijini strădaniile profesoarelor, cărora le amintesc că au

mare răspundere în fața lui Dumnezeu. Răspundere au profesoarele, dar și elevele care vor încununa ascultarea și munca în același buchet al virtuților de jertfelnicie și de disciplină. Nu pentru a obține un certificat învățați voi aici, ci pentru a vă sfînti sufletele în această vatră duhovnicească, în care să nu se stingă niciodată spiritul de muncă, iubire de jertfă evanghelică și de disciplină.

În nădejdea că vă veți strădui nu numai prin munca de zi de zi, ci și prin lupta grea de încercare la care poate fi supus un suflet cu dor de mântuire, povăța noastră este ca Iisus Hristos să vă fie modelul de urmat, luminându-vă cărările vieții și să reverse asupra voastră înțelepciunea duhului celui nou.

Binecuvintez toată munca și toată strădania ce va întări temeliiile duhovnicești ale acestui așezământ de cultură».

A urmat apoi un scurt program de muzică psaltică de către nouile eleve ale seminarului, cari, prin glasurile lor îngerești, au adus festivității lumină și bucurie duhovnicească.

I. P. S. Patriarh Justinian a împărțit apoi cărțile de școală aduse dela București, iar pentru alte nevoi imediate ale seminarului a donat o însemnată sumă de bani.

În după amiaza aceleiași zile a avut loc o consfătuire cu consiliile duhovnicești și economice dela mănăstirile Agapia și Vărațic, cărora I. P. S. Patriarh le-a dat luminoase și părintești sfaturi și directive pe plan duhovnicesc, administrativ și economic.

Luni 21 Martie au avut loc primele lecții la Seminarul monahal, maica Olimpia Drăgan dezvoltând subiectul «despre facerea lumii», iar maica Veronica Constantinescu, directoarea seminarului, dezvoltând un subiect cu privire la nouile drepturi ale omului în R. P. R.

I. P. S. Patriarh, după ce a dat lămuririle necesare profesoarelor, a consemnat în condica specială a seminarului observațiunile și directivele date cu multă însuflețire, povățuind corpul profesoral să evite didacticismul și intelectualismul sec și să se dea toată atențiunea sentimentelor și convingerilor ce trebuiesc sporite în sufletul elevelor spre a le determina spre:

fapte evanghelice. Dela Mănăstirea Vărațic, în aceeași zi pe la orele 11 dim., în sunetul clopotelor, înconjurat de întregul sobor al ieromonahilor slujitori și de marea obște de călugărițe de aci, în frunte cu maica stareță, I. P. S. Patriarh Justinian a pornit spre Mănăstirea Neamțu, unde cu aceeași grijă părintească și de bun păstor, a ținut ca din nou să cerceteze Seminarul monahal de călugări. Aci a fost primit de soborul mănăstirii, în frunte cu Prea Cuvioșia Sa Părintele Melhisedec, precum și de P. P. S. S. Arhiereu Partenie Ciopron, Eugen Laiu și Pavel Șerpe, profesori la acel Seminar monahal.

După ce s'a întreținut cu Prea Sfințiții Arhierei și cu Prea Cuviosul Stareț, cărora le-a dat sfaturi și îndrumări, I. P. S. Sa a vizitat Seminarul monahal unde a fost primit de elevii monahi cari au întonat imnul patriarhal și diferite cântări bisericesti. Din nou I. P. S. Patriarh, cu aceeași voie bună le-a dat frumoase sfaturi și a îndemnat pe tinerii monahi să cultive spiritul de înaltă duhovnicie și de muncă încordată pentru formarea lor în noul duh al societății monahale și al formării lor sufletești, având ca model de urmat pe Mântuitorul Iisus Hristos. A fost mișcătoare și profund de emoționantă această scenă a întâlnirii Marelui Păstor al Bisericii noastre Ortodoxe, cu aceste vlăstare ale monahismului, îndrumați și crescuți în această pepinieră duhovnicească, spre o nouă viață de gândire, de acțiune, de înfăptuiri și de jertfă.

Adânc impresionat de munca ce se depune aci pentru educația monahismului, precum și de felul cum s'a organizat această școală monahală, care pe lângă atmosfera de pietate dela această mare mănăstire a ortodoxismului românesc, are avantajul de a avea un frumos local, clădit odinioară prin râvna și osteneala vrednicului întru pomenire părintele Nicodim cel din soborul Neamțului, I. P. S. Patriarh Justinian, în seara aceleiași zile a pornit spre Episcopia Romanului. Aci a fost așteptat până seara după ora 8 de o mulțime de credincioși adunată în Catedrala Episcopală. Clerul și slujitorii Catedralei în frunte cu P. S. Arhiereu Ilarion i-au făcut o călduroasă primire. Deasemenea a fost întâmpinat și de către toți protoiereii din acea eparhie. După săvârșirea Te-Deum-ului, P. S. Arhiereu Ilarion a rostit un cuvânt de omagiu în care a scos în lumină distinsa

personalitate a I. P. S. Patriarh Justinian, care se interesează de bunul mers al Bisericii Ortodoxe Române și de propășirea ei. A răspuns I. P. S. Patriarh, care, după ce a mulțumit pentru primirea făcută, a arătat grija pe care o poartă I. P. S. Sa și Sf. Sinod pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române și înfăptuirile realizate în domeniul administrativ și cultural în vastul câmp al activității ei în legătură cu nouile vremuri prin care trecem.

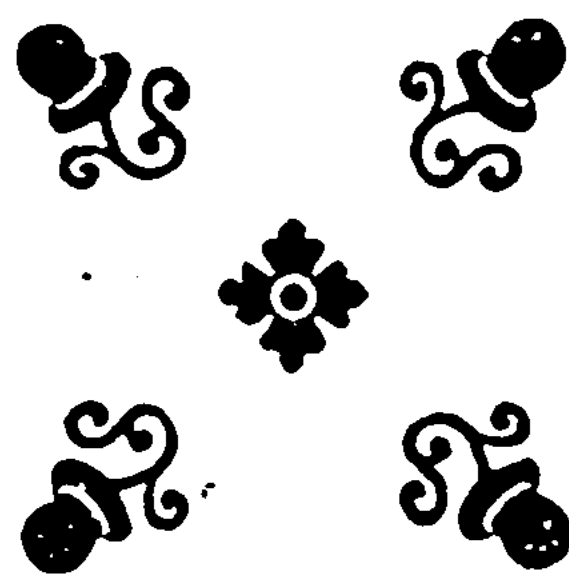
Din Biserica Catedralei Episcopale, I. P. S. Patriarh a fost primit în Palatul Episcopal, unde deasemenea a urmat o îndelungată consfătuire cu toată administrația bisericească din acea eparhie în legătură cu aplicarea noului Statut de organizare a Bisericii și cu noua arondare a acestei Eparhii.

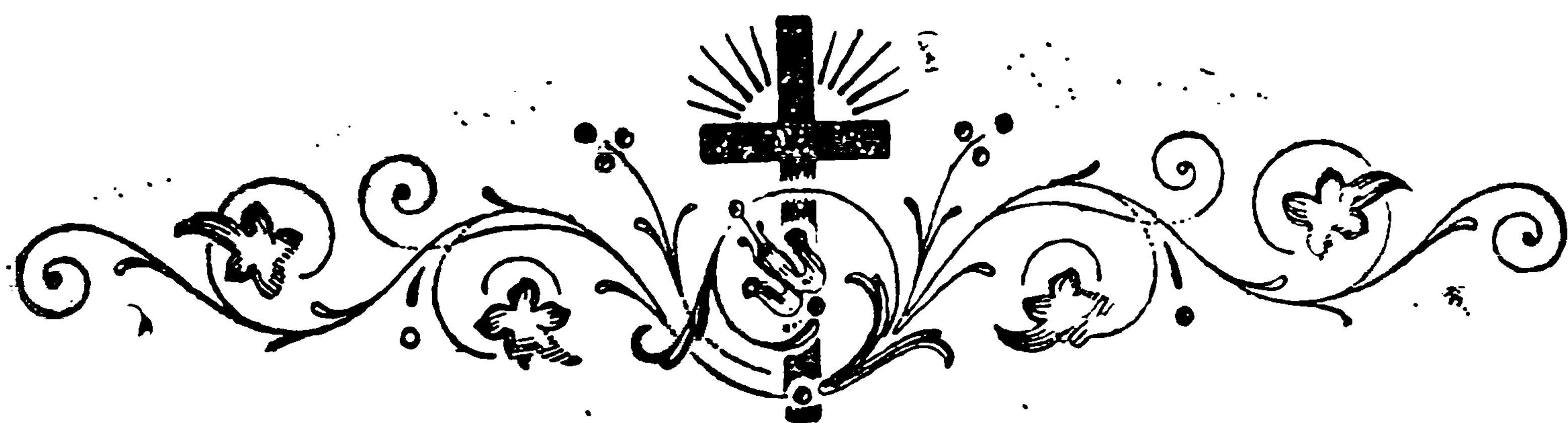
A doua zi, 22 Martie a. c., I. P. S. Patriarh a pornit spre București, unde a ajuns pe la orele 5 seara.

Convins că idealul Bisericii lui Hristos este pururea orizontul strălucitor, nimbă de dumnezeire, spre care trebuie să tindă ființa omenească, I. P. S. Patriarh Justinian își consacră viața sa întreagă acestui ideal de propășire duhovnicească și de superiorizare a vieții credincioșilor.

Deaceia însemnăm aci această prodigioasă muncă și această nepotolită râvnă a Marelui nostru Arhipăstor și cu nespusă bucurie ne exprimăm toată admirația față de I. P. S. Justinian, Patriarh al Apostolatului social.

Pr. D. Cr.

† EPISCOPUL COSMA PETROVICI

În ziua de 16 Decembrie 1948 și-a dat obștescul sfârșit, fostul episcop al Dunării de jos Cosma Petrovici, încheindu-și astfel viața aceasta pământească, după o suferință de câțiva ani, sub povara vârstei care număra trei sferturi de veac și la capătul unei slujiri de 51 ani la altarul sfintei noastre Biserici.

Născut în orașul Brăila la 11 Ianuarie 1873, s'a dus în 1888 la seminarul din Galați, unde a dat examen de admitere în clasa I, fiind primit bursier. În 1892, sfârșind seminarul inferior din Galați, a plecat la Iași să urmeze cursul superior la seminarul Veniamin. Neavând mijloace de întreținere, la 1 Octombrie 1892 intră în corul bisericii Sf. Spiridon; la 1 Noiembrie 1893 este numit cântăreț la biserica Sf. Voevozi-Roșca, iar după un an se mută la biserica Vulpe din Sărărie.

În toamna anului 1896, după absolvirea seminarului, se căsătorește și pleacă apoi la Cernăuți, spre a-și desăvârși studiile în Facultatea de Teologie de acolo. Peste un an, adică la 15 Iunie 1897 se întoarce în țară și fu hirotonit diacon pe seama bisericii din Pomârla, însă detașat la catedrala din Dorohoi.

În anul 1900 și-a luat licența în teologie, iar la 15 August 1902 este hirotonit preot în mănăstirea Vărativ și numit protoiereu al județului Dorohoi.

La 1 Aprilie 1913 este numit preot la biserica din Pomârla și profesor de religie la liceul Anastasie Bașotă de acolo.

În vara anului 1917 își pierde soția și rămase văduv cu opt copii. Această grea încercare nu l-a desnădăjduit, ci încordându-i puterile, l-a oțelit și mai mult în râvna sa misionară, muncind neconținut în via Domnului. Și răsplata strădaniei n'a întârziat să vină, căci în luna Iunie 1923, prin stăruința episcopului de atunci al Hușilor, Nicodim Munteanu, a fost recomandat de

către mitropolitul Pimen în postul de arhieru vicar al Mitropoliei Moldovei. Fiind aprobat de Sf. Sinod și confirmat de Minister cu titlul de Botoșăneanul, a primit hirotonia în arhieru la 9 Iulie 1923, în biserica Mitropoliei din Iași.

Rămânând apoi vacant scaunul de episcop al Dunării de jos, la 24 Martie 1924, prin trecerea episcopului Iacov Antonovici la eparhia Hușilor, Marele Colegiu Electoral a ales în locul său la 11 Iunie 1924 pe arhieru Cosma Petrovici Botoșăneanul, care a fost înscăunat la Galați în ziua de 19 Iunie 1924.

La sfârșitul lunii August 1947, bătrânul episcop fiind înaintat în vârstă și suferind, este pus în retragere, pe temeiu legal, pentru regularea drepturilor la pensie, după o pastorie de 23 de ani.

Cele din urmă zile, pe care le-a trăit la Galați, i-au fost pline de suferinți din pricina boalei care-l țintuise la pat. Rămășițele pământești au fost înmormântate, după a sa dorință, în curtea bisericii Mavromolu din Galați, în ziua de Duminică 19 Dechemvrie 1948, fiind prohodit de Prea Sfințitul Episcop Lt. Dr. Antim Nica, ajutat de un sobor de preoți și diaconi.

Dumnezeu să-l odihnească și să-l numere între aleșii bineplăcuți lui.

† EPISCOPUL GHERONTIE NICOLAU

Marti 28 Dechemvrie 1948 s'a stins pe neașteptate din viață la București, unde locuia de câțiva ani, fostul episcop de Constanța Gherontie Nicolau. Odată cu vlădica Gherontie piere nu numai unul din cei mai buni psalți, ci și un foarte bun cunoscător al tipicului și al rânduelilor de slujbă bisericească.

De fel din satul Mănăstioara, județul Putna, născut la 1 Aprilie 1867, după tatăl său, anume Teodor, era nepot de preot, iar mama sa Ana era fiica dascălului Procopie, călugărit mai târziu cu numele de Pahomie. Din botez s'a numit Grigorie și a învățat școala primară la Panciu și la Focșani, după care a urmat cursurile seminarului inferior din Roman, absolvindu-l în 1887, când avea vârsta de 20 de ani. Trăind în preajma vestitului episcop Melhisedec, pe care spunea că l-a ajutat la transcrierea manuscrisului cuprinzând Didahiile mitropolitului Antim Ivireanu, îndată după terminarea seminarului el fu numit copist

în cancelaria eparhială. În toamna anului 1887 se căsătorește și este hirotonit diacon pe seama bisericii episcopiei din Roman, iar la 20 Iulie 1893 este hirotesit arhidiacon de episcopul Inochentie Moisiu, urmașul lui Melhisedec în scaun.

Rămânând văduv în 1900, la 1 Dechemvrie 1902 se mută la Craiova, unde fusese numit diacon la biserica Madona Dudu și profesor de psaltichie la școala de cântăreți de acolo. În anul 1906 se hotărăște să urmeze cursul superior al seminarului Central din București, pe care-l absolvește în Iunie 1910. Între timp însă episcopul de Râmnic Athanasie Mironescu fiind ales mitropolit primat și prețuind însușirile de bun cântăreț ale arhidiaconului Grigore Nicolau, îl numește în Septemvrie 1909 slujitor al catedralei Mitropoliei din București. Acest lucru i-a înlesnit ca în anul 1910 să se poată înscrie la Facultatea de Teologie din București, izbutind să-și ia licența în 1915. În această vreme a funcționat ca spiritual la seminarul Nifon din București și profesor de psaltichie și tipic bisericesc la școala de cântăreți de pe lângă Sfânta Mitropolie a Ungro-Vlahiei.

În Ianuarie 1919 este tuns în monahism, la mănăstirea Cernica luând numele de Gherontie, iar la 4 Octomvrie același an este hirotonit ieromonah de mitropolitul Conon, care după două luni îl ridică la treapta de arhimandrit. La 1 Ianuarie 1919 i s'a încredințat slujba de eclesiarh a Mitropoliei.

După înființarea episcopiei de Constanța, în ședința sa de la 2 Noemvrie 1923, Sfântul Sinod l-a ales arhieru vicar al acestei eparhii cu titlul de Silistreanul. Este hirotonit arhieru în biserica Mitropoliei din București la 10 Dechemvrie 1923. Apoi, la 30 Martie 1926 Marele Colegiu Electoral îl alege în scaunul de episcop al Constanței, rămas vacant prin moartea episcopului Ilarie Teodorescu († 28 Sept. 1925).

După o păstorie de 16 ani, la 1 Noemvrie 1942, a trebuit să se retragă din scaun spre a-și regula drepturile la pensie. Restul vieții bătrânul vlădică l-a trăit în București, îndeletnicindu-se mai ales cu scrierea cântărilor psaltice din *Irmologhion* și *Anastasimatar*, pe care le pregătise pentru a fi tipărite. Vlădica Gherontie este autorul unui *Indrumător Liturgic*, cu muzică și tipic (București 1939, în 4, pp. 244), de mare folos preoților și cântăreților mai ales la săvârșirea slujbelor cu arhieru.

Slujba înmormântării s'a săvârșit în ziua de 30 Dechem-

vrie 1948, în biserica Popa Soare din București, de către P. P. S. S. Grigorie Leu, Athanasie Bârlădeanul și Pavel Serpe, înconjurați de un sobor numeros de preoți și diaconi, iar rămășițele pământești au fost înhumate în cimitirul mănăstirii Cernica.

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace.

G. I. M.

† EPISCOPUL GRIGORE LEU

Cu prilejul înhumării fostului episcop al Hușilor, Grigore Leu, P. S. Episcop Lt. al Galaților Antim Nica, aducând din partea I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN și a Sf. Sinod ultima binecuvântare rămășițelor pământești ale defunctului Episcop, cum și mângâierea de trebuință preoțimei și credincioșilor pe care i-a păstorit, a rostit printre altele următoarele:

Episcopul Grigore avea multe legături cu Eparhia Galaților, unde s'a năcut și unde și-a început activitatea ca preot și învățător de sat. Rămânând văduv a intrat în monahism și a îndeplinit diferite misiuni bisericești: spiritual și apoi director de seminar, iar din 1924 arhieru vicar al Mitropoliei Iașilor. De aici a trecut ca episcop de Argeș și din 1940 ca arhipăstor al Hușilor.

Peste tot, pe unde a trecut a lăsat urme neuitate prin evlavia adâncă ce-l caracteriza, prin slujbele bisericești ce oficia cu mișcătoare pătrundere.

Ca episcop îi plăcea să lucreze mai mult pe teren, între preoți și credincioși. În contact direct cu sufletele se simțea în largul său. Impărțea cu neostenire îndrumări tuturor. Dorea să-i vadă pe preoți plini de zel apostolic și uniți între ei.

Ca membru al Sf. Sinod găsea totdeauna formula împăciuitoare, iubind strânsa legătură între ierarhi.

A avut presimțirea sfârșitului său. După scurtă suferință a murit lucid și senin ca nimeni altul, dând toate dispozițiile de înmormântare. „Să mă înmormântați lângă Iacov” — i-a fost ultimul cuvânt, cerând iertare și iertând pe toți.

Bunul Dumnezeu să-i ierte greșalele ce le va fi făcut ca om, iar sufletul său să-l odihnească cu dreptii.

† ARHIMANDRITUL IULIU SCRIBAN

În ziua de 4 Ianuarie 1949 a adormit întru Domnul arhimandritul Iuliu Scriban.

Arhimandritul Iuliu Scriban s'a născut în orașul Galați la 31 Mai 1878, trăgându-se dintr'o veche familie moldovenească ce-și legase numele de istoria patriei și a Bisericii ei. Strămoșii săi, arhierii Filaret și Neofit Scriban, au jucat un rol însemnat în vremea frământărilor pentru unirea Principatelor Române, Neofit fiind chiar prezident al comitetului unionist dela Iași, 1857. Magistratul și profesorul secundar Romulus Scriban, tatăl viitorului arhimandrit, a fost unul dintre cei dintâi doctori în drept ai Țării Românești, făcându-și studiile la Universitatea din Turin, unde fusese trimis de Mihail Kogălniceanu.

În 1903, la 15 Februarie, a obținut titlul de licențiat în teologie, cu lucrarea **Scepticismul în materie de religie, cauzele și efectele lui**, iar în anul următor, în noaptea de 7—8 August a îmbrăcat shima monahală, fiind tuns de arhierul Narcis Crețulescu, la Mănăstirea Neamțu. Peste o săptămână, în ziua Adormirii Maicii Domnului, a fost hirotonit ierodiacon la Mănăstirea Văratec de către mitropolitul Partenie al Moldovei, pentru ca apoi, după 10 zile să-l hirotonească ieromonah în localitatea Dorna, cu prilejul sfințirii unei biserici.

Același mitropolit Partenie l-a hirotonit protosinghel la 8 Septembrie 1904 în Sf. Mitropolie a Moldovei, numindu-l totodată superior al capelei române **Mihail Sturdza** din Baden-Baden (Germania), unde a funcționat în această calitate între 15 Septembrie 1904 și 1 Aprilie 1909, urmând în același timp și cursurile facultăților de teologie evanghelică și romano-catolică din Strasburg.

Între timp, după aproape doi ani, s'a reîntors în țară, dând examen de capacitate pentru învățământul secundar. Cu acest prilej, mitropolitul Iosif Gheorghian al Ungro-Vlahiei, sub care trecuse temporar capela din Baden-Baden, l-a hirotonit arhimandrit.

La 1 Februarie 1907 a fost numit profesor de religie la gimnaziul **V. Boerescu** din Râmnicul Sărat, unde însă n'a funcționat, căci luându-și concediu dela catedră, a rămas la Baden-Baden până la 1 Aprilie 1909, când a fost chemat în țară de

mitropolitul primat Atanasie Mironescu spre a-i încredința—la 15 Aprilie 1909 — direcția Seminarului Central din București, unde fusese dealtfel cu catedra încă dela 1 Septembrie 1907 ca profesor titular.

Ca director al Seminarului Central a funcționat aproape 10 ani (15 Aprilie 1909—1 Februarie 1919), iar ca profesor peste 21 ani (1 Septembrie 1907—1 Octombrie 1928). Intre anii 1910 și 1916 a mai funcționat ca profesor de religie și la Școalele militare de Infanterie și Artilerie, iar din 1918 și până la 1 Octombrie 1944 a fost paroh al bisericii Sf. Ilie-Hanul Colței Kandlerul din Capitală.

La 2 Martie 1920 arhim. Scriban a obținut doctoratul la Facultatea de Teologie din București cu lucrarea **Cărțile de pietate creștină în limba românească**, iar la 1 Iunie 1924 mitropolitul primat Miron Cristea l-a ridicat la rangul de arhimandrit mitrofor, în catedrala mitropolitană din București.

La 1 Octombrie 1928 a fost trecut în învățământul superior, ca profesor de **omiletică și pastorală**, la Facultatea de Teologie nou înființată în cadrul Universității din Iași, iar la 1 Octombrie 1941 a fost transferat și încadrat la catedra de **catehetică și omiletică** dela Facultatea de Teologie din București, unde și-a încheiat cariera didactică prin ieșirea la pensie, pe data de 1 Octombrie 1943.

În afară de activitatea didactică și paralel cu ea, arhimandritul Iuliu Scriban a mai deținut și alte funcții sau misiuni, ca: inspector eclesiar disciplinar la Iași, secretar de redacție al revistei Sfântului Sinod **Biserica Ortodoxă Română** (1922-1929), reprezentant al Bisericii noastre ortodoxe la numeroase congrese internaționale cu caracter religios, etc. etc.

Arhimandritul Scriban s'a dovedit a mai fi și un bun predicator, conferențiar, autor de manuale didactice pentru învățământul seminarial, și un mânuitor al condeiului, colaborând la aproape toate ziarele și periodicele bisericesti sau laice contemporane.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

T. N. M.

R E C E N Z I I

PARTENIE, episcopul Levschiei, Божественната литургия на св. апостол Якова, Брат Божий (*Dumnezeasca Liturghie a sf. apostol Iacov, fratele Domnului*), Sofia 1948, 62 pp.

Pentru traducerea liturghiei Sf. Apostol Iacob, fratele Domnului, autorul a folosit textul grec al ediției oficiale a Patriarhiei de Alexandria din 1931, traducerea în limba rusă a episcopului Filip, apărută în 1938 în Slovacia, precum și traducerea nemțească făcută după textul slavon bisericesc. Pentru prima oară liturghia Sf. Apostol Iacob a fost tradusă în Bulgaria în limba slavonă-bisericească de ultimul patriarh bulgar Evtimie al Târnovei (sfârșitul sec. XIV).

În prefață, după ce recurge la numeroase dovezi pentru a susține autenticitatea liturghiei Sf. Iacob, autorul ajunge la următoarea concluzie: «Este fără îndoială că Biserica din Ierusalim a avut un serviciu liturgic, propriu, în timpul primului său Întâistător, Sf. Apostol Iacob. Liturghia nu a fost scrisă personal de apostol, pentru că în acest caz ar fi intrat în cuprinsul Noului Testament, dar cu siguranță a fost lăsată de apostol într-o formă oarecum terminată, care în niciun caz nu va fi putut fi dată uitării sau înlătură de Întâistătorii ce i-au urmat la scaunul Ierusalimului și de credincioșii ierusalimiteni. El este cel care a alcătuit partea centrală a serviciului liturgic local, care bineînțeles a fost complectat și întregit în decursul vremurilor și după necesități. Nu se știe exact când a fost scrisă această liturghie, dar nu este greu de aflat dacă ținem seama că cel mai târziu în sec. III a fost tradusă în limba siriană».

Pentru a demonstra că în decursul vremurilor liturghia Sf. Apostol Iacob a fost complectată și întregită, autorul compară texte din traducerea patriarhului Evtimie al Târnovei (respectiv, originalul grec, după care acesta a făcut traducerea) cu texte din ediția oficială greacă de astăzi. Astfel, prima rugăciune din liturghie «Cu multe păcate fiind în-

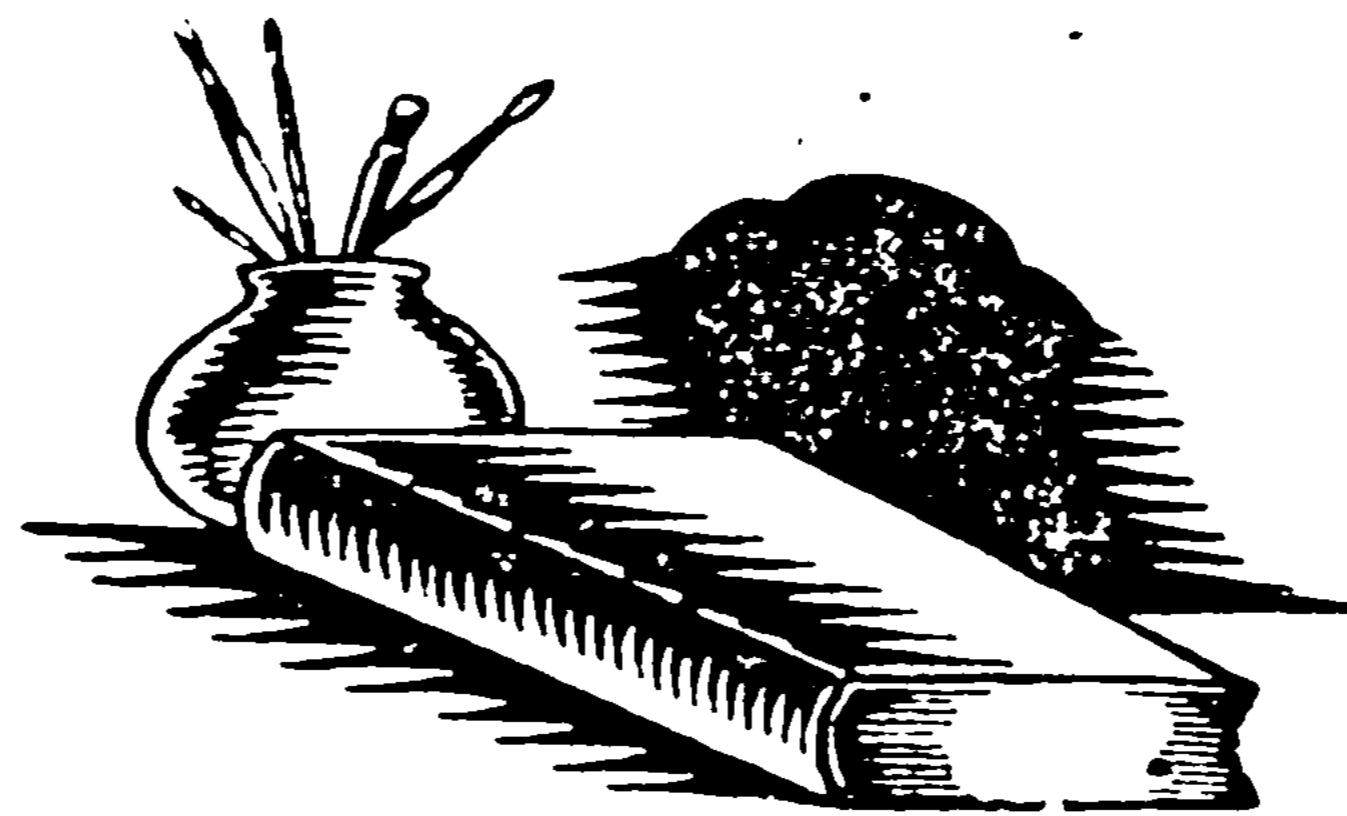
tinat...» se termină astăzi cu ecfonisul în spiritul niceo-constantinopolitan. «In Iisus Hristos, Domnul nostru, cu care ești binecuvântat cu preasfântul, bunul, de viață făcătorul și cel de o ființă Duhul Tău, acum și pururea și în vecii vecilor», în timp ce la patriarhul Evtimie găsim următorul ecfonis modest «Că binecuvântat ești în veci».

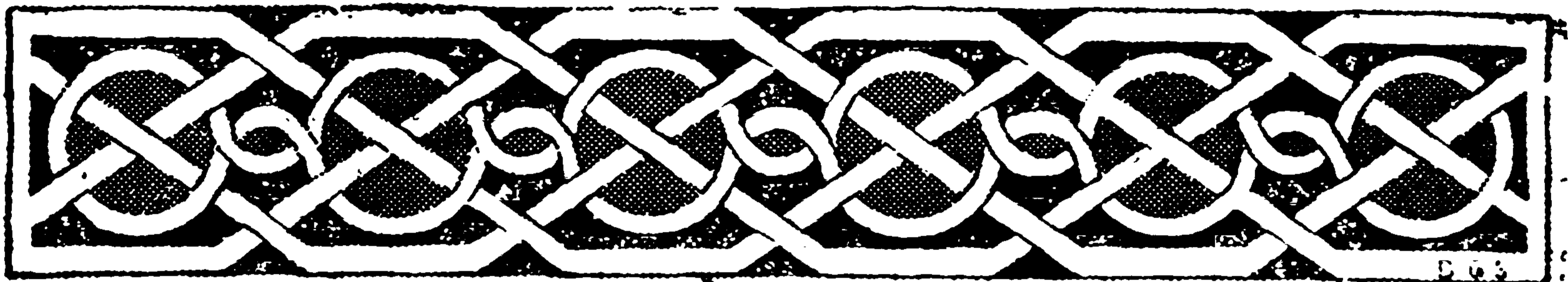
Liturghia Sf. Apostol Iacob care se oficia în dioceza Ierusalimului și în ținuturile legate prin credință de orașul sfânt, ca insula Cipru, insula Zakint etc., a fost înlocuită treptat de liturghia Sf. Ioan Gură de Aur și Vasile cel Mare, ne mai fiind oficiată în aceste locuri decât o singură dată în cursul anului, la 5 Noembrie (23 Octomvrie stil vechi). Din anul 1900, interesul față de această liturghie crește în lumea ortodoxă și astăzi ea poate fi oficiată oricând în cursul anului.

În textul liturghiei, cu litere în roșu, sunt date toate indicațiile de felul cum această liturghie poate fi oficiată de arhieriei, preoți și diaconi.

La sfârșitul cărții sunt redată, după notarea apuseană, cântările specifice liturghiei Sf. Iacob.

I. IUFU

PARTEA OFICIALĂ

SITUAȚIA MILITARĂ A STUDENȚILOR TEOLOGI

Publicăm mai jos adresa Nr. 122.500 din 19 Aprilie 1949 a Marelui Stat Major Secția 7-a, transmisă Patriarhiei Române :

La adresa Dvs. Nr. 308/949 :

Vă comunicăm, că Domnul Ministru al Apărării Naționale a aprobat ca tinerii studenți teologi care sunt cu studiile începute, să fie amânați de încorporare pentru continuare de studii.

Este necesar ca tinerii studenți teologi, la data încorporării contingentului, să depună la Cercurile Teritoriale respective, actele de amânare de studii.

Referitor la repartizarea la unități a absolvenților Facultății teologice, vă comunicăm că după intrarea efectivă în cler, vor fi întrebuințați la servicii sanitare, după nevoi..

Subșeful Marelui Stat Major
General Lt. (ss) TECLU IACOB

Șeful Secției 7-a
Colonel (ss) G. SECARĂ

FIXAREA DE ATRIBUȚII PERSONALULUI DE CONDUCERE DIN ADMINISTRAȚIA PATRIARHALĂ

DECIZIUNEA Nr. 70

NOI JUSTINIAN

·din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

In conformitate cu dispozițiunile art. 3 și 4 din deciziunea Consiliului de Miniștri Nr. 47, publicată în Monitorul Oficial Nr. 24 din 29 Ianuarie 1949 și pe temeiul art. 35 din Statutul de Organizare al Bisericii Ortodoxe Române, aprobat prin Decretul Nr. 233, publicat în Monitorul Oficial Nr. 47 din 25 Februarie 1949.

DECIDEM :

Art. 1. — Dl. Dumitru Zottu, Directorul Cancelariei Patriarhale, se împuternicește să aprobe :

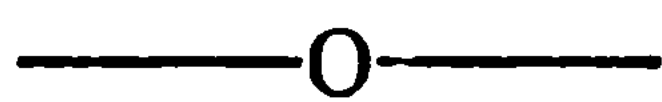
- a) Plata salariilor ;
- b) Plata indemnizațiilor de deplasare și a rambursării cheltuelilor de transport.
- c) Plata orelor suplimentare prestate de funcționarii administrativi, cu aprobarea prealabilă a Direcției Contabilității din Ministerul Cultelor sau a Direcțiunii Statelor din Ministerul Finanțelor.
- d) Plata impozitelor curente și a cheltuelilor de întreținere, cum sunt : apa, lumina, telefoane, P. T. T., radio, materiale de curățenie și mici reparațiuni.
- e) Angajarea de cheltueli pentru furnituri de cancelarie până la orice sumă, la Tipografia Cărților Bisericești sau la Intreprinderile de Stat.
- f) Angajarea de cheltueli pentru materii prime, până la orice sumă, ce se procură dela Intreprinderile de Stat.
- g) Angajarea de cheltueli, pentru procurarea de cărți juridice sau fiscale, abonamente la reviste și ziare, procurări de obiecte de inventar, diferite piese și unelte până la suma de Lei 10.000 (zece mii).

- h) Aprobă propunerile pentru efectuarea de ore suplimentare.
- i) Aprobă propunerile șefilor ierarhici pentru pedepsirea funcționarilor cu „prevenirea“.
- j) Aprobă concedii și permisiu până la 10 zile.

Art. 2 — Dl. Director al Cancelariei Patriarhale va aduce la îndeplinire prezenta deciziune.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi
6 Mai 1949.

(ss) JUSTINIAN
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

DECIZIUNEA Nr. 71

NOI
JUSTINIAN

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

În conformitate cu dispozițiunile art. 3 și 4 din Deciziunea Consiliului de Miniștri Nr. 47, publicată, în Monitorul Oficial Nr. 24 din 29 Ianuarie 1949 și pe temeiul art. 31—35 din Statutul de Organizare al Bisericii Ortodoxe Române, aprobat prin Decretul Nr. 233, publicat în Monitorul Oficial Nr. 47 din 25, Februarie 1949.

DECIDEM :

Art. 1. — Semnătura pentru angajarea Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Secția Tipografie și Editură, o va avea P. C. Sa Preotul Gh. Maior împreună cu Dl. Al. Cerna Rădulescu, pentru toate chestiunile tehnice și Dl. Director D. Zottu împreună cu Dl. S. Alexandrescu, contabilul-șef, pentru toate chestiunile financiare.

Art. 2. — Semnătura pentru angajarea Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Secția Atelierelor de obiecte, țesături și odoare bisericești o va avea P. C. Sa Athanasie Preda împreună cu Dl. Gr. Nicolau, pentru toate chestiunile tehnice și Dl. Director D. Zottu, împreună cu Dl. S. Alexandrescu, contabil șef, pentru toate chestiunile financiare.

Art. 3. — Semnătura pentru angajarea Fondului de credit și ajutor al Clerului o va avea P. C. Preot Alexandru Săvulescu, împreună cu Dl. D. Dinescu, pentru toate operațiunile de împrumuturi și ajutoare de înmormântare și Dl. Director D. Zottu împreună cu Dl. S. Alexandrescu, contabil-șef, pentru operațiunile privind executarea bugetului de cheltueli.

Art. 4. — Semnătura pentru angajarea Fondului de Asigurare al imobilelor bisericești o va avea P. C. Preot Al. Săvulescu împreună cu Dl. T. Udrea Popescu, pentru toate operațiunile de asigurare și Dl. Director D. Zottu împreună cu Dl. S. Alexandrescu, contabil-șef, pentru operațiunile ce privesc executarea bugetului de cheltueli.

Art. 5. — P. C. Preoți Consilieri Administrativi și Dl. Director D. Zottu pot delega prin decizii personale, prima și a doua semnătură, funcționarilor în subordine pentru expedierea lucrărilor executate pe bază de aprobări date de cei în drept, sau a lucrărilor care nu angajează în niciun fel Administrația Patriarhală.

Art. 6. — Extras după prezenta decizie se va publica în două ziare de mare tiraj.

Art. 7. — Dl. Director al Cancelariei Patriarhale va aduce la îndeplinire prezenta deciziune.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi, 6 Maiu 1949.

(ss) JUSTINIAN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

DECIZIUNEA Nr. 72

NOI
JUSTINIAN

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

În conformitate cu dispozițiunile art. 3 și 4 din Deciziunea Consiliului de Miniștri Nr. 47, publicată în Monitorul Oficial Nr. 24 din 29 Ianuarie 1949 și pe temeiul art. 31—32 din Statutul de Organizare al Bisericii Ortodoxe Române, aprobat prin Decretul Nr. 233 publicat în Monitorul Oficial Nr. 47 din 25 Februarie 1949.

DECIDEM:

Art. 1. — P. C. Diacon Athanasie Preda, Consilier Administrativ, este însărcinat cu îndrumarea, controlul și supravegherea conducerii Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Secția Atelierelor de obiecte, țesături și odoare bisericești.

Art. 2. — În această calitate P. C. Sa va stabili norme obligatorii pentru funcționarii și tehnicienii Secției, va îndruma, controla și supraveghea activitatea tuturor, în vederea asigurării îndeplinirii planului economic stabilit, de care răspunde.

Art. 3. — Dl. Director al Cancelariei Patriarhale va aduce la îndeplinire prezenta Deciziune.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București,
astăzi 6 Mai 1949.

(ss) JUSTINIAN
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

DECIZIUNEA Nr. 73

NOI
JUSTINIAN

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit
al Ungro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

În conformitate cu dispozițiunile art. 3 și 4 din Deciziunea
Consiliului de Miniștri Nr. 47, publicată în Monitorul Oficial
Nr. 24 din 29 Ianuarie 1949 și pe temeiul art. 34 din Statutul
de Organizare al Bisericii Ortodoxe Române, aprobat prin De-
cretul Nr. 233 publicat în Monitorul Oficial Nr. 47 din 23
Februarie 1949.

DECIDEM :

Art. 1. — P. C. Preot Gh. Maior, Consilier Administrativ,
este însărcinat cu îndrumarea, controlul și supravegherea condu-
cerii Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Secția Editură
și Tipografie.

Art. 2. — În această calitate P. C. Sa va stabili norme ob-
ligatorii pentru funcționarii și tehnicienii Secției, va îndruma
și supraveghea activitatea tuturor, în vederea asigurării îndepli-
nirii planului economic stabilit, de care răspunde.

Art. 3. — Domnul Director al Cancelariei Patriarhale va
aduce la îndeplinire prezenta Deciziune.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi
6 Mai 1949.

(ss) JUSTINIAN
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

DECIZIUNEA Nr. 74

NOI
JUSTINIAN

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

În conformitate cu dispozițiunile articolului 3 și 4 din Deciziunea Consiliului de Miniștri Nr. 47, publicată în Monitorul Oficial Nr. 24 din 29 Ianuarie 1949 și pe temeiul art. 31—32 din Statutul de Organizare al Bisericii Ortodoxe Române, aprobat prin Decretul Nr. 233 publicat în Monitorul Oficial Nr. 47 din 25 Februarie 1949,

DECIDEM:

Art. 1. — P. S. Ciopron, Vicar pe lângă Patriarhia Română, este însărcinat cu conducerea Sectorului Economic al Administrației Patriarhale.

Art. 2. — În această calitate P. S. Sa. va executa toate atribuțiunile conferite Nouă prin legi și Statutul de Organizare al Bisericii Ortodoxe Române, cu excepția numirii Consiliilor de Administrație ale Fondului de Credit și Ajutor, Consiliului Tehnic de la Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, angajării de funcționari și a lăsării lor în disponibilitate care ne sunt rezervate Nouă.

Art. 3. — Domnul Director al Cancelariei Patriarhale va aduce la îndeplinire prezenta Deciziune.

Dată în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi 6 Maiu anul 1949.

(ss) JUSTINIAN

Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române

DECIZIUNEA Nr. 75

NOI
JUSTINIAN

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

In conformitate cu dispozițiunile art. 3 și 4 din Deciziunea Consiliului de Miniștri Nr. 47, publicată în Monitorul Oficial Nr. 24 din 29 Ianuarie 1949 și pe temeiul art. 31—32 din Statutul de Organizare al Bisericii Ortodoxe Române, aprobat prin Decretul Nr. 233 publicat în Monitorul Oficial Nr. 47 din 25 Februarie 1949.

DECIDEM:

Art. 1. — P. C. Preot Al. Săvulescu, Consilier Administrativ, este însărcinat cu îndrumarea, controlul și supravegherea conducerii „Fondului de Credit și Ajutor al Clerului” și „Fondul de Asigurare al imobilelor bisericești”.

Art. 2. — In această calitate P. C. Sa va asista la ședințele Consiliului de Credit și Ajutor și va stabili norme obligatorii pentru Consiliul Fondului de Credit și funcționarii însărcinați cu conducerea Fondului de asigurare.

P. C. Sa este răspunzător de buna funcționare a „Fondului de Credit și Ajutor a Clerului”, a „Fondului de Asigurare”, cum și de realizarea planului economic stabilit.

Art. 3. — Domnul Director al Cancelariei Patriarhale va aduce la îndeplinire prezenta Deciziune.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi 6 Mai 1949.

(ss) JUSTINIAN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

	<u>PAGINA</u>
† <i>Episcopul Grigore Leu</i>	68
† <i>Arhimandritul Iuliu Scriban</i>	69—70
Recenzii	71—72

PARTEA OFICIALĂ

<i>Situația militară a studenților teologi</i>	73
<i>Fixarea de atribuții personalului de conducere din administrația patriarhală</i>	74—80

Manuscrisele, cărțile, comunicările oficiale ale Eparhiilor, revistele periodice, abonamentele și orice fel de corespondență se trimit pe adresa: **Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, — Str. Antim 29, București V,** cu mențiunea: Pentru *Biserica Ortodoxă Română* — Buletinul Oficial al Patriarhiei Române.

C O S T U L R E V I S T E I :

<u>In țară:</u>	<u>In străinătate:</u>
Abonament și contribuție pe an. 750 lei	Pe an 1500 lei
Un număr 150 „	Un număr 300 „

In București, se poate cumpăra dela Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Str. Antim Nr. 29.

919

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

INCHINARE

I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN
CU PRILEJUL IMPLINIRII UNUI AN DELA INSCĂUNARE

Anul LXVII. Nr. 5-6

Maiu-Iunie 1949

BUCUREȘTI

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

APARE DE 6 ORI PE AN // ABONAMENTUL ȘI CONTRIBUȚIA ANUALĂ 750 LEI
EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE ORTODOXĂ

COMITETUL DE REDACȚIE

I. P. S. Patriarh JUSTINIAN Președinte
P. C. Preot GH. MAIOR, consilier administrativ . Redactor responsabil
D-l Dr. IUSTIN MOISESCU, profesor universitar Membru
P. C. Preot Dr. PETRE VINTILESCU, profesor universitar . . Membru
P. C. Preot Dr. LIVIU STAN, profesor universitar Membru
P. C. Preot Dr. D. BELU, conferențiar universitar Membru
D-l AL. CERNA-RĂDULESCU Secretar de redacție

COLABORATORI

Inalt Prea Sfinții Mitropoliți și Arhiepiscopi și Prea Sfinții Episcopi ;
Prea Cucernicii Profesori dela Institutele Teologice Universitare,
Seminariile Monahale și Școalele de Cântăreți ;
Prea Cucernicii Consilieri administrativi, protopopi, preoți, etc.

CUPRINSUL

	<u>PAGINA</u>
<i>Urările adresate I. P. S. Patriarh de d. Dr. Petru Groza</i>	
<i>Președintele Consiliului de Miniștri</i>	3
<i>Popas, de † FIRMILIAN, Mitropolitul Olteniei</i>	5—8
<i>Legământ și împlinire, — un an dela înscăunarea I. P. S.</i>	
<i>Patriarh Justinian</i>	9—48
<i>Schimb de urări cu prilejul Sfințelor Sărbători ale Invierii .</i>	49—55
<i>Moartea I. P. S. Damaschin, Arhiepiscop al Athenei și</i>	
<i>Mitropolit primat al Greciei.</i>	56—57
<i>Deschiderea cursurilor misionare, pentru a doua serie de</i>	
<i>preoți, la Institutul Teologic Universitar din București .</i>	58—72

INCHINARE
I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN
CU PRILEJUL IMPLINIRII UNUI AN
DELA INSCĂUNARE

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ
BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

Nr. 5-6

Maiu-Iunie

1949

**URĂRILE ADRESATE I.P.S. PATRIARH
DE D-I Dr. PETRU GROZA, PREȘE-
DINTELE CONSILIULUI DE MINIȘTRI**

*D. Dr. Petru Groza, Președintele Consiliului de
Miniștri, a adresat I. P. S. Justinian, Patriarhul
Bisericii Ortodoxe Române, o scrisoare, în care
— printre altele — scrie următoarele :*

„Urez I. P. S. Voastre, de ziua primei
aniversării a înscăunării în scaunul Patriar-
hilor Români viață și păstorire îndelungată,
sănătate și putere de muncă, în slujba
poporului nostru și a scumpei noastre
Patrii”.

Dr. PETRU GROZA

P O P A S

In dezvoltarea acțiunilor creatoare sunt necesare anumite popasuri. Din piscul lor, se pot obține priviri de ansamblu, după cum se pot face recunoașteri de noi perspective. Acest lucru este cu atât mai valabil pentru acțiunile bisericesti, pentru că aici creatorul trebuie să aibă pururea în față rădăcinile din care odrăslesc înnoirile sale, precum și încheierea de boltă, în care se recunosc izvoarele din care a purces dependența organică a părților, comunicarea neîmpiedecată între vârful și rădăcini, identitatea cu întreg ansamblul bisericesc, comuniunea și consensul sobornicesc; proprietăți care definesc, în special, creațiunile bisericesti ortodoxe. Iar dacă acțiunile se desfășoară într'un mediu social novator, popasul este de-a-dreptul obligatoriu.

Credem că acesta a fost gândul celor ce s'au hotărât să întocmească un număr sărbătoresc, după un an de activitate dela înscăunarea ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române a Inalt Prea Sfințitului Justinian.

Popasul de un an al I. P. S. Justinian se justifică și prin cazul său special. Noul Patriarh a moștenit o situațiune bisericească plină de mari și grele răspunderi. Vadul vieții românești își caută, de o seamă de vreme, așezare nouă și curg pe el năzuinți populare,

care merg către prefaceri sociale absolute. In acest vad, laolaltă cu năzuințele și cu nouile prefaceri, se rostuește și viața bisericească a poporului român. Părintele Bisericii românești simte, deci, în primul rând nevoia unei definiții și apoi a unei sincere și loiale racordări. După aceste neapărate precizuni, urmează legiferările de rigoare și începutul reformelor, pe care noul Patriarh le însușește în raporturi juridice, în legiuiri statutare, în declarațiuni complementare, în îndemnuri publice, în acțiuni de consolidare și de clarificare a înțelegerilor ființiale și consecvente. Urmărirea pe teren a acestor pietre unghiulare, aplicarea neapărată, prin instituțiuni și norme administrative, desfășurarea pe unități și în ansamblu și apoi sinteza efectelor sunt încă strădanii covârșitoare, care umplu un an de muncă fără preget și de energie neîmpuținată.

Fără să poată rosti ca Apostolul: „lupta am săvârșit“, I. P. S. Justinian poate privi în urmă, din creștetul unui an, și încheia o socotință care să-i înlesnească aripile și să-i verifice înfăptuirile. Bănuim că această socotință și expunere de fapte va fi făcută, în cuprinsul numărului de față, de alți purtători de condei și făclieri, mai aproape de gândurile I. P. S. Sale și mai în directă legătură cu fântânile de înfăptuiri. Tot ei vor înșira și înfăptuirile, cu grijă de adevăr și cu mărturisiri care se cuvin slăvirii lor, cu raportarea la doctrina și tradiția ortodoxă, la consensul ecumenic și la identificarea de totdeauna cu crezul Bisericilor omodoxe.

Partea noastră la acest popas patriarhicesc o vom mărgini la treburi și înfăptuiri locale, unde voința și degetul îndrumător al noului Patriarh au fost hotărâtoare.

Părintele Patriarh Justinian s'a ridicat de pe meleagurile Olteniei. Aceasta înseamnă că drumul și actele sale vor fi însemnate cu pecetia unei anumite individualități, chiar dacă postul de conducere și caracterul general al înfăptuirilor îl obligă la un stil de gândire și de viață mai cuprinzător.

Sumar, se poate explica, poate, printr'o neînțetată luptă cu condiția materială sub care s'a desfășurat istoria acestui colț de țară. In orice caz, ele au dus la o solidaritate împotriva condiției și mai ales împotriva constructorilor condiției: oameni și stări sociale.

Inalt Prea Sfințitul Justinian n'a uitat, în vârful ajungerii, vechea sete bisericească a Olteniei. Era această provincie ocolită, sistematic, în așteptările și cererile sale bisericești. Indreptățirile trecutului se făceau uitate sau zăceau în documente prizărite prin scurte manuale bisericești. Ca o instituție fără naștere, Biserica olteană era limitată la rostul unei simple Episcopii, cu cuvânt și menire la fel de mărginite. Cererile ei de a sta alături de Mitropoliile Ungro-Vlahiei, Moldovei și Ardealului erau fără urmare, privite ca o vanitate istorică. Argumentele, ca una modernă sau ca reflexe ale episcopilor olteni.

Patriarhul oltean restabilește dreptatea Bisericii oltene. Mai întâiu, el își dă seama că întregirea viziunii acestui pământ nu se putea face fără o puternică instituție bisericească, care este și un element de coordonare, dar și unul de radiație spirituală. El simte apoi că, în ansamblul bisericesc al țării, lipsa Olteniei este o vătămare, de esență și de structură, a însăși instituției. Deaceea, I. P. S. Justinian construște noul Statut al Bisericii românești, pe toți pilonii bisericești. Cu aceasta, atât contribuția, cât și respon-

sabilitatea revin întregi tuturor unităților provinciale, iar suflul religios capătă totala lui intensitate.

Astfel, milioanele de olteni își câștigă, printr'un fiu al lor, Mitropolia și justa participare la conducerea sinodală a Bisericii întregi.

În lăuntru, Mitropolia Olteniei își chivernisește treburile într'un ritm unitar, după aspirații proprii și potrivit legilor etnice; chivernisiri, aspirații și specific, pe care le varsă în marea vistierie a Bisericii noastre. Străbătută de norme și de poruncile canonice și sinodale comune, Mitropolia Olteniei va intensifica după sufletul său aceste străbateri, adăugând vieții duhovnicești coloritul ierarhilor, preoților și credincioșilor săi, ca într'un mozaic cu multe și felurite străluciri.

La popasul de un an al activității I. P. S. Patriarh Justinian, Biserica Olteniei aduce prinosul său de recunoștință și unește smeritul său omagiu.

† FIRMILIAN
Mitropolitul Olteniei

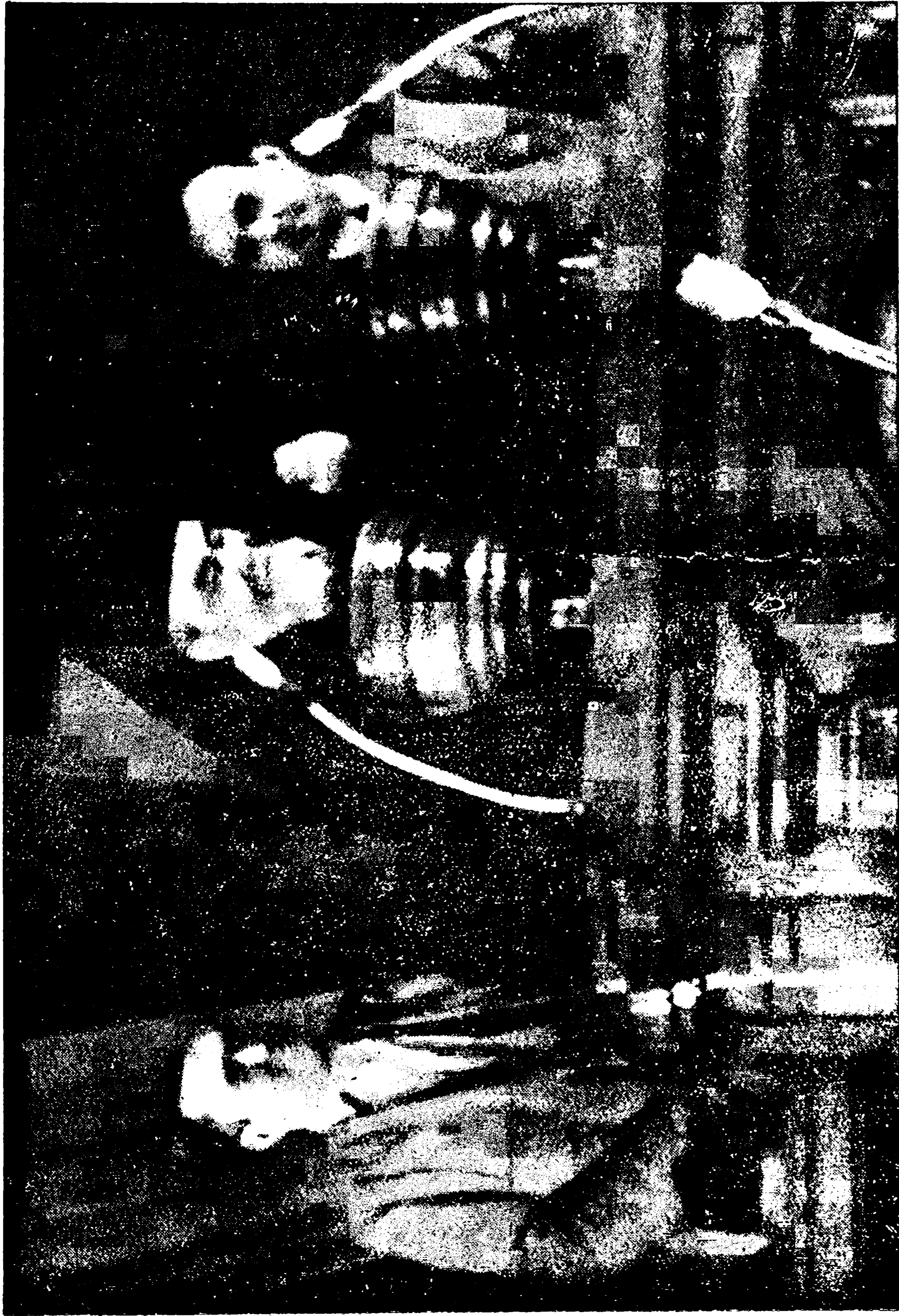

† Festiva

unul patriarhilor români — a fost expresia nădejdilor pe care clerul și credincioșii le înmănușiau în persoana noului ales. Acest legământ solemn — îndreptar de lungă activitate — a fost împlinit în mai puțin de un an de zile.

Inaugurând „în Biserica străveche, directivele ceasului popular ce care îl trăim“ — după mărturia unui distins purtător de cuvânt al preoțimii noastre — cel de al treilea Patriarh a dovedit, prin înfăptuirile sale, că este într'adevăr *omul cel nou, cerut de vremurile noi!* Ridicat din sânul poporului muncitor—care abia în zilele noastre și-a luat în propriile-i mâini soarta sa și care își clădește acum o viață nouă, la temelia căreia stau libertatea și dreptatea pentru cei oprimați de veacuri — I. P. S. Patriarh Justinian a înțeles că drept-credincioșii Sfintei noastre Biserici așteptau dela păstorii lor sufletești sprijin și îndrumare. Patriarhul nostru a desprins din învățătura Mântuitorului adevărul veșnic al misiunii Bisericii Sale: aceea de a ajuta poporul pe care-l păstorește, în strădaniile lui spre fericire. În locul „*boieriei eclesiastice*“ închisă în turnul disprețului față de popor — pe care au propovăduit-o în trecut și o mai propovăduesc și astăzi unii prețiși urmași ai Apostolilor — I. P. S. Patriarh Justinian a pus *datoria evanghelică a slujirii poporului.*

Pe acest drum, pe care merge acum Biserica Ortodoxă Română, s'au înscris toate ostenele și toate înfăptuirile Înalt Prea Sfințitului Justinian.

La 24 Maiu 1948, I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan, procedând la despuiera scrutinului.

Insemnând aici pe cele mai de seamă dintre ele — cu prilejul popasului făcut după acest întâi an de rodnic patriarhat — nu năzuim decât întru și mai deplina înfățișare a drumului luminos, pe care trebuie să pășească în viitor toți slujitorii Altarului.

Noua orientare a Bisericii Ortodoxe române.

În atitudinea și activitatea Bisericii Ortodoxe Române s'a săvârșit — prin venirea I. P. S. Justinian în fruntea treburilor bisericești — o hotărâtoare cotitură.

În cuvântarea rostită la 24 Mai 1948, în fața Marelui Colegiu Electoral, I. P. S. Justinian a ținut să precizeze — chiar în clipa în care i s'a adus la cunoștință alegerea I. P. S. Sale ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române — primul țel pe care și-l impune în munca la care fusese chemat:

„Mă voi strădui ca Sfânta noastră Biserică Ortodoxă Română să facă față așteptărilor și nădejdiilor pe care și le pune poporul drept-credincios în contribuția ei la noua sa așezare socială.

„Niciodată în viața ei, în curs de aproape două milenii, Biserica lui Hristos nu a avut un prilej mai potrivit pentru a-și pune în practică învățăturile evanghelice, cum este cel de azi, datorită regimului popular instaurat în țara noastră.

„Obiectivul misiunii Bisericii este omul, — temelia Patriei și societății. Înălțarea omului condiționează îmbunătățirea tuturor celorlalte realități ale vieții omenești. Formarea unui om nou, a unui om conștient de rosturile lui pe pământ, pătruns de nepieritoarele adevăruri ale dreptății și păcii, — iată o vastă lucrare

la săvârșirea căreia este chemată să contribue și Biserica.

„Strigătul omenirii după o viață nouă, mai dreaptă și mai bună, în care să fie liberă și stăpână pe munca ei, este strigătul celui căzut între tâlhari, după samarineanul izbăvitor. Lăsată pradă tuturor rătăcirilor și tuturor suferințelor, omenirea strigă și cere pace, înfrățire și dragoste. Biserica trebuie să răspundă acestei strigări și să fie prezentă acolo unde se dă lupta pentru cucerirea dreptății și libertății, știut fiind că nu poate fi pace, înfrățire și fericire într-o lume cu oameni robiți, exploatați și ținuți în întuneric.

„Slujitorilor Bisericii le revine datoria de a îndepărta din sufletele oamenilor toată zgura lăsată de păcatele trecutului și de a-și da și viața pentru apărarea păcii și libertății omenirii, după pilda dată nouă de Iisus.

„Numai în felul acesta, slujind omenirea, ajutând noroadele în lupta lor pentru pace și libertate, Biserica va putea să contribue la zidirea unei lumi mai bune, care să fie demnă de creatorul ei.

„Pe drumul acesta ne vom îndrepta și vom îndruma pașii Bisericii Ortodoxe Române și ai slujitorilor săi, — pe drumul deschis înaintea noastră de Iisus Mântuitorul“ .

Pe acest drum, I. P. S. Patriarh Justinian a pornit cu hotărîre din primele zile ale păstoririi sale. Biserica Ortodoxă Română se bucură de dragostea credincioșilor ei și de încrederea întregului popor, fiindcă — sub cărmuirea celui de al treilea Patriarh — ea n'a fost stavilă în uriașa strădanie spre pace și libertate a poporului nostru, ci a căutat, pe măsura puterilor ei, să-i fie sprijin și însoțitor.

La 9 Iunie 1948, în sala de ședințe a Marelui Adunări Naționale, I. P. S. Justinian — încojurat de membrii S. f. Sinod și de trimișii Bisericilor Ortodoxe de peste hotare — a fost investit ca Patriarh al Bisericii noastre.

În toate marile realizări ale regimului de democrație populară din țara noastră, Biserica Ortodoxă Română a fost prezentă, lămurindu-și credincioșii și îndrumându-i.

Strădaniile I. P. S. Patriarh Justinian de a reînnoa firul legăturilor cu Bisericile surori de peste hotare și — în deosebi — cu marea Biserica Ortodoxă Rusă, au fost încununuate de izbândă. Legăturile de veacuri dintre cele două Biserici, păstrătoare ale dreptei credințe a Răsăritului, fuseseră rupte, fără voia popoarelor respective, de cărmuitorii din trecut. În clipa în care popoarele înseși au înscăunat la cărma țărilor lor pe aleșii lor adevărați, aceste rodnice legături au fost reluate și întărite.

Participarea Bisericii Ortodoxe Române la Conferința Ortodoxă, ținută în vara anului 1948 la Moscova, a împlinit legământul făcut de I. P. S. Patriarh Justinian cu prilejul alegerii Sale, de a face ca Sfânta noastră Biserică să fie prezentă ori-unde se dă lupta pentru cucerirea dreptății, libertății și păcii popoarelor. Pentru că — la Moscova — Bisericile Ortodoxe, adunate în acel măreț sobor, au regăsit drumul poruncit de Mântuitorul, închegând un front spiritual al păcii și legându-se să sprijine, cu toate puterile lor, pe acele popoare și pe acei cărmuitori de noroadă, cari nu-și precupețesc ostenele pentru întronarea unei păci drepte și pentru apărarea acestei păci împotriva celor ce încearcă să o turbure.

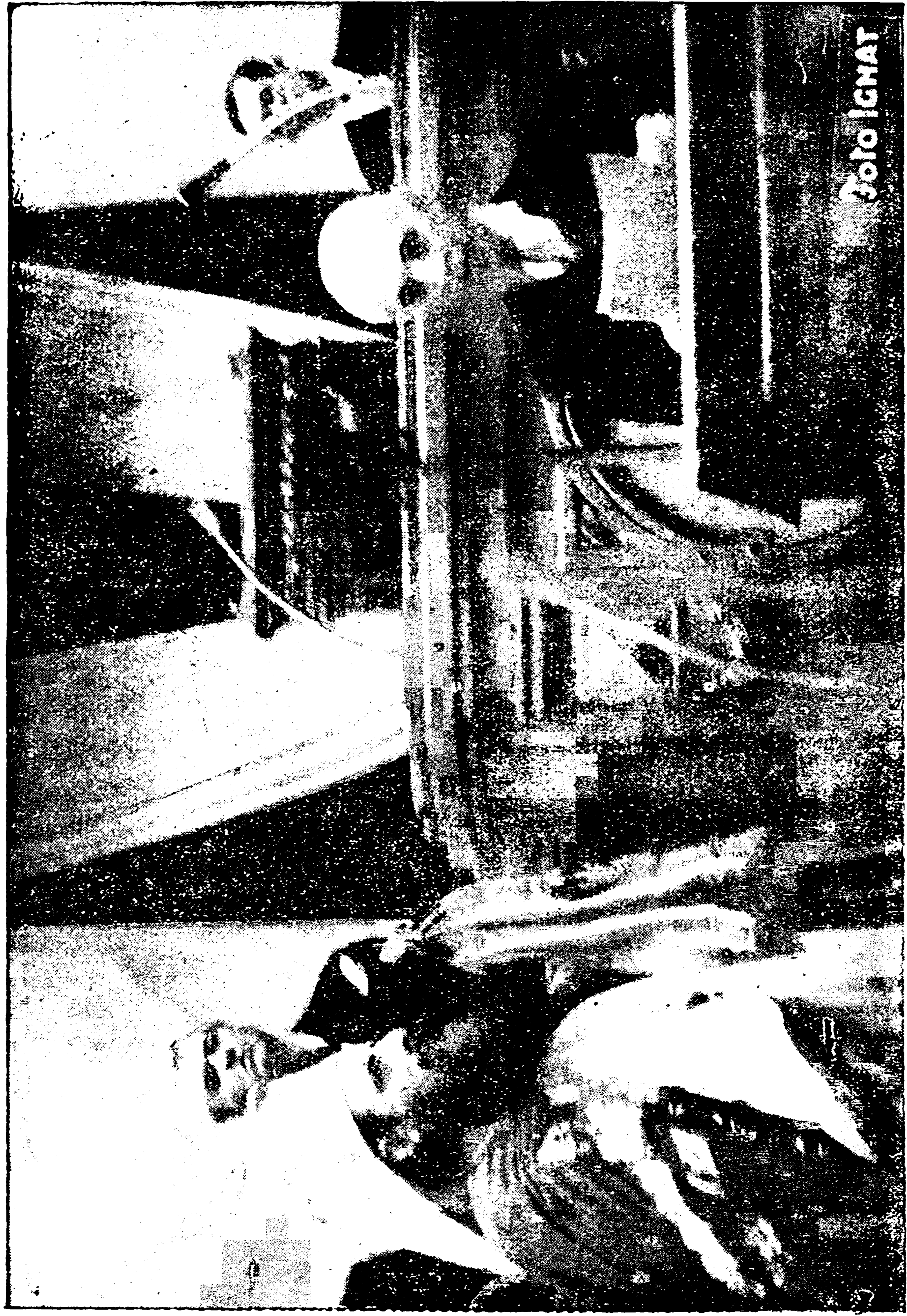
I. P. S. Patriarh Justinian a făcut ca Biserica Ortodoxă Română să fie printre Bisericile cari *„au înfierat activitatea acelor conducători de popoare, care se străduesc să svârle omenirea într'o nouă vărsare de sânge, nădăjduind în felul acesta ca, peste ruinele și suferințele ce le-ar aduce un nou războiu, să poată*

întări înrobirea propriilor lor popoare și să poată arunca jugul robiei și asupra acelor noroade cari, în ultima vreme, au izbutit, prin jertfe nenumărate, să-l scuture“.

Necurmat a înțeles să lupte Biserica noastră împotriva ațâțătorilor la un nou măcel. Mereu a răsunat cuvântul I. P. S. Patriarh Justinian, îndemnându-și credincioșii să se alăture acelor forțe, cari — având în frunte Uniunea Sovietică — luptă pentru apărarea păcii, a libertății și independenței popoarelor. Pastorale, cuvântări și chemări au fost îndreptate de Patriarhul nostru către credincioși, nu pentru a mărturisii numai frumusețea și necesitatea păcii și libertății, ci pentru a-i îndruma să apere aceste bunuri cu ori ce jertfe.

In Apelul adresat cu prilejul Congresului Partizanilor Păcii, dela Paris și Praga, I. P. S. Patriarh Justinian a spus răspicat:

„Apărarea păcii trebuie făcută prin lupta comună a tuturor celor ce nu mai doresc jugul robiei peste grumazul lor, de toți cei cari voiesc să prăbușească stăpânirile nedrepte și silnice, pentru a putea trăi liberi, fiindcă scris este: „Hristos ne-a izbăvit să fim slobozi; rămâneți dar tari și nu vă plecați iarăși sub jugul robiei“ (Gal. V, 1). Deaceia Biserica Ortodoxă Română îndeamnă pe toți fiii ei întru Hristos să se alăture frontului celor ce luptă pentru întărirea păcii, — front care constituie și chezașia independenței noastre naționale — amintindu-le că însuși Mântuitorul nostru a dăruit cea mai înaltă răsplată ostenitorilor pentru întronarea păcii, spunând: „Fericiti făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema“ (Mat. V, 9).

OTO IGNAȚ

După înmânarea cărții patriarhale Înalt Prea Sfințitului Justinian, d. Prof. Dr. C. I. Parhon, Președintele Prezidiului Marelui Adunări Naționale, își rostește cuvântarea.

Iar atunci când dușmanii Patriei noastre și ai păcii s'au ridicat, orbiți de furie, să ponegrească și să defăimeze poporul nostru și pe cârmuitorii săi, — răspândind peste hotare svonuri mincinoase și absurde despre pretinse prigoniri anti-religioase în Republica Populară Română, — I. P. S. Patriarh Justinian, vorbind în numele Bisericii Ortodoxe Române, a spulberat aceste născociri dușmănoase și a arătat lămurit cari sunt raporturile dintre Biserică și Stat în țara noastră.

„Cuvântul Bisericii Ortodoxe Române în chestiunea libertății religioase“ n'a fost numai un răspicat răspuns dat de I. P. S. Justinian dușmanilor noștri de peste hotare; el a fost și rămâne un permanent îndreptar de activitate pastorală pentru toți slujitorii altarelor. Și mai ales, dovada cea mai puternică a adevăratului drum, pe care — după ce l-a regăsit — merge cu fermitate Biserica Ortodoxă Română spre împlinirea poruncilor lui Hristos.

Acest dintâi legământ, rostit de Patriarhul nostru anul trecut, a fost împlinit și se împlinește mereu, zi de zi!

Reîntoarcerea clerului la adevăratul apostolat.

Cu prilejul investiturii, I. P. S. Patriarh Justinian a făcut un al doilea legământ:

„Cum, în primul rând, misionarii Bisericii noastre din mijlocul poporului drept-credincios sunt pregătiți în mentalitatea și atmosfera vremurilor de până ieri, în această situație ei constituie o piedică în noua activitate socială a Bisericii. După un program bine chibzuit și cu un corp de îndrumători bine pregătiți, clerul nostru trebuie îndrumat, orientat și convins

pentru acest apostolat social cerut de oamenii vremurilor noi. In mod firesc, deci, urmează o selecționare și o promovare a elementelor dovedite apte și pregătite pentru noua misiune“.

Și acest legământ a fost împlinit de I. P. S. Patriarh Justinian.

Pe lângă cele trei Institute Teologice de grad universitar ale Bisericii Ortodoxe Române, au luat ființă cursuri de îndrumare misionară, în cadrul cărora cei mai de seamă reprezentanți ai Teologiei noastre, îndepărtând zgura așezată de rătăcirile trecutului peste adevărurile învățaturii lui Hristos, împlinesc între clericii noștri porunca Apostolului Neamurilor: „Innoind duhul minții voastre să vă îmbrăcați în omul cel nou“ (Efeseni IV, 23-24).

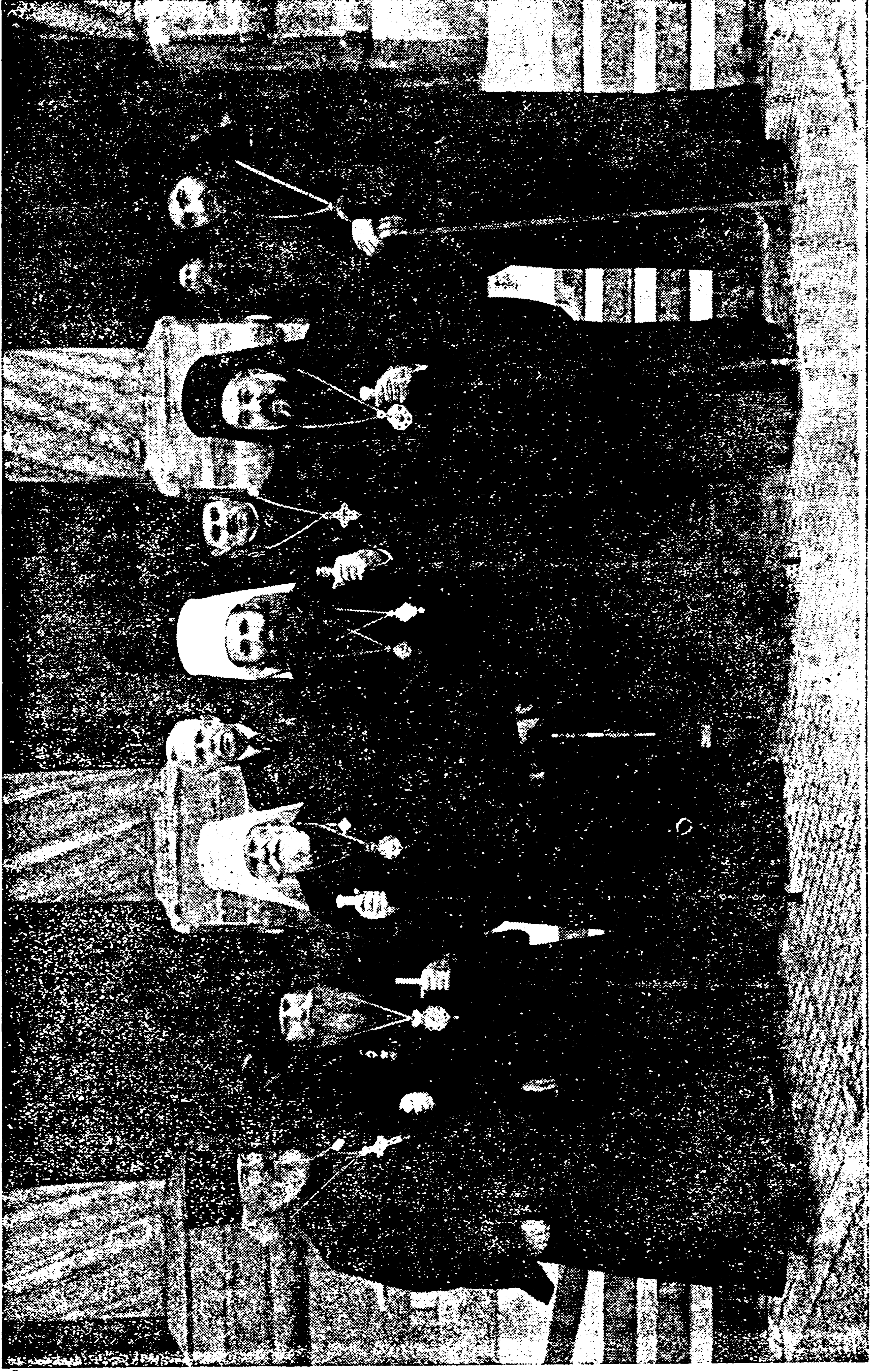
Organizarea acestor cursuri — primite cu entuziasm de clerul ortodox — s'a făcut sub directa îndrumare a I. P. S. Justinian și a Sf. Sinod. Insuși Patriarhul nostru a ținut să fixeze — într'o cuvântare rostită în fața preoților cursiști și a corpului profesoral — caracterul pe care trebuie să-l aibă cursurile de îndrumare misionară:

„Toată grija noastră — a declarat I. P. S. Sa — trebuie să se îndrepte asupra activității pastorale a preoților noștri, activitate care să se desfășoare după metodele cele mai potrivite și mai apropiate de înțelegerea poporului.

„Cursurile nu vor avea un caracter intelectualist decât în măsura în care preoții vor avea nevoie în activitatea lor pastorală. Aceste cursuri vor trebui transformate în consfătuiri între preoții profesori și cursiștii care vin cu o experiență pastorală și cu o cunoaștere a realităților religioase și sociale din lumea satelor și orașelor noastre, — consfătuiri care

După primirea cârjei patriarhale, I. P. S. Justinian — urmat de reprezentanții Bisericii Ortodoxe străne —
pornind dela Patriarhie spre biserica Sf. Spiridon-Nou.

I. P. S. Justinian în mijlocul delegaților Bisericii Ortodoxe de peste hotare, după solemnitatea înscăunării, dela 6¹/₂ Junie 1948,

trebuie să se soldeze cu concluzii îndrumătoare pentru preoți și cu noi jaloane pentru pastorația lor.

„Experiențele unor preoți, ce se vor găsi că răspund scopului urmărit de Sfânta noastră Biserică în misiunea ei dumnezească, vor fi exemplificate și fixate ca norme de urmat pentru toți preoții noștri.

„De asemenea, greșelile și abaterea dela linia cea dreaptă a Ortodoxiei, sau cele care scoboară prestigiul Bisericii, vor fi la rândul lor stigmatizate și excluse din practica bisericească a clerului, acolo unde se vor afla“.

Dar, odată cu organizarea acestor cursuri de îndrumare misionară — menite să ducă la o riguroasă selecționare a preoțimii noastre, — I. P. S. Patriarh Justinian s'a îngrijit ca în noul Statut al Bisericii Ortodoxe Române să fie înscrise norme precise pentru promovarea clerului. Înălăturând domnia bunului plac și a favoritismelor, Patriarhul nostru a veghiat ca preoții merituoși să fie așezați pe viitor la locurile ce li se cuvin, potrivit capacității și strădaniilor lor. Articolele 119—128 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române sunt edificatoare în acest sens.

Iată, deci, un al doilea legământ pe care I. P. S. Patriarh Justinian a ținut să-l îplinească în mai puțin de un an de zile de activitate patriarhicească.

Monahismul românesc chemat la viață nouă.

Tot cu prilejul investiturii, noul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române a declarat în fața cârmuirii celei mai înalte a poporului nostru:

„Biserica Ortodoxă Română, pentru a putea răs-

punde cu folos acelorași idealuri și năzuințe ale poporului nostru drept-credincios, trebuie să-și reorganizeze pe alte baze, păstrând regulele canonice și monahale, clerul monahal, care trebuie să fie în slujba luminii, culturii și jertfelniciei pentru aproapele, făcând din schiturile și mănăstirile lor, izvoare curate cu apă răcoritoare a Evangheliilor lui Hristos pentru sufletul atât de însetat de lumină și de adevăr al poporului drept-credincios...

„Pentru aceasta, însă, tot clerul monahal trebuie să treacă prin aceeași școală ca și clerul de mir, prin același foc curățitor care să topească toată zgura unor păcate ale trecutului, ce mai dăinuiesc în Sfintele Mănăstiri, redând Bisericii Ortodoxe Române un monahism nou și luminat, capabil să îmbine viața duhovnicească cu cea socială și culturală“.

In mai puțin de un an dela rostirea acestei declarații, monahismul românesc — care în trecut nu avusese nici o școală de pregătire a clerului său — dobânda, prin purtarea de grijă a I. P. S. Patriarh Justinian, trei Seminarii Monahale. Cu un corp profesoral bine ales, aceste Seminarii mănăstirești sunt pe cale de a-și încheia primul an de activitate, cu bună și aleasă roadă. Ele contribuie — pe zi ce trece — la ridicarea nivelului monahismului nostru, care poartă pe umerii săi tradiția atâtor minunate acte de cultură, în trecutul sbuciumat al acestui popor.

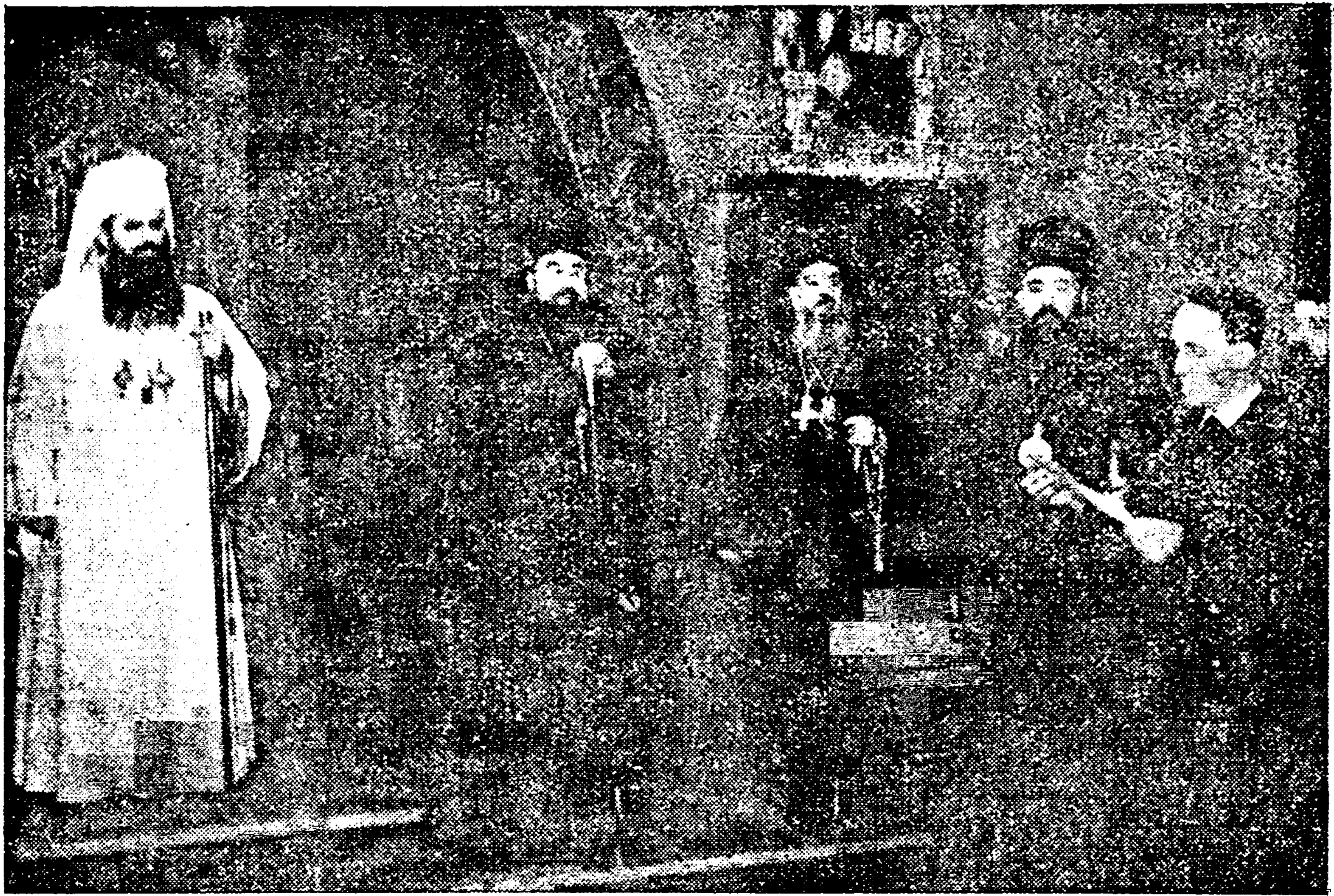
De asemenea, sunt în curs de realizare un mare număr de școli practice monahale. Marile noastre mănăstiri, în care — potrivit canoanelor și rânduelilor străvechi — I. P. S. Patriarh tinde să reintroducă farmecul cel fără de preț al vieții de obște, vor deveni niște stupi de vrednice albine, osârduitoare și întru

La 6 Iunie 1948, în biserica Sf. Spiridon-Nou, I. P. S. Patriarh Justinian rostește — cu prilejul înscăunării Sale — o caldă și părintească chemare de reîntoarcere acasă către clerul și credincioșii greco-catolici. În mai puțin de un an de zile, Biserica Ortodoxă Română din Ardeal era reîntregită.

Preoții greco-catolici, cari au hotărît la Cluj — în numele clerului și poporului unit — revenirea la credința străbună a Bisericii Ortodoxe Române, îndreptându-se spre Sfânta Patriarhie.

I. P. S. Patriarh Justinian și PP. SS. Membrii ai Sf. Sinod ascultând cetirea Proclamației dela Cluj, prin care clerul și poporul credincios greco-catolic au hotărît să revină la Ortodoxie.

cunoașterea învățaturii evanghelice, dar și întru împlinirea poruncii: „cine nu muncește, să nu mănânce“.

„Călugării — a spus I. P. S. Patriarh, cu prilejul deschiderii Seminarului Monahal dela Mănăstirea Văratec — nu trebuie să rămână ca niște paznici ai unui trecut apus, ci ei se cade să privească cu entuziasm tot ceea ce se săvârșește pentru propășirea obștească pe acest pământ“.

Iar în Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, în secțiunea III-a, — art. 74—86 au fost înscrise noi norme pentru organizarea monahismului românesc, potrivit luminoaselor principii enunțate de Patriarhul nostru. Una dintre principalele obligațiuni, ce revin mănăstirilor, este aceasta: *„Să practice ocupațiuni și îndeletniciri potrivite cu sfințenia locului, spre a fi de folos poporului, dovedind o dragoste împreunată cu fapte bune față de obștea țării“* (Art. 77, al. b. din Statut). Obligație îndeajuns de grăitoare pentru noua lumină care a început să pătrundă între zidurile mănăstirilor românești.

Și izvoditorul acestei mult așteptate lumini este I. P. S. Patriarh Justinian, care se dovedește astfel împlinitorul și celui de al treilea legământ al Său!...

Arme noi pentru slujitorii altarelor.

Odată cu fixarea nouilor țeluri ale misiunii slujitorilor altarelor, I. P. S. Patriarh a spus la 6 Iunie 1948:

„Trebuie revizuite armele acestor misionari și e necesară înarmarea lor cu armele duhului celui nou, pentru a ajuta în năzuințele lui pe omul cel nou, pe omul păcii, pe omul unei societăți pașnice și plină de

iubire. In lumina acestor postulate urmează să fie organizată toată predicarea cuvântului Evangheliei, cea scrisă fie prin reviste, fie prin cărți de studii sau predici, fie prin cărți de literatură religioasă. Reorganizarea acestui arsenal de misiune se impune poate mai de grabă decât celelalte măsuri amintite mai înainte, atât pentru orientarea și îndrumarea clerului de mir și monahal, cât și pentru luminarea poporului drept-credincios pe calea vieții celei noi“.

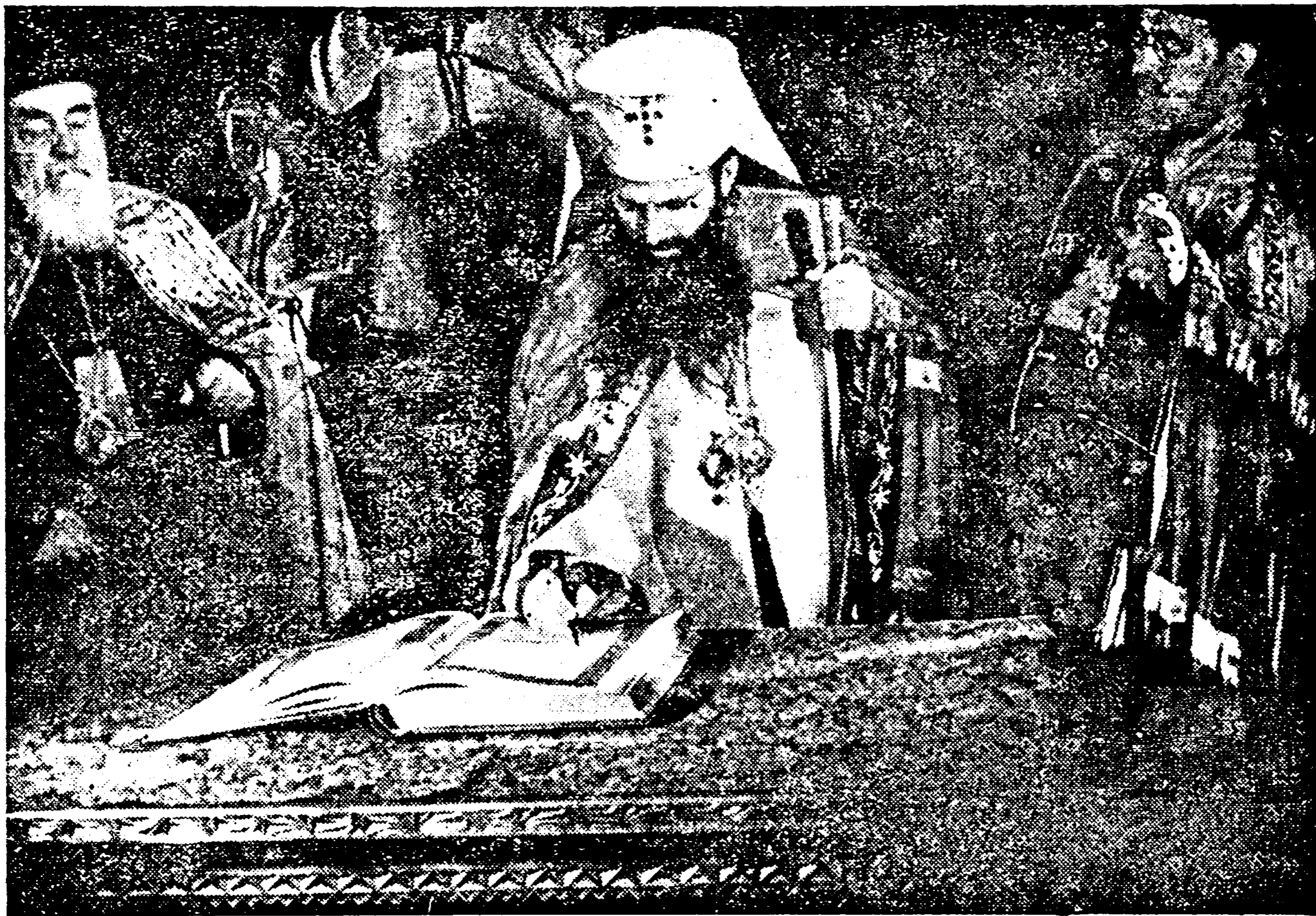
Și acest legământ al Intâistătătorului Bisericii noastre a fost împlinit, în puțina vreme care s'a scurs dela urcarea I. P. S. Sale pe scaunul Patriarhilor români.

Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă a fost reorganizat pe baze cu totul noi, spre a răspunde nevoilor ceasului de față. Renunțând la editarea unor traduceri — necesare poate unui grup peste măsură de restrâns, dar nefolositoare miilor de preoți răspândiți pe întinsul țării — Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă a trecut la înfăptuirea unei opere de real folos clerului ortodox. De sub teascurile tiparnițelor noastre s'au ivit și se vor ivi în anul acesta numai cărți menite să înarmeze preoțimea cu armele cele noi, despre care amintea I. P. S. Patriarh Justinian în cuvântarea rostită la investitură.

Fără a intra în amănuntele activității editoriale a Institutului Biblic, trebuie să menționăm și noua orientare pe care au primit-o publicațiile noastre periodice. Revista de față, — devenită buletin oficial al Patriarhiei Române — a renunțat la preocupările istorice, care-i dăduseră acel caracter inactual, atât de criticat de întreaga noastră preoțime. Ea urmărește acum cu atenție viața internă a Bisericii Ortodoxe

I. P. S. Patriarh Justinian și Membrii Sf. Sinod, în fața Palatului patriarhal, înconjurați de preoții greco-catolici.

I. P. S. Patriarh Justinian iscăbind, în Condica sfântă sinodală, actul de revenire a preoților greco-catolici în sânul Bisericii Ortodoxe.

Române, informând cu repeziciune și îndrumând clerul în problemele de vie actualitate.

Celelalte publicațiuni ale Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă — „Ortodoxia“ și „Studii Teologice“ — s'au bucurat de o primire călduroasă, atât din partea preoților cât și a credincioșilor. Glasurile cari s'au făcut auzite au arătat că ele răspund unei nevoi, care de multă vreme își aștepta împlinirea.

Activitatea editorială, aflată în plină desfășurare, constituie înfăptuirea celui de al patrulea legământ al Inalt Prea Sfințitului Justinian.

Reorganizarea învățământului teologic.

Noul Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române nu putea să nu se preocupe și de problema formării viitoare a clerului nostru. Înțelepciunea cu care găsisese soluțiile cele mai potrivite în chestiunile pe care fusese chemat să le rezolve, nu putea să nu se facă simțită și în acest domeniu.

„Biserica noastră — a spus I. P. S. Justinian la 6 Iunie 1948 — trebuie să se preocupe și de formarea clerului ei de mir și monahal în viitor. În acest scop trebuie să-și reorganizeze instituțiile pentru formarea clerului, care să poată răspunde tuturor năzuințelor și nevoilor poporului drept-credincios, un cler cu dragoste pentru ridicarea poporului și cu zel întru câștigarea sufletului enoriei, un cler cu drag de muncă pentru propășirea Bisericii și Patriei“.

Intru împlinirea acestui țel era, deci, de imediată trebuință reorganizarea învățământului nostru teologic.

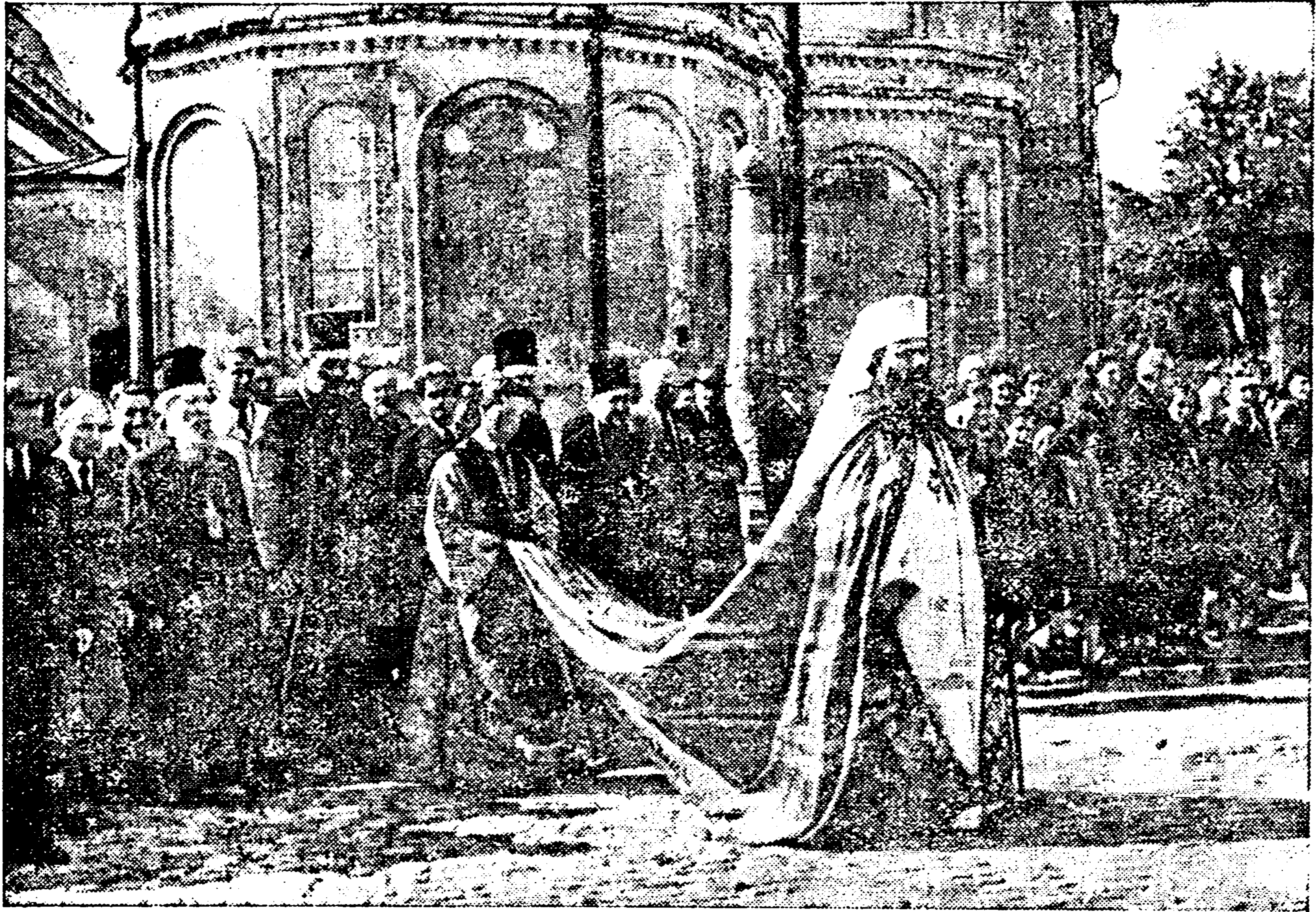
Readucând sub îndrumarea și privegherea Bi-

sericii învățământul teologic — pe care trecutele regimuri îl îndepărtaseră de matca sa, aservindu-l intereselor lor egoiste — I. P. S. Patriarh a înfăptuit una din cele mai arzătoare dorințe ale Sf. Sinod și ale Bisericii noastre.

Insuși I. P. S. Sa a evidențiat importanța acestei reîntoarceri la izvorul cel neseecat al învățământului teologic, — rostind, cu prilejul deschiderii cursurilor Institutului din București, cuvinte mișcătoare ca acestea:

„Astăzi înlăturăm definitiv un trecut ale cărui roade au fost plăcute numai dușmanilor fățarnici ai Bisericii lui Hristos. Înlăturăm primejdiile cari au amenințat Sfânta noastră Biserică, în urma acelei dureroase denaturări a învățământului teologic, făcută de trecutele cărmuiri, sub prefăcuta mărturisire a sprijinirii Bisericii Ortodoxe Române.

„Un învățământ teologic cum a fost acela, pe care mulți dintre noi l-au cunoscut, nu putea să fie de vre-un folos nici Bisericii, nici poporului, pentru a cărui mântuire și înălțare datorii suntem să ne străduim, după însăși porunca Mântuitorului. Teologi purtători de pistoale și semănători de ură, învrăjbitori și vărsători de sânge, n'ar fi existat, dacă învățământul teologic n'ar fi ieșit — prin legiuirile trecutelor regimuri — de sub ocrotitoarea priveghere a Sfintei noastre Biserici. Transformate în fabrici de licențiați în Teologie, fostele Facultăți Teologice n'au izbutit decât în mică măsură să pregătească preoți devotați Altarului și misiunii lor de păstori sufletești. Prea deseori ne-a fost dat să vedem tineri pregătiți în aceste școli ale trecutului, militând în organizații politice ale căror practici erau protivnice și învățăturii creș-

I. P. S. Patriarh Justinian, îmbrăcat în mantie, merge spre biserica
Sf. Spiridon Nou.

Preoții greco-catolici în timpul slujbii Doxologiei, din biserica
Sf. Spiridon-Nou.

tine și dorinței de înnoire și progres a poporului nostru“.

Astăzi rătăcirile trecutului nu mai sunt cu puțință. Astăzi, învățământul teologic — prin cele trei Institute de grad universitar — se află sub directa îndrumare a Sfântului Sinod.

Speranțele pe care Biserica noastră le pune în noul învățământ teologic sunt mai mult decât îndreptățite. I. P. S. Patriarh Justinian le-a sintetizat în cuvintele acestea:

„Avem astăzi sub nemijlocita conducere a Bisericii, școli teologice — atâtea câte erau de trebuință nevoilor noastre — din care suntem deplin încredințați că vor ieși slujitori ai altarelor, conștienți de misiunea lor evanghelică, dar și cetățeni devotați Statului și poporului pe care-l păstoresc“.

Nădejdi cari n'ar fi putut fi mărturisite, dacă I. P. S. Patriarh Justinian nu da împlinire grabnică și acestui legământ!...

Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal.

În monumentala biserică „Sf. Spiridon-Nou“ din Capitală — unde, la 6 Iunie 1948, s'a săvârșit înscăunarea I. P. S. Patriarh Justinian — Întăistătorul Bisericii Ortodoxe Române și-a exprimat întreaga sa durere de părinte sufletesc al dreptcredincioșilor români, pentru acea samavolnică sfărâmare a unității de credință a românilor ardeleni, săvârșită la 1700, din ordinul și pentru interesele scaunului împărătesc dela Viena.

Adresându-se clerului și credincioșilor greco-catolici — pe care Vaticanul, aliat al imperialiștilor și

al atâțătorilor la un nou războiu, îi ținea încă în cătușele unei cumplite robii spirituale — I. P. S. Patriarh a rostit această caldă și părintească chemare:

„Nu vă mai lăsați amăgiți! Fiți vrednici ca și înaintașii voștri, cari au păstrat cu viața lor tezaurul comun neamului românesc: „toată legea și credința ortodoxă din liturghiile și slujbele Bisericii Ortodoxe“, și cari au murit cu nădejdea eliberării din jugul umilitor al tiraniei, când acest tezaur va înlesni revenirea voastră într’o singură Biserică, într’o singură credință!...

„Ce ne mai desparte? Nimic altceva decât credincioșia pe care încă o mai acordați cu supunere Romei! Intoarceți-vă această credincioșie către Biserica neamului nostru, a strămoșilor noștri și ai voștri. Lăsați să biruiască în voi, nu amăgirile Romei, ci dragostea voastră de neam și țară...

„Energile pe care le-am cheltuit cu toții până acuma în lupta defensivă pentru salvarea ființei religioase și naționale a neamului nostru, să le întrebuițăm de azi înainte, sub scutul părintesc al Statului Român, al Republicii Populare Române, numai pentru asigurarea progresului religios, moral, cultural și economic al iubitei noastre Patrii, cum și pentru consolidarea suveranității, libertății și independenței naționale a Statului nostru democrat.

„Cele mai largi perspective ni-se deschid pentru activitatea noastră în viitor, când nu vom mai munci izolați, părăsiți și prigonți ca în trecut, ci vom fi închegați într’o Biserică puternică națională, care să cuprindă în sânul său tot clerul și tot poporul român din scumpă noastră Patrie,

Protopopul Traian Belaşcu vestind, de pe treptele catedralei dela Alba-Iulia, voința preoțimei greco-catolice de a reveni la Ortodoxie.

Țăranul Andrei Avram din Majina vorbind în numele poporului credincios revenit la Ortodoxie.

„Odată cu inima plină de dragoste de părinte, a încheiat I. P. S. Patriarh Justinian vibranta Sa chemare către clerul și credincioșii greco-catolici —, *vă întind mâna mea frățească*“.

Cuvântul Patriarhului nostru a răscolit în sufletele fraților greco-catolici vechi și neîmplinite năzuințe. Toată setea reîntoarcerii acasă, care arsese inimile atâtor părinți și străbuni, izbucnea acum dogoritoare.

Dar cătușele Romei papale, — cătușe pe cari le întăriseră peste grumajii unei părți dintre românii ardeleni, cârmuitorii din trecut ai țării prin încheerea aceluia trădător Concordat —, erau încă puternice. Agenții Vaticanului, profitând de privilegiile ce le erau garantate prin Concordat, exercitau asupra credincioșilor și clerului greco-catolic o primejdioasă și revoltătoare teroare spirituală.

Regimul democrației populare din țara noastră — apărător al libertății și egalității— a înlăturat însă acest josnic Concordat, eliberând pe frații noștri de sub jugul Romei papale. Fără să atingă întru ceva credința fiecărui cetățean, denunțarea Concordatului a făcut posibilă manifestarea în deplină libertate a voinței celor pe care veacuri dearândul papismul îi terorizase, înjugându-i fără de voie la carul intereselor sale reacționare.

Denunțarea Concordatului a realizat în fapt prevederile Constituției Republicii Populare Române, care asigură și garantează cea mai deplină libertate religioasă pentru toți cetățenii țării.

Descătușați, deci, din robia Vaticanului, frații noștri greco-catolici au putut da urmare chemării I. P. S. Patriarh Justinian și îndemnului inimii lor, de

a se reîntoarce la sânul Bisericii străbune, de unde fuseseră smulși părinții lor acum 250 de ani.

Inălțătoarele zile trăite în toamna anului trecut, când clerul și credincioșii greco-catolici și-au mărturisit hotărîrea lor fermă de a reveni la vatra credinței strămoșești sunt prea cunoscute tuturor, ca să le mai reamintim aici.

În mai puțin de un an de zile, unitatea de credință a poporului nostru s'a refăcut prin voința liber exprimată a poporului însuși. Iar dușmanii de peste hotare ai Patriei noastre s'au văzut înfrânți încă odată în încercările lor de desbinare și înrobire a poporului român.

*

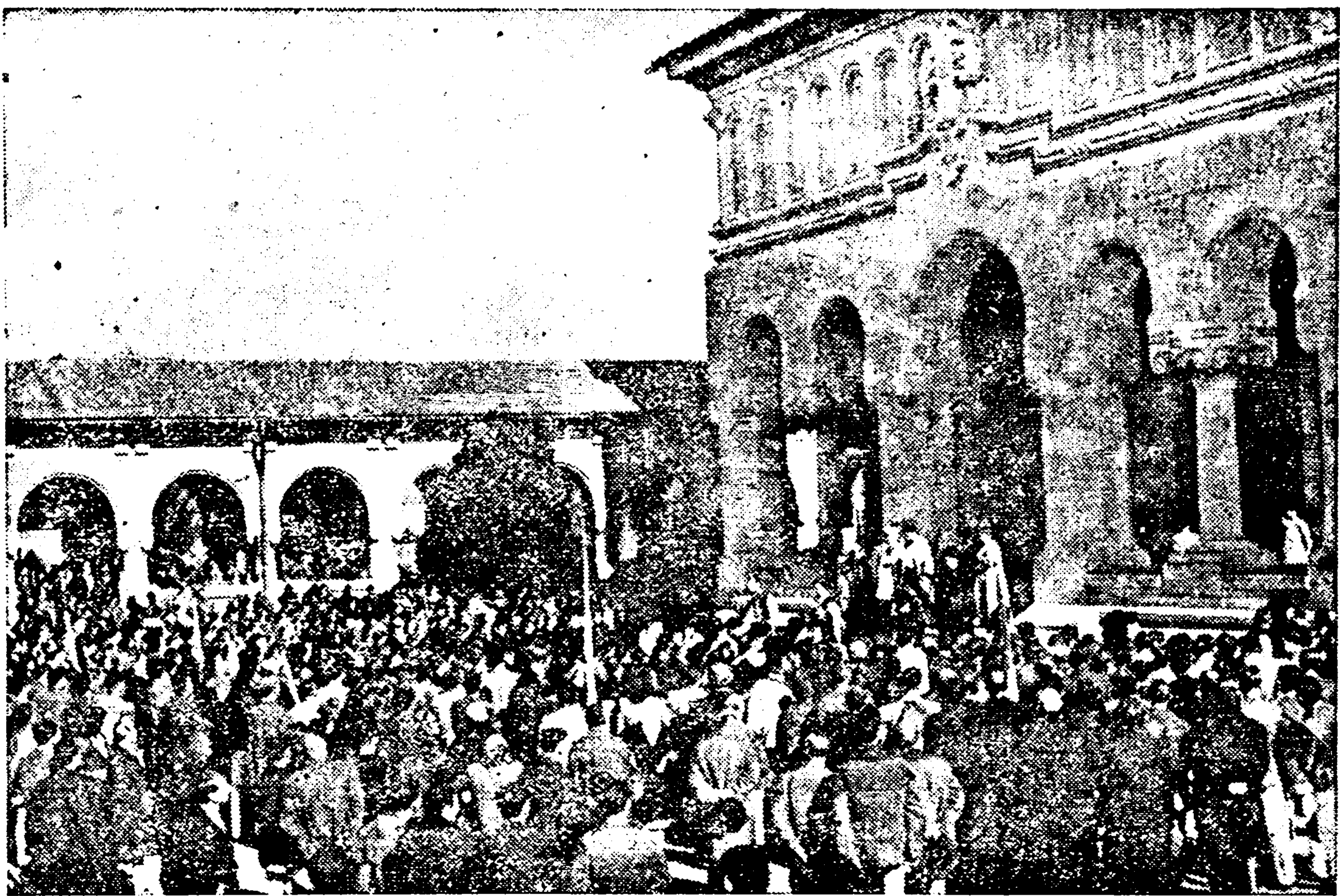
Implinirea legămintelor făcute, la 6 Iunie 1948, de I. P. S. Patriarh Justinian au înscris în cartea vieții religioase a poporului nostru o pagină pe care nimeni și niciodată nu va putea-o smulge. Insemnându-le aici — cu prilejul acestui dintâi popas în activitatea Patriarhului nostru —, suntem încredințați că ele dovedesc cu prisosință, că Patriarhul de azi al Bisericii Ortodoxe Române este cu adevărat *omul nou*, cerut de *vremurile noi* pe care le trăim.

Și cu toate că ele singure ar putea consacra un om și o muncă, realizările de până acum ale I. P. S. Justinian nu sunt decât un început de drum lung!...

REDAȚIA

I. P. S. Patriarh Justinian săvârșind slujba Doxologiei în biserica din Alba-Iulia.

Credincioșii reveniți la ortodoxie urmăresc soborul vlădicilor care, în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian, înconjură biserica din Alba-Iulia.

R E C T I F I C A R E

In lista membrilor din cler a Eparhiei Ardealului pentru Adunarea Eparhială, publicată în Suplimentul revistei Biserica Ortodoxă Română, Nr. 3—4, la pag. 20 — listă cuprinsă în Deciziunea I. P. S. Patriarh Justinian Nr. 65 din 20 Aprilie 1949 — strecurându-se greșeli de tipar, se fac următoarele rectificări:

La Nr. crt. 4, în locul d-lui Giurgiu Ioan, meseriaș, Hălma-giu-Arad, se va citi: Pr. Mihuț Viorel, Arad; iar la Nr. curent 10, în locul Pr. Pop Ioniță, administrator protopopesc, Lupeni, se va citi: Pr. Ieronim Ciocan, protopop—Hațeg.

SCHIMB DE URĂRI CU PRILEJUL SFINTELOR SĂRBĂTORI ALE INVIERII.

Cu prilejul Sfințelor Sărbători ale Invierii Domnului, I. P. S. Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a trimis următoarea scrisoare către II. PP. SS. Patriarhi ai Bisericilor Ortodoxe Autocefale:

Sanctitate, Prea Iubite Frate,

Marele praznic al Invierii Domnului nostru Iisus Hristos ne dă fericitul prilej de a ne reaminti unii altora porunca evanghelică a păcii și a dragostei frățești, precum și de a ne saluta cu salutarea tradițională a Bisericii noastre Ortodoxe: Hristos a înviat!

Porunca păcii și a dragostei frățești între toți oamenii constituie, pentru noi creștinii, atât piatra unghiulară care dă tărie nesdruncinată Bisericii pe pământ, cât și încoronarea care asigură biruința învățaturii lui Hristos pentru veșnicie.

Porunca păcii a fost ca o ultimă dorință a Domnului, înainte de moartea sa: «Pace las vouă, pacea Mea dau vouă; nu cum dă lumea o dau Eu vouă...» (Ioan, XIV, 27).

Și tot aceeași poruncă a fost proclamată de Dumnezeuul Mântuitor, îndată după biruința Sa asupra morții, când, venit în mijlocul ucenicilor Săi, le-a zis: «Pace vouă... Pacea să fie cu voi...» (Ioan, XX, 19, 21).

Această poruncă și noi împreună cu iubiții noștri credincioși ai Bisericii din România ne-am propus să o medităm într'un chip mai deosebit cu prilejul marelui praznic al Paștilor din anul acesta, când lumea întreagă așteaptă triumful aceloră — din fericire cei mai mulți la număr — cari apără cu hotărîre pacea,

împotriva tuturor acelor cari ar voi să arunce popoarele într'un nou războiu.

Cu nădejdea că veți binevoi a vă uni rugăciunile cu ale noastre, pentru ca porunca păcii și a dragostei frățești să devină o realitate pe tot pământul, vă urăm, Sanctitate, din toată inima, sănătate deplină și multă bucurie duhovnicească, pace și prosperitate, pentru Sanctitatea Voastră și pentru iubiții credincioși ai Bisericii Voastre.

† JUSTINIAN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

La această scrisoare de creștinească și frățească salutare, I. P. S. Patriarh Justinian a primit următoarele răspunsuri:

Inalt Prea Sfințite !

Inalt Prea Sfințite Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Autocefale a României, frate prea iubit și dorit în Hristos Domnul și împreună liturghisitor al smereniei noastre, I. P. S. Justinian, îmbrățișând frățeste în Domnul pe Preafericirea Voastră, cu multă dragoste vă salutăm.

Am primit cu cea mai mare plăcere prețioasa scrisoare a Prea Cinstitei Voastre Fericiri, cu prilejul sărbătorilor Invierii și ne-am veselit că v'ați amintit frățeste de noi în această cu adevărat sărbătoare a sărbătorilor și primim cu mulțumire bunele urări ale Prea Fericirii Voastre pentru noi personal și pentru credincioasa noastră turmă.

Răspunzându-vă cu dragoste frățească, la rându-ne salutăm pe scumpa și dorita Voastră Prea Fericire, cu prilejul sfintei și marei sărbători și înălțăm fierbinte rugăciune lui Hristos cel Inviat, pentru Prea Fericirea Voastră, pentru Prea Sfințiții Arhieriei care vă înconjoară și pentru turma cea iubitoare de Hristos.

Dea Domnul cel Inviat ca Prea Sfânta și mult iubita Biserică soră a României să-și prăznuiască strălucita sa Inviere cu sufletul plin de bucurie și într'o îmbelșugare de lucrări duhovnicești și de virtuți creștine, iar vrednicului ei Intâistător să-i dăruiască îndelungare de zile binecuvântate, împuternicindu-l și întărindu-l în conducerea poporului încredințat înțelep-

ciunii sale, spre pășunile mântuitoare ale harului Sfintei Evanghelii.

Imbrățișându-vă iarăși cu o sfântă sărutare, vă rămânem unit în frățească dragoste.

Al Prea Cinstitei și doritei Voastre Prea Fericiri frate iubit în Hristos.

+ ATENAGORA, Patriarhul Constantinopolului

28 Aprilie 1949.

Prea Fericitului Justinian

*Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei
și Patriarh al României.*

TIMOTEI,

din mila lui Dumnezeu Patriarh al Sfântului oraș Ierusalim și al întregii Palestine, îmbrățișare sfântă în Hristos cel Inviat din morți,

Bucurie și întristare în același timp stăpânesc inima noastră în aceste zile. Bucurie, pentru că ne-am învrednicit să săvârșim drumul postului și să întâmpinăm Sfânta Inviere a lui Hristos Mântuitorul nostru; întristare, pentru că petrecem sărbătorile și slujbele cele mântuitoare ale Sfintelor Paști în condițiuni tragice în mijlocul turmei noastre ortodoxe, care suferă în cea mai mare parte greutățile vieții de refugiați, iar pe lângă acestea suntem lipsiți de orice legătură cu lumea creștină ortodoxă și de mângâierea dela cucernicii pelerini (închinători).

Cuprinși de asemenea simțăminte, Noi, cei cărora ni s'a încredințat paza și servirea Prea Sfintelor Locuri în care s'a săvârșit mântuirea oamenilor, ne-am rugat la miezul nopții dela Prea Sfântul și de vieată dătătorul Mormânt, dela care a răsărit purtător de lumină, Soarele Dreptății, pentru toate Sfintele lui Dumnezeu Biserici și pentru Prea Venerabila Voastră Fericire, cerându-i harul bogat al Sfintei Invieri.

Venim acum la împlinirea unui străvechiu și sfânt obicei, adresând Înălțimii Voastre felicitări frățești din Sfântul Oraș Ierusalim, rostindu-I vestirea cea dumnezeiască «Hristos a înviat» și rugând din toată inima pe Mântuitorul Hristos Cel care pentru noi a pățimit, s'a îngropat și a înviat a treia zi cu slavă din

mormânt, să o învrednicească a serba cât mai mulți ani în sănătate, pace și bucurie, ziua cea însemnată și purtătoare de lumină a Sfintei Invieri, luminată de strălucirea celei plăcute lui Dumnezeu pentru Biserică și pentru plinirea creștină.

Rugând-o frățeste să transmită urările și salutările noastre pascale tuturor venerabililor săi Ierarhi și să se roage Domnului să nu îngăduie a fi încercată peste puteri Prea Sfânta Mamă a Bisericilor Sion, o îmbrățișem iarăși în Hristos cel Inviat din morți și rămânem

In Sfântul Oraș Ierusalim, Paști 1949.

Al Prea Venerabilei Voastre Fericiri,
iubit frate în Hristos,

† *TIMOTEI*

P. S. Scrisoarea festivă a Fericirii Voastre din 24 Decembrie 1948 sub Nr. 1434 cu prilejul Nașterii după Trup a lui Hristos ni s'a înmănat în Duminica Floriilor de către I. P. S. Mitropolit al Libanului, D. Ilie, în vizită în Orașul Sfânt. Vă exprimăm pentru aceasta calde mulțumiri frățesti.

† *HRISTOFOR,*

Papă și Patriarh al Alexandriei și a toată Africa,
cătore:

† *JUSTINIAN,*

Inalt Prea Fericitul Arhiepiscop al Bucureștilor,
Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh a toată România.

Imbrățișare sfântă în Hristos cel înviat.

Și în acest an al mântuirii, după postul și îndelungata rugă-giune săvârșită de noi în chip deosebit, în zilele acestea ale sfințelor și marilor Păresimi, potrivit cu pilda Intemeietorului sfintei noastre credințe, abia am intrat în Sfânta și Marea Săptămână a patimilor Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Hristos pentru mântuirea noastră și am așteptat după aceasta cu bucurie multă și veselie de negrăit să întâmpinăm ca Mironosițele și Apostolii pe Domnul și Dumnezeul nostru, care a înviat și a sfărâmat puterea morții și ne-a dăruit nouă viață veșnică, datorie de neapărată trebuință am socotit, după obiceiul plăcut lui Dumnezeu și care ne-a fost lăsat dela început,

să comunicăm cu toți cei puși de Dumnezeu Înainte Stătători ai Sfințelor lui Dumnezeu Biserici surori locale, pe de o parte ca să le facem urări de bine, iar pe de altă parte, ca și într'un glas să mărim numele Celui care pentru noi a pățimit și a înviat, apoi și să cerem rugăciunile lor frățești ca Domnul să mântuiască și întreaga lui turmă dar și pe frați în parte să-i întărească în apărarea turmei creștinești și să ne cărmuiască pe noi toți, păstori și turmă, la limanuri de mântuire.

Prin uneltirea stăpânului întunericului veacului acesta și din îngăduința lui Dumnezeu care ne iubește pe noi, au fost mult amenințate spre încercarea noastră, cum se știe, Bisericile locale ale lui Dumnezeu, precum și întreaga Biserică Ortodoxă, în perioada de timp înainte mergătoare Paștelui acestui an. Astfel, în acest răstimp, am văzut înclinări spre desbinarea Bisericilor locale din pricină de înțelegere deosebită asupra unor chestiuni canonice.

Dar, am văzut deasemenea, și am înțeles bine că Dumnezeu și Mântuitorul nostru, ascultând rugăciunile noastre, în această primejdie amenințătoare ne-a miluit pe noi mai mult decât era de ajuns.

Deci, ce altceva ne rămâne nouă astăzi, cu prilejul fericit al salutărilor frățești de Paști, decât că, în aceste zile de mântuire, pe de o parte, să aducem, din adâncul sufletului și inimii, mulțumire pentru toate acestea și mărire numelui lui Hristos care, pentru a noastră mântuire a pățimit și a înviat și prin moartea Sa a călcat moartea și apoi ne-a dăruit nouă viața veșnică, iar, pe de altă parte, slujbă să înălțăm în fiecare zi ca Preaîndurătorul și îndelung răbdătorul Dumnezeu nostru să ne păzească pe noi și în viitor de toată primejdia pentruca, după cum zice Apostolul, «să nu dăm câștig Satanei asupra noastră, căci gândurile lui nu ne sunt necunoscute» (II, Corinteni II, 11).

Intr'acestea, îmbrățișând cu sărutare de Paște pe Inalt Prea Fericirea Voastră de Dumnezeu cinstită și pe împreună liturghisitorii din jurul Vostru și făcând urare atât Inalt Prea Fericirii Voastre cât și turmei Voastre pentru întărire de sus și luminare, rămânem,

iubit în Hristos frate și în toate binevoitor

† HRISTOFOR al Alexandriei

Inainte de a se fi primit scrisoarea de urări a I. P. S. Patriarh Justinian la Moscova, I. P. S. Sa a primit, la 22 Aprilie 1949, următoarea telegramă:

*Sanctității Sale,
Patriarhului JUSTINIAN*

București.

Hristos a înviat!

Primiți sărutarea mea în numele lui Hristos cel înviat. Să fie El în mijlocul vostru prin harul Său.

Moscova, 22 Aprilie 1949.

+ ALEXEI, Patriarh.

I. P. S. Sa a răspuns cu următoarea telegramă:

*Sanctității Sale
Patriarhului ALEXEI,*

Moscova.

Hristos cel care cu adevărat a înviat, să dăruiască pacea Sa și harul Său Sanctității Voastre și tuturor credincioșilor Voștri.

+ JUSTINIAN, Patriarh.

Prea Fericitului Patriarh Justinian

București

«Inalt Prea Fericite Mitropolit al Bucureștilor și Patriarh al României, Prea iubite și mult dorite frate al nostru și împreună liturghisitor Domn Justinian, îmbrățișând frățeste în Domnul pe Inalt Prea Fericirea Voastră, cu multă bucurie vă salutăm.

Harul cel nesfârșit al lui Dumnezeu ne-a învrednicit pe noi ca iarăși să întâmpinăm marea și mântuitoarea lumii sărbătoare de viață dătătoare Invieri din morți a Doamnelor noastre, sărbătoarea sărbătorilor în adevăr și praznicul praznicelor.

La această aleasă și sfântă zi, în care am fost mutați dela moarte la viață și părtași ai împărăției cerești ne-am făcut, cu bucurie venind spre cercetare cu mintea a Inalt Prea Fericirii Voastre prea dorite, vă îmbrățișăm cu sărutare sfântă și vă

adresăm cerescul și plăcut Vouă «Hristos a înviat» și ridicăm pentru voi rugăciuni către Mântuitorul și Dumnezeu nostru din tot sufletul, rugând bunătatea lui nesfârșită să vă păzească ani cât mai mulți și mai fericiți, prăznuind în sănătate și bucurie sărbătoarea Invierii Lui din morți și aducând lui Dumnezeu și Tatăl în chip sigur mântuirea poporului Său încredințat Vouă.

Rugându-vă să transmiteți salutările și urările Noastre frățești, cu prilejul acestei sărbători, iubiților întru Hristos frați care alcătuiesc Prea Sfântul Vostru Sinod, vă îmbrățișăm iarăși, în Hristos cel înviat și rămânem,

Al înalt Prea Fericirii Voastre mult dorit în toate binevoitor în Hristos frate,

† MACARIE al Kiprului

In Sfânta Arhiepiscopie a Kiprului, la 16 Aprilie 1949».

Sanctitate,

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Prea Milostiv Arhipăstor și Părinte al Părinților!

Pregătindu-ne pentru întâmpinarea zilei Sfintei Inviări a Domnului nostru Iisus Hristos, vă salutăm călduros cu prilejul acestui Praznic al Praznicelor și Sărbătoare a Sărbătorilor și cu inima plină de dragoste frățească rugăm pe Cel înviat din morți, Mântuitorul lumii, să dăruiască Sanctității Voastre și Ierarhilor, clerului și păstoriților Sanctității Voastre bucurie, fericire și mulți ani!

Hristos a înviat!

Al Sanctității Voastre prea iubit frate întru Hristos și conliturghisitor

† CALISTRAT

Patriarhul Catolicos a toată Gruzia.

MOARTEA I. P. S. DAMASCHIN, ARHIEPISCOP AL
ATHENEI ȘI MITROPOLIT PRIMAT AL GRECIEI

Printr'o telegramă, foarte urgentă, primită la Cabinetul Inalt Prea Sfinției Sale Patriarhului Justinian, în după amiaza zilei de 21 Mai, 1949, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe din Grecia a făcut cunoscut trecerea la cele veșnice a I. P. S. Damaschin Arhiepiscopul Atenei și Mitropolitul Primat al întregii Grecii.

Indată ce a luat cunoștință de această tristă veste, Inalt Prea Sfinția Sa Patriarhul României a trimis o telegramă de condoleanțe Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe din Grecia, în numele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe din România și al său personal.

Dăm mai jos textul celor două telegrame:

*Prea Fericitului Patriarh al României
Domn Justinian,*

București.

Cu adâncă durere, Sfântul Sinod al Bisericii Greciei anunță plecarea la Domnul a Președintelui său, Arhiepiscopul Atenei și al Intregii Grecii, Domn Damaschin. Funerariile se vor face la 24 ale lunii curente, ora 10.30.

*† IOACHIM al Didimotihului,
Locțiitor de Președinte.*

*Inalt Prea Sfințitului Președinte al
Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe din Grecia*

Atena.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, împreună cu mine, exprimăm vii condoleanțe Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe surori din Grecia pentru trecerea la cele veșnice a venerabilului său președinte, Arhiepiscopul Damaschin și rugăm pe Dumnezeu Cel Atotputernic să odihnească sufletul lui în rândurile dreptilor și să dea clerului și poporului grec pe cel mai vrednic arhipăstor și apostol al dreptei credințe.

+ JUSTINIAN

Patriarhul României.

La această telegramă I. P. S. Patriarh Justinian a primit următorul răspuns:

Prea Fericitului Justinian, Patriarhul României

București

Sfântul Sinod al Bisericii Greciei în adâncă sa durere pentru pierderea marelui conducător al Bisericii Grece, Arhiepiscopul Damaschin, de fericită pomenire, simțind o mângâiere în marele doliu, Vă mulțumește din toată inima pentru rugăciunile pioase și consolatoare înălțate către Dumnezeescul Intemeetor al Bisericii, pentru o înțeleaptă și demnă completare a vacanței ce s'a produs.

+ IOACHIM

Locțiitor de Președinte

DESCHIDEREA CURSURILOR MISIONARE PENTRU A DOUA SERIE DE PREOȚI LA INSTITUTUL TEOLOGIC DIN BUCUREȘTI

Duminică 4 Mai a. c., s'au deschis la Institutul Teologic Universitar din București cursurile misionare pentru cea de a doua serie de preoți.

Sărbătorescul praznic s'a desfășurat în prezența I. P. S. Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a D-lui Prof. I. Nistor, consilier tehnic al Ministerului Cultelor, a corpului profesoral în frunte cu P. C. Diacon N. Nicolaescu, rectorul Institutului Teologic și a peste 500 de preoți cursiști.

După săvârșirea Sfintei Slujbe de către un sobor de preoți, în frunte cu I. P. S. Efrem, a luat cuvântul P. C. Diacon Prof. N. Nicolaescu, rectorul Institutului, care a rostit următoarea cuvântare:

*Inalt Prea Sfințite Stăpâne și Prea Fericite
Părinte Patriarh,
Domnule Consilier Ministerial,
Inalt Prea Sfințiți și Prea Sfințiți,
Cucernici Părinți,
Onorați Oaspeți,*

«După trei săptămâni dela despărțirea noastră de absolvenții primelor cursuri de îndrumare misionară și socială organizate de către Sf. Sinod pe lângă Institutul nostru, a doua serie de cucernici preoți consilieri, protopopi și întâi-stătători din cuprinsul Mitropoliilor Ungro-Vlahiei, Moldovei și Olteniei bat la poarta celei dintâi școli de noi cadre a Bisericii Ortodoxe Române, spre a primi lumina cea nouă a apostolatului social, spre care-i chiamă tot mai stăruiitor imperativele vremii.

Ca și la 4 Ianuarie, când s'au înaugurat aceste cursuri pentru prima serie de preoți, mulți dintre cucerniciile lor au trecut — de sigur — pragul Institutului nostru purtând în cugete povara unor apăsătoare nedumeriri, ezități și prejudecăți teologice și mai ales politice, moșteniri ale mentalității veacurilor și instituțiilor apuse, care constituiau o piedică serioasă în noua activitate socială a Bisericii.

Răspunzând din adâncul inimii chemării Prea Fericitului nostru Patriarh, căruia îi revine meritul de a fi inițiat noua orientare a întregului cler spre apostolatul social cerut de oamenii vremurilor noi, nouă, profesorilor, ni se cere iarăși să fim cărturarii care cunosc cum se cuvine cele despre Impărăția cerurilor și — asemenea omului stăpân de casă din parabola Mântuitorului (Matei XIII, 53) — să scoatem din visteria noastră învățături noi și vechi, care să alunge din sufletele tuturor zgura prejudecăților trecutului și să le îndrepte spre adevărata pastorație cerută de nevoile religioase ale poporului nostru dela orașe și dela sate, azi liber și stăpân pentru totdeauna pe destinele sale pământești. Profitând așa dar de setea cucerniciilor lor pentru adevăr și dreptate și interpretând just isvoarele revelațiilor divine, ne vom strădui să le arătăm toate temeiurile doctrine și practice ale acestui apostolat evanghelic și patristic, care constituie de fapt singurul temei al misiunii noastre pastorale.

Din desfășurarea muncii noastre de lămurire și de orientare a primei serii de 522 de preoți, noi ne-am dat seama că lucrarea la care suntem chemați în ogorul Bisericii nu-i deloc ușoară. Ea cere nu atâta pricepere în tainele cele abstracte ale teologiei speculative care formau predilecția covârșitoare a școalelor de pregătire a clerului din trecut, cât mai ales simț practic, devotament și zel apostolic pentru crearea preotului și a omului social care să adauge la virtuțile sale religioase setea și jertfa pentru dreptate socială și pentru pace între oameni, fără de care nimeni nu va intra în Impărăția Cerurilor și nu va vedea pe Dumnezeu.

Să nu se mai uite că Mântuitorul, în cele nouă fericiri, care rezumă toată Evanghelia, a făgăduit fericirea în cer și pe pământ nu numai celor smeriți cu duhul, celor întristați pentru păcatele lor, celor curați cu inima și celor prigonți pentru cre-

dința lui Hristos și pentru predicarea Evangheliei în lume, ci și celor blânzi, celor milostivi, celor flămânzi, însetați și prigoniți pentru dreptate și celor făcători de pace, adică aceora dintre creștini care se vor strădui din toate puterile lor sufletești și trupești pentru întemeierea lumii pe cât mai multă înțelegere, pe cât mai multă dreptate, pe cât mai multă pace, iubire și bună stare. Profesorii de teologie de altă dată, care neglijau acest caracter social al evangheliei și reduceau creștinismul doar la o mișcare de înnoire religioasă, uitau — din nefericire — că tocmai nădejdea potolirii foamei și setei de dreptate socială și de pace întreține — alături de năzuințele religioase — așteptarea împărăției mesianice la poporul ales, împărăție pe care Sfântul Ioan Botezătorul, Înainte Mergătorul Domnului, o vestește în cuvinte biblice, astfel: **«Gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările lui. Toată valea să se umple și tot muntele și dealul să se micșoreze și căile strâmbe să se îndrepte și cele colțuroase să se facă netede și toată făptura va vedea mântuirea lui Dumnezeu»**. (Luca, III, 5-6). Ei uitau, din nefericire, că cea dintâi condiție pentru primirea lui Mesia era aceasta: **«Cel ce are două haine, să dea și celui ce n'are, iar cel ce are bucate asemenea să facă**. (Luca III, 11), și nu voiu să-și aducă aminte că primul cuvânt rostit de Mântuitorul, când și-a început activitatea mesianică în sinagoga din Nazaret, a fost anunțarea că prin El se va împlini profeția lui Isaia ce zice: **«Duhul Domnului peste mine, pentrucă m'a uns să binevestesc săracilor, m'a trimis să vindec pe cei zdrobiți la inimă, să propovăduesc robilor eliberarea și orbilor vederea, să slobozesc pe cei apăsați, să vestesc anul milei Domnului**. (Luca IV, 18-19). Căci prin aceste cuvinte anunță Fiul lui Dumnezeu cel întrupat împlinirea profeției făcute de Prea Curata Sa Maică cu prilejul vizitei la Elisabeta: **«Arătat-a (Domnul) tăria brațului său, și a risipit pe cei mândri în cugetul inimii lor; coborât-a pe cei puternici depe tronuri și a înălțat pe cei smeriți; pe cei flămânzi i-a umplut de bunătați și pe cei bogați i-a scos afară deșerti** (Luca I, 51-53). Astăzi, când vedem împlinindu-se întocmai aceste cuvinte profetice, să ne aducem deci aminte că cei dintâi creștini s'au recrutat dintre pescari, plugari, muncitori manuali, hamali, sclavi, liberti și oameni săraci din popor, care năzuiau spre fericire, pace, dreptate și prosperitate nu numai în viața viitoare, ci și în viața aceas-

ta pământească (Luca VI, 20; I Cor. 26; Iacov II, 2-9, V, 1 și urm., etc.), și care imprimau creștinismului primar un pronunțat caracter popular și revoluționar. Epistola Sfântului Iacov, fratele Domnului — pe care unii l-au numit chiar socialist — ca și alte texte din Noul Testament și din literatura patristică veche, înregistrează limpede acest caracter al creștinismului primar. Situația se schimbă abia după veacul al IV-lea, când creștinismul devine religie de Stat și clerul este împins să renunțe oarecum la revendicările sociale ale religiunii maselor populare din imperiu.

Acest cler, în Biserica Ortodoxă și mai ales la noi, la Români, nu s'a deslipit încă niciodată de popor ci l-a însoțit în toate nevoile și năzuințele sale trupești și sufletești. Acest cler, care a dat poporului pe popa Radu Șapcă, pe popa Neagu Benescu, pe popa Ambrozie Tun și pe atâția alții, nu poate trece sub tăcere caracterul înouitor și deci revoluționar al adevăratului creștinism, spre a stăruși numai asupra caracterului lui transcendent.

Acest cler ieșit din rândurile poporului știe că, dacă Dumnezeu este Părintele nostru al tuturor, nu El împarte pe oameni în bogați și săraci, în stăpâni și slugi, în exploatați și exploatați, căci El nu trimite darurile Sale cele bogate care fac pământul să rodească numai pentru cei născuți în palate și îmbrăcați în haine noi, ci le trimite în primul rând pentru poporul harnic și truditor dela orașe și sate, care cinstește pe Creator prin muncă și creație neîntreruptă.

Acesta este adevărul asupra religiunii noastre ortodoxe, acestea sunt convingerile noastre creștine. Pe baza lor ne străduim așa dar să răspundem la chemarea Prea Fericitului nostru Patriarh de a da Bisericii un cler înouit în duhul minții lui, pentruca, înarmat cu armele luminii celei adevărate și cu metodele pastorației celei noi, să poată merge în pas cu poporul muncitor și să-l conducă sufletește pe calea mântuirii.

Adăpându-ne deci sufletele și mintea din isvorul cristalin al Ortodoxiei și urmând îndemnul Întâistătătorilor și reprezentanților Bisericilor Ortodoxe autocefale, întruniți în conferința bisericească dela Moscova în vara anului trecut, noi, profesorii, conferențiarii, lectorii și asistenții acestui Institut, ne vom strădui și mai mult să îndrumăm clerul nostru spre dragostea plină

de devotament față de cei ce călăuzesc masele spre înfăptuirea dreptății sociale, față de cei ce apără pacea între popoare și față de cei ce predică libertatea, egalitatea și frăția între toți oamenii, sprijinind și prin Biserică lagărul popoarelor care se opun isteriei rășboinice a imperialiștilor de peste ocean, întărind legăturile de prietenie dintre Republica noastră populară, Uniunea Sovietică și celelalte țări eliberate de sub tirania capitalistă, și dând Bisericii noastre străbune pe misionarii care să readucă în staulul părintesc — după exemplul fraților noștri care s'au smuls din ghiarele hrăpărețe ale Vaticanului — și oile ademenite de predicatorii sectelor religioase de tip protestant, mai toate agenții ale imperialismului în țara noastră.

Cu aceste gândurii și hotărîri, noi urăm cucernicilor preoți cursiști spor la lucru, iar I. P. S. Voastre, Prea Fericite Părinte Patriarh și Domniei Voastre, Domnule Consilier, vă făgăduim că ne vom face toată datoria, spre slava Sfintei noastre Biserici și spre binele scumpei noastre Republici Populare.

Așa să ne ajute Dumnezeu!»!

În numele preoților cursiști, a vorbit P. C. Pr. Gr. Chiriță. de la R.-Vâlcea:

„În numele tuturor preoților de față astăzi la aceste cursuri misionare care urmăresc îndrumarea și orientarea întregului cler al Bisericii Ortodoxe Române spre apostolatul social, cerut de vremurile noi, vă încredințăm că suntem gata să începem lucrul spre a ne îmbogăți cunoștințele teologice și experiența pastorală.

Suntem dornici, Înalt Prea Sfințite Stăpâne, să primim de la cei dintâi profesori de teologie din țară, luminile și armele apostolatului social, pentruca înapoindu-ne în parohiile și la posturile noastre, să zidim și prin Biserică pe omul cel nou, omul social, omul păcii, omul înfrățirii, omul dreptății, egalității și libertății, omul care să știe că însuși Dumnezeu voiește să pună capăt rășboaielor, să înceteze exploatarea, asuprirea și nedreptatea.

Suntem dornici să cunoaștem toate gândurile și îndemnurile Înalt Prea Sfințitului nostru Patriarh, cel dintâiu Ierarh care a înțeles chemarea vremurilor noi, suntem dornici să contribuim la înfăptuirea unității de credință a poporului prin re-

aducerea sectanților în sânul Bisericii Ortodoxe, suntem dornici să colaborăm la strângerea legăturilor spirituale între Biserica Ortodoxă Română și Biserica Ortodoxă Rusă și să ducem mai departe îndemnul reprezentanților tuturor Bisericilor Ortodoxe întruniți la Conferința dela Moscova în vara anului 1948.

Convinși că prin aceasta vom întări Republica noastră Populară, lagărul democrațiilor populare și pacea lumii, ne vom strădui pentru aceasta în munca pastorației noastre.

Cu aceste gânduri, strigăm din toată inima:

Să trăiască, să crească și să înflorească scumpa noastră Republică Populară Română!

Să trăiască, să crească și să înflorească Biserica Ortodoxă Română, Biserica Ortodoxă Rusă și întreaga Ortodoxie!

Să trăiască Partidul Muncitoresc Român și Guvernul Republicii Populare Române!

Să trăiască I. P. S. Patriarh Justinian!

Să trăiască membrii Sfântului Sinod!

În numele Ministerului Cultelor, Dl. Prof. I. Nistor, a spus următoarele:

Prea Fericite Stăpâne,
Inalt Prea Sfințiți și Prea Sfințiți Părinți,
Domnule Rector și Domnilor profesori,
Prea cucernici preoți cursiști,

„Cu prilejul inaugurării cursurilor de îndrumare misionară cu cea de a doua serie de cucernici preoți, în numele Ministerului Cultelor și al Domnului Ministru Stanciu Stoian, vă urcăz spor la muncă.

Sfântul Sinod, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, mereu de veghe la bunul mers al Bisericii Ortodoxe Române, pătruns de convingerea că Biserica își îndeplinește rolul ei social numai stând alături de marea masă a credincioșilor și servind interesele acestora, a hotărât înființarea acestor cursuri de îndrumare.

Necesitatea acestui fel de cursuri era de mult simțită.

Cucernici preoți,

Trăim într'o epocă de mari transformări sociale.

În secolul nostru capitalismul a ajuns în ultima sa fază, faza imperialistă, caracterizată printr'o enormă centralizare și

concentrare a capitalului. Intreprinderile industriale și bancare, prin concurența specifică regimului capitalist, au zdrobit întreprinderile mai mici și le-au absorbit în întreprinderile mai mari în cari lucrează mii și zeci de mii de salariați, iar plus valoarea se scurge în buzunarele puținilor proprietari a acestor mijloace de producție. Aceste întreprinderi mari nu se mai concurează în mod individual, ele se asociază în carteluri, trusturi și conerne, a căror forță economică se întinde pe mari teritorii pe care le exploatează. Ele stabilesc după bunul lor plac prețul materiilor prime, salariul forței de muncă și prețul produselor fabricate. Oligarhia financiară devine astfel stăpână peste mari teritorii economice. Preocuparea stăpânilor trusturilor este să pună mâna pe planurile nouilor invenții din domeniul lor de producție, spre a se asigura că nici un trust advers nu le va aplica în practică și nu va turbura prin aceasta planul lor de exploatare a maselor. Spre a menține prețurile, marii capitaliști distrug produsele, le aruncă în mare, sau întrebuințează drept combustibil cerealele și cafeaua. Ei plătesc sume importante proprietarilor altor fabrici, numai pentruca aceștia să înceteze de a mai funcționa.

Marele capital monopolist oprește deci în loc dezvoltarea forțelor de producție și devine o frână în dezvoltarea societății. Dar oprirea dezvoltării forțelor de producție — micșorarea investițiilor — provoacă o sporire și mai mare a capitalului. Acest fapt atrage după sine fenomenul transportului și exportului de capital din țările mai industrializate în cele mai puțin dezvoltate, care, rând pe rând, își pierd independența economică și politică devenind vasalii țărilor industrializate. Așa s'a ajuns și la împărțirea lumii în sfere de influență, lucru care se face prin războaie de cucerire.

În secolul nostru omenirea a trecut prin două asemenea războaie pentru reîmpărțirea lumii, care au atras în vâlmășagul lor toate țările, devenind războaie mondiale. Aceste războaie, oligarhia financiară le-a purtat cu masele pe care le exploatează economiceste. Aceiași oameni, a căror forță de muncă a fost exploatată după bunul plac al posesorilor capitalului financiar, au fost siliți să-și verse și sângele în războaiele de cucerire purtate pentru interesele acelorași mari capitaliști.

Exploatații au ajuns însă să cunoască mecanismul evo-

lușiei societății omenești. Ei au ajuns la convingerea că nu mai există pentru ei altă scăpare și pentru societatea omenească altă salvare, decât unirea în luptă pentru răsturnarea prin violență a regimului capitalist putred și crearea unei noi organizări a societății, în care mijloacele de producție să nu mai aparțină unui mic număr de exploataatori, ci ele să devie proprietate comună a întregii societăți, prin eliminarea explcătării. Aceasta înseamnă că lumea va putea scăpa de exploatarea capitalistă și de flagelul războaielor numai prin crearea unei ordine sociale noi, prin creiarea societății socialiste.

Intre muncitorimea exploatată și oligarhia financiară exploatoare s'a ajuns deci la forma cea mai ascuțită a luptei de clasă. Această luptă este în toiu pe întreaga suprafață a globului.

După primul războiu mondial, împotriva prevederilor false ale sociologilor burghezi și conform cu prevederile marxiștilor, a apărut primul stat socialist, U.R.S.S., care este astăzi farul călăuzitor al masselor muncitoare din lume, în lupta împotriva explcătării.

După al doilea războiu mondial, prin care fascismul german, bazat pe o falsă teorie rasială, tindea să supună întreaga lume capitalului financiar german, imperialismul german s'a prăbușit și de sub jugul său au apărut țările cu democrație populară, care astăzi sunt în marș victorios spre socialism.

Lumea n'a scăpat însă de amenințarea pierderii independenței economice și politice. Astăzi, imperialismul anglo-american pregătește un nou războiu de cucerire. In acest scop imperialiștii seamănă vrajbă între clasele muncitoare din propriile țări; ei îndeamnă popoarele proprii la exploatarea crâncenă a coloniilor, pe care le țin prin forță armată și războiu deschis în stare de subjugare. Ei seamănă ură și neînțelegere între popoarele din țările de sub influența lor.

Ei opresc dezvoltarea forțelor de producție prin ținerea în secret a descoperirilor științifice, pe care vor să le folosească în scopuri de războiu.

In opoziție cu aceștia, popoarele din U. R. S. S. și din țările cu democrație populară, precum și proletariatul și toate forțele progresiste din țările capitaliste duc o luptă susținută

pentru creiarea unei păci democratice și constructive în lume. Congresul Partizanilor Păcii, care a avut loc la Paris și la Praga, a mobilizat întreg poporul muncitor cu brațele și cu mintea, depe întregul glob pământesc, împotriva instigatorilor la războiu: imperialiștii anglo americani.

Prea Cucernici preoți,

Clasa muncitoare din țara noastră, condusă de partidul său, duce de decenii lupta pentru eliberarea întregului popor de orice exploatare.

După 23 August 1944, când țara noastră a fost eliberată de sub jugul dictaturii fasciste prin victoria măreață a Armatei Roșii asupra fascismului, clasa muncitoare din România a reușit să grupeze în jurul său forțele progresiste din țară. Astfel ea a dejucat scopurile burghezo-moșierești de a crea zavistie între naționalități în dosul frontului antihitlerist, rezolvând în mod democratic problema națională din țara noastră, prin statutul naționalităților, prin care s'au acordat drepturi egale tuturor cetățenilor fără deosebire de naționalitate.

Ea a creiat o strânsă alianță cu țărănimia muncitoare prin reforma agrară și prin ajutorul de tot felul dat acestei țărănime, care pentru prima dată în istoria noastră și-a putut duce cu deplin succes lupta de eliberare, fiind organizată și ajutată în mod sincer de clasa muncitoare.

S'a abolit monarhia reacționară și statul s'a organizat ca Republică cu democrație populară, în care s'au creiat condiții concrete prin care masele mari populare — muncitorii, țărani și intelectualii — să devină stăpâni adevărați în țarălor, condiții care înlătură asupririle sociale și naționale, realizând în fapt egalitatea de drepturi a cetățenilor.

S'au naționalizat, prin lupta oamenilor muncii, principalele mijloace de producție și astăzi mergem hotărât spre organizarea socialistă a agriculturii.

În timpul acestui, marș victorios, spre creiarea unei societăți mai drepte, pătura intelectuală s'a divizat în mai multe părți; o parte s'a alăturat dela început la lupta clasei muncitoare; altă parte a stat în rezervă și expectativă vreme îndelungată și unii mai stau și astăzi; iar alții s'au alăturat taberei exploataților și au dus lupta alături de aceștia împotriva forțelor progresiste.

Aceasta este situația, doar cu ultimele două grupe mai accentuate și în categoria slujitorilor Bisericii.

Pentru aceasta spuneam că necesitatea cursurilor de îndrumare s'a simțit de mult.

Aceste cursuri au scopul de a lămurii pe cucernicii preoți asupra faptelor sociale care s'au petrecut și se petrec sub ochii noștri. Veți zice că le cunoașteți. Nu, cei mai mulți nu le cunosc. Le cunosc aceia care s'au aruncat cu curaj în luptă alături de forțele progresiste din țară. Toți ceilalți nu le cunosc, căci ei cunosc o istorie falsă, o sociologie eronată și deci nu sunt în situația de a putea înțelege evoluția societății omenești.

Cauza acestei neînțelegeri zace în faptul că actuala generație de intelectuali și deci de preoți și-a făcut educația în școala burgheză. Ori burghezia nu avea nici de cum interesul ca intelectuali să gândească realist, căci gândirea realistă, gândirea critică, nu face altceva decât să observe contradicțiile ce au luat naștere în faza imperialistă a societății capitaliste, să scoată în evidență haosul ce domnea în acea societate și să-i profetizeze ruina.

Pentru aceasta școala burgheză ne-a dat o cultură potrivită intereselor ei de clasă. Ne-a împins în lumea ideilor abstracte, ne-a separat de realități, ca să nu vedem contradicțiile dintre caracterul social al muncii și proprietatea particulară a mijloacelor de producție; să nu observăm crizele de supraproducție; să credem ca ceva natural conflictele dintre monopolurile statelor imperialiste, să ne aventurăm în neînțelegeri naționaliste.

Naționalismul lor servea drept diversiune, ca să nu observăm exploatarea lor.

Școala și cultura burgheză au izolat pe intelectuali de poporul muncitor, săpând între intelectuali și muncitori, între intelectuali și țărani, un abis. Astfel s'a ajuns la intelectuali care stăteau în splendidă izolare în turnul lor de fildeș, care nu cunoșteau nimic din frământările masselor populare. Astfel mulți dintre intelectuali se credeau suprapuși claselor sociale, suprapuși poporului muncitor, care trăește o viață reală în permanentă luptă cu natura și cu slăbiciunile omenești.

Iată de ce mulți dintre intelectuali și în special dintre

preoți nu se mai integrează nici astăzi în lupta poporului muncitor. Mulți nu mai înțeleg nevoile și aspirațiile poporului care a fost atâta timp obidit. Aceștia se cred ca făcând parte din fosta clasă conducătoare și se lamentează alături de aceasta pentru pierderea privilegiilor ei.

Să nu uităm însă că pe spoliatorii poporului Hristos i-a dat afară din templu cu lovituri de biciu. Hristos, care a propovăduit iubirea aproapelui, prin acest gest al său ne-a arătat că exploatatul nu poate iubi pe exploatator. Iubirea adevărată între oameni și pacea adevărată va coborî în lume pe timp îndelungat, deodată cu dispariția exploatării omului de către om.

Pentru aceasta suntem datori a lupta împotriva exploataților de tot felul.

Prea Cucernici Preoți,

Prea Fericitul Patriarh și Sf. Sinod au înființat aceste cursuri pentru a lămuri tagma preoțească asupra marilor transformări prin care trecem și pentru a îndruma pe slujitorii altarului să se apropie cu toată sinceritatea de poporul muncitor; să aplece ure hea și să sesizeze nevoile și aspirațiile poporului, spre a-l putea ajuta cu folos în lupta pentru creiarea unei vieți mai bune.

Ce se cere Sfințiilor Voastre?

Un mic efort pentru a putea lepăda ideile preconcepate insuflate de școala și cultura burgheză, prin care burghezia se opunea evoluției societății omenești și căuta să-și păstreze privilegiile în dauna masei populare.

Apoi o examinare realistă a transformărilor sociale prin care trecem, spre a sesiza sensul acestor transformări.

Odată acest sens aflat rămâne să vă decideți după voia fiecăruia, pentru luptă și muncă alături de popor, pentru creiarea unei societăți care să dea largi posibilități de dezvoltare poporului nostru pe tărâm economic, pentru lupta împotriva obscurantismului și a superstiției pe tărâm cultural.

Un lucru este sigur. Nu blazare, pesimism și refugiu în trecut, ci entuziasm constructiv, încadrare în viitor și privire ațintită în sensul evoluției societății omenești, acestea așteaptă poporul dela preoții lui.

Pe acest drum și în această direcție vă urez spor la muncă la cursurile ce le începeți astăzi."

A vorbit apoi I. P. S. Patriarh Justinian, care a dat PP. CC. Preoți Profesori și cursiști părintești îndrumări:

*Domnule Consilier Ministerial,
Prea Cucernice Părinte Rector, Prea Cucernici Părinți
și Domni Profesori, Prea Cucernici Părinți Consilieri,
Protoierei și Preoți,*

«Cu inima plină de bucurie și de dragoste am ținut să iau parte astăzi, împreună cu Inalt Prea Sfințitii și Prea Sfințitii Chiriarhi aci prezenți, la întâmpinarea celei de a doua serii de aleși preoți, veniți din cuprinsul Mitropoliilor Ungro-Vlahiei, Moldovei și Olteniei, ca să urmeze cursurile misionare și de îndrumare la Institutul Teologic Universitar din București și să binecuvânteze începutul muncii Dvs., așa cum am făcut-o și în Ianuarie la inaugurarea acestor cursuri cu prima serie.

Am voit să arăt prin aceasta — așa cum am arătat și voi arăta cu orice prilej ce mi se va ivi — interesul cu totul deosebit pe care Sfântul Sinod și Biserica noastră Ortodoxă întregă îl acordă acestor cursuri, adică acestei mari lucrări ce urmează a se desfășura, în continuare, în acest înalt laborator spiritual: de scrutare a conștiinței fiecăruia, de înviore și fortificare a vocației sacerdotale, de reîncălzire și stîmulare a zelului misionar și de verificare și completare a mijloacelor de activitate pastorală — și în același timp am voit să reamintesc nădejdlile mari pe cari Biserica noastră și poporul nostru drept-credincios și le pun în rezultatele acestei pregătiri a preoților lor.

Sunt fericit să constat că și Onoratul Guvern al Republicii noastre populare a ținut să fie reprezentat prin Dl. Consilier Ministerial al Cultelor, la această solemnitate a Bisericii și eu îmi fac o plăcută datorie să mulțumesc D-ului Profesor Nistor pentru prezența d-sale în mijlocul nostru, ceea ce dovedește încă odată că Biserica Ortodoxă și Statul Român sunt pe aceeași linie, pe care au avut-o de veacuri, de colaborare loială, spre propășirea și fericirea poporului nostru muncitor și drept-credincios.

Prea Cucernici Părinți,

Am ascultat cu mulțumire sufletească cuvântul P. C. Rector Nicolaescu, care a arătat în ce spirit profesorii și preoții înțeleg să lucreze în aceste două luni de trăire împreună, în Institutul Teologic și îmi place să observ, că atmosfera ce se creiază în timpul lucrului de aici este din ce în ce mai prielnică de a produce în sufletele tuturor acea primenire binefăcătoare, acea îmbunătățire duhovnicească, menite să facă să circule mai viu și mai eficace seva învățaturii autentice a Mântuitorului în toate mădularele Bisericii noastre.

Am ascultat cu plăcere cuvântarea P. C. Părinte Chiriță, care, prin mărturisirile făcute în numele preoțimii cursiste a arătat nivelul de maturitate al preoțimii noastre în fața problemelor noastre bisericesti, pastorale și sociale.

Aș dori să mai adaug — la tot ce s'a vorbit și s'a spus atât de frumos astăzi aici — unele observațiuni și precizări care mi se par mie foarte importante și anume aș dori să atrag luarea aminte a tuturor asupra caracterului exact pe care trebuie să-l aibe cursurile noastre.

Ele nu trebuie să aibă un caracter prea intelectualist, cum poate mulți din noii veniți ar fi înclinați să creadă.

Deci toată grija noastră la aceste cursuri trebuie să se îndrepte asupra activității pastorale a preoților noștri, activitate care să se desfășoare după metodele cele mai potrivite și mai apropiate de înțelegerea poporului.

Cursurile nu vor avea un caracter intelectualist decât în măsura în care preoții vor avea nevoie în activitatea lor pastorală. Aceste cursuri vor trebui transformate în consfătuiri între preoții profesori și cursiști, care vin cu o experiență pastorală și o cunoaștere a realităților religioase și sociale din lumea satelor și orașelor noastre, consfătuiri care trebuie să se soldeze în concluzii îndrumătoare pentru preoți și noi jaloane pentru pastorația lor.

Experiențele unor preoți, ce se vor găsi că răspund scopului urmărit de Sfânta noastră Biserică în misiunea ei dumnezeiască, vor fi exemplificate și fixate ca norme de urmat pentru toți preoții noștri.

De asemenea, greșelile și abaterile dela linia cea dreaptă a Ortodoxiei sau cele care scoboară prestigiul Bisericii vor fi la rândul lor stigmatizate și excluse din practica bisericească a clerului acolo unde se vor afla.

Ca o părere a noastră, în ceea ce privește predica noastră, cateheza noastră și orice sfat și îndrumare date credincioșilor noștri, socotim că ele trebuiesc concentrate în scopul de a învăța pe credincioșii noștri rugăciunea, deci să cunoască cultul nostru, să-l învețe și să-l practice în toate împrejurările în care preotul oficiază. În felul acesta, toată activitatea pastorală a preoțimii noastre pornește dela o realitate verificată de când există omenirea, dela realitatea acelei sete religioase care mână de veacuri omenirea spre sfintele locașuri închinare lui Dumnezeu și spre slujitorii cari oficiază, binecuvintează și mângâie sufletele în numele lui Dumnezeu.

Fără o împreună trăire cu adevărat religioasă a slujitorilor cu poporul drept-credincios, în sfintele slujbe, nu putem semăna cu succes învățătura Domnului în inimile credincioșilor, fiindcă ogorul este nepregătit.

Să ne întoarcem deci la practicile Bisericii din primele veacuri, când poporul trăia învățătura lui Hristos în cântările și în psalmii de rugăciune și de laudă adresați lui Dumnezeu și când apostolii, cu puțină pregătire intelectuală, dar cu focul sfânt al credinței în Hristos, încălzeau, mângâiau și câștigau pentru Hristos sufletul neamurilor însetate după trăirea cu Dumnezeu.

Să ne adresăm și noi mai mult inimii decât minții lor și să punem pe credincioșii noștri, prin rugăciune, să stea cât mai des de vorbă cu Dumnezeu.

Cam acestea aş fi avut de adăugat şi de precizat, mai mult ca motive de meditat şi dezvoltat în consfăturile ce doresc să se facă aici.

Urez profesorilor şi tuturor ostenitorilor dela acest Institut să ducă la bun sfârşit, cu râvnă, această muncă frumoasă şi sfântă în dospirea sufletelor celor 500 preoţi deja afierosiţi ca apostoli ai Domnului.

Noi, din dragoste părintească faţă de aceşti apostoli şi din răspunderea faţă de Dumnezeu, i-am chemat ca să poată căpăta îndrumările care să ducă la cea mai îmbelşugată roadă duhovnicească în mijlocul Bisericii noastre şi a poporului nostru drept-credincios.

Cu acestea, declar deschise cursurile seriei a doua de preoţi dela Institutul Teologic Universitar din Bucureşti şi rog pe Cel Atotputernic ca Darul Domnului nostru Iisus Hristos şi dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi Impărtăşirea Sfântului Duh să fie cu voi toţi. Amin“.

Sărbătoarea deschiderii cursurilor misionare, pentru cea de a doua serie de preoţi, a luat sfârşit prin întonarea imnului patriarhal.

SOLEMNITATEA DESCHIDERII CURSURILOR DE INDRUMARE MISIONARĂ A PREOȚILOR, LA SIBIU.

Sibiul ortodox a trăit zi de sărbătoare, prilejuită de deschiderea Cursului de îndrumare misionară pentru prima serie de preoți din Arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu.

Ziua de Joi 19 Mai 1949 rămâne vie în memoria celor ce au putut participa la acest început de muncă nouă, legată de Institutul Teologic Universitar din vestita cetate de reședință metropolitană a Ardealului.

Solemnitatea a început creștinește, cu serviciul divin de dimineață, urmat de Sf. Liturghie arhierescă, săvârșită de însuși Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae cu un sobor mare de preoți și diaconi, între cari vicarul arhiepiscopesc P. C. Prot. Traian Belășcu, reprezentantul I. P. S. Patriarh Justinian, P. C. Consilier patriarhal Gh. Maior, consilieri, profesori ai Institutului Teologic în frunte cu P. C. Prot. Dr. N. N. Neaga, rectorul Institutului, și preoți cursiști reveniți la ortodoxie. La această solemnitate au asistat: Prea Sfințitul Teodor Scorobeț, dl. Inspector general V. Ursucaș, reprezentantul Ministrului Cultelor, întreg corpul didactic și administrativ al Institutului, toți consilierii eparhiali, cei 89 protopopi și preoți chemați la curs dintre vechii și «noii» slujitori ortodocși, toți studenții și un număr impresionant de credincioși și credincioase din Sibiu.

În cursul Sf. Liturghii a rostit o predică ocazională P. C. Diacon profesor Dr. Nicolae Mladin, iar la sfârșit I. P. S. Mitropolit Nicolae a citit rugăciunea de invocare a Duhului Sfânt. După terminarea serviciului divin, toți cei prezenți au trecut în Aula Institutului Teologic, sărbătorește împodobită cu verdeață. Aici s'a făcut deschiderea solemnă a cursurilor de îndrumare misionară pentru preoți, îndată ce participanții la solemnitate s'au așezat la locurile lor.

I. P. S. Mitropolit, cu suita sa, este primit în Aulă cu imnul arhieresc, cântat de corul studenților în teologie, după care acelaș cor a intonat imediat «Imnul religios» de A. Bena.

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae rostește frumoasa «Cuvântare de deschiderea cursului de îndrumare a preoțimii din Arhiepiscopie», pe care o redăm mai jos:

HRISTOS A INVIAT!

*Prea Cucernice și Cucernici Părinți,
Prea Cucernice Consilier Gh. Maior, delegat al I. P. S.
Patriarh Justinian.*

*Domnule Inspector General Vasile Ūrsucaș, delegat al
Domnului Ministru Stanciu Stoian,*

«Mă simt fericit că mă aflu în mijlocul unui număr așa de mare de slujitori ai altarelor Sfintei noastre Biserici, veniți la acest prim curs de îndrumare și de perfecționare a lor.

Ne dăm toți seama că preotul trebuie să tindă necontenit spre desăvârșirea personalității sale, din care să poată scoate forțe mereu proaspete pentru misiunea sa. Misiunea aceasta, fără nici o îndoială, în esența ei rămâne neschimbată, dar mijloacele și metoda de a o realiza în realitățile vieții sunt și trebuie să fie supuse perfecționării.

Acestui scop de perfecționare îi slujește cursul de îndrumare a preoțimii. Noi am avut și până acum, în vederea perfecționării și selecționării clerului, anumite întocmiri. Astfel avem examenul de calificare, care se susține după terminarea studiilor teologice și determină clasa de încadrare în parohii a preoților în conformitate cu capacitatea lor. Avem și un examen de promovare la care, pe baza activității pastorale și a verificării cunoștințelor și aptitudinilor pastorale, cei ce se dovedeau vrednici, erau înaintați într'o clasă superioară celei primite la examenul de calificare. Prin aceste măsuri se făcea o selecționare a clerului după rezultatul în studii și după râvna pastorală ce o arăta fiecare membru al lui. Tot în scopul perfecționării erau și conferințele pastorale ce se țineau de două ori în fiecare an și la cari preoții erau angajați să trateze subiecte potrivite cu nevoile religioase morale din sânul Bisericii. Interesul perfecționării a fost menținut și cultivat și prin diferitele publicațiuni

din domeniul teologic date la lumină de Arhiepiscopia noastră, cum și prin presa bisericească.

Dar ceea ce se face acum, prin cursul de îndrumare, este o lucrare mai sistematică și mai consolidată. De aceea o primim și clerul întreg trebuie să o primească și s'o privească cu toată înțelegerea și s'o îmbrățișeze cu toată dragostea. Noi vrem să avem un cler cât mai bine pregătit pentru marea chemare ce are s'o îndeplinească. Am ieșit din cadrul unei vieți simple țărănești, unei vieți patriarhale. Vieța în mijlocul poporului nostru evoluează și devine din ce în ce mai complexă. Poporul este antrenat pe căile unui progres cultural și de civilizație multilateral. De aceea și lucrarea pastorală ridică față de preoți pretenții și exigențe din ce în ce mai sporite. Preoțimea trebuie să aprofundeze din ce în ce mai mult doctrina Evangheliei pe care o propovăduiește. Preoțimea noastră trebuie îndoctrinită încă în mare măsură. Motivul este în starea școlilor noastre teologice și a științei teologice românești, cum și a împrejurărilor grele prin care a trecut preoțimea și a stării generale de cultură a poporului. Școlile noastre teologice, chiar dacă unele sunt mai vechi, s'au organizat sistematic mai recent. De asemenea teologia științifică a început la noi să se desvolte deabia în timpurile mai apropiate de noi. Nici cultura generală și nici împrejurările de viață n'au favorizat preoțimea. Așa încât pregătirea sistematică și mai amplă a ei n'are o tradiție prea îndelungată. Tocmai de aceea am zis că preoțimea noastră trebuie încă îndoctrinită. Prin îndoctrinare însă nu înțelegem posedarea unui anumit număr de cunoștințe teologice, ci înțelegem ca teologia cu luminile ei, cu adevărurile ei, scoase din înțelepciunea divină, să se facă stăpână pe întreg sufletul slujitorilor Bisericii, să le formeze caracterul, să le desvolte personalitatea, ca prin învățatură și faptă, prin vieța trăită cu Hristos, să poată reprezenta Evanghelia înaintea poporului pe care-l păstoresc. În scopul acesta, preotul trebuie să păstreze contactul permanent cu Sf. Scriptură, cu cartea teologică și cu celelalte elemente de cultură generală. Dar și teologia trebuie să fie străbătută în toate ramurile și compartimentele ei de Duhul cel sfânt și să fie cultivată ca înțelepciune de viață, ca datorie consimțită a iubirii, ca slujbă adusă lui Dumnezeu, ca apostolat, ca pastorație sacerdotală, ca preoție sfântă, ca slujbă a Duhului Sfânt, luminată

și încălzită de limbile de foc coborâte de sus, ca să se adreseze minții și inimii deopotrivă, pentru convingerea minții și pentru sfințirea voinții. Știință și viață — acestea trebuie să tindă a fi teologia zilelor noastre, iar nu să pășească ca pretențiozități de știință pură, de știință pentru știință, cari în domeniul teologiei sunt absurde, căci teologia trebuie să cadă ca o ploaie binefăcătoare, care să rodească câmpiile însetate ale sufletului și ale vieții creștinești.

Dar nu-i mai puțin necesar ca preotul să se orienteze și asupra curentului de idei din timpul său, asupra împrejurărilor vremii în care trăiește, a factorilor culturii cu care are contact Biserica și credința, ca având aceste orientări cât mai precise să știe cum să-și plaseze, cum să-și îndrumeze lucrarea sa, să nu se simtă străin în mijlocul lumii de azi. Deopotrivă să sesizeze lucrarea lui Dumnezeu în sbuciumul vremilor noastre după pace, libertate și progres. Adevărurile veșnice pe care le propovăduiește preotul sunt valabile pentru toate timpurile și mereu actuale și pline de viață, ele însă trebuiesc făcute accesibile oamenilor de azi și aduse în legătură cu ideile timpului în care trăim.

Acest curs de îndrumare la noi în Ardeal mai e necesar și pentru a aduce în legături mai strânse preoțimea revenită la Biserica Ortodoxă, cu doctrina ei, cu instituțiile ei și cu slujitorii ei, așa ca sudura sufletească să se facă integral și fără rezerve și unitatea sufletească în Biserica strămoșească să se consolideze cât mai desăvârșit. Nu suntem vrednici a mulțumi lui Dumnezeu că ne-a ajutat să ne vedem iarăși una, să reluăm firul de legătură cu trecutul bisericesc de dinainte de 1700. Suntem convinși că preoțimea revenită aduce un mănunchiu de calități duhovnicești frumoase, prin cari forța misionară a Bisericii noastre va fi întărită. Iar din partea Bisericii le dăm asigurarea că i-am primit cu brațele deschise și cu toată dragostea românească și creștinească. Preoțimea astfel înfrățită, sub bolta de har a Bisericii noastre, să-și ia avânt spre scopul ultim pe care-l urmărește Biserica: mântuirea sufletelor. Și din lucrarea aceasta duhovnicească să isvorască o înnoire și o întărire a forțelor morale ale poporului dreptcredincios.

În vremea cursului de îndrumare se vor face slujbe în comun, ca prin rugăciune comună către Dumnezeu și către Mân-

tuitorul nostru Iisus Hristos, să se înfrățească sufletele și mai mult. Iar în legătură cu conferințele ce se vor ține, se deschide un teren larg pentru discuții, în decursul cărora să se clarifice nedumeririle, să se precizeze liniile de orientare și să se înfăptuiască unitatea de idei în sânul clerului.

Cu toată dragostea părintească salut de bun venit preoțimea prezentă la curs și o rog să se simtă ca în casa proprie, trecând cu vederea eventualele scăderi de găzduire.

Salut pe reprezentantul I. P. S. Patriarh Justinian, pe P. C. Consilier Gheorghe Maior și-l rugăm să comunice I. P. S. Sale toată reverința și afecțiunea ce i-o păstrăm cu toții și îi suntem mulțumitori pentru tot concursul ce ni-l dă și la aranjarea acestui curs, ca și pentru înțelepciunea și destoinicia cu care conduce în aceste vremuri corabia Sfintei noastre Biserici.

Salut și pe reprezentantul Domnului Ministru al Cultelor, Dl. Inspector general Vasile Ursucaș, căruia deasemenea îi mulțumim pentru interesul viu și pentru concursul ce ni-l dă la buna reușită a cursului nostru de îndrumare. Il rugăm să ducă din partea noastră personal și a întregului cler al Arhiepiscopiei noastre, din partea celor prezenți la acest curs, asigurarea alesei stime ce i-o păstrăm Domnului Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, și rugăm pe Dl. Ministru să trinsmită întregului Guvern asigurarea slujitorilor Bisericii noastre de a-i sta într'ajutor cu modestele-i puteri pe care le are întru îndeplinirea misiunii sale, spre a purta frânele conducerii cu rezultate fericite pentru binele țării și al neamului. Noi, slujitorii Altarului, facem rugăciuni pentru cei care se găsesc la cârma Republicii noastre Populare Române și colaborăm la opera constructivă a păcii, spre a conduce poporul la limanuri fericite.

Cu încredere în Cel de sus și în ajutorul Lui, cu încredere în misiunea măreață a Bisericii Ortodoxe în mijlocul scumpului nostru popor, cu încredere în forțele conducătoare ale neamului, cu încredere în râvna, vrednicia și dragostea iubitei noastre preoțimi, declar deschis primul curs de îndrumare preoțească al Arhiepiscopiei noastre.

Dumnezeu să binecuvânteze cu roduri bogate râvna tuturor ostenitorilor Lui!».

După cuvântare, I. P. S. Mitropolit propune să se trimită telegrame omagiale I. P. S. Patriarh Justinian și Domnului Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, ceea ce asistența primește cu aplauze și aclamări, aprobând și cuprinsul telegramelor. Iată textul lor:

*Inalt Prea Sfinției Sale,
Inalt Prea Sfințitul Justinian, Patriarhul României
București.*

«Cu prilejul deschiderii primului curs de îndrumare ne îndreptăm gândul către Inalt Prea Sfinția Voastră, rugându-vă să primiți omagiul nostru și vă asigurăm de toată reverința noastră.

**† Mitropolit Nicolae,
profesorii și preoțimea întrunită la
primul curs de îndrumare**

*Domnului Stanciu Stoian
Ministrul Cultelor
București.*

«Cu prilejul deschiderii cursului de îndrumare a clerului la Sibiu, cu prima serie de preoți, profesorii Institutului Teologic și preoții cursiști vă prezintă omagiul lor și vă asigură de întregul lor devotament. Din partea noastră primiți expresiunea celei mai distinse considerațiuni».

† Mitropolit Nicolae al Ardealului

Consilierul patriarhal, P. C. Prot. și econom stavrofor Gh. Maior, delegatul I. P. S. Patriarh Justinian, rostește următoarele:

«La această festivitate de deschidere a cursurilor de îndrumare misionară de pe lângă Institutul Teologic Universitar din Sibiu, pentru prima serie de preoți din Arhiepiscopie, am deosebita cinste să fiu de față și să rostesc câteva cuvinte ca delegat al I. P. S. Patriarh Justinian, care, reținut de alte obligații cari nu permiteau amânare, își exprimă regretul de a nu putea participa, la un moment așa de însemnat, în persoană, cum dorea. In această calitate aduc salutul, urările de spor și binecuvântările I. P. S. Sale pentru lucrul nou și de importanță

covârșitoare, pe care-l începe acum Institutul de aici și slujitorii lui.

Biserica noastră a înființat și organizat aceste cursuri și examene cu un scop bine determinat. Ca unul care am trecut prin ele în prima serie dela București, mă cred în măsură să le subliniez importanța și folosul și mă consider dator să rog pe frații preoți participanți la cursuri să-mi primească îndemnul de a le acorda dela început toată atențiunea și prețuirea, pe care sunt sigur că le-o va recunoaște sincer și necerut la sfârșitul lor.

Cursurile și examenele pretinse de noua organizare bisericească dela toți preoții în funcțiune nu s'au înființat și organizat pentru că s'ar fi constatat la clerul nostru de mir un nivel teologic și cultural scăzut, — participanții la prima serie de cursuri dela București au dat dovadă despre frumoasa și temeinica lor pregătire,—și nici pentru că s'ar fi observat cumva abateri grave dela doctrina și practica Bisericii noastre. Le-au reclamat nevoi reale ale instituției pe care o servim și ale vieții obștești a credincioșilor noștri.

Vremea păstoririi tihnite și comode a trecut. Azi, când țara întreagă s'a transformat într'o uriașă uzină producătoare, când poporul întreg și-a încordat brațul și mintea pentru realizarea mai mult decât integrală a unui plan economic general întocmit de Stat, potrivit principiilor socialiste, când viața și societatea se restructurează pe baze noi, clerul nostru nu poate fi lăsat la niște clișee de pastorație anacronice sau spectator indiferent ori chiar neorientat asupra celor ce se petrec sub ochii noștri. Vieța și credincioșii așteaptă cuvântul înțelept al păstorilor lor și țara sprijinul lor moral în mijlocul poporului.

Cine a citit scrierile Sfinților Părinți, sigur a observat că ei nu se mărgineau numai la cunoașterea Sfintei Scripturi și la practicarea cultului și nici nu lucrau izolat, de capul lor. Se îndeletniceau și cunoșteau la perfecție filosofia timpului și toată știința și toate problemele sociale și economice ale zilelor lor. Fără cunoașterea temeinică a acestora poate nici n'ar fi știut să desprindă depe paginile Sfintei Scripturi cu atâta folos real pentru viața lor obștească vrerile lui Dumnezeu, cum știm că au făcut-o. Și iarăși se știe ce contact viu și ce împărtășire de experiențe aveau unii cu alții, pentru a se controla și a se ajuta să meargă împreună pe drumul cel bun.

Rost asemănător se atribuie și cursurilor și examenelor noastre.

O reîmprospătare și reprivire generală a cunoștințelor dogmatice, morale, istorice, liturgice, omiletice și catehetice, nu pentru prilej de paradă cu citate și nume, nu pentru paradă de erudiție, ci pentru a se arăta cum se traduce în practică, cum se pot face dinamice, sub puterea harului divin și a voinței omenești sfințite de har, și în zilele noastre, nu poate fi decât binevenită. Câte nu știm noi despre creștinii care ne vrăjmășesc și mai ales despre secte! Știm și ce pericol prezintă pentru Biserică și Stat! Dar dacă trecem, pe teren, la apărarea dreptei credințe și a credincioșilor, vedem că avem de-a-face cu alți oameni, cu alte metode și chiar cu alte învățături decât cele știute de noi mai înainte. Iși modifică propovăduirea și atitudinea după împrejurări și oameni și după felul intereselor acelora, în serviciul cărora s'au pus. Cursurile au menirea să le vie preoților în ajutor și în această direcție, conform celor mai recente experiențe și constatări. Apoi, o uniformizare a felului de slujire la Sf. Altar și o adaptare corespunzătoare a predicii și catehezei, punând efectiv la lucru, la încercare, pe fiecare cursist în seminarii cu lucrări practice, oricine le găsește imperios necesare. Apoi care dintre frații întru preoție n'au simțit și nu simt nevoia de a cunoaște temeinic noul drept constituțional și noua așezare politică, socială și economică din R. P. R. și de a dobândi înțelesul autorizat al nouilor legi, și mai ales al celor ce privesc cultele și Biserica noastră reorganizată? O Biserică și o preoțime care colaborează loial cu Statul, cum este a noastră, nu se poate dispensa de a cunoaște just, pentru a și aplica just, nouile orânduirii obștești.

Oricâtă știință și oricâte cunoștințe am aduna noi individual, preotul zilelor noastre trebuie să stea în contact viu și permanent cu nouile rezultate și metode, cu nouile experiențe, pentru a ști să facă lucrător în vremelnicie, adevărul cel veșnic. Slujitorul de azi nu poate fi lăsat numai la propriile lui puteri și inspirații sau la cele ale momentului, ci trebuie pus în legătură cu Institutele Teologice, laboratoarele științifice ale Bisericii; trebuie să i se dea posibilitatea să-și însușească experiența Bisericii și să-și împărtășească unul altuia experiența proprie,

pentruca să fie sigur că nu e lăsat singur și că nu-și face voia sa, ci voia Bisericii și a Celuia ce l-a ales și trimis în lume să slujească lumii.

Iată pe scurt cum am văzut și am înțeles eu rostul și folosul cursurilor de îndrumare și al examenelor pe care le-am făcut și pe care cei chemați acum aici, le veți face. Și spunând acestea cred că nu m'am abătut dela vederile, gândurile și intențiile I. P. S. Patriarh și ale Sfântului Sinod, care le-a legiferat, inițiat și organizat.

Dar, venind aici, am mai primit un mandat.

În slujba noilor concepții și pentru a ajuta preoțimea noastră în munca, în care se inițiază prin cursuri, I. P. S. Să pune și condeiul și teascurile bisericesti cu rodul lor. Roagă deci pe toți slujitorii și iubitorii Bisericii noastre să-i acorde înțelegere și ajutor, cu munca, cei capabili pentru aceasta, moral și material cei cărora se adresează în primul rând publicațiile Patriarhiei.

Prin ele nu se urmărește scop comercial, ci unul de înalt ordin moral, cultural și cu deosebire bisericesc și patriotic.

Dacă de pe urma lor se va putea realiza vreun beneficiu material, ținem să se știe că din el, în primul rând, se vor tămădui răni și lipsuri bisericesti din întreaga Patriarhie.

Sunt autorizat să fac cunoscut cu acest prilej, că încă înainte de a se vedea realizat un astfel de beneficiu, — în bugetul Administrației Patriarhale, buget care așteaptă doar aprobarea Adunării Naționale Bisericești și care nu va întârzia mult, s'a și prevăzut pe seama fiecărui Institut Teologic câte un ajutor de 500.000 lei, fie pentru nevoi urgente, fie pentru înzestrări, fie pentru ajutorarea studenților buni, dar lipsiți de mijloace materiale, fie pentru toate acestea împreună, după buna chibzuință a conducătorilor lor responsabili. Este o contribuție însemnată la care se poate ajunge numai prin economii severe și prin multa grije ce se pune la întrebuințarea sumelor cerute dela parohii, în schimbul publicațiilor ce li se trimit.

Așa înțelege Centrul să ajute, cerând ca la rându-i să fie înțeles și ajutat.

Incheind cu acestea, fie-mi îngăduit să transmit din partea I. P. S. Patriarh Justinian, Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae, salutul cald și expresiunea deosebitei prețuiri și dragostei frățești, apoi salutul, urările de spor la muncă ro-

ditoare, pentru binele Bisericii, al preoțimii și al credincioșilor ei și pentru cel al scumpei noastre patrii și binecuvântări patriarhicești, — profesorilor și participanților la aceste cursuri, însoțite de rugăciunile fierbinți către Cel Atotputernic de a le binecuvânta, mai ales El cu al Său har și cu a Sa iubire de oameni. Amin».

În numele D-lui Ministru Stanciu Stoian, salută inaugurarea cursurilor de îndrumare misionară, Dl. Inspector general Vasile Ursucaș, spunând:

«Prin participarea mea la această festivitate, Ministerul Cultelor salută cordial, în Cetatea de Scaun a Mitropoliei Ardealului, inaugurarea primei serii de cursuri de îndrumare a clerului din Arhiepiscopia Ortodoxă Română de Alba Iulia și Sibiu.

Exprim totodată regretul titularului Departamentului nostru, Dl. Ministru Prof. Stanciu Stoian, care reținut fiind de îndatoririle D-sale de serviciu, preocupat actualmente de probleme de ordin superior, nu a putut participa personal la deschiderea acestor cursuri, precum și-a exprimat dorința.

Cu gândul și cu necurmata D-sale purtare de grijă, pentru justa îndrumare a raporturilor firești dintre Statul nostru de democrație populară și Biserica majorității covârșitoare a poporului român, Dl. Ministru se află azi printe noi, însuflețind munca de primenire duhovnicească și de înnoire a forțelor apostolatului creștin, care se va defășura aici.

Inalt Prea Sfințite, Prea cucernici Părinți!

Este de netăgăduit că poporul nostru se află în plină epocă de realizări noi. Și într-o astfel de vreme de adânci prefaceri sociale, gânduri noi și oameni noi sau înnoiți, trebuiesc «gânduri limpezi și oameni hotărâți, iată ce se cere înainte de orice în noua activitate. Aceasta este și interesul patriei noastre, Republica Populară Română, care face un pas hotărâtor spre noi și decisive realizări». Biserica Ortodoxă Română nu se poate ține la distanță de șuvoiul înnoitor, care răscolește vieța poporului nostru, angajat în eroica muncă de construire a unui traiu mai bun pentru toți cei ce muncesc cu brațele și cu mintea, la orașe și la sate, în uzine și pe ogoare.

Mai mult decât atât! Ea nu a arătat niciun fel de șovăială că ar fi ispășită să stea deoparte, să nu participe la strădania obștească de ridicare a Patriei noastre, pe culmile cele mai înalte ale propășirii economice, culturale și sociale. Caracterul ei de «Biserică a poporului», pe care i l-a imprimat nu numai obârșia-i divină, ci mai ales alipirea ei sinceră și statornică față de popor, atitudine care străbate ca un fir roșu istoria participării ei la viața noastră obștească, îi indică și de data aceasta calea pe care trebuie să meargă: laolaltă cu poporul pentru făurirea unui viitor mai bun, pe seama tuturor celor demni de el.

Pe drumul acesta al propovăduirii învățăturilor lui Iisus Hristos și a slujirii poporului — cum a accentuat de atâtea ori și cu atâta apăsare tot Dl. Ministru Stanciu Stoian, precum și I. P. S. S. Patriarhul Justinian, dorim să meargă de acum înainte toți slujitorii Altarului. «Dorim să vedem în Sfintele Altare preoți conștienți de misiunea lor, iar în societate cetățeni devotați Statului și poporului».

Este rostul și menirea de căpetenie a cursurilor care încep astăzi să asigure generalizarea acestui chip de preot împlinit.

Inițiativa organizării lor pe țară, îi revine I. P. S. S. Patriarh Justinian și colaboratorilor săi devotați și conștienți din sânul Sfântului Sinod.

«Pe cei ce vor intra de acum înainte în câmpul păstoririi pentru Hristos — a spus I. P. S. Sa, — avem încredințarea că noua școală îi va pregăti temeinic, potrivit îndrumărilor date de Sfântul Sinod.

Pe cei aflați în pastorație — și P. C. Voastre aparțineți acestei categorii — îi chemăm cu părintească dragoste, să vină pentru puțină vreme ca să se adape dela isvorul curat al adevăratei învățături creștine, spre a se putea reîntoarce la altare, întăriți și luminați în munca pe care o au de dus».

Indoitul scop cu care au fost instituite aceste cursuri, reiese cu toată claritatea din spusele autorizate ale Întâistătorului Bisericii Patriarhale din R. P. R.

«Alătura de o nouă îndrumare practică misionară pentru activitatea profesională a clerului, școala aceasta este chemată să dea o îndrumare realistă activității slujitorilor bisericești, cu accentuarea apostolatului social reclamat de vremurile noi

pe care le străbatem și pe care le construim prin munca noastră nepregetată și desinteresată și în conformitate cu poziția justă pe care o are Biserica Ortodoxă Română, în actuala orânduire a Statului nostru de democrație populară».

«A fost nevoie, spune Dl. Ministru Stanciu Stoian, să se precizeze mai întâiu locul Bisericii în noua orânduire statală și acest lucru l-a făcut Constituția, prin care libertatea religioasă și libertatea cultelor sunt garantate de Stat. În cadrul Constituției, după cum se știe, Biserica Ortodoxă Română are o mențiune specială, datorită locului firesc pe care-l ocupă ea față de celelalte culte, având în vedere numărul credincioșilor săi și importanța pe care o are ea în cuprinsul societății românești».

Consecvent atitudinii sale principiale, de a respecta autonomia Bisericii, Ministerul Cultelor și Guvernul nostru de democrație populară au întâmpinat cu bucurie și cu deplină încredere reușita lor, organizarea cursurilor de îndrumare a clerului. Este datoria Institutelor noastre Teologice universitare, «să-și pună nu numai problemele pe care în mod obișnuit și le pune un institut universitar, sau orice școală de învățământ superior — a precizat Dl. Ministru Stanciu Stoian, — ele trebuie să reconsidere tot ceea ce s'a întâmplat în timpul unui an de zile, tot procesul care s'a petrecut în cursul acestui an, atât în cuprinsul R. P. R. cât și pentru Biserica Ortodoxă Română, pentruca din munca acestei reconsiderări să se poată vedea clar drumul de urmat».

Iar acest drum l-a indicat, într'o ocaziune similară, însuși Patriarhul Bisericii Ortodoxe din R. P. R. cu o francheță care nu mai lasă niciun echivoc: «Trebuie spus aci răspicat pentru ca toți cei ce au urechi de auzit să audă: doctrinei noastre, oricât i-ar rămâne de străin materialismul, baza ideologică a Partidului Muncitoresc Român, care e forța politică conducătoare în R. P. R., noi nu putem să nu recunoaștem tot ce este bun, tot ce este isvorît din spiritul de dreptate socială în activitatea regimului nostru și să nu-l sprijinim din toate puterile, fiindcă Sf. Apostol și Evanghelist Ioan (Epistola III c. 1 v. 11) zice: «Cine face bine, acela este dela Dumnezeu, iar cel ce face răul, acela nu este dela Dumnezeu».

«Unii socotesc doctrina materialistă ostilă doctrinei noastre creștine, a declarat I. P. S. Sa recent, într'o altă împrejurare. Noi însă judecăm pe oameni după faptele și după înfăptuirile lor. Noi judecăm doctrina după rânduelile sociale pe care le așează în viața oamenilor și a popoarelor. Putem noi oare să nu recunoaștem că în aceste noi așezări sociale nu s'au pus în practică cele mai sacre principii ale Evangheliei? Că prin noua împărțire a bunurilor nu s'a repartizat o dreaptă folosire a lor, excluzându-se exploatarea? In ele, precum vedem, găsim și învățături pe care le găsim și în Sfinții Părinți, ca: Ioan Hristostom, Grigorie de Nazianz și Vasile cel Mare. Putem noi oare să nu recunoaștem că de 2.000 de ani, Biserica a sfătuit pe bogați să-și adune comori în cer, iar nu pe pământ? Putem noi oare să nu recunoaștem că am spus oamenilor că ei nu sunt decât administratorii acestor averi și nu stăpânii lor?

Văzând aceste lucruri, să fim loiali și să recunoaștem conducerii Statului nostru, nu numai că a adus liniște între oamenii cari mâine își vor avea existența asigurată, că vor trăi din rodul muncii lor cinstite, ci și faptul că li s'a asigurat libertatea religioasă».

Inalt Prea Sfințite, Prea Cucernici Părinți,

Cursurile de îndrumare a clerului care se inaugurează astăzi la Sibiu au însă și un rol special. Ele sunt menite să cimenteze legătura sufletească între frații noștri, foști greco-catolici, și Biserica la al cărei sân matern au revenit pentru totdeauna.

Este proaspătă în amintirea noastră a tuturor, râvna neostenită cu care I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae al Ardealului a îndemnat, vreme de aproape trei decenii, la lecuirea acestei răni deschise acum un pătrar de mileniu, în sufletul poporului nostru, din întunecata coaliție iezuito-habsburgică.

Neuitat este și apelul la realizarea unificării noastre bisericești, pe care l-ați făcut I. P. S. Părinte, pe câmpia Libertății la Blaj, în 15 Mai anul trecut, cu ocazia sărbătoririi centenarului Revoluției din 1848.

Prezența la aceste cursuri a atâtor cucernici preoți, foști greco-catolici, dintre care doi — protopopii Belașcu și Geangalău — se află între sfetnicii cei mai apropiați ai I. P. S. Voastre, dovedesc că acea chemare n'a răsunat în deșert. Ecou-

rile ei răsunătoare au pătruns în masele populare, care a încuviințat fără șovăire reparatorul act al refacerii unității noastre bisericești, bine știind că poporul român din Ardeal nu s'a simțit desbinat niciodată câtuși de puțin din punct de vedere religios.

Pentru organizarea acestor cursuri, Ministerul Cultelor vă exprimă, I. P. S. Părinte, gratitudinea sa deplină și vă asigură de tot concursul său, în vederea ducerii la bun sfârșit a acestei munci înnoitoare.

Reînnoind bunele urări cu care Dl. Ministru al Cultelor, Prof. Stanciu Stoian, salută pe organizatorii, pe profesorii și clerul cursist, vă rog să-mi îngăduiți să adaug și urarea mea sinceră și frățească, de spor la muncă!».

Din partea preoților chemați la curs, C. Sa Preotul S. Orian din Sibiu citește angajamentul de mai jos:

«In numele preoților prezenți la acest început al cursurilor de îndrumare preoțească, îmi exprim bucuria și mulțumirea pentru prilejul ce ni s'a dat ca să ne putem reîmprospăta cunoștințele teologice și să ne putem orienta în problemele pastorale și sociale ridicate la ordinea zilei de nouile vremuri.

Am intrat pe poarta Institutului, așa cum s'a rânduit prin ordinul cu care am fost chemați, cu Biblia subsuoară și în inimă, și în timp ce pașii trupului ne purtau spre această clădire, mintea ne era copleșită de coincidența începerii cursurilor cu strădaniile ce se fac astăzi, pentru așezarea păcii între popoare, a eforturilor ce se depun pentru ridicarea celor umiliți, exploatați și împilați. In cadrul acesta social, Biblia, Cuvântul adevărului veșnic, a luat în mintea mea proporțiile farului luminos ce ne va îndruma în aceste 45 de zile și al isvorului adevărat al păcii între popoare.

Preoțimea nu stă și nu poate sta privind indiferentă la înnoirile zilei de azi. Ar însemna să stea departe de înseși rosturile sale. Ea continuă doar opera dumnezeescului său Intemeietor, a cărui deviză a fost cântată de îngeri în noaptea nașterii din mijlocul stelelor: «Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună învoire». (Luca, 2—14). Noi, preoții prezenți la aceste cursuri, preoți care, cre-

dincioși devizei divine, pentru mântuirea sufletelor și a bunei armonii între oameni, pentru ridicarea celor de jos, i-am cuminecat pe toți din același Sfânt Potir și am dat ca hrană minții tuturor același cuvânt veșnic al Sfintei Scripturi, Cuvântul lui Dumnezeu, ne luăm și de astă dată sfânt angajament: Ca albinele ce-și caută harnice mierea în florile naturii, așa vom fi treji și harnici ca la aceste cursuri să scoatem din Biblie și să ducem cu noi în pastorație puteri, înțelegeri și lumini noi, pentru mărirea lui Dumnezeu și a bunei înțelegeri între oameni. Cu aceste gânduri, mulțumitori tuturor care au ostenit pentru deschiderea cursurilor sau vor osteni în decursul lor, rugăm pe Tatăl ceresc să ne lumineze și să ne binecuvânteze munca acestor 45 de zile».

Rectorul Institutului Teologic Universitar, P. C. Prof. Dr. Nicolae Neaga, adresează cursiștilor următorul cuvânt:

«Chemați pentru a vă umple de un nou avânt apostolesc, Institutul nostru Teologic își deschide porțile pentru a vă primi. Sunteți cei dintâi chemați, dintre preoții Mitropoliei noastre, ca să audiați cursurile de îndrumare, potrivit cu îndatoririle statornicite prin noul Statut pentru organizarea și funcționarea Bisericii noastre.

Șirul întrerupt al săptămânilor pastorale de altădată, se reia prin cursurile acestea de îndrumare. Ceeace este îmbucurător, de data aceasta le acordă atenție și autoritatea statală.

«Veșnicia dogmatică și morală a Bisericii se impune — cum se exprimă un distins preot al vremii — veacului prezent cu măreție sporită. Marea revoluție socială pe care o trăim pretinde iconomilor tainelor lui Dumnezeu o revizuire a metodelor și o dinamizare a acțiunilor pastorale. Nu pentru a modifica ceva din doctrina Bisericii, ci dimpotrivă pentru a o face mai necesară și mai lucrătoare în desvoltarea vieții obștești».

Preoțimea nu poate sta nepăsătoare față de vremile pe care le străbatem și în fața duhului înnoitor care le însuflețește. În calitate de patrioți și de părinți duhovnicești ai poporului, slujitorul Altarului și al Bisericii nu are îndatorirea să adâncească numai Evanghelia, ci trebuie să fie un deplin cunoscător al orânduirilor sociale, între cari lucrează, și este lucru folositor să ne

lămurim aici, unde cei mai numeroși dintre P. C. Voastre v'ați făcut cu atâta râvnă ucenicia, la vremea sa.

Autoritatea statală nu cere să renunțăm la spiritualismul nostru; dimpotrivă, constatăm o colaborare cât mai înțelegătoare între Biserică și Stat. Creștinismul pășește alături de progresul social.

Atât Statul cât și Biserica doresc mântuirea de rău, înlăturarea suferințelor sociale, dreptate și bunăstare pentru toți. Spre acest scop se mobilizează toate brațele de muncă, care sunt îndrumate în activitatea lor, să se întemeieze pe contactul strâns cu nevoile vii și reale ale poporului. Poporul nostru este împrăștiat în mii și mii de sătulețe. Aceștia și mai ales cei din regiunile îndepărtate și munți, pot fi mai ușor văzuți de către preot. În mijlocul poporului, preotul este centrul de unde pornește lucrul de pătrundere într'un întreg ținut. Preotul îi vorbește mereu poporului, el este oratorul permanent și purtătorul de cuvânt al poporului; de aceea și educația i se poate face și prin preot.

Puțini preoți sunt oameni de bani gata. De obicei capitalul lor este munca. Iată alte considerente care accentuează interesul preotului față de marile mase muncitoare, cărora el trebuie să le pună ca înaintea unei oglinzi faptele lor și să strige înaintea întregului popor credincios, cum strigau altădată profeții Vechiului Testament: «Dumnezeu! suflet! pace!...», ca astfel nădejde să avem de a putea arăta tuturor, că acolo unde se angajează preoțimea nu poate să întârzie a se arăta roade binecuvântate.

Fie-ne îngăduit să ne exprimăm bucuria că în persoana P. C. Sale Păr. Protopop și Ec. Stavrofor Gh. Maior, participă cu duhul și I. P. S. Sa Patriarhul Justinian la această sărbătoare a Institutului. Rugăm pe Prea Cucernicia Sa să fie interpretul sentimentelor de recunoștință pe care i le datorăm noi toți fiii sufletești ai Inalt Prea Sfinției Sale.

Pentru surprinzătorul dar de 500.000 lei, Institutul nostru rămâne îndatorat conducătorului Bisericii Ortodoxe Române cu întreaga lui grațitudine.

Mulțumim D-lui Ministru al Cultelor, Prof. Stanciu Stoian, care, deși n'a putut participa personal la deschidere, a ținut neapărat să fie reprezentat prin Dl. Inspector general Vasile

Ursucaș, pe care îl rugăm să transmită încredințarea că nimeni dintre noi nu rămâne în afară de câmpul muncii. Vom fi cu contribuția noastră pretutindeni, unde nevoile reale ale poporului nostru drept-credincios ne reclamă, ducând muncă folositoare Patriei, pentru consolidarea cuceririlor sociale.

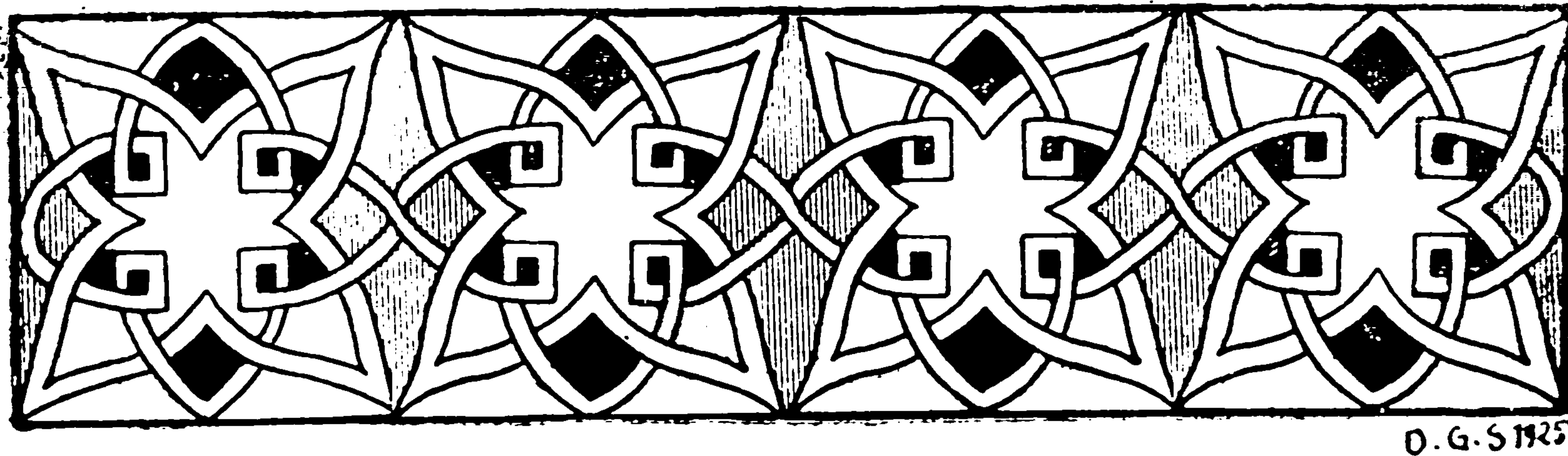
Osebit de scumpă sufletului nostru este făgăduiala, plină de atașament față de datoria pe care este gata să și-o facă — în strânsă solidaritate și frățietate cei dintâi chemați la cursuri dintre preoți, cu cari începem drumul unor noi tradiții în Biserica Ortodoxă Română.

Inalt Prea Sfințite! Cu respectuoasă și adâncă mișcare sufletească vă rugăm să primiți asigurarea că vom răspunde îndatoririlor ce le așteptați dela noi. Prezența I. P. S. Voastre la această solemnitate și în mijlocul nostru ne sporește râvna noastră de propovăduire și vă mulțumim că ați binevoit a ne împărtași arhierasca binecuvântare pentru lucrarea pe care o inaugurăm».

După aceste cuvântări festive, se începe munca de îndrumare. P. S. Sa, Prof. Dr. Pr. Ioan Petreuță citește frumoasa conferință despre «Biserică».

Solemnitatea se termină la orele 14 prin cuvântul de încheiere al I. P. S. Mitropolit Nicolae, mulțumind tuturor celor ce au contribuit la înălțarea sufletească de azi și prin imnul religios «Sfânt, Sfânt», după o melodie rusească, cântat de corul studenților teologi. Apoi I. P. S. Sa se întreține câteva clipe cu delegatul I. P. S. Patriarh, rugându-l să-l asigure din partea I. P. S. Sale pe acela al cărui reprezentant este, de toată reverința și afecțiunea ce i-o păstrează și să-i exprime toată mulțumirea și recunoștința, și cu reprezentantul Onor. Minister al Cultelor; iar preoții cursiști rămân să continue munca de îndrumare inaugurată.

Pr. Gh. M.

DESCHIDEREA CURSURILOR CENTRULUI DE INDRUMARE MISIONARĂ DELA ARAD.

În ziua de 1 Mai s'au deschis cursurile misionare din Arad cu prima serie a preoțimii din Sfânta Mitropolie a Banatului, în cadrul Institutului Teologic Ortodox de grad universitar din Cluj. Sărbătoarea deschiderii cursurilor s'a ținut în sala festivă a fostei Academii Teologice din Arad, într'o atmosferă plină de entuziasm, în prezența profesorilor și a celor 110 preoți cursiști.

Au luat cuvântul: Părintele Prof. Dr. P. Deheleanu, Directorul cursurilor; Părintele Dr. G. L. Munteanu, Rectorul Institutului Teologic Ortodox din Cluj și Inalții oaspeți: I. P. S. S. Dr. Vasile Lăzărescu, Mitropolitul Banatului, și P. S. S. Dr. Andrei Magieru, Episcopul Aradului.

În cuvântul său, Părintele Director, Dr. P. Deheleanu a spus, în rezumat, următoarele:

«Cel dintâiu gând ni-l îndreptăm către aceia, care au consimțit ca aceste cursuri de îndrumare pentru preoțimea din Mitropolia Banatului să se țină aici în Arad, în localul străvechei școli de Teologie, care datează din anul 1822. Aceștia sunt: Inalt Prea Fericitul Patriarh Justinian și Dl. Ministru Stanciu Stoian.

Coincidența datei inaugurării cursurilor cu sărbătoarea internațională a muncii, ne inspiră angajamentul de a munci tot mai mult și mai efectiv la progresul Republicii noastre. Sunt vremuri noi care reclamă oameni noi și metode noi. Preoțimea trebuie să țină pas cu vremea, să-și însușească aceste metode, să ia cunoștință de noile concepții de viață, spre a nu rămâne în urma altora».

Părintele Director propune apoi telegrame omagiale din partea celor prezenți, Înalt Prea Fericitului Patriarh Justinian și D-lui Ministru al Cultelor, Stanciu Stoian. Intreaga asistență primește propunerea, cu ovații îndelungate.

Ia apoi cuvântul Părintele Rector Dr. L. Munteanu, vorbind «Despre importanța și necesitatea cursurilor de îndrumare preoțească, pentru intensificarea misionarismului Bisericii noastre în mijlocul maselor poporului credincios».

«În trecut, spune Părintele Rector, astfel de cursuri n'au existat; preotul era lăsat cu pregătirea ce și-o însușise în cursul anilor de școală. Azi, Sf. Sinod a luat hoărîrea ca asemenea cursuri să se organizeze sistematic și periodic, găsind în acest scop tot sprijinul moral și material la factorul politic, rezultând din acest fapt o perfectă colaborare între Stat și Biserică, pentru promovarea binelui obștesc. Prin aceste cursuri se dă posibilitatea unei mai bune selecționări a valorilor, preoții cursiști putând fi apreciați după valoarea lor reală». Părintele Rector expune apoi partea canonică și legală care privește cursurile de îndrumare și pe cursiști, iar în încheiere, mulțumește celor prezenți pentru participare. Cuvântarea a fost primită cu ovații îndelungate.

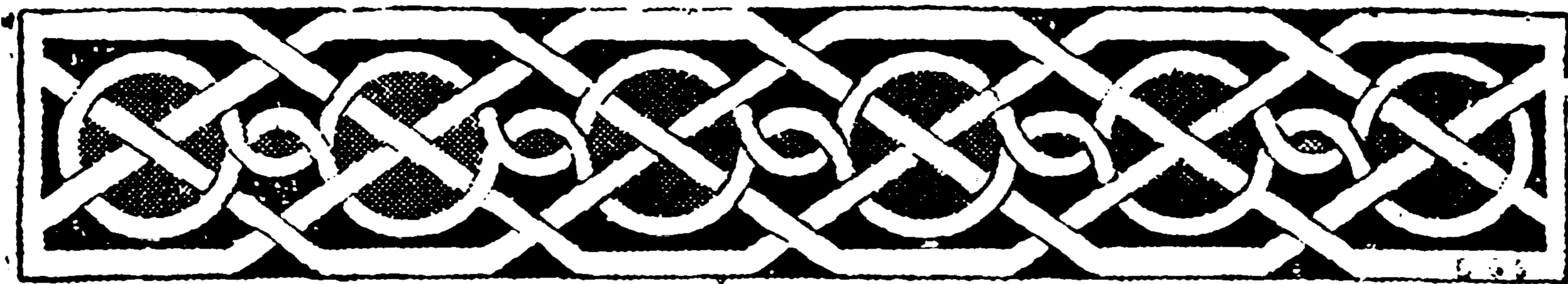
A luat apoi cuvântul I. P. S. Dr. Vasile Lăzărescu, Mitropolitul Banatului, spunând între altele:

«Nimeni nu poate spune despre sine că știe tot. În sufletul omului există o râvnă permanentă de a se instrui tot mai mult, spre a cunoaște adevărul. Iată de ce pretutindeni și totdeauna se organizează școli, se urmărește aflarea adevărului. Dacă aceasta este o regulă pentru toată lumea, cu atât mai mult ea este pentru preoți. Este de datoria noastră să adâncim adevărul Sf. Evanghelii. Mai ales preotul, care trebuie să învețe pe alții, trebuie să se învețe mai întâi pe sine cât mai mult. Misiunea lui este de a învăța și cu cuvântul și cu fapta. Sf. Sinod și Guvernul țării au prilejuit preoțimii, prin organizarea acestor cursuri, reîmprospătarea și complectarea cunoștințelor». Încheind, I. P. S. Sa invoacă binecuvântarea de Sus asupra celor ce au organizat și încuviințat ținerea acestor cursuri. Cuvântarea I. P. S. Sale a fost primită cu îndelungate ovații.

Seria cuvântărilor o încheie P. S. Sa Dr. Andrei Magieru, Episcopul Aradului, care spune în rezumat următoarele: «In sufletul meu se îngemănează două senzații: a Invierii și a muncii, căci serbarea deschiderii festive a acestor cursuri am început-o cu cântarea «Hristos a înviat», în ziua de sărbătoare internațională a muncii. Vremile de azi reprezintă un plus de progres. De aceea, noi suntem alături de regimul poporului, care caută să valorifice munca, în perfect acord cu preceptele Evangheliei și care înfăptuește dreptatea socială, împotriva concepțiilor feudalistice și capitaliste atât de nefirești și atât de lipsite de dreptatea socială. Iată de ce, aceste cursuri de îndrumare preoțească sunt necesare și actuale», a încheiat P. S. Dr. Andrei Magieru.

N. A.

PARTEA OFICIALĂ

CONVOCAREA ADUNĂRII NAȚIONALE BISERICEȘTI.

JUSTINIAN

Din mila lui Dumnezeu Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,
Iubiților și venerabililor membri ai Adunării Naționale Bisericești a Bisericii Ortodoxe Române,

Har și pace dela Dumnezeu Tatăl, binecuvântare dela Domnul nostru Iisus Hristos și întărire dela Duhul Sfânt.

Pe temeiul art. 22 din Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, convocăm Adunarea Națională Bisericească, în sesiune ordinară, pentru zilele de 6—10 Iunie 1949, orele 10 dim., în Sala festivă a Adunării Naționale Bisericești, din Palatul Patriarhal.

Adunarea Națională Bisericească va începe printr'un serviciu religios în Catedrala Sf. Patriarhii, după care va avea loc ședința de deschidere, potrivit Ordinei de zi.

Aducând acestea la cunoștința Onoraților Membri ai Adunării Naționale Bisericești, îi rugăm să binevoiască a lua parte la ședințe, cu toată înțelepciunea, râvna pentru Biserica strămoșească și puterea lor de muncă.

D. Voastră (P. C. Voastră), fiind membru al Adunării Naționale Bisericești, sunteți poftit, prin aceasta, a lua parte.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi 20 Mai 1949.

† **JUSTINIAN**
Patriarh

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII NAȚIONALE BISERICEȘTI. SESIUNEA ORDINARĂ DIN 1949.

ȘEDINȚA DIN ZIUA DE 6 IUNIE 1949.

1. Doxologia, în Catedrala Sf. Patriarhii, la orele 10 a. m.
2. După slujba Doxologiei, membrii Adunării Naționale Bi-

sericești, trec în Sala festivă a Adunării Naționale Bisericești, din Palatul Patriarhal, destinată pentru întrunire.

3. O delegație de membri ai Adunării Naționale Bisericești, invită pe I. P. S. Președinte, împreună cu II. PP. SS. Mitropoliți, pentru a lua parte la ședința Adunării Naționale Bisericești.

4. I. P. S. Președinte deschide ședința, dând cuvântul Domnului Ministru al Cultelor.

5. Domnul Ministru al Cultelor citește Decretul Inaltului Prezidiu al Republicii Populare Române, de deschidere.

6. I. P. S. Președinte arată scopul convocării Adunării Naționale Bisericești, întrunită în sesiunea ordinară.

7. I. P. S. Președinte invită trei membri mai tineri, ca secretari provizorii — un cleric și doi mireni.

8. Apelul nominal, citit de unul din secretari, și depunerea mandatului la Birou, de către fiecare membru.

9. Pentru verificarea mandatelor se formează cinci secțiuni, pe Mitropolii.

Mandatele se împart pe secțiuni și se predau unui membru din secțiune.

Se suspendă ședința $\frac{1}{2}$ oră pentru ca secțiunile respective să examineze mandatele membrilor.

La redeschidere, citirea rapoartelor secțiunilor și constituirea definitivă a Adunării Naționale Bisericești, pe întreaga perioadă de 6 ani (până în anul 1955).

11. Se aleg patru secretari (doi clerici și doi mireni). Pe unul din ei I. P. S. Președinte îl declară secretar general.

12. Se aleg comisiunile:

a)	Comisiunea organizatoare	9 membri
b)	„ bisericească	9 „
c)	„ culturală	6 „
d)	„ economico-financiară	9 „
e)	„ validare	6 „
f)	„ bugetară	6 „
g)	„ petițiuni	6 „

13. Ratificarea numirii PP. CC. Consilieri patriarhali în funcțiune.

Ședința primă se ridică, anunțându-se următoarea pentru ziua de 7 Iunie 1949, orele 10 dimineața, când se va face alegerea de **Mitropolit al Moldovei**.

In ziua 8 Iunie 1949, alegerea Episcopului de Roman și Huși.
In ziua de 9 Iunie 1949, alegerea Episcopului de Galați, și
In ziua de 10 Iunie a. c., continuarea ședinței ordinare a
Adunării Naționale Bisericești:

a) alegerea membrilor Consiliului Național Bisericesc, —
trei clerici și șase mireni — pe timp de patru ani, conform art.
25 din Statut;

b) citirea rapoartelor pentru chestiunile administrative,
economice și culturale.

c) contul de gestiune;

d) votarea bugetului;

e) diverse comunicări.

CONVOCAREA COLEGIULUI ELECTORAL PENTRU ALEGEREA IERARHILOR SCAUNELOR VACANTE

J U S T I N I A N

Din mila lui Dumnezeu, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.
Har și pace dela Dumnezeu Tatăl, binecuvântare dela Domnul
nostru Iisus Hristos și întărire dela Duhul Sfânt.

Pe temeiul art. 130 din Statutul de organizare și funcționare
a Bisericii Ortodoxe Române, convocăm Colegiul Electoral pen-
tru alegerea Episcopilor și Arhiepiscopilor-Mitropoliți, în ziua
de 7 Iunie 1949, la orele 10 dim., când se va săvârși cuvenita
slujbă religioasă, în Catedrala Sf. Patriarhii.

In aceeași zi, după terminarea sfintei slujbe, va avea loc
deschiderea Colegiului Electoral, în Sala festivă a Adunării Na-
ționale Bisericești, din Palatul Patriarhal, procedându-se de
îndată la alegerea de Mitropolit în scaunul vacant al Mitropoliei
Moldovei.

Seara, în ajunul alegerii, potrivit canoanelor și datinei stră-
vechi, se va sluji în Catedrala Sf. Patriarhii slujba Privegherii.

P. C. Voastră (Dvs.), făcând parte din Colegiul Electoral,
vă rugăm să binevoiți a participa neapărat la ședință.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, as-
tăzi 20 Mai 1949.

Președintele Consiliului Național Bisericesc:

† JUSTINIAN

Patriarh

J U S T I N I A N

Din mila lui Dumnezeu, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.
Har și pace dela Dumnezeu Tatăl, binecuvântare dela Domnul
nostru Iisus Hristos și întărire dela Duhul Sfânt.

Pe temeiul art. 130 din Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, convocăm Colegiul Electoral pentru alegerea Episcopilor și Arhiepiscopilor-Mitropoliți, în ziua de 8 Iunie 1949, la orele 10 dim., când se va săvârși cuvenita slujbă religioasă, în Catedrala Sf. Patriarhii.

În aceeași zi, după terminarea sfintei slujbe, va avea loc deschiderea Colegiului Electoral, în Sala festivă a Adunării Naționale Bisericești, din Palatul Patriarhal, procedându-se de îndată la alegerea de Episcop în scaunul vacant al Episcopiei Romanului și Hușilor.

Seara, în ajunul alegerii, potrivit canoanelor și datinei străvechi, se va sluji în Catedrala Sf. Patriarhii slujba Privegherii.

P. C. Voastră (Dvs.), făcând parte din Colegiul Electoral, vă rugăm să binevoiți a participa neapărat la ședință.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi 20 Mai 1949.

Președintele Consiliului Național Bisericesc

† **J U S T I N I A N**

Patriarh

J U S T I N I A N

Din mila lui Dumnezeu, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.
Har și pace dela Dumnezeu Tatăl, binecuvântare dela Domnul
nostru Iisus Hristos și întărire dela Duhul Sfânt.

Pe temeiul art. 130 din Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, convocăm Colegiul Electoral pentru alegerea Episcopilor și Arhiepiscopilor-Mitropoliți, în ziua de 9 Iunie 1949, la orele 10 dim., când se va săvârși cuvenita slujbă religioasă, în Catedrala Sf. Patriarhii.

În aceeași zi, după terminarea sfintei slujbe, va avea loc deschiderea Colegiului Electoral, în Sala festivă a Adunării Naționale Bisericești, din Palatul Patriarhal, procedându-se de îndată la alegerea de Episcop în scaunul vacant al Episcopiei Galaților.

Seara, în ajunul alegerii, potrivit canoanelor și datinei străvechi, se va sluji în Catedrala Sf. Patriarhii slujba Privegherii.

P. C. Voastră (Dvs.), făcând parte din Colegiul Electoral, vă rugăm să binevoiți a participa neapărat la ședință.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi 20 Mai 1949.

Președintele Consiliului Național Bisericesc

† JUSTINIAN

Patriarh

**CORESPONDENȚA PAROHIILOR SE VA ÎNAINȚA NUMAI
PE CALE IERARHICĂ.**

DECIZIUNEA Nr. 85.

NOI

JUSTINIAN

Din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române

În conformitate cu art. 28 și urm. din Statutul Bisericii Ortodoxe Române,

Având în vedere bunul mers al Administrației Bisericii și buna orânduială la organele locale ale Bisericii Ortodoxe Române,

DECIDEM:

Art. 1. Se interzice parohiilor din țară de a adresa plângeri, rapoarte, întâmpinări sau orice altă corespondență, direct Ministerului Cultelor.

Art. 2. Orice corespondență a parohiilor se va înainta numai pe cale ierarhică, prin Eparhiile respective, cunoscând că în caz de abateri, ce se vor mai semnala, se va aviza la măsuri de ordin disciplinar.

Art. 3. Un extras din prezenta Deciziune se va publica în Revista «Biserica Ortodoxă Română».

Art. 4. Dl. Director al Cancelariei Patriarhale, va aduce la îndeplinire prezenta Deciziune.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi 15 Mai 1949.

† JUSTINIAN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

INȘTIINȚĂRI PENTRU PP. CC. PREOȚI

Unde funcționează serviciile și birourile Administrației Pa- triarhale.

Patriarhia Română, potrivit *Statutului de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române*, are o Administrație Patriarhală cu mai multe servicii și birouri, cari funcționează în diferite localuri din Capitală.

Pentru orientarea celor interesați dăm următoarele lămuriri și adrese:

Toate rapoartele, petițiile și întâmpinările, cu un cuvânt toată corespondența se îndrumează la *Registratura Generală*, care se găsește în *Strada Antim Nr. 29*. (Pe corespondența cu poșta se va trece adresa astfel: Str. Antim Nr. 29, București I). Aici se trimit și cererile de împrumut și ajutor dela *Fondul de Economie și Ajutor* — care a luat locul fostei Case a Clerului, precum și ofertele și toată corespondența referitoare la *Fondul de Asigurare*.

Toate trimiterile de bani se fac de către *Casieria Centrală a Administrației Patriarhale*, care funcționează în *Strada Maria Rosetti Nr. 63, București III*.

Adresele cari pot interesa pe PP. CC. Preoți și dd. funcționari bisericești în legătură cu serviciile (și birourile) Administrației Patriarhale sunt:

1. Cabinetul I. P. S. Patriarh, în Palatul Patriarhal.
2. P. S. Vicar Patriarhal Partenie Ciopron, Str. Maria Rosetti Nr. 63, București III.
3. P. Cuv. Vicar patriarhal Benedict Ghiuș, Str. Antim Nr. 29, București I.
4. Directorul Administrației, Str. Antim Nr. 29, București I.
5. Serviciul de Studii și Invățământ, Str. Antim Nr. 29, București I.
6. Serviciul de Editură și Tipografie al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Str. Antim Nr. 29, București I.
7. Serviciul Atelierelor Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Str. Antim Nr. 29, București I.
8. Secția Cadrelor și Administrației, Str. Antim Nr. 29, București I.
9. Registratura Generală, Str. Antim Nr. 29, București I.
10. Serviciul Technic, Str. Antim Nr. 29, București I.
11. Secția Bunuri și Inventare, Str. Antim Nr. 29, București I.
12. Serviciul Contabilității Generale, Str. Maria Rosetti Nr. 63, București III.
13. Fondul de Asigurare a Imobilelor Bis., Str. Maria Rosetti Nr. 63, București III.
14. Fondul de Credit și Ajutor, Str. Maria Rosetti Nr. 63, București III.
15. Casieria Centrală, Str. M. Rosetti Nr. 63, București III.
16. Birourile de comenzi ale Inst. Biblic, Str. Antim Nr. 29, București I.

Cu privire la abonarea revistelor și publicațiilor Patriarhiei Române.

Prin art. 199 al Statutului de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, **toate parohiile ortodoxe din țară sunt obligate să achite abonamentul lor.**

S'a orînduit a se încasa în patru rate anuale prin trimiterea publicațiilor cu «ramburs» în preajma Sfintelor Paști, Sf. Rusalii, Adormirii Maicii Domnului și a Sf. Cuv. Paraschiva. Pentru a nu ne cauza cheltueli zadarnice și muncă în plus și pentru a nu se pune și PP. CC. Preoți personal în situația de a fi sancționați, îi rugăm să poarte grijă din bună vreme pentru ridicarea coletelor dela poștă.

În regulă generală, nici o parohie nu poate fi scutită de această obligație. Gratuit nu putem trimite nimănui publicațiile. Parohiile cari nu pot satisface, vor înainta rapoarte numai pe calea Oficiului Protopopesc, care — pe răspunderea morală și materială a P. C. Protopop, — își va da avizul că datele din raport corespund întru totul cu realitatea. Prevenim pe cei interesați că inspectorii Administrației Patriarhale au obligația să cerceteze și astfel de cazuri la fața locului.

Prin parohie nu se înțeleg biserici sau sectoare, ci unitatea administrativă bisericească, care are un consiliu parohial (și epitropie), buget și gestiune. Deci în comunele, în cari credincioșii sunt grupați într'o singură parohie, cu un singur buget și o singură gestiune, chiar dacă sunt mai mulți preoți deservenți și fiecare cu sectorul său, sunt obligați la un singur abonament al publicațiilor Patriarhiei Române.

Aceasta nu însemnează însă' că nu se pot face și abonamente personale. Chiar ne bucurăm de ele. Costul abonamentului se arată pe fiecare revistă și se achită anticipat pe cel puțin $\frac{1}{2}$ de an. **La expirarea abonamentului, trimiterea se suprimă automat, fără nicio excepție și fără a se mai purta corespondență.**

Nu se admit însă abonamente personale în locul celor obligatorii pentru parohii.

Intru cât ni se cer mereu și chitanțe despre plata publicațiilor trimise, facem cunoscut, că la mandatul «ramburs» este un cupon care se detașează și se predă odată cu coletul. Acest cupon servește de act justificativ pentru suma plătită; nu mai e nevoie de altul. Pentru întâiul ramburs se vor primi adevăruri

oficiale despre achitarea sumei. Pentru viitor, însă, nu se vor mai trimite.

**Institutul Biblic și de Misiune
Ortodoxă nu vinde decât en-
gros.**

Potrivit art. 160, al. 2, toate produsele Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă se distribuie prin magazinele eparhiale, cari unde nu sunt, vor lua ființă cât mai urgent prin grija Consiliilor eparhiale. Serviciul de colportaj al protopopiatelor și al parohiilor se va aproviziona numai dela aceste magazine.

Institutul Biblic și de Misiune nu vinde decât en-gros, adică dela 5 exemplare în sus, înțelegându-se acest număr de exemplare din acelaș articol (ex. 5 Mineie pe Ianuarie, 5 pe Februarie, 5 candelă, 5 cădelnițe, etc.). Prețurile publicate în catalogul dela sfârșitul suplimentului revistei «Biserica Ortodoxă Română» Nr. 3-4 din Aprilie a. c. sunt prețuri de en-gros, deci prețurile la cari se livrează marfa magazinelor eparhiale și la cari ele au dreptul să adauge procentul admis de legile țării pentru desfacerea cu amănuntul.

Dacă în vre-o eparhie încă n'a luat ființă magazinul eparhial, se pot face comenzi și la **Magazinul de Odoare Bisericești al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă** din str. 30 Decembrie Nr. 9, fostă Carol, București I. Și acesta adaugă la prețul de en-gros beneficiul legal.

Orice comenzi de cărți sau obiecte bisericești făcute de parohii sau credincioși, pentru un număr mai mic de 5 exemplare de același fel, se vor executa numai prin acest magazin. **Rugăm deci să nu se mai adreseze comenzi cu amănuntul serviciilor Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă. Acestora li se vor adresa numai reclamațiunile în legătură cu comenzile neexecutate conștiincios de magazinul Institutului sau de Birourile de comenzi ale serviciilor noastre.**

Orice vânzare se face numai cu bani gata. Credit nu se acordă decât magazinelor eparhiale, pentru 50% din valoarea comenzii, restul având să-l achite pe măsura vânzării.

Prin urmare, orice comandă, făcută de oricine — chiar și de magazinele eparhiale — trebuie să fie însoțită de jumătatea costului celor comandate. Altfel comanda nu se execută, oricâtă insistență s'ar depune. La comenzile particulare, restul se încasează prin trimitere cu «ramburs».

Seara, în ajunul alegerii, potrivit canoanelor și datinei străvechi, se va sluji în Catedrala Sf. Patriarhii slujba Privegherii.

P. C. Voastră (Dvs.), făcând parte din Colegiul Electoral, vă rugăm să binevoșiți a participa neapărat la ședință.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi 20 Mai 1949.

Președintele Consiliului Național Bisericesc

† JUSTINIAN

Patriarh

**CORESPONDENȚA PAROHILOR SE VA ÎNAINȚA NUMAI
PE CALE IERARHICĂ.**

DECIZIUNEA Nr. 85.

NOI

JUSTINIAN

Din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române

În conformitate cu art. 28 și urm. din Statutul Bisericii Ortodoxe Române,

Având în vedere bunul mers al Administrației Bisericii și buna orânduială la organele locale ale Bisericii Ortodoxe Române,

DECIDEM:

Art. 1. Se interzice parohiilor din țară de a adresa plângeri, rapoarte, întâmpinări sau orice altă corespondență, direct Ministerului Cultelor.

Art. 2. Orice corespondență a parohiilor se va înainta numai pe cale ierarhică, prin Eparhiile respective, cunoscând că în caz de abateri, ce se vor mai semnala, se va aviza la măsuri de ordin disciplinar.

Art. 3. Un extras din prezenta Deciziune se va publica în Revista «Biserica Ortodoxă Română».

Art. 4. Dl. Director al Cancelariei Patriarhale, va aduce la îndeplinire prezenta Deciziune.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi 15 Mai 1949.

† JUSTINIAN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

INȘTIINȚĂRI PENTRU PP. CC. PREOȚI

Unde funcționează serviciile și birourile Administrației Pa- triarhale.

Patriarhia Română, potrivit *Statutului de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române*, are o Administrație Patriarhală cu mai multe servicii și birouri, cari funcționează în diferite localuri din Capitală.

Pentru orientarea celor interesați dăm următoarele lămuriri și adrese:

Toate rapoartele, petițiile și întâmpinările, cu un cuvânt toată corespondența se îndrumează la *Registratura Generală*, care se găsește în *Strada Antim Nr. 29*. (Pe corespondența cu poșta se va trece adresa astfel: Str. Antim Nr. 29, București I). Aici se trimit și cererile de împrumut și ajutor dela *Fondul de Economie și Ajutor* — care a luat locul fostei Case a Clerului, precum și ofertele și toată corespondența referitoare la *Fondul de Asigurare*.

Toate trimiterile de bani se fac de către *Casieria Centrală a Administrației Patriarhale*, care funcționează în *Strada Maria Rosetti Nr. 63, București III*.

Adresele cari pot interesa pe PP. CC. Preoți și dd. funcționari bisericești în legătură cu serviciile (și birourile) Administrației Patriarhale sunt:

1. Cabinetul I. P. S. Patriarh, în Palatul Patriarhal.
2. P. S. Vicar Patriarhal Partenie Ciopron, Str. Maria Rosetti Nr. 63, București III.
3. P. Cuv. Vicar patriarhal Benedict Ghiuș, Str. Antim Nr. 29, București I.
4. Directorul Administrației, Str. Antim Nr. 29, București I.
5. Serviciul de Studii și Invățământ, Str. Antim Nr. 29, București I.
6. Serviciul de Editură și Tipografie al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Str. Antim Nr. 29, București I.
7. Serviciul Atelierelor Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Str. Antim Nr. 29, București I.
8. Secția Cadrelor și Administrației, Str. Antim Nr. 29, București I.
9. Registratura Generală, Str. Antim Nr. 29, București I.
10. Serviciul Technic, Str. Antim Nr. 29, București I.
11. Secția Bunuri și Inventare, Str. Antim Nr. 29, București I.
12. Serviciul Contabilității Generale, Str. Maria Rosetti Nr. 63, București III.
13. Fondul de Asigurare a Imobilelor Bis., Str. Maria Rosetti Nr. 63, București III.
14. Fondul de Credit și Ajutor, Str. Maria Rosetti Nr. 63, București III.
15. Casieria Centrală, Str. M. Rosetti Nr. 63, București III.
16. Birourile de comenzi ale Inst. Biblic, Str. Antim Nr. 29, București I.

Cu privire la abonarea revistelor și publicațiilor Patriarhiei Române.

Prin art. 199 al Statutului de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, toate parohiile ortodoxe din țară sunt obligate să achite abonamentul lor.

S'a orînduit a se încasa în patru rate anuale prin trimiterea publicațiilor cu «ramburs» în preajma Sfintelor Paști, Sf. Rusalii, Adormirii Maicii Domnului și a Sf. Cuv. Paraschiva. Pentru a nu ne cauza cheltueli zadarnice și muncă în plus și pentru a nu se pune și PP. CC. Preoți personal în situația de a fi sancționați, îi rugăm să poarte grijă din bună vreme pentru ridicarea coletelor dela poștă.

În regulă generală, nici o parohie nu poate fi scutită de această obligație. Gratuit nu putem trimite nimănui publicațiile. Parohiile cari nu pot satisface, vor înainta rapoarte numai pe calea Oficiului Protopopesc, care — pe răspunderea morală și materială a P. C. Protopop, — își va da avizul că datele din raport corespund întru totul cu realitatea. Prevenim pe cei interesați că inspectorii Administrației Patriarhale au obligația să cerceteze și astfel de cazuri la fața locului.

Prin parohie nu se înțeleg biserici sau sectoare, ci unitatea administrativă bisericească, care are un consiliu parohial (și epitropie), buget și gestiune. Deci în comunele, în cari credincioșii sunt grupați într'o singură parohie, cu un singur buget și o singură gestiune, chiar dacă sunt mai mulți preoți deservenți și fiecare cu sectorul său, sunt obligați la un singur abonament al publicațiilor Patriarhiei Române.

Aceasta nu însemnează însă că nu se pot face și abonamente personale. Chiar ne bucurăm de ele. Costul abonamentului se arată pe fiecare revistă și se achită anticipat pe cel puțin 1/2 de an. La expirarea abonamentului, trimiterea se suprimă automat, fără nicio excepție și fără a se mai purta corespondență.

Nu se admit însă abonamente personale în locul celor obligatorii pentru parohii.

Întru cât ni se cer mereu și chitanțe despre plata publicațiilor trimise, facem cunoscut, că la mandatul «ramburs» este un cupon care se detașează și se predă odată cu coletul. Acest cupon servește de act justificativ pentru suma plătită; nu mai e nevoie de altul. Pentru întâiul ramburs se vor primi adevăruri

oficiale despre achitarea sumei. Pentru viitor, însă, nu se vor mai trimite.

**Institutul Biblic și de Misiune
Ortodoxă nu vinde decât en-
gros.**

Potrivit art. 160, al. 2, toate produsele Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă se distribuie prin magazinele eparhiale, cari unde nu sunt, vor lua ființă cât mai urgent prin grija Consiliilor eparhiale. Serviciul de colportaj al protopopiatelor și al parohiilor se va aproviziona numai dela aceste magazine.

Institutul Biblic și de Misiune nu vinde decât en-gros, adică dela 5 exemplare în sus, înțelegându-se acest număr de exemplare din acelaș articol (ex. 5 Mineie pe Ianuarie, 5 pe Februarie, 5 candelă, 5 cădelnițe, etc.). Prețurile publicate în catalogul dela sfârșitul suplimentului revistei «Biserica Ortodoxă Română» Nr. 3-4 din Aprilie a. c. sunt prețuri de en-gros, deci prețurile la cari se livrează marfa magazinelor eparhiale și la cari ele au dreptul să adauge procentul admis de legile țării pentru desfacerea cu amănuntul.

Dacă în vre-o eparhie încă n'a luat ființă magazinul eparhial, se pot face comenzi și la **Magazinul de Odoare Bisericești al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă** din str. 30 Decembrie Nr. 9, fostă Carol, București I. Și acesta adaugă la prețul de en-gros beneficiul legal.

Orice comenzi de cărți sau obiecte bisericești făcute de parohii sau credincioși, pentru un număr mai mic de 5 exemplare de același fel, se vor executa numai prin acest magazin. **Rugăm deci să nu se mai adreseze comenzi cu amănuntul serviciilor Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă. Aceștia li se vor adresa numai reclamațiunile în legătură cu comenzile neexecutate conștiincios de magazinul Institutului sau de Birourile de comenzi ale serviciilor noastre.**

Orice vânzare se face numai cu bani gata. Credit nu se acordă decât magazinelor eparhiale, pentru 50% din valoarea comenzii, restul având să-l achite pe măsura vânzării.

Prin urmare, orice comandă, făcută de oricine — chiar și de magazinele eparhiale — trebuie să fie însoțită de jumătatea costului celor comandate. Altfel comanda nu se execută, oricâtă insistență s'ar depune. La comenzile particulare, restul se încasează prin trimitere cu «ramburs».

	<u>PAGINA</u>
<i>Solemnitatea deschiderii cursurilor de îndrumare misionară a preoților la Sibiu</i>	73—89
<i>Deschiderea cursurilor centrului de îndrumare misionară dela Arad</i>	90—92

PARTEA OFICIALĂ

<i>Convocarea Adunării Naționale Bisericești</i>	93
<i>Ordinea de zi a Adunării Naționale Bisericești pentru sesiunea ordinară din 1949</i>	93—94
<i>Convocarea Colegiului Electoral pentru alegerea de ierarhi în scaunele vacante</i>	95—97
<i>Inștiințări pentru PP. CC. Preoți</i>	98—100

Manuscrisele, cărțile, comunicările oficiale ale Eparhiilor, revistele periodice, abonamentele și orice fel de corespondență se trimit pe adresa: **Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, — Str. Antim 29, București V,** cu mențiunea: Pentru *Biserica Ortodoxă Română* — Buletinul Oficial al Patriarhiei Române.

C O S T U L R E V I S T E I :

<u>In țară:</u>		<u>In străinătate:</u>
Abonament și contribuție pe an. 750 lei		Pe an 1500 lei
Un număr 150 „		Un număr 300 „

In București, se poate cumpăra dela **Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Str. Antim Nr. 29.**

PE 4
N. 14

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

ADUNAREA
NAȚIONALĂ BISERICESCĂ
— SESIUNEA ORDINARĂ DIN IUNIE 1949 —

Anul LXVII. Nr. 7-10.

Iulie-Octombrie 1949

BUCUREȘTI

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

APARE DE 6 ORI PE AN // ABONAMENTUL ȘI CONTRIBUȚIA ANUALĂ 750 LEI
EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE ORTODOXĂ

COMITETUL DE REDACȚIE

I. P. S. Patriarh JUSTINIAN Președinte
P. C. Preot GH. MAIOR, consilier administrativ . Redactor responsabil
D-1 Dr. IUSTIN MOISESCU, profesor universitar Membru
P. C. Preot Dr. PETRE VINTILESCU, profesor universitar . . Membru
P. C. Preot Dr. LIVIU STAN, profesor universitar Membru
P. C. Preot Dr. D. BELU, conferențiar universitar Membru
D-1 AL. CERNA-RĂDULESCU Secretar de redacție

COLABORATORI

Inalt Prea Sfințiții Mitropoliți și Arhiepiscopi și Prea Sfințiții Episcopi;
Prea Cucernicii Profesori dela Institutele Teologice Universitare,
Seminariile Monahale și Școalele de Cântăreți;
Prea Cucernicii Consilieri administrativi, protopopi, preoți, etc.

CUPRINSUL

	<u>PAGINA</u>
<i>Omagiul adus I. P. S. Patriarh Justinian de Adunarea Națională Bisericească</i>	1—25

PARTEA OFICIALĂ

I. <i>Adunarea Națională Bisericească</i>	
a) <i>Ședința din 6 Iunie</i>	26— 36
b) <i>Raportul administrativ bisericesc</i>	36— 79
c) <i>Raportul cultural al Consiliului Național Bisericesc</i>	80— 90
d) <i>Raportul sectorului economic</i>	90—127

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

Nr. 7—10

Iulie-Octombrie

1949

OMAGIUL

ADUS I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN DE ADUNAREA NAȚIONALĂ BISERICESCĂ.

Ședința de deschidere a Adunării Naționale Bisericești, — ținută în ziua de 6 Iunie, în prezența D-lui Dr. Petru Groza, Președintele Consiliului de Miniștri, a D-lor Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor și Dr. V. Mârza, Ministrul Sănătății, a D-lor Anton Alexandrescu și Romulus Zăroni, membri în Prezi-
diul Marelui Adunări Naționale a R. P. R., a membrilor Sfântului Sincd și a reprezentanților clerului și credincioșilor din întreaga țară — a dat înaltului for bisericesc prilejul de a aduce prinosul său de recunoștință I. P. S. Patriarh Justinian, sub a cărui în-
țeleaptă cărmuire, Biserica Ortodoxă Română a înregistrat atâtea mărețe înfăptuiri. Cuvântările rostite de Dl. Dr. Petru Groza, Dl. Prof. Stanciu Stoian și de I. P. S. Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, au subliniat realizările Intâistătăto-
rului Bisericii noastre străbune, care a isbutit — nu-
mai într'un an de zile — să dea clerului ortodox o nouă orientare, rechemându-l la adevărata sa menire, și să asigure o rodnică și sinceră colaborare între Biserica Ortodoxă Română și Guvernul Republicii Populare Române.

Calea pe care I. P. S. Sa a îndrumat pe slujitorii altarelor și sprijinul pe care l-a găsit la cărmuitorii țării, — au fost prezentate în următoarea cuvântare rostită de Patriarhul nostru, la deschiderea Adunării Naționale Bisericești:

Cuyântarea I. P. S. Patriarh Justinian.

**Domnule Prim Ministru,
Domnilor Miniștri,
Inalt Prea Sfințiți și Prea Sfințiți Părinți,
Domnilor Membri ai Adunării Naționale Bisericești,
Iubiții Mei Fii Intru Domnul.**

Lucrările din această sesiune a supremului for de conducere a Bisericii Ortodoxe Române, — în care Dumneavoastră reprezentați clerul și poporul dreptcredincios — se desfășoară sub semnul sărbătoresc al unor însemnate biruințe, dobândite de Sfânta noastră Biserică în ultima vreme. Slăvind pe Dumnezeu, dela Carele sunt toate, se cuvine să amintesc aici, ca părinte duhovnicesc al celor ce mărturisesc dreapta credință a Bisericii lui Hristos, sprijinul și înțelegerea pe care Biserica Ortodoxă Română le-a găsit la cârmuitorii poporului și Patriei noastre, ori de câte ori a avut de formulat drepte revendicări, care-și așteptaseră în trecut, decenii, de-a-rândul, o rezolvare firească.

În primul rând se cade să mulțumim Guvernului nostru popular pentru înlăturarea aceluia umilitor Concordat, pe care trecutele cârmuiri îl încheiaseră cu Scaunul papistășesc dela Roma. Nu cred a mai fi de trebuință înșiruirea tuturor negliuirilor care au isvorit din această convenție, semnată fără voia și fără știrea poporului nostru. Prezența în această sală a I. P. S. Nicolae, Mitropolitul Ardealului, cel care n'a încetat să lupte un sfert de veac împotriva trădării săvârșite de cârmuitorii de atunci ai țării, ne răscolește în suflet amintirea unor îndelungate lupte zadarnice și ne arată măreția biruinței pe care Biserica noastră a câștigat-o anul trecut, când Guvernul Republicii Populare Române a denunțat Concordatul, înlăturând privilegiile nedrepte de care se bucurase atâta vreme un cult, străin de sufletul și de năzuințele poporului nostru. Biserica Ortodoxă Română n'a cerut în trecut și nu cere nici astăzi din partea legilor țării, decât deplină egalitate de tratament cu celelalte culte. Poziția de inferioritate în care ne găseam noi, față de reprezentanții episcopului dela Roma, a fost, în sfârșit, în-

lăturată. Bucuria fără de margini care umple acum inima I. P. S. Nicolae al Ardealului, este deopotrivă de copleșitoare pentru inimile tuturor slujitorilor și închinătorilor dreptei noastre credințe.

O altă mare biruință, care n'ar fi fost posibilă dacă poporul nostru nu și-ar fi luat în propriile-i mâini conducerea destinelor sale, este aceasta la care suntem martori acum cu toții: pentru prima oară în viața Patriei noastre, forul suprem bisericesc este alcătuit și din reprezentanții tuturor fraților noștri, cari, prin veacuri vitrege au păstrat în altare aceeași «lege românească». Pentru întâia oară, în Adunarea Națională Bisericească sunt prezenți trimișii acelor frați, pe care vânturi potrivnice, stârnite de dușmanii poporului nostru, îi smulseseră acum 250 de ani de lângă vatra străbună, dar nu-i îndepărtaseră din ograda părintească.

Sunt aici de față reprezentanții foștilor clerici și credincioși greco-catolici, care, descătușați de lanțurile Concordatului, au putut să se întoarcă la vatra credinței ortodoxe.

Refăcându-se unitatea religioasă a poporului nostru, înlăturându-se pentru totdeauna lanțurile robiei spirituale pe care le întinsese asupra noastră acea Romă, căreia «din vreamurile ceale de demult au început a-i răsări coarnele» — după cum mărturisea marele Petru Maior —, împlinindu-se astfel năzuințele milioaneilor de credincioși, s'au zădărnicit pentru veșnicie și încercările celor ce plănuesc continuu subjugarea și sfărâmarea unității noastre sufletești și religioase.

Salutând deci, cu părintească dragoste întru Hristos, prezența laolaltă a tuturor fiilor Bisericii noastre pravoslavnice, mărturisesc aici credința mea nesdruncinată în buna conlucrare ce ne așteaptă și în sporita roadă pe care Dumnezeuul Părinților noștri va revărsa-o peste osârdia noastră, întru înălțarea și fericirea poporului pe care Biserica Ortodoxă Română îl păstorește.

Dar aceste biruințe ale Bisericii lui Hristos nu ne-ar fi fost prilej de bucurie și desfătare sufletească, dacă poporul nostru, schimbându-și forma de viață statală, n'ar fi înscris în legea de căpătâi a țării — pe care și-a făcut-o anul trecut, principiul celei mai depline libertăți religioase. Conștient că nu poate fi liber un popor care asuprește pe altele, poporul nostru — care a

îndurat atâtea asupriri și atâtea impilări de-a-lungul sbuciumatei sale istorii, — a arătat în art. 27 al Constituției Republicii Populare Române, că «libertatea conștiinței și libertatea religioasă sunt garantate de Stat».

Deplinătatea acestei libertăți religioase — consfințită de Constituție — a fost confirmată în repetate rânduri de factorii de răspundere ai treburilor publice. Domnul Dr. Petru Groza, Președintele Consiliului de Miniștri, a spus răspicat:

«Noi am dovedit că într'un Stat care merge cu pași mari spre socialism, credința religioasă este complect liberă să se manifeste și să se organizeze»¹⁾. De asemenea, Dl. Gheorghe Gheorghiu-Dej, Secretarul General al Partidului Muncitoresc Român, declara acum câțva timp: «Atitudinea noastră față de Biserică pornește dela realitatea că ea reprezintă în viața poporului o forță spirituală, care trebuie ajutată să-și împlinească rosturile»²⁾. — Iar Dl. Ministru Vasile Luca, mărturisea cu alt prilej: «Noi susținem libertatea de credință și am realizat-o ca în nici-o altă țară, cu excepția Uniunii Sovietice și a celorlalte democrații populare»³⁾.

Tot așisderea și Legea pentru regimul general al cultelor, lege votată în vara trecută, este — după cum a arătat însuși Dl. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, — «o dezvoltare a articolului 27 din Constituție», iar în ansamblul ei, «un cadru general, nu un calapod fix, — un cadru general în care se pot organiza apoi prin Statute, după dogme și canoane proprii, toate cultele»⁴⁾.

În această sănătoasă atmosferă, asigurată de regimul democrației populare din tânăra noastră Republică, Biserica Ortodoxă Română a avut fericitul prilej de a se organiza ea însăși, potrivit dogmelor și canoanelor sale, reparând totodată o nefârșită serie de compromisuri și de greșeli cari se strecuraseră în Legea de organizare a Bisericii Ortodoxe Române din 1925 și în Statutul care o completa. Nu mai este o taină pentru nimeni oă — după aproape cinci ani de strădanii sterile, datorită per-

1. Cuvânt rostit cu prilejul depunerii jurământului de credință către Republica Populară Română, de către Inaltul cler al Bisericii Ortodoxe Române.

2. *Culte religioase în R. P. R.*, București, 1949, pg. 49.

3. *Idem*, pag. 50.

4. *Idem*, pag. 31.

manentului amestec al partidelor politice din trecut în treburile Bisericii — se ajunsese, acum un pătrar de veac, la o lege și un statut de organizare, care s'au dovedit inaplicabile, chiar din ziua aprobării lor. Nenumăratele critici și propuneri de modificări, sosite în decursul anilor din toate colțurile țării, au arătat

I. P. S. Patriarh Justinian, rostindu-și cuvântarea de deschidere a Adunării Naționale Bisericești.

că ele erau departe de a răspunde nevoilor Bisericii noastre. Faptul că de aproape 10 ani de zile, legea și statutul din 1925 nici n'au mai fost aplicate, dovedește odată mai mult necesitatea totalei lor modificări.

Folosind libertatea pe care i-o asigurau Constituția Republicii Populare Române și Legea pentru regimul general al cultelor, Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a votat în unanimitate noul Statut, care prin Decretul Nr. 233 al Inaltului Prezidiu a dobândit aprobarea legală. Trebuie să amintesc aici mărturia din toamna anului trecut a Inalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicolae, care a ținut să sublinieze unanimitatea și repeziciunea cu care membrii Sf. Sinod au dat forma definitivă și au votat noul Statut, atunci când nu s'au mai produs amestecuri străine de spiritul Sfintei noastre Biserici.

Pe lângă principiile fundamentale ale acestui nou Statut, — principii care vă sunt în parte cunoscute și asupra cărora vi se va face un raport amănunțit —, s'au înscris de data aceasta și norme precise pentru pregătirea și promovarea slujitorilor Altarului. În primul rând, învățământul teologic a intrat sub îndrumarea părintească a Bisericii, înlăturându-se astfel una din cele mai mari primejdii din câte au amenințat în trecut Biserica noastră. Primejdia aceasta a fost semnalată încă din 1927, când într'o ședință a Senatului, s'au spus următoarele: «Intreg învățământul nostru teologic este insuficient de sus până jos... Răul trebuie vindecat dela rădăcină, printr'o reformă a învățământului teologic. Și răul principal rezidă în fapta și greșeala pe care au comis-o toate partidele politice, fără nicio deosebire, în ultimele decenii», anume «nu poți crește un cler bun sub toate raporturile, dacă nu încredințezi instrucția lui Bisericii».

Această vie dorință a Bisericii noastre nu s'a putut împlini decât acum, prin noul Statut, pe care și l-a dat Biserica, sub regimul democrației populare din țara noastră. Avem acum învățământul teologic pe care l-am cerut atâția ani. Sub privegherea părintească a Bisericii, rătăcirile trecutului nu se vor mai repeta. Iar pentru înlăturarea acelor greșeli, moștenite din acest trecut, clerul întreg a fost chemat să se adape din izvorul cel curat și veșnic proaspăt al noului învățământ teologic. Sub îndrumarea Sf. Sinod, din școlile noastre, vor ieși de acum înainte preoți care să slujească și dreptei învățături a Bisericii lui Hristos, dar și poporului pe care-l păstoresc. Ei vor uni puterile lor cu ale milioanei de credincioși, întru înălțarea și înflorirea scumpei noastre Patrii, în care libertatea credinței este proclamată și apărată de însuși poporul nostru.

Prin nouile sale așezări, Biserica Ortodoxă Română devine un factor dinamic în neostenitele strădanii ale poporului de a-și clădi o viață mai bună, în care omul să nu mai fie rob semenu-lui său, ci să domnească nepieritoarea poruncă a Mântuitorului: «Să vă iubiți unii pre alții, cum v'am iubit Eu!».

În lucrarea la care sunteți chemați, ca reprezentanți ai clerului și drept-credincioșilor, nădăjduim că nu veți pierde din vedere toate aceste biruințe ale Bisericii și poporului nostru și vă veți strădui, împreună cu Noi, întru dobândirea altora.

Pentru toate acestea, binecuvântăm lucrul la care porniți și rugăm pe bunul Dumnezeu să încunune munca acestei Adunări Naționale Bisericești, cu rod însutit.

Cuvântul D-lui Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor.

Dl. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, a rostit următoarele:

Cu un an și jumătate în urmă, în Iașul tradițiilor vlădicești și a atâtor alte tradiții, se instala, după tradiția locului, Vlădică nou. Am avut acolo rostul prescris, în cadrul ceremoniei. Am simțit cu această ocazie că țara și Biserica se învoiesc, parcă în a spune celui ce se înscăuna: «Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost pus, peste multe te voi pune». Am îndrăznit să dau glas acestui simțământ.

Și a fost așa. Peste puțină vreme, Vlădica Iașului părăsea primul său scaun vlădicesc, pentru a urca o treaptă mai sus, pe scaunul patriarhicesc din Capitala țării. Inimile credincioșilor săi îi cântau din nou «Vrednic este!».

Gândul ne poartă în ziua alegerilor. Țara acum era alta. Era țara truditorilor cu brațele și cu mintea, în frățesc legământ cu țărani truditori. Credincioșii de lege creștină ortodoxă, cereau acum Patriarh după vrerile norodului muncitor. Căci țara era norodul. «Patriarhul cel nou, mi-am îngăduit să spun atunci, trebuie să fie și al Bisericii, dar trebuie să fie și al poporului, — cu vrerile lui de azi, cu aspirațiile lui de viitor. El trebuie să-și păstorească în cinste turma ce i se încredințează, dar, prin Biserică, trebuie să ajute poporului, să ajute la desvoltarea demo-

crăției populare și libertăților populare; el trebuie să fie sprijinul Patriei noastre scumpe, Republica Populară Română, să fie un iubitor pentru pace și întărirea democrației în lume».

Iar la înscăunarea, care a urmat nu mult după aceea, amurat Patriarhului Justinian: «Să fii, Inalt Prea Sfințite, neclintit în dragostea de Patrie și popor, așa precum ai fost și până acum, și precum Antim din Iveria a fost la vremea lui. Să ții la unitatea turmei ce-ți este încredințată spre păstorire și la înfrățirea cu Bisericile ortodoxe, în cadrul luptei pentru pace».

Amintim toate acestea și mai amintim un lucru: făgăduiala făcută în această împrejurare de către I. P. S. Justinian. — Ne trebuie, spunea I. P. S. Sa, un cler nou, un monahism nou, mijloace noi de păstorire și instituții noi pentru formarea clerului de mir ca și a monahilor. Fără a se sminti ceva din dogme și canoane, trebuie să se dea o orientare nouă, spre «un apostolat social, cerut de oamenii vremurilor noi».

Și a mai fost o făgăduință, pe care I. P. S. Patriarh a împodobit-o cu veșmânt biblic, luat din evanghelia zilei. I. P. S. Sa a spus: «In urechile tuturor stăruiește încă ecoul ultimelor cuvinte ale Sfintei Evanghelii de azi: Și mai am și alte oi, care nu sunt în staulul acesta și pe acelea mi se cade să le aduc». Toți credincioșii Bisericii Ortodoxe au înțeles despre cine era vorba, căci era aceasta o veche rană a Bisericii. Și ea se cerea tămăduită.

*

A trecut de atunci un an. La sfârșit de an, bunul gospodar își face bilanțul activității sale. Suntem datorii să ni-l facem și noi pe al nostru.

Multe s'au schimbat în Republica Populară Română, în răstimp de un an. Așezări care se socoteau să pască în câmpul veșniciei au răposat și astăzi ne par aruncate departe în trecut. Nu va trece mult și ele vor fi acoperite complet de colbul vremii. Peste ele, în schimb, se ridică, falnică, zidire nouă.

Multe s'au realizat de atunci, în acest răstimp, și în viața Bisericii. I. P. S. Patriarh ni le-a trecut pe toate în revistă. Dacă n'am reține decât câteva și ele ar fi de ajuns pentru a vedea că altădată ar fi fost necesar mult mai mult timp pentru a le cuprinde: abolirea Concordatului a rupt pecetea unor nedreptăți.

de ordin politic și religios, pe care toată lumea le cunoștea îndeajuns; o nouă lege a cultelor, a stabilit un spirit de reală libertate și egalitate cultică; statute noi au stabilit structura organizatorică a fiecărui cult, așa cum putea să iasă din tradițiile sale și legile țării; un învățământ teologic a fost organizat, nu numai pentru slujitorii în devenire ai altarului, dar și pentru cei deja consacrați, — așa cum se face în toate ramurile de activitate, azi.

Dl. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, rostindu-și cuvântarea.

Căci azi, în Republica Populară Română, noi toți lucrăm și învățăm toți, luându-ne la întrecere cu vremea. Am luat și luăm pildă, în această privință, dela vecinii noștri dinspre soare-răsare. Acolo, prin faptă, omul trăește mai mult în viitor decât în prezent. Față cu ritmul obișnuit al înfăptuirilor planificate, ei trăesc deja toți în 1950 sau chiar mai departe, în zarea timpului ce așteptăm. Un asemenea exemplu nu poate să nu fie contagios.

Biserica Ortodoxă Română a înțeles că așezările religioase surori, dintr'o astfel de țară, nu pot să o lase indiferentă. Ierarhii ei au mers la fața locului și s'au convins de realitatea acestor așezări. Conferința panortodoxă dela Moscova, din vara trecută, la care a luat parte I. P. S. Patriarh, însoțit de alți înalți ierarhi, a pecetluit, odată mai mult, legăturile cu Biserica Ortodoxă Rusă, reînnoind totodată legături firești, care au existat odată. Și a putut face, cu această ocazie, o constatare. La Moscova, în această «cea de a treia Romă și ultima», cum i s'a spus adesea, întâlnirile n'au caracter de închinare feudală, așa cum stau lucrurile cu cealaltă Romă. La Moscova, Intâistătători ai Bisericilor Ortodoxe din alte țări s'au întâlnit și au discutat ca frați în aceeași credință. Conferința dela Moscova se înscrie, astfel, între marile fapte bisericești ale anului trecut, vrednice să stea alături de celelalte, săvârșite pe plan intern. I. P. S. Patriarh și-a ținut și în această privință făgăduința dată Bisericii și prin aceasta a adus un aport prețios la strângerea legăturilor, în general, între țara noastră și Uniunea Sovietică.

Biserica și țara nu vor uita însă, de sigur, o altă făgăduială, pe care I. P. S. Patriarh a împlinit-o în anul care a trecut, — o mare făgăduială: contribuția sa hotărâtoare la reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal. Această măreață operă este într'adevăr un eveniment, care în istoria Bisericii nu s'a putut întâmpla decât la câteva sute de ani odată sau cândva într'un mileniu. Astfel de evenimente apoi au loc, de obicei, la răscruci de veacuri. Vremea va arăta acest lucru și celor ce nu văd.

Cum a fost cu puțință acest lucru în țara noastră? Explicația este numai una: trăim și în țara noastră o astfel de răscrucă de veacuri, iar specificul ei constă în aceea că puterile de înfăptuire au fost eliberate acum, pentru a se putea realiza. Înțelege sigur și înțelege bine acest lucru, acela care pătrunde just sensul cuvântului libertate, acela care știe a deosebi bine teza reacționară despre libertate, de teza democratică.

Teza reacționară despre libertate a fost îmbrățișată de ierarhia catolică. În adevăr, această ierarhie înțelege într'un mod ciudat și chiar necreștinesc libertatea. Ea vrea ca episcopii săi să aibă libertatea de a unelti împotriva Republicii, să poată afu-

risi și turbura conștiințele tuturor celor ce nu se supun cuvântului lor, să poată, nestingheriți, să întrețină relații și să împartă bunătați pământești, fără a fi obligați să dea seama de proveniența și scopul lor sau obligându-ne pe noi să credem că ele sunt căzute de sus, mană cerească și nevinovată împărtașanie. Teza ierarhiei catolice ar vrea apoi suveranul pontif să aibă libertatea de a călca, după voie, în picioare, suveranitatea popoarelor, să și-o aservească și să o poată negocia, după plac, la bursa neagră a Wall-Street-ului.

Teza despre libertate a Vaticanului și ierarhiei catolice nu poate fi teza noastră. Teza noastră despre libertate este alta, este teza poporului. Libertate da, — dar nu pentru cei puțini, ci pentru cei mulți; libertate, da, — dar nu pentru cei ce exploatează, ci pentru cei ce muncesc, — libertate pentru popor, împotriva celor ce vor să-l subjuge. Aceasta este libertatea.

Lucrul acesta nu l-au înțeles cei ce și-au înstrăinat gândurile și voința lor, dându-se trup și suflet Romei și prin Roma mai departe. Lucrul acesta nu l-au înțeles, pentru că nici nu puteau, cei ce se așează arbitrar peste voința popoarelor. Lucrul acesta l-a înțeles poporul. Aici stă și explicația faptului că reîntregirea Bisericii Ortodoxe din Ardeal s'a făcut așa de repede și totodată așa de ușor.

Ne-a rămas o vorbă din bătrâni: Vodă da, Hâncu ba. Când cei de sus dispun, dar cei de jos se opun hotărît, poporul are câștig de cauză. Când însuși poporul dispune, atunci mâna exploatoare nimic nu mai poate.

S'a răsturnat astăzi proverbul. Hâncu astăzi zice da, iar Vodă, —unde e Vodă?—Așa a fost și în problema Bisericii foste greco-catolice. Hâncu, adică poporul, a zis da. Și a fost da. Azi în popor, la țară, nu mai este o problemă a Bisericii greco-catolice. Ea este complet rezolvată.

Se mai agită astăzi sporadic, ici-colo, unii. Sunt reacționari patentati, care încearcă, în orașe, la colțuri de stradă, să învenineze atmosfera, cu veninul răsufării lor; sunt foști moșieri, bancheri sau mari fabricanți, care suspină după raiul lor pierdut; sunt unele suflete rătăcite, adevărate cadavre ambulante, în care nu mai sălășluște picătură din vieața și spiritul viu al vremii; sunt, în sfârșit, foști ierarhi, papistași cu trup și

suflet, deși își zic, pentru a înșela poporul, că sunt de lege românească, adică răsăriteană.

*

Noi, după cum s'a spus de atâtea ori, respectăm toate credințele curate, toate credințele care nu vin în contradicție cu Constituția și legile țării sau bunele moravuri. Pe cei ce jignesc credințele poporului îi socotim provocatori, și pe aceștia legea îi pedepsește.

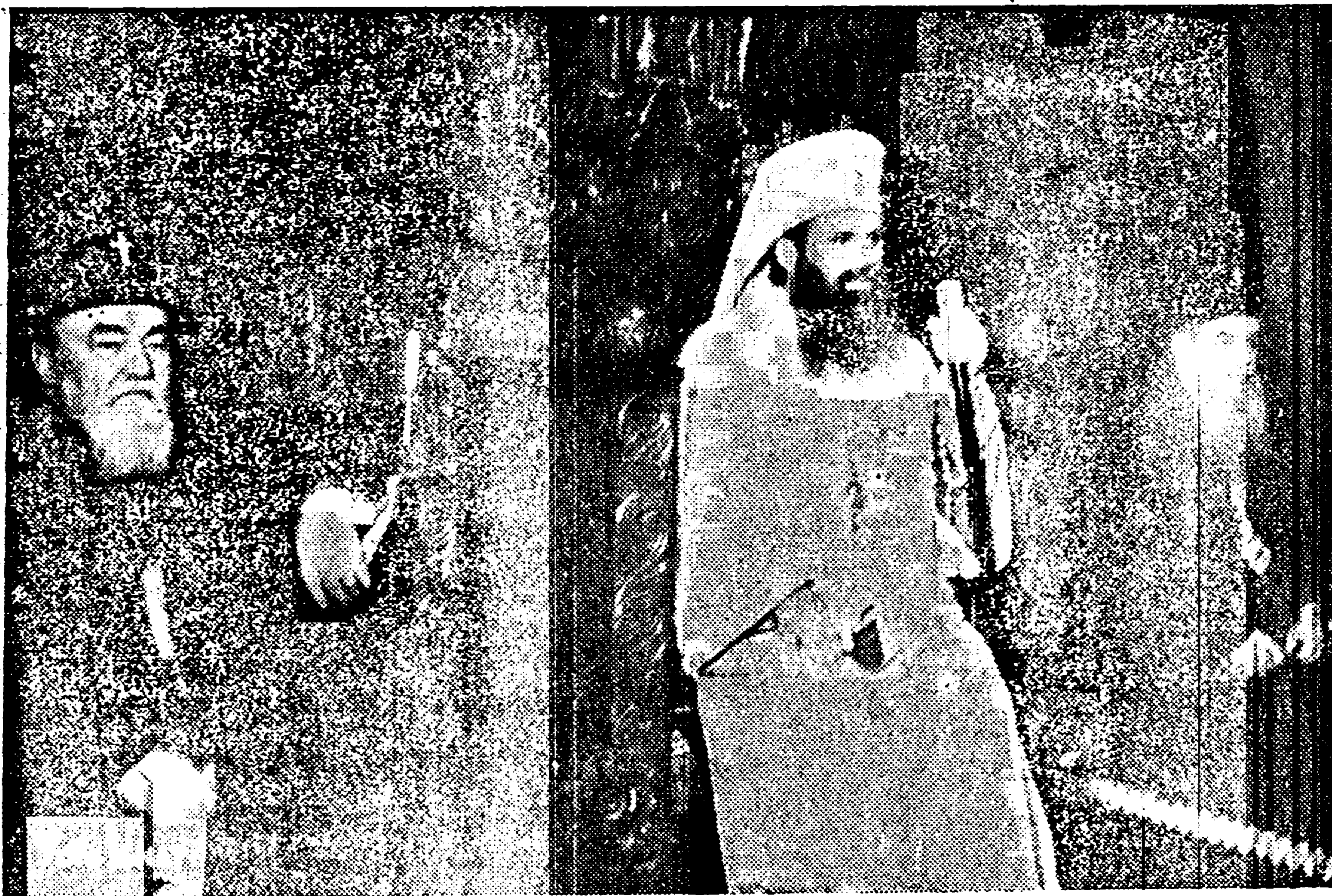
Dar nimeni nu poate respecta fățărnicia ce se dă drept credință, nici chiar credința ascunsă, care se ascunde sub haina altei credințe. Repugnă, de pildă, atitudinea acelor cari consimt — pentru că n'au ce face — ca preoții să jure credință sau să se alăture unui curent, dar îi sfătuesc să facă rezerve în gând. Ei știu că nimeni nu face acest lucru, dar vor să lase impresia că și cei ce nu sunt, ar fi de partea lor. Este fățărnicie, de asemenea — și mai mult decât atât — să te erijezi în căpetenie de cult, episcop sau canonic, când însuți ai altă credință și alte practici religioase decât credincioșii pe care pretinzi să-i conduci. Episcopii fostului cult greco-catolic își ziceau de lege românească, adică răsăriteană, când vorbeau poporului. În fond însă, ei erau una cu credința papistășească și mai zeloși decât unii dintre episcopii direcți ai Romei. Ei, cei dintâiu, au călcat în picioare actul unirii dela 1700, dar nu pentru a se întoarce, cum a făcut și clerul legat de el, în disciplina ortodoxă, ci pentru a o părăsi definitiv. Pe lângă aceasta, dincolo de mărturisirea de credință, ei acopereau, cu voia sau fără voia lor, tendințe care ating temelile înseși ale nouilor așezări populare. Cu voia sau fără voia lor, ei se identificau astfel, cu acea unealtă despre care poetul Grigore Alexandrescu vorbește în fabula sa, «Poporul și pădurea». Cine pronunță oare cu respect numele acestei unelte?

Tot respectul, în schimb, și toată sollicitudinea față de popor și drepturile lui. Anul trecut, pe Câmpia Libertății dela Blaj, I. P. S. Mitropolit dela Sibiu (ce mult pare de atunci!), spunea către Românii Ardeleni de lege greco-catolică: întoarceți-vă acasă! S'au întors, iată! Și s'au întors prin aceasta nu numai în casa credinței lor, ci și în casa Patriei lor, cu toată ființa lor. S'au desprins din lanțul care vroia să-i tragă și să-i zălogească

peste hotare și au intrat în orânduirea țării lor, Republica Populară Română.

*

Reîntregirea Bisericii Ortodoxe este evenimentul religios care domină pe toate celelalte care s'au petrecut în cursul unui an, dela instalarea I. P. S. Justinian la cârma Bisericii Ortodoxe Române. El depășește chiar cadrul Bisericii, ca de altfel și celelalte acte pe care le-am pomenit și cu care împreună fac un tot.

I. P. S. Patriarh Justinian, I. P. S. Nicolae, Mitropolitul Ardealului și I. P. S. Firmilian, Mitropolitul Olteniei, la Adunarea Națională Bisericească.

Pentru toate câte s'au înscris pe crugul vremii acesteia, slava se cuvine, în primul rând, acestui popor eliberat, care a știut să se folosească de libertățile reale cucerite. Merit și slavă se cuvin și acelor ce au ajutat sau au condus această luptă hotărîtoare de desrobire, dând astfel poporului nostru putința să-și spună cuvântul, fără teamă de stăpânii exploatatori. Mulțumită se cuvine apoi conducerii Bisericii Ortodoxe Române și în primul rând I. P. S. Patriarh, care a pus suflet și zel păstoresc și patriotic în această operă, și căruia i-a fost dat să patroneze asemenea

mărețe opere. Pentru actul reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal, va rămâne I. P. S. Sa cu nume frumos de **Întregitorul**, iar pentru toate celelalte, recunoștință. Cu ocazia împlinirii unui an de păstorie, îi urăm să aibă în viitor an de an, bucuria unor fapte asemănătoare.

I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, vorbește în numele Sf. Sinod.

După cuvântul d-lui Ministru al Cultelor, I. P. S. Nicolae, Mitropolitul Ardealului, vorbește în numele Sf. Sinod:

Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Patriarh Justinian,

Sărbătorim astăzi, cu o deosebită bucurie sufletească, împlinirea unui an de când I. P. S. Voastră ați luat în mâini cârma Bisericii noastre Ortodoxe Române. E numai un an de atunci, dar un an atât de bogat în realizări, încât ni se pare că sunt foarte mulți. Și tocmai această bogăție de fapte umple sufletul nostru de bucurie și-l îndeamnă să considere ziua de azi ca un prilej de sărbătorire a I. P. S. Voastre, ca un prilej de manifestare a sentimentelor noastre de gratitudine, pentru marele capitol de realizări pe care l-ați înscris în cartea Bisericii noastre.

Când Dumnezeu, prin glasul reprezentanților clerului și poporului nostru drept-credincios, v'a chemat acum un an la conducerea Bisericii Românești, poate că nu erăți cunoscut destul de bine de întreaga obște credincioasă din țara noastră. Dar toată Biserica v'a întâmpinat cu mari nădejdi, căci vă vedea în puterea vârstei și auzise de prea marea energie înfăptuitoare de care dispuneți, energie însuflețită de un spirit realist și călăuzită de un ochiu ager, în scrutarea problemelor ce se pun Bisericii noastre în actualele împrejurări istorice și de o judecată dreaptă, în căutarea soluțiilor celor mai bune.

Astăzi putem spune că cele mai optimiste nădejdi au fost confirmate și întreaga Biserică vă cunoaște din opera impunătoare, pe care în atât de scurtă vreme ați înfăptuit-o. Voiu semnală pe scurt momentele principale ale acestei opere, căci ea.

grăește prin ea însăși, neavând lipsă de adausul cuvintelor ome-nești pentru a se impune.

1. Ați întărit comunitatea frățească între ierarhii Bisericii, cum n'a fost niciodată. Ați adus în mijlocul lor un duh de prietenie, pe care l-ați comunicat tuturor. Prin aceasta ați făcut să se întărească în general disciplina în sânul clerului, căci clerul din orice eparhie și-a dat seama că la spatele ierarhului său stă autoritatea întregului Sf. Sinod.

2. Ați înnodat legături clare, normale și strânse cu Statul. V'ați dovedit în toate raporturile cu autoritatea de Stat, ca un om al timpului actual, înțelegând spiritul, problemele, oamenii și conturând cu o rară iscusință, pe seama Bisericii, o sferă în care să-și poată desfășura în deplină libertate activitatea ei.

3. Ați desăvârșit legăturile Bisericii noastre cu Biserica Ru-sească și cu celelalte Biserici Ortodoxe, făcând-o să respire mai deplin în atmosfera de largă ecumenicitate ortodoxă. În Conferința Interortodoxă dela Moscova ați reprezentat cu prestigiu Biserica noastră și i-ați dat prilejul de a-și spune cuvântul, cu competență recunoscută, într'o serie de probleme actuale.

4. În viața religioasă a țării noastre stătea înfipt, de mai bine de 20 de ani, un ghimpe care o turbura. Era Concordatul cu Vaticanul, prin care Catholicismul papist de peste hotare își aservea o parte din energiile populației, dinăuntrul țării noastre, scopurilor sale politice internaționale. În vreme ce Biserica Ortodoxă trăia în strâmtorare, Catholicismul dispunea, prin Concordat, de o mare parte din bunurile materiale ale țării și-și putea desfășura în cercuri largi propaganda ideilor lui, străine de sufletul poporului. Datorită în bună parte și străduințelor I. P. S. Voastre, acest instrument de înrobire a țării, în slujba Catholicismului, a fost denunțat.

5. Dar prin denunțarea Concordatului s'a netezit calea pentru un alt mare eveniment în viața religioasă a poporului nostru, pentru cel mai mare eveniment pe care l-a trăit poporul nostru, în ordinea bisericească în epoca mai nouă: pentru întregirea lui bisericească. V'a fost dat dela Dumnezeu I. P. S. Voastre, să prezidați și să îndrumați cu înțelepciune desfășurarea acestui mare eveniment. Frații noștri greco-catolici, amăgiți la 1700 cu făgădueli materiale să se unească cu Roma pa-

pală, nu s'au despărțit niciodată cu sufletele de Biserica strămoșească. De aceea a fost de ajuns să se prăbușească puterea politică a Catolicismului din țara noastră, ca acești frați ai noștri, simțindu-se liberi, să alerge la sânul maicii lui duhovnicești.

6. Dar preocupările I. P. S. Voastre s'au îndreptat și spre problemele interne ale Bisericii. Intre acestea, cea dintâiu, care trebuia să vă solicite atențiunea, a fost formularea unui nou Statut al Bisericii, corespunzător cu Legea cea nouă a cultelor și cu noile împrejurări de viață din cuprinsul țării noastre. Statutul acesta a ieșit din studiul și din sfătuirea comună a membrilor Sf. Sinod, care l-au pregătit în comisiunile lor.

7. In baza prevederilor acestui Statut și împlinind un deziderat de mult simțit în Biserica noastră, I. P. S. Voastră ați inițiat cursurile de îndrumare pe seama preoției, pentru înviorearea ei în sfânta misiune a păstoririi sufletești, prin conferințele de înprospătare a cunoștințelor teologice și prin seminarii în care se capătă indicații și deprinderi practice.

Primele serii ale acestor cursuri au și început la stăruința I. P. S. Voastre și toți preoții cursiști au salutat cu însuflețire această nouă metodă de perfecționare în slujba lor de mântuire a sufletelor.

8. Un alt vechiu deziderat al Bisericii noastre l-ați împlinit cu promptitudine I. P. S. Voastră, prin aducerea învățământului teologic și în vechea țară mună, sub autoritatea, supravegherea și îndrumarea Bisericii. E o reformă care va avea efecte din cele mai binefăcătoare pentru Biserica noastră, prin creșterea viitorilor preoți lângă altarul ei, în atmosfera de har a Bisericii.

Am enumerat, I. P. Sfințite, numai pe cele mai principale din realizările I. P. S. Voastre, în decursul unui singur an. Ele formează un tot impunător, care a înscris începutul unei noi epoci în Biserica noastră. Cu un spirit pătrunzător, ați desprins din ansamblul vieții bisericesti problemele ei cele mai vitale și le-ați rezolvat fără întârziere.

Pe lângă acestea, noi, Ierarhii Bisericii, ne dăm seama că atențiune și grijă v'au trebuit să puneți la rezolvarea multiple-

lor chestiuni de fiecare zi, care se impun pentru buna îndrumare a vieții bisericești.

În numele Sf. Sinod, al clerului și al poporului Sfintei noastre Biserici, vă aduc cele mai calde mulțumiri, Înalt Prea Sfințite, pentru aceste mari realizări, ca și pentru duhul de frăție cu care ne prezidați și petreceți între noi. Rugăm pe bunul Dumnezeu să vă țină ani îndelungați, cu aceeași putere de muncă,

Membrii Adunării Naționale Bisericești, în timpul debaterilor.

și în deplină sănătate, ca să puteți înscrie încă multe înfăptuiri binefăcătoare, pe paginile vieții noastre bisericești și să vedeți crescute mari roadele muncii și dragostei Înalt Prea Sfinției Voastre pentru Sfânta noastră Biserică.

Intru mulți fericiți ani!

**Cuvântarea D-lui Dr. Petru
Groza.**

Aducând salutul său Bisericii Ortodoxe Române, Dl. Dr. Petru Groza a spus următoarele:

**Inalt Prea Sfințite,
Onorată Adunare,**

Am ascultat din băncile noastre de membri ai acestei Adunări Naționale Bisericești, cu multă încordare, cuvântările care s'au rostit până acum.

Conținutul acestor cuvântări sunt trăiri și realități, care operează adânc în munca noastră, pentru consolidarea unei țări independente, suverane, în care toți cei care muncesc își află în adevăr fericirea, căutând să înlăture pentru totdeauna exploatarea omului de către om.

Ascultarea acestor cuvântări, de bună seamă, că ne-a identificat cu conținutul lor și îmi permit să cred că toți cei din sală, identificându-se în aceste clipe cu cele ce s'au spus aici, sunt alături de mine atunci când, în calitate de membru al acestei Adunări Naționale Bisericești, în numele meu dar și al colegilor mei, aduc urările cele mai bune și cele mai sincere pentru Inalt Prea Sfinția Voastră, urări pentru o viață lungă, plină de energie și sănătate, pentru realizări tot atât de frumoase și de aici înainte.

Prietenul nostru Ministru al Cultelor spunea adineaori că una din calitățile Inalt Prea Sfinției Voastre s'a dovedit a fi dreapta judecată în căutarea soluțiilor, la un moment dat, pentru realitățile și condițiile obiective date. Vieța este o veșnică mișcare înainte. Față de această «veșnică mișcare înainte», firește că nici noi nu putem să ne fixăm pe loc. Și trebuie de aceea să examinăm și noi întotdeauna realitățile din jurul nostru; pentru că nu putem să ne menținem ca popor și ca țară, decât observând mereu realitățile care ne înconjoară, curente de astăzi, însușindu-ne aceste realități și ferindu-ne deci de a ne întoarce înapoi.

Pe întreg globul se petrece, pe plan universal, o prefacere structurală a întregii orânduiri omenești. Și nimeni nu se va putea sustrage acestui proces.

Operația, ca orice operație, este desigur foarte grea; In decursul unei operații se pot întâmpla și greșeli. Dar cu toate aceste greșeli care eventual s'ar putea comite, operația este necesară, ea trebuie săvârșită și dusă la bun sfârșit.

Revenirea fraților noștri greco-catolici la Biserica strămoșească, așa cum foarte bine a relevat Ministrul Cultelor, a fost nu numai un act potrivit din punct de vedere religios, dar și un act patriotic.

Prin această revenire a voastră la Biserica strămoșească, dragi frați, ați făcut ca munca noastră de bună stabilire a unor raporturi cum se cuvine, între Biserică și Stat, să se desăvârșească, încadrându-vă și voi astfel în opera de construire a acestei noi orânduiri care se numește socialism, în cadrul Republicii Populare Române, țara tuturor celor care muncesc, țară independentă și fericită.

De aceea, frumoasa voastră hotărîre de a vă întoarce la Biserica strămoșească, este bine venită.

Colaborând de-acum în această minunată formație, sub raport bisericesc, care este unitatea religioasă a poporului român, eu cred că am simplificat multe lucruri și că această simplificare va duce în curând la noi realizări, pentru a face ca toți cei ce muncesc în această țară, să-și găsească posibilitatea ca să-și manifeste, cum vor crede mai bine, libertatea religioasă, în sensul ca fiecare să se adreseze lui Dumnezeu după cum dorește și în propria sa limbă, adică în sensul că nimeni să nu fie împiedecat să-și exercite credința, așa cum va crede mai bine de cuviință.

Colaborând astfel împreună, Biserica noastră strămoșească recăpătându-și unitatea credincioșilor săi, angajați cu toții în această muncă mare pentru consolidarea Republicii Populare Române, aceasta va aduce poporului nostru fericirea și pacea constructivă, pentru binele nostru și al generațiilor care vor veni și care vor fi recunoscătoare pentru munca și efortul nostru, de înțelegere al tuturor.

Răspunsul I. P. S. Patriarh Justinian.

Tuturor le-a răspuns I. P. S. Patriarh Justinian:

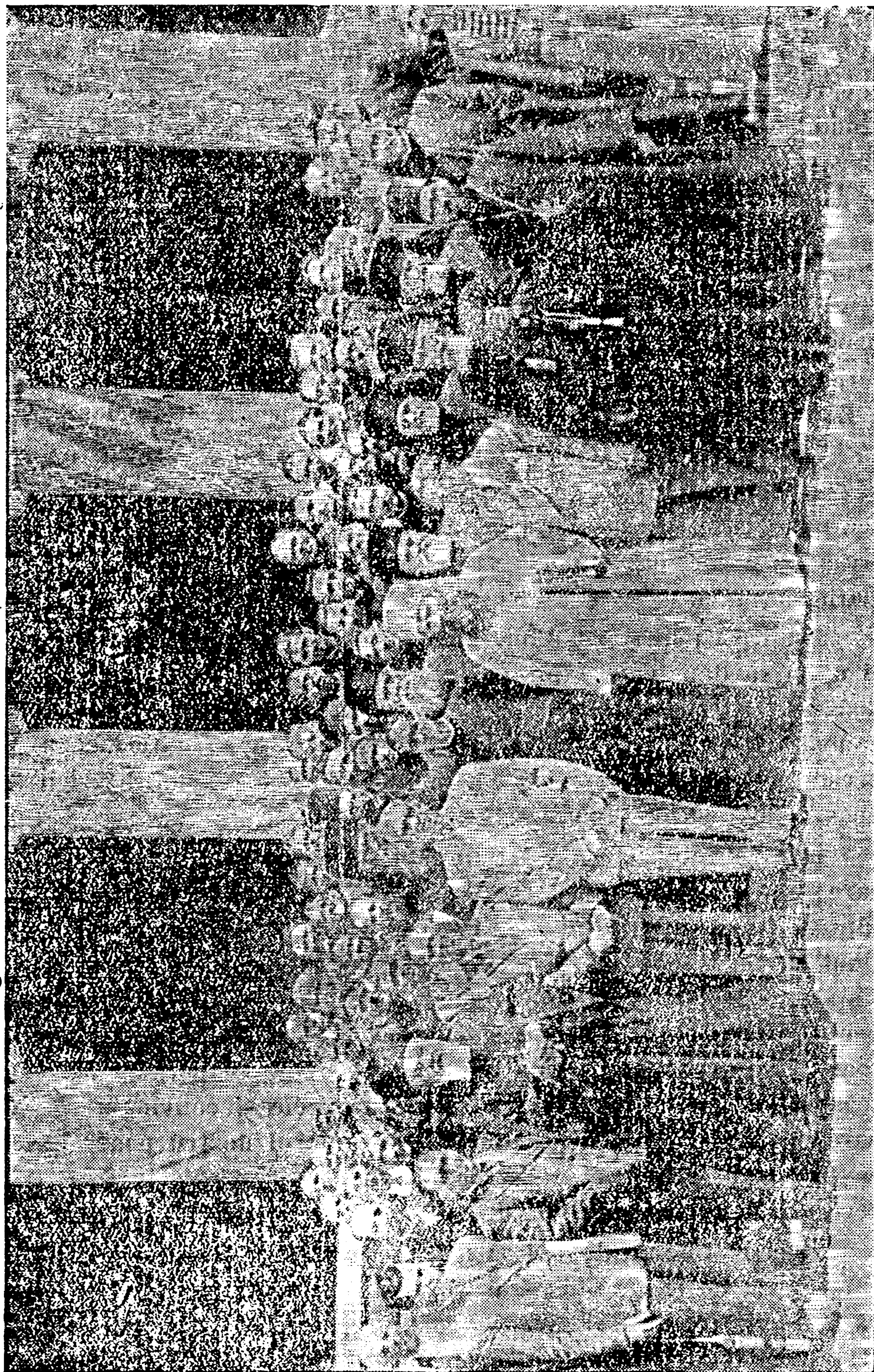
**Domnule Prim Ministru,
Inalt Prea Sfințiți Părinți,
Domnilor membri ai Adunării Naționale Bisericești,**

Pentru că s'a intervertit oarecum ordinea de zi cu această comemorare, și cum ceea ce a urmat după aceea fiind în strânsă legătură cu înscăunarea mea ca Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, vă rog să fiți îngăduitori dacă acum am sufletul copleșit de emoție și de amintiri atât de frumoase pentru Biserica noastră strămoșească, fiindcă în timpul cuvântărilor, de dinaintea mea s'au perindat toate momentele petrecute de noi toți de-a-lungul anului trecut.

Când Dl. Ministru al Cultelor a luat cuvântul în numele Guvernului, mi-am amintit cu atâta recunoștință de toți membrii Guvernului, care anul trecut au participat la alegerea mea și care au arătat astfel cea mai înaltă prețuire Bisericii Ortodoxe și cea mai caldă simpatie umilei mele persoane.

Iar când Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Bălan a amintit de unele înfăptuiri din sânul Bisericii noastre Ortodoxe — ca și Domnul Ministru al Cultelor, — în sufletul meu au năvălit atâtea aduceri aminte din timpul petrecut în mijlocul Sfântului Sinod, atunci când a trebuit să luăm atâtea hotărâri importante, în legătură cu evenimentele pe care le-ați pomenit, dar în același timp să-mi dați voie să recunosc în toate acestea numai un rol providențial pe care l-am avut, contribuția fiind a unui colectiv, care în Biserica noastră poartă numele de Sf. Sinod. Fără sprijinul membrilor Sfântului Sinod, în frunte cu Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Nicolae Bălan, al cărui sprijin l-am socotit întotdeauna ca și o binecuvântare, pe care în permanență a dat-o cel mai în vârstă dintre membrii Sfântului Sinod tuturor lucrărilor noastre, tuturor hotărârilor noastre, tuturor acțiunilor noastre — sarcinile mele ar fi fost împovăraătoare.

Mi s'au atribuit de către Domnul Ministru al Cultelor și de către Inalt Prea Sfințitul Bălan, ca și de domnul Prim Ministru

I. P. S. Patriarh Justinian, Dl. Dr. Petru Groza și Dl. Prof. Stanciu Stoian, în mijlocul Adunării Naționale Bisericești.

Dr. Petru Groza, unele merite. Eu însă vă rog să nu mi-o luați ca o modestie, dacă dintr'o sinceră pornire la recunoașterea adevărului voiui trece aceste merite asupra membrilor Sfântului Sinod, cu care am colaborat atât de strâns și am înfăptuit toate aceste lucruri, pe care Dvs. le socotiți atât de importante și de istorice pentru Biserica noastră Ortodoxă.

Și tot așa mi-am adus aminte că acum un an, membrii Prezidiului Republicii noastre Populare, în frunte cu savantul profesor doctor Constantin Parhon, au fost prezenți la acea mare sărbătoare, arătând astfel țării întregi și delegațiilor Bisericilor străine prețuirea pe care o acordă conducerii supreme a Bisericii noastre Ortodoxe, clerului și poporului credincios.

Și m'am bucurat atunci, după cum m'am bucurat și astăzi văzând că s'au trimis la această Adunare Națională Bisericească membri ai Prezidiului și membri ai Guvernului nostru, pentru a continua aceeași colaborare, în spiritul făgăduelilor și declarațiilor făcute.

N'am să mai repet nimic despre ceea ce s'a putut înfăptui și n'am să dau nicio explicație în această privință, fiindcă s'a insistat destul de către ante-vorbitori și mai toate lucrurile se cunosc de Dvs., trăind încă cu toții sub impresia puternică a acestor evenimente, pe care le-am petrecut în sânul Bisericii noastre, dar și în Republica noastră populară.

Am să mulțumesc și Domnului Ministru Stanciu Stoian, care în toată această operă de conlucrare, în toate aceste înfăptuiri, domnia sa în numele Guvernului ne-a acordat tot sprijinul, nu un sprijin oficial, ci un sprijin absolut frățesc, un sprijin sincer în care și-a pus tot sufletul și toate posibilitățile sale personale, — rugându-l acum să transmită Onoratuului Guvern toată prețuirea mea și mai cu seamă toată colaborarea frățescă, leală, cinstită, fiind stăpânit de aceleași convingeri pe care le mărturiseam acum un an, că poporul nostru poate să câștige totul prin această colaborare sinceră și leală între Biserică și conducătorii politici.

Declar și acum de aici că n'am să știrbesc, în toată activitatea mea, cu nimic linia trasată acum un an de zile. Mai ales că pe linia aceasta de muncă și colaborare am tot sprijinul frățesc al întregului Sfânt Sinod, despre care acum un an, — așa

cum a mărturisit-o și Inalt Prea Sfințitul Bălan, nu știam prea mult, necunoscându-i, după cum nici eu nu cunoșteam ce sălășluiește în inimile și în gândurile membrilor Sfântului Sinod; dar astăzi pot să fac orice fel de declarație, fără teamă de a fi desmiuțit, fiindcă acum cunosc pe fiecare membru al Sfântului Si-

I. P. S. Patriarh Justinian, mulțumind Adunării Naționale Bisericești pentru omagiul adus.

nod, ce gândește, ce sentimente are, ce dragoste are față de Biserica noastră și ce prețuire față de conducătorii democrației noastre de astăzi.

Așa încât, în cel de al doilea an pășesc cu toată încrederea, grație acestei armonii, grație acestei bune înțelegeri, acestei colaborări, care nădăjduesc că va fi rodnică pentru neamul și pa-

tria noastră; și această colaborare leală între Biserică și Stat, acest gând, vă rog, Domnule Ministru al Cultelor, să-l transmiteți tuturor aceluia care anul trecut ne-au încurajat în muncă, supunându-le că păstrez în inima mea această frumoasă amintire, care m'a legat din toată inima, pentru totdeauna, de dânsii, nutrind aceeași prietenie și aceeași prețuire pe care o nutream și atunci și-i rog din toată inima să continue a-mi acorda și de acum înainte aceeași prietenie și aceeași dragoste, nu numai mie dar Bisericii noastre întregi și Sfântului nostru Sinod, pentru propășirea Republicii noastre Române.

Pe Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicolae Bălan, care a vorbit în numele Sfântului Sinod și în numele Bisericii, ca un părinte adevărat care-și desvăluie tot sufletul fiului său, atunci când vede că nu mai poate avea nici o rețineră față de cel despre care altădată putea avea vreun semn de întrebare și din a cărui cuvântare pe care a rostit-o atunci eu, cel puțin, am rămas convins că într'adevăr a afirmat toată strădania noastră împreună de un an de zile, strădanie pe care am depus-o tocmai pentru a instaura în sânul Sfântului Sinod frăția, prietenia, dragostea, — pe Inalt Prea Sfințitul Nicolae îl asigur de aceeași dragoste frățească, de aceeași bună colaborare, de aceeași prietenie care m'a stăpânit în răstimpul acestui an ce s'a dus, acest spirit frățesc urmând să continue și mai intens de acum înainte, fiindcă sufletele noastre sunt într'adevăr deschise în mod sincer unul față de altul.

În numele acestei noi Adunări Naționale Bisericești a vorbit Dl. Dr. Petru Groza care cinstește această Adunare și vine să-i dea tot prestigiul său, toată autoritatea sa, prin faptul că Domnia-Sa este și Primul Ministru al Țării noastre. Și deci participarea Domniei Sale în mijlocul nostru nu va rămâne fără ecou în sufletele clerului și în sufletele credincioșilor noștri.

Domnule Prim Ministru,

Vă mulțumesc din toată inima, pentru toate urările ce mi-ați făcut; dar vă mulțumesc, în deosebi pentru toată dragostea pe care Dvs. o arătați Bisericii noastre Ortodoxe Române.

Vă mulțumesc deci foarte mult pentru această dragoste a Dvs. față de Biserica noastră strămoșească, dragoste pe care o trăiți acum în mijlocul nostru și vă mulțumesc și pentru atenția

arătată față de umila mea persoană, de când ne-am cunoscut și până azi.

Vă asigur la rândul meu de toată prețuirea, de toată prietenia și de toată dragostea, așa cum v'am asigurat și anul trecut. Vă asigur și acum că voi păstra neștirbită față de Dvs. aceeași prețuire a mea, precum și a întregului Sf. Sinod și a clerului și poporului nostru credincios.

Mulțumindu-vă tuturor pentru urările ce fiecare mi le-ați făcut personal, discret, cu ocazia acestei comemorări, vă asigur că și de acum înainte voi depune aceeași muncă și aceeași energie pentru promovarea Bisericii noastre Ortodoxe și mai cu seamă pentru ridicarea poporului nostru din cuprinsul Republicii Populare Române.

Din nou, ca în prag de an nou, îmi voi ridica toate gândurile mele și tot sufletul meu către Cel Atotputernic, dela care vin toate lucrurile bune, așa cum am amintit și în cuvântarea mea, al cărui sprijin îl solicit și de acum înainte pentru Biserica noastră, pentru clerul nostru și pentru poporul nostru.

Și în al doilea rând mă îndrept către forul acesta bisericesc din care faceți Dvs. parte, rugându-vă să mă ajutați, ca să putem înfăptui și alte lucruri decât cele făcute și să ne putem bucura în fiecare an de roade noi și îmbelșugate în domeniul acesta bisericesc, duhovnicesc, pentru ridicarea și fericirea poporului nostru românesc.

Și acum, ce-ași putea să mai spun, decât să mă leg cu acelaș legământ de anul trecut, de a fi mai departe un umil slujitor al lui Dumnezeu în sânul Bisericii Ortodoxe, un umil slujitor al Bisericii lui Hristos și în același timp un umil muncitor pentru ridicarea și prosperarea poporului nostru și a Republicii noastre populare.

Așa să-mi ajute Dumnezeu!

*

La îndreptățitul omagiu pe care Adunarea Națională Bisericească l-a adus I. P. S. Patriarh Justinian, întregul cler ortodox se asociază, mulțumind Întâistătătorului lor pentru drumul luminos pe care-i călăuzește.

REDACTIA

PARTEA OFICIALĂ

ADUNAREA NAȚIONALĂ BISERICESCĂ
SESIUNEA ORDINARĂ DIN IUNIE 1949

S U M A R U L I.

Ședința din 6 Iunie 1949 (dimineața).

Președinte: I. P. S. Patriarh Justinian.

1. În conformitate cu Adresa de convocare Nr. 1218/1949, a fost convocată Adunarea Națională Bisericească, în sesiune ordinară, pe data de 6 Iunie 1949.

Ședința a avut loc în sala festivă a Adunării Naționale Bisericești din Palatul Patriarhal, și s'a deschis la orele 11 dim., cu următoarea solemnitate:

La orele 10,30 a. m. s'a oficiat Doxologia, cu chemarea Sf. Duh, în Catedrala Sf. Patriarhii, la care au asistat membrii Sf. Sinod și ai Adunării Naționale Bisericești. După terminarea Doxologiei, s'a trecut în sala de ședințe.

2. Onor. Membri luând loc în incintă, trimit o deputațiune, care să vestească pe I. P. S. Președinte, Justinian, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, despre întrunirea Adunării Naționale Bisericești și să-L invite la deschiderea și prezidarea ei.

I. P. S. Sa venind, ocupă scaunul prezidențial și declarând Adunarea deschisă, dă cuvântul Domnului Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, care citește Decretul Prezidiului Marei Adunări Naționale Nr. 584 din 1 Iunie 1949, prin care sesiunea ordinară a Adunării Naționale Bisericești se declară deschisă.

Adunarea ascultă în picioare Decretul și aclamă.

3. I. P. S. Președinte rostește cuvântarea de deschidere, care se alătură la prezentul sumar, sub anexa Nr. 1 *).

4. I. P. S. Președinte dă cuvântul Domnului Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor. D-sa rostește cuvântarea, anexată prezentului sumar sub anexa Nr. 2 *).

5. I. P. S. Președinte dă cuvântul apoi I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului, care, în numele Sf. Sinod, rostește cuvântarea ce se alătură sub anexa Nr. 3 *).

6. În numele membrilor Adunării Naționale Bisericești, ia cuvântul Dl. Dr. Petru Groza, Președintele Consiliului de Miniștri, care într'o scurtă alocuțiune, subliniază participarea Bisericii Ortodoxe Române la prefacerea și reînnoirea structurală, care are loc nu numai în țara noastră, ci pe tot globul.

Scotând în evidență importanța revenirii greco-catolicilor la Biserica Ortodoxă, care accelerează unitatea poporului nostru pentru îndeplinirea scopurilor de astăzi, D-sa socotește colaborarea leală de astăzi dintre Stat și Biserică drept drumul cel mai sigur pentru binele țării.

În încheiere, D-sa aduce mulțumiri I. P. S. Patriarh pentru modul cum a condus Biserica în decursul primului an de păstorie.

7. I. P. S. Președinte mulțumește, subliniind că întregul Guvern a arătat cea mai înaltă prețuire Bisericii Ortodoxe. Meritele ce i s'au atribuit de către oratori sunt și ale întregului Sinod. Biserica va colabora cu aceleași simțăminte curate și leale cu Guvernul pentru ridicarea poporului din cuprinsul R. P. R.

8. În conformitate cu art 3 din Regulamentul interior, I. P. S. Președinte cheamă la birou ca secretari provizorii pe următorii: P. C. Pr. Ioan Pătrășcoiu și d-nii Romulus Zăroni și D. Cumpănașu.

9. Dl. Dumitru Cumpănașu face apelul nominal și se constată că din totalul de 54 membri, sunt prezenți 46 de membri, fiind absenți 8. Conform Regulamentului, Adunarea este în număr și deci poate lucra valabil.

*) Cuvântările anexate la prezentul sumar sub Nr. 1, 2 și 3 au fost publicate în cadrul reportajului din primele pagini ale acestei reviste.

10. Se instituie comisiunile de verificare a mandatelor, în felul următor:

a) Membrii Mitropoliei Ungro-Vlahiei vor verifica mandatele membrilor Mitropoliei Moldovei.

b) Membrii Mitropoliei Moldovei vor verifica mandatele membrilor Mitropoliei Ardealului.

c) Membrii Mitropoliei Ardealului vor verifica mandatele Mitropoliei Olteniei.

d) Membrii Mitropoliei Olteniei vor verifica mandatele membrilor Mitropoliei Banatului.

e) Membrii Mitropoliei Banatului vor verifica mandatele membrilor Mitropoliei Ungro-Vlahiei.

În acest scop, I. P. S. Președinte invită pe membrii Adunării să treacă în secțiuni, pentru verificarea mandatelor.

11. Ședința se suspendă 1/2 de oră, pentru ca secțiunile respective să examineze mandatele membrilor.

12. La redeschiderea ședinței, raportorul Secțiunii Ungro-Vlahiei, care a verificat mandatele Mitropoliei Moldovei, citește sumarul comisiei și propune, ca nefiind nici o contestație, să se valideze următorii membri în Adunarea Națională Bisericească, pe Eparhii, precum urmează:

Adunarea aprobă în unanimitate propunerea raportorului, validând pe următorii:

Arhiepiscopia Iașilor

1. P. C. Pr. Const. Nonea
2. Dl. Prof. Vasile Mârza
3. Dl. Prof. Vasile Rășcanu.

Arhiepiscopia Sucevei

1. P. C. Pr. Casian Buceanu
2. Dl. Dumitru Aurel
3. Dl. Cândescu Gheorghe.

Episcopia Romanului și Hușilor

1. P. C. Pr. Ioan Moiceanu
2. Dl. Nicolae Slobozeanu
3. Dl. Nicolae Bârlădeanu.

Episcopia Galaților

1. P. C. Pr. Const. Todicescu
2. Dl. Prof. P. Constantinescu-Iași
3. Dl. Ioan D. Ioan.

13. Dl. Vasile Slobozeanu, raportorul Secțiunii Mitropoliei Moldovei, care a verificat mandatele Mitropoliei Ardealului, citește sumarul Comisiunii, propunând validarea ca membri în Adunarea Națională Bisericească, precum urmează:

Adunarea aprobă în unanimitate propunerea raportorului, validând pe următorii:

Arhiepiscopia Sibiului

1. P. C. Pr. Traian Belășcu (Vicar)
2. Dl. Prof. Dr. Victor Groza
3. Dl. Gogu Găină.

Episcopia Clujului

1. P. C. Pr. Vasile Sava
2. Dl. Prof. Dr. Coriolan Tătaru
3. Dl. Prof. Dr. Victor Stanciu.

Episcopia Oradiei

1. P. C. Pr. Ioan Guiășu
2. Dl. Dr. Petru Mărcuș
3. Dl. Ion Opriș.

14. Dl. Gogu Găină, raportorul Secțiunii Mitropoliei Ardealului, care a verificat mandatele Mitropoliei Olteniei, citește sumarul Comisiunii, propunând validarea ca membri în Adunarea Națională Bisericească, precum urmează:

Adunarea aprobă în unanimitate propunerea raportorului, validând pe următorii:

Arhiepiscopia Craiovei

1. P. C. Pr. Pantelimon Barbu
2. Dl. Dumitru Cumpănașu
3. Dl. Ilie Riza.

Episcopia Râmnicului și Argeșului

1. P. C. Pr. Ioan Pătrășcoiu
2. Dl. Iosif Andreescu
3. Dl. Carp Udrescu.

15. P. C. Pr. Pantelimon Barbu, raportorul Secțiunii Mitropoliei Olteniei, care a verificat mandatele Mitropoliei Banatului, citește sumarul comisiunii, propunând validarea ca membri în Adunarea Națională Bisericească, precum urmează:

Adunarea aprobă în unanimitate propunerea raportorului, validând pe următorii:

Arhiepiscopia Timișoarei

1. P. C. Pr. Ican Crăciunel
2. Dl. Dr. Petru Groza
3. Dl. Mihail Bona.

Episcopia Aradului

1. P. C. Pr. Traian Cibian
2. Dl. Romulus Zăroni.
3. Dl. Teohari Georgescu.

16. P. C. Pr. Traian Cibian, raportorul Secțiunii Mitropoliei Banatului, care a verificat mandatele Mitropoliei Ungro-Vlahiei, citește sumarul comisiunii, propunând validarea ca membri în Adunarea Națională Bisericească, precum urmează:

Adunarea aprobă în unanimitate propunerea raportorului, validând pe următorii:

Arhiepiscopia Bucureștilor

1. P. C. Pr. Gala Galaction
2. Dl. Prof. Anton Alexandrescu
3. Dl. Prof. Iorgu Stoian.

Episcopia Buzăului

1. P. C. Pr. Grigore Goleanu
2. Dl. Dumitru Roșca
3. Dl. Gheorghe Axente.

Episcopia Constanței

1. P. C. Pr. Mihail Țiței
2. Dl. Ioan Brutus
3. Dl. Dionisie Pricop.

17. I. P. S. Președinte dă cuvântul P. C. Pr. Gala Galaction care, în numele Adunării Naționale Bisericești, spune următoarele:

«Ne-am constituit în Adunare Națională Bisericească, cu respectarea normelor legale, din noul Statut, întocmit de Sf. Sinod și aprobat de Onor. Guvern și Inaltul Prezidiu al R. P. R.

Găsim că este a noastră datorie să aducem deosebite și respectuoase mulțumiri Sf. Sinod pentru întocmirea acestui Statut, călăuzit de cel mai curat duh democratic și corespunzător intereselor poporului nostru. Mai aducem mulțumirile noastre Onor. Guvern și Onor. Prezidiu, pentru toată înțelegerea arătată Bisericii noastre strămoșești, în această oră a marilor transformări generale, cu îndrumare spre mai bune norme ale conviețuirii noastre naționale.

În concluzie, vă rog să binevoiți a lua act de cele stabilite și aprobate prin noul Statut bisericesc, declarându-ne unanim înțeleși cu noua situație creiată și îndreptată, spre binele poporului nostru și a Republicii noastre Populare».

Adunarea Națională Bisericească primește cu vii aplauze această declarațiune.

18. I. P. S. Președinte propune, iar Adunarea alege ca secretari ai biroului pe următorii: P. C. Pr. Ioan Pătrășcoiu, Dl. Romulus Zăroni și Dumitru Cumpănașu.

19. În conformitate cu regulamentul interior al Adunării Naționale Bisericești, I. P. S. Președinte numește pe Dl. D. Cumpănașu ca secretar general al Adunării.

Adunarea ia act.

20. La propunerea d-lui Ioan D. Ioan, Referent, Adunarea, în unanimitate alege următoarele comisiuni, prin aclamațiune:

I. Comisiunea Organizatoare:

1. Pr. I. Crăciunel
2. Pr. I. Pătrășcoiu

3. Dl. Prof. Iorgu Stoian
4. Dl. Coriolan Tătaru
5. Dl. Iosif Andreescu
6. Dl. Prof. Dr. Vasile Rășcanu.

II. Comisia Bisericească:

1. Pr. Traian Belășcu
2. Pr. C. Todicescu
3. Dl. Dr. Victor Groza
4. Dl. Gogu Găină
5. Dl. Dumitru Roșca
6. Dl. Romulus Zăroni.

III. Comisia Culturală:

1. P. C. Pr. Prof. Gala Galaction
2. P. C. Pr. Const. Nonea
3. Dl. Prof. Constantinescu-Iași
4. Dl. Dumitru Cumpănașu
5. Dl. Prof. Dr. V. Mârza
6. Dl. Dr. Victor Stanciu.

IV. Comisiunea Economico-Financiară:

1. Pr. Pantelimon Barbu
2. Pr. Ioan Moiceanu
3. Dl. Prof. Anton Alexandrescu
4. Dl. Mihail Bona
5. Dl. Gh. Cândescu
6. Dl. Ioan D. Ioan.

V. Comisia de Validare:

1. Pr. Mihail Țiței
2. Pr. Casian Bucescu
3. Dl. Ilie Riza
4. Dl. Aurel Dimitriu
5. Dl. Carp Udrescu
6. Dl. Gh. Axinte.

VI. Comisia Bugetară:

1. Pr. Vasile Sava
2. Pr. Grigore Goleanu
3. Dl. Dr. Petru Groza

4. Dl. Teohari Georgescu
5. Dl. Nicolae Bârlădeanu
6. Dl. Vasile Slobozeanu.

VIII. Comisia de Petițiuni:

1. Prot. Tr. Cibián
2. P. Ioan Guiașu
3. Dl. Ioan Brutus
4. Dl. Petru Mărcuș
5. Dl. Opreș Ioan
6. Dl. Dionisie Pricop.

21. I. P. S. Președinte declară legal constituită Adunarea Națională Bisericească, pe timpul prevăzut de Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, precum și comisiunile menționate.

22. I. P. S. Președinte comunică Adunării Naționale Bisericești numirea Consilierilor Administrativi Patriarhali, cerând ratificarea lor:

Adunarea Națională Bisericească ia act și ratifică în unanimitate, prin aclamațiune, următorii consilieri administrativi patriarhali:

1. P. C. Prot. Gh. Vintilescu
2. P. C. Prot. Gh. Maior
3. P. C. Pr. Alex. Săvulescu
4. P. C. Diac. Atanasie Preda.

23. I. P. S. Președinte propune ca membri în Consistoriul Central Bisericesc pe următorii: Președinte P. C. Pr. Prof. Dr. Ioan Coman; membrii: Pr. Stan Pistol, Pr. Ion Gagi, Pr. Teodor Ciceu, Pr. Haralambie Cojocar; supleanți: Pr. Ilie Ionescu, Pr. Vasile Daia; greșier, Diac. Alex. Ciurea.

Adunarea, în urma discuțiilor purtate, în unanimitate aprobă în Consistoriul Central Bisericesc pe următorii:

Președinte: Pr. Prof. Dr. Ioan Coman,
Membrii: Pr. Stan Pistol; Pr. Ioan Gagi; Pr. Teodor Ciceu;
Pr. Haralambie Cojocar.

Supleanți: Pr. Ilie Ionescu; Pr. Vasile Daia.

Grefier: Diac. Alex. Ciurea.

24. Se prezintă rapoartele generale ale Consiliului Național Bisericesc, pe secțiuni și anume:

1. Raportul Administrativ-Bisericesc, înregistrat sub Nr. 2073/1949.

2. Raportorul Cultural, înregistrat sub Nr. 2059/1949.

3. Raportul Economic, înregistrat sub Nr. 2041/1949.

4. Contul de Gestiune și Bilanțul pe anul financiar 1948.

5. Bugetul Administrației Patriarhale pe anul 1949.

Aceste rapoarte se repartizează la Comisiunile respective.

25. Se prezintă referatul Secțiunii Administrative-Bisericești, pe lângă care se depune Regulamentul interior pentru Adunarea Națională Bisericească.

Se repartizează comisiunii de organizare.

26. I. P. S. Președinte, constatând că s'a terminat ordinea de zi, ridică ședința, anunțând pe cea viitoare pentru ziua de Miercuri 8 Iunie a. c., orele 10 dimineața.

27. Ședința se ridică la orele 14.

Președinte,
(ss) † JUSTINIAN

Cu această ocazie s'a produs următorul schimb de telegrame:

Onoratului

Guvern al Republicii Populare Române.

Adunarea Națională Bisericească,—întrunită în prima sa ședință, pe temeiul noului Statut de organizare și funcționare, astăzi 6 Iunie 1949, și constatând cu nespusă mulțumire că activitatea reprezentanților Bisericii se împletește în chip armonios cu activitatea și inițiativele Onor. Guvern,—vă roagă să primiți omagiile sale de recunoștință pentru tot sprijinul dat credinței celor aproape 14 milioane de credincioși ai Bisericii Ortodoxe Române, precum și asigurarea că Onor. Guvern al Republicii Populare Române se poate bizui pe cea mai leală colaborare din partea reprezentanților Ierarhi, clerici și mireni ai Bisericii Or-

todoxe Române, în toate împrejurările, spre luminarea și ridicarea spirituală și materială a poporului nostru românesc și înflorirea Republicii Populare Române.

PREȘEDINTE,

(ss) † **Justinian**

Patriarh

Excelenței Sale

Profesor C. I. Parhon,

Președintele Prezidiului Marei Adunări Naționale

din R. P. R.

Adunarea Națională Bisericească, — Forul reprezentativ al celor aproape 14 milioane credincioși ai Bisericii Ortodoxe Române — întrunită în prima sa ședință pe temeiul noului Statut de organizare și funcționare, astăzi 6 Iunie 1949, își îndreaptă unanim gândul către Domnia Voastră și către Inaltul Prezidiu, cu omagii de recunoștință și în spirit de leală și permanentă colaborare cu Marea Adunare Națională a Republicii Populare Române, pentru înălțarea Patriei noastre scumpe și fericirea poporului românesc.

PREȘEDINTE,

(ss) † **Justinian**

Patriarh

I. P. S. Patriarh Justinian

Loco.

Mulțumesc în numele meu personal și al Guvernului, Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, cât și Inalt Prea Sfinției Voastre, pentru mesagiul de bună colaborare, răspunzând cu aceleași bune urări pentru munca prodigioasă în slujba poporului nostru, pentru consolidarea bune și drepte orânduiri în scumpa noastră Patrie, Republica Populară Română.

(ss) **Dr. Petru Groza**

Președintele Consiliului de Miniștri

PREZIDIUL MAREI ADUNĂRI NAȚIONALE A REPUBLICII POPULARE ROMÂNE.

In temeiul art. 44, pct. 2 și art. 45 din Constituția Republicii Populare Române;

Având în vedere referatul Ministrului Cultelor cu Nr. 14.896 din 1949;

Văzând dispozițiunile art. 23 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române;

DECRETEAZĂ:

Art. I. — Adunarea Națională Bisericească a Bisericii Ortodoxe Române, convocată în sesiune ordinară pentru 6 Iunie 1949, se declară deschisă.

Art. II. — Ministrul Cultelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor din prezentul decret.

Dat în București, la 1 Iunie 1949.

(ss) **C. I. Parhon**

(ss) **Marin Fl. Ionescu**

Ministrul Cultelor,
(ss) **Stanciu Stoian**

Nr. 584.

R A P O R T U L

SECTORULUI ADMINISTRATIV BISERICESC
DIN ADMINISTRAȚIA PATRIARHALĂ,
asupra situației generale din Biserica Ortodoxă Română
dela 19 Noembrie 1947 la 6 Iunie 1949.

Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Stăpâne,
Onorată Adunare Națională Bisericească,

Dela ultima sesiune a Congresului Național Bisericesc, constituit cu prilejul întrunirii Colegiului Electoral din Noembrie 1947 și până astăzi, s'au putut înregistra în viața Bisericii noastre Ortodoxe Române întâmplări, evenimente și înfăptuiri de mare însemnătate, care sunt strâns legate cu adâncile prefaceri sociale din țara noastră.

Biserica Ortodoxă Română urmărește mântuirea omului, însă, urmând exemplul Mântuitorului Iisus și a Sfinților Săi Apostoli, nu ignorează viața pământească, cu cerințele ei și de aceea, întâmplările, evenimentele și înfăptuirile îmbucurătoare din viața ei, pe care le voi enumera în cele ce urmează, o arată a fi în pas cu vremea și cu nevoile pământești ale credincioșilor săi, cu care s'a identificat încă dela întemeierea ei, într'atât, încât se confundă cu a poporului.

Dar, înainte de a trece la aceste întâmplări și evenimente îmbucurătoare, socotesc a fi o datorie de prim ordin să amintesc despre acei păstori duhovnicești, al căror fir al vieții pământești s'a întrerupt, fiind chemați la Domnul și a căror plecare dintre noi a umplut tuturor inimile de întristare. De aceea să mi se îngăduie a începe expunerea mea cu capitolul:

I. DECESE.

1. Episcopul Cosma Petrovici.

La 16 Decembrie 1948 și-a dat obștescul sfârșit, după câțiva ani de suferință, fostul Episcop al Dunării de Jos, Cosma Petrovici, în vârstă fiind de 75 de ani.

Născut în 1873 în orașul Brăila, din părinți săraci, urmează cursurile seminariale dela Galați și Iași, învingând multe greutăți, apoi Facultatea de Teologie din Cernăuți, după absolvirea căreia a fost hirotonit preot și apoi numit Protopop al județului Dorohoi, iar în 1913 e numit preot la biserica din Pomârla, jud. Dorohoi și profesor de religie la liceul din acea localitate.

Rămânând văduv, prin pierderea soției, în 1923 e chemat în postul de Arhiepiscop-Vicar al Mitropoliei Moldovei și la 9 Iulie e hirotonit Arhiepiscop.

Făcându-se vacant scaunul de Episcop al Dunării de Jos, a fost ales Episcop acolo și înscăunat în Iunie 1924.

La sfârșitul lui August 1947, bătrânul Episcop Cosma, înaintat în vârstă și suferind, pe temei legal este pus în retragere pentru aranjarea drepturilor la pensie, după o păstorire de 23 de ani.

A murit la Galați și rămășițele-i pământești, după a sa dorință, au fost înmormântate în curtea bisericii Mavromolu din Galați.

2. Episcopul Gherontie Nicolau.

Marti 28 Decembrie 1948, a trecut la cele veşnice, în vârstă de 81 ani, vestitul psalt şi slujitor, venerabilul Episcop pensionar Gherontie Nicolau, fost Episcop al Constanţei, vreme de 16 ani.

De fel era din com. Mânăstioara, jud. Putna, fiu de dascăl şi nepot de preot. Tânărul Grigore Nicolau, urmează cursurile seminarului inferior dela Roman, trăind pe lângă Episcopul Melchisedec, care-l şi hirotoneşte, în 1887, diacon pe seama bisericii Episcopiei din Roman. După ce rămâne văduv, în 1900, îl găsim slujitor ca arhidiacon la biserica Madona Dudu din Craiova, apoi la Catedrala Mitropolitană din Bucureşti şi profesor de Psaltichie la Şcoala de cântăreţi a Mitropoliei şi Spiritual la Seminarul Nifon.

Intre timp termină cursurile seminarului superior la Seminarul Central şi Facultatea de Teologie din Bucureşti, iar în Ianuarie 1919, intrând în monahism, îndată e hirotonit preot şi ridicat la rangul de arhimandrit, încredinţându-i-se slujba de mare eclesiarh al Mitropoliei.

Ales Vicar al nou înfiinţatei Episcopii a Constanţei în 1923, în acelaşi an e sfinţit ca Arhiereu, iar după trei ani, la 30 Martie 1926, este ales titular al acestei eparhii, în scaunul rămas vacant prin moartea Episcopului Ilarie Teodorescu.

După 16 ani de păstorie, în Noembrie 1942, se retrage din scaun şi-şi petrece restul zilelor în Bucureşti, îndeletnicindu-se mai ales cu scrierea cântărilor psaltice, lăsând cărţi de mare folos pentru preoţi şi cântăreţi, în special pentru săvârşirea slujbelor de arhiereu.

Slujba înmormântării s'a săvârşit în biserica Popa Soare din Bucureşti, iar rămăşiţele pământeşti au fost înhumate în cimitirul mânăstirii Cernica.

3. Episcopul Grigore Leu.

La începutul lui Martie 1949, s'a stins din viaţă, în reşedinţa episcopală din Huşi, în vârstă de 69 de ani, Episcopul pensionar al Huşilor, Grigore Leu.

Fiu al unei vechi familii de preoţi din părţile Covurluiului, după ce-şi termină studiile seminariale şi teologice la Iaşi şi Bucureşti, este hirotonit preot, iar după 6 ani rămâne văduv.

Implinește diferite însărcinări în administrația bisericească iar în 1924 este chemat Vicar al Mitropoliei și sfințit Arhiepiscop în același an.

În 1936, rămânând vacant scaunul episcopal dela Argeș, prin trecerea din viață a Episcopului Nichita Duma, Arhiepiscopul Grigore Leu este ales Episcop al Argeșului, iar peste patru ani, în 1940, este ales Episcop de Huși, unde rămâne până în Februarie 1949.

În urma nouilor arondări eparhiale din Februarie 1949, Episcopia Hușilor împărțindu-se între Episcopii de Roman și Galați, Episcopul Grigore Leu este pus în retragere pentru aranjarea drepturilor la pensie și numit Intâistător al mănăstirii Sf. Apostoli Petru și Pavel în care se transformase fosta catedrală episcopală.

Fiind suferind de mai multă vreme, la 1 Martie 1949 trece la cele veșnice, după 24 ani de slujire arhierescă și este înmormântat, precum i-a fost cea din urmă dorință, în curtea fostei catedrale episcopale, lângă Episcopul Iacov.

4. Mitropolitul Irineu Mihălcescu al Moldovei.

În zorii zilei de 3 Aprilie 1948 a trecut către Domnul, în vârstă de 74 ani, eruditul teolog, Mitropolitul Irineu Mihălcescu al Moldovei, fost profesor și decan al Facultății de Teologie din București.

Fiu de preot din com. Pătârlagele, jud. Buzău, tânărul Ion Mihălcescu își face pregătirea teologică în București, apoi strălucite studii la Universitățile din Berlin și Leipzig. Revenind în țară, în 1904 e numit agregat, iar după patru ani, profesor titular la catedra de dogmatică și teologie fundamentală dela Facultatea de Teologie din București.

În 1923, primește taina Sf. Preoții, fiind hirotonit pe seama bisericii Amza din București, adăugând de aci înainte la activitatea catedrei universitare pe aceea a altarului.

După pierderea tovarăsei de viață, preotul și profesorul Ion Mihălcescu, este chemat de Patriarhul Miron la înalta treaptă de Arhiepiscop Vicar al Patriarhiei, la 12 Noembrie 1936. După 2 ani, la 14 Noembrie 1938, e numit Episcop locotenent al Eparhiei Râmnicului Nouului Severin, după un an, — 8 Noembrie 1939 — Locotenent de Mitropolit al Olteniei și Arhiepiscop al

Craiovei, iar după câteva săptămâni, 29 Noembrie 1939, e ales Mitropolit al Moldovei.

Activitatea profesorului, preotului și ierarhului Irineu Mihălcescu, este multilaterală și bogată, dar se impune mai ales în domeniul teologiei, căreia îi închină 35 ani de muncă, lăsând peste 500 volume, studii originale, articole și traduceri teologiei noastre, dela care a binemeritat numele de dogmatistul teologiei românești.

Lucrările sale, începând dela manualele de religie pentru seminarii și licee, cursurile și aprofundatele studii de dogmatică și apologetică, se impun prin seriozitate științifică, bogată informație din câmpul teologiei, simț critic, încât multe din ele au trecut granițele țării.

La faima cărturarului se adaugă și prestigiul dascălului, profesorului Ion Mihălcescu, îndrumând și ajutând pe cei mai mulți dintre profesorii Facultății de Teologie din București să-și facă studiile în străinătate.

Se stinge din viață în ziua de 3 Aprilie 1948, la mănăstirea Agapia, unde se retrăsese dela conducerea Mitropoliei Moldovei din 1 Septembrie 1947, pentru îngrijirea sănătății și este dus la locul de veci de o mare mulțime de credincioși, ucenici și colaboratori, în frunte cu I. P. S. Justinian, pe atunci Patriarh-locotenent. A fost îngropat, potrivit dorinței sale, ca un monah, cu rasă și camilafcă simplă, pe piept numai cu Noul Testament, la a cărui revizuire lucrase.

5. Patriarhul Nicodim.

În după amiaza zilei de 27 Februarie 1948, în palatul patriarhal din București, se întrerupe firul vieții celui de al doilea Patriarh al țării, Nicodim Munteanu, după ce împlinise 84 ani de vârstă, peste jumătate de veac de slujire lui Hristos și 9 ani ca Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române.

Fiu al unei familii de țărani, din Pipirigul Neamțului, Nicolae Munteanu, încă fiind elev al Seminarului dela Socola, este luat sub oblăduirea Mitropolitului Iosif Naniescu, care-l va trimite în 1890 la Academia lui Petru Movilă din Kiew, să-și facă studiile teologice.

Se întoarce de aci cu o temeinică pregătire teologică și cu mult drag de valorile literare ale teologiei ruse, din care, cu o

râvnă neobosită, va traduce de-a-lungul întregii sale vieți, pentru îmbogățirea teologiei românești.

Intră îndată în viața monahală dela Neamțu, unde în 1896 e sfințit ieromonah, iar peste doi ani cinstit cu vrednicia de arhimandrit și predicator al catedralei mitropolitane din Iași. Intre 1903 și 1909 conduce seminarul dela Galați; în 1909 e hirotonit Arhiereu Vicar pe lângă Mitropolia Moldovei, cu titlul de Băcăoanul. În 1912 este ales Episcop la Huși și păstorește această eparhie până în 1924, când se retrage în liniștea dela mănăstirea Neamțu. Aci, în cei 11 ani de stăreție (1924—1935), a reușit să reînvie vremile de înflorire și strălucire a obștei sta-rețului Paisie. În Ianuarie 1935, în urma morții Mitropolitului Pimen, e chemat să păstorească în scaunul blândului său ocrotitor Iosif Naniescu, la Iași, dar pentru puțină vreme, căci la 30 Iunie 1939 este chemat să ia sarcina de Patriarh, al Bisericii Ortodoxe Române.

O viață întreagă de atâția ani, consumată în muncă în slujba Bisericii, e greu de înfățișat în câteva date statistice. Ea s'a consumat cu multă dărnicie, pricepere și râvnă, atât pe teren cărturăresc cât și pe cel al multelor și variatelor probleme, administrative-bisericești, ce i s'au încredințat.

Cele peste 8.000 pagini traduse din rusește, Biblia din 1941, în cea mai mare parte rod al osteneților sale; și alte multe volume de predici și lucrări originale pentru preoțime și mulțimea mare a credincioșilor, reprezintă osteneala sa în ogorul teologiei și al literaturii religioase. În trebile păstoriei și ale slujirii, Patriarhul Nicodim a fost neîntrecut, iar în ultimii ani ai vieții, vremi de adânci prefaceri sociale, a știut să găsească cumpăna dreptății, îndreptând spre liman neînviforat corabia Bisericii.

Celui ce-și luase luminile teologiei din pravoslavnică Biserica Rusă, i-a fost dat să lege firul întrerupt al legăturilor de prietenie dintre cele două Biserici ortodoxe surori, prin vizita la Moscova în toamna anului 1946 și prin primirea ca oaspete, în vara anului 1947 a Prea Fericitului Alexei, Patriarhul Moscovei și a toată Rusia, care, mai târziu îl va numi «cârmaciu înțelept și iscusit și unul din cei mai de seamă teologi pe care i-a cultivat și dăruit Ortodoxiei, școala de teologie rusă».

Trecerea la cele veșnice a fost deplânsă de toți. Telegramme îndoliate în număr nesfârșit au sosit din toate părțile și dela

toate Bisericile Ortodoxe surori, iar Bisericile Ortodoxe Rusă și Bulgară au trimis la funerariile sale delegații în frunte cu Arhiepiscopul Clefterie de Praga, din partea Bisericii Ruse și Episcopul Partenie, Primul Vicar al Exarhatului Bulgar.

Guvernul Republicii Populare Române, ca o aleasă prețuire pentru Patriarhul Nicodim, a acordat o deosebită atenție actului înhumării rămășițelor sale pământești, ordonând a se face funerarii oficiale, la care au participat membrii Prezidiului R. P. R. și ai Onor. Guvern. De asemenea, a dat, la stăruința I. P. S. Patriarh-locotenent Justinian, tot sprijinul bănesc pentru găzduirea delegațiilor străine și pentru punerea pietrelor funerare.

Terminând această tristă comunicare, cu numele acelor foști păstori duhovnicești din Biserica noastră, trecuți către Domnul, să rugăm pe bunul Dumnezeu să odihnească sufletele lor în pace și să le învrednicească de fericirea cea cerească.

II. INSCĂUNĂRI DE CHIRIARHI.

Colegiul electoral, convocat în 1947, a ales:

1. La 19 Noembrie, în scaunul vacant de Mitropolit al Moldovei, aproape cu unanimitate de voturi, pe P. S. Arhiereu Justinian Vasluiianul, Vicarul acelei Mitropolii.

2. In ziua următoare — 20 Noembrie — a ales în scaunul nou înființatei Arhiepiscopii a Craiovei, pe P. C. Arhimandrit Firmilian Marin, profesor la Seminarul Central din București și slujitor la Catedrala Sfintei Patriarhii.

3. Iar la 21 Noembrie, a ales în scaunul văduvit al Episcopiei Maramureșului, pe P. C. Protopop Sebastian Rusan, Vicarul acelei Episcopii.

Sfântul Sinod a validat aceste alegeri, în ședințele din după amiaza aceluiași zile. După aprobarea lor și de către autoritatea de Stat, s'a făcut hirotonirea întru Arhieriei a P. C. Arhimandrit Firmilian Marin și a P. C. Protopop Sebastian Rusan.

După primirea cârjelor, conform datinelor țării, toți acești trei aleși au fost înscăunați în ziua de 27 Decembrie 1947, la reședințele respective, adică la Iași, Craiova și Sighet, de față fiind reprezentanți ai Guvernului, autoritățile locale civile, militare și bisericesti și mulțimea credincioșilor, care și-au primit cu multă bucurie pe păstorii lor duhovnicești.

III. BISERICA ȘI EVENIMENTELE POLITICE ȘI SOCIALE.

1. Instaurarea Republicii Populare Române.

Evenimentul cel mai însemnat din țara noastră, dela ultima ședință a Congresului Național Bisericesc, a fost instaurarea Republicii Populare Române, prin înlăturarea monarhiei, la 30 Decembrie 1947.

Biserica Ortodoxă Română a salutat și aprobat acest mare eveniment printr'o pastorală, semnată în numele Sfântului Sinod, de Fericitul întru pomenire Patriarh Nicodim.

2. Apelul Bisericii pentru Marea Adunare Națională Constituantă.

Pentru întemeierea Republicii, întărirea regimului democratic și înfăptuirile de viitor, a fost necesară așezarea la cârma Statului a legii de temelie a vieții obștești: «Constituția Republicii Populare Române», care trebuia votată de către Marea Adunare Națională Constituantă.

Cum, prin doctrina, predaniile și așezămintele sale canonice, Biserica Ortodoxă Română este Biserica poporului, I. P. S. Mitropolit al Moldovei, Justinian, în calitate de Patriarh Locotenent, a dat la 14 Martie 1948 o pastorală cu prilejul alegerilor pentru Adunarea Constituantă, îndemnând clerul și pe dreptcredincioșii creștini «să sprijine pe aleșii poporului și să lămuirească pe credincioși asupra cuprinsului ziditor al Constituției».

3. Biserica și Constituția.

La votarea Constituției, în urma dezideratului exprimat de Biserica Ortodoxă Română, Marea Adunare Națională Constituantă a înscris la art. 27, care garantează libertatea conștiinței și libertatea religioasă în R. P. R., precum și libertatea de organizare și funcționare a fiecărui cult, dacă ritualul și practica lor nu sunt contrare Constituției, securității publice sau bunelor moravuri, paragraful următor:

«Biserica Ortodoxă Română este autocefală și unitară în organizarea sa».

A fost o recunoaștere meritată a Bisericii noastre care a fost, este și va rămâne Biserica poporului.

4. Anularea Concordatului.

Un vechiu deziderat al Bisericii — aplicarea principiului proporționalității pentru toate cultele din Statul nostru — care dăinuia de aproape un sfert de veac, a fost actualizat de I. P. S. Mitropolit Justinian al Moldovei, în timpul cât a fost Patriarh Locotenent, prin Adresa Sinodului Nr. 327 din 29 Martie 1948.

Expunerea făcută cu acest prilej asupra situației reale a anumitor culte privilegiate, a stârnit un deosebit interes în sânul Guvernului, iar rezultatul a fost că la 17 Iulie 1948, Prezidiul Republicii Populare Române a emis Decretul prin care a anulat Concordatul încheiat în 1927 între Guvernul Averescu și scaunul papal, care privilegia pe nedrept cultul catolic, numericește cu mult inferior cultului ortodox și dădea posibilitatea Statului papal să se amestece în treburile interne ale Statului nostru.

Prin acest act de anulare s'a restabilit demnitatea noastră națională, jignită prin asemenea acte de intervenție a unei preținse organizații religioase, dar cu ambiții de putere lumească, în treburile noastre interne.

5. Legea pentru regimul general al cultelor.

După reformele mari de ordin economic, politic și social, după orientarea cea nouă pe care cultele religioase au căpătat-o, Guvernul a votat și Decretul Nr. 177, pentru Regimul general al cultelor religioase, cerut de Constituția R. P. R., care a fost publicat în Monitorul Oficial Nr. 178/1948.

Noua lege este o desvoltare a art. 27 din Constituție și în ea vibrează noul spirit de democrație populară.

Principiile mai însemnate ale noiei legiuri sunt pe scurt următoarele:

a). Statul garantează libertatea conștiinței și libertatea religioasă pe tot cuprinsul R. P. R.

b). Cultele religioase sunt libere să se organizeze și pot funcționa liber, dacă practicile și ritualurile lor nu sunt contrare Constituției, securității și ordinii publice, sau bunelor moravuri.

c). Credincioșii tuturor cultelor religioase sunt obligați a se supune legilor țării.

d). Cultele religioase, cu organizații eparhiale, pot avea un număr de eparhii, în raport cu numărul global al credincio-

șilor, socotindu-se în medie 750.000 suflete de fiecare eparhie. Este cazul să amintim că în trecut, la 12 milioane credincioși, Biserica Ortodoxă Română avea 18 eparhii, în timp ce cultul catolic și unit, cu 2½ milioane credincioși, avea 11 eparhii.

e). Activitatea cultelor religioase se va desfășura potrivit cu învățătura lor religioasă, a Statutului de organizare aprobat și în conformitate cu legile țării și bunele moravuri.

f). În R. P. R., cultele cu un număr mai mare de credincioși, figurează în bugetul Statului. «Este o atenție — spune Dl. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor — pe care Statul înțelege să o aibă față de obștea credincioșilor acestor culte, care sunt și contribuabili».

g). Treacerile dela un cult la altul sunt libere.

h). Relațiile cu cultele din străinătate, nu pot fi decât de natură religioasă.

i). Cultele religioase sunt libere a-și organiza învățământul pentru pregătirea personalului cultului, sub controlul Statului.

IV. ALEGEREA, INMÂNAREA CÂRJEI ȘI INSCĂUNAREA

I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN.

Unul din evenimentele mai de seamă din Biserica Ortodoxă Română, îl constituie pe drept cuvânt alegerea I. P. S. Justinian ca Patriarh.

Pe data de 27 Februarie 1948 rămânând vacant scaunul de Patriarh, prin adormirea în Domnul a Fericitului întru pomenire Patriarh Nicodim Munteanu, pe temeiul rânduelilor legale, I. P. S. Mitropolit Justinian al Moldovei, în ordinea vechimii chiriariilor, a devenit de drept Patriarh-locotenent, îndeplinind această funcțiune până în ziua de 24 Mai 1948, când prin votul marei majorități a Marelui Colegiu Electoral Bisericesc a fost ales Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Ședința Marelui Colegiu Electoral, care s'a ținut în sala Marei adunări Naționale, este un eveniment istoric pentru Biserica noastră, întrucât pentru prima oară ea a putut vedea un colegiu electoral atât de măreț, compus din toți conducătorii Neamului nostru. Au fost de față toți membrii Onor. Prezidiu, în frunte cu Dl. Prof. Dr. Constantin Parhon, Președintele Prezidiului, întregul Guvern în frunte cu Dl. Dr. Petru Groza, Pre-

ședintele Consiliului de Miniștri, membrii Sf. Sinod, membrii ortodocși ai Marei Adunări Naționale, înalți demnitari, membrii Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor, rectorii universităților și decanii facultăților de teologie.

Pentru a se vedea însemnătatea acordată acestui mare eveniment, citez cuvintele domnului prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, din cuvântarea Domniei-Sale, rostită cu acest prilej.

«Alegerea aceasta este menită să încrusteze pe răbojul vremii, un eveniment crucial pentru ortodoxia românească. Ea este chemată să ne arate cine va fi cel dintâi patriarh pe care Biserica Ortodoxă înțelege să și-l dea în noua ordine de Stat popular românesc — Republica Populară Română».

S'au rostit cuvântări de către I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, în numele Bisericii, de dl. Dr. Petru Groza, Președintele Consiliului de Miniștri, în numele Guvernului și de noul ales ca Patriarh, I. P. S. Justinian.

Alegerea a fost verificată și aprobată de Sf. Sinod în unanimitate, în după amiaza aceleiași zile, care a intervenit apoi la Onor. Guvern pentru a-l supune întăririi Prezidiului Republicii Populare Române.

Intocmindu-se cuvenitul decret de întărire s'a fixat data înscăunării.

În ziua de 6 Iunie 1948, adică exact acum un an, în sala Marei Adunări Naționale a avut loc solemnitatea înmânării cârjei patriarhale I. P. S. Justinian de către dl. Prof. Dr. Constantin Parhon, Președintele Prezidiului R. P. R., în prezența tuturor membrilor Prezidiului Marei Adunări Naționale R. P. R., a membrilor corpului diplomatic, a reprezentanților Bisericii Ortodoxe Ruse, în frunte cu I. P. S. Mitropolit Nicolae Crutițchi al Moscovei și Colomeii și delegații Bisericii bulgare, compusă din I. P. S. Mitropolit Kiril al Plovdivului și P. S. Arhiereu Partenie Levkiischi, vicarul Exarhatului bulgar, a întregului Guvern, a membrilor Sf. Sinod, a membrilor Marei Adunări Naționale a R. P. R., aflați în București, a delegaților Congresului Național Bisericesc și ai colegiului electoral, a membrilor adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Bucureștilor, a rectorilor universităților, a decanilor facultăților de teologie, precum și în

prezența autorităților bisericești, civile și militare și a numeroși profesori universitari, clerici și mireni.

Primind cărja, I. P. S. Patriarh Justinian a rostit o înălțătoare cuvântare, în care, după ce a făcut elogiul fostului Patriarh Nicodim și după ce a mulțumit Prezidiului și întregului Guvern al R. P. R., atât pentru interesul și dragostea ce poartă persoanei I. P. S. Sale, cât și pentru atențiunea și încrederea ce o arată Bisericii Ortodoxe Române, a trasat clar planul de activitate al I. P. S. Sale pe ogorul Bisericii, cuprins în patru puncte principale și anume:

1. Clerul nostru trebuie îndrumat, orientat și convins pentru apostolatul social cerut de oamenii vremurilor noi.

2. Biserica Ortodoxă pentru a putea răspunde cu folos acestorași idealuri și năzuințe ale poporului, va trebui să organizeze pe alte baze clerul monahal, care trebuie să fie în slujba luminii, culturii și ajutorului societății, condus de spiritul evanghelic al jertfelniciei pentru aproapele.

3. Trebuie revizuite armele acestor misionari și înarmarea lor cu armele duhului celui nou, pentru a ajuta pe omul cel nou, pe omul păcii, pe omul unei societăți pașnice.

4. Biserica noastră trebuie să se ocupe și de formarea clerului de mir și monahal în viitor».

Dl. Prof. Dr. Constantin Parhon, Președintele Prezidiului Marei Adunări Naționale i-a răspuns printr'o caldă și atât de importantă cuvântare, încât îmi îngădui să redau textual o parte:

**Inalt Prea Sfințite Părinte Justinian,
Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,**

«Am ascultat cu o deosebită mulțumire cuvântarea înțeleaptă a Prea Sfinției Voastre și ni s'a umplut sufletul de bucurie văzând drumul luminat și sănătos pe care voiți să îndrumați Biserica Ortodoxă din țara noastră.

Prezidiul Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române Vă mulțumește pentru încrederea ce-i arătați și Vă asigură de sincera afecțiune ce Vă păstrează și de toate speranțele ce își pune în modul cum înțelegeți să păstoriți pe credincioșii Bisericii ce conduceți.

Alegerea Prea Sfinției Voastre ca Patriarh a fost o mare

Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, care a și fost depus în termen la Ministerul Cultelor spre aprobare.

Cu decretul Nr. 233 din 23 Februarie 1949, publicat în Monitorul Oficial Nr. 47 din 25 Februarie 1949, Prezidiul Marelui Adunări Naționale a aprobat Statutul, care a primit astfel putere de lege.

Votarea cu însuflețire de către Sf. Sinod a noului Statut se datorește înțelegerii pe care ierarhii Bisericii noastre au avut-o față de vremurile de adânci prefaceri sociale în care ne aflăm și atașamentului de persoana I. P. S. și Prea Fericitului Patriarh Justinian, pe care l-a secondat și-l secondează cu toată dragostea în munca pentru binele Bisericii și poporului dreptcredincios.

Noul Statut aduce în Biserica Ortodoxă Română spiritul de adevărată democrație, fără însă ca Biserica noastră să se abată cu ceva dela sfintele Canoane și tradiția sa, comune tuturor Bisericilor ortodoxe surori de pretutindeni.

CÂTEVA PRINCIPII DIN STATUT.

Potrivit noului Statut, Biserica Ortodoxă Română are ca organe deliberative:

a) Sfântul Sinod, și

b) Adunarea Națională Bisericească, iar ca organe centrale executive:

a) Consiliul Național Bisericesc, și

b) Administrația Patriarhală.

După noul Statut, Sf. Sinod se compune numai din Mitropolii, Arhiepiscopii și Episcopii în funcțiune, adică din titularii celor 14 eparhii.

Prin aceasta s'au desființat deci posturile de arhieriei-vicari, care nu mai corespundeau niciunei cerințe, intrându-se astfel în rânduiala canonică, care nu îngăduie doi episcopi într'o cetate.

Numai în Administrația Patriarhală s'au păstrat posturile a doi arhieriei-vicari, ca ajutoare ale I. P. S. Patriarh, dintre care unul pentru chestiunile sinodale și altul pentru cele ce privesc Adunarea Națională Bisericească.

Ei participă la aceste organe deliberative cu vot consultativ. Iar la eparhii, sunt acum ca vicari, preoți definitivi, de cate-

goria I, doctori sau licențiați în Teologie, sau dintre arhimandriții doctori sau licențiați în Teologie.

Adunarea Națională care se întrunește, acum pentru prima oară, înlocuind fostul Congres Național Bisericesc, este organul reprezentativ central al Bisericii Ortodoxe Române, pentru toate chestiunile economice, administrative, precum și pentru cele care nu intră în competența Sf. Sinod.

Consiliul Național Bisericesc, compus din 9 membrii, aleși de Adunarea Națională Bisericească, este organul suprem administrativ pentru afacerile întregii Biserici și totodată organul executiv al Sf. Sinod și al Adunării Naționale Bisericești. El exercită atribuțiunile Adunării Naționale Bisericești, întocmește darea de seamă anuală asupra mersurilor treburilor bisericești și exercită orice alte atribuțiuni ce i se vor da de Adunarea Națională Bisericească.

Membrii Sf. Sinod pot participa cu vot deliberativ la ședințele Consiliului Național Bisericesc.

Administrația Patriarhală cuprinde: fosta cancelarie sinodală, cancelaria fostului Consiliu Central Bisericesc, Institutul Biblic și de Misiune, Tipografia Cărților Bisericești, reorganizată, Fondul de Asigurare al Bunurilor Bisericești și Fondul de Credit și ajutor pentru clerul ortodox român (fosta Casa Clerului).

Prin modul ei de organizare actuală, Administrația Patriarhală constituie un pas înainte.

Anexa Nr. 1, aci alăturată, arată organizarea Administrației Patriarhale cu serviciile, funcționarii și lucrătorii respectivi în număr de 208 dintre care 47 sunt plătiți din bugetul Statului și 161 din fondurile proprii.

Un alt principiu înscris în Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, este acela că pentru prima oară femeile pot fi alese ca membre în comitetele parohiale și se admite chiar ca aceste comitete — anexe ale consiliilor parohiale — să fie compuse și numai din femei.

Principiul eligibilității s'a extins și asupra protopopilor.

Pentru ridicarea monahismului art. 78 din Statut prevede că «fără absolvirea a 7 clase primare și a școlii monahale cu certificarea calificării unei meserii învățată în atelier, nu poate fi tuns în monahism nimeni, frate sau soră».

Forurile deliberative ale diferitelor părți constitutive ale Bisericii, datorită experienței, au fost compuse din un număr de membrii mai redus decât în trecut.

B.

1. Urmând firul înfăptuirilor trebuie să arătăm că:

După noul Statut, Patriarhia Română publică:

- a) Revista «Biserica Ortodoxă Română», ca buletin oficial.
- b) Revista «Ortodoxia», pentru problemele de ordin extern ortodox și interconfesional.
- c) Revista «Studii Teologice», a celor trei Institute teologice universitare, în care se publică prelegerile și studiile profesorilor.

2. Pregătirea clerului.

După noul Statut al Bisericii și în conformitate cu decretul Nr. 177/1948, pentru regimul general al cultelor, Biserica Ortodoxă Română are pentru pregătirea personalului bisericesc următoarele școli:

- A) Școli de cântăreți pentru pregătirea cântăreților bisericești, cu durata de studii 2 ani;
- B) Seminarii monahale și
- C) Institute Teologice Universitare pentru pregătirea clerului.

Pentru îndrumarea clerului în funcțiune în duhul noului apostolat social s'a găsit fericita formulă a cursurilor speciale de îndrumare misionară de pe lângă Institutele Teologice universitare.

A) Școlile de Cântăreți Bisericești.

Rearondările eparhiilor, precum și crearea de centre eparhiale mai puternice, au anulat principiul, nu cel mai practic, ca fiecare eparhie să-și aibă școala sa de cântăreți, uneori mai multe chiar, întrucât se ajunsese la un număr de cântăreți peste cel cerut de nevoile Bisericii.

Ca o urmare firească, școlile de cântăreți s'au repartizat pe centre de eparhii, ținându-se seama ca școlile cu veche tradiție în viața muzicii noastre psaltice să rămână în ființă. Cursurile s'au redus la doi ani, timp socotit îndestulător pentru pregătirea unui cântăreț de strană.

De comun acord cu Ministerul Cultelor, care, prin titularul său, dl. Prof. Stanciu Stoian, a emis decizia Nr. 42898/948 (M. Of. Nr. 266/1948), s'au înființat și luat în bugetul aceluși Minister următoarele școli de cântăreți cu câte șase catedre fiecare. Ele au fost fixate la:

1. București, pentru Arhiepiscopia Bucureștilor;
2. Iași, pentru Arhiepiscopia Iașilor;
3. Sibiu, pentru Mitropolia Ardealului, Arhiepiscopia Sibiului și Episcopia Clujului;
4. Craiova, pentru Arhiepiscopia Craiovei;
5. Caransebeș, pentru Mitropolia Banatului, Arhiepiscopia Timișoarei și Caransebeșului și Episcopia Aradului.
6. Suceava, pentru Arhiepiscopia Sucevei;
7. Roman, pentru Episcopia Romanului și Hușilor;
8. Buzău, pentru Episcopia Buzău și Constanța;
9. Galați, pentru Episcopia Galaților.
10. Mănăstirea Turnu-Argeș, pentru Episcopia Râmnicului și Argeșului și
11. Oradea, pentru Episcopia Oradiei.

Școlile și-a deschis cursurile din vreme și au fost încadrați la ele până în prezent 37 de profesori, plătiți din bugetul Ministerului Cultelor.

B) Seminariile monahale.

După cum am amintit mai sus, problema reorganizării monahismului a devenit pentru I. P. S. Patriarh Justinian una din cele mai mari probleme pe care le avea de rezolvat Biserica Ortodoxă Română în noua ei organizare a vieții sociale. «Monahismul — spune I. P. S. Sa în cuvântarea dela înscăunare — trebuie să fie în slujba luminii, culturii și în ajutorul societății... un monahism nou și luminat, care să îmbine viața duhovnicească cu cea socială și culturală».

Pentru formarea acestui monahism, noul Statut pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române prevede înființarea de școli monahale cu caracter teoretic și practic. Absolvirea școlii monahale și certificarea calificării unei meserii învățată în atelier, fiind o condiție sine-qua-non pentru tunderea în monahism.

Infăptuirile pe acest teren n'au întârziat să se arate, căci s'a

și pășit la înființarea de seminarii monahale. Călugării erau singura categorie de cameni din țară care nu-și aveau o școală specifică rostului și chemării lor.

Acum, pentru prima dată în istoria monahismului român, se vorbește, la plural, de seminarii monahale și nu numai pentru călugări ci și pentru călugărițe.

Conducerea de Stat, prin dl. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, sprijinind eforturile I. P. S. Patriarh, prevede în bugetul acelu Minister posturi pentru cinci seminarii monahale, curs mediu de 4 ani, cu câte 9 catedre fiecare (Decizia Minist. Cultelor Nr. 4289/1948). Din motive de ordin practic, s'au înființat deocamdată 3 seminarii monahale: la mănăstirea Neamț pentru călugări și la mănăstirile Agapia și Plumbuita pentru călugărițe, urmând ca în limita catedrelor rămase disponibile să ia ființă mai multe școli monahale inferioare de 3 ani, pentru viețuitoarii care n'au pregătirea necesară intrării în seminarii de patru ani.

La 30 Ianuarie 1949, s'a deschis seminarul monahal de călugărițe dela Plumbuita-București, pentru mănăstirile de călugărițe din cuprinsul Mitropoliilor Ungro-Vlahiei și Olteniei.

După o săptămână, la 6 Februarie 1949, I. P. S. Patriarh, este de față la deschiderea seminarului monahal dela Neamț, pentru călugării din întreaga țară. Cu acest prilej, I. P. S. Sa precizează din nou însemnatul rol al acestor școli de temelie a monahismului. «Azi — spune I. P. S. Sa — punem a doua temelie la reorganizarea monahismului nostru; prima am pus-o acum o săptămână, când am deschis seminarul de călugărițe dela mănăstirea Plumbuita, iar pe cea de a treia o vom pune prin întemeierea seminarului monahal dela Văratec».

Cea de a treia temelie, seminarul dela Agapia, cu sediul temporar în mănăstirea Văratec, pentru călugărițele din cuprinsul Mitropoliei Moldovei, își inaugurează începutul cursurilor în prezența I. P. S. Patriarh Justinian, la 20 Martie 1949.

Personalul didactic al acestor seminarii a fost recrutat dintre monahii și monahiile cu studii academice. La seminarul dela Neamț, în chip special, au fost încadrați, prin grija I. P. S. Patriarh Justinian, de comun acord cu dl. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, PP. ȘS. Arhieriei:

1. Atanasie Dincă,
2. Emilian Antal,
3. Pavel Șerpe și
4. Eugeniu Laiu,

rămași fără posturi în urma desființării posturilor de Arhierei-Vicari la eparhii, dar nepensionabili. Primul director al seminarului monahal dela mănăstirea Neamț a fost P. S. Episcop Partenie Ciopron.

Numărul elevilor și elevelor ce s'au prezentat la seminariile monahale a fost mai mare decât pregătirile făcute, încât o parte din ei a trebuit să fie amânați pentru anul viitor.

Pe seminarii, elevii se repartizează astfel:

1. Seminarul dela Neamț: 56 elevi monahi și frați, cu anul I și II.

2. Seminarul dela Agapia: 51 eleve, monahii și surori, cu anul I.

3. Seminarul Plumbuita: 23 eleve, monahii și surorii, cu anul I.

In total: 130 elevi și eleve.

Condițiile de studii pentru admiterea în seminariile monahale sunt cele pentru școlile medii de orice fel: 7 clase primare, gimnaziul unic sau trei clase secundare de orice fel, iar ca vârstă până la 30 de ani.

C. INSTITUTELE TEOLOGICE UNIVERSITARE.

a. Școli de pregătirea clerului.

În baza legii pentru regimul general al cultelor și Deciziei Ministerului Cultelor Nr. 42.898/1949 (art. 10 al. c.), pentru pregătirea cultului ortodox, iau ființă trei institute teologice de grad universitar, în următoarele centre:

1. București, pentru Mitropoliile: Moldovei, Ungro-Vlahiei și Olteniei.

2. Sibiu, pentru Arhiepiscopia Sibiului și

3. Cluj, pentru Mitropolia Banatului și Episcopii Clujului și Oradiei.

În mod special, s'au înființat două institute pentru cele 2 Mitropolii de peste munți, avându-se în vedere nevoia unui număr mai mare de preoți, mai ales după reîntregirea Bisericii

prin revenirea uniților la Ortodoxie, și numai un institut, cel din București, pentru celelalte trei Mitropolii, în această parte a țării fiind un număr de licențiați în teologie mult mai mare decât cereau nevoile Bisericii.

Cursurile dela Institutele Teologice Universitare sunt de două categorii: ordinare, eșalonate pe timp de 4 ani, pentru titlul de licențiat în teologie, — Institutul Teologic din București având privilegiul de a acorda și titlul de doctor în teologie, după încă trei ani de studii speciale; și extraordinare, pe termen scurt (una până la două luni), adică cursurile de îndrumare misionară pentru preoții deja în funcțiune.

Materiile de studii se grupează pe catedre, conferințe și lectorate și spre deosebire de vechea Facultate de Teologie, acum s'a introdus o conferință de muzică psaltică și vocală și o conferință de limba slavă, rusă și istoria literaturii teologice ruse. Fiecare institut are 10 catedre, 2 conferințe, 3 lectorate și câte două asistențe. Institutul din București are trei catedre în plus pentru cursurile de doctorat și un total de 4 asistențe.

Corpul profesoral, în cea mai mare parte, a provenit dela fostele facultăți de teologie și academii teologice.

Numărul studenților se stabilește anual pentru fiecare Institut în parte, de către Chiriariile respective, potrivit nevoilor fiecăreia, fiecare candidat având recomandarea șefului său ierarhic, care îl va și hirotoni după obținerea licenței, înlăturându-se astfel șomajul teologilor.

Pe lângă fiecare Institut funcționează și un internat cu personal aparte. Viața de internat este obligatorie pentru toți studenții.

I. P. S. Patriarh a ținut în chip deosebit să participe la deschiderea cursurilor fiecărui Institut Teologic. Institutul din București și-a deschis porțile cel din urmă, la 30 Ianuarie 1949, întârziat și de lucrările necesitate pentru amenajarea noului local (fostul Seminar Central).

Personalul didactic al celor 3 Institute se ridică la: 33 profesori, 6 conferențieri, 6 lectori și 8 asistenți, în total 53, plus personalul internatului și personalul administrativ.

Intreg personalul este plătit de Ministerul Cultelor.

Corpul didactic pe Institute, se prezintă astfel:

București: profesori 13, conferențieri 2, lectori 3, asistenți 4. Total 22.

Sibiu: profesori 10, conferențieri 2, asistenți 2. Total 14.

Cluj: profesori 10, conferențieri 2, lectori 3, asistenți 2. Total 17.

Total general: profesori 33, conferențieri 6, lectori 6, asistenți 8.

D. CURSURILE DE ÎNDRUMARE MISIONARĂ.

Cea de a doua funcțiune a Institutelor teologice o formează cursurile de îndrumare misionară a preoților, care se desfășoară simultan cu cursurile anuale studentești, fie în orice timp al anului, după necesități, ambele funcțiuni fiind îndeplinite de același corp didactic (Decizia Min. Cultelor Nr. 1574, publicată în M. Of. Nr. 22 din 27 Ianuarie 1949).

Pe lângă fiecare din Institutele teologice funcționează câte un centru de îndrumare misionară: la București pentru preoțimea din Muntenia, Moldova și Oltenia; la Sibiu pentru preoțimea din Arhiepiscopia Sibiului și la Cluj, pentru preoții din Mitropolia Banatului și eparhiile Cluj și Oradea.

Cursurile se țin zilnic în serii de câte 1-2 luni. Institutul Teologic din București, dela 1 Mai este la a doua serie, prima începând la 30 Ianuarie 1949, odată cu deschiderea cursurilor studentești, iar celelalte două Institute și-au început prima serie în luna Mai a. c., Sibiul cu 100 preoți; Clujul la Arad, cu 200 preoți din Mitropolia Banatului, iar pentru preoții din Episcopia Clujului și Oradiei, cursurile de îndrumare misionară vor începe la 20 Iunie a. c.

Destinate în primul rând Consilierilor eparhiali, Protopopilor și Intâistătorilor, cărora le revine sarcina difuzării noiei îndrumări misionare și pastorale în rândul clerului în subordine, aceste cursuri vor fi frecventate, la vreme, de tot clerul, preoți și diaconi, în așa fel ca pastorația să nu sufere.

Fiecare serie de cursuri se încheie cu un examen scris și oral din materiile audiate. Media dela probele scrise și orale constituiesc nota examenului, care se adună cu calificativul dat pe calea administrativă pentru pastorație, media astfel obținută constituind calificativul definitiv al fiecăruia.

În prima serie, Februarie, Martie, cursurile de îndrumare dela Institutul din București au fost frecventate de circa 500 preoți; s'au ținut 84 de conferințe, dintre care 66 cu caracter teologic pastoral iar 18 cu caracter social, la care se adaugă și conferințe cu subiecte variate, în cadrul A.R.L.U.S.-ului, precum și vizionarea mai multor filme documentare. În seria II-a sunt înscriși tot atâția preoți și cursurile se continuă cu același ritm, urmărindu-se îmbunătățirea lor tot mai mult, din toate punctele de vedere.

Trebuie să menționez faptul că, de unde la început aceste cursuri erau privite nu cu prea multă încredere și simpatie, astăzi sunt socotite de însăși preoțimea întreagă, ca o necesitate absolută, prin ele căpătând nu numai reînnoirea cunoștințelor, dar și îndrumare practică pastorală și socială, cerută de vremurile noi.

În rezumat, Biserica astăzi este liberă să-și organizeze învățământul, potrivit cu nevoile ei și cerințele sociale. Realizările pe acest teren, în mai puțin de un an de zile, prin străduințele I. P. S. Patriarh, de acord și cu sprijinul Ministerului Cultelor, prin titularul său, Dl. Profesor Stanciu Stoian, sunt îmbucurătoare și promițătoare.

Biserica are azi 11 școli de cântăreți cu 37 profesori; 3 seminarii monahale cu 27 profesori; 3 institute teologice cu un corp didactic de 53 persoane și 3 centre de îndrumare misionară în funcțiune, plus personalul administrativ și de serviciu.

Sub oblăduirea Bisericii, o armată de profesori bine pregătiți se străduiește cu instruirea celor două oști ale ei: clerul de mir și cel monahal, care luptă alături de poporul muncitor dela orașe și sate pentru pace și o mai bună orânduire socială.

În această nouă structură socială, învățământul religios este cel ce l-a dorit totdeauna Biserica și e al Bisericii.

Corpul didactic e numit de Biserică și confirmat de Ministerul Cultelor.

Învățământul e unitar, ca structură, pe întreaga Biserică, spre deosebire de cel anterior, care era într'un fel la facultățile de teologie și altul la Academii teologice.

Acum se împlinește un vechiu deziderat al Bisericii, despre care I. P. S. Patriarh Justinian a spus clar, în cuvântarea sa de deschidere a cursurilor dela Institutul Teologic din

București, din 30 Ianuarie 1949: «Înlăturăm definitiv un trecut ale cărui roade au fost plăcute numai dușmanilor Bisericii lui Hristos; înlăturăm primejdiile care au amenințat sfânta noastră Biserică, în urma acelei dureroase laicizări a învățământului teologic, făcută de trecutele cârmuiri, sub fățarnica mărturisire a sprijinirii Bisericii Ortodoxe».

3. Numirea Clerului.

După noul Statut, numirea în posturi a preoților și diaconilor se face cu titlul provizoriu, în urma unui examen de capacitate.

După cinci ani de activitate și după audierea cursurilor de îndrumare, clericii provizorii vor depune examenul de definitivare. După un nou termen de cinci ani de la examenul de definitivare și după audierea cursurilor speciale de îndrumare, clericii vor depune un examen de promovare.

În Capitală nu vor putea fi numiți sau transferați decât acei preoți cu examenul de promovare din categoria I-a, cu o activitatea preoțească excepțională de 15 ani.

Parohiile fiind clasificate în trei categorii, preoții le vor căpăta potrivit cu media generală calificativă.

4. Instance disciplinare.

Judecata bisericească, după vechiul Statut, era prea complicată și se pierdea într'un labirint de forme, grație cărora mulți vinovați scăpau de pedeapsă. Din inițiativa I. P. S. Patriarh, prin noul Statut, iau ființă următoarele trei instance:

- a) Consistoriul disciplinar protopopesec,
- b) Consistoriul eparhial,
- c) Consistoriul Central Bisericesc de pe lângă Sf. Patriarhie, ca organ de recurs, în afară de cazurile de caterisire, care trec la Sf. Sinod.

5. Regulamente.

Pentru noua dezvoltare a vieții bisericești și pentru buna asigurare a bunului mers al treburilor bisericești, Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române cere întocmirea a o seamă de regulamente.

Dintre ele, o parte a fost înlăturată de Sf. Sinod și anume:

1. Regulamentul interior pentru Adunarea Națională Bisericească, care vine în fața acestei Adunări, pentru votare.

2. Regulamentul de organizare a Instituțiilor de învățământ pentru pregătirea personalului cultului Bisericii Ortodoxe Române, cerut de art. 116 din Statut, trimis la Ministerul Cultelor pentru aprobare, conform art. 47 din legea generală a Cultelor religioase.

3. Regulamentul pentru alegerea și constituirea organelor deliberative și executive în parohiile, protopopiatele și eparhiile din Patriarhia Română.

Acest regulament trebuie completat cu normele de funcționare și dizolvare a acestor organe deliberative, cerute de art. 99 din Statut.

Altele sunt întocmite de diferite comisiuni, delegate de I. P. S. Patriarh Justinian și anume:

1. Regulamentul pentru recrutarea și transferarea cântăreților, diaconilor și preoților slujitori, cerut a se întocmi de Sf. Sinod de art. 126 din Statut și care urmează a cuprinde și regulamentele prezentate aparte de fostul Consiliu Central Bisericesc privind:

a) Regulamentul pentru examenele de capacitate, definitive, promovare și special, pentru Capitală, ale diaconilor și preoților din Biserica Ortodoxă Română și

b) Regulamentul privind raporturile dintre preoții dela aceeași parohie.

Tot în acest regulament s'ar putea reglementa și situația preoților pensionați, fie pentru limita de vârstă, fie pentru economii bugetare.

Sunt în curs de întocmire:

1. Regulamentul de funcționare a Consiliului Național Bisericesc, Administrației și Cancelariei Patriarhale, cerut de art. 38, 162, 164 și 166 din Statut, care se întocmește de Sf. Sinod și se votează de Adunarea Națională Bisericească.

În acest regulament se pot prevedea și normele de funcționare interioară a Sf. Sinod.

2. Regulamentul pentru dobândirea înstrăinarea, grevarea și administrarea averii bisericești, precum și controlul ierarhic și verificarea gestionară, cerută de art. 171 din Statut.

3. Regulamentul interior pentru organizarea vieții monahale și funcționarea și administrarea mănăstirilor, cerut a se întocmi de Sf. Sinod, prin art. 86 din Statut.

4. Regulamentul pentru constituirea și competența organelor disciplinare, precum și procedura de judecată, cerut a se întocmi de Sf. Sinod, de art. 158 din Statut.

6. Căminul Arhieresc.

Din inițiativa I. P. S. Patriarh Justinian, în luna August 1948 s'a amenajat la Palatul Patriarhal din București, un Cămin arhieresc pentru PP. SS. Chiriarhi, pe timpul când vin la București, fie pentru ședințele Sf. Sinod, fie în interes de serviciu. Onoratul Guvern, prin Dl. Prim Ministru Dr. Petru Grcza și prin Dl. Ministru al Finanțelor, Vasile Luca, a arătat deosebită sollicitudine, acordând fondurile necesare pentru înfăptuirea acestei lucrări. S'a împlinit astfel un vechiu deziderat al membrilor Sf. Sinod, exprimat încă din 1927.

7. Căminul Vicarilor, Consilierilor și Secretarilor Eparhiali.

În grija sa părintească, I. P. S. Patriarh Justinian a dispus amenajarea unui cămin al Vicarilor, Consilierilor și Secretarilor Eparhiali, în localul din str. Maria Rosetti Nr. 63, pentru găzduirea acestora, când vin la București în interes de serviciu. Căminul a început să funcționeze, fiind dotat cu tot ce-i trebuie.

8. Căminul preoțesc.

Vechiul cămin preoțesc din București, închis de multă vreme, a fost repus în funcțiune, tot în urma dispozițiilor date de I. P. S. Patriarh Justinian.

9. Case de odihnă pentru preoți și pentru funcționarii Administrației Patriarhale.

Mulțumită fondurilor acordate de I. P. S. Patriarh Justinian, s'au putut pune în reparație casele de odihnă dela Tekirghiol și Bușteni, unde în vara aceasta vor fi trimiși cu familiile lor, preoții și salariații Administrației Patriarhale. Cum ele nu vor putea adăposti prea multe persoane, I. P. S. Patriarh Justinian a dat dispoziții mănăstirilor Suzana și Cheia, din județul Prahova, să adăpostească salariații Administrației Patriarhale în arhondaricul mănăstirii, trimitând paturi, pleduri și lăncușe necesare. Chiar și transportul salariaților se va face cu mașinile Sf. Patriarhii.

VI. REVENIREA GRECO-CATOLICILOR LA BISERICA ORTODOXĂ.

În urma chemării făcută de I. P. S. Patriarh Justinian, cu prilejul instalării I. P. S. Sale ca Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Române, precum și apelului I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, adresat clerului greco-catolic din R. P. R., cu ocazia serbărilor centenarului revoluției din 1848, să revină la Biserica Ortodoxă, aceste chemări au avut urmarea fericită să întrunească, în ziua de 1 Octombrie 1948, un număr de 38 clerici greco-catolici din Transilvania, într'un sobor, în sala liceului «Gheorghe Barițiu» din Cluj, hotărînd cu acest prilej următoarele, cuprinse într'o proclamație, din care citez textual:

1. «Să ne reîntoarcem la sânul Bisericii Ortodoxe Române, dela care strămoșii noștri de acum două veacuri și jumătate, s'au desprins, datorită vitregiei vremurilor de atunci;

2. Să ne străduim din toate puterile pentru a lămuri conștiințele credincioșilor noștri, spre a ne urma cu încredere pilda și a deveni, împreună cu frații noștri ortodocși, una, după cuvântul Evangheliei».

Ca urmare a acestei hotărîri, delegația celor 38 protopopi și preoți greco-catolici s'a prezentat în ziua de Duminică 3 Octombrie 1948, I. P. S. Patriarh Justinian la București, care i-a primit, în cadrul unei ședințe a Sinodului Permanent și au adus adeziunile de revenire în sânul Bisericii mame Ortodoxe Române, semnate de 42 canonici, protopopi, profesori și preoți ai Bisericii greco-catolice.

Cererile de revenire, fie colective, fie individuale, în sânul Bisericii Ortodoxe Române și de ruperea legăturilor de orice fel cu Biserica Romei, împreună cu proclamația dela Cluj, au fost cercetate de o comisie specială, compusă ad-hoc din membri ai Sinodului Permanent și din delegații uniți și găsindu-se că sunt cu semnături proprii și originale, I. P. S. Patriarh Justinian și Sinodul permanent au primit cu multă bucurie revenirea celor 421 preoți, canonici, protopopi și profesori de teologie, semnatori, în sânul Bisericii mame, hotărînd a se primi cu aceeași căldură și cei care în viitor vor mai reveni. Actul proclamației dela Cluj și al primirii a fost scris în Condica Sfântă a

Sinodului, semnându-se atât de I. P. S. Justinian și de membrii Sfântului Sinod Permanent, cât și de cei 38 delegați uniți (Anexa Nr. 2). După aceea s'a mers în procesiune la Biserica Sf. Spiridon Nou, unde s'au înălțat rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu, de către preoți ortodocși și reveniți, slujba fiind condusă de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Mărețul act al revenirii fraților greco-catolici la Biserica Ortodoxă Română, la apelurile ce li s'au adresat, după cum am arătat mai sus, a fost înlesnit de anularea concordatului cu Biserica Romei. Apoi, nu mai puțin a contribuit și libertatea religioasă, pe care Constituția R. P. R. o garantează tuturor cetățenilor, grație căreia frații uniți au putut să se pronunțe în voie pentru revenire.

Incheierea și semnarea actului de anulare a uniației din 1698 s'a făcut tot la Alba Iulia, în ziua de 21 Octombrie 1948, în catedrala orașului. Aci s'au întărit și pecetluit, într'un cadru sărbătoresc, revenirea clerului și poporului greco-catolic la Biserica strămoșească, dela care se desprinsese prin vitregia vremurilor și prin atitudinea dușmănoasă a imperiului habsburgic de acum 250 ani.

În fața mulțimii de preoți și credincioși greco-catolici, veniți din toate părțile Ardealului la Alba Iulia, I. P. S. Patriarh Justinian și membrii Sf. Sinod au declarat că primesc cu mare bucurie duhovnicească și aleasă dragoste părintească, la sânul cald al Bisericii mame, pe toți frații români, siliți de vitregia vremurilor să se răzlețească de Ortodoxie. Cu această ocazie, catedrala dela Alba Iulia, martora mărețului act al revenirii greco-catolicilor, a fost denumită «Catedrala reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania».

Tot în amintirea acestui important eveniment bisericesc, I. P. S. Patriarh Justinian a decis instituirea unei cruci comemorative patriarhale, care se va da tuturor preoților reveniți, iar pentru imortalizarea acestor mari evenimente, s'a încredințat pictorului Camil Ressu executarea a două tablouri, în care să se înfățișeze evenimentele din 3 și 21 Octombrie 1948. Aceste tablouri se vor așeza în sala sinodală, în locul actualelor tablouri ce vor fi trecute la muzeu.

Urmarea actului primirii dela Alba Iulia, din 21 Octombrie 1948, a fost că până la 1 Decembrie 1948 au revenit la Ortodo-

xie majoritatea clerului și poporului greco-catolic, așa încât astăzi nu se mai poate vorbi de o Biserică «unită» în Transilvania. Prin aceasta s'a luat din mâna Cezaro-papismului o unealtă prin care conspira contra Statului și Bisericii Ortodoxe Române.

Intregirea Bisericii Ortodoxe din Transilvania a ridicat problema înzestrării bisericilor foste greco-catolice cu cele necesare cultului. În primul rând, lipsa Sf. Antimise și a Liturghierelor era foarte mult resimțită. Prin grija I. P. S. Patriarh Justinian, au fost aduse, cu prilejul serbărilor dela Alba Iulia din 21 Octombrie 1948, Sf. Antimise, care au fost împărțite parohiilor revenite, prin Episcopiile respective. Iar ulterior — tot prin aceeași grijă — au fost trimise cărți de cult, precum și cdoare bisericesti, acolo unde lipsa era mai simțită.

Ceeace însă a dovedit grija părintească a Întâistătătorului Bisericii Ortodoxe Române, a fost trimiterea unor misiuni de preoți din Arhiepiscopia Bucureștilor, în parchiile revenite la Ortodoxie. Trei serii de misionari-preoți, distinși prin activitate pastorală și pregătire teologică — au fost trimise până în luna Mai 1949. Rezultatele acestor misiuni au fost din cele mai mulțumitoare.

Acestor misiuni s'a adăugat, în ajunul Sf. Invieri din 1949, trimiterea a 40 de studenți teologi dela Institutul Teologic Universitar din București, pe cheltuiala Arhiepiscopiei Bucureștilor. Acești studenți au avut sarcina de a ajuta pe preoții aflați în misiune, iar lucrarea lor s'a dovedit că a adus reale și mulțumitoare servicii poporului drept-credincios.

În urma ostenelilor depuse prin activitatea misionară a preoților trimiși de Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor, s'a putut cuceri sufletul credincioșilor reveniți; s'au luminat asupra actului din 1698, făcând astăzi o singură Biserică a tuturor românilor din Transilvania.

Se știe că o bună parte din preoții reveniți nu erau plătiți din bugetul Statului. Prin Adresa Sf. Sinod Nr. 1123 din 5 Octombrie 1948, s'a intervenit și Oncratul Minister al Cultelor a aprobat ca aceștia să fie luați în bugetul clerului ortodox.

Elementele distinse, bine pregătite și cu activitate, au fost chemate în posturi de răspundere în conducerea Eparhiilor din Ardeal. Unii din ei se găsesc chiar în mijlocul Domniilor Voastre. Aceste promovări dovedesc că, conducerea Bisericii Orto-

doxe apreciază la justă valoare elementele bine pregătite, sprijină și încurajează munca pastorală, pentru binele Bisericii neamului românesc.

VII. CONSFĂTUIREA DELA MOSCOVA.

Un eveniment de mare importanță pentru întreaga Ortodoxie a fost întâlnirea dela Moscova, din Iulie 1948, a Întâistătorilor Bisericilor Ortodoxe, inițiativa și înfăptuirea acestei reuniuni aparținând Prea Fericitului Patriarh Alexei al Moscovei și a toată Rusia.

Scopul acestei consfătuiri a fost cunoașterea de aproape a Capilor Bisericilor Ortodoxe, în vederea schimbului de păreri în legătură cu unele probleme deopotrivă de importante pentru toate Bisericile Ortodoxe.

Faptul că la această întâlnire au luat parte patru Patriarhi, numeroși Mitropoliți, Arhiepiscopi, Episcopi, somități teologice din întreaga Ortodoxie, constituie dovada cea mai bună a seriozității cu care a fost tratată reuniunea aceasta.

După un program în prealabil stabilit și studiat, au fost examinate patru probleme de actualitate, asupra cărora s'au luat rezoluții de atitudine, semnate de reprezentanții Bisericilor Ortodoxe: Rusă, Română, a Gruziei, Sârbă, Bulgară, din Antiohia, Alexandria, Polonia, Albania și Cehoslovacia, și anume:

1. Atitudinea Vaticanului față de Ortodoxie în ultimii 30 de ani;
2. Posibilitatea recunoașterii hirotoniilor anglicane de către Biserica Ortodoxă;
3. Biserica Ortodoxă și mișcarea ecumenică;
4. Calendarul Bisericesc.

Delegația Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian, având ca membri pe: I. P. S. Arhiepiscopul Firmilian al Craiovei, PP. SS. Episcopi Antim al Buzăului și Nicolae Colan al Clujului, P. C. Preot Dr. Petru Vintilescu, profesor la Institutul Teologic Universitar din București, pe atunci decanul Facultății de Teologie, P. C. Preot Simion Neaga ca interpret, și Dl. Ovidiu Marina ca secretar, — s'a bucurat de o caldă și frățească atențiune din partea conducerii Bisericii Ortodoxe Ruse. Despre această atențiune și despre comportarea

delegației noastre la Moscova, P. C. Pr. Dr. P. Vintilescu, în raportul său către Sf. Sinod, scria următoarele:

«Ținuta și competența delegației noastre i-au asigurat unele condiții speciale, devenind un obiect de atenție pentru aproape toate celelalte delegații. Societatea membrilor noștri, în parte, sau în grup, era căutată cu preferință și chiar însoțită de explicații. Figura și comportarea I. P. S. Patriarh Justinian asigură o notă de particular interes pentru delegația română. I. P. S. Patriarh Alexei al Moscovei și I. P. S. Mitropolit Nicolae al Crutițelor ne-au informat, surprinși, că nu pot face față telefoanelor din partea credincioșilor, dela diferite biserici, care reclaman venirea delegației cu Patriarhul român, pentru serviciul divin. Cuvântările rostite de I. P. S. Sa în toate ocaziunile, în care a oficiat, au fost gustate cu o deosebită satisfacție de popor, iar însemnările de impresii din registrele muzeelor sau ale altor instituții vizitate au făcut obiectul celor mai valoroase aprecieri».

Referatele prezentate de delegația română au stârnit un deosebit interes, prin materialul bogat și bine documentat ce a fost prezentat. Faptul acesta a fost relevat de altfel și de organul oficial al Bisericii Ortodoxe Ruse, «Jurnalul Patriarhiei Moscovei», — număr special, — în care găsim scrise următoarele:

«Propunerile făcute de delegația română s'au dovedit a fi adânc studiate, umanitare și binevoitoare, dar în același timp neînduplecate în ce privește păstrarea integrității canoanelor Ortodoxiei și predaniei Sfinților Apostoli».

Consfătuirea dela Moscova reprezintă un început fericit al contactului direct între Intâistătătorii Bisericilor Ortodoxe pentru examinarea problemelor comune, în scopul realizării unui front al Ortodoxiei, care să poată duce lupta cu mai mult succes și cu un prestigiu mai mare împotriva atacurilor neîncetate ale papismului.

În ședința sa dela 18 Octombrie 1948, Sf. Sinod luând cunoștință de raportul delegației noastre, și-a însușit pe deplin rezoluțiile votate la Moscova și a mulțumit în chip deosebit I. P. S. Patriarh Justinian, pentru felul demn și frumos în care a reprezentat Biserica Ortodoxă Română la Conferința Intâistătătorilor Bisericilor Ortodoxe dela Moscova.

Revista Patriarhiei Române «Ortodoxia», a închinat un nu-

măr al său acestei Consfătuiri, așa cum au procedat și alte Biserici Ortodoxe.

Cu siguranță că vor urma și alte conferințe în viitor, pentru o cât mai mare strângere a rândurilor Ortodoxiei.

Ceea ce însă încoronează activitatea Consfătuirii dela Moscova, este acel apel pe care l-au întocmit și semnat Intâistătorii Bisericilor Ortodoxe cu îndemn pentru pace și înțelegere din partea Bisericii Ortodoxe de Răsărit către întreaga creștinătate, apel care este premergător apelului la pace încheiat în congresul dela Wroclaw al intelectualilor, căruia i-a urmat congresul mondial pentru pace dela Paris și Praga din Aprilie 1949.

VIII. LEGĂTURILE CU STRĂINĂTATEA.

Legăturile Bisericii Ortodoxe Române cu celelalte Biserici Ortodoxe surori, au continuat să se mențină prin schimbul de corespondență între Intâistătorii acestora, în diferite ocazii.

După înscăunare, I. P. S. Patriarh Justinian a trimis, conform tradiției, o scrisoare irenică, comunicând alegerea Sa tuturor Patriarhilor și Intâistătorilor Bisericilor ortodoxe, primind dela toți răspunsuri.

I. P. S. Sa a trimis și a primit regulat scrisori și telegrame, cu prilejul marilor sărbători ale Nașterii și Invierii Domnului.

Afară de corespondența pe care o poartă cu Prea Fericitul Patriarh al Moscovei și a toată Rusia, I. P. S. Patriarh Justinian a primit scrisori dela toate Bisericile Ortodoxe, în legătură cu evenimentele de seamă ce s'au petrecut în acele Biserici.

Scrisori de mulțumire, I. P. S. Sa a primit din partea Sf. Sinod al Bisericii Bulgare și a Intâistătorului ei pentru concursul dat de I. P. S. Sa la trimiterea în dar de către Dl. Dr. Petru Groza, în numele Guvernului R. P. R., Bisericii din Bulgaria, a unui vagon de parafină, necesară fabricării lumânărilor.

Această corespondență cu Bisericile Ortodoxe se publică regulat în Buletinul Oficial și în revistele Patriarhiei.

IX. BISERICILE ROMÂNE DIN STRĂINĂTATE.

Dintre Bisericile române din străinătate, singura plătită de Stat este biserica noastră din Sofia (Bulgaria), care a funcționat fără întrerupere. Deși cu interiorul avariat și turla prin-

cipală serios atinsă de două bombe în timpul bombardamentului din 1944, totuși slujbele nu au fost întrerupte în biserică.

Preotul paroh de astăzi este P. C. Econ. Mihail Grosu.

Biserica română dela Paris (Franța), a fost ocupată cu forța de românii dizidenți din capitala Franței, fiind sprijiniți de actualul guvern francez.

Biserica dela Berlin a fost complet distrusă în timpul războiului.

Biserica dela Baden-Baden, găsindu-se în zona americană, este greu a i se trimite un preot, în situația neclară din Germania de Vest.

Dela Biserica noastră din Ierusalim nu avem informații asupra stării acesteia, din cauza războiului din Palestina. P. C. Arhim. Victorin Ursache, deserventul bisericii, a rămas la Ierusalim, nesalarizat. Acum este refugiat din cauza războiului din Palestina, la Damasc, în Siria. Aceeași situație neclară o avem și cu privire la biserica românească de la râul Iordan.

În afară de acestea, mai avem biserici ortodoxe române în Salonic-Grecia, Bitolia-Jugoslavia, la Viena-Austria, la care nu s'a putut trimite preoți, tot din cauza situației din aceste țări.

Comunitățile române din America de Nord, organizate într'o Episcopie, tot din cauza evenimentelor și a dizidențelor, nu pot avea legături directe cu noi, mai ales că Episcopul lor, P. S. Policarp Morușca, a fost prins în țară de războiul început în 1941, iar în prezent s'a pensionat.

Totuși, sunt în studiu posibilitățile de trimitere a preoților la aceste biserici, în cadrul art. 10 lit. g. din Statut și a art. 40 din Legea regimului general al cultelor religioase în R. P. R.

X. CUVÂNTUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE ÎN CHESTIA LIBERTĂȚII RELIGIOASE.

La 27 Februarie 1949, în biserica Sf. Spiridon Nou din Capitală, în fața celor 500 de preoți din prima serie a cursurilor de îndrumare misionară și în fața unui mare număr de credincioși, I. P. S. Patriarh Justinian a citit o pastorală în legătură cu libertatea religioasă.

I. P. S. Patriarh a reamintit cu acest prilej, punctul de vedere oficial al Guvernului R. P. R. față de libertatea religioasă,

invocând prevederile Constituției și a Legii pentru regimul general al cultelor religioase.

Inregistrând poziția leală a Guvernului față de libertatea religioasă și analizând cu multe citate punctul de vedere al noului regim față de Biserică și a Bisericii față de noul regim, I. P. S. Patriarh Justinian a arătat lămurit că există o perfectă colaborare și înțelegere între Statul nostru și Biserica Ortodoxă.

Adresându-se preoților, I. P. S. Sa a spus:

«Regimul pe care-l respectăm și cu care colaborăm, ne-a asigurat deplina libertate pentru împlinirea misiunii noastre dumnezeiești. După cum Statul veghează să ni se respecte libertatea noastră religioasă, tot astfel nici noi nu trebuie să aducem și nu vom aduce nicio stânjenire activității Statului nostru.

«Prectul zilelor noastre își va îndeplini cu prisosință îndatoririle sale de apostol al Domnului, slujind poporul pe care-l păstorește și sprijinindu-l în uriașa lui strădanie pentru zidirea unei vieți mai bune și mai drepte» — a încheiat I. P. S. Patriarh Justinian.

Această pastorală s'a citit în toate bisericile din țară, în prima Duminică a Postului Mare, la 13 Martie 1949. Ea a fost radiodifuzată și reprodusă de presa din țara noastră.

XI. APELUL PENTRU PACE AL I. P. S. ȘI PREA FERICITULUI PATRIARH JUSTINIAN.

Cu prilejul Congresului mondial pentru pace, care a avut loc la Paris în luna Aprilie a. c., inițiat de Comitetul internațional al intelectualilor, I. P. S. Patriarh Justinian, ca și toți Întâistătătorii Bisericilor Ortodoxe, a făcut un apel pentru pace, îndemnând, în numele Bisericii Ortodoxe Române, pe toți fiii ei întru Hristos să se alăture frontului celor ce luptă pentru întărirea păcii în lume, care constituie chezașia independenței noastre naționale, amintindu-le că însuși Mântuitorul nostru a făgăduit cea mai înaltă răsplată ostenitorilor pentru întronarea păcii, spunând: «Fericți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema».

Acest apel s'a citit în toate bisericile ortodoxe din R. P. R., cu care prilej s'au înălțat și rugăciuni pentru pacea lumii.

De asemenea, în pastora de Sfintele Paști din anul acesta, I. P. S. Patriarh Justinian a făcut un apel la credincioși de a

sprijini eforturile de pace, ca fiind cel mai mare bun pe care Mântuitorul l-a recomandat lumii.

XII. ARONDAREA EPARHIILOR.

Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române, prin revenirea greco-catolicilor în sânul Bisericii mame, pe de o parte, și noua ordine socială din R. P. R. pe de altă parte, au făcut necesare creierea unor centre eparhiale mai puternice și cu o autoritate mai corespunzătoare.

Pentru a-și putea exercita autoritatea — fie din punctul de vedere al supravegherii și controlului, fie din punctul de vedere al îndrumărilor și dispozițiilor ce trebuiesc date clerului de mir, sau actelor de pastorație și îndrumare spirituală și socială pentru credincioșii ei, Biserica a socotit să se organizeze în așa fel încât să țină seama și de împărțirea administrativă și de centrele culturale ale R. P. R., cât și de configurația geografică a fiecărei regiuni și de interesele locuitorilor, pentru ca centrele eparhiale să poată într'adevăr folosi cu ușurință căile de comunicații (traseurile de autobuse, liniile telefonice, etc.).

În lumina acestor considerațiuni și cu asentimentul membrilor Sf. Sinod, I. P. S. Patriarh s'a adresat Ministerului Cultelor, la a cărui intervenție Prezidiul R. P. R. a dat decretul lege Nr. 133/1949, pentru organizarea canonică-administrativă a Bisericii Ortodoxe Române, introdusă apoi în Statut (art. 5).

Prin noua arondare, Arhiepiscopia Craiovei a fost ridicată la rangul de Mitropolie, cu denumirea de Mitropolia Olteniei.

În urma Deciziei Ministerului Cultelor Nr. 4595/1949, I. P. S. Arhiepiscop Firmilian Marin al Craiovei a devenit Mitropolit al Olteniei, fiind instalat în noua sa demnitate de I. P. S. Patriarh Justinian la 25 Martie 1949.

Prin aceeași Deciziune, P. S. Episcop Iosif Gafton al Argeșului a devenit Episcop al reîntregitei Eparhii a Râmnicului și Argeșului, fiind înscăunat în prezența I. P. S. Patriarh, în ziua de 27 Martie 1949.

Potrivit Decretului Prezidial Nr. 133/1949 mai sus amintit, Ministerul Cultelor, cu Decizia Nr. 4594/1949 a pus în retragere din oficiu pentru aranjarea drepturilor la pensie, pe PP. SS. Episcopi Grigore Leu, fost la Eparhia Hușilor, azi decedat, și Veniamin Nistor, fost la Eparhia Caransebeșului, ca unii care

au rămas fără Eparhii, în urma contopirii Eparhiei Huşilor cu a Romanului şi a Episcopiei Caransebeşului cu Arhiepiscopia Timişoarei, având şi vârsta de peste 60 de ani.

Prin aceeaşi Decizie ministerială, fosta catedrală episcopală din Huşi şi gospodăria din jurul ei, s'a declarat mănăstire, cu hramul Sf. Petru şi Pavel.

P. S. Veniamin Nistor a fost autorizat să se stabilească în oraşul Alba Iulia, pe tot timpul vieţii, având reşedinţa şi conducerea onorifică a catedralei «Reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania».

Potrivit Deciziei Nr. 45/1949, dată de I. P. S. Patriarh Justinian, averea fostei Episcopii a Huşilor a fost împărţită între Episcopiile Romanului şi a Galaţilor. Astfel, o parte din averea mobilă a mers la Episcopia Galaţilor, alta a rămas mănăstirii Sf. Apostoli Petru şi Pavel din Huşi, împreună cu proprietatea din jurul ei, iar cealaltă avere imobilă a trecut în patrimoniul Episcopiei Romanului şi Huşilor.

Prin Decizia Patriarhală Nr. 43/1949, averea întreagă a fostei Episcopii a Argeşului a trecut la întregita Episcopie a Râmnicului şi Argeşului iar prin Decizia Nr. 44/1949, averea fostei Episcopii a Caransebeşului a fost trecută la Arhiepiscopia Timişoarei şi Caransebeşului.

XIII. CEDAREA SESIILOR EPARHIALE.

Ultima reformă agrară din ţara noastră a exceptat Biserica Ortodoxă dela expropriere. Dar, cu toate că proprietarul sesiilor episcopale şi mitropolitane a fost Statul, chiriarhii fiind numai uzufructuarii lor, din iniţiativa I. P. S. Patriarh Justinian, toţi PP. SS. Chiriarhi au hotărît să renunţe la beneficiul exceptării din legea pentru reforma agrară a acestor sesi, pentru ca uzufructuarii lor să nu se situeze în poziţia de mari proprietari. Prin acest act de renunţare, conducătorii spirituali dau dovadă că sunt pe linia democraţiei trasată de noul regim, în drum spre socialism.

În urma înţelegerii între Onor. Guvern şi conducerea Bisericii noastre, s'au stabilit şi modalităţile de predare a celorlalte proprietăţi agricole, dela parohii şi mănăstiri, precum şi cotele care rămân spre folosire personalului şi instituţiilor bisericesti.

XIV. INTOCMIREA NOUILOI ORGANE DELIEERATIVE ALE BISERICII ORTODOXE ROMÂNE.

Pentru a se începe aplicarea dispozițiilor din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, I. P. S. Patriarh Justinian, cu Deciziunile Nr. 56 din 10 Martie 1949 și 64 din 20 Aprilie 1949, a anulat vechile consilii parohiale, iar eparhiile au fost invitate să facă recomandări pentru Adunările Eparhiale provizorii, și să dea deciziile pentru constituirea consiliilor și epitropiilor parohiale provizorii.

Prin Decizia Nr. 65 din 20 Aprilie 1949, I. P. S. Patriarh Justinian a confirmat pe membrii Adunărilor Eparhiale provizorii, comunicate de eparhii, fixând datele pentru constituirea acestora și alegerea în prima lor ședință, a delegaților pentru Adunarea Națională Bisericească provizorie, întrunită acum.

XV. VACANȚE CHIRIARHALE.

1. Mitropolia Moldovei.

Prin trecerea în scaunul patriarhal a I. P. S. Mitropolit Justinian, scaunul de Mitropolit al Moldovei a rămas vacant. Până la alegerea noului titular, conducerea Eparhiei a rămas în grija I. P. S. Patriarh.

2. Episcopia Romanului.

Rămânând vacant scaunul episcopal, prin punerea în retragere a Episcopului Lucian Triteanu, ca un efect al Decretului Nr. 1836 din 10 Septembrie 1947, conducerea trebilor eparhiei vacante a fost încredințată, prin Decizia Patriarhală Nr. 1214 din 11 Septembrie 1947, P. S. Episcop Partenie Ciopron. În urma demisiei P. S. Sale din această însărcinare la 1 Decembrie 1947, conducerea eparhiei a fost încredințată P. S. Arhieru Ilarion Băcăoanul, Vicarul eparhiei.

3. Episcopia Dunării de Jos.

Pe data de 10 Septembrie 1947, prin decretul Nr. 1836 a fost pus în retragere și titularul episcopiei Dunării de Jos, episcopul Cosma Petrovici.

Cu conducerea trebilor acestei eparhii, pe tot timpul vacanței a fost însărcinat P. S. Episcop Antim Nica prin decizia patriarhală Nr. 1213 din 11 Septembrie 1947.

Incheind expunerea de mai sus socotesc necesar să scot în relief că toată această activitate prodigioasă și rodnică, desfășurată timp de un an, poartă pecetea strădanilor de fiecare zi și înaltei priceperi de minunat organizator al I. P. S. Patriarh Justinian, la care se adăogă concursul și colaborarea perfectă și frățească ce există între membrii Sf. Sinod și Intâiulstătător al Bisericii noastre, precum și prețuirii pentru problemele bisericesti din partea Onor. Guvern al R. P. R., prețuire recompensată de Biserica noastră prin colaborarea leală și convinsă cu conducerea Statului pentru binele și fericirea poporului din R. P. R.

De aceea propun:

1. Ca Adunarea Națională Bisericească să ia act de această activitate, de toate întâmplările, evenimentele și înfăptuirile din Biserica noastră expuse mai sus;

2. Să exprime respectuase mulțumiri:

a) Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, pentru toată munca depusă în ogorul Bisericii, în răstimpul primului său an de patriarhat;

b) II. PP. SS. membrii ai Sf. Sinod pentru tot concursul dat I. P. S. și P. F. Patriarh Justinian;

c) Membrilor Prezidiului Marelui Adunări Naționale și Onor. Guvern al R. P. R., pentru înțelegerea și sprijinul dat Bisericii, fie pe cale materială, fie prin aprobarea Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, și

d) Domnului Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, pentru tot concursul dat la promovarea colaborării loiale dintre Biserica și Guvernul Republicii Populare Române.

Pr. GH. VINTILESCU
Consilier Administrativ Patriarhal

6 Iunie 1949.

ANEXA Nr. 1.**T A B L O U L**

salariaților Administrației Patriarhale, bugetari și plătiți din fondurile proprii, repartizați pe servicii.

I.**Funcționari:****Vicari Patriarhali:**

1. P. S. Episcop Partenie Ciopron,
2. P. C. Arhim. Benedict Ghiuș.

Consilieri administrativi:

1. Preot Gh. Vintilescu,
2. Preot Gh. Maior,
3. Preot Al. Săvulescu,
4. Diac. At. Preda.

Cabinetul I. P. S. Patriarh:

1. Preot N. Cazacu, Secretar Patriarhal
- f. p. 2. Diac. D. Provian, Referent I
3. Dumitru Zottu, Director.

Secția Administrativă:**Biroul Cadrelor, Registratura și Arhiva:**

1. Teodor Isaiu, Șef Secție Ad-tiv I
2. Atanasie Pântea, Referent principal
3. Preot A. Dragomir, Referent principal
- f. p. 4. Dr. I. P. Solomon, Medicul Instituției
5. Marilena Dobre, Dactilografă (lucrează ca soră la Cabinetul medical).
6. Ion Foru, Ingrijitor II
7. Natalia Hurducaci, Contabil II.

Serviciul de Studii și Invățământ:

1. Pr. Alexandru Ionescu, Inspector I
2. Pr. Ghiță Gheorghe, Inspector II
3. Pr. Vartolomeu Anania (Ierodiacon), inspector I
4. Ion Iufu, Referent șef

5. Nicolae Verzea, Referent administrativ I
6. Tănase Petroniu, (Protosinghel) Referent ad-tiv I
7. Golașu Vasile, Ingrijitor II.

Serviciul Tehnic:

1. Arhitect Ionescu Berechet, Subdir. Gl. Tehnic,
 2. Arhitect I. Paraschivescu, Insp. de arhitect.
 3. Ing. V. Sidașenco, Insp. cadastral (lucrează la M. Culte).
- f. p.
4. Col. Cernea Marin, Șef secție
 5. Preot D. Popescu, Șef secție Adm. I
 6. N. Drăghicescu, Contabil II
 7. Ion Neamțu, Ad-tor imobil II
 8. Damian Pânzaru, Ingrijitor.

Servicul Contabilității:

1. S. Alexandrescu, Contabil șef
 2. J. Th. Nicolau, Inspector I
 3. Preot Petrovanu Iacob, Șef secție Adm. II
- f. p.
4. I. Boroianu, Șef secție
 5. C. Marcu, Contabil principal
 6. Angela Zuanelli, Contabil principal
 7. C. Florescu, Referent șef
- f. p.
8. N. Andronescu, Referent I
 - „ 9. N. Toaxen, Referent I
 - „ 10. Angela Voiculescu, Referent I
 - „ 11. Ion Nedelcu, Referent I
 - „ 12. Ana Marinescu, Referent I
 - „ 13. Victoria Mănescu, Referent șef
 - „ 14. Achileia Georgescu, Registrator șef
 - „ 15. Paula Marinescu, Referent I
 - „ 16. Maria Menglide, Referent principal
 17. Damian Nicolae, Ingrijitor II
 - „ 18. M. Epurescu, Ingrijitor II
 19. G. Hăisan, Ingrijitor II.

Fondul de Credit și Ajutor:

- f. p. 1. Dinescu D., Șef de Secție.

Fond de Asigurare:

- f. p. 1. Teodor Udrea-Popescu, Șef de secție
- 2. D. Bogdan, Referent I
- 3. Aurelia Stănescu, Referent șef.

Contencios:

- 1. Traian Eucurescu, Avocat
- 2. Elena Bogdan, Referent principal.

Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă:

(Atelierele de odoare, țesături și obiecte bisericesti).

- f. p. 1. Pr. Silviu Vatrîci, Șef secție
- „ 2. Maria Burtea, Șef secție
- „ 3. Maria Greceanu, Șef secție
- 4. Grigore Nicolae, Șef serv. I
- 5. C. Gheorghiu, Ref. Adm. I.
- f. p. 6. Ionescu Elena, Dactilografă.
- 7. Ierom. V. Gavrilovici, Ref. Adm. I
- f. p. 8. Șerban Ioan, Ref. Adm. I
- f. p. 9. Constantin Mateescu, Șef referent
- „ 10. P. Prohnițchi, Expeditor
- „ 11. Paul Bogdan, Referent I
- 12. Olga Venin, Dactilografă I
- f. p. 13. Ecaterina Todica, Ingrijitor II
- 14. Marin Ilie, Ingrijitor II
- f. p. 15. Sofronia Florea, Ingrijitor II
- „ 16. Toma Durlicioiu, Ingrijitor II.

Editură și Tipografie:

- f. p. 1. I. P. S. Tit Sîmedrea, Șef de secție
- f. p. 2. Preot Nae Popescu, Șef de secție
- „ 3. Al. Cerna-Rădulescu, Șef de serviciu
- „ 4. D. Veștemeanu, Șef de secție
- „ 5. N. Albescu, Referent I
- „ 6. Monah Agaton Tudor, Referent I.
- „ 7. C. Petrescu, Referent șef
- „ 8. Dem. Theodorescu, Contabil II
- „ 9. Alexandrina Mușat, Dactilografă
- „ 10. Arhid. Traian Ghica, Șef secție
- „ 11. Elvira Ghițescu, Referent principal
- „ 12. Stela Andronescu, Referent I

- „ 13. Lucia Grigoriu, Referent I
 „ 14 Cămpineanu Victor, Referent I.

II.

Lucrători.

18 la atelierele Institutului Biblic și de Misiune și
 59 la Tipografie și Editură.

III.

RECAPITULAȚIE:

Funcționari plătiți de Stat,	47
Funcționari plătiți din fonduri proprii	84
Lucrători plătiți din fonduri proprii	77
Total	208

salariați în Serviciul Administrației Patriarhale.

ANEXA Nr. 2.**ACT SINODAL**

Astăzi, Duminică 3 Octombrie, anul mântuirii 1948, Noi, membrii Sinodului Permanent al Bisericii Ortodoxe Române, prin vrerea lui Dumnezeu, cu ajutorul Mântuitorului nostru Iisus Hristos și cu săvârșirea Sfântului Duh, ne-am adunat în sala sinodală din Palatul Patriarhal, pentru ca în ședință solemnă, să primim delegația celor 38 protopopi și preoți ai Bisericii Unite Greco-Catolice, veniți în București.

Cetitu-s'a mai întâiu, în auzul tuturor, proclamația făcută la Cluj, în ziua de 1 Octombrie 1948, de către această delegație, în numele celor 46 canonici, protopopi și preoți greco-catolici din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș și prin care au hotărât revenirea la sânul Bisericii Ortodoxe Române și ruperea legăturilor de orice fel cu Biserica Romei.

S'a săvârșit apoi în Biserica Sf. Spiridon Nou, slujba Doxologiei, de către smeritul Mitropolit Nicolae al Ardealului, împreună cu soborul protopopilor ortodocși și greco-catolici, preamărind pe Dumnezeu, că a ascultat rugăciunile slujitorilor Altarului și a ajutat sfintei noastre Biserici să vadă revenind la sânul său iubitor pe fiii răslețiți, acum două veacuri și jumătate, prin vitregia vremurilor de apăsare și robire, când au fost siliți să primească cele patru puncte de credință, comune cu

Biserica papală, după făgăduiala și în nădejdea dobândirii unor drepturi și privilegii, care să le ușureze viața și să le îmbunătățească traiul.

Dând urmare acestui act măreț, menit să înlăture spărtura între frații de același neam și sânge, și să refacă unitatea în credință a tuturor românilor din această de Dumnezeu păzită țară, luăm act cu negrăită bucurie de înfăptuirea ei și hotărâm să fie primit întocmai, împreună cu toți cei care vor declara că doresc să revină la sânul Bisericii Ortodoxe și să rupă legăturile cu Biserica Romei.

Iar pentru adevărire și întărire, decidem: ca acest act, împreună cu proclamația ce ni s'a înfățișat, să fie înscrise în Condica Sfântă Sinodală și adevărite cu iscăliturile noastre și ale celor 38 protopopi și preoți greco-catolici.

P R O C L A M A Ț I E.

Noi, subscrișii clerici ai Bisericii greco-catolice din Republica Populară Română, întruniți în sobor duhovnicesc, astăzi 1 Octombrie 1948, în sala liceului Gheorghe Barițiu din Cluj, scrutându-ne conștiința în temere de Dumnezeu și cu dragoste nemărginită față de poporul român, care în zilele noastre își unește toate forțele în lupta pentru pace, libertate și progres, socotim că s'a plinit vremea și pentru refacerea unității spirituale a acestui popor, am hotărât:

1. Să ne întoarcem în sânul Bisericii Ortodoxe Române, dela care strămoșii noștri de acum două veacuri s'au desprins, datorită vitregiei vremurilor de atunci.

2. Să ne străduim din toate puterile pentru a lămuri conștiința credincioșilor noștri, spre a ne urma cu încredere pilda și a deveni, împreună cu frații noștri ortodocși, una, după cuvântul Evangheliei, care zice: «Toți să fim una, precum Eu cu Tatăl una sunt».

Am luat această sacră hotărîre, cunoscând că actul unirii dela 1700 a fost determinat nu de motive speciale, ci de împrejurări politice și economice, care apăsau greu asupra clerului și poporului nostru din acele vremuri. Intr'adevăr, că sub jugul stăpânirii habsburgice, poporul gemea sub lanțurile apăsătoare ale iobăgiei, unirea dela 1700 creia condiții politice, economice și culturale mai favorabile pentru clerul și poporul obi-

dit. În speranța câștigului unor privilegii de care se bucurau membrii Bisericii catolice, strămoșii noștri au acceptat patru puncte de credință comună cu Biserica apuseană, dar nu a renunțat nici un moment, nici la practica ritualului, nici la învățătura legii românești, care era a Bisericii ortodoxe răsăritene. Privilegiile promise de stăpânirea habsburgică au fost acordate în mult mai mică măsură și mult mai târziu. Este cunoscută energia intervenției Episcopului Inochentie Micu Klein, care, de repetate ori a amenințat Curtea dela Viena, zicând: «Eu și clerul meu, m'am unit cu condiția de a obține acele beneficii și foloase de care se bucură catolicii, în caz contrariu, clerul acesta stă la îndoială».

Motivele care au determinat actul unirii dela 1700, astăzi nu mai există. Constituția și legile R. P. R. asigură drepturi politice, economice, culturale și religioase egale, tuturor cetățenilor țării.

Astăzi, Biserica Ortodoxă Română, nu numai că nu se găsește față de Stat în situația dela 1700, ci din contră — ca una care cuprinde majoritatea credincioșilor din țara noastră — se află într'o situație deosebită, care îndreptățește toate speranțele într'un viitor din ce în ce mai bun.

În aceste fericite condiții, ruperea legăturilor cu Biserica Romei, străină de interesele poporului nostru, refacerea unității spirituale a neamului și îndreptarea tuturor forțelor spre lupta pentru pace, democrație și progres, este o datorie sfântă a întregului nostru popor.

În lumina acestor fapte, proclamând revenirea în sânul Bisericii Ortodoxe Române, în numele nostru și al celor ce ne-au delegat în această Adunare, noi hotărîm să rupem legăturile cu Vaticanul.

De astăzi înainte, nu vom mai da ascultare decât conducătorilor orânduți de forurile Sf. Biserici Ortodoxe Române.

Noi, smeriți slujitori ai Domnului, procedând la alcătuirea acestui act, avem conștiința limpede că servim și cauza lui Dumnezeu în lume și interesele mari ale poporului nostru.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

(ss) † JUSTINIAN

Urmează semnăturile celor 38 Protopopi și preoți greco-catolici.

RAPORTUL CULTURAL AL CONSILIULUI NAȚIONAL
BISERICESC CĂTRE ADUNAREA NAȚIONALĂ
BISERICEASCĂ

**Inalt Prea Sfințite Stăpâne,
Onorată Adunare Națională Bisericească,**

Raportul pe care avem onoarea să-l prezentăm vrea să înfățișeze rezumativ, într'o icoană fugară, activitatea culturală a Centrului Bisericii Ortodoxe Române în aceste vremuri de adânci prefaceri a Statului și vieții poporului nostru drept-credincios. Și cum în noua îndrumare dată Bisericii prin Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, această lucrare a fost rezervată aproape în întregime Serviciului de Editură și Tipografie al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, raportul de față s'ar putea considera al acestui sector din Administrația Patriarhală și ar putea primi titlul de «Cartea și Tiparul Bisericesc sub Arhipăstoria I. P. S. și P. F. Patriarh Justinian», titlu cu atât mai justificat, cu cât într'adevăr din cauza vitregiei vremurilor prin care a trecut Țara și cu ea poporul și Biserica noastră, în ultima decadă, până la înscăunarea lui I. P. S. și P. F. Patriarh Justinian, nici nu se poate vorbi de activitate culturală bisericească susținută, săvârșită după un plan larg, bine conceput și la a cărui realizare să se fi vegheat cu toată grija.

Pentru a nu lăsa impresia că facem afirmații neîntemeiate, fie-ne permis să arătăm:

1. Ce a aflat I. P. S. Sa sub acest aspect al vieții bisericești la venirea în fruntea Patriarhiei noastre.
2. Ce măsuri a luat până la apariția Statutului de reorganizare bisericească.
3. Cum s'a organizat Serviciul de Editură și Tipografie, și
4. Să facem o trecere în revistă a lucrărilor mai de seamă apărute și în linii mari o prezentare a planului de muncă pentru anul în curs, spre a se cunoaște de către Biserică nu numai noua organizare a acestui sector de activitate, nu numai noul duh, ci și noua izbucnire de lumină, de viață năvalnică, de putere creatoare și grăitoare dovezi de realizări pe teren cultural, într'un răstimp așa de scurt, încât propunerile ce vom face la

sfârșit, să nu pară niște deziderate cu înfăptuire fixată la calendele grecești.

Onorată Adunare Națională Bisericească,

Am cădea într'o greșală afirmând că până la venirea în fruntea Patriarhiei, întâi ca locotenent, apoi ca titular al acestui scaun, a I. P. S. și P. F. Sale nu s'ar fi realizat nimic pe teren cultural bisericesc. **Institutul Biblic și de Misiune** nu e o creație recentă. El a luat ființă îndată după contopirea teritoriilor românești într'un stat unitar. Vechea **Lege pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române și Statutul**, care o completa, au trecut între atribuțiile Sf. Sinod și înființarea, conducerea și îndrumarea acestui institut. El de fapt exista și lucra. Inceputul promitea activitate frumoasă. Criza mare economico-financiară mondială din preajma anului 1930, care a cuprins în svârcolirile ei dureroase și România, l-a lovit crunt. Institutul Biblic al Bisericii noastre nu mai putea face față nici măcar plății salariului unui singur funcționar propriu. Pentru a se evita desființarea, a fost trecut în grija Consiliului Central Bisericesc, cu puțina agonisită ce-i mai rămăsese în diverse lucrări tipărite. În vremea aceasta a vegetat. O singură faptă importantă se poate releva: Editarea în 1936, în traducere nouă, a Sfintei Scripturi, publicată în 10.000 exemplare, număr prea mic pentru o Biserică de 14 milioane credincioși.

În pragul celui de al doilea războiu mondial, acest războiu nefast în care a fost târâtă, fără voia ei, și Țara noastră, simțindu-se o înviorare a sentimentului religios și o circulație mai accentuată a banului, Sf. Sinod și-a cerut înapoi Institutul Biblic. Reorganizat, publică o serie de lucruri, între cari cea mai de seamă: o ncuă ediție a Sfintei Scripturi în același număr mic de exemplare. În acest stadiu, așezământul, e drept, a prins din nou viață, agonisindu-și și un mic capital de rulare.

Inflația provocată de războiu și schimbul monetar ce i-a urmat, n'au reușit să-l doboare. Influența activității lui, însă, asupra vieții bisericești din Patriarhie, era mult mai mică decât se aștepta.

Altă instituție bisericească cu activitate culturală a fost **Tipografia Cărților Bisericești**, care nu era numai un atelier pentru înmulțirea cuvântului scris, asemenea boabelor de grâu

hului, administrat însă de Consiliul Național Bisericesc și de Administrația Patriarhală printr'un comitet de patru membri și un președinte, aleși pe patru ani de Sinodul permanent și de Consiliul Național Bisericesc în ședință comună.

Tipografia Cărților Bisericești, tipografiile și atelierelor mănăstirești și cele eparhiale se încadrează în Institutul Biblic și de Misiune.

În urma acestor dispozițiuni ale Statutului nou de organizare, pentru asigurarea unei conduceri și supravegheri mai nemijlocite a activității lui, și pentru atingerea mai ușor a scopurilor lui, Institutul Biblic și de Misiune este și el reorganizat pe bază de două servicii:

1. Serviciul de Editură și Tipografie, și
2. Serviciul atelierelor, încadrate fiecare cu personalul necesar, servicii care vor desface produsele prin magazinele eparhiale, pe care sunt dateare să le înființeze eparhiile (cum cere alineatul doi al art. 160 din Statut).

Serviciului de Editură și Tipografie i s'a repartizat și publicarea:

- a) Revistei «**Biserica Ortodoxă Română**», Buletinul Oficial al Patriarhiei Române;
- b) Revistei «**Ortodoxia**», pentru problemele de ordin extern ortodox și interconfesional, și
- c) Revistei «**Studii Teologice**», a Institutelor noastre Teologice universitare, pentru publicarea prelegerilor și studiilor profesorilor, fiecare având comitet de redacție propriu, sub președinția I. P. S. Patriarh Justinian.

Abonarea revistelor acestora e obligatorie prin Statut, pentru fiecare parohie din Patriarhie (art. 199).

Serviciul de Editură și Tipografie a luat ființă și și-a început activitatea imediat după punerea în aplicare a noului Statut. Are următoarele birouri:

- Biroul Secretariatului Serviciului;
- Biroul de comenzi și al magaziei;
- Biroul de expediție;
- Biroul contabilității și cassei mici;
- Biroul corectorilor;
- Atelierul zețării;

- Atelierul mașinilor și
- Atelierul legătoriei.

Este încadrat cu 14 funcționari și 59 lucrători de specialitate.

Prin Decizia Patriarhală, Consilierul Administrativ Patriarhal Pr. Gh, Maior, a fost însărcinat să conducă și să supravegheze Serviciul de Editură și Tipografie.

Aceasta este noua organizare a Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, care înglobează în el toate instituțiile bisericești, generatoare de activitate culturală.

Vă facem și o scurtă dare de seamă despre publicațiile și cărțile tipărite și difuzate de noi și vă dăm câteva indicații despre planul de activitate pentru anul în curs.

Reviste:

a) Revistei «Biserica Ortodoxă Română», care apărea cu întârzieri de câte 4—8 luni, s'a căutat să i se asigure o apariție regulată. Dela apariția noului Statut de organizare a Bisericii noastre, potrivit îndrumărilor I. P. S. Patriarh, revista «Biserica Ortodoxă Română» și-a schimbat și cuprinsul, înlăturând acea avalanșe de studii istorice, uneori greoaie și care aveau prea puțină contingentă cu realitățile vieții bisericești și pe care nu le agreiau cititorii. Acum se preocupă de problemele mai apropiate de realități. Cu fiecare număr ce apare, revista caută să răspundă tot mai mult nevoii de îndrumare permanentă pe care o dorește și o caută clerul nostru.

Apare tot la două luni.

În noua ei înfățișare, revista a apărut pe lunile Ianuarie-Februarie, Martie-Aprilie și Mai-Iunie, precum și un supliment cu Deciziuni de interes general și urgent ale I. P. S. Patriarh. Sperăm să fie publicația cu cea mai regulată apariție.

b) Pentru a desbate problemele interconfesionale, pentru a face cunoscută peste hotare activitatea Sfintei noastre Biserici, și în Patriarhie, activitatea Bisericilor surori și cea a unor confesiuni care pot interesa clerul nostru, I. P. S. Patriarh a inițiat apariția trimestrială a revistei «Ortodoxia». Numărul pe trimestrul Ianuarie-Martie a fost trimis tuturor parohiilor din țară, încă delă sfârșitul lunii Aprilie. Cel pe trimestrul Martie-Iunie se află sub tipar, și până la sfârșitul acestei luni, va fi

expediat în țară și peste hotare. Acest număr apare îmbogățit și cu rezumate în limbile franceză și rusă, pentru a fi accesibile cititorilor de peste granițele țării.

c) Tot din inițiativa I. P. S. Patriarh Justinian, s'a obținut și aprobarea apariției revistei «**Studii Teologice**», având cuprinsul indicat de articolul 199 din Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române.

Numărul pe lunile Martie și Aprilie a apărut de mult, iar numărul pe Mai-Iunie, cu un cuprins mult mai bogat, se află sub tipar și va apărea până la sfârșitul lunii Iunie.

Publicul cititor pare a fi primit cu satisfacție apariția acestor reviste.

Glasurile care s'au făcut auzite în presa Capitalei («Universul») și a provinciei, au salutat cu mulțumire și entuziasm noua îndrumare dată de I. P. S. Patriarh publicațiilor noastre bisericesti. A fost de asemenea semnalată strădania Serviciului de Editură și Tipografie de a le asigura — potrivit îndrumărilor I. P. S. Patriarh — o apariție regulată.

Ca un semn văzut al strângerii legăturilor Bisericii noastre cu Patriarhatele ecumenice și cu celelalte Biserici Ortodoxe autocefale, mai amintim că revistele noastre li se trimit tuturor, onorific.

Tipărituri — cărți.

a) Dacă, în trecut, nu s'au tipărit totdeauna lucrări necesare preoțimii, dela venirea I. P. S. Patriarh s'a trecut la imprimarea numai a acelor cărți care răspund unor nevoi adânci simțite de cler și reclamate de nevoile sufletești ale vieții noastre religioase.

I. P. S. Patriarh, încă de pe vremea când era locțiitor al scaunului Patriarhal, a dat semnalul acestei înnoiri, tipărind volumele «**Apostolat Social**», care s'au dovedit a fi mai mult decât necesare clerului. Ediția primă a fost epuizată în câteva săptămâni. Nenumăratele cereri de retipărire, care se primesc la Patriarhie de aproape un an de zile, au determinat Institutul Biblic să ceară I. P. S. Patriarh să binevoiască a aproba scoaterea ei în ediția a doua. Revăzută și întregită chiar de Înalt Prea Sfinția Sa, «**Apostolat Social**» a fost tipărit din nou și expediat în întreaga țară.

b) O altă lucrare de mare interes, întocmită și editată de Ministerul Cultelor, căreia tipografia noastră a căutat să-i asigure o bună execuție tehnică, iar Serviciul de colportaj al Editurii, o largă difuzare, a fost volumul **«Culte Religioase în R. P. R.»**.

În ea se găsește cuvântul autorizat al personalităților conducătoare, cu privire la politica religioasă din tânăra noastră Republică populară și ecoul ce l-a produs în sânul cultelor și al șefilor lor, nouile orânduiri de Stat, referitoare la regimul cultelor, iar **«anexele»** reproduc importantul comunicat, intitulat **«În chestiunea libertății religioase din ziarul «Scânteia» Nr. 1357, din 22 Februarie 1949, și toate datele și actele privitoare la «Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal»**.

De aceea ne-am angajat cu bucurie, nu numai la tipărirea ei și la difuzarea ei largă în rândurile preoțimii și a credincioșilor noștri.

c) Pe tărâmul reluării legăturilor cu Bisericele Ortodoxe de peste hotare, Editura a activat intens. După tipărirea în 1948 a unei frumoase expuneri asupra vizitei făcute în țara noastră de I. P. S. Alexei, Patriarhul Moscovei, — expunere întocmită de P. C. Pr. Gh. Vintilescu, — s'a pus sub tipar o nouă lucrare documentară despre **«Conferința dela Moscova»** și despre **«Călătoria făcută în U.R.S.S. de delegația Bisericii Ortodoxe Române»**, în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian.

Cartea este în curs de tipărire și în câteva săptămâni va ieși de sub teascurile tipografiei noastre.

d) Toate marile evenimente religioase, petrecute anul trecut, au fost atent urmărite și subliniate prin tipăriri efectuate de fosta Tipografie a Cărților Bisericești. Astfel s'au tipărit: **«Politica antinațională a Vaticanului»**, volum prefăcut de I. P. S. Patriarh, în care au fost înfățișate toate acțiunile întreprinse de Vatican împotriva Sfintei noastre Biserici și împotriva poporului român, la adăpostul aceluia faimos Concordat, care, în vara trecută, a fost denunțat de Guvernul tinerei noastre Republici Populare.

«Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal» — broșură în care a fost consemnat istoricul act al revenirii la dreapta credință străbună, a fraților răpiți prin silnicie în anul

1698 de intrigile împăraților habsburgi și ale propagandiștilor catolici.

O broșură asupra impunătoarei festivități desfășurate la 21 Octombrie 1948 în Alba Iulia, unde poporul fost greco-catolic a rostit jurământul de credință ortodoxă, ratificând și pecetluind reîntoarcerea la sânul Bisericii mame.

Aceste două broșuri din urmă, tipărite în zeci de mii de exemplare, au fost răspândite în întreaga țară.

În curs de imprimare se mai află două lucrări de mare importanță, publicații ale Patriarhiei din Moscova. Prima este traducerea românească a colecției de documente: «**Biserica Ortodoxă Rusă și Războiul pentru apărarea Patriei**», iar a doua conține o culegere de predici, datorite celui mai mare predicator contemporan al Bisericii Ortodoxe Ruse, I. P. S. Sale Mitropolitului Nicolae al Crutițelor.

Cărți de cult.

În ce privește cărțile de cult, trebuie să mărturisim că în ultimii ani nu s'a putut face mare lucru.

Serviciul Editurii a căpătat și pe acest teren un imbold nou, datorită îngrijirii și îndrumărilor I. P. S. Patriarh. În curs de imprimare, în Tipografia mănăstirii Neamțu, avem o nouă ediție a «**Noului Testament**».

Se află de asemenea în lucru «**Moliftelnicul**» și «**Aghiazmatarul**».

Până la sfârșitul anului vor mai vedea lumina tiparului o **Carte de Rugăciuni**, **Catehismul sau Cartea de învățătură a Bisericii Ortodoxe**, **Psaltirea** și o **Cazanie prescurtată**.

Și cu ajutorul lui Dumnezeu și altele, prevăzute în planul de activitate pentru anul în curs, și dintre care unele cu textul gata pentru a fi încredințate teascurilor, ca să astâmpere setea și foamea poporului după Cuvântul lui Dumnezeu.

O firească discrețiune ne reține să le amintim.

Amănunte cu privire la planul de muncă pe anul în curs al Serviciului nostru, se pot găsi în anexa respectivă a proiectului de buget, supus spre aprobare Onor. Adunării Naționale Bisericești, în actuala ei sesiune.

Onorată Adunare Bisericească,

Din cele raportate se pot desprinde următoarele constatări:

a) La venirea în fruntea Bisericii ca Locțiitor de Patriarh a I. P. S. Mitropolit Justinian, în domeniul cultural bisericesc, n'a găsit o stare prea îmbucurătoare.

b) Se impuneau măsuri urgente de îndreptare și le-a luat.

Ele i-au verificat unele observări și i-au întărit unele convingeri, câștigate pe bază de experiență nemijlocită cu așezămintele pentru astfel de activitate dela Centru și i-au dat indicații sigure pentru cele de întreprins în interesul superior al Bisericii, al preoțimii și al instituțiilor înseși, și

c) Prin noua organizare dată Bisericii, toate aceste intenții, gânduri, planuri și mijloace de realizarea binelui, cât îl doarește din toată inima pe seama Instituției în fruntea căreia l-a chemat Dumnezeu și poporul, au luat ființă concretă, reorganizându-se Institutul Biblic și de Misiune, cu cele două servicii și anexele lor și punându-le imediat în stare de funcționare, așa că

d) Intr'un răstimp de câteva luni, Serviciul de Editură și Tipografie poate prezenta un mănunchiu frumos de lucrări și promisiunea împlinirii unui plan de alte înfăptuiri, care vor face cinste nu numai Bisericii Românești, ci — așa credem — întregii Ortodoxii creștine.

Deci, păstor nou, duh nou și înnoitor, impuls nou și activitate nouă și roditoare în vechea și divină Instituție a Domnului din Republica Populară Română.

Pe baza acestor constatări, ne permitem să rugăm Onorata Adunare Națională Bisericească să binevoiască:

1). A lua cunoștință cu aprobare de raportul cultural de față.

2). A lua cunoștință de organizarea nouă dată Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și mai ales a Serviciului de Editură și Tipografie.

3). A lua cunoștință cu bucurie de înființarea și apariția celor trei reviste ale Patriarhiei Române: «**Biserica Ortodoxă Română**», «**Ortodoxia**» și «**Studii Teologice**», dintre care cea dintâi, continuă cu o înfățișare și duh nou vechiul organ oficial cu același nume al Sf. Sinod.

4). A întări și cu hotărîrea sa obligativitatea tuturor parohiilor de a le primi și achita costul.

5). A recomanda și din partea sa înființarea magazinelor eparhiale, care să se aprovizioneze și la rândul lor să aprovizioneze depozitele protopopești și pe cele ale parohiilor, cu produsele Institutului Biblic și de Misiune.

6). A lua cunoștință de rodnică activitate publicistică dela Centrul Patriarhiei noastre, rezultat al înțeleptelor și energicele îndrumări și mai ales al puternicului impuls, imprimat colaboratorilor nemijlociți, precum și întregii noastre vieți bisericești de optimismul robust și de dinamismul creator al I. P. S. Patriarh Justinian, pentru care nu ne îndoim, că întreaga Biserică își va arăta mulțumirea sa.

Pr. GH. MAIOR

Consilier Cultural Patriarhal

RAPORT GENERAL DE ACTIVITATEA SECTORULUI ECONOMIC DE PE LANGĂ ADMINISTRAȚIA PATRIARHALĂ, PREZENTAT MAREI ADUNĂRI NAȚIONALE BISERICEȘTI IN SESIUNEA DELA 6 IUNIE 1949.

Biserica Ortodoxă Română, ca îndrumătoare spirituală a marei majorități a naționalităților conlocuitoare din Republica Populară Română, și-a fixat poziția sa față de regimul de democrație populară din țara noastră, prin programul de activitate, anunțat de Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, la chemarea I. P. S. Sale, la conducerea supremă a acestei Biserici.

La alegerea I. P. S. Sale în scaunul de Patriarh al Bisericii, la care au ținut să ia parte membrii Prezidiului Marei Adunări Naționale și întreg Guvernul Republicii Populare Române, s'a vădit ce mari nădejdi s'au pus în persoana I. P. S. Sale, ca unul ce era deja cunoscut din bogata activitate, desfășurată înainte ca om al muncii creatoare, de o pricepere deosebită în cârmuirea obștei și de o râvnă neostenită, în folosul celor mulți și obidiți.

Și nădejtile tuturor de atunci, n'au fost întru nimic desmințite, pentru că cele patru puncte de program, enunțate atunci, au fost realizate numai în timp de un an.

1. Grija de a da poporului un corp clerical bine pregătit, pentru a corespunde noului apostolat social.

2. Reorganizarea monahismului, pentru ca acest corp să poată fi pus în serviciul culturii și folositor societății.

3. Revizuirea armelor de lucru a acestor două corpuri, în care scop trebuiau reorganizate instituțiile pentru formarea lor, mai cu seamă că Statul a acordat Bisericii dreptul de a-și conduce singură învățământul său, — deziderat vechiu al Bisericii, care abia astăzi a fost îndeplinit.

4. Readucerea în sânul Bisericii Ortodoxe, a fraților care cu 250 ani în urmă, fuseseră luați prin silnicie sub oblăduirea papei (greco-catolici).

Dar, pentru ca activitatea Bisericii, în viitor, să se desfășoare într'un cadru organizat, I. P. S. Sa a fixat structura organică a Bisericii Ortodoxe Române, prin noul Statut de organizare și funcționare a acestei Biserici, pe baza căruia stau cele două organe centrale deliberative: Sfântul Sinod și Adunarea Națională Bisericească; iar ca organe executive: Consiliul Național Bisericesc și Administrația Patriarhală.

Aceste îndepliniri sunt opera I. P. S. Patriarh, ajutat fiind de colaboratorii săi din Sf. Sinod, având în același timp și toată înțelegerea și sprijinul Guvernului, care, văzând pe cărmaciul Bisericii că o diriguește la adevăratul ei rost, adică o Biserică a poporului, îi acordă o atenție deosebită.

Se vede astăzi în Biserica noastră un ritm nou de viață, un ritm de primenire și de progres, iar dacă cineva dorește să cerceteze firul acestui ritm, găsește peste tot prezența Patriarhului, în multiplele planuri de activitate ale vieții noastre bisericești.

Multe sunt problemele care stau la inima I. P. S. Patriarh și care se vor vădi din celelalte dări de seamă, prezentate în această sesiune a Adunării Naționale Bisericești.

Dar, după principiul «întâi luminează și apoi muncă și răspundere», I. P. S. Sa acordă o deosebită grijă învățământului teologic de toate gradele, pentru luminarea și îndrumarea clerului.

Intr'o totală și perfectă armonie cu Guvernul țării, Șeful Bisericii, deschide în cursul acestui an școlar, porțile a trei Insti-

tute Teologice Universitare, pe lângă care funcționează câte un centru de îndrumare misionară, trei seminarii monahale și 11 școli de cântăreți.

Deschiderea acestor institute, s'a făcut cu mari sacrificii și greutate, căci — prin deslipirea din cadrul universităților și transformarea fostelor facultăți de teologie, — a trebuit ca aceste institute să-și caute localuri proprii, să le amenajeze, să le procure mobilierul necesar, îngrijindu-se și de funcționarea unui internat (cămin) studentesc pe lângă fiecare.

Și aici grija și sprijinul nelipsit din partea Șefului Bisericii noastre, — căci dintr'un buget destul de modest, al Administrației Patriarhale, primul buget care centralizează modestele surse de venituri și le canalizează într'o singură vistierie, a dispus să se înscrie câte o subvenție de 500.000 lei, pentru fiecare institut și 100.000 lei pentru fiecare seminar monahal, cerând executorilor acestui buget, ca aceste sume să fie plătite, la cerere, cu precădere față de celelalte cheltueli.

Ceva mai mult, luând parte la deschiderea Institutului Teologic din Cluj, I. P. S. Patriarh donează personal suma de 100.000 lei ca astfel, această sumă, împreună cu suma donată de Dl. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, să acopere, în parte, cheltuelile făcute cu instalarea și amenajarea localului acestui Institut.

Aceasta dovedește cu prisosință grija ce o poartă învățământului teologic, pentru ca întreg corpul clerical să fie bine pregătit și îndrumat, înarmându-l cu platoșa duhului nou, spre a făuri pe omul nou, pe omul muncii creatoare, pe omul lumii păcii, plină de iubirea aproapelui.

Dar pentru opera sa ziditoare, Biserica are nevoie de mijloace materiale. Astfel, din punct de vedere material, ea are două izvoare de traiu: sprijinul Statului și veniturile sale proprii. Din partea Statului, se asigură salarizarea întregului personal administrativ, bisericesc și clerical, acordând, în afară de aceasta, în limita posibilităților și diferite subvenții și ajutoare pentru biserici, monumente istorice, biserici parohiale, etc.

Vor mai fi și alte multe înfăptuiri, realizate în scurtul timp al păstoriei Prea Fericitului Patriarh Justinian, care vor fi relevate în celelalte dări de seamă, parte din ele cunoscute

chiar de întreaga obște. Singurul sector unde aceste înfăptuiri, pentru moment, nu pot fi cunoscute, este sectorul economic, care, deși organizat și el pe alte baze, rezultatele nu se vor cunoaște decât la închiderea socotelilor, adică la finele anului bugetar.

Instituțiile producătoare de venituri, care în trecut alimentau bugetul Patriarhiei, cu tot balastul lor de consilii, comitete, posturi și funcțiuni inutile și cu conducere quasi-independentă, nu mai puteau să ființeze în această situație.

Chiar dela intronizarea I. P. S. Sale, Prea Fericitul Patriarh, profund cunoscător al acestor probleme, și-a pus în gând să reorganizeze și acest sector pe baze legale.

N'a trecut mult timp și cu ocazia întocmirii Statutului de organizare și funcționare al Bisericii Ortodoxe Române, toate instituțiile cu caracter bisericesc pendinte de Patriarhia Română, au fost centralizate într'o singură administrație și conducere unică, cu un buget unic și o singură casierie. De aceea, în acest sector, nu am avea așa de mult de spus, din anul trecut; ne rezervăm dreptul, ca în anul viitor, dacă vom putea aduce la îndeplinire planul de lucru trasat de I. P. S. Patriarh, să vă înfățișăm, o bogată și rodnică activitate și în acest sector.

Lăsând la o parte toate aceste considerațiuni, totuși vă vom înfățișa pe scurt situația și operațiunile mai importante, executate la fiecare din aceste instituții, în anul trecut, în ceea ce privește partea economico-financiară.

Instituțiile producătoare de venituri, care într'adevăr susțin, în chip modest deocamdată, cheltuelile Administrației Patriarhale, așa după cum sunt menționate în art. 159 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, sunt:

1. Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.
2. Fondul de Asigurare al Bunurilor Bisericii Ortodoxe Române.
3. Fondul de credit și ajutor pentru clerul ortodox.
4. Diferite bunuri imobile (clădiri și terenuri agricole).

RAPORTUL GENERAL
asupra situației economice și financiare a Institutului Biblic și
de Misiune Ortodoxă, la 6 Iunie 1949.

I. Considerațiuni generale.

Potrivit dispozițiilor noului Statut pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, pe lângă Patriarhia Română funcționează, cu patrimoniu distinct, următoarele instituțiuni anexe:

1. Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române.

2. Fondul de Asigurare al bunurilor Bisericii Ortodoxe Române, și

3. Fondul de credit și ajutor pentru clerul ortodox român.

Gândul luminos care a înmănunchiat aceste trei instituțiuni într'o singură administrație patriarhală, a urmărit realizarea unui organism economic unitar și totodată construirea unui edificiu, ale cărui compartimente să răspundă tuturor nevoilor bisericesti, adică atât trebuințelor spirituale ale cultului divin, cât și unor nevoi materiale ale clericilor și credincioșilor creștini, ortodocși.

Prin art. 160—163, noua lege bisericească stabilește ființa Institutului Biblic astfel:

«Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă al Bisericii Ortodoxe Române, cu sediul în localul Sf. Sinod și Mănăstirea Antim din București, are drept scop editarea, tipărirea și răspândirea Sfintei Scripturi, a cărților de ritual, a lucrărilor și revistelor de știință teologică și a literaturii pentru întărirea religiozității credincioșilor, precum și pentru confecționarea și răspândirea icoanelor și obiectelor sacre și a celor cu caracter religios, necesare bisericilor și credincioșilor».

Institutul Biblic, primind prin noua organizațiune statutară noi condițiuni de funcționare, este necesar să-l facem cunoscut mai îndeaproape:

Creiat de Sf. Sinod la 9/22 Iulie 1922, sub numele de «Institutul Biblic al Bisericii Ortodoxe Române» și închinat unei activități de editură și colportaj, pentru scrieri și tipăriri de cuprins religios-moral, Institutul funcționează în această formă sub conducerea Sf. Sinod până în anul 1929, și apoi în cadrul

Consiliului Central Bisericesc, condus de două comisiuni: una administrativă și una de editură, până în anul 1940, când este reorganizat și i se dă mai multă autonomie, devenind la acea dată «Institutul Biblic și de Misiune» și începând a păși la lărgirea cadrului activității sale, pe lângă preocuparea de cartea religioasă, ocupându-se și de lucrarea cruciulițelor și a iconițelor pentru popor.

Ca și în perioada anterioară, Institutul simte tot mai mult nevoia unei tipografii proprii, conducerea celor două instituțiuni paralele, Tipografia Cărților Bisericești și Institutul Biblic, amândouă cu atribuțiuni de editură religioasă, neconlucrând.

Conducerea bisericească a încercat, atât în anul 1941 cât și în 1944/45, să treacă Tipografia Cărților Bisericești în patrimoniul și administrația Institutului, dar fără ca acest lucru să se poată îndeplini, din lipsa unei suduri organice. În acest chip, Institutul a continuat să-și tipărească mare parte din lucrări la tipografii din afara Bisericii, iar tipografia să tipărească lucrări particulare și cu conținut laic, pentru a putea viețui. În chipul acesta, se vădea însă o politică economică bisericească neunitară și defectuoasă, numerarul Institutului trecând în mâinile particularilor, iar grija de cartea de cult, cu execuție superioară și în stil curat bisericesc, micșorându-se la Tipografia Cărților Bisericești.

Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, văzând dintru început acest defect fundamental de funcționare al celor două instituțiuni bisericești, a soluționat în chipul cel mai fericit unitatea acestui for bisericesc, reunind sub numele Institutului Biblic toată activitatea editorială și tehnico-mecanică a Instituțiilor Patriarhiei Române, stabilind prin noul Statut următoarele:

«Tipografia Cărților Bisericești, tipografiile dela mănăstirea Neamțu și Cernica, atelierele de confecționat icoane, cruci și alte obiecte bisericești din mănăstiri, precum și atelierele de confecționat stofe preoțești și odăjdii bisericești dela Mănăstirea Tigănești și alte mănăstiri, fac parte integrantă din Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, toate tipografiile eparhiale încadrându-se în editura Institutului» (art. 162 al. 2).

Prin Deciziunea Nr. 51/1949 a I. P. S. Patriarh, localul Sf. Mănăstiri Antim din București se dă în folosința Institutului,

părinții monahi având obligațiunea de a se încadra în câmpul muncii la Institutul Biblic.

Prin Deciziunea Nr. 53/1949, Inalt Prea Sfințitul Patriarh înființează la Institutul Biblic, următoarele noi ateliere:

1. Atelierul de pictură bisericească și cizelură artistică.
2. Atelierul de tâmplărie și sculptură bisericească.
3. Atelierul de filigranare în argint fin, și
4. Atelierul de croitorie de haine preoțești și odăjdii bisericești, toate cu personal de conducere și execuție dintre monahii inchinovați la Antim, precum și unii specialiști (mireni), în scopul formării de specialiști dintre monahi.

Buna funcționare a acestui organism cu activitate complexă, I. P. S. Patriarh o realizează prin creierea a două secțiuni mari de activitate și anume:

a). Serviciul de editură și tipografie, cuprinzând totalitatea preocupărilor închinată tipăririi cărților bisericești de toată trebuința, și

b). Serviciul de ateliere, cuprinzând preocupările tehnice pentru totalitatea trebuințelor bisericești de: obiecte de cult și religiozitate creștină, fabricate din metal, icoane pictate pe lemn și îmbrăcate în argint, mobilier bisericesc și catapetesme, străni, etc., sculptate, țesături de stofe pentru odăjdii și haine preoțești cu o secție de sericultură și atelier de odăjdii și haine preoțești.

II. Unificarea patrimoniului Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.

1. Gestiunea pe anul 1948 a celor 2 instituții unificate.

Pornind la unificarea patrimoniului noului Institut Biblic și la organizarea planului de lucru, potrivit noii așezări stabilite de Statut, este necesar să prezentăm o sumară dare de seamă a activității pe anul 1948 a celor două instituțiuni bisericești, cari vin la unificare, și să arătăm valoarea patrimonială a fiecăruia.

Dintru început se cade a arăta că activitatea anului 1948 a început la aceste instituțiuni și cu un regim nou, în ceea ce privește impozitele. În adevăr, până la 31 Martie 1948, instituțiunile Sfintei Patriarhii au fost scutite de plata impozitelor

pe cifra de afaceri și exercitarea comerțului. Dela această dată, Onor. Guvern, a cărei politică economică constructivă este cunoscută, și ale cărei roade bogate le vedem cu toții, dorind să întemeieze un sistem sănătos de economie națională și să pregătească elementele de bază necesare unei economii planificate, a retras toate scutirile de impozite, acordate tuturor instituțiilor de Stat. In această situație nu s'au mai putut menține nici Bisericii vechile scutiri, legea nepermițând nici o excepțiune. Totuși, bunăvoința D-lui Ministru al Finanțelor, Vasile Luca, s'a arătat și mai departe evidentă, scutind Institutul Biblic de plata rămășițelor de impozite asupra stocurilor, care se cifrau la mai multe sute de mii lei.

In noul cadru financiar, instituțiile Patriarhiei s'au acomodat foarte ușor, achitându-se vistieriei Statului următoarele impozite: Institutul Biblic a plătit pentru cifra de afaceri industriale lei 403.331 și un impozit pe activitate comercială de lei 519.000, iar Tipografia Cărților Bisericești un impozit pe cifra de afaceri de 737.530 lei și un impozit comercial de 387.688 lei, ambele instituții beneficiind de o scădere la impunere de 1/3 pentru primul an de impunere, conform legii.

Cercetând conturile de bilanț și profit și pierderi a celor două instituțiuni, se poate constata următoarea situație patrimonială, la 31 Decembrie 1948:

A. **Institutul Biblic** prezintă un activ în sumă de lei 22.005.079, repartizat in bunuri, astfel: numerar în materiale prețioase, aur și argint, lei 455.565, mărfuri generale: cărți, obiecte, materii prime, etc., lei 20.400.998, investiții în curs de realizare lei 1.042.199, conturi provizorii pentru cheltueli anticipate lei 106.315. Total activ lei 22.005.079.

Pasivul contului de bilanț al Institutului prezintă un total de lei 21.681.300, alcătuit din următoarele conturi: fondurile proprii ale Institutului lei 19.376.495, fonduri străine creditate lei 490.317, încasări din abonamente la revista B. O. R., cunite anului 1949 lei 1.814.486. Total pasiv lei 21.681.300.

Din cercetarea contului de profit și pierderi se vede că rezultatul activității financiare a Institutului Biblic pe anul 1948, prezintă un beneficiu de lei 323.778.

In concluzie deci, se poate preciza că activul de 22.005.079 lei se află grevat de o datorie de 490.317 lei, din care 207.137

lei către Fondul Consiliului Central Bisericesc și conținea înscrisă anticipat suma de lei 1.814.486, încasată în anul 1948 dar cuvenită anului 1949.

Analizând valorile patrimoniale ale activului, se poate constata o bună măsură de investițiuni în materii prime, astfel: 41.622 kgr. hârtie pentru cărți de ritual, în valoare de lei 4.144.508, 6.579 kgr. tablă alamă, tombac și zinc în valoare de lei 1.825.643, materiale de fabricație: aur, argint, acizi, sârmă, etc., lei 464.123.

Din mărfurile fabricate, în valoare, la prețul de cost al fabricației, de lei 8.730.958, exemplificăm: există 3.548 ex. Biblia, în valoare de lei 1.714.950; 7.218 ex. Ceaslovul, în val. de lei 1.647.920; 2.508 ex. Triodul, lei 1.868.135, etc. Cu obiectele de cult fabricate de lei 2.053.119, și mărfurile de papetărie și rechizite, lei 601.226, se încheie seria mărfurilor de vânzare.

În concluzie, se poate constata un activ cu valori de prima categorie, evaluate real, proprii unei rentabilități maxime și cu mari foloase în circuitul economic: vânzări de mărfuri — investiții în materii prime și fabricate.

B. Bilanțul și Contul de Profit și Pierderi al Tipografiei Cărților Bisericești, încheiate la 31 Decembrie 1948, prezintă următoarea situațiune:

Un activ în valoare de 31.505.779 lei, repartizat în următoarele conturi:

Numerar lei 363.752; valoarea imobilului, mașinilor și instalațiilor tipografice și accesorii, lei 11.577.804; materii prime lei 1.492.026; mărfuri fabricate, cărți și icoane, lei 16.809.352; creanțe și diverse conturi active, lei 1.262.845, total activ lei 31.505.779.

Pasivul, în valoare de lei 31.404.695, are următoarea situație: Fondul tipografiei lei 15.388.638; Fondul de amortisment, lei 6.338.860; Fond cu destinație specială, lei 5.666.142; diverși creditori lei 4.765.210; conturi pentru impozite și taxe datorate lei 487.637. Total pasiv lei 31.400.695.

Rezultatul activității anului 1948 este prezentat de contul de profit și pierdere cu un beneficiu net de lei 105.084.

În concluzie, activul Tipografiei prezintă o avere reală de lei 31.505.779, grevată de conturile de diverși creditori pentru avansuri asupra comenzilor în lucru și taxe către Stat, de lei

5.252.847. Restul activului constituit din imobile, instalații, mașini și materii prime fiind o foarte importantă contribuție pentru realizarea noului patrimoniu al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.

Așadar, prin unificarea acestor două instituții, se constituie Institutului Biblic un nou patrimoniu în valoare totală de lei 53.349.558, pe baza căruia s'a pornit activitatea noului an financiar, activitate al cărui plan de lucru ne luăm permisiunea a-l prezenta Dvs., în cele ce urmează:

2. Planul de lucru pe anul 1949 al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă.

A. Serviciul de editură și tipografie.

Cel mai important sector de activitate și producție al Institutului Biblic, Serviciul de Editură și Tipografie, se află organizat cu un aparat de 76 persoane din care 59 lucrători la tipografie și 14 funcționari administrativi și auxiliari.

Noul impuls de activitate imprimat de I. P. S. Patriarh Justinian acestui sector al Institutului, cuprinde trei mari despărțăminte și anume:

- a. Tipărirea cărților de ritual și de literatură religioasă.
- b. Tipărirea revistelor periodice editate de Institut, și
- c. Lucrări de tipografie din comenzi speciale.

După cum s'a anunțat, în programul de tipărituri, deține întâietate cartea de ritual, absolut trebuitoare bisericilor, atât vechi ortodoxe, cât și mai ales celor revenite la Ortodoxie, cu primă preocupare pentru cărțile epuizate de multă vreme.

În acest sens, Institutul a pornit la tipărirea Aghiazmatarului, Moliftelnicului, Psaltiriei și Noului Testament, pentru care și-a procurat din vreme hârtia trebuincioasă și litera specială necesară. Ultima lucrare, Noul Testament, se află în lucru la tipografia Mănăstirii Neamțu, în cadrul Institutului Biblic.

În al doilea rând sunt programate: Mineele pe 12 luni, Cazană, Penticostarul și Cartea de Te-Deum, necesare în special pentru dotarea fostelor parohii greco-catolice.

Paralel cu aceste cărți de ritual, planul de lucru prevede tipărirea de lucrări literare, teologice și de folos imediat pentru clerici, teologi și popor.

Cea de a doua serie de tipărituri și anume: tipăriturile periodice, din care fac parte: Buletinul Sf. Sinod «Biserica Ortodoxă Română», revista «Ortodoxia» și revista «Studii Teologice», îmbrățișează un cadru vast în rostul lor pentru bisericile din țară, abonamentele fiind extinse la toate cele 8.000 parohii cu buget mai mare și mijlociu din țară.

Deosebita grijă părintească a I. P. S. Patriarh Justinian pentru preoții și bisericile din țară, se oglindește vădit în această dublă preocupare de a se pune le îndemâna preotului nu numai cartea de cult, ci și revista bisericească, cu îndrumări pentru comportarea sa și exercitarea unei preoții vii și lucrătoare în popor.

Un plan de lucru de asemenea proporții nu era posibil să fie realizat prin puterea mijlocie a fostei Tipografii a Cărților Bisericești. De aceea, Înalt Prea Sfințitul Patriarh a aprobat transferarea unei mașini tipografice automate de cel mai nou tip, datorită căreia lucrările au garanția unui bun rezultat. Această mașină a fost adusă de Institut dela tipografia Mănăstirii Neamțu și se află în plină producție.

Totalul prevederilor bugetare ale Serviciului de Editură și Tipografie a fost înscris pentru toată activitatea arătată mai sus la suma de lei 34.500.000 și executarea planului de lucru este urmărită cu real succes.

B. Serviciul atelierelor.

Nouile perspective create Institutului prin îmbunătățirile arătate mai sus, nu s'au mărginit numai la liniile mari ale activității sale, ci rezultă și din preocuparea de căpetenie avută pentru dotarea atelierelor cu tot ceea ce era necesar pentru o bună realizare a planului de lucru.

1. Astfel, pentru Atelierul de obiecte bisericești, a cărui dotare cu noi mașini era imperios cerută de o bună organizare a fazelor de fabricație, la intervenția I. P. S. Patriarh Justinian, Consiliul de Miniștri, prin Decizia Nr. 417 din 28 Aprilie 1949, a binevoit să dispună trecerea din folosința Ministerului de Industrie — dela Intreprinderea Romargint — în folosința Patriarhiei Române pentru atelierelor Institutului Biblic, a următoarelor mașini:

a. Un laminor-waltz pentru tablă, cu toate accesoriile, în greutate de $2\frac{1}{2}$ tone, pentru laminarea argintului sau altor metale pentru confecționarea icoanelor.

b. Una presă cu fricțiune, forță 120 tone, în greutate de 2 tone, pentru presat icoane la stanță.

c. Un strung universal de 1.000×125 mm. și

d. Una presă cu șurub, acționată manual, forță 0,50 tone, greutate 100 kgr.

Aceste mașini au foarte mare valoare, atât din punctul de vedere al costului cât și al rarității lor în țară, cât și prin faptul că ele completează golurile existente în desfășurarea fazelor unei fabricații raționale în atelierele Institutului.

Acest atelier este dotat cu un număr de 18 lucrători, din care 2 monahi, și este pus sub conducerea unui consilier tehnic, Pr. Silvestru Vatrici. La acest atelier lucrează câte 5 ore la 2 zile, cu rândul, câte 7 elevi dela școala de cântăreți bisericesti, pentru a deprinde îndeletniciri meșteșugărești. Pe anul de lucru, programat cu aprobarea Ministerului Industriei și înscris în buget cu o valoare de 6.569.000 lei pentru prețul de fabricație și respectiv cu o valoare de lei 9.953.500 pentru prețul de vânzare, cuprinde fabricarea a câte 200 serii obiecte de cult, a 600 serii obiecte pentru pietate creștină, 150.000 cruciulițe diferite și 4-500 kgr. policandre.

2. Al doilea atelier pus în funcțiune, atelierul de filigranare în argint fin, este dotat cu 2 maștri specialiști și se ocupă cu confecționarea de obiecte de cult și cruciulițe din argint fin, lucrate în filigran, la un nivel artistic ridicat și în condițiuni superioare. Planul de lucru cuprinde fabricarea a 10.000 cruciulițe în argint fin și obiecte de cult, lucrate exclusiv de mână în filigran, pentru valoarea în fabricație de lei 700.000.

3. Cel de al treilea atelier, pentru pictură de icoane și cizelură artistică, este compus din două secții și anume: secția de icoane și epitafe, prapore, etc., pictate, și funcționează cu 5 persoane, din care trei călugări, un frate și un pictor specialist, conducerea atelierului având-o monahul Agaton Tudor, conducerea tehnică pictorul Alexandru Mazilescu. Și la acest atelier lucrează câte 5 ore în 2 zile pe săptămână, 3 elevi dela școala de cântăreți bisericesti, cari au înclinații pentru pictură.

Secția de cizelură artistică pentru icoane, încadrată cu doi specialiști în acord și condusă de pictorul George Rusu, se ocupă cu producerea icoanelor în galvanoplastie. Planul de lucru al întregului atelier de pictură-cizelură a fost înscris pentru început cu un total de lei 1.000.000, planificându-se executarea a 60 icoane pictate și 400 icoane reproduse în galvanoplastie, în afară de comenzile direct primite de Institut pentru icoane, epitafe, prapori, etc.

4. Al patrulea atelier al Institutului, atelierul de țesătorie dela Mănăstirea Țigănești, programat cu o activitate bugetară de lei 5.000.000, pentru confecționarea a 2.500 m. stofă de odăjdii și 5.000 m. pentru haine preoțești, este încadrat cu un număr de 28 persoane, din care 26 maici dela Mănăstirea Țigănești, cu lucru în acord, un mecanic și un contabil, și este pus sub conducerea tehnică a monahei Michaela Burtea, consilier tehnic.

Până în prezent, la acest atelier s'au executat reparațiuni importante la mașinile mecanice, s'au achiziționat piesele și accesoriile lipsă, s'au reparat instalațiunile de forță motrică și iluminat și sunt în curs de reparare clădirile.

Totodată s'a obținut prin onorata conducere de Stat materiile prime și anume: 500 kgr. fire de lână merinos, pentru stofele preoțești și 125 kgr. fire de mătase și 150 kgr. fire inișor, pentru stofe și odăjdii bisericesti, secțiunile pentru tricotaj și pentru covoare urmând a fi puse în funcțiune într'o nouă etapă.

Tot în cadrul acestui atelier, Inalt Prea Sfințitul Patriarh a înființat la Mănăstirea Antim o secție de sericicultură, unde se cresc în prezent gândacii de mătase proveniți din 30 gr. sămânță, cu ajutorul elevilor dela școala de cântăreți bisericesti din București.

5. Al cincilea atelier înființat prin Deciziunea Nr. 53 a Inalt Prea Sfințitului Patriarh, pentru croitorie de veșminte preoțești și odăjdii bisericesti, este în curs de realizare și în dependență de primele stofe ieșite din fabrica dela Țigănești,

6. Cel de al șaselea atelier înființat la Institutul Biblic, care reînviază ocupațiile de odinioară în arta sculpturii în lemn la mănăstirea lui Antim Ivireanul, atelierul de sculptură în lemn și tâmplărie, este destinat nevoilor de fabricare a mobilierului

bisericesc și lucrare de catapetesme, străni, jețuri, etc., sculptate, pentru bisericile din țară.

Înalt Prea Sfințitul Patriarh s'a ocupat în deaproape de dotarea acestui atelier cu utilaj complet, cuprinzând mașini și scule moderne, utilaj care a fost găsit și cumpărat pentru valoarea totală de 910.000 lei.

Onor. Minister al Industriei a încuviințat recent cumpărarea acestui utilaj și lucrarea de instalare a lui se află în curs.

Acest atelier a fost pus sub conducerea cunoscutului maestru monah Ieronim Balintoni și a fost dotat cu personal dintre monahi și specialiști mireni, cari vor începe lucrul în foarte scurt timp, comenzile fiind anunțate dinainte.

Planul de lucru a fost înscris în buget cu suma de 2.000.000 lei.

În concluzie, cele 6 ateliere ale Institutului Biblic, Secția Ateliere, sunt programate în buget cu un total de lei 17.300.000 și sunt deservite în total de 73 persoane, din care 58 lucrători, bugetari sau în acord, și 15 funcționari.

III. Reorganizarea mijloacelor de difuzarea produselor Institutului Biblic.

O altă măsură fericită, stabilită prin noul Statut, și anume legiferarea că «toate produsele Institutului Biblic și de Misiune se distribuie bisericilor și credincioșilor prin magazinele bisericesti eparhiale», rezolvă problema esențială a punerii produselor Institutului la îndemâna preoților și credincioșilor prin organele locale și difuzarea prin centrele protopopești și bazarele parohiale.

Organizarea colportajului în parohie, legiferată de art. 68 litera E a Statutului, își găsește deslegarea practică prin aceste Depozite eparhiale, vădind astfel scopul real al acestei activități a Institutului și anume misiunea sa de a pătrunde în păturile largi ale poporului.

PP. SS. Chiriarhi au răspuns cu multă bunăvoință acestui rost al Institutului și cu bucurie anunțăm înființarea și dotarea următoarelor Depozite eparhiale:

1. În capul listei se află Arhiepiscopia Bucureștilor căreia i s'au furnizat mărfuri pentru depozit în valoare de 1.400.000 lei,

2. Urmează Mitropolia Craiovei, căreia din comanda de 1.000.000 lei i s'au livrat până în prezent mărfuri de 520.000 lei,
3. Sf. Eparhie a Aradului cu 450.000 lei,
4. Vechiul deșeu al Institutului Biblic, Librăria Sf. Mitropolii Iași, cu comenzi periodice de multe sute de mii lei.
5. Sf. Episcopie a Buzăului cu 400.000 lei.
6. Sf. Episcopie a Râmnicului și Argeșului cu 300.000 lei.
7. Sf. Episcopie a Oradiei cu 200.000 lei.
8. Sf. Episcopie a Constanței cu 200.000 lei.

Restul depozitelor eparhiale este în curs de organizare, primindu-se comenzi pentru începerea activității și dela Episcopia Galaților și Arhiepiscopia Sucevei.

Vechile legături cu Librăriile Diecezane ale Sibiului, Timișoarei și Clujului, deasemenea sunt în plină și rodnică desfășurare.

În acest chip Institutul Biblic are rostul unui depozit central al Bisericii și își trimite produsele prin depozitele eparhiale, tranzitoriu păstrând magazinul său din București Str. 30 Decembrie Nr. 9, numai pentru satisfacerea cererilor din eparhiile unde nu s'au înființat sau dotat complet depozitele eparhiale.

FONDUL DE ASIGURARE AL BUNURILOR BISERICII ORTODOXE ROMÂNE.

Fondul de asigurare al bunurilor bisericesti, sau pe vechea lui denumire «Fondul general de asigurare al imobilelor bisericesti» a luat ființă la 22 Iunie 1928, dată la care a apărut în Monitorul Oficial, regulamentul de funcționare al fondului.

Bazele lui sunt, pe de o parte, obligativitatea asigurării, pe care diversele părți bisericesti, trebuie să o facă, iar pe de altă parte, lichidarea daunei prin acordul părților, arbitrate la caz de neînțelegere, de către un tehnician, ales din Corpul Tehnic.

Obligativitatea asigurării corespunde interesului suprem, de a nu lăsa bunurile bisericesti la voia întâmplării, adică supuse riscului distrugerii prin incendiu, fără posibilitate de a compensa dauna, printr'o indemnizare proporțională.

Reforma monetară din 15 August 1947, a obligat atât fondul de asigurare al bunurilor bisericesti, cât și diversele părți constitutive ale Bisericii, ale căror bunuri erau asigurate la noi, să renunțe la contractele de asigurări făcute pe lei vechi, de-

oarece convertirea sumelor asigurate, cât și a primelor din lei vechi în lei stabiliți ducea la sume cu totul neînsemnate.

Prin urmare, fondul a fost nevoit să reia operațiile de asigurări de la început.

La finele anului 1948, registrele de partizi, ale polițelor de asigurare, contractate după 15 August 1947, arătau că se înregistraseră 1550 contracte de asigurare, al căror volum bănesc se ridica la cifra de lei 1.277.803.788.

Primele încasate, în același interval de timp, se cifrau la 1.979.840 lei, în timp ce plățile făcute de Fondul de asigurări, erau de 987.072 lei.

Cum bugetul Fondului de asigurări al Bunurilor Bisericești făcea parte din bugetul Eforiei Bisericii Ortodoxe Române, iar gestiunea fondului reprezenta un capitol din contul de gestiune al aceleiași Eforii, gestiunea Fondului de asigurări, a fost înglobată și discutată odată cu aceea a Eforiei prin procesul verbal Nr. 106 din 28 Februarie 1949 al Delegației Permanente.

Precum se vede, până la 31 Decembrie 1948, numai o mică parte din unitățile bisericești și-au făcut datoria să-și pună la adăpost bunurile lor de riscul incendiului.

Examinarea polițelor ne arată că, chiar și atunci asigurări au fost contractate la valori mult inferioare valorii reale.

Evident, reforma monetară, a făcut ca noui bani să fie puși în circulație pe încetul, circuitul fiduciar ca și nevoile individuale, de monedă, resimțindu-se, un timp destul de apreciabil.

Totuși, în câteva luni, banii erau suficienți pentru acoperirea intereselor serioase. De aceea, situația asigurărilor, așa de puține, în raport cu numărul părților constitutive bisericești nu se datorează stabilizării monetare decât în mică parte. Această stare de lucruri se datorează mai cu seamă faptului că nu toți preoții, au înțeles rațiunea contractului de asigurare al bunurilor bisericești. Ei au privit, cum privesc astăzi încă, obligativitatea asigurării, drept un ordin fără însemnătate al forului superior pe care nu-l execută, în speranță că se va uita într-o bună zi de el; sau îl execută oricum ar fi, spre a evita sancțiunea disciplinară.

Ei nu s'au preocupat, să asigure propriu zis, bunurile bisericești, ci au urmărit să plătească întotdeauna o rată de asigurare cât mai mică. Credem, că aceasta este o gravă eroare:

pentru îndreptarea căreia vom cere încuviințarea Marelui Adunări Naționale să facem demersurile necesare.

Ei au examinat asigurarea, în limitele veniturilor modeste ale pangarului, în loc să facă apel la înțelegerea credincioșilor, să le arate, că e mai bine ca fiecare să sacrifice o sumă infimă pe an, decât să rămână în caz de incendiu, fără locaș de rugăciune și să strângă dela ei, suma necesară, pentru acoperirea ratei anuale.

Aceste asigurări sub valoarea reală a bunului, duc la consecințe nefericite. Un exemplu va ilustra afirmația de mai sus.

Parohia Vășcăuți, jud. Rădăuți și-a asigurat biserica la suma de lei 300.000, deși valoarea reală e aproape 3.000.00 lei. Biserica a ars. De unde va putea să obțină Parohia suma necesară reconstruirii, din moment ce dela noi va lua numai suma asigurată?

Asemenea fenomene trebuie să dispară, așa cum au dispărut și alte mentalități, sau deprinderi învechite. Preotul este adevărata pârghie de înălțare a Bisericii noastre creștine ortodoxe. El trebuie să stea efectiv, în mod continuu și cu toată priceperea în mijlocul credincioșilor, susținându-i cu îndemnuri bune cu exemplul trăirii sale, și făcându-i să susțină, cu fapta și cu banul Biserica străbună.

El e dator să înțeleagă, că în epoca noastră, în care economia socialistă scoate tot mai apăsător capitalismul din vechile lui poziții, iar statul se substituie tot mai mult inițiativei particulare, preluând asupra lui sarcini imense (materiale), nu există posibilitatea ca statul să mai ajute pe credincioși să-și refacă bisericile, distruse de incendiu. În scopul unei asigurări precise și prompte a bunurilor bisericesti, I. P. S. Patriarh a avut grijă să înscrie în Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române, un articol în care să se prevadă răspicat, că Fondul de asigurări al bunurilor bisericesti funcționează pe lângă Patriarhia Română, însă cu socoteli aparte (patrimoniu distinct).

S'au creiat deci în acest fel premisele unei sănătoase dezvoltări ale acestui Fond, chemat să facă servicii atât de prețioase Bisericii noastre.

Un regulament nou este în curs de elaborare, pentru asigurarea unei funcționări, cât mai corespunzătoare a fondului. Având o experiență de peste un deceniu, noul regulament va

completa, toate lacunele vechiului regulament, iar totodată va institui măsuri practice, pentru ca Parohiile să asigure la valori cât mai apropiate de valoarea reală, bunurile lor. El va pune la dispoziția preoților, posibilitatea legală, de a obține dela credincioși, contribuția necesară, pentru acoperirea ratelor anuale de asigurare.

El va prevedea plasarea rezervei tehnice, în asemenea condițiuni, încât să fie pe de o parte, în orice clipă la dispoziția fondului, pentru plăți de indemnizări de incendiu, iar pe de altă parte, să producă un venit, din care se va forma în cursul anilor, un fond de ajutorare a Parohiilor nou înființate, pentru ridicări și clădiri de biserici și case parohiale. Odată cu elaborarea acestui regulament, vom iniția o adevărată campanie de persuasiune, spre a determina la contractarea de asigurări, toate părțile constitutive ale Bisericii Ortodoxe Române.

Ne propunem iarăși, ca prin întocmirea noului regulament să reducem primele de asigurare, în așa fel, încât să ajungem mai ușor la ridicarea valorilor asigurate, dela sumele neînsemnate de azi, la valorile reale ale bunurilor asigurate, atingând astfel adevăratul scop al fondului.

FONDUL DE CREDIT ȘI AJUTOR PENTRU CLERUL ORTODOX ROMÂN.

Fondul de Credit și Ajutor pentru Clerul Ortodox Român este fosta Casa clerului, înființată prin legea publicată în M. Of. Nr. 159 din 29 Iulie 1929 și care și-a început activitatea în Octombrie același an.

Prin Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române aprobat prin decretul Nr. 233 din 23 Februarie 1949, acest fond a fost inclus în Administrația Patriarhală.

Includerea lui în Administrația Patriarhală a fost motivată de:

a) Centralizarea tuturor Instituțiilor Bisericești, într-o singură conducere și administrație.

b) Prin desființarea fostei Eforii a Bisericii Ortodoxe Române, pe lângă care fusese creiată această Casă, nu mai putea rămâne în afara conducerii unice și astfel nevoia de a fi înglobată, în Administrația Centrală Patriarhală.

Deși inclus în Administrația Patriarhală Fondul de Credit

și Ajutor potrivit art. 159 își are socotelile aparte (patrimoniu distinct) și este condus și administrat de serviciul economic al Administrației Patriarhale, printr'un consiliu de 5 membrii ales de către Consiliul Național Bisericesc (art. 166 din Statut).

Scopul acestui fond îl definește însăși titulatura: **Fondul de Credit și Ajutor al Clerului.**

Până la apariția unui regulament de funcționare a Cancelariei Administrației Patriarhale, operațiunile acestui Fond sunt aceleași din trecut și anume:

a) Acordarea de împrumuturi, tuturor membrilor, până la maximum de 6 ori salariul lunar, cu girul a două persoane membri ai Fondului, împrumuturi ce nu pot depăși suma de lei 40.000, oricare ar fi salariul solicitatorului.

b) Acordarea de ajutoare bănești de circa 30.000 lei, în caz de deces al soțului—se înțelege membru al Fondului—și 15.000 lei pentru soție din fondul special de ajutor mutual.

Pentru preoți, funcționari administrativi bisericești și cântăreți, salariați de stat, se menține obligativitatea de a fi membri ai Fondului ca și în vechea lege a Casei.

Membrii Fondului de Credit și ajutor, contribuie la formarea capitalului, cu o participare lunară de:

a) Lei 150, preoții, diaconii și funcționarii administrativi bisericești.

b) Lei 100, cântăreții.

Participarea lunară la capitalul Fondului servește la garantarea împrumuturilor și se restituie în caz de pensionare sau deces.

Dela 1 Septembrie 1947, până la 31 Decembrie 1948, cotizația lunară ce s'a reținut a fost următoarea:

a) Lei 100 preoții, diaconii și funcționarii administrativi;

b) Lei 70 toți cântăreții.

Toți membrii Fondului, mai contribuie cu o cotizație lunară de lei 50, pentru ajutorul mutual în caz de deces.

Această cotizație, fiind egală pentru toți, și quantumul ajutorului de înmormântare ce se acordă este același pentru toți membrii Fondului.

Cotizația de ajutor mutual se reține numai dela 1 Ianuarie 1949 și prin urmare au dreptul la acest ajutor numai acei membri care au cotizat regulat dela această dată.

Și aici trebuie să relevăm, permanenta grijă ce o poartă Clerului și familiei, I. P. S. Patriarh Justinian, prin creierea acestui Fond de ajutorare în caz de deces. Este o creație salvatoare pentru mulți.

A c t i v i t a t e a :

După reforma monetară care a avut loc la 15 August 1947, Casa Clerului, care de altfel ca și alte instituțiuni bancare, a trebuit să-și înceapă operațiunile dela capăt. Patrimoniul ei, dela acea dată se compune din două părți:

Imobile: unul singur, unde își avea instalate birourile și deci nu producea nimic și **capitalul** care a fost convertit 20.000 lei per 1 leu stabilizat.

La data de 15 August 1947, situația Cassei era următoarea:

— Bani în cassă în vederea plăților de împrumuturi	Lei 779.583.624
— Fonduri disponibile la C.E.C.	Lei 1.335.517.314
Total	Lei 2.115.100.938

Afară de aceasta, Institutul General de asigurare ne repartizase suma de	Lei 1.080.000.000
Total	Lei 3.195.100.938

Aceasta era suma de care dispunea Cassa la 15 August 1947, în vederea operațiunilor sale.

La preschimbare, ne-a fost admis numai soldul din 12 August 1947 în sumă de lei 482.713.517, pentru care s'au primit 24.135 lei. Toate celelalte sume fiind blocate Cassa a trebuit să-și întrerupă operațiunile sale timp de 2 luni și jumătate până în Noembrie 1947, când încasându-și reținerile făcute pe lunile Septembrie și Octombrie și-a luat activitatea în mod foarte restrâns: împrumutul până la 8.000 lei în maximum 10 rate.

În răstimpul 15 August—1 Noembrie 1947 Cassa a fost în mare lipsă de numerar, pentru plata salariilor și cheltuelilor materiale.

Pe lângă suma de lei 24.135, încasată la schimb, a mai încasat suma de lei 14.655, prin preschimbarea a 15 monezi aur, de care dispunea, dela împrumutul de stat de refacere: deci în total dispunea de suma de lei 38.790.

Toate aceste greutăți Cassa le-a învins în parte și la 31

Decembrie bilanțul încheiat, prezintă atât la activ cât și la pasiv un total de 11.791.312 lei și dând o pierdere de lei 58.194.

Anul 1948 a fost un an de reviriment pentru casa Clerului. La început a continuat operațiunile ca și în 1947; împrumuturi mici, pe termen scurt, pentruca până la finele anului să mărească plafonul până la 20.000 lei în cazuri excepționale.

La 31 Decembrie 1948 Cassa a încheiat un bilanț care prezintă atât la activ cât și la pasiv un total de lei 27.025.396, dând un beneficiu net de lei 280.363.

La activ, care reprezintă bunurile patrimoniale, avem următoarele:

ACTIV:

Cassa numerar	Lei	831.749.—
Casa de Depuneri Sp. 17/70	„	3.203.—
Imobile	„	5.839.676.—
Mobilier	„	434.874.—
Diverși debitori	„	104.544.—
Garanții P. T. T.	„	1.106.—
Efecte publice	„	20.330.—
Timbre cărți religioase	„	91.—
C. E. C.	„	361.—
Imprumuturi	„	19.634.800.—
Administrația Financiară III Albastru	„	5.—
Imprumuturi aprovizionare funcționari	„	147.859.—
Administrația IV Roșu	„	6.788.—
Administrația II Negru	„	6.—
Total activ:		Lei 27.025.396.—

PASIV:

Diverși creditori	Lei	322.361,50
Diverși, timbre, cărți religioase	„	91.—
Fond rezervă	„	3.814.169.—
Fond amortizare imobil și mobilier	„	1.043.627.—
Cotizații	„	18.871.025.—
Dobânzi 1949	„	1.138.514.—
Dobânzi 1950	„	300.—
Diverși de lichidat	„	860.—
Diverși de lichidat C. E. C.	„	70.000.—
Fond acoperiri rate nescăzute	„	19.809,56

Diverși depunători C. E. C. „	12.089.—
Impozite „	1.653.—
Rezervă din recalcularea patrimoniului . . . „	1.450.534.—
Beneficiul net al anului 1948 „	280.363.—
Total pasiv: Lei 27.025.396.—	

CONT DE PROFIT ȘI PIERDERE:

DEBIT:

Cheltueli generale, materiale, personal Lei	2.636.658.—
Fond ajutoare „	511.291.—
Profit și pierdere „	108.623,50
Comision C. E. C. „	44.800.—
Beneficiul net „	208.363.—
Total Lei 3.581.735,50	

CREDIT:

Dobânzi 1948 Lei	1.742.448,50
Cheltueli de administrație „	917.486.—
Taxe de înscriere „	7.100.—
Comision împrumuturi „	914.701.—
Total Lei 3.581.735,50	

S'au acordat în 1948 membrilor Casei 3987 împrumuturi în valoare totală de lei 32.538.036, la care, adăugându-se soldul din 31 Decembrie 1947 lei 4.948.475, ne dă un total de lei 37.486.511, din care s'a restituit până la 31 Decembrie 1948, lei 18.851.711, rămânând astfel lei 19.634.800, ce urmează să fie încasată în cursul anului 1949.

Împrumuturile s'au acordat, pe cereri girate de 1 sau 2 membri ai Casei, după cum era și suma solicitată: un girant până la 12.000 lei și 2 giranți pentru ce trecea peste 12.000 lei.

Banii se încasau dela cassă, în limita numerarului disponibil, iar pentru cei din provincie se expediau prin CEC, la domiciliu.

Această garanție, prin C. E. C. și nu prin mandat poștal, s'a făcut și se face și în prezent, deoarece taxele de expediție prin C. E. C. sunt mult mai mici, decât prin mandat poștal.

Tot în cursul anului 1948, s'au acordat 264 ajutoare în valoare totală de lei 511.291.

Ajutoarele s'au acordat la cerere, celor bolnavi, accidentați,

cu greutăți mari familiare, pentru taxe școlare, etc. și numai la cereri bine întemeiate.

În cursul anului 1948, Cassa a fost condusă de un Consiliu de Administrație compus din 9 membri, reprezentanți ai clerului, cântăreților și funcționarilor administrativi.

Acest consiliu a continuat să funcționeze până la 29 Martie a. c., când pe baza Statutului de organizare și funcționare a Bisericii a fost numit noul consiliu de cinci membri.

Deoarece Fondul acesta, în baza Statutului menționat, este condus de Serviciul Economic al Administrației Patriarhale, competența Consiliului urmează să fie definită prin regulament.

Împrumuturile și ajutoarele se aprobau de Consiliu, care se întrunea odată și în cazuri excepționale de două ori pe lună și de Comitetul de Direcție, care se compunea din trei membri ai Consiliului de Administrație și se întrunea odată pe săptămână.

Cassa era verificată de o comisie de cenzori, compusă din trei membri ai Casei, numiți de I. P. S. Patriarh.

În cursul anului 1948, Cassa a avut un personal de 21 funcționari, între care un curier și un camerist, plătiți din fondurile proprii ale Cassei.

După restructurare și includerea fondului în Administrația Patriarhală, cheltuelile au fost restrânse simțitor, având a plăti numai 10 funcționari și un camerist, aceasta în urma contopirii Serviciului de contabilitate și a casieriei.

Prin comprimarea cheltuelilor de personal și de administrație la maximum, și ținând seama că acest fond nu urmărește achiziționarea de beneficii, ne luăm sarcina, ca pe viitor, să revizuirem dobânda percepută la împrumuturi până acum, ca astfel membrii Fondului să poată beneficia cât mai mult, de pe urma contribuției pe care o depune Fondului.

Vom abandona dobânda simplă și anticipată și vom introduce dobânda compusă, calculată la fiecare rată ce urmează a se reține.

AVEREA IMOBILĂ.

În inventarul de bunuri al Patriarhiei mai figurează și o avere imobilă, compusă din mai multe clădiri și terenuri cultivabile.

Fără a ne face vreo iluzie că aceste bunuri ar putea aduce vreun venit în bugetul Administrației Patriarhale, după cum vom vedea mai jos, suntem obligați să facem mențiune și despre ele, deoarece fac parte din patrimoniul Patriarhiei Române.

1. Imobilul din București, Str. Culmea Veche Nr. 4, cumpărat de Patriarhie dela d-ții Margulius și Lokar în anul 1936, cu actul de vânzare-cumpărare, autentificat de Trib. Ilfov, Secția Notariat sub Nr. 27.306/936, plătind suma de lei 4.497.409.

În prezent, acest imobil este închiriat la diferiți locatari pentru suma anuală de lei 292.714.

2. Imobilul din Str. Alexandru Odobescu Nr. 17, construit de Patriarhie, a costat suma de lei 3.300.000.

Dela acest imobil se încasează anual, drept chirie, dela diferiți locatari, lei 153.769.

3. Imobilul din Str. Povernei Nr. 34, este de asemenea închiriat și aduce un venit anual de lei 75.965.

De asemenea, Patriarhia Română mai posedă și următoarele terenuri cultivabile:

1. Gurgueți-Brăila, în întindere de 119 hectare.

2. Independența Piscu-Ialomîța, de 46 hectare.

3. Blebea-Tg. Neamț, în întindere de 12 hectare.

4. Alexeni-Ialomîța, în întindere de 125 hectare.

Aceste terenuri, în baza hotărîrii Sf. Sinod, comunicată Ministerului Cultelor cu Adresa Nr. 323/1949 și Ministerului Agriculturii și Domeniilor cu Adresa Nr. 309/1949, Cabinet, au fost oferite Statului.

Iată conținutul acestei hotărîri:

«Biserica Ortodoxă Română înțelege să renunțe la beneficiul legii pentru reforma agrară din 1945, prin care averile bisericesti au fost scutite de expropriere și nevrînd să se situeze în poziția de mare proprietară, înțelege să ofere Statului Român, prin Ministerul Agriculturii, diferitele terenuri ce le are, pentru ca acestea, îndeplinind rolul social în economia țării, să poată fi de folos întregii obști».

În baza acestei hotărîri, toate terenurile menționate mai sus, prin reprezentanți autorizați, au fost predate Statului, la începutul primăverii anului curent.

Lăsând la o parte terenurile menționate, care după cum se vede nu mai sunt în folosința Administrației Patriarhale, venitu-

rile clădirilor față de cheltuelile de întreținere sunt foarte neînsemnate.

Față de această situație, I. P. S. Patriarh, spirit practic de bun gospodar, a spus: «Fiecare imobil să-și plătească impozitele și celelalte sarcini din veniturile proprii. Nu voi aproba nici o sumă din bugetul Patriarhiei, pentru nevoile acestor imobile, dacă nu am acoperire din propriile lor venituri».

Incheiem această dare de seamă din care se vede situația și operațiunile bănești, făcute de Instituțiile Patriarhiei pe anul trecut și care prin noul Statut al Bisericii Ortodoxe Române, au fost incluse într'o singură administrație și nădăjduim că în felul cum au fost organizate de Prea Fericitul Patriarh Justinian, prin comprimări de personal și alte cheltueli la unele din aceste instituții, iar altora dându-le o extindere mult mai mare, mărindu-le capacitatea de lucru și angajându-le personal tehnic de specialitate, -- nădăjduim zicem, că pentru anul viitor să avem plăcuta ocazie, de a vă înfățișa o dare de seamă mult bogată în roade.

Afirmând acestea, nu vrem să ignorăm și progresele făcute de unele instituții, după reforma monetară din 1947, căci, după cum s'a relatat în darea de seamă, toate aceste instituții și-au început operațiunile dela capăt; însă suntem ferm convinși, că așa cum I. P. S. Patriarh a reorganizat Administrația Patriarhală, sub directa și hotărâta sa conducere, dispensându-se de anumite consilii și comitete, la sfârșitul anului bugetar vom avea satisfacția unor progrese simțitoare la fiecare din aceste instituții.

Acest lucru îl anticipăm cu toată certitudinea, fiindcă Statul major, ales de Prea Fericitul Patriarh, căruia i-a încredințat planul de lucru, format din elemente disciplinate și educate în spiritul muncii constructive, va fi la înălțimea încrederii acordate.

CONCLUZIUNI ȘI PROPUNERI.

Considerând cele expuse mai sus în raportul nostru, suntem datori a propune aprobării Dvs. următoarele:

1. Propunem, și pe această cale, a se aproba conturile de bilanț, profit și pierdere, pe exercițiul financiar 1948, ale fos-

telor Instituții bisericești: Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, Tipografia Cărilor Bisericești, Fondul de Asigurare și Fondul de credit și ajutor al clerului.

2. De asemeni vă rugăm să binevoiți a aproba lucrările de unificare ale Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, precum și planul de lucru pe anul 1949 al Administrației Patriarhale, așa cum a fost prezentat în această dare de seamă și în expunerea de motive a bugetului.

3. Cu privire la activitatea în desfășurare și la perspectivele de viitor ale Instituțiilor bisericești din Administrația Patriarhală, arătate mai sus, găsim potrivit a supune aprecierii Dvs. propunerea, ca în măsura posibilităților și la timpul potrivit, să se intervină la Onor. Guvern, cu rugămintea de a se reveni asupra anulării scutirilor de impozite acordate Instituțiilor bisericești, pentru bunul motiv că această activitate a lor, nu constituie un act de comerț propriu zis, ci este închinată, în realitate, misiunii de asistență religioasă a Bisericii față de popor, care, dacă se execută sub forma văzută a producției și difuzării, apoi ea nu se realizează decât sub forma spirituală a rezultatelor obținute.

Această scutire este necesară Bisericii, pentru ca rezultatul operațiunilor sale financiare să poată constitui, — chiar sub forma unui fond cu destinație specială, — mijloacele cu care să se poată întreține și conserva monumentele religioase care, prin valoarea lor arhitectonică, picturală și istorică, constituiesc bunuri sociale, — cum este cazul mănăstirilor în special, — care în prezent sunt lipsite de veniturile din păduri și pentru care, sub altă formă, suntem totuși nevoiți a cere ajutorul Statului.

4. În același sens ne permitem a propune să se solicite Onor. Guvern aprobarea ca pentru produsele sale, Institutul Biblic și de Misiune, să aibă exclusivitate de fabricație, desființându-se înjghebările improvizate ale unor particulari direct interesați, cari nu au nimic comun cu acest rost, și sunt cu totul străini de canonul bisericesc și artistic pe care trebuie să-l aibă aceste produse.

La sfârșitul expunerii noastre, suntem datori a preciza că tot ceea ce am arătat prin aceste rânduri este imaginea slabă

a unui nou și puternic suflu de viață ce se simte în Instituțiile Economice ale Administrației Patriarhale.

De aceea, gândul și recunoștința noastră trebuie să se îndrepte către acela, care a conceput planul măreț al acestui edificiu, care s'a străduit pentru organizarea și punerea lui în condițiuni optime de realizare, care într'o perfectă armonie cu Guvernul Țării a adus Bisericii un important ajutor prin plata unei părți din personal și prin dotarea cu mașini a atelierelor, și care, prin supravegherea, îndrumarea și munca zilnică pe care o rezervă acestei Instituții, este cea mai sigură garanție de reușită, către Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, căruia propunem să-i mulțumim prea respectuos.

Consilieri Administrativi Patriarhali,

(ss) Pr. A. Săvulescu

(ss) Diac. A. Preda

CONTUL DE GESTIUNE PE ANUL FINANCIAR 1948.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Domnule Președinte și

Domnilor Deputați,

Avem onoare a vă prezenta dosarele, cuprinzând Bilanțurile și Conturile de Profit și Pierdere, cu anexele respective, încheiate la 31 Decembrie 1948, de: «Eforia Bisericii Ortodoxe Române», «Tipografia Cărților Bisericești», «Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă» și «Casa Clerului» și vă rugăm să binevoiți a le examina și aproba, dând cuvenita descărcare administratorilor și gestionarilor respectivi.

Bilanțurile, sus menționate, cuprind sinteza operațiunilor pe timpul dela 1 Aprilie—31 Decembrie 1948, cu excepția Casei Clerului, care a încheiat bilanțul pe un an întreg.

Fiecare dosar cuprinde Bilanțul, Contul de Profit și Pierdere și situații analitice pentru fiecare cont din activ și pasiv, din care se vede, în amănunt, din ce constă averea sau diferitele posturi active și în ce constă datoriile sau obligațiile care grevează activul.

Dosarul «Eforiei Bisericii Ortodoxe» cuprinde și «contul

de executare bugetară», din care se văd veniturile realizate, cheltuelile efectuate și final, sectoarele care au dat excedente și cele care au dat deficite și cum s'a făcut compensarea lor.

Administratorii și contabilul fiecărei unități și-au întocmit cuvenita dare de seamă, de asemeni aflată la dosar, în care se arată pe larg, activitatea desfășurată și rezultatele obținute.

Bilanțurile și Conturile de Profit și Pierdere, cum și operațiunile pe timpul pentru care au fost încheiate, au fost verificate de organele statutare sau organele tutelare.

Operațiunile pe 1948, ale Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și ale Tipografiei, au fost toate verificate și de organele Controlului de Stat, conform proceselor verbale aflate la dosar.

Final, Bilanțurile și Conturile de Profit și Pierdere s'au soldat astfel:

I. Eforia Bisericii Ortodoxe Române, cu un excedent de lei 670.814, care propunem să fie afectat, în întregime, pentru mărirea «Fondului Averii Patriarhale».

Cum în bilanț mai figurează «Efecte Publice», cu lei 12.103, care au fost răscumpărate de Stat, înainte de stabilizare, la valoarea lor nominală, în lei vechi, iar suma s'a consemnat și blocat la Casa de Depuneri, propunem lichidarea acestui cont, prin micșorarea Fondurilor Fundațiilor și Donațiilor cărora aparțineau.

II. Tipografia Cărților Bisericești, cu un beneficiu de lei 105.084.

Propunem ca acest beneficiu să fie întrebuințat la acoperirea parțială a pierderii dela bilanțul precedent de lei 1.245.792, iar restul pierderii de lei 1.410.708, să fie scăzută din «Fondul Averii Tipografiei și Editurii».

III. Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, cu un excedent de lei 323.779, care propunem să fie afectat în întregime pentru mărirea «Fondului Averii Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă».

IV. Casa de Credit a Clerului, cu un beneficiu de lei 280.363, care a fost repartizat de Consiliul de Administrație astfel:

10% Fondului de rezervă	Lei 28.036.—
10% Fondului de amortizare a imobilului și mobilierului	„ 28.036.—

10%	Fondului de Ajutorare și pensii	„	28.036.—
30%	Fondului General Bisericesc	„	84.111.—
20%	Consiliului de Administrație și Cenzo- rilor	„	56.072.—
20%	Funcționarilor Cassei	„	56.072.—
			Total Lei 280.363.—

Propunem să se ratifice această repartizare și, întrucât Fondul de «Ajutorare și Pensii» a fost lichidat, suma de lei 28.036, afectată acetui Fond, să fie reportată veniturilor anului viitor.

Consilieri Administrativi,
(ss) Pr. A. Săvulescu
(ss) Diac. A. Preda

Șeful Serv. Contabilității,
(ss) Simion Alexandrescu

PROECT DE BUGET PE ANUL 1949.

Expunere de motive.

La întocmirea proiectului de buget, ce vă prezentăm, s'a ținut seamă de cele 2 mari principii, în materie de evaluare bugetară, și anume:

- maximum de prudență în determinarea veniturilor și
- maximum de prevedere în evaluarea cheltuelilor.

La stabilirea formei lui de prezentare s'a avut în vedere noua organizare, prevăzută în Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, aprobat cu Decretul Nr. 233 publicat în Monitorul Oficial Nr. 47 din 25 Februarie 1949.

În consecință, proiectul de buget, al Administrației Patriarhale, cuprinde atât la venituri, cât și la cheltueli și planurile economice ale Instituțiilor anexe, prevăzute la art. 159 din Statutul de organizare a Bisericii Ortodoxe Române și anume:

1. Institutul Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, care are două secții:

- a) Secția Atelierelor de obiecte, țesături și odoare bisericesti și
- b) Secția de Tipografie și Editură;

2. Fondul de Asigurare al Bunurilor Bisericii Ortodoxe Române și

3. Fondul de Credit și Ajutor pentru clerul ortodox român.

Pe de o parte, din cauză că Instituțiile anexe, în conformitate cu art. 159 din Statutul de organizare al Bisericii Ortodoxe Române, au patrimoniul distincte, iar pe de altă parte, pentru că este necesar să se urmărească, pentru fiecare unitate, realizarea planului de producție și rentabilitatea economică, deși avem o contabilitate unică, bugetele Institutelor anexe au, în proiectul de buget ce vă prezentăm, coloane separate atât la venituri cât și la cheltuieli.

Bugetul de venituri al Administrației Patriarhale se bazează pe mijloace proprii în sumă de Lei	11.882.000
și pe subvenții dela Stat în sumă de Lei	12.700.000
Total Lei	<u>24.582.000</u>

Din mijloacele proprii o sumă de Lei 10.190.000, este contribuția Parohiilor, Eparhiilor și credincioșilor, iar restul de Lei 1.692.000, sunt veniturile imobilelor proprii, imobilelor, donațiilor și fundațiilor și venituri întâmplătoare.

Din subvenția dela Stat, Lei 700.000 ni se dau de Ministerul Cultelor pentru suportarea cheltuielilor de materiale, iar Lei 12.000.000 reprezintă subvenția Ministerului de Finanțe, pentru înzestrarea cu cărți de ritual a unor parohii nou înființate.

Această subvenție are, la cheltuieli, corespondent art. 21, intitulat: «**Subvenții pentru Cărți de ritual la parohii**» la care s'a prevăzut suma egală veniturilor, de Lei 12.000.000.

Veniturile Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă Română sunt:

Secția Ateliere Lei 17.300.000 și

Secția Tipografie și Editură Lei 34.500.000, și provin în întregime din executarea de lucrări, în special, pe cont propriu.

Secția Ateliere are deja organizate: un atelier de odoare bisericesti lucrate în aur și argint ca: icoane, evanghelii, candelă, cruci, potire, chivote, etc.; un atelier de pictură, care tinde la creierea unei școli de iconografie în stil propriu; un atelier de glasă și filigranare pentru confecționarea de cruciulițe, etc. și este în curs de organizare un atelier de tâmplărie și sculptură în lemn.

Tot această secție a repus în funcție atelierele de țesături dela Mănăstirea «Țigănești», făcând serioase eforturi pentru repararea mașinilor și aprovizionarea cu materii prime.

Secția de Editură și Tipografie editează și tipărește 3 reviste de doctrină ortodoxă și anume: «**Biserica Ortodoxă Română**», «**Ortodoxia**» și «**Studii Teologice**», care apar regulat, într'un număr de circa 10.000 exemplare fiecare și, deasemeni, editează și tipărește cărțile bisericești și de propagandă religioasă și socială.

Atelierele și Tipografia au planuri de producțiune bine precizate, concretizate în cifrele trecute în buget la venituri și se fac eforturi pentru realizarea lor.

Fondul de Credit și Ajutor are la venituri o sumă de Lei 8.590.000, din care: 5.700.000 reprezintă cotizația membrilor la Fondul pentru ajutor mutual pentru caz de moarte și Lei 2.890.000 reprezintă dobânda plasamentului de circa 40.000.000 Lei.

Veniturile Fondului de Asigurare de Lei 2.000.000 se compun, în întregime, din primele de asigurare a imobilelor proprietatea bisericilor.

Totalul bugetului la venituri este de lei 86.972.000.

Față de necesitățile de cheltueli, veniturile sunt foarte modeste. Pentru a se putea ajusta cheltuelile la proporția veniturilor, a fost nevoie de reorganizarea și restructurarea serviciilor.

Astfel, pentru a se realiza economii la personal, cele 4 contabilități separate și anume: a Tipografiei, a Atelierelor, a fostului Consiliu Central Bisericesc și a Fondului de Credit și Ajutor, au fost contopite și concentrate în una singură.

Tot așa și cele 4 casierii corespunzătoare au fost contopite într'o singură casierie centrală.

Cu economie și cu grije pentru toate sectoarele de activitate; s'a procedat la întocmirea bugetului de cheltueli, în care:

S'au asigurat salariile personalului angajat și plătit din fonduri proprii, trecute la art. 1 și 2, în sumă totală de Lei 4.187.900, repartizate asupra Bugetului Administrației Patriarhale și bugetele instituțiilor anexe, potrivit locului unde este repartizat fiecare funcționar.

S'au asigurat, deasemeni, cheltuelile de transport și indemnizațiile de deplasare, impuse de nevoile controlului bisericesc

și gestionar și s'au prevăzut creditele necesare pentru plata orelor suplimentare pentru lucrări speciale, în limite, ceva mai mici față de instrucțiunile Ministerului Cultelor.

În total la categoria de cheltueli «Diverse personal» s'a prevăzut suma de lei 3.351.500, care s'au repartizat în proporție justă asupra Administrației Patriarhale și Instituțiilor anexe.

Cheltuelile de materiale, prevăzute la art. 8-19, sunt, în total de Lei 6.104.000 și se referă la:

Întreținerea și reparația localurilor, pentru care s'a prevăzut Lei 1.700.000, sumă absolut necesară reparării unor imobile.

Pentru întreținerea și reparația mijloacelor de transport s'a prevăzut suma de Lei 1.050.000, repartizată numai asupra Administrației Patriarhale și Institutului Biblic, singurele care posedă mijloace de transport.

Restul cheltuelilor privesc nevoile curente de întreținere, curățenie și plata apei, luminii, telefoanelor, combustibilului, rechizitelor de birou, etc.

La Capitolul III, s'au prevăzut cheltueli în sumă de Lei 16.100.000, suportate de bugetul Administrației Patriarhale.

Cea mai mare sumă este aceea prevăzută pentru înzestrarea Parohiilor noi cu cărți de ritual. Punem mare nădejde, că Ministerul de Finanțe ne va acorda subvenția de lei 12.000.000 și că vom realiza, în această privință, întregul nostru program.

Pentru prima dată s'au prevăzut în Bugetul Patriarhiei sume pentru ajutorarea învățământului religios. Din suma prevăzută la art. 20, de Lei 1.800.000, ne propunem să dăm fiecărui Institut Teologic câte Lei 500.000 și fiecărui seminar monahal câte 100.000 Lei.

Aceste sume nu corespund nici pe departe dorinței noastre de a ajuta învățământul religios, care are nevoi cu mult mai mari; dar față de totalul veniturilor și celelalte nevoi, suntem obligați să ne limităm la suma propusă.

Tot la acest capitol s'a prevăzut suma de Lei 200.000, burse pentru elevi și studenți și Lei 500.000 pentru a ajuta la restaurarea Sf. Mănăstiri «Antim».

În vederea acoperirii cheltuelilor de interes superior bisericesc, s'a prevăzut suma dela art. 25, care se pune la dispoziția Patriarhului, pentru binefaceri personale și pentru suportarea

unor cheltueli de interes superior bisericesc, care nu pot fi justificate cu acte.

Capitolul IV din buget cuprinde cheltuelile de exploatare. La acest capitol, în bugetul Administrației Patriarhale figurează numai cheltuelile de exploatare ale fostelor moșii, cu Lei 100.000 și cumpărarea mirodeniilor și ingredientelor necesare pentru Sfântul Mare Mir, de Lei 600.000. Restul sumelor sunt cheltuelile de exploatare ale Instituțiilor anexe, prevăzute pentru: plata salariilor lucrătorilor și specialiștilor, plata indemnizațiilor de deplasare, prime de muncă, depășire de norme, materiale de protecție, etc., costul materiilor prime, chiria localurilor, impozitele și sarcinile sociale, daunele Fondului de Asigurare, rezerva tehnică și drepturi de autor.

În acest capitol sunt prevăzute și sumele necesare pentru trimiterea lucrătorilor și funcționarilor în concediu de odihnă, la Bușteni, Techirghiol, Suzana și Cheia, localități în care suntem în curs de executare a tuturor pregătirilor necesare.

Am arătat o grijă deosebită necesităților de investiții, conștând în cumpărarea de mobilier, de mijloace de transport, amenajarea unor imobile și mărirea utilajului atelierelor.

Totalul prevederilor pentru investiții se urcă la Lei 6.750.000.

În sfârșit, bugetul mai prevede la cheltueli suma de Lei 1.385.000 pentru plata de creanțe din exerciții închise, ajutoare Lei 435.000, ajutoarele pentru caz de moarte Lei 4.781.500 și ajutoare din veniturile donațiilor și fundațiilor Lei 20.000.

Anul 1949 este pentru Administrația Patriarhală, în actuala formă de organizare, un an de experiență și deci cu dificultățile inerente oricărui început.

Sperăm însă că, datorită concentrării serviciilor sub o conducere unică, a grijei permanente pentru realizarea prevederilor la încasări și a planurilor de producțiune, pe de o parte, a comprimării cheltuelilor și angajării lor numai în măsura realizării veniturilor, pe de altă parte, cum și datorită devotamentului și capacității PP. SS. Vicari. PP. CC. Consilieri Administrativi și personalului de specialitate de care suntem înconjurați, — proiectul de buget ce vă prezentăm se va realiza și se va executa în bune condițiuni.

Vă rugăm, deci, a lua în deliberare alăturatul proiect de buget și — în conformitate cu art. 20 al. i din Statut — a-l vota.

Patriarh, † JUSTINIAN

VENITURI

Nr. curent	Denumirea articolului bugetar	Administrația Patriarhală	INSTITUTUL BIBLIC		Fondul de Credit și Ajutor	Fondul de Asigurare	TOTAL EVALUĂRI
			Ateliere	Editură și Tipografie			
	CAPITOLUL I. VENITURI ORDINARE						
1	Contribuțiile Eparhiilor și Parohiilor	10.190.000	—	—	—	—	10.190.000
2	Chirii Imobile proprii	400.000	—	—	—	—	400.000
3	Venituri întâmplătoare și neprevăzute	210.524	—	—	—	—	210.000
	CAPITOLUL II. ALTE VENITURI						
4	Subvenții dela Minis. Cultelor și Minis. Finanțelor.	12 700.000	—	—	—	—	12.700.000
5	Veniturile Exploatărilor Institutului Biblic	—	17.300.000	34.500.000	—	—	51.800.000
6	Veniturile Fondului de Credit și Ajutor	—	—	—	8.590.000	—	8.590.000
7	Veniturile Fondului de Asigurare	—	—	—	—	2.000.000	2.000.000
8	Vânzarea produselor agricole ale fostelor moșii	470.000	—	—	—	—	470.000
	CAPITOLUL III. RĂMĂȘITE DE INCASAT						
9	Rămășițe de încasat	100.000	—	—	—	—	100.000
	CAPITOLUL IV. EXCEDENT EXERCITIUL PRECEDENT						
10	Excedentul anului precedent	351.476	—	—	—	—	351.476
	CAPITOLUL V. VENITURI DIN FUNDAȚIUNI, ASOCIAȚIUNI, ETC.						
11	Donația Colea	10.000	—	—	—	—	10.000
12	Donația Mongescu-imobil, Str. Al. Odobescu	150.000	—	—	—	—	150.000
	TOTAL :	24.582.000	17.300.000	34.500.000	8.590.000	2.000.000	86.972.000

Nr. crt.	Denumirea articolului bugetar	Administrația Patriarhală
CPIATOLUL I. CHELTUELI ORDINARE		
CHELTUELI DE PERSONAL ȘI DIVERSE PERSONAL SALARII		
1	Plata personalului temporar administrativ și de serviciu	243.000
2	Plata personalului temporar ad-tiv și de serviciu al exoloatărilor	—
DIVERSE PERSONAL		
3	Indemnizații de deplasare, chelt. de transport în afară și în București, manco de casă	881 000
4	Indemnizații și jetoane de prezență cuvenite membrilor consiliilor și comisiilor	—
5	Indemnizații pentru muncă suplimentară	300.000
6	Recompense pentru lucrări speciale	600 000
CAPITOLUL II. CHELTUELI DE MATERIALE		
7	Întreținerea, reparația și paza localurilor	750.000
8	Întreținerea, reparația și paza mobilierului și inventarului	100,000
DE REPORTAT:		2.874 000

CHELTUELI

INSTITUTUL BIBL' C		Fondul de Credit și Ajutor	Fondul de Asigurare	TOTAL EVALUĂRI
Ateliere	Editură și Tipografie			
—	—	—	—	243 000
1.054.700	1 502 700	1.175.000	212 500	3.944.900
200 000	426.000	84.000	30.000	1.621.000
—	—	111.000	—	111.000
50 000	75 000	58 000	10.500	433.500
100.000	150.000	116 000	20.000	986.000
200.000	400.000	350.000	—	1.700 000
20.000	360.000	—	—	480 000
1.624.700	2 913.700	1.894.000	273 000	9.579.400

Nr crt.	Denumirea articolului bugetar	Administrația Patriarhală
	REPORT :	2 874 000
10	Intreținerea, reparația și paza instalațiilor de apă și electricitate	40 000
11	Plata apei și taxelor comunale	70.000
12	Asigurarea mobilierului, imobilelor, instalații, vehicule	100 000
13	Combustibil Lemne pentru încălzit	150.000
14	Iluminat, curent electric, becuri, accesorii	80.000
15	Imprimare, registre, furnituri de birou și cheltueli de ambalaj	150 000
16	Abonamente Buletinul Oficial, ziare, reviste și cheltueli de publicitate	100 000
17	Abonamente Telefon, Convorbiri telefonice și abonamente Radio	100 000
18	Cheltueli pentru telegrame, P. T. T.	10.000
19	Intreținerea și reparația Vehiculelor Auto	400.000
	CAPITOLUL III. DIVERSE	
20	Subvenții pentru învățământul religios	1 800 000
21	Subvenții pentru cărți de ritual la parohii	12.000.000
22	Burse și ajutoare pentru elevi și studenți	200 000
23	Cheltueli pentru organizarea de recepții ocazionale	400 000
24	Subvenție pentru restaurarea Sfintei Mănăstiri Antim	500.000
25	Fond pentru acoperirea cheltuelilor de interes superior bisericesc	1 200.000
	CAPITOLUL IV. CHELTUELI DE EXPLOATARE	
26	Plata lucrătorilor și specialiștilor exploatării	
	DE REPORȚAT :	20.174 000

INSTITUTUL BIBLIC		Fondul de Credit și Ajutor	Fondul de Asigurare	TOTAL EVALUĂRI
Ateliere	Editură și Tipografie			
1.624 000	2.913.700	1.894 000	273 000	9 579.400
—	—	10 000	—	50.000
60 000	90.000	30.000	10 000	260.000
100 000	30.000	30 000	—	260.000
120.000	250 000	90 000	25.000	635 000
144.000	200 000	60 000	20 000	504.000
70 000	100 000	100 000	80.000	500.000
50.000	50.000	—	—	200.000
100.000	100 000	40 000	20 000	360 000
20.000	50 000	15 000	10.000	105 000
200 000	450 000	—	—	1 050.000
—	—	—	—	1.800.000
—	—	—	—	12 000 000
—	36.000	—	—	236 000
—	—	—	—	400 000
—	—	—	—	500 000
—	—	—	—	1.200 000
3 057.220	7.895 220	—	—	10.952.220
5.545.700	12 164.920	2,269.000	438.000	40 591.620

Nr. crt.	Denumirea articolului bugetar	Administrația Patriarhală
	REPORT LEI :	20.174.000
27	Plata indemnizațiilor de deplasare, cheltueli de transport, primă de muncă	—
28	Costul materiilor prime	600.000
29	Costul combustibilului, forței motrice, apei, luminei, transportului și ambalajului materialelor și întreținerea instalațiilor	—
30	Chirii localuri pentru exploatare	—
31	Impozite și cotizații Stat, județ, comună, sarcini sociale, dobânzi și comisioane	520.000
32	Cheltueli pentru exploatarea fostelor moșii	100.000
33	a) Daune b) Rezervă tehnică	—
34	Drepturi de autor, Casa ziariștilor	—
	CAPITOLUL V. CHELTUELI DE INVESTIȚII.	
35	Cumpărări de mobilier și obiecte de inventar	700.000
36	Cumpărări auto	1.500.000
37	Amenajări de construcții	750.000
38	Investiții mobiliare necesare exploatărilor	—
	CAPITOLUL VI. FOND DE REZERVĂ BUGETARĂ.	
39	Fond pentru deschiderea de credite	58.000
	DE REPORTAT :	24.402.000

C H E L T U E L I

INSTITUTUL BIBLIC		Fondul de Credit și Ajutor	Fondul de Asigurare	TOTAL EVALUARI
Ateliere	Editură și Tipografie			
5.545.700	12 164 920	2.269.000	438.000	40 591.620
470.000	901.000	—	—	1.371.000
5.705.000	9.500.000	—	—	15.805.000
690.000	2.300.000	—	—	2.990.000
105.000	—	—	—	105.000
1.224.000	5 476.000	750.000	300.000	8.279.000
—	—	—	—	100.000
—	—	—	462.000	—
—	—	—	800.000	1.262.000
—	2.480.000	—	—	2.480.000
100.000	300.000	100.000	—	1.200 000
—	—	—	—	1.500.000
—	—	—	—	750.000
2.700.000	600.000	—	—	3.300.000
210.300	278.080	79.500	—	625 880
16.750.000	34 000.000	3.198.500	2.000.000	80 350 500

Nr. curent	Denumirea articolului bugetar	Administrația Patriarhală
	REPORT LEI	24.402.000
40	<p style="text-align: center;">CAPITOLUL VII. CREANȚE DE PLATĂ.</p> <p>Creanțe de plată din exerc. închise</p>	60 000
41	<p style="text-align: center;">CAPITOLUL VIII. CHELTUELI DIN VENITURILE FUNDAȚIILOR, ASOCIAȚIILOR ETC.</p> <p>Ajutoare : ajutoarele dela Fondul de Credit și Ajutor în afară de cazuri de boală și deces</p>	100.000
42	Ajutoarele de deces ale Fondului mutual	—
43	Ajutoare din veniturile Fundațiilor	20 000
	TOTAL GENERAL :	24 582.000

DIRECTOR,
D. ZOTTU

CHELTUELI

INSTITUTUL BIBLIC		Fondul de Credit și Ajutor	Fondul de Asigurare	TOTAL EVALUĂRI
Ateliere	Editură și Tipografie			
16.750.000	34.000 000	3 198.500	2.000 000	80.350 500
550.000	500.000	275 000	—	1.385.000
—	—	335 000	—	435 000
—	—	4 781.500	—	4.781.500
—	—	—	—	20 000
17 300 000	34 500 000	8.590 000	2 000 000	86.972.000

Șeful Serviciului Contabilității,
S. Alexandrescu

REGULAMENT INTERIOR.

pentru

Adunarea Națională Bisericească a Bisericii Ortodoxe Române.

Art. 1. — Convocarea, deschiderea și conducerea Adunării Naționale Bisericești se fac potrivit dispozițiilor din art. 22—24 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române.

Constituirea provizorie.

Art. 2. — Participarea membrilor la ședințele Adunării este obligatorie. Membrii împiedecați în orice chip de a participa la ședințele Adunării, vor notifica aceasta în scris președintelui până în ziua deschiderii, înaintând totodată mandatul.

Art. 3. — După deschiderea Adunării, potrivit art. 23 din Statut, președintele invită 3 dintre membrii mai tineri ai Adunării, să îndeplinească funcțiunea de secretari provizorii.

Art. 4. — La apelul nominal citit de unul dintre secretarii depe lista întocmită de Consiliul Național Bisericesc, fiecare membru prezintă Biroului mandatul.

În cazul când un membru prezent, din oricare cauze n'ar avea la sine mandatul, ori un membru absent a înaintat mandatul în chipul prevăzut la art. 2, se va observa procedura următoare:

- a) Membrul prezent va funcționa și până la validare, iar mandatul lui va fi examinat de comisia permanentă de validare;
- b) Mandatul membrului absent se trimite secției de validare.

Secțiuni pentru verificarea mandatelor.

Art. 5. — După prezentarea mandatelor și constatarea numărului membrilor prezenți, aceștia se împart în atâtea secțiuni cât este numărul Mitropoliilor.

Art. 6. — Președintele încredințează unui membru din fiecare secțiune mandatele aparținătoare secțiunii respective, stabilește, în înțelegere cu Adunarea, locul, data și ordinea de zi a ședinței următoare și ridică prima ședință.

Art. 7. — Secțiunile se constituie sub președinția fiecărui Mitropolit și aleg un vicepreședinte și un raportor și examinează actele electorale ale membrilor din secțiunea ce urmează, conform orânduirii canonice din art. 5 al Statutului de organizare.

Art. 8. — Secțiunile împărtesc mandatele în trei categorii:

- a) mandate conform cu dispozițiile electorale;
- b) mandate cu defecte de formă, dar fără contestație;
- c) mandate împotriva cărora s'a făcut contestație.

Pentru mandatele din categoria primă, secțiunea face propunere de validare și Adunarea declară — fără discuțiune — drept valide alegerile din această categorie, iar cele din categoriile a doua și a treia se trimit la comisiunea permanentă de validare.

Membrul, al cărui mandat aparține categoriilor b și c, participă și până la validarea și anularea mandatului său la ședințele și lucrările Adunării, cu toate drepturile de membru.

Art. 9. — Secțiunile sunt datorate să examineze dosarele electorale în intervalul dintre ședințele prima și a doua și să raporteze asupra lor în ședința a doua.

CONSTITUIREA DEFINITIVĂ.

Comisiunile și Biroul Adunării Naționale Bisericești.

Art. 10. — Adunarea se constituie definitiv pentru întreaga perioadă de 4 ani, determinată prin durata mandatelor membrilor săi aleși, alegând din sânul său: 3 secretari (1 cleric și 2 mireni). Pe unul din secretari, președintele îl declară secretar general. Apoi adunarea alege comisiunile permanente în proporție de 1/3 clerici și 2/3 mireni și anume:

1. Comisiunea organizatoare, din 6 membri;
2. Comisiunea bisericească, din 6 membri;
3. Comisiunea culturală, din 6 membri;
4. Comisiunea economico-financiară, din 6 membri;
5. Comisiunea de validare, din 6 membri;
6. Comisiunea bugetară, din 6 membri;
7. Comisiunea de petițiuni, din 6 membri.

Pentru chestiunile speciale se pot alege dela caz la caz comisiuni ad-hoc.

Art. 11. — Biroul Adunării îl formează președintele și secretarii Adunării. Actele Adunării le semnează președintele și secretarul general. Secretarul general este conducătorul Secretariatului și responsabil pentru exactitatea proceselor verbale.

Art. 12. — Atribuțiunile Biroului Adunării sunt:

1. Președintele primește și semnează corespondența; deschide, conduce și ridică ședințele; menține ordinea, conduce debaterile, acordă și retrage cuvântul; după terminarea dezbaterilor rezumă opiniile emise, formulează întrebările și dispune votarea. El are dreptul să suspende ședința și să cheme la ordine pe membrii care ar turbura liniștea și ordinea.

Înainte de ridicarea unei ședințe stabilește, în înțelegere cu Adunarea, timpul, locul și ordinea de zi a ședinței următoare.

În caz de împiedecare, el se substituie prin chiriarhul ce urmează în ordinea stabilită la art. 11 al. 2 din Statut.

2. Secretarul redactează procesele verbale și întocmește hârtiile Adunării și le păstrează; notează numele vorbitorilor în ordinea în care s'au anunțat; ține seama de prezența membrilor, având la dispoziție pentru fiecare ședință o consemnare alfabetică a membrilor.

Secretarul General desemnează pentru fiecare ședință un secretar pentru redacarea procesului verbal și un al doilea secretar, pentru notarea vorbitorilor și rezumarea discuțiilor. Desemnarea secretarilor o aduce, la începutul ședinței, la cunoștința președintelui spre a-i anunța Adunării.

Secretarul însărcinat cu redactarea procesului verbal are datoria să facă procesul verbal până la ședința următoare și să introducă în procesul verbal întocmai propunerile făcute în scris și enunțate ca hotărâri.

Constituirea și atribuțiile comisiunilor Adunării.

Art. 13. — Comisiunile se constituie, alegând din sânul lor un președinte și un raportor. Ele studiază chestiunile trimise lor, formulează și motivează propunerile. Pentru ca deciziile să fie valide, se cere prezența majorității absolute a membrilor (jumătate plus unu).

În lucrările lor, comisiunile pot cere informații dela organele centrale bisericești, pot consulta și persoane de specialitate. Membrul interesat în chestiunea ce se discută va aduce aceasta la cunoștința președintelui comisiunii și se va abține dela discuție. Rapoartele comisiunilor semnate de președinți și raportori, se prezintă în scris președintelui Adunării, înainte de deschiderea ședinței în care ele au să se citească. Comisiunea

prezintă Adunării hotărîrea majorităţii membrilor ei. La cererea minorităţii va prezenta şi propunerea separată a acesteia.

Diurne şi beneficii.

Art. 14. — Membrii primesc în timpul Adunării diurnele stabilite pentru membrii Marelui Adunări Naţionale şi cheltueli de călătorie pentru clasa I-a pe C. F. R. Diurnele se socotesc pe zile, iar nu pe şedinţe.

Membrul care lipseşte din orice cauză dela şedinţele Adunării nu poate pretinde diurne pentru şedinţele dela care a lipsit. Abatere se face dela această dispoziţie numai în caz de boală contractată în timpul Adunării.

Art. 15. — Niciun membru nu se poate sustrage fără cauză motivată dela sarcinile ce i le impune Adunarea.

Şedinţele Adunării.

Art. 16. — Şedinţele Adunării sunt publice sau secrete. Durata unei şedinţe poate fi de 4 ore.

Art. 17. — Fiecărui membru i se acordă cuvântul de către preşedinte. La aceeaşi chestiune un membru nu poate vorbi decât o singură dată şi cel mult o jumătate de oră, afară de cazurile când preşedintele acordă cuvântul:

1. la regulament;
2. în cazurile prevăzute la art. 23 lit. a şi b;
3. spre a rectifica o interpretare greşită a cuvintelor sau propunerii sale.

Membrul, care cere cuvântul în chestiune de regulament, este dator să arate care anume este articolul a cărui aplicare o cere. În asemenea chestiuni nu se poate vorbi decât o singură dată.

Anunţarea la cuvânt se face la secretarul însărcinat cu înscrierea vorbitorilor. Vorbitorul va observa bună cuviinţa în vorbă, gest şi ținută şi va evita atacurile personale, expresiunile şi gesturile jignitoare.

Art. 18. — Preşedintele şi raportorul unei comisiuni are dreptul atât înainte, cât şi după desbatere, dar înainte de punerea chestiunii la vot, tot aşa şi după fiecare vorbire, să ia cuvântul pentru a da informaţiuni în cauză sau a rectifica interpretările greşite.

Art. 19. — Președintele are dreptul să îndrumeze pe vorbitori la subiect, să-i cheme la ordine și să le retragă cuvântul.

Art. 20. — Membrul care nu respectă dreptul prezidial stabilit în art. precedent, poate fi exclus dela una sau mai multe ședințe printr'o hotărîre a Adunării.

Art. 21. — Ședințele secrete se țin după necesitate, la propunerea președintelui sau la cererea a 10 membri prezenți.

Inainte de ținerea unei ședințe secrete, președintele va invita publicul să evacueze sala.

In ședințele secrete debaterile decurg după regulile ședințelor publice, dar despre cele discutate nu se dresează proces verbal, ci hotărîrile se anunță în ședință publică și se introduc în procesul verbal al ședinței publice.

Art. 22. — Cursul ședințelor publice se stabilește astfel:

1. Deschiderea ședinței, desemnarea secretarilor pentru redactarea procesului verbal și înscrierea oratorilor.

2. Verificarea procesului verbal al ședinței premergătoare.

Cu ocazia verificării nu se admit discuții, ci numai observații cu privire la stilizare sau întregiri cu momente ce eventual ar fi fost trecute cu vederea în procesul verbal, ori ar fi fost trecute neexact.

Prin excepție, procesul verbal al ultimei ședințe a Adunării se verifică și aprobă de către Președinte și o comisiune de cinci membri, aleasă din sânul Adunării.

3. Președintele prezintă petițiunile, cererile, rapoartele și adresele la Adunare. Membrii fac eventuale propuneri, sprijinite de 10 membri, și interpelări.

Petițiunile, cererile, rapoartele și adresele, cum și propunerile, se trimit numaidecât comisiunilor respective. In caz de urgență și de importanță, Adunarea printr'o hotărîre poate intra imediat în dezbaterile lor în fond.

4. Președintele răspunde la interpelări.

5. Se anunță și se intră în ordinea de zi stabilită în ședința premergătoare.

Art. 23. — Dezbaterile unui obiect dela ordinea de zi, odată începută, nu poate fi întreruptă prin luarea în discuție a altui obiect.

Ordinea de zi odată stabilită, nu se poate schimba decât în următoarele cazuri:

a) când în cursul ședinței se prezintă un obiect de natură urgentă;

b) când în cursul debaterii se constată că un alt obiect e în legătură strânsă cu obiectul ce se debata.

Art. 24. — Inchiderea discuției se declară numai atunci când:

1. Au vorbit sau au renunțat la cuvânt toți membrii înscriși la cuvânt.

2. S'a cerut de către 10 membri și s'a hotărât închiderea discuției.

Normele discuțiilor.

Art. 25. — Pentru accelerarea debaterilor se stabilesc următoarele norme:

1. Dacă la propunerea unei comisiuni nu face nimeni o contra-propunere, dezbaterile se consideră încheiate și președintele declară primită propunerea comisiunii. Dacă s'au înscris membri la cuvânt, trebuie să se acorde cuvântul tuturor celor înscriși.

2. Dacă la propunerea unei comisiuni se fac contra-propuneri în scris, se acordă cuvântul tuturor celor ce au făcut contra-propuneri.

Art. 26. — Fiecare membru are dreptul să ceară închiderea discuției, potrivit cu prevederile art. 24 al. 2. În cazul acesta, președintele întrerupe cursul debaterilor, acordă cuvântul unui membru pentru și altuia contra cererii și o pune la vot.

Art. 27. — După închiderea discuției are dreptul să ia cuvântul propunătorul și raportorul comisiunii.

Art. 28. — Raportorul unei comisiuni nu poate în cursul debaterilor să retragă propunerea comisiunii, nici să primească modificări în ea, fără consimțământul comisiunii.

Oricare alt propunător însă, poate să-și retragă în cursul debaterilor propunerea. Se admite însă ca oricare alt membru al Adunării să susțină propunerea aceasta.

Art. 29. — Întreruperea vorbitorului printr'un alt membru e oprită. Dreptul de a întrerupe pe vorbitor îl are numai președintele, în scopul menținerii ordinii și al respectării Regulamentului intern:

1. când vorbitorul se abate dela obiect;
2. când vorbitorul face personalități sau aduce în desbateri chestiuni politice;
3. când vorbitorul întrebuițează expresiuni și gesturi necuviincioase, care jignesc demnitatea Adunării.

Art. 30. — Toate propunerile făcute Adunării se aduc în discuțiune generală și specială.

Art. 31. — Orice chestiune adusă în fața Adunării în cursul sesiunii, trebuie rezolvată în acea sesiune.

Art. 32. — După terminarea discuțiilor urmează votarea asupra propunerilor făcute cu privire la obiectul discutat.

Înainte de punerea la vot, președintele dispune citirea propunerilor și pune astfel întrebările ca votanții să poată răspunde cu «pentru» sau «contra».

Art. 33. — Oricare membru are dreptul să ia odată cuvântul și să-și spună părerea cu privire la formularea propunerii asupra căreia se votează.

Art. 34. — Dacă sunt mai multe propuneri ori amendamente, la una și aceeași chestiune, toate propunerile și amendamentele se pun la vot.

Art. 35. — În cazul că niciuna din propunerile puse la vot n'a întrunit majoritatea absolută a voturilor, chestiunea se scoate din ordinea de zi.

Ordinea votării propunerilor.

Art. 36. — Propunerile se pun la vot în ordinea următoare:
Prima propunere, adică cea a comisiunii, se consideră ca bază față de celelalte propuneri și contra-propuneri și se votează:

- a) asupra contra-propunerii mai îndepărtate;
- b) asupra contra-propunerii mai apropiate;
- c) asupra propunerii prime a comisiunii.

Amendamentele se pun la vot îndată după primirea propunerii la care ele se referă.

Art. 37. — Pentru luarea unei hotărâri valide se cere prezența majorității absolute a membrilor Adunării.

Pentru valabilitatea hotărârilor se cere majoritatea absolută a voturilor celor prezenți.

În caz de paritate de voturi, votul președintelui decide.

MODALITĂȚILE VOTĂRII.

Art. 38. — Hotărârile se iau prin votare:

- a) publică;
- b) nominală;
- c) secretă.

Votarea publică.

Art. 39. — **Votarea publică** e votarea obișnuită la luarea hotărârilor. Ea se face prin aclamațiuni sau prin ridicarea mâinilor.

In caz de îndoială, a cărei legitimitate o constată președintele, se face contra-probă prin votare nominală.

Votarea nominală.

Art. 40. — **Votarea nominală** o dispune președintele la cererea înscrisă a 10 membri prezenți în ședință, depusă președintelui înainte de începerea votării.

La votarea nominală, membrii chemați nominal de unul din secretari, răspund la întrebare cu «pentru» sau «contra».

Votarea nominală se poate cere la orice chestiune; ea se face însă totdeauna când se hotărăște în chestiuni de cumpărare ori vindere, de grevare ori administrare a averilor bisericesti.

Voturile nominale se trec în procesul verbal.

Votarea secretă.

Despoierea scrutinului.

Art. 41. — **Votarea secretă** se poate face la orice chestiune, cu excepția chestiunilor prevăzute în art. precedent, dacă se cere de către 10 membri prezenți în ședință înainte de începerea votării.

Votarea secretă se face cu buletine. Fiecare votant scrie pe buletin numele aceluia, pe care îl socotește vrednic a fi ales și la apelul numelui său se duce și depune buletinul în urnă. Președintele votează cel din urmă, după ceilalți membri ai Biroului.

După terminarea votării, președintele și secretarul despoaie scrutinul și numără buletinele, luându-le unul câte unul

din urna în care s'au depus și introducându-le în altă urnă goală. Constatându-se că numărul buletinelor corespunde numărului voturilor date, în vederea tuturor, scoate unul câte unul buletinele din urnă, citește în auzul tuturor numele înscrise, iar secretarii însemnează voturile. Incheindu-se scrutinul, președintele proclamă rezultatul alegerii, care se trece în procesul verbal. Ales se declară acela care a întrunit majoritatea absolută a voturilor date.

Dacă la prima votare nu întrunește nimeni majoritatea absolută a voturilor, arătată în aliniatul precedent, se procedează de îndată la a doua votare. In acest caz, ales se declară acela care a întrunit majoritatea relativă a voturilor date. In caz de paritate a voturilor, se va recurge la deciderea prin sorți în fața Adunării.

Art. 42. — Cererea pentru felul de votare se va respecta numai dacă petiționarii vor fi de față la depunerea și vestirea ei de către președinte. Președintele, înainte de încuviințarea cererii, va constata prezența petiționarilor.

Aflând cererea în ordine, președintele dispune aplicarea modului de votare cerut — fără discuție.

Art. 43. — In cazul că la una și aceeași chestiune — cu excepția alegerii membrilor în Consiliul Național Bisericesc și Consilierilor administrativi — se cere să se aplice două sau trei moduri de votare, se preferă votarea nominală — fără discuție.

DISPOZIȚIUNI GENERALE.

Art. 44. — Devenind vacant un loc de membru al Adunării prin moarte, demisie ori invalidare, președintele dispune alegere nouă pe calea Consiliului Național Bisericesc.

Art. 45. — In contra hotărârilor Adunării nu se admite niciun recurs.

Art. 46. — Membrul, care fără să fi cerut concediu într'o sesiune nu se prezintă la ședință în trei zile consecutive, va fi chemat telegrafic și dacă nici după această chemare nu se va prezenta, se va considera că a renunțat la mandat și președintele va lua dispoziții pentru împlinirea locului lui prin alegere.

Art. 47. — Concediu pe timp de 3 zile acordă președintele, pe timp mai îndelungat — Adunarea.

Art. 48. — Procesele verbale ale ședințelor, semnate de președinte și secretarul general și verificate de Adunare, se păstrează în arhiva Consiliului Național Bisericesc. Ele vor fi publicate în foaia oficială a Patriarhiei.

Art. 49. — În cazul că nu s'au validat, ori nu s'au prezentat, ori în cursul sesiunii respectivei ședințe s'au îndepărtat atâția membri, încât Adunarea nu e în număr, cum prevede art. 37 din acest Regulament, președintele amână ședința pe timp de 48 ore, în care timp va lua toate dispozițiile pentru asigurarea funcționării normale a Adunării.

Dacă însă nici după 48 de ore Adunarea nu se întrunește în număr, sesiunea se închide și se sesizează Consiliul Național Bisericesc pentru luarea dispozițiilor ce se impun.

Art. 50. — Hotărârile devin publice numai după ce au fost votate în ședințe publice și după ce votul a fost constatat valabil de către președinte.

Art. 51. — Președintele e dator să răspundă numai decît la fiecare interpelare ce i se face. În cazul că n'ar putea răspunde îndată, are dreptul să ceară o amânare de 48 ore. În orice caz trebuie să răspundă în cursul sesiunii.

Art. 52. — Dispozițiile prezentului Regulament se aplică și la ședințele Colegiului Electoral pentru alegerea clerului superior, în cazul când nu diferă de dispozițiunile prevăzute în art. 129—132 din Statut.

Acest Regulament s'a votat cu unanimitate de Sfântul Sinod, în ședința din 23 Octombrie 1948.

Președinte,
(ss) JUSTINIAN
Patriarh

Director,
Econ. Gh. Vintilescu

Regulamentul de mai sus a fost prezentat Adunării Naționale Bisericești, pe temeiul următorului referat:

Referat Nr. 2042 din 6 Iunie 1949.

Înalt Prea Sfințite Stăpâne,

Sf. Sinod, în ședința sa dela 23 Octombrie 1948, a întocmit și votat cu unanimitate de voturi «Regulamentul interior pentru

Adunarea Națională a Bisericii Ortodoxe Române», potrivit cu dispozițiunile din noul Statut pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române.

Astăzi 6 Iunie 1949, întrunindu-se Adunarea Națională Bisericească, cu profund respect vă rog a aproba ducerea acestui Regulament înaintea Adunării pentru aprobare.

(ss) Pr. Gh. Vintilescu
Consilier Administrativ

SUMARUL II

Ședința din 8 Iunie 1949 (dim.)

Președinte: I. P. S. Patriarh Justinian.

La orele 12, I. P. S. Președinte, după ridicarea ședinței Colegiului Electoral pentru alegerea Episcopului Romanului și Hușilor, roagă pe membrii Adunării Naționale Bisericești, să rămână mai departe în sala de ședințe, pentru executarea ordinei de zi, fixată pentru data de 10 Iunie a. c.

După ce se constată că este numărul reglementar de membri prezenți, Dl. D. Cumpănașu, Secretarul ședinței precedente, citește sumarul ședinței din 6 Iunie a. c.

Adunarea îl verifică și aprobă.

Se intră în ordinea de zi.

1. I. P. S. Președinte, în conformitate cu art. 25 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, propune alegerea a nouă membrii (trei clerici și șase mirenii) în Consiliul Național Bisericesc, pe termen de patru ani, ca membrii permanenți, urmând să fie aleși de Adunarea Națională Bisericească.

La propunerea făcută, Adunarea Națională, în unanimitate aprobă pe următorii:

1. P. C. Pr. Gala Galaction
2. P. C. Pr. Traian Belășcu
3. P. C. Pr. I. Pătrășcoiu
4. D. Prof. P. Constantinescu-Iași
5. D. Prof. Anton Alexandrescu

6. Dl. Romulus Zăroni.
7. Dl. Prof. Coriolan Tătaru
8. Dl. Dumitru Cumpănașu
9. Dl. Iorgu Stoian

2. Dl. Gogu Găină, Raportorul Comisiunii Bisericești, constituită sub președinția Pr. C. Todicescu, care a examinat Raportul General Administrativ-Bisericesc, propune Adunării să ia în considerare constatările și să aprobe propunerile făcute.

Adunarea Națională Bisericească, primind propunerile comisiunii:

- a) Aprobă raportul Sectorului Administrativ Bisericesc;
- b) Aduce mulțumiri I. P. S. și Prea Fericitului Patriarh Justinian, pentru toată munca depusă în ogorul Bisericii, în răstimpul primului Său an de Patriarhat.
- c) Aduce mulțumiri II. PP. SS. Membrii ai Sf. Sinod, pentru tot concursul dat I. P. S. Patriarh.
- d) Aduce mulțumiri membrilor Prezidiului Marei Adunări Naționale și Onor. Guvern al R. P. R., pentru înțelegerea și sprijinul dat Bisericii, atât pe cale materială, cât și pentru atenția deosebită dată problemelor Bisericii noastre.
- e) Aduce mulțumiri Domnului Ministru al Cultelor pentru concursul dat la promovarea colaborării loiale dintre Biserică și Stat.

3. Dl. Prof. dr. Coriolan Tătaru,—Raportorul Comisiunii Organizatoare — constituită sub președinția P. C. Prot. Ioan Crăciunel, care a examinat Regulamentul interior al Adunării Naționale Bisericești, arată că acest Regulament, întocmit de Sf. Sinod, este redactat în conformitate cu prevederile noului Statut.

Adunarea, luând în considerare Regulamentul prezentat, îl aprobă în redactarea prezentată.

4. P. C. Pr. Const. Nonea,—Raportorul Comisiunii Culturale, constituită sub președinția P. C. Pr. Gala Galaction, care a examinat Raportul General al Serviciului Cultural din Consiliul Național Bisericesc, — propune Adunării să ia în considerare cele constatate și să hotărască.

Adunarea, primind propunerile Comisiunii:

- a) Aprobă raportul general cultural.
- b) Ia cunoștință de noua organizare dată Institutului Bi-

blic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și mai ales Serviciului de Editură și Tipografie.

c) Ia cunoștință cu bucurie de apariția celor trei reviste ale Patriarhiei Române: «Biserica Ortodoxă Română», «Ortodoxia» și «Studii Teologice».

d) Hotărăște ca aceste reviste să se trimită tuturor parohiilor ortodoxe din țară, care sunt obligate să achite costul abonamentului.

e) Aprobă să se înființeze magazine eparhiale care să se aprovizioneze cu produsele Institutului Biblic și de Misiune, spre a le pune la dispoziția depozitelor protopopești și parohiale.

f) Ia cunoștință de rodnică activitate publicistică și editorială dela Centrul Patriarhiei Române, care este un rezultat al înțeleptelor și energicelor îndrumări date de I. P. S. Patriarh Justinian, pentru care Adunarea îi exprimă viile sale mulțumiri.

5. P. C. Pr. Ion Moiceanu, — Raportorul Comisiunii Economico-Financiară, constituită sub președinția P. C. Pr. Pantelimon Barbu — a examinat Raportul General al Sectorului Economic-Financiar din Consiliul Național Bisericesc și găsind că operațiunile sunt încheiate în strictă conformitate cu legea, roagă Adunarea să le cerceteze și să hotărască.

Adunarea cercetând constatările Raportorului, hotărăște:

a) Aprobă conturile de Bilanț și de Profit și Pierdere pe exercițiul financiar 1948, ale Instituțiilor Bisericești: Institutul Biblic și de misiune Ortodoxă, Tipografia Cărților Bisericești, Fondul de Credit și Ajutor al Clerului și Fondul de Asigurare, așa cum au fost prezentate; aceste gestiuni având și verificarea Controlului de Stat Economic.

b) Ratifică și aprobă toate operațiunile financiare și economice făcute de Instituțiile susmenționate în cursul anului 1948.

c) Aprobă lucrările de unificare a Instituțiilor, care în prezent alcătuiesc noua Administrație Patriarhală.

d) Aprobă să se intervină la Onor. Guvern pentru a se reveni asupra anulării scutirilor de impozite acordate instituțiilor bisericești, dat fiind că activitatea acestor instituțiuni nu constituie un act de comerț propriu zis, ci ea este menită să susțină misiunea de asistență religioasă a Bisericii:

e) Aprobă să se intervină la Onor. Guvern, ca instituțiunile

bisericești să aibă exclusivitatea absolută de fabricație, asupra produselor cu caracter pur bisericesc.

f) Exprimă I. P. S. Patriarh Justinian toată recunoștința clerului și poporului pe care îl reprezintă, pentru grija și activitatea neobosită ce I. P. S. Sa pune în slujba Bisericii Ortodoxe Române.

6. P. C. Pr. Grigore Goleanu, Raportorul Comisiunii Buge-tare, constituită sub președinția D-lui Dr. Petru Groza, luând în cercetare Proiectul de buget al Administrației Patriarhale pe anul 1949 și găsind că este bine întocmit și echilibrat, propune Adunării să-i dea cuvenita aprobare.

Adunarea, în unanimitate, aprobă proiectul de buget al Administrației Patriarhale, pe anul 1949, având la venituri suma de lei 86.972.000, cât și la cheltueli suma de lei 86.972.000, precum și expunerea de motive.

7. Dl. Dr. Petru Mărcuș, Raportorul Comisiunii de Petiții constituită sub președinția P. C. Pr. Traian Cibian, prezentând cererea Arhiepiscopiei Sucevei de a i se realipi județul Maramureș, constată că potrivit art. 34, lit. a din Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, această cerere trebuie deferită pentru studiu Consiliului Național Bisericesc, unde opinează a fi trimisă.

Adunarea aprobă propunerea Comisiei:

8. Ia cuvântul apoi P. C. Pr. Ioan Moiceanu, care cere lămuriri asupra modalității de trimiterea sumei de lei 45.000, pentru Sf. Mare Mir, întrucât Eparhia Romanului și Hușilor, nu are prevăzută această sumă în buget.

În urma discuțiilor, la care iau parte: I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului și Dl. Stanciu Stoian; Ministrul Cultelor, I. P. S. Președinte lămurește că această sumă poate fi realizată prin colectă în bisericile eparhiei, iar dacă nu se realizează să fie prevăzută în bugetul anului viitor, dat fiind că ea se cere la patru ani odată.

Adunarea aprobă propunerea I. P. S. Președinte.

9. I. P. S. Președinte, cere adunării să încuviințeze tipărirea dărilor de seamă și a rapoartelor comisiunilor în revista «Biserica Ortodoxă Română», pentru a fi cunoscute de întregul cler.

Adunarea în unanimitate aprobă propunerea.

10. I. P. S. Președinte propune ca, în conformitate cu art. 22, al. ultim din Regulamentul interior al Adunării Naționale Bisericești, să se institue o comisiune de cinci membri, aleasă din sânul Adunării, pentru verificarea sumarului ultimei ședințe a Adunării.

Adunarea aprobă și alege pe următorii:

1. P. C. Pr. Gala Galaction
2. P. C.Pr. Ioan Pătrășcoiu
3. Dl. Prof. Anton Alexandrescu
4. Dl. Prof. Iorgu Stoian
5. Dl. Prof. Dumitru Cumpănașu.

11. Dl. Romulus Zăroni, în numele Adunării Naționale Bisericești, aduce mulțumiri I. P. S. Președinte Patriarh Justinian, pentru iscusința cu care a condus ședințele Adunării și Colegiului Electoral, urându-i mulți și fericiți ani.

Adunarea aclamă îndelung.

12. I. P. S. Președinte, arătând că s'a terminat ordinea de zi, dă cuvântul Domnului Ministru al Cultelor.

13. Domnul Ministru al Cultelor, Prof. Stanciu Stoian, dă citire Decretului Prezidiului Marelui Adunări Naționale Nr. 600/1949, de închiderea lucrărilor Adunării Naționale Bisericești.

(ss) † JUSTINIAN

Președinte

Secretar General (ss) **B. Pătrășcoiu**

În conformitate cu dispozițiunile art. 22 al. ultim, din REGULAMENTUL INTERIOR al Adunării Naționale Bisericești și potrivit celor hotărâte de Adunare în ședința din 8 Iunie a. c., acest Sumar s'a citit, verificat și aprobat, astăzi 8 Iunie a. c. fiind de față următorii membrii ai Adunării Naționale Bisericești, destinați în acest scop.

† JUSTINIAN

Președinte

Membrii:

(ss) **I. Pătrășcoiu**; (ss) **Gala Galaction**; (ss) **Iorgu Stoian**; (ss) **Anton Alexandrescu**.

COMISIUNEA BISERICESCA.**R E F E R A T.**

**Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Președinte,
Onorată Adunare Națională Bisericească,**

Comisiunea Bisericească s'a întrunit, având ca președinte pe P. C. Pr. Const. Todicescu, iar ca raportor pe Dl. Gogu Găină și a luat în cercetare raportul Sectorului Administrativ-Bisericesc din Administrația Patriarhală, întocmit de P. C. Consilier Administrativ Gh. Vintilescu.

Raportul cuprinde expunerea evenimentelor și a înfăptuirilor de mare însemnătate, de ordin bisericesc și a evenimentelor de ordin social, în strânsă legătură cu viața bisericească din R. P. R., pe intervalul de timp dela Nov. 1947 la 6 Iunie 1949.

Tot materialul din raport este înscris pe capitole, astfel:

Cap. I. cuprinde decesele Episcopilor: Cosma Petrovici, Gherontie Nicolau, Grigore\ Leu, al Mitropolitului Irineu și al Patriarhului Nicodim, scoțându-se în evidență rolul acestor Chiriarhi în viața Bisericii noastre.

Cap. II. cuprinde înscăunări de Chiriarhi.

Cap. III. cuprinde enumerarea celor mai importante evenimente politice și sociale din țara noastră și atitudinea Bisericii față de ele, ca: Instaurarea R. P. R., Apelul Bisericii pentru Adunarea Națională Constituantă, Biserica și Constituția, Anularea Concordatului, Legea pentru regimul general al cultelor.

Cap. IV. cuprinde alegerea și înscăunarea I. P. S. Patriarh Justinian, în care se descrie pe larg acest eveniment de mare importanță pentru Biserica Ortodoxă Română, cu expunerea programului de activitate a I. P. S. Patriarh.

Cap V., «Infăptuiri», cuprinde: 1. Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, cu evidențierea caracterului democratic al acestui Statut de organizare; 2. Școlile de pregătirea personalului bisericesc: Școli de cântăreți, Școli Monahale și Institute Teologice de grad Universitar și Cursurilor de îndrumare misionară pentru preoți; 3. Regulamentele prevăzute de noul Statut; 4. Inființarea Căminelor: Arhiresc, preoțesc și casele de odihnă pentru personalul salariat.

Cap. VI. cuprinde descrierea actului epocal al revenirii fraților greco-catolici la sânul Bisericii mame și solemnitățile dela primirea lor, cu dragoste părintească, de către I. P. S. Patriarh Justinian și de întreg Sf. Sinod.

Cap. VII. cuprinde Consfătuirea dela Moscova, din vara anului 1948, la care a participat o delegație a Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian, care s'a impus prin ținuta și competența ei în toate împrejurările și discuțiunile care au avut loc acolo.

Cap. VIII. se referă la legăturile frățești ale Bisericii Ortodoxe Române cu celelalte Biserici Ortodoxe.

Cap. IX. se ocupă de bisericile și comunitățile ortodoxe române de peste hotare.

Cap. X. rezumă Pastorală I. P. S. Patriarh Justinian, în legătură cu libertatea religioasă în R. P. R., care este asigurată pentru toți cetățenii loiali și corecți.

Cap. XI. enumeră apelurile pentru pace, făcute în numele Bisericii Ortodoxe Române, de I. P. S. Patriarh Justinian.

Cap. XII. se ocupă de principiile cari au dus la arondarea actuală a Eparhiilor.

Cap. XIII. cuprinde cedarea sesiilor eparhiale către Stat.

Cap. XIV. se referă la anularea vechilor consilii și Adunări Eparhiale, precum și la anularea Consiliilor Protopopești și parohiale și dispozițiile luate pentru constituirea nouilor organe reprezentative.

Cap. XV. indică vacanțele eparhiale și anume:

1. Mitropolia Moldovei,
2. Episcopia Romanului și
3. Episcopia Galaților.

Comisiunea constată că în cursul acestui an, s'a desfășurat, în sânul Bisericii Ortodoxe Române, o activitate deosebit de rodnică și aceasta se datorește în primul rând I. P. S. Patriarh Justinian, la care se adaugă și colaborarea frățească a PP. SS. membri ai Sf. Sinod.

Ținem să evidențiem că autoritatea de Stat a dat un deosebit sprijin ca Biserica noastră să-și desfășoare activitatea ei în cele mai bune condițiuni, ceea ce dovedește existența unei loiale colaborări între Stat și Biserică, pentru binele și fericirea poporului și sub raportul spiritual și material.

In concluzie, Comisiunea, în unanimitate, propune:

Ca Adunarea Națională Bisericească să aprobe raportul Sectorului Administrativ Bisericesc, și să aducă mulțumiri:

a) Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, pentru toată munca depusă în ogorul Bisericii, în răstimpul primului său an de Patriarhat.

b) II. PP. SS. membri ai Sfântului Sinod, pentru tot concursul dat I. P. S. Patriarh Justinian.

c) Membrilor Prezidiului Marei Adunări Naționale și Onoratului Guvern al R. P. R., pentru înțelegerea și sprijinul dat Bisericii, fie pe cale materială, fie prin aprobarea Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române și

d) D-lui Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, pentru concursul dat la promovarea colaborării loiale dintre Biserică și Guvernul Republicii Populare Române.

Președinte,
(ss) **Pc. Pr. C. Todicescu**

Raportor,
(ss) **Goga Găină**

Membri: {
(ss) **P. Groza**
(ss) **Traian Belașcu.**
(ss) **D. Rășcanu**
(ss) **R. Zăroni**

COMISIUNEA ORGANIZATOARE

Referat.

**Înalt Prea Sfințite și Prea Fericite Președinte,
Onorată Adunare Națională Bisericească,**

Comisiunea organizatoare s'a întrunit sub președinția Părintelui Ion Crăciunel, având ca raportor pe Dl. Prof. Coriolan Tătaru și primind «Regulamentul interior pentru Adunarea Națională Bisericească», întocmit de Sfântul Sinod, cercetându-l am constatat că este redactat în conformitate cu prevederile noului Statut de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, cuprinzând norme și dispoziții clare și precise, după care se asigură o normală funcționare interioară a acestei Adunări Naționale Bisericești.

De aceea comisiunea, cu unanimitate de voturi, propune luarea lui în considerație, votarea și punerea lui în aplicare.

(ss) **Ion Crăciunel**

(ss) **Dr. Coriolan Tătaru**

(ss) **Iorgu Stoian**

(ss) **Dr. Vasile Rășcanu**

(ss) **I. Pătrășcoiu**

(ss) **Iosif Andreescu**

COMISIUNEA CULTURALĂ

Referat.

**Inalt Prea Fericite Patriarh,
Onorată Adunare Națională Bisericească,**

Comisia Culturală, întrunindu-se în ziua de 7 Iunie 1949, orele 9 dim., a ales din sânul său președinte pe P. C. Prof. Univ. Gala Galaction și raportor pe P. C. Pr. Const. Nonea.

Citind raportul cultural al Consiliului Național Bisericesc, către Adunarea Națională Bisericească, comisiunea constată frumoasa activitate culturală, de când a venit în fruntea Bisericii, ca Patriarh, Inalt Prea Sfinția Sa Justinian.

I. P. S. Sa Patriarhul Justinian a găsit o stare nu prea îmbucurătoare din punct de vedere al activității culturale, dar a luat măsuri urgente de îndreptare și a pus pe baze sigure imprimăria și editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, pentru răspândirea cuvântului și învățăturilor evanghelice.

Noua organizare a Institutului Biblic și de Misiune a rezultat dintr'o experiență întemeiată pe constatări realiste și după un plan bine chibzuit. I-a grupat activitatea în două compartimente:

- Serviciul de Editură și Tipografie,
- Serviciul Atelierelor.

Raportul prezentat nouă este al Serviciului de Editură și Tipografie. Acest serviciu a publicat revista «Biserica Ortodoxă Română», buletinul oficial al Patriarhiei Române, revista «Ortodoxia», pentru problemele ortodoxe de natură externă și interconfesională, revista «Studii Teologice» a Institutelor Teologice Universitare, pentru publicarea studiilor elaborate de către profesori.

A tipărit și următoarele cărți:

a) «Apostolat Social», lucrare a I. P. S. Patriarh, prin care se dau orientări noi preoțimii, în câmpul pastorației.

b) «Culte Religioase în R. P. R.», în care se găsesc cuvintele autorizate ale personalităților conducătoare, cu privire la politica religioasă din Republica noastră Populară. Acesteia i s'au adăugat anexele «Chestiunea libertății religioase» și «Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal».

Se află în curs de publicare «Conferința dela Moscova și călătoria făcută în U. R. S. S., de delegația Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian», precum și Colecția de documente «Biserica Ortodoxă Rusă și războiul pentru apărarea patriei».

S'au luat măsuri de a se intensifica publicarea cărților de ritual. Se editează: Molitfelnicul, Aghiazmatarul, Psaltirea și se retipărește Noul Testament.

În planul de activitate pe anul în curs sunt prevăzute și alte lucrări.

Pe baza acestor constatări, Comisiunea are onoarea a propune următoarele:

1. Onorata Adunare Națională Bisericească să ia cunoștință, cu aprobare, de raportul cultural prezentat.

2. Să ia cunoștință de noua organizare dată Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române și mai ales a Serviciului de Editură și Tipografie.

3. Să ia cunoștință cu bucurie de apariția celor trei reviste ale Patriarhiei Române: «Biserica Ortodoxă Română», «Ortodoxia» și «Studii Teologice», dintre care cea dintâi continuă cu o înfățișare și duh nou, vechiul organ oficial, cu același nume, al Sf. Sinod.

4. Să întărească și cu hotărârea sa, obligativitatea tuturor parohiilor de a le primi și achita costul.

5. Să recomande și din partea sa înființarea magazinelor eparhiale, cari să se aprovizioneze și la rândul lor să aprovizioneze depozitele protopopești și pe cele parohiale, cu produsele Institutului Biblic și de Misiune.

6. Să ia cunoștință de rodnică activitatea publicistică și editorială dela centrul Patriarhiei noastre, rezultat al înțeleptelor și energicelor îndrumări și mai ales al puternicului impuls

imprimat colaboratorilor nemijlociți, precum și întregii noastre vieți bisericești, de optimismul robust și de dinamismul creator al I. P. S. Patriarh Justinian.

7. Pentru toată această activitate de ordin cultural, Comisia roagă Onorata Adunare să exprime I. P. S. Patriarh, în numele Bisericii, mulțumirile sale.

Președinte, (ss) **Pr. Gala Galaction**

Raportor, (ss) **Pr. Const. Nonea**

COMISIUNEA ECONOMICĂ-FINANCIARĂ.

REFERAT.

**Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Părinte Patriarh,
Onorată Adunare Națională Bisericească,**

Comisiunea economică financiară a Adunării Naționale Bisericești, luând în cercetare raportul general de activitatea desfășurată în sectorul economic pe anul 1948, de instituțiile economice ale Sfintei Patriarhii: Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, Tipografia Cărilor Bisericești, Fondul de Credit și Ajutor a Clerului și Fondul de Asigurare, am constatat următoarele:

În cursul anului 1948, toate aceste instituțiuni, create pentru a răspunde tuturor nevoilor bisericești, în împlinirea misiunii Bisericii, și-au desfășurat activitatea cu respectarea tuturor dispozițiilor legale, atingând scopul pentru care au fost înființate.

Dat fiind însă că ele au activat după vechea lege în mod oarecum independent una de alta, I. P. S. Patriarh, prin noul Statut de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, a reușit să înmănuncheze aceste Instituțiuni într'o singură Administrație Patriarhală, realizând astfel un organism economic unitar, pentru a se putea executa un plan de activitate coordonată, iar din punct de vedere contabil, pentru comprimarea cheltuelilor și realizarea unei mai bune evidențe.

Verificând actele de gestiune ale Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, am constatat existența unui activ în valoare de lei 22.005.079, care se află investit în bunuri, din operațiunile

financiare făcute în 1948, Institutul realizând un excedent de lei 323.770, care a fost trecut în întregime la fondul Institutului.

Tipografia Cărților Bisericești, cu un activ de 31.505.779 lei investit în bunuri, imobile și mașini, din operațiunile financiare făcute în cursul anului 1948, rezultând un beneficiu de lei 105.084, care a fost deasemeni trecut la fondul Tipografiei.

Fondul de Credit și Ajutor (fosta Casă a Clerului), cu un activ de lei 27.025.396, provenit din cotizațiunile clerului, rezultatul operațiunilor fiind înfățișat printr'un beneficiu de lei 280.263.

Fondul de asigurare a realizat în anul 1949 la încasări, suma de lei 1.900.000, la cheltueli lei 987.082, realizând un excedent de lei 912.928.

Prin noul Statut, aceste instituții au fost reorganizate astfel: Institutul Biblic, cuprinzând și fosta Tipografie a Cărților Bisericești, precum și atelierelor nou înființate de I. P. S. Patriarh și anume: pentru pictură, sculptură, filigran, croitorie și țesături de stofe, formează un corp unitar, cu averea unificată într'un singur patrimoniu, distinct în cadrul Administrației Patriarhale, celelalte două instituții și anume: Fondul de Credit și Fondul de Asigurare având fiecare ființă proprie și patrimoniu distinct, primul, adică Fondul de Credit fiind rezultatul cotizațiilor depuse de preoți și cântăreți, iar cel de al doilea, Fondul de Asigurare, având destinația precisă pentru asigurarea averilor bisericesti;

Din activitatea bogată a anului trecut, la toate aceste instituții, dar mai ales din perspectivele largi pentru viitor, create de I. P. S. Patriarh, acestor instituții prin reorganizarea lor în noua Administrație Patriarhală,

Din completarea activității lor cu sectoare noi și de mare folos bisericilor din țară, pentru nevoile specifice bisericesti, privind fabricarea obiectelor de cult, pictarea icoanelor, lucrarea de catapetezme și mobilier, fabricarea de stofe pentru odăjdii și haine preoțești, reorganizarea mijloacelor de difuzare a întregii producții, prin înființarea de depozite eparhiale și

Din dotarea tipografiei și atelierelor cu mașini noi, necesare vastului plan de lucru, inițiat de I. P. S. Sa, precum și din dotarea cu personalul potrivit acestor instituții;

Perspectivile înnoitului sector economic al administrației

Patriarhale ni se înfățișează cu garanții mari de reușită și constituie în adevăr un progres foarte mare, vădind în chip special grija de căpetenie a organizatorului de a satisface absolut toate trebuințele spirituale și cultice-materiale ale bisericilor și credincioșilor numai prin aceste instituții bisericești.

Data fiind situația gestionară îmbucurătoare a anului trecut la aceste instituții, planul de lucru propus în noul sector economic creat, precum și scopul urmărit de această activitate și totodată ținând seama de condițiunile în care trebuie să se desfășoare acest plan de lucru,

Comisiunea însușindu-și concluziunile și propunerile raportului general economic, în unanimitate solicită Adunării Naționale Bisericești, spre aprobare, următoarele:

1. A se aproba conturile de bilanț și profit și pierdere pe exercițiul financiar 1948, al instituțiilor bisericești: Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, Tipografia Cărților Bisericești, Fondul de Credit și Ajutor al Clerului și Fondul de Asigurare, așa cum au fost prezentate, aceste gestiuni având și verificarea controlului de Stat economic;

2. Ratificarea și aprobarea tuturor operațiunilor financiare și economice, făcute de instituțiile sus menționate, în cursul anului 1948;

3. A se aproba lucrările de unificare ale instituțiilor, care în prezent alcătuiesc noua Administrație Patriarhală.

4. Cu privire la activitatea în desfășurare și la perspectivele de viitor ale instituțiilor bisericești din Administrația Patriarhală, menționată mai sus, recomandăm Adunării Naționale Bisericești dezideratul, ca la timp potrivit să se intervină la Onor. Guvern, cu rugămintea de a se reveni asupra anulării scutiților de impozite, acordate instituțiilor bisericești, pentru bunul motiv că această activitate a lor nu constituie un act de comerț propriu zis, ci este închinată în realitate misiunii de asistență religioasă a Bisericii față de popor, care dacă se execută sub forma văzută a producției și difuzării, apoi ea nu se realizează decât sub forma spirituală a rezultatelor obținute.

Această scutire este necesară Bisericii, pentru ca rezultatul operațiunilor sale financiare, să poată constitui, chiar sub forma unui fond de destinație specială, mijloacele cu care să se poată întreține și conserva monumentele religioase, care prin valoarea

lor arhitectonică, picturală și istorică, constituie bunuri sociale, cum este cazul mănăstirilor, care în prezent sunt lipsite de veniturile din păduri și pentru care, sub altă formă, suntem nevoiți a cere ajutorul Statului.

5. Deasemenea recomandăm dezideratul de a se solicita Onor. Guvern aprobarea ca, pentru produsele cu caracter pur bisericesc, instituțiile bisericești să aibă exclusivitate absolută de fabricație.

În numele Adunării Naționale Bisericești, exprimăm pe această cale, I. P. S. Patriarh Justinian, toată recunoștința clerului și poporului, care ne-a trimis aici, pentru grija și munca ce o depune în slujba Bisericii Ortodoxe Române, pentru strădania depusă la organizarea și punerea în condițiuni de realizare a noii Administrații Patriarhale și pentru supravegherea, îndrumarea și munca zilnică pe care o rezervă acestor instituțiuni și care formează cea mai sigură garanție de reușită.

Președinte,

(ss) Prot. **Pantelimon Barbu**

Raportor,

(ss) Pr. **I. Moiceanu**

Membrii Comisiei:

(ss.) Anton Alexandrescu

(ss) **Ion D. Ion**

COMISIA BUGETARĂ

Referat.

**Înalt Prea Sfințite și Prea Fericite Președinte,
Onorată Adunare Națională Bisericească,**

Comisiunea pentru verificarea bugetului Administrației Patriarhale, luând în cercetare proiectul de buget pe anul 1949, care înglobează la venituri suma de lei 86.972.000 și la cheltueli suma de lei 86.972.000 și cercetând atât veniturile cât și cheltuelile, pe capitole, am constatat că bugetul pe anul 1949 a fost bine întocmit atât la venituri cât și la cheltueli, întrucât s'a avut în vedere cele două principii în materie de evaluare bugetară și anume:

— Maximum de prudență în determinarea veniturilor și

— Maximum de prevedere în evaluarea cheltuelilor, și la acest lucru s'a putut ajunge prin concentrarea tuturor instituțiilor pendinte de Patriarhia Română sub o conducere unică.

Comisiunea găsind că bugetul, așa cum este întocmit, este bine echilibrat, propune Adunării Naționale Bisericești să-l aprobe, cu ferma încredințare că, datorită vigilenței și hotărâței conducerii a Inalt Prea Sfințitului Patriarh, toate sumele înscrise la venituri vor fi realizate în decursul acestui an.

PREȘEDINTE,

(ss) **Dr. Petru Groza**

Membri:

(ss) **Pr. Gr. Golianu**

(ss) **V. Slobozeanu**

COMISIA PETIȚIONARĂ.

REFERAT.

**Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Patriarh,
Onorată Adunare Națională Bisericească,**

Comisiunea Petiționară, întrunită în ședință în ziua de 7 Iunie a. c., a luat în considerare o singură cerere ce a intrat la Comisiune, dela Sf. Arhiepiscopie a Sucevei, prin care propune Onor. Adunării Naționale Bisericești a decide ca județul Maramureș să fie atașat din nou la Arhiepiscopia Sucevei, dela care a fost detașat și trecut la Episcopia Oradiei, primind Arhiepiscopia Sucevei în schimb județul Dorohoi, mai mic și ca întindere și ca număr de credincioși.

Comisiunea, având în vedere art. 34, lit. a, din Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, propune ca, cererea aceasta să fie deferită pentru studiu, Consiliului Național Bisericesc, care, având datele necesare la îndemână, va face referat în această cauză, comisiunea neputând face o propunere concretă, neavând la îndemână datele statistice necesare.

De altfel, suntem de părere că această cerere, privind schimbarea întinderii teritoriale a două Eparhii, aparține Comisiei de Organizare, la care trebuia repartizată.

Președinte,

(ss) **Protop. Traian Cibianu**

Raportor,

(ss) **Dr. Petre Mărcuș**

Membri:

(ss) **Pr. Ion Guiașu**

(ss) **Ion Opreș**

P E T I Ţ I A

Către:

Onor. Adunarea Națională Bisericească

București.

Subsemnații delegați ai Arhiepiscopiei Sucevei în Adunarea Națională Bisericească, cu onoare supunem spre deliberare și aprobare Inaltului For Bisericesc, cele ce urmează:

Prin Decretul Inaltului Prezidiu al Adunării Naționale Nr. 133, publicat în Monitorul Oficial Nr. 30, din 5 Februarie 1949, Arhiepiscopia Sucevei și Maramureșului s'a modificat, în sensul că teritoriul Maramureșului a trecut la Episcopia Oradiei, iar județul Dorohoi la Arhiepiscopia Sucevei, micșorându-se, astfel Arhidieceza noastră, atât ca teritoriu cât și ca populație ortodoxă.

Unirea Maramureșului cu județele bucovinene, în cadrul aceleiași Eparhii, era foarte naturală și corespundea întru toate sudurii sufletești, formate în cursul vremii, între credincioșii plaiurilor de pe ambele părți ale Carpaților.

Istoria poporului nostru, dela primul descălecat, este o dovadă vie în confirmarea acestor legături firești. Urmarea acestor legături sufletești seculare, a fost sprijinirea efectivă de către fosta Mitropolie a Bucovinei, a înființării Episcopiei Maramureșului în 1938, care Episcopie a fost dată imediat ca sufragănă a Arhidiecezei noastre, situație care a dăinuit până la contopirea, și ea tot atât de firească, a ambelor Eparhii. În acest timp, Arhiepiscopia Bucovinei a sprijinit, cum era și natural, dezvoltarea vieții bisericești din Maramureș, atât cu mijloace duhovnicești, trimițând preoți în diferite parohii, cât mai ales cu mijloace materiale, dând mari ajutoare bănești pentru înzestrarea cancelariilor nou formate, pentru construcții de biserici, etc.

În ultimul timp, legăturile sufletești dintre bucovineni și maramureșeni s'au încheșat și mai puternic, în urma faptului că același zelos Arhipăstor, Inalt Prea Sfințitul Arhiepiscop Sebastian i-a unit pe toți într'un mănunchiu duhovnicesc de rugători către bunul Dumnezeu, pentru binele și prosperitatea Republicii Populare Române.

Din aceste motive și considerând că Eparhia noastră, prin despărțirea Maramureșului s'a micșorat prea mult, devenind cea mai mică dintre Eparhii, iar Eparhia Oradiei poate ființa și fără Maramureș, având numărul legal de credincioși, respectuos vă rugăm să binevoiți a aproba revenirea Maramureșului la Arhiepiscopia Sucevei.

Cu distinsă considerațiune,

(ss) Pr. Casian Bucescu

(ss) Aurel Dumitrescu

(ss) Gh. Cândescu

Suceava, la 1 Iunie 1949.

PREZIDIUL MAREI ADUNĂRI NAȚIONALE A REPUBLICII POPULARE ROMÂNE.

În temeiul art. 44, pct. 2 și art. 45 din Constituția Republicii Populare Române;

Având în vedere referatul Ministerului Cultelor cu Nr. 14.896 din 1949;

DECRETEAZĂ:

Art. I. — Adunarea Națională Bisericească a Bisericii Ortodoxe Române, convocată în sesiune ordinară pentru 6 Iunie 1949, terminându-și lucrările, se declară închisă.

Art. II. — Ministrul Cultelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiilor din prezentul decret.

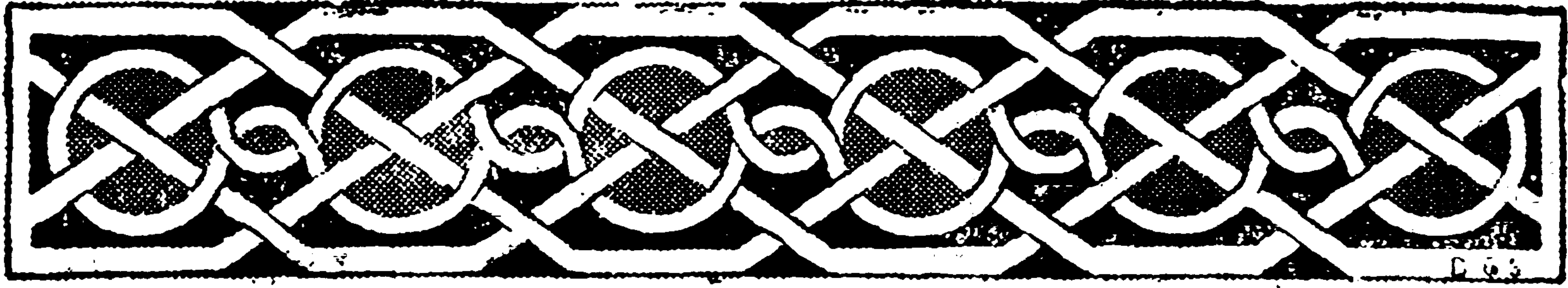
Dat în București, la 8 Iunie 1949.

(ss) C. I. Parhon

(ss) Marin Fl. Ionescu

Ministrul Cultelor,
(ss) Stanciu Stoian

Nr. 600.

**COLEGIUL ELECTORAL PENTRU ALEGEREA
EPISCOPULUI EPARHIEI ROMANULUI
ȘI HUȘILOR.**

**PREZIDIUL MAREI ADUNĂRI NAȚIONALE A REPUBLICII
POPULARE ROMÂNE.**

In temeiul art. 44, pct. 2 și art. 45 din Constituția Republicii
Populare Române;

Având în vedere referatul Ministrului Cultelor cu Nr.
14.898/1949;

Văzând dispozițiunile art. 23 din Statutul pentru organiza-
rea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române;

D E C R E T E A Z Ă :

Art. I. — Colegiul Electoral pentru alegerea titularului
scaunului vacant al Episcopiei Romanului și Hușilor, convocat
pentru ziua de 8 Iunie 1949, se declară deschis.

Art. II. — Ministrul Cultelor este însărcinat cu aducerea la
îndeplinire a prezentului decret.

Dat în București, la 1 Iunie 1949.

(ss) **C. I. Parhon**

(ss) **Marin Fl. Ionescu**

MINISTRUL CULTELOR

(ss) **Stanciu Stoian**

No. 586.

PROCES-VERBAL.

Astăzi, 8 Iunie 1949.

In baza Convocării Nr. 1211/1949 a Consiliului Național
Bisericesc, membrii Adunării Naționale Bisericești, membri
de drept și membrii Adunării Eparhiale a Sfintei Episcop-

pii a Romanului și Hușilor, s'au întrunit conform art. 130 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, în Colegiu Electoral, pentru alegerea Episcopilor și Arhiepiscopilor-Mitropoliți, în sala de ședințe a Consiliului Național Bisericesc, din Palatul Patriarhal, pentru a alege Episcop al Sfintei și de Dumnezeu păzite Eparhii a Romanului și Hușilor, devenită vacantă prin pensionarea P. S. Episcop Lucian Triteanu.

S'a procedat în felul următor:

1. La orele 10 dimineața, s'a oficiat slujba Doxologiei, în Catedrala Sfintei Patriarhii. După Doxologie, membrii Colegiului Electoral au trecut în sala de ședințe, iar o delegație numeroasă, compusă din membrii Colegiului Electoral, s'a prezentat I. P. S. Patriarh Justinian, invitându-l, împreună cu II. PP. SS. Mitropoliți, să ia parte la lucrările Colegiului Electoral.

2. I. P. S. Patriarh Justinian s'a prezentat în sala de ședințe și a ocupat scaunul prezidențial.

Membrii Colegiului Electoral aplaudă pe I. P. S. Patriarh Justinian.

3. Deschizându-se ședința, I. P. S. Președinte dă cuvântul D-lui Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, care citește Decretul de deschidere.

Membrii Colegiului Electoral ascultă în picioare și aplaudă.

4. După aceea, I. P. S. Președinte luând cuvântul, arată scopul convocării Colegiului Electoral, privitor la completarea scaunului vacant dela Sf. Episcopie a Romanului și Hușilor și roagă pe membrii Colegiului Electoral să procedeze la actul alegerii.

5. I. P. S. Președinte chiamă la birou secretarii: P. C. Prot. Tr. Belașcu și Dl. Romulus Zăroni.

6. Se dispune citirea apelului nominal al membrilor din Colegiul Electoral, compus din membrii Adunării Naționale Bisericești, din membrii de drept, conform art. 130 și din membrii Adunării Eparhiale a Eparhiei Romanului și Hușilor, în total 90 membri, din care se scad cei cu mai multe mandate, în număr de 4 și rămân votanți 86 membri.

Se constată, că din numărul de 86 membri îndreptățiți a-și da votul la această alegere, sunt prezenți 71 membri, deci Colegiul Electoral poate proceda la alegere.

7. Se prezintă actele intrate la Colegiul Electoral.

8. I. P. S. Președinte invită, ca bărbați de încredere pentru despuerea scrutinului, pe D-nii Vasile Slobozeanu și Nicolae Bârlădeanu.

Se aprobă.

9. Se suspendă ședința pentru 15 minute, în vederea pregătirii buletinelor de vot.

10. La redeschiderea ședinței, se procedează la vot în modul următor:

I. P. S. Patriarh Justinian despuind scrutinul.

Unul din secretari citește apelul nominal și fiecare membru al Colegiului depune buletinul în vederea tuturor, pe masa prezidențială.

După ce au votat membrii prezenți, I. P. S. Președinte dispune a se mai aștepta, spre a se prezenta la vot și acei membri prezenți, cari întâmplător sunt afară din sală.

11. După ce au votat toți membrii prezenți, Biroul, împreună cu bărbații de încredere, constată că au votat toți membrii

și că numărul buletinelor corespunde cu numărul votanților.

Se ia act.

12. Despuindu-se scrutinul, se constată:

- a) C. Pr. Teofil Herineanu 58 voturi
- b) P. C. Arhim. T. Arăpaș 4 „
- c) P. C. Arhim. Benedict Ghiuș 3 „
- d) Albe 6 „

Total: 71 voturi

I. P. S. Patriarh Justinian felicită pe noul ales.

În urma rezultatului votării, I. P. S. Președinte proclamă ales pe P. C. Pr. Teofil Herineanu, ca Episcop al Romanului și Hușilor.

13. I. P. S. Președinte felicită pe noul ales, făcându-i urări pentru o cât mai aleasă și rodnică păstorire.

14. Noul ales mulțumește călduros pentru încrederea de care a fost făcut părtaș și își dezvoltă cuvântarea, arătând gândurile cu care pășește în acest înalt post de răspundere, promițând că se va strădui să îndeplinească cu vrednicie misiunea ce i s'a încredințat.

Membrii Colegiului aplaudă pe noul Episcop al Romanului și Hușilor.

15. Terminându-se lucrările alegerii, I. P. S. Președinte dă cuvântul D-lui Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, care, în numele Guvernului, arată o deosebită prețuire membrilor Adunării Eparhiale a Episcopiei Romanului, care prin gestul lor și alegerea făcută, au înscris un act istoric în Istoria Bisericii.

Cel ales merită din plin această alegere, prin origina sa muncitorească, sârguința dovedită ca preot într'o îndepărtată parohie, aleasă modestie, iar prin frământările sufletești, prin care a trecut și hotărîrea luată împreună cu toți păstoriții săi de a reveni la Biserica Ortodoxă Română, ne dă tuturor siguranța că, prin înalta demnitate la care a fost ridicat, se va face deplina sudură a reîntregirii Bisericii Românești.

Urează noului ales să meargă pe urmele înaintașilor Eparhiei Romanului, înconjurat de toată dragostea păstoriților săi; dovezile făcute până în prezent ne îndreptățesc să-i urăm întru mulți ani.

16. Dl. Ministru al Cultelor, Prof. Stanciu Stoian, citește Decretul de încheierea ședinței Colegiului Electoral, pentru alegerea Episcopului Romanului și Hușilor.

17. Terminându-se lucrările alegerii, I. P. S. Președinte ridică ședința.

(ss) JUSTINIAN

Președinte

Bărbați de încredere:

(ss) V. Slobozeanu (ss) N. Bârlădeanu

Secretari:

(ss) R. Zăroni

(ss) Pr. Tr. Belășcu

CUVÂNTAREA I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN,

Cucernice Părinte,

Prin votul său, Colegiul Electoral Bisericesc te-a ales să păstorești clerul și poporul drept-credincios din străvechea și istorica Eparhie a Romanului. Faptul că — potrivit voinței lui Dumnezeu — ai fost înălțat în acest istoric scaun vlădicesc Cu-

cernicia Ta, care reprezinți pe acei frați ai noștri reîntorși la sânul Ortodoxiei în toamna anului trecut, dovedește tuturor că noi, cei ce am păstrat veșnic nestinsă făclia dreptei credințe a Răsăritului, am încetat a mai face vreo deosebire între «voi» și «noi», și că socotim revenirea voastră în Biserica străbună drept o pagină, pe care nimenea nu va mai putea-o șterge din cartea vieții religioase a poporului român.

Vei merge să păstorești, cucernice părinte, într'o Eparhie în care — acum aproape cinci sute de ani, pe vremea marelui voevod Ștefan cel Sfânt — păstorea Episcopul Vasilie, cel care era vestit în întreaga Biserică a Răsăritului pentru tăria credinței lui și pentru adâncă lui cunoaștere a rânduelilor și canoanelor ortodoxe. Din însăși Moscova, în care oamenii papei căutau chiar pe atunci să turbure sufletele pravoslavnice, însuși Mitropolitul Gherontie îi scria carte lui Vasilie al Romanului, cerându-i să-l lămurească în ce fel se săvârșește ocolirea bisericilor. Și Episcopul Vasilie răspundea Mitropolitului Gherontie al Moscovei, scrisoare înțeleaptă ca aceasta:

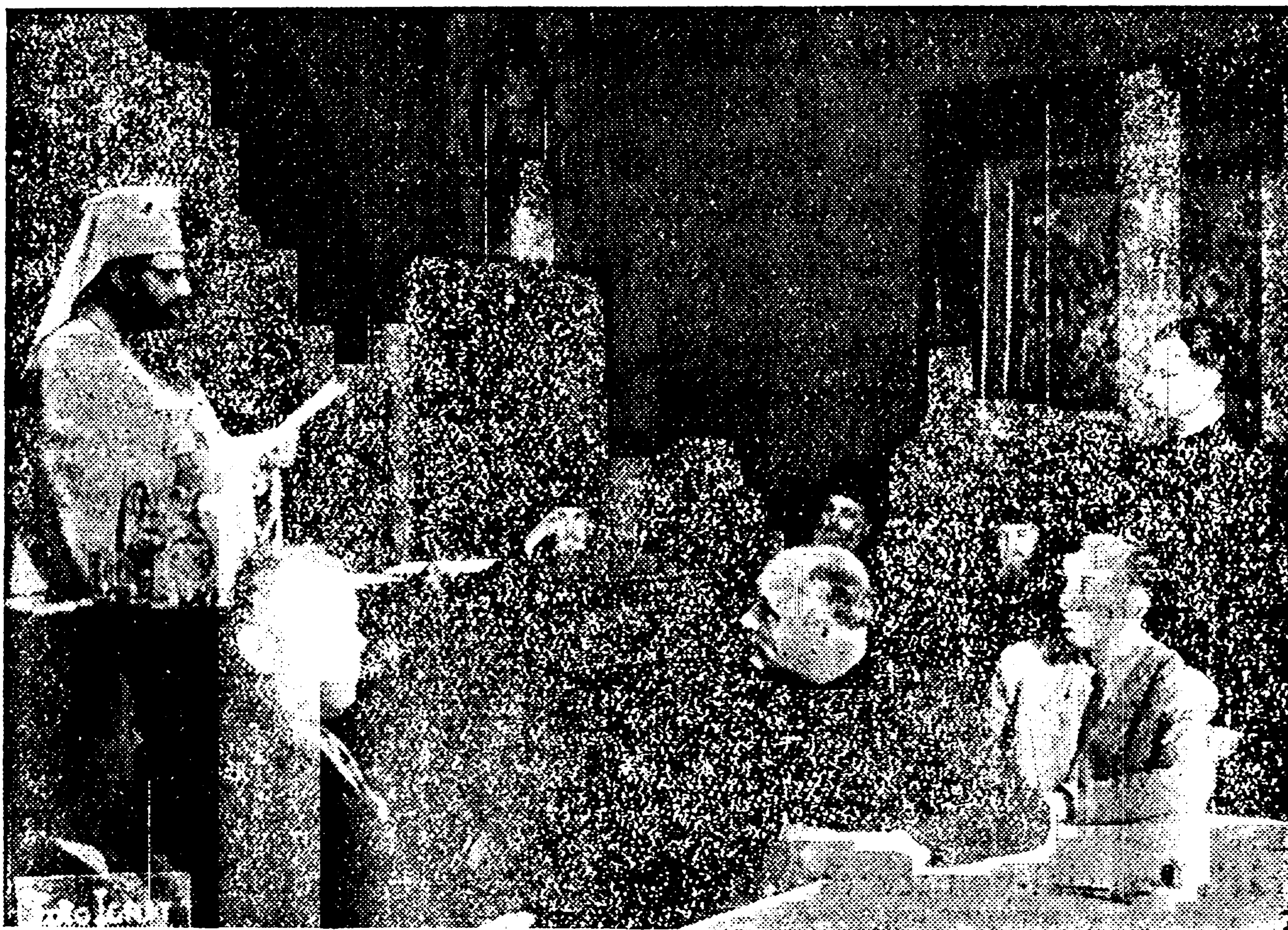
«Bine să știe marea ta sfințenie, că în legea Răsăritului, nimic nu se face în Sfânta Biserică după mersul soarelui, ci tot îndărăt, fie la sfințire, fie la toacă sau în orice lucrare săvârșitoare în Sfânta Biserică, toate se fac împotriva mersului soarelui. Cel ce va săvârși după mersul soarelui în legea cea dreaptă a credinței Răsăritului, acela este afurisit de întâiul sobor al purtătorilor de Dumnezeu Sfinți Părinți dela Nicea».

Și adăuga, acum o jumătate de mileniu, Episcopul Vasilie al Romanului, cuvinte care mișcă sufletele și astăzi, prin acea cunoștință ortodoxă de nesdruncinat, pe care o vădesc la cuvântătorul lor:

«Numai latinii, adică papistași, fac așa, după mersul soarelui, dar noi nu primim acest lucru».

Și tocmai pentru tăria cunoașterii și mărturisirii dreptei credințe a vlădicilor dela Roman, s'au ostenit cu mulți arginți sunători, trimișii papilor dela Roma, să semene rătăcirea în unele locuri din Eparhia ce-ți este acum încredințată. Pentru că ochii Vlădicilor dela Roman au privit mereu numai spre Răsărit, spre popoarele de aceeași credință cu noi, n'au cruțat viclenii trimiși ai papilor, nici o osteneală, ca să turbure câteva suflete din acest colț de țară.

Cucernicia Ta ai fost între papistași și i-ai cunoscut. Ai văzut cu ochii Cucernicieii Tale și ți-ai încredințat inima că dela papa, nimic bun pentru poporul nostru n'a venit. Te duci acum la Roman și ai datoria să luminezi și să întorci la dreapta credință pe cei prinși în mrejele rătăcirii papistașe. Ochii Cucernicieii Tale se vor îndrepta de acum înainte numai spre Răsăritul Ortodoxiei, rămânând de-a-pururea închisi către Apusul schismatic.

I. P. S. Patriarh rostindu-și cuvântarea.

Și pentru a cinste cum se cuvine scaunul pe care, cu aproape 500 de ani în urmă îl cinstea Episcopul Vasilie, cel prea bine cunoscător al dreptei credințe, și apoi, veac după veac, un nesfârșit lanț de vrednici Vlădici, ai datoria să cunoști în-de-aproape mărturisirea credinței adevărate, rânduelile și duhul cel nepieritor al Ortodoxiei.

Deasemenea, va fi de folos, ca într'una din alesele mănăstiri ale Bisericii noastre, să trăești câtăva vreme viața cea plină de har a monahilor ortodocși. Eu ași fi fericit dacă Sf. Sinod ți-ar îngădui să te adapi dela izvorul adevăratei trăiri duhovni-

cești, chiar în mânăstirea în care eu însumi, părintele vostru, am găsit întărire în credința pe care mi-o picurase în suflet, încă din leagăn, maica mea.

Nădăjduind întru împlinirea acestei bune rândueli, și întru râvna Cucerniciei Tale de a călca pe urmele vrednicilor înaintași, îți urăm păstorie plină de rod duhovnicesc, întru slava Sfintei Biserici Ortodoxe a lui Hristos.

CUVÂNTAREA P. S. EPISCOP TEOFIL HERINEANU.

**Inalt Prea Sfințite Părinte Patriarh,
Prea Sfințiți Părinți Episcopi,
Inalt Prea Sfințiți Părinți Mitropoliți,
Domnule Ministru al Cultelor,
Onorat Colegiu Electoral al Bisericii Ortodoxe Române,**

Cu greu îmi stăpânesc emoția ce mă cuprinde, în urma celor săvârșite astăzi în acest istoric Palat Patriarhal.

Eu, umilul preot revenit la Biserica străbună, în cei 17 ani de pastorație la țară, niciodată n'am visat ceasul acesta, în care, prin votul Bisericii și al poporului, am fost ales și destinat la demnitatea de Episcop Eparhiot.

Imi dau seama, că prin alegerea mea, sunt prețuiți toți fiii Bisericii revenite, clerul și poporul deopotrivă.

Prin această alegere, este prețuit gestul de mare curaj, gestul de reîntoarcere acasă a celor ce, prin vitregia împrejurărilor social-politice de acum 250 ani, au fost îndepărtați dela vatra unde s'au născut și au crescut.

Dărnicia Onoratului Colegiu Electoral, care mă înveșmân-tează cu ornate arhieresti, amintește generozitatea Tatălui din Evanghelie, față de fiul rătăcit, când a poruncit zicând:

«Aduceți de grabă caftanul cel mai bun și îmbrăcați-l cu el, și puneți-i inel în deget și încălțăminte în picioare.

Apoi, aduceți vițelul cel gras, de-l tăiați, și să mâncăm, să ne veselim.

Căci fiul meu acesta, era mort și a înviat, era pierdut și s'a aflat.

Și au început să se vesească» (Luca XV, 22—24).

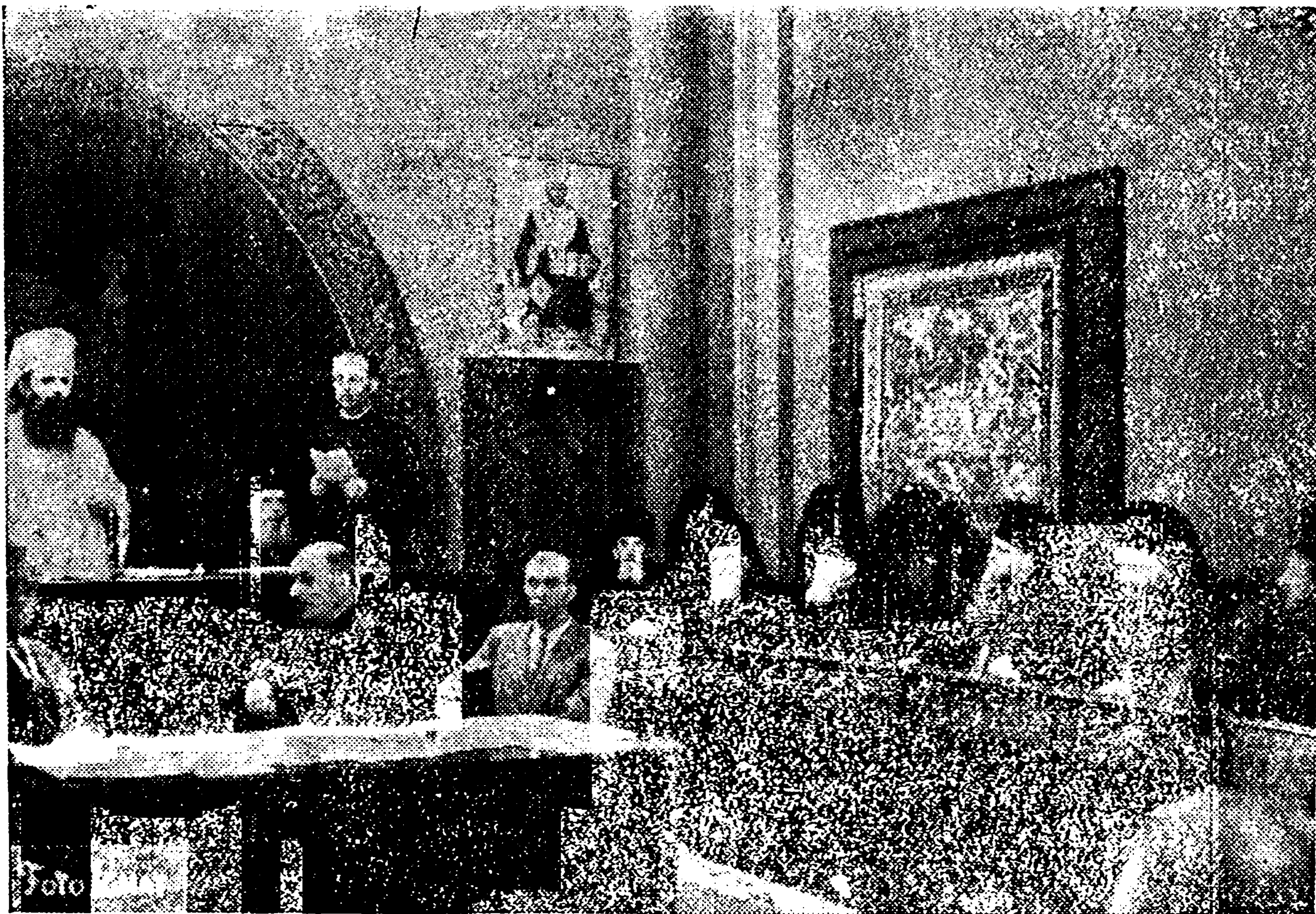
Alegerea mea ca păstor la Eparhia Romanului exprimă bucuria luminațului Colegiu Electoral, bucuria că desbinarea, mult

păgubitoare din Biserica Românească, a luat sfârșit. Mântuitorul însuși ne-a avertizat că desbinarea e păgubitoare:

«Orice împărăție care se desbină întru sine se pustiește și orice cetate sau casă care se desbină întru sine, nu va mai dăinui» (Matei XII, 25).

Alegerea mea este, în același timp, semn de integrare completă în viața patriei.

Văzându-mi nevrednicia și puținătatea — n'am fugit to-

P. C. Pr. Teofil Herineanu adresându-se Colegiului Electoral.

tuși de sarcina arhieriei, ca și Iona cel imbarcat pe corabia pentru Tarsis. Mă nevoesc să văd în această întâmplare degetul cârmuitor al lui Dumnezeu, mâna providenței atotștiutoare:

«Oare nu se vând două vrăbii de un ban? Și nici una din ele nu va cădea la pământ fără știrea Tatălui vostru.

La voi însă și perii capului, toți sunt numărați. Așa dar, nu vă temeți, voi sunteți mai de preț ca multe păsărele» (Matei X, 29— 31).

Când apostolii, niște pescari fricoși, au fost îmbrăcați cu

putere de sus, cu putere dela Duhul Sfânt, au ajuns destoinici să-și plinească chemarea de slujitori ai lui Hristos:

«Așa să ne socotească pe noi fiecare: ca slujitori ai lui Hristos și ca iconomi ai tainelor lui Dumnezeu.

Acum la iconom numai atât se caută, ca să fie cineva dovedit credincios» (I Corinteni IV, 2).

Nu numai lui Pavel, ci tuturor celor ce aleargă — întru slăbiciune, la Domnul li se răspunde: «Îți este de ajuns darul meu pentru că puterea mea se desăvârșește întru neputință» (Sf. Apostol Pavel continuă):

«Deci foarte bucuros, mă voi lăuda mai ales întru neputințele mele, ca să locuiesc întru mine, puterea lui Hristos... căci tocmai când sunt slab, atunci sunt tare» (II Cor. XII, 9).

Înțeleg că sunt chemat să propovăduiesc Evanghelia păcii și a iubirii de oameni în mijlocul a sute de mii de credincioși, de a căror mântuire voi fi răspunzător.

Voiu păși pe urmele Cerescului Dascăl, care a spus despre sine: «Domnul m'a uns să binevestesc săracilor, m'a trimis să vindec pe cei cu inima zdrobită... să mângâi pe cei întristați» (Luca IV, 18).

Esența Creștinismului stă în caritate, în devotament față de popor și în slujirea instaurării dreptății sociale în lume. Mă voi sili să mă apropiu de miezul legii divine: Creștinătaea curată și bine primită înaintea lui Dumnezeu și Tatăl, aceasta este: «să cercetăm pe orfani și pe văduve în necazurile lor...» (Iacov I, 27).

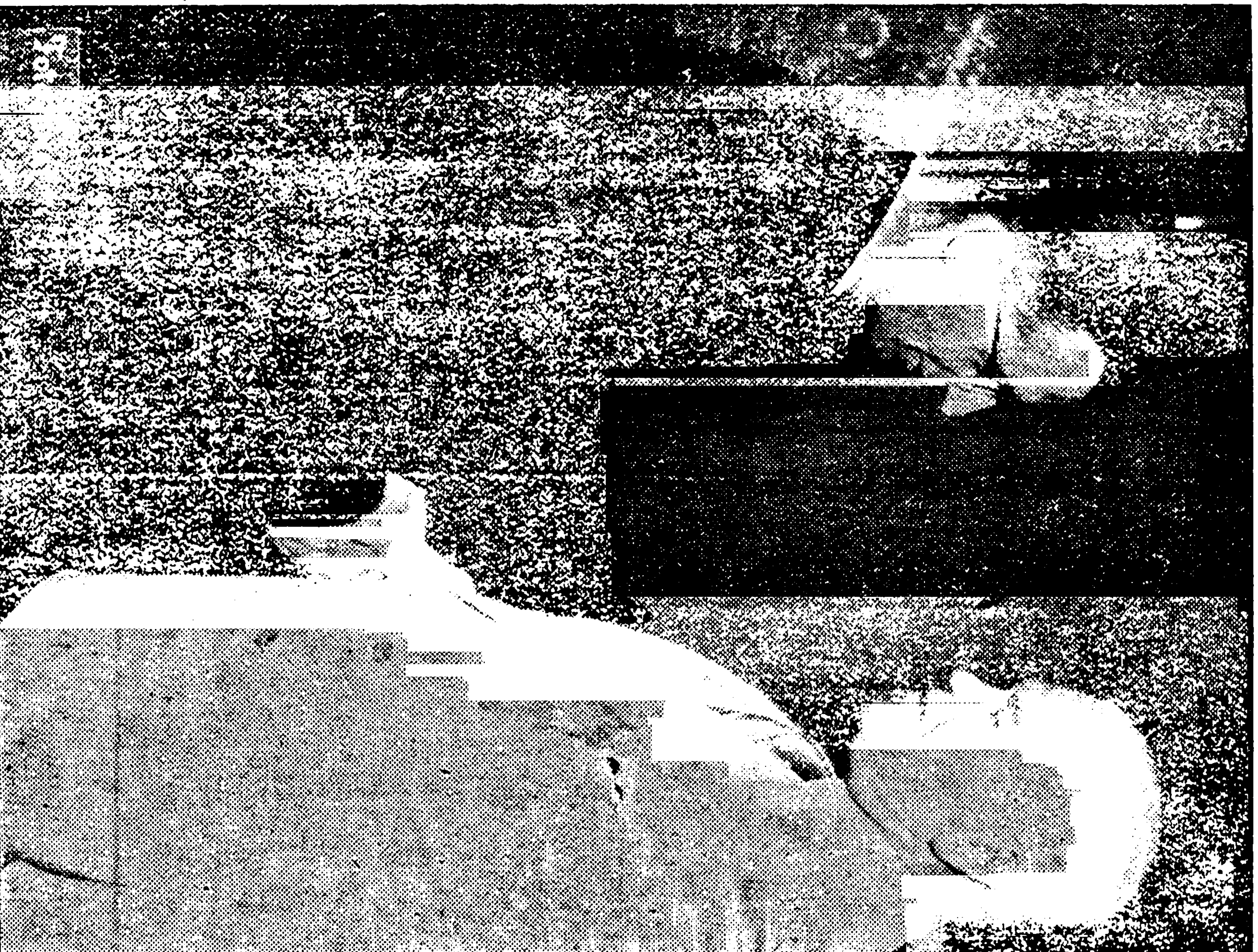
Opera social-caritativă a Bisericii, se cere dezvoltată prin colaborarea armonică cu toți cei ce urmăresc ridicarea materială a celor mulți și apăsați.

Cade-se a fi remarcată împrejurarea că Hristos va dărui fericirea veșnică, celor ce au lucrat pentru fericirea pământească a desmoșteniților, a celor flămânzi, însetați, goi, neadăposiți, bolnavi și înrobiți (Matei 25).

Caritate, adică devotament față de popor, se așteaptă în primul rând dela păstorii creștini: «Păstoriți turma lui Dumnezeu, dar în paza voastră... nu pentru câștig mult... ci pilde făcându-vă turmei» (I Petru V, 2).

Un regim politic, care are grije de popor și purcede spre ridicarea lui materială, este vrednic de colaborare cu el, nu de adversitate.

Prețuiesc și respect drept aceea, înțelepciunea acelor Ierarhi din Biserica Ortodoxă Română, cari n'au respins mâna

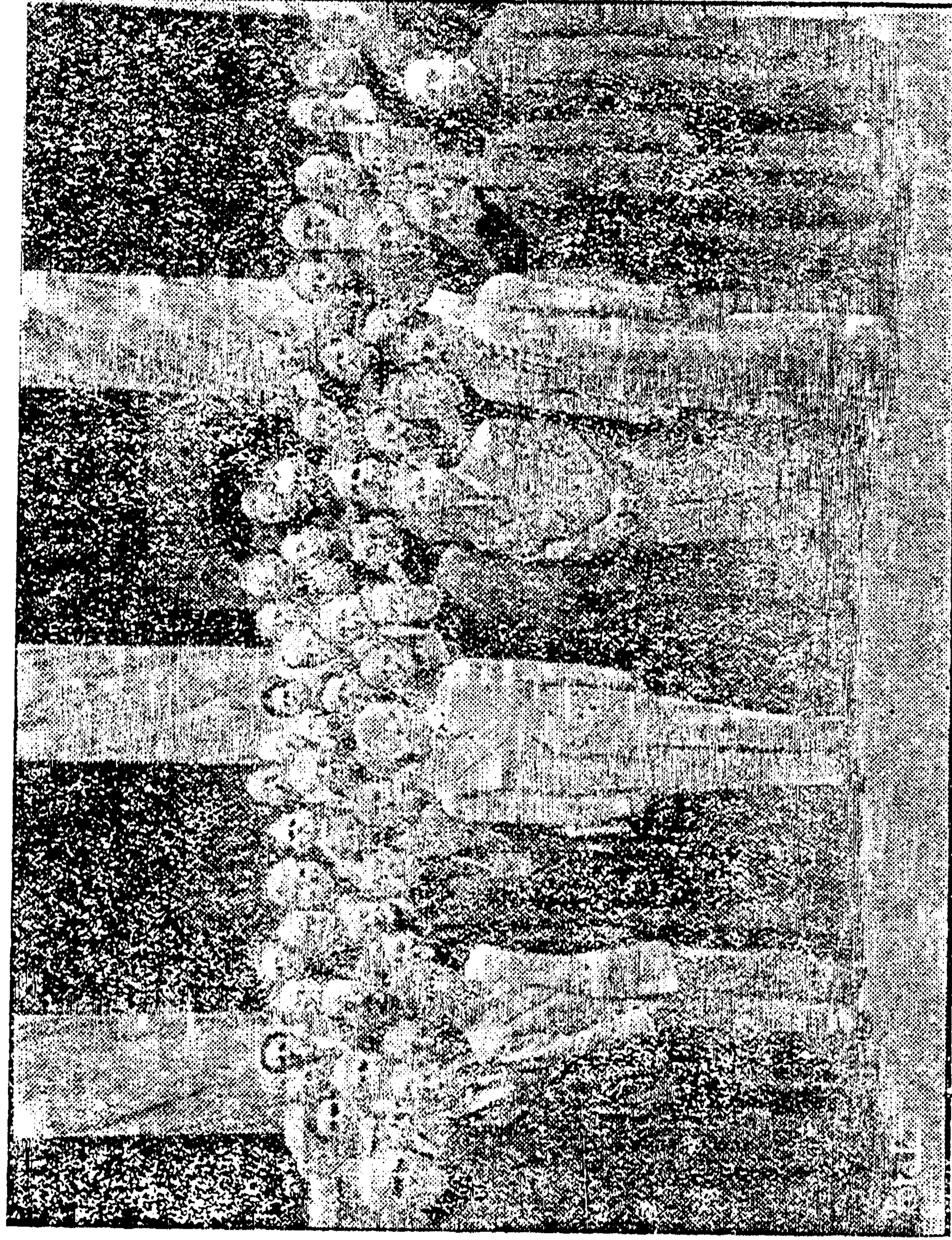
Dr. Dr. Petru Groza felicitând pe noul Episcop al Romanului și Hușilor.

întinsă pentru colaborare, n'au lepădat mâna regimului democrației populare, într'o vreme când alți ierarhi, din străinătate, neprevăzători ai mersului vremii, au lepădat această mâna ca pe o mână de excommunicat.

Cinstei ce mi s'a arătat — mă voi nevoi să-i răspund, urgisind desbinarea religioasă dintre frați, divizare pe care și Dum-

nezeu și oamenii de bine o urgisesc. În acest sens, Apostolul neamurilor — Pavel — ne îndeamnă cu căldură: «Indemnându-vă, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos, ca toți să grăiți la fel și să nu fie desbinări în sânul vostru; ci să fiți potriviți în același cuget și în aceeași judecată» (I Cor. I, 10).

«Când unul zice: Eu sunt al lui Pavel, iar altul eu sunt al lui Apolo — eu sunt al lui Chifa — nu sunteți voi toți sclavi?» (I Corinteni I, 3).

Dl. Dr. Petru Groza, Dl. Prof. Stanciu Stoian și C. Pr. Teofil Herineanu,
în mijlocul Adunării Eparhiale a Romanului și Hușilor.

Urgisind desbinarea religioasă dintre români, voi osteni la încadrarea organică a fraților mei reveniți în sânul Bisericii Ortodoxe Române, voi conlucra la sudarea și desăvârșirea ac-tului reîntregirii.

Nu ignorez că binele și fericirea poporului nostru cer ca privirile și nădejdlile să ne fie îndreptate, nu peste granițe, ci spre inima țării românești, spre București.

Cu ajutorul lui Dumnezeu, cu ajutorul fiilor mei sufletești,

cu sprijinul binefăcătorilor mei, mă voiu strădui să corespund așteptărilor puse în mine.

Mulțumesc Inalt Prea Sfințitului Părinte Patriarh pentru dragostea și înțelegerea cu care m'a coplesit. Asigur pe Inalt Prea Sfinția Sa și pe toți Inalt Prea Sfinții membri ai Sf. Sinod de prețuirea și devotamentul meu neprecupețit.

Mulțumesc Inaltului Guvern al Republicii noastre, pentru solitudinea și prețuirea arătată față de clerul și poporul revenit la matca Ortodoxiei românești.

Mă voiu încadra cu sinceritate și voiu colabora cu toată energia la eforturile comune, pe care Inaltul Guvern democratic le face pentru ridicarea tot mai sus a întregului popor muncitor din Republica Populară Română.

Tuturor cerșesc ajutor și sprijin în munca ce mi se cere, spre slava lui Dumnezeu și fericirea poporului drept-credincios.

PREZIDIUL MAREI ADUNĂRI NAȚIONALE A REPUBLICII POPULARE ROMÂNE.

În temeiul art. 44, pct. 2 și art. 45 din Constituția Republicii Populare Române;

Având în vedere referatul Ministrului Cultelor cu Nr. 14.898/1949;

Văzând dispozițiunile art. 23 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române;

DECRETEAZĂ:

Art. I. — Colegiul Electoral pentru alegerea titularului scaunului vacant al Episcopiei Romanului și Hușilor, convocat pentru ziua de 8 Iunie 1949, terminându-și lucrările, se declară închis.

Art. II. — Ministrul Cultelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentului decret.

Dat în București, la 8 Iunie 1949.

(ss) **C. I. Parhon**

(ss) **Marin Fl. Ionescu**

MINISTRUL CULTELOR

(ss) **Stanciu Stoian**

No. 603.

LUCRĂRILE SFÂNTULUI SINOD
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE.

SESIUNEA ORDINARĂ DIN 1949.

DECIZIUNE.

Noi, Ministrul Cultelor,

Având în vedere adresa Înalt Prea Sfântului Patriarh, Președinte al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, cu No. 865/1150 din 21 Mai 1949; înregistrată la Ministerul Cultelor sub No. 13.810 din 1949;

. Având în vedere dispozițiunile art. 13 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române;

În baza dispozițiilor din art. 2 din Decretul Nr. 37 din 1949, pentru organizarea Ministerului Cultelor al Republicii Populare Române,

DECIDEM:

Art. I. — Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, convocat în sesiune ordinară pe anul 1949 pentru 6 Iunie 1949, se declară deschis.

Art. II. Directorul Secretariatului din Ministerul Cultelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni.

Data la 31 Mai 1949.

MINISTRUL CULTELOR

(ss) Stanciu Stoian

Nr. 14.962/949.

SUMARUL ȘEDINȚEI DIN 6 IUNIE 1949.

La orele 10 dimineața s'a oficiat în Catedrala Sfintei Patriarhii, Doxologia, pentru deschiderea Sfântului Sinod, odată cu Doxologia pentru Adunarea Națională Bisericească, în pre-

zența: I. P. S. Patriarh Justinian, a D-lui Prim Ministru Dr. Petru Groza, a D-lui Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, a II. PP. SS. și PP. SS, membri ai Sfântului Sinod și a tuturor membrilor Adunării Naționale Bisericești.

La orele 11, intrându-se în sala sinodală din Palatul Patriarhal, I. P. S. Patriarh Justinian a dat cuvântul D-lui Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, care citește Decizia Ministerială Nr. 14.962/1949, pentru deschiderea sesiunii ordinare a Sfântului Sinod pe anul 1949.

I. P. S. Patriarh Justinian declară ședința deschisă și invită biroul la facerea apelului nominal. Sunt prezenți: I. P. S. Patriarh Justinian, II. PP. SS. Mitropoliți: Nicolae al Ardealului, Firmilian al Olteniei, Vasile al Banatului și I. P. S. Arhiepiscop Sebastian al Sucevei; PP. SS. Episcopi: Iosif al Râmnicului și Argeșului, Antim al Buzăului, Antim, Episcop-Locotenent al Galaților, Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului, Nicolae al Oradiei și Chesarie al Constanței.

La propunerea I. P. S. Patriarh Justinian, Sfântul Sinod aprobă a se expedia următoarele telegrame:

1. D-lui Prof. Dr. Constantin Parhon, Președintele Prezidiului Marelui Adunări Naționale a Republicii Populare Române:

«Astăzi, 6 Iunie 1949, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în prima sa ședință, după aplicarea noului Statut pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, vă exprimă atât Domniei Voastre cât și întregului Prezidiu al Marelui Adunări Naționale, cele mai alese mulțumiri pentru aprobarea acestui Statut, care restabilește Biserica noastră Ortodoxă pe temeliiile ei de Biserică a poporului și în slujba poporului, așa după cum a așezat-o dela început dumnezeescul ei Intemeietor».

2. D-lui Dr. Petru Groza, Președintele Consiliului de Miniștri:

«Astăzi, 6 Iunie 1949, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în prima sa ședință, după punerea în aplicare a noului Statut pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, vă exprimă, atât Domniei Voastre cât și

Onor. Guvern al R. P. R., cele mai alese mulțumiri pentru înțelegerea pe care ați arătat-o întotdeauna Bisericii Ortodoxe Române, ca ea să poată fi cu adevărat în slujba poporului drept-credincios.

«Sfântul Sinod, în numele Bisericii, vă asigură de colaborarea sa leală în toate inițiativele Onor. Guvern, pentru propășirea Republicii Populare Române».

Sfântul Sinod fiind în număr, se procedează la alegerea comisiunilor, astfel:

I. Comisiunea Afacerilor Străine.

Președinte: I. P. S. Firmilian, Mitropolitul Olteniei.

Membrii: P. S. Episcop Andrei al Aradului.

Raportor: P. S. Episcop Lt. Antim Nica.

II. Comisiunea Canonică-Juridică.

Președinte: I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului.

Membrii: P. S. Episcop Iosif al Râmnicului și Argeșului și P. S. Episcop Antim al Buzăului.

Raportor: P. S. Episcop Nicolae al Oradiei.

III. Comisiunea pentru doctrină și viață religioasă.

Președinte: I. P. S. Mitropolit Vasile al Banatului.

Membrii: I. P. S. Arhiepiscop Sebastian al Sucevei.

Raportor: P. S. Episcop Icsif al Râmnicului și Argeșului.

IV. Comisiunea pentru învățământ și manuale:

Membrii: P. S. Episcop Nicolae al Clujului.

Comisiunea pentru învățământ și manuale va fi completată ulterior, după alegerea titularilor în scaunele vacante dela Iași, Roman și Galați.

Biroul supune spre ratificare sumarele ședințelor Sfântului Sinod dela 7 Iunie și 18—23 Octombrie 1948.

La sumar iau cuvântul:

I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan al Ardealului propune a se găsi modalitatea rectificării pct. g. dela art. 94 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, în sensul că bugetele eparhiale să fie întocmite de consiliile

eparhiale, iar Adunările eparhiale numai să le aprobe, întrucât procedura actuală a întocmirii bugetelor de către Adunările eparhiale este greoaie.

Domnul Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor este de acord, ca la viitoarea rectificare a Statutului, să se corecteze această procedură greoaie.

În completare, I. P. S. Patriarh Justinian lămurește că această chestiune va fi clarificată în viitorul regulament pentru funcționarea consiliilor eparhiale.

*

Dl. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, crede că este cazul ca Sfântul Sinod să ia în discuție problema ocupării parohiilor vacante din Transilvania, care, mai ales acum, după revenirea foștilor uniți la Biserica mamă, s'au înmulțit. Problema s'ar putea soluționa prin hirotonirea în mod excepțional și numai pentru aceste cazuri a absolvenților de școli normale confesionale. De asemenea crede că ar fi cazul, poate, ca Sfântul Sinod să ia o hotărîre ca pentru un anumit timp, toți absolvenții Institutelor Teologice să fie hirotoniți numai pentru parohiile vacante din Transilvania.

În acest scop s'ar putea ca posturile devenite vacante în Eparhiile de dincoace de munți să nu mai fie publicate, iar candidații să fie îndrumați în Transilvania.

PP. SS. Episcopi Nicolae Popovici și Nicolae Colan sunt de acord cu cele spuse de Dl. Ministru Stanciu Stoian și insistă ca toți preoții de prisos din Mitropoliile Ungro-Vlahiei, Moldovei și Olteniei, să fie trimiși în Transilvania, unde se simte o mare nevoie de preoți.

În urma discuțiilor la care iau parte: I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, PP. SS. Episcopi Nicolae Popovici și Nicolae Colan, precum și Dl. Ministru Stanciu Stoian, I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan formulează următoarea propunere:

În parohiile revenite, fără preoți, pot fi admiși la hirotonie și absolvenți de școli normale confesionale și absolvenți de seminar.

În cazul când un preot trece dela o parohie ortodoxă la o parohie fostă unită, Dl. Ministru va soluționa salarizarea parohiei ortodoxe rămasă vacantă, dela caz la caz.

În eparhiile din țara mamă, nu se vor publica vacanțele de parohii, pe timp de trei ani, ci se vor ocupa numai prin transferare.

Sfântul Sinod aprobă această propunere.

I. P. S. Mitropolit Firmilian al Olteniei, pornind dela principiul din Statut, ca fiecare parohie din țară să aibă 400 familii, iar la oraș 500 familii, socotește că vom avea un surplus de preoți, care, prin noile hirotonii propuse, însemnează că vor rămâne pe dinafară.

Deaceea, întreabă dacă n'ar fi cazul ca acest surplus de preoți să fie încadrat acolo unde se simte nevoia.

În acest scop, fiecare Chiriarh va întocmi un tablou cu numele preoților disponibili, însoțindu-l de toate datele, în legătură cu pregătirea lor și cu activitatea desfășurată în eparhie cât și localitatea de unde au venit și aceste tablouri vor fi trimise chiriarhilor din Transilvania, pentru încadrare, astfel: cei din Mitropolia Olteniei la Oradea, dela Mitropolia Ungro-Vlahiei la Cluj și dela Mitropolia Moldovei la Sibiu, afară de cazul când vre-un preot are anumite preferințe.

Sf. Sinod aprobă această propunere.

Cu aceste rectificări, Sfântul Sinod hotărăște:

Se verifică și aprobă sumarele Sf. Sinod dela 7 Iunie și 18—23 Octombrie 1948.

Biroul citește următoarele comunicări:

1. Tem. Nr. 2585/1949. Episcopia Oradiei roagă a se interveni la Arhiepiscopia Timișoarei să predea tot inventarul fostei Academii Teologice a Oradiei și a internatului ei, precum și disponibilul numerar.

Se trimite spre studiere și referire la comisiunea canonică juridică.

2. Tem. Nr. 1300/1949. Adresa Mitropoliei Moldovei Nr. 4806/1949, prin care se cere desființarea schitului Preotești, jud. Baia.

Se trimite la aceeași comisiune.

3. Tem. Nr. 1299/1949. Mitropolia Moldovei cere aprobare pentru înființarea mănăstirii Vanisor, în com. Bucium, jud. Iași

Se trimite la aceeași comisiune.

4. Tem. Nr. 2038/1949. Episcopia Galați, cu adresa Nr. 5021/1949, cere alipirea schitului Sihastru, jud. Tecuci,, la Casa episcopală.

Se trimite la aceeași comisiune.

5. Tem. Nr. 2039/1949. Episcopia Galați, cu adresa Nr. 4981/1949, cere desființarea schitului de monahi Brazi, jud. Putna, și trecerea întregului său patrimoniu la schitul de maici Sf. Ioan, jud. Putna.

Se trimite la aceeași comisiune.

6. Tem. Nr. 440/1949. Episcopia Galați face propunerea pentru înființarea mănăstirii Sf. Apostoli Petru și Pavel din Huși.

Se trimite la aceeași comisiune.

7. Tem. Nr. 1949/1949. P. S. Episcop pensionar Veniamin Nistor, roagă Sf. Sinod să intervină pe lângă I. P. S. Mitropolit Vasile al Banatului, pentru a-i rambursa anumite sume, reprezentând drepturile P. S. Sale din averea fostei Episcopii a Caransebeșului.

Se trimite la aceeași comisiune.

8. Tem. Nr. 816/1949. Adresa Mitropoliei Banatului Nr. 2189/1949, în legătură cu oficierea tainei cununiei la tineri.

Se trimite la aceeași comisiune.

9. Tem. Nr. 444/1949. Preotul Vasile Lupu, trecut la Ortodoxie, hirotonit ca celibatar, în prezent căsătorit cu o preoteasă văduvă, roagă a fi numit la o fostă parohie greco-catolică din Capitală.

Se trimite la aceeași comisiune.

10. Tem. Nr. 1292/1949. Dl. Seplecan Ioan, profesor de limba latină și română în Năsăud, fost preot unit celibatar, cere deslegarea de a se căsători

Se trimite la aceeași comisiune.

11. Tem. Nr. 1941/1949. Referatul consilierului administrativ Pr. Gh. Vintilescu, prin care propune ratificarea înălțării la rangul de Mitropolit al Olteniei a I. P. S. Arhiepiscop Firmilian Marin al Craiovei și a înscăunării P. S. Iosif Gafton ca Episcop al Râmnicului și Argeșului.

Se trimite la aceeași comisiune.

12. Tem. Nr. 1946/1949. Referatul consilierului administrativ Pr. Gh. Vintilescu, prin care propune ratificarea încadrării în posturile de Arhieriei Vicari din Administrația Patriarhală a P. S. Episcop Partenie Ciopron și a P. C. Arhimandrit Benedict Ghiuș.

Se trimite la aceeași comisiune.

13. Tem. Nr. 1939/1949. Referatul administrativ cu proiectul de regulament pentru examenul de capacitate, definitivare și promovare și special, pentru Capitală, a diaconilor și preoților din Biserica Ortodoxă Română.

Se trimite la aceeași comisiune.

14. Tem. Nr. 1431/1949. Referatul administrativ cu anteproiectul de regulament pentru recrutarea și transferarea cântăreților bisericești, diaconilor, preoților slujitori și Protopopilor, din Biserica Ortodoxă Română.

Se trimite la aceeași comisiune.

15. Tem. Nr. 1431/1949. Referatul administrativ cu anteproiectul de regulament privind raporturile dintre membrii personalului bisericesc, slujitori la aceeași parohie.

Se trimite la aceeași comisiune.

16. Tem. Nr. 2455/1949. Referatul administrativ cu proiectul de regulament de procedură al instanțelor disciplinare și judecătorești ale Bisericii Ortodoxe Române.

Se trimite la aceeași comisiune.

17. Tem. Nr. 94/1949. Carte de învățătură creștină, depusă de Institutul Teologic Universitar din București, cu Nr. 4156/1949.

Se trimite la comisiunea pentru doctrină și viață religioasă.

18. Tem. Nr. 1954/1949. Consiliul Național Bisericesc cere aprobare pentru retipărirea Moliftelnicului, din care să se extragă Aghiazmatarul.

Se trimite la aceeași comisiune.

19. Tem. Nr. 1365/1949. Adresa Arhiepiscopiei Craiovei Nr. 11.643/1948, prin care cere să se lămurească ce portret urmează a fi pictat în viitor la biserici, spre a reprezenta capul Statului, alături de Chiriarhul respectiv.

Se trimite la aceeași comisiune.

20. Tem. Nr. 506/1949. Episcopia Aradului, cu adresa Nr. 4215/1949, roagă Sf. Sinod să fixeze o normă unitară în privința înmormântării sinucigașilor.

Se trimite la aceeași comisiune.

21. Tem. Nr. 515/1949. Adresa Arhiepiscopiei Sucevei Nr. 1846/1949, privind vizitațiunile canonice făcute în Eparhie.

Se trimite la aceeași comisiune.

22. Tem. Nr. 1945/1949. Referatul diac. Gh. Moiescu, conferențiar la Institutul Teologic Universitar din București, privind la fixarea datei Sf. Paști, pe anul 1950.

Se trimite la aceeași comisiune.

23. Tem. Nr. 2584/1949. Episcopia Râmnicului și Argeșului, în legătură cu slujbele în mănăstirea Curtea de Argeș.

Se trimite la aceeași comisiune.

24. Tem. Nr. 2581/1949. Episcopia Oradiei roagă a se aproba ca absolvenții de seminar să fie hirotoniți preoți pentru parohiile de categoria III-a din Eparhia Oradiei.

Problema s'a rezolvat la discuții asupra ratificării sumarelor din 1948.

25. Tem. Nr. 2582/1949. Episcopia Oradiei roagă a fi hirotonit preot într'o parohie din Eparhia Oradiei, studentul în teologie Popescu D. Mircea.

Problema completării de parohii vacante din Transilvania s'a rezolvat prin hotărîrea luată la discuții asupra ratificării sumarelor din 1948.

La orele 19,30 se ridică ședința, anunțându-se cea următoare pentru mâine, Marți 17 Iunie, orele 17.

(ss) † JUSTINIAN

Președinte

Secretar

(ss) Episcop Partenie Ciopron

SUMARUL ȘEDINȚEI DIN 7 IUNIE 1949.

Ședința se deschide la orele 18, în sala sinodală din Palatul Patriarhal, sub președinția I. P. S. Patriarh Justinian.

Biroul citește apelul nominal și sunt prezenți: I. P. S. Patriarh Justinian, II. PP. SS. Mitropoliți: Nicolae al Ardealului,

Firmilian al Olteniei și Vasile al Banatului; I. P. S. Arhiepiscop Sebastian al Sucevei și PP. SS. Episcopi: Iosif al Râmnicului și Argeșului, Antim al Buzăului, Antim Nica, Locotenent al Galaților, Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului, Nicolae al Oradiei și Chesarie al Constanței.

Biroul citește telegrama de mulțumire a Domnului Prim Ministru Dr. Petru Groza adresată Sf. Sinod, cu următorul cuprins:

Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian,

«Mulțumesc în numele meu personal și al Guvernului, Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, cât și Inalt Prea Sfinției Voastre pentru mesagiul de bună colaborare, răspunzând cu aceleași bune urări pentru munca prodigioasă în slujba poporului nostru, pentru consolidarea bune și drepte orânduiri în scumpa noastră patrie — Republica Populară Română».

(ss) Dr. PETRU GROZA

Președintele Consiliului de Miniștri

Sfântul Sinod ia act cu bucurie de răspunsul Domnului Prim Ministru Dr. Petru Groza.

Biroul citește sumarul ședinței precedente din 6 Iunie 1949, care, pus la vot, se verifică și se aprobă.

Biroul face cunoscut că s'a primit dela Colegiul Electoral Bisericesc dosarul cu alegerea P. C. Preot Teofil Herineanu în scaunul vacant de Episcop al Romanului și Hușilor.

Se trimite la comisia canonică-juridică.

Se intră în ordinea de zi:

I.—P. S. Episcop Iosif al Râmnicului și Argeșului, raportorul comisiunii pentru doctrină și viață religioasă, citește următoarele referate:

1. Tem. Nr. 2427/1949, asupra lucrării «Carte de învățătură creștină ortodoxă», depusă de Institutul Teologic Universitar din București, cu adresa Nr. 4156/1949.

Comisiunea propune și Sf. Sinod, primind propunerea, hotărăște:

Având în vedere osebita importanță a acestei lucrări, textul ei să fie încredințat și membrilor Sf. Sinod, spre a-l studia, după care se vor trimite apoi I. P. S. Patriarh observațiuni ce even-

tual ar avea de făcut, cel mai târziu până la 15 Iulie a. c., pentru ca să fie discutate și definitive de către Sinodul Permanent, care se va întruni până la 1 August 1949.

2. Tem. Nr. 1954/1949, asupra cererii Consiliului Național Bisericesc, pentru retipărirea Moliftelnicului, din care să se extragă Aghiazmatarul.

Comisiunea propune, iar Sf. Sinod, în urma discuțiilor la care iau parte: I. P. S. Patriarh Justinian, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, PP. SS. Episcopi Iosif al Râmnicului și Argeșului și Nicolae al Clujului, hotărăște:

a) Aprobă tipărirea Moliftelnicului în 4.000 exemplare, cât și a Aghiazmatarului în 5.000 exemplare.

b) Să se tipărească textul din 1937, cu revizuirile și supra-revizuirile făcute în anul 1948 și începutul lui 1949, de către comisiunea delegată de Sf. Sinod în acest scop.

c) Pericopele evanghelice și Apostolul vor fi cele cuprinse în textul biblic dela 1914.

d) Se institue o comisie alcătuită din: Prea Cuv. Arhimandrit Benedict Ghiuș, Vicar Patriarhal, P. C. Preot Gala Galaction și P. C. Preot Const. Sârbu, dela biserica Vergului, care, lucrând sub răspunderea P. C. Preot Gh. Maior, Consilier Administrativ, va avea dreptul a schimba cuvintele nepotrivite — arhaisme sau neologisme — asupra cărora vor hotărî cu unanimitate, iar la dezacord cerând arbitrarea I. P. S. Patriarh Justinian și urmărind ca mireasma Moliftelnicului să fie nealterată.

e) Comisia va supune modificările ce crede de cuviință hotărîrii Sinodului Permanent, care se va întruni până la 1 August 1949.

3. Tem. Nr. 1955/1949, referitor la cererea Consiliului Național Bisericesc pentru aprobarea retipării Psaltiriei.

Sfântul Sinod, primind propunerea comisiunii, hotărăște:

Aprobă retipărirea Psaltiriei în 10.000 exemplare, după textul ultimei ediții.

În textul rugăciunilor adăugate la sfârșitul cărții, se vor face îndreptările cerute de actuala situație din Statul nostru.

4. Tem. Nr. 506/1949, asupra adresei Nr. 4215/1949 a Episcopiei Aradului, prin care roagă Sf. Sinod să fixeze o normă unitară, în privința înmormântării sinucigașilor «ieșiți din minți». În urma discuțiilor la care iau parte: I. P. S. Patriarh, II. PP.

SS. Mitropoliți: Nicolae al Ardealului și Vasile al Banatului, I. P. S. Arhiepiscop Sebastian al Sucevei și PP. SS. Episcopi: Andrei al Aradului, Nicolae al Clujului și Iosif al Râmnicului și Argeșului, Sf. Sinod hotărăște:

a) Slujba înmormântării sinucigașilor «ieșiți din minți» să fie făcută numai de către un singur preot, nu în locașul Sf. Biserici, ci pe marginea gropii, iar preotul să poarte numai epitrabil, săvârșind oficierea după ritualul redus.

b) Să nu se tragă clopotele și să nu se țină cuvântări.

5. Tem. Nr. 515/1949, asupra adresei Arhiepiscopiei Sucevei Nr. 1846/1949, privind vizitațiunile canonice făcute în Eparhie de I. P. S. Arhiepiscop Sebastian.

Sfântul Sinod, primind propunerea comisiunii, hotărăște:

Se ia act, cu felicitări pentru I. P. S. Arhiepiscop al Sucevei, Sebastian, pentru sârguința și credința dovedită în această activitate mântuitoare de suflete.

6. Tem. Nr. 1945/1949, asupra referatului Diac. Gh. Moiescu, conferențiar la Institutul Teologic Universitar din București, privitor la fixarea datei Sf. Paști pe anul 1950, la 9 Aprilie, comisiunea propune, iar Sf. Sinod hotărăște:

Se aprobă și se va comunica la toate Chiriariile.

II. — P. S. Episcop Nicolae al Oradiei, raportorul comisiunii canonică-juridică, citește următoarele referate:

1. Tem. Nr. 2047, asupra adresei Consiliului Național Bisericesc, prin care înaintează dosarul alegerii P. C. Preot Teofil Herineanu în scaunul de Episcop al Romanului și Hușilor.

Comisiunea constatând că:

a) Alegerea P. C. Preot Teofil Herineanu în scaunul vacant de Episcop al Romanului și Hușilor, de către Colegiul electoral Bisericesc, întrunit la 8 Iunie a. c., s'a făcut în conformitate cu dispozițiunile Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române;

b) Din punct de vedere canonic, P. C. Preot Teofil Herineanu întrunește condițiile care îndreptățesc la alegere, propune:

aprobarea actului alegerii P. C. Preot Teofil Herineanu în scaunul vacant de Episcop al Romanului și Hușilor;

intervenirea la forurile competente pentru obținerea Decretului de confirmare, conform Statutului și Legii Cultelor;

examenul canonic pentru decernarea rangului de Arhiepiscop și hirotonirea să se facă după tunderea în monahism și trecerea prin gradele monahale respective a noului ales.

Sfântul Sinod, primind propunerea, hotărăște:

Aprobă în unanimitate și hotărăște a se interveni la locurile în drept pentru confirmare, după care va urma tunderea în monahism și pregătirea necesară într'una din mănăstirile pe care i le va indica I. P. S. Patriarh Justinian, în vederea hirotonirii întru Arhiepiscop.

2. Tem. Nr. 2585/1949, asupra cererii Episcopiei Oradiei de a se interveni la Arhiepiscopia Timișoarei să-i restituie tot inventarul fostei Academii Teologice din Oradea, precum și disponibilul numerar.

Comisiunea propune ca acest litigiu să fie stins prin buna și frățeasca înțelegere între Chiriarii respectivi.

Primind propunerea, Sf. Sinod hotărăște:

A se cere Chiriarhilor respectivi să stingă acest litigiu prin bună și frățească înțelegere.

3. Tem. Nr. 1300/1949, asupra adresei Mitropoliei Moldovei Nr. 4806/1949, prin care cere desființarea schitului Preotești, jud. Baia.

Comisiunea propune și Sf. Sinod hotărăște:

Aprobă desființarea schitului Preotești din jud. Baia.

4. Tem. Nr. 1299/1949, asupra adresei Mitropoliei Moldovei, prin care cere aprobarea pentru înființarea mănăstirii Vanișor din comuna Bucium, jud. Iași.

Sf. Sinod, primind propunerea, comisiunea hotărăște:

Aprobă înființarea mănăstirii Vanișor din jud. Iași.

5. Tem. Nr. 2584/1949, referitor la cererea Episcopiei Râmnicului și Argeșului, în legătură cu slujbele la mănăstirea Curtea de Argeș.

Sfântul Sinod, primind propunerea, hotărăște:

În fosta Catedrală dela Curtea de Argeș se va oficia Sf. Slujbă odată pe an, la hram, de către personalul destinat de Chiriarhul locului, iar în paraclis se va sluji în mod obișnuit.

6. Tem. Nr. 440/1949, referitor la adresa Nr. 1103/1949 a Episcopiei Galaților, prin care cere înființarea mănăstirii Sf. Petru și Pavel la Huși.

Comisiunea propune și Sf. Sinod hotărăște:

Aprobă înființarea mănăstirii Sf. Apostoli Petru și Pavel, în locul fostei catedrale episcopale din Huși, cu clădirile și gospodăriile din jur.

7. Tem. Nr. 2038/1949, asupra adresei Nr. 5021/1949 a Episcopiei Galaților, prin care cere să i se aprobe transformarea schitului Sihastru, jud. Tecuci, în metoc al Episcopiei Galaților.

În urma discuțiilor la care iau parte: I. P. S. Patriarh, P. S. Episcop Antim al Buzăului și a declarației P. S. Episcop Lt. Antim Nica, că înțelege să transforme în metoc al Episcopiei Galaților acel schit, Sf. Sinod hotărăște:

Ia act de transformarea schitului Sihastru în metoc al Episcopiei Galaților.

8. Tem. Nr. 2039/1949, asupra adresei Nr. 4931/1949 a Episcopiei Galaților, prin care cere aprobarea pentru desființarea schitului Brazi, jud. Putna și trecerea întregului său patrimoniu la schitul de maici Sf. Ioan, jud. Putna.

Primind propunerea, Sf. Sinod hotărăște:

Aprobă contopirea schitului de călugări Brazi cu schitul de maici Sf. Ioan, jud. Putna, prin desființarea primului.

9. Tem. Nr. 1949/1949, referitor la adresa Mitropoliei Banatului Nr. 2189/1949, în legătură cu oficierea tainei cununiei la tineri.

I. P. S. Patriarh este de părere că, în principiu, Biserica trebuie să acorde taina cununiei celor ce produc acte de căsătorie civilă. Biserica nu poate lua măsuri în contrazicere cu legile țării. De aceea, măsura Arhiepiscopiei Timișoarei de a acorda taina cununiei numai tinerilor cari au 18 ani și fetelor cari au 16 ani, nu poate rămâne în picioare și ca atare propune să se respingă.

Sfântul Sinod primește punctul de vedere al I. P. S. Patriarh și hotărăște a se comunica Arhiepiscopiei Timișoarei spre conformare.

10. Tem. Nr. 44/1949 și tem. Nr. 1292/1949, asupra cererilor preoților reveniți: Vasile Lupu, hirotonit ca celibatar, și Seplecan Ioan, profesor de religie la Năsăud, pentru a li se aproba să se căsătorească.

La propunerea I. P. S. Patriarh, Sf. Sinod hotărăște:

Cererile numiților preoți se trimit în competența Chiriarhilor respectivi.

11. Tem. Nr. 1941/1949, asupra referatului Consilierului Administrativ Pr. Gh. Vintilescu, prin care se propune ratificarea înălțării în rangul de Mitropolit al Olteniei a I. P. S. Arhiepiscop Firmilian Marin al Craiovei și a înscăunării P. S. Iosif Gafton, ca Episcop al Râmnicului și Argeșului.

Primind propunerea comisiunii, Sf. Sinod hotărăște:

Se ratifică.

12. Tem. Nr. 1946/1949, asupra referatului Consilierului Administrativ Pr. Gh. Vintilescu, prin care se propune ratificarea încadrării în posturile de Arhieri Vicari din Administrația Patriarhală a P. S. Episcop Dr. Partenie Ciopron și a P. Cuv. Arhimandrit Benedict Ghiuș.

Primind propunerea, Sf. Sinod hotărăște:

Se ratifică încadrarea celor doi Vicari Patriarhali.

13. Tem. Nr. 1939/1949; 1431/1949, 2455/1949, asupra referatelor Consilierului Administrativ Pr. Gh. Vintilescu, prin care cere aprobarea de către Sf. Sinod a următoarelor proiecte de regulamente:

a) Proiectul de regulament pentru examenul de capacitate, definitivare și promovare și, în special, pentru Capitală, a diaconilor și preoților din Biserica Ortodoxă Română.

b) Proiectul de regulament pentru recrutarea și transferarea cântăreților bisericești, diaconilor și preoților slujitori și Protopopilor din Biserica Ortodoxă Română.

c) Proiectul de regulament privind raporturile dintre membrii personalului bisericesc, slujitori la aceeași parohie și definitivare și promovare și, în special, pentru Capitală, a diaconilor și preoților din Biserica Ortodoxă Română.

În urma propunerilor făcute de comisiune și a discuțiilor la care iau parte: I. P. S. Patriarh Justinian, I. P. S. Mitropolit Firmilian, Sf. Sinod hotărăște:

a) Aprobă cu unanimitate regulamentul de procedură al instanțelor disciplinare și judecătorești ale Bisericii Ortodoxe Române și proiectul de regulament pentru examenele de capacitate, definitivare și promovare și în special, pentru Capitală, ale preoților și diaconilor din Biserica Ortodoxă Română.

b) Pentru celelalte două proiecte de regulamente, I. P. S. Patriarh Justinian va numi o comisiune restrânsă pentru cercetarea și coordonarea lor spre a fi supuse aprobării Sinodului Permanent, urmând ca la viitoarea sesiune a Sf. Sinod să fie supuse spre ratificare.

Terminându-se ordinea de zi, I. P. S. Patriarh Justinian mulțumește II. PP. SS. și PP. SS. membri ai Sf. Sinod pentru toată munca depusă și dă cuvântul D-lui Profesor Stanciu Stoian, care citește Decizia Ministerială Nr. 14.963, pentru încheierea sesiunii ordinare.

I. P. S. Patriarh Justinian ridică ședința la orele 20.

(ss) † JUSTINIAN

Președinte

Secretar,

(ss) Partenie Ciopron

DECIZIUNE.

Noi, Ministrul Cultelor,

Având în vedere adresa Înalt Prea Sfințitului Patriarh, Președinte al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, cu No. 865/1150 din 21 Mai 1949, înregistrată la Ministerul Cultelor sub No. 13.810 din 1949;

Având în vedere dispozițiunile art. 13 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române;

În baza dispozițiilor din art. 2 din Decretul Nr. 37 din 1949, pentru organizarea Ministerului Cultelor al Republicii Populare Române,

DECIDEM:

Art. I. — Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, convocat în sesiune ordinară pe anul 1949 pentru 6 Iunie 1949, terminându-și lucrările, se declară închis.

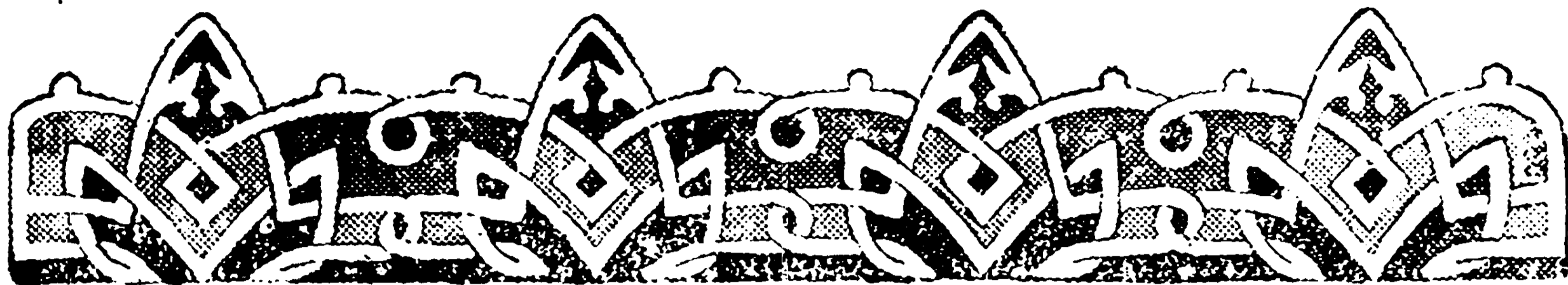
Art. II. Directorul Secretariatului din Ministerul Cultelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni.

Data la 8 Iunie 1949.

MINISTRUL CULTELOR

(ss) Stanciu Stoian

Nr. 14.963/949.

INSTITUIREA COMISIEI SPECIALE DE PROPUNERI
PENTRU LUCRĂRILE DE ARONDARE A PAROHIILOR
DIN TRANSILVANIA.

DECIZIUNEA Nr. 92.

JUSTINIAN

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, în calitate de Președinte al Consiliului Național Bisericesc:

Având în vedere că toate Adunările Eparhiale, constituite în baza Deciziei noastre Nr. 65/1949 și a Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, în prima lor ședință, nu au executat dispozițiunile art. 200 din noul Statut, făcând să cadă în desuetudine dispozițiunile articolelor 45 și 46 din Statut;

Având în vedere hotărârile Sfântului Sinod din ziua de 8 Iunie 1949, prin care s'a stabilit normele pentru ocuparea parohiilor vacante din Transilvania și din restul țării;

Având în vedere că aplicarea hotărârilor Sfântului Sinod, în această privință, impune revizuirea tuturor parohiilor din cuprinsul Bisericii Ortodoxe Române, în conformitate cu dispozițiunile articolelor 44, 45, 46, 49 și 50 din noul Statut;

Și având în vedere situația de provizorat a clerului disponibil ce funcționează în posturi, care nu îndeplinesc condițiunile art. 49 din noul Statut, din cuprinsul Mitropoliilor Ungro-Vlahiei, Moldovei și Olteniei,

DECIDEM:

Art. 1. — Se institue, pe data de 15 Iulie a. c., pentru Eparhiile din Transilvania, o comisiune specială de propuneri pentru

lucrările de arondare și clasificare a parohiilor și Protopopiatelor și de ocupare a posturilor vacante de preoți, compusă din:

P. S. Episcop pensionar Veniamin Nistor, președinte;

P. C. Preot Traian Belășcu, Vicarul Arhiepiscopiei Sibiului, vicepreședinte;

PP. CC. Părinți Vicari: dela Episcopia Clujului,, dela Episcopia Oradiei, dela Episcopia Aradului și dela Arhiepiscopia Timișoarei;

P. C. Preot Al. Ionescu, Inspector Șef al Sf. Patriarhii;

P. C. Preot Gheorghe Ghiță, Inspector al Sf. Patriarhii.

Secretarul Comisiunii va fi Secretarul Eparhial al fiecărei Eparhii, pentru lucrările Eparhiei respective.

Art. 2. — Sediul Comisiunii va fi în Alba Iulia, la Cancelaria Catedralei Reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania.

Art. 3. — Cheltuelile de transport cât și indemnizația de întreținere vor fi suportate de instituțiile de care aparțin membrii Comisiunii. Pentru lucrările de birou, fiecare Eparhie își va trimite, odată cu Secretarul Eparhial, un funcționar și un dactilograf.

Art. 4. -- Hotărârile Comisiunii, completată cu Secretarul fiecărei Eparhii, — se iau cu majoritate de voturi și se comunică în scris fiecărei Eparhii, Ministerului Cultelor și Sfintei Patriarhii.

Art. 5. — Deplasările Comisiunii, sau delegaților din sânul Comisiunii, pe teren, se vor face cu auto-turismul Sfintei Patriarhii Nr. 2310 B. și cu auto-turismul fiecărei Eparhii, pentru teritoriul respectiv.

Art. 6. — Atribuțiunile Comisiunii sunt următoarele:

a) Face propuneri Consiliilor Eparhiale pentru arondarea și clasificarea parohiilor și Protopopiatelor din cuprinsul celor cinci Eparhii din Transilvania, în conformitate cu articolele 44, 45, 46, 49 și 50 din noul Statut;

b) Face propuneri pentru transferarea personalului clerical local, rămas fără post în urma arondărilor;

c) Intocmește tabele de parohiile vacante pe Eparhii;

d) Face propuneri de încadrare în parohiile vacante ale personalului clerical disponibil, din cuprinsul Mitropoliilor Ungro-

Vlahiei, Moldovei și Olteniei, după tabelele nominale întocmite, cu respectarea art. 49 din Statut, în acest scop, de către Eparhiile din aceste Mitropolii;

e) In locurile rămase vacante după încadrare, face propuneri de numire în ordinea următoare:

— Licențiații fostelor Facultăți de Teologie, ai Institutelor Teologice Universitare și absolvenții fostelor Academii Teologice;

— Studenții dela actualele Institute Teologice, care au absolvit anii IV sau III;

— Studenții dela aceleași Institute, cari au absolvit anii II și I și au la bază Seminarul Teologic;

— Absolvenții Seminarilor Teologice.

f) Pentru împlinirea acestor atribuțiuni, Comisiunea primește tabelele personalului clerical disponibil dela Eparhiile din cuprinsul Mitropoliilor Ungro-Vlahiei, Moldovei și Olteniei, cum și toate cererile de numire, însoțite de actele respective.

Art. 7. — Pentru informare și culegerea datelor necesare lucrărilor sale, Comisiunea, în întregime sau în parte, se va deplasa la fața locului, oriunde va fi nevoie, sau se va adresa Eparhiilor, unde PP. SS. Chiriarhi vor înlesni cu toată bunăvoința procurarea acestor date. Iar P. C. Protoerei ai plășilor vor fi la dispozițiunea Comisiunii, cu toate datele cerute.

Art. 8. — Comisiunea își va termina lucrările până cel mai târziu la 1 Septembrie a. c.

Art. 9. — PP. SS. Chiriarhi ai Eparhiilor din Mitropoliile Ungro-Vlahiei, Moldovei și Olteniei vor întocmi până la 1 August a. c., tabelele cu preoții și diaconii — disponibili prin arondarea parohiilor, conform art. 49 din noul Statut — și le vor înainta Comisiunii la Alba Iulia.

Art. 10. — Dl. Director al Cancelariei Patriarhale este delegat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi, 14 Iulie 1949.

Președinte al Consiliului Național Bisericesc,

(ss) † JUSTINIAN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

INȘTIINȚĂRI PENTRU CC. PREOȚI.

Pentru a împuțina corespondența de prisos, rugăm pe C. C. Preoți să țină seamă și să urmeze întocmai cele ce urmează:

1. Când trimit banii prin mandat poștal, să scrie **citeț** și pe cuponul care se detașează, adresa noastră și adresa celui ce trimite banii, adică numele Parohiei sau al trimițătorului, numele comunei, **al oficiului poștal și al județului**. Toate acestea sunt necesare nu numai pentru a ușura munca celor dela poștă, ci și a serviciilor Administrației Patriarhale, spre evitarea confuziilor și greșelilor provenind adeseori din lipsa unora sau altora din datele de mai sus și din faptul că în țară sunt multe sate și comune cu același nume. Rugăm pe CC. Preoți, mai ales pe cei care adresează, — după buna creștere a fiecăruia — cuvinte grele și de cele mai multe ori nemeritate, la adresa funcționarilor noștri, să se transpună măcar pentru un moment în locul acestora, când primesc corespondență și mandate fără dată și fără datele necesare, cari se cer unei corecte rezolviri.

2. Fiindcă multe sate și comune și chiar parohii și-au schimbat numele, adresa și oficiul poștal, rugăm să ni se aducă la cunoștință aceste schimbări, spre a putea lua notă de ele.

3. Sumele ce ni se trimit sub orice titlu, nu se încasează de Serviciile Institutului Biblic, ci de **Casieria Centrală a Administrației Patriarhale** din București III, Str. Maria Rosetti Nr. 63, și pentru ele eliberează chitanțe.

Dar cui și unde să le trimită, dacă pe cupon nu s'a trecut exact și integral adresa trimițătorului, — lipsind aproape totdeauna **arătarea județului** — și indicațiunea pentru ce se trimit banii? Rugăm să se arate clar, că banii s'au trimis: **aconto** (avans) pentru comanda de cărți sau tipărituri, făcută la Serviciul de Editură (sau obiecte la Serviciul Atelierelor), cu raportul Nr. din, sau **abonament** pentru revista pe timpul dela la, Iar în raportul ce se trimite serviciilor, se va specifica: Cu poșta de (azi).

am trimis cu mandat poștal suma de lei , aconto pentru comanda (sau abonament la), pe adresa Casieriei Centrale a Admin. Patriarh.

Până la noi dispozițiuni, rugăm să nu ni se mai expedieze sume de bani prin C. E. C., în contul vechiu.

4. La rambursul II ni s'au restituit un foarte mare număr de colete. După restituire, prin rapoarte speciale, ni se cer să le retrimitem, motivând uneori că CC. preoți n'au fost acasă la sosirea coletului și factorul poștal n'a voit să mai aștepte; alte ori, că n'au avut bani disponibili. Deci ni se înmulțește lucrul fără rost, și pe deasupra ni se cauzează și cheltueli zadarnice, cari, totalizate, dau sume apreciabile.

CC. Preoți au fost preveniți, prin circulara Sfântului Sinod Nr. 415/1949, încă pe timpul întocmirii bugetului, să prevadă pentru publicațiile noastre, suma de 4.000 lei, cari se vor achita în patru rate a 1.000 lei, pe cale de ramburs.

Repetăm din nou, pentru cei ce n'au citit înștiințările noastre anterioare, că pentru rambursuri nu mai trimitem și chitanțe sau adeverințe speciale despre sume, deoarece **cuponul** ce se lasă de poștă, odată cu ridicarea coletului, este **act justificativ**. Excepție facem numai cu rambursul prim din anul acesta, pentru care s'au expediat adeverințe oficiale de achitarea sumei de lei 1.000. Deci să nu ni se mai ceară chitanțe și adeverințe pentru rambursul II și următoarele. Pe viitor, la asemenea cereri nici nu mai răspundem.

5. Pentru cei ce au trimis, în contul publicațiilor noastre sume cu mandat poștal și apoi coletul li s'a trimis cu ramburs, îi rugăm să fie cu îngăduință, că banii nu sunt pierduți. La rambursul ultim — al patrulea — se ține seamă de costul celor trimise de noi și de sumele primite în contul lor și — dacă e cazul — se va cere numai diferența; iar dacă au trimis mai mult decât trebuia noi să primim, se va socoti ca avans pentru anul viitor sau se va restitui, — după cum se va socoti corect din punct de vedere contabilicesc.

6. Repetăm, nicio parohie, dacă are consiliu parohial, epitropie și gestiune proprie, nu poate fi scutită de primirea — contra cost — a publicațiilor ce li se trimit, iar gratuit nu putem expedia nimănui. Rapoartele, prin cari ne cer să nu le mai trimitem, fără avizul Oficiului Protopopesc — care se dă pe răspun-

derea morală și materială a Protopopului, întrucât organele de control au obligația de a cerceta pe teren situația materială a parohiilor și sub acest raport — sau fără avizul Consiliului Eparhial respectiv, nu se iau în considerare, ba mai pot expune și la alte urmări pe cei ce le fac.

7. Aducem la cunoștința celor ce ne întreabă mereu de **Molitvelnic** și de **Psaltire**, că amândouă sunt puse în lucru și până la finele anului, sperăm să fie gata. Data exactă a apariției n'o putem anunța, fiindcă în cursul execuției lucrării se pot ivi întâzieri neprevăzute, cari nu provin din vina noastră. Când vor fi terminate, vom da de știre prin revistele noastre.

Rugăm deci pe CC. Preoți să țină seamă de aceste înștiințări, considerând lucrul mult pe care îl are serviciul nostru, în raport cu numărul funcționarilor, și să nu-l mai sporească prin mici scăpări din vedere, pe cari încercăm să le îndreptăm pe această cale.

* * *

Cucernicii preoți sunt rugați a ține seamă de următoarele:

1. Patriarhia poartă grijă numai de următoarele reviste: «**Biserica Ortodoxă Română**», «**Ortodoxia**» și «**Studii Teologice**». În rapoartele ce se trimit Serviciului de Editură și Tipografie al Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, să nu se mai ceară și alte publicațiuni ca: «**Vestitorul**», «**Glasul Bisericii**», etc., cari nu sunt editate și nici administrate de noi.

2. Dacă au nevoie de obiecte de cult sau religioase — în afară de reviste, cărți și tipărituri, să se adreseze cu raport separat la **Serviciul Atelierelor pentru confecționarea obiectelor de cult al Institutului Biblic**, care are birou de comenzi, separat de al Editurii.

3. Repetăm: prețurile publicate de noi în revista «**Biserica Ortodoxă Română**» sunt prețuri de en-gros, adică pentru comenzi dela cinci exemplare sau cinci cutii de acelaș fel, în sus.

Pentru mai puțin de cinci exemplare, comenzile se vor adresa **Magazinului de obiecte bisericesti al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă din București I, Str. 30 Decembrie Nr. 9 (fostă Carol)**. Pentru acestea și aconto de 50% se trimite la acel magazin.

Acesta are dreptul la un beneficiu legal de 15% plus porto și spese de ambalaj, la prețul de en-gros ca și depozitele eparhiale.

Pentru toate celelalte comenzi se trimite pe adresa Casieriei Centrale a Patriarhiei Române din Bucurști III, Str. Maria Rosetti Nr. 63, care eliberează chitanțe despre primirea sumelor, valabile până la sosirea facturii pentru avans, iar după aceea împreună cu factura și cuponul mandatului de ramburs pentru suma întreagă. Să nu ni se mai ceară lămuriri suplimentare, cauzându-ne prin aceasta corespondență de prisos.

4. Mai amintim, că în catalogul de prețuri, publicat în suplimentul revistei «Biserica Ortodoxă Română» Nr. 3-4, s'au strecurat câteva greșeli de tipar la prețul Apostolului, Mineiului pe Decembrie, etc., cari au produs nemulțumiri și de o parte și de alta. Prețul Apostolului, nelegat, este de 950 lei, iar al Mineiului pe Decembrie 1.070 lei, broșat. Mineiul pe Ianuarie este epuizat.

5. Cei ce trimit bani, mai ales aconto, să însemneze pe cuponul care rămâne la Casierie, pentru ce trimit banii: comandă de cărți, abonament personal la revista, comandă de imprimare, conform raportului Nr. . . .

Rugăm să se scrie foarte citeț numele, pronumele, parohia, comuna, oficiul poștal și județul. Fiindcă nu se scrie citeț (lizi-bil), se fac expedieri greșite și spese zadarnice.

6. La expedieri ramburs, repetăm, cuponul care se predă odată cu coletul, servește de act justificativ și să nu ni se mai ceară altele.

Pentru primul ramburs al publicațiilor noastre, s'au expediat și sunt în curs de expediere adevăruri speciale. Mai cerem puțină îngăduință, considerând numărul mare ce se cere expediat cu atâtea forme.

7. Orice comandă aduce după sine urcarea prețului cu spesele de porto poștal, plus cele pentru ambalaj și impozitele și taxele legale, cari se plătesc efectiv de noi la executarea comenzilor.

Ținându-se seamă de acestea, cruțăm timp, energie și corespondență inutilă, pe lângă unele ieșiri deplasate, absolut nemeritate de funcționarii Editurii.

Deoarece zi de zi se fac reclamațiuni din partea celor ce comandă cărți, tipărituri sau obiecte de cult cu privire la prețurile sau reale greșeli în executarea comenzilor, ne pun în situația de a repeta, completa și a modifica comunicările anterioare.

1. Rugăm pe C. C. Preoți, cari fac comenzi, să scrie cât mai citet și cu date cât mai complete. De foarte multe ori nu se poate descifra nu numai numele celui ce face comanda, dar nici chiar numele comunei; ori dându-ne numele comunei, uită să ne arate **oficiul poștal** și (mai totdeauna) **județul**. În țară avem multe comune și sate cu același nume. Nearătându-ni-se județul, e firesc ca expediția să se facă greșit, fiindcă expeditorii sunt puși în situația de a ghici spre care comună să îndrumeze coletul.

2. Serviciile Institutului Biblic și de Misiune nu vând cu amănuntul, ci numai en-gros, adică dela 5 exemplare de același fel în sus. Prețurile din catalogul publicat sunt de en-gros, la care depozitele de detail au dreptul legal de a adăuga un beneficiu de 15%, plus spesele de porto, ambalaj și taxe-impozite.

În consecință, pentru comenzi mărunte de 1—5 exemplare se vor adresa magazinelor sau depozitelor eparhiale sau **Magazinului de obiecte bisericesti al Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, din Str. «30 Decembrie» Nr. 9, București, I.**

Serviciului de Editură și Tipografie, pentru cărți și imprimate, și Serviciului Atelierelor, pentru obiecte de cult, etc., se vor adresa numai comenzi en-gros. În privința aceasta, pentru a simplifica munca și pentru a da posibilitate să se execute comanda mai repede, recomandăm, ca fiecărui serviciu să i se ceară cele dorite cu raport separat și, dacă se comandă deodată la ambele servicii, să se amintească că obiectele să se expedieze în același colet.

3. Nu mai expediem nimic fără aconto de 50% din preț, pentru că mulți nu-și respectă comanda, refuzând scoaterea coletului (deseori pentru că la prețul din catalog s'au adaus spesele de ambalaj, porto poștal și impozitele, cari toate cad în sarcina cumpărătorului), cauzându-ne astfel speze zadarnice și destul de apreciabile și pierdere de timp.

Pe viitor, spezele cauzate prin refuzul coletului le reținem din acontul de 50% din preț, (fără care, repetăm, nu mai executăm nicio comandă).

4. Pentru vânzările cu amănuntul, atât raportul de comandă, cât și acontul se trimit deodată Magazinului de Obiecte Bisericești, amintit la punctul 2. **Institutului Biblic i se vor trimite numai reclamațiunile privitoare la aceste comenzi.**

Pentru vânzările de en-gros, acontul de 50% se trimite **Casieriei Centrale a Administrației Patriarhale, din Str. Maria Rosetti Nr. 63, București III**, dar să nu se uite a se scrie citeț, pe cuponul mandatului adresa întreagă a trimițătorului, (cu indicarea comunei, satului, oficiului poștal și a județului), iar pe dos să se specifice: «**Acont pentru comanda făcută cu raportul Nr. . . . din ziua de . . . , trimis Administrației Patriarhale**».

5. Comenzile pentru reparații de obiecte, executări de lucrări sau legat cărți se vor adresa direct Tipografiei (Str. Principatele Unite Nr. 60) sau Atelierelor Institutului Biblic (Str. Antim Nr. 29), pe adresa cărora se vor trimite și aconturile și diferența de cost după terminare.

6. Până la noi dispoziții, **să nu se mai expedieze bani prin C.E.C., în contul Tipografiei Cărților Bisericești și nici al Institutului Biblic; numerele vechi de conturi nu mai corespund.**

7. Cei ce au trimis sume mai mari sau anticipat pentru abonamente și apoi din greșeală de expediție au primit publicațiile cu ramburs și le-au scos, îi rugăm să nu se alarmeze pentru că la rambursul ultim se va face socoteala exactă pentru fiecare parohie și dacă cineva a plătit mai mult, plusul sau se restituie sau se trece în plata anului viitor, după cum se va crede că e just din punct de vedere contabilicesc.

8. Ni se cer mereu adeverițe (sau chitanțe) despre plată prin ramburs. Pentru rambursul prim s'au trimis adeverițe tuturor. Pentru celelalte, am spus și repetăm și acum, că nu se mai fac asemenea confirmări, deoarece cuponul «Buletinului de expediție», care se predă destinatarului odată cu pachetul, servește de act justificativ, legal recunoscut.

9. Ni se cere mereu catalogul lucrărilor editate și al obiectelor lucrate de atelierele noastre. Catalogul acesta s'a publicat în revista «**Biserica Ortodoxă Română**» suplimentul Nr. 3—4 din Aprilie cor. și fiindcă în acela s'au strecurat câteva greșeli la prețuri, (Apostolul costă 950 lei, nu 600 lei; Evanghelia broșată 1.350 lei, nu 900 lei, și Mineiul pe luna Decembrie 1.070

lei, nu 660 lei, iar Mineiul pe Ianuarie și Viața lui Iisus de Far-rar, vol. II sunt epuizate), și mai trebuie complectat, îl vom publica din nou în revistele noastre.

Citindu-le acestea atent și ținându-se seama de ele, ni se ușurează munca, ni se cruță timpul și materialele irosite în zadar cu corespondență și ne ajută să executăm comenzile fără întârziere, spre deplina mulțumire și a clienților și a noastră.

* *

*

COPIE depe adresa Ministerului Cultelor Nr. 24.630/1949, Direcțiunea Contabilității.

Potrivit adresei Ministerului de Finanțe Nr. 136.236/1949, vă facem cunoscut că s'a aprobat ca membrii Consiliului eparhial și consistoriului eparhial, să primească din bugetul eparhiilor, următoarele jetoane de prezență:

Președinte	500 lei de ședință,
Membrii	400 lei de ședință,
Secretar	400 lei de ședință,

pentru maximum șase ședințe lunar.

p. Ministru,
(ss) I. NISTOR

p. Director,
(ss) E. FUIOAGA

Recomandăm cu cea mai mare căldură tuturor Eparhiilor, Protopopiatelor, Parohiilor, Institutelor Teologice Universitare, Seminariilor monahale și Școlilor de cântăreți, revista «**Viața Românească**», organul Uniunii Scriitorilor din Republica Populară Română.

Pentru abonamente și alte informațiuni, a se adresa Administrației și sus menționatei reviste, în București, B-dul Ana Ipătescu No. 3.

	PAGINA
e) <i>Regulamentul interior pentru Adunarea Națională</i>	
• <i>Bisericească</i>	128—138
f) <i>Ședința din 8 Iunie, sumarul și referatele Comisiunilor</i>	138—154
II. <i>Colegiul Electoral pentru alegerea episcopului eparhiei Romanului și Hușilor</i>	155—167
III. <i>Lucrările Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române</i> .	168—182
IV. <i>Instituirea comisiei speciale de propuneri pentru lucrările de arondare a parohiilor din Transilvania</i> . .	183—185
V. <i>Inștiințări pentru PP. CC. Preoți</i>	186—192

Manuscrisele, cărțile, comunicările oficiale ale Eparhiilor, revistele periodice, abonamentele și orice fel de corespondență se trimit pe adresa: **Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, — Str. Antim 29, București V,** cu mențiunea: Pentru *Biserica Ortodoxă Română* — Buletinul Oficial al Patriarhiei Române.

C O S T U L R E V I S T E I

In țară	In străinătate
Pe un an 350 lei	Pe un an 1.500 lei
Contribuția Parohiei la cheltuielile Adm. Patriarhale . 400 „	Pe șase luni 750 „
Un număr 150 „	Un număr 400 „

In București, se poate cumpăra dela **Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Str. Principatele Unite, Nr. 60.**

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

INSCAUNAREA
NOULUI EPISCOP
AL ROMANULUI ȘI HUȘILOR

Anul LXVII. Nr. 11-12 Noembrie-Decembrie 1949
BUCUREȘTI

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

APARE DE 6 ORI PE AN // ABONAMENTUL ȘI CONTRIBUȚIA ANUALĂ 750 LEI
EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE ORTODOXĂ

COMITETUL DE REDACȚIE

I. P. S. Patriarh JUSTINIAN Președinte
P. C. Preot GH. MAIOR, consilier administrativ . Redactor responsabil
D-l Dr. IUSTIN MOISESCU, profesor universitar Membru
P. C. Preot Dr. PETRE VINTILESCU, profesor universitar . . Membru
P. C. Preot Dr. LIVIU STAN, profesor universitar Membru
P. C. Preot Dr. D. BELU, conferențiar universitar Membru
D-l AL. CERNA-RĂDULESCU Secretar de redacție

COLABORATORI

Inalt Prea Sfinții Mitropoliți și Arhiepiscopi și Prea Sfinții Episcopi ;
Prea Cucernicii Profesori dela Institutele Teologice Universitare,
Seminariile Monahale și Școalele de Cântăreți ;
Prea Cucernicii Consilieri administrativi, protopopi, preoți, etc.

CUPRINSUL

	<u>PAGINA</u>
* * * <i>Urări de sărbători</i>	1— 2
* * * <i>Schimb de telegrame</i>	2— 5

1. ARTICOLE

Pr. Dr. I. SOARE, <i>Temeiurile canonice pentru prerogativele Patriarhului</i>	6— 15
D. V. SĂDEANU, <i>Hirotonirea, înmânarea cârjel și înscăunarea noului episcop al Romanului și Hușilor</i>	15— 49

BISERICA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

BULETINUL OFICIAL AL PATRIARHIEI ROMÂNE

Nr. 11-12

Noembrie-Decembrie

1949

URĂRI DE SĂRBĂTORI

Cu prilejul Sfintelor Sărbători ale Nașterii Domnului și ale Anului Nou, I. P. S. Patriarh Justinian a trimis celor șase Patriarhi ortodocși următoarea scrisoare de felicitare:

Prea Fericite, Iubite Frate în Hristos,

Păstorii cari făceau de strajă împrejurul turmelor lor, aproape de Betleem, auziră cei dintâi fericita veste despre nașterea Mântuitorului lumii, adusă lor de Ingerul Domnului în cântările oștilor cerești, care preamăreau, zicând: „Mărire, întru cei de sus, lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună învoire“ (Luca II, 8—14).

Noi, păstorii sufletești ai credincioșilor noștri, avem cei dintâi datoria să amintim această veste — care va fi, până la sfârșitul veacurilor, pentru toate popoarele o mare bucurie, — despre Nașterea lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu, a Aceluia care: „...a făcut tărie cu brațul Său; risipit-a pe cei mândri cu cugetul inimii lor; pogorât-a pe cei puternici de pre scaune și a înălțat pe cei smeriți; pe cei săraci i-a umplut de bunătăți, iar pe cei bogați i-a scos afară deșerti“ (Luca I, 51—53).

Și tot noi avem datoria să fim cei dintâi și cei mai râvnitori crainici ai păcii pe pământ și ai buneii învoiri între oameni, pace și bună învoire cu care îngerii au însoțit vestirea Nașterii Mântuitorului, pace

și bună învoire, fără de care nu poate fi viața creștină și nici mântuire.

Deci, Nașterea acestui Hristos — frate al celor umili și săraci, și Domn al păcii și al bunei învoiri între oameni, — voim noi să V'o amintim în aceste clipe, pentru ca întreaga creștinătate să o prăznuiască în același spirit al păcii și al dragostei frățești.

Pe același Hristos îl rugăm de asemenea să reverse harul Său dumnezeiesc asupra Prea Fericii Voastre și asupra lucrării Voastre apostolice, asupra Clerului și poporului și să Vă dăruiască un an bun și fericit pentru Biserică și pentru Prea Fericea Voastră înșivă.

Al Prea Fericii Voastre iubitor frate în Domnul nostru Iisus Hristos.

Justinian

PATRIARH

SCHIMB DE TELEGRAME.

I. P. S. Patriarh Justinian, membru de onoare
al Academiei Teologice din Moscova.

Moscova, 16 Decembrie 1949

SANCTITATEA VOASTRĂ,

Ca o atenție față de înalta Voastră slujire păstorească în postul de Intâistătător al Bisericii Române, ca o atenție față de larga activitate pe tărâm bisericesc și obștesc a Sanctității Voastre, Academia Teologică din Moscova a avut onoarea a Vă alege, la 14 Decembrie, membru de onoare al său. Făcându-ne o foarte plăcută datorie să Vă aducem la cunoștință aceasta, ne încredințăm rugăciunilor Sanctității Voastre.

Protoiereu Smirnov
Rectorul Academiei

Prea Cucernicului Protoiereu Smirnov

Rectorul Academiei Teologice

Moscova

Am primit cu mare bucurie și aleasă mulțumire sufletească vestea alegerii noastre ca membru de onoare al Academiei Teologice din Moscova.

Această alegere, care ne onorează în chip deosebit, o interpretăm ca o nouă manifestare a legăturilor frățești dintre Bisericile noastre surori și ca un îndemn de a nu cruța nici un mijloc spre a face ca aceste legături să devină de nesdruncinat, pentru binele și fericirea popoarelor noastre prietene.

Mulțumind călduros Consiliului Academiei și Prea Cucerniciei Voastre pentru marea cinste ce mi-ați făcut, trimit tuturor asigurarea înaltei mele prețuiri și patriarhicești binecuvântări.

† JUSTINIAN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

**Proclamarea autocefaliei Bisericii Ortodoxe
din Republica Polonă.**

PATRIARHIA MOSCOVEI
ȘI A TOATĂ RUSIA

ALEXEI

din mila lui Dumnezeu, Patriarh al Moscovei și a toată Rusia:

Sanctității Saie,

Prea Fericitului Arhiepiscop al Bucureștilor,

Mitropolit al Ungro-Vlahiei,

Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,

Domn, Domn JUSTINIAN.

Cu sărutare sfântă întru Hristos Iisus Domnul nostru!

Socotim de a noastră frățească datorie a încunoștiința pe Sanctitatea Voastră, despre măsurile luate de noi și Sf. Nostru Sinod cu privire la Biserica Ortodoxă din Republica Polonă.

In luna Iunie 1948, noi și Sf. Sinod am primit la Moscova

o delegație bisericească ortodoxă din partea Bisericii poloneze și am deliberat asupra intervenției de a se acorda Bisericii Ortodoxe din Polonia — Stat devenit suveran și independent — dreptul de a se organiza de sine stătător, sub formă de Biserică autocefală locală.

Prin actul Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe din Rusia din 22 Iunie 1948, redactat în orașul Moscova și apoi ratificat de voința unanimă a întregului Episcopat al Bisericii Ruse, s'a hotărât că Biserica-Mamă din Rusia acordă Bisericii Ortodoxe din Republica Polonă dreptul de autocefalie.

Astfel, Eparhiile ce se află pe teritoriul Poliniei formează la un loc Biserica Ortodoxă locală Polonă.

Acum, după expirarea termenului de un an și în urma informațiilor primite, cum că Biserica Ortodoxă Polonă și-a însușit pe deplin toate drepturile sale de autocefalie, noi socotim de datorie noastră a încunoștința despre acest act al Bisericii din Rusia pe Prea Venerabilii Întâistătători ai Bisericilor Ortodoxe.

Actul din 22 Iunie 1948 a fost semnat din partea Bisericii Ortodoxe Polone și de către I. P. S. Timotei, Arhiepiscop de Bielestok și Bielsk, P. S. Gheorghe, Episcopul de Lodz, Protoiereul Mihail Chedrov (astăzi Episcop de Wratzlov), Protoiereul Eugeniu Naumov și N. S. Serebrenicov.

Biserica Ortodoxă autocefală Polonă în prezent o reprezintă provizoriu Arhiepiscopul de Bielestok și Bielsk — Timoteiu.

Rămânând devotat în dragoste nedesmințită față de Sanctitatea Voastră și înălțând rugăciuni către Domnul pentru propășirea Sfintei Voastre Biserici Ortodoxe, sub înțeleapta oblăduire duhovnicească a I. P. S. Voastre, nădăjduim că veți acorda toată dragostea frățească surorii noastre comune — Bisericii Ortodoxe autocefale Polone.

† **ALEXEI**

Patriarh al Moscovei și a toată Rusia

1949, Iulie 11, Moscova.

Sanctității Sale,

Patriarhului Alexei al Moscovei și a toată Rusia

Am primit scrisoarea Sanctității Voastre din 11 Iulie a. c. în care ne faceți cunoscut hotărîrea luată de Sanctitatea Voastră și de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse, cu privire la Biserica Ortodoxă din Republica Polonă.

Prin acest act, Biserica Rusă a arătat și de data aceasta adâncă sa înțelegere pentru problemele Ortodoxiei, împlinind dorința dreptcredincioșilor din Polonia, prin acordarea dreptului de autocefalie a Bisericii Ortodoxe din Republica Polonă.

Bucuria noastră este mare, văzând cum într'o țară cum e Polonia, unde episcopii Romei au depus eforturi seculare pentru întărirea și răspândirea papistașismului, Biserica Ortodoxă reînvie, și va putea să readucă la sânul său pe dreptcredincioșii polonezi.

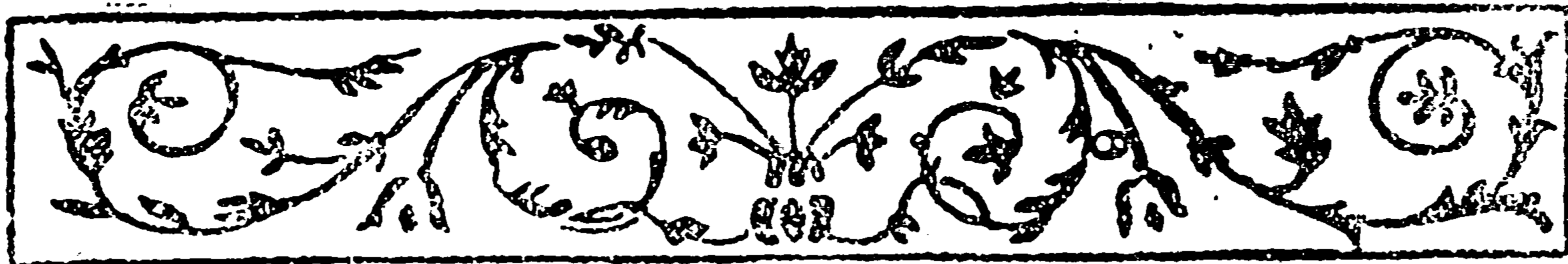
Noi vom înălța necontenit rugăciuni fierbinți către Domnul pentru propășirea Bisericii Ortodoxe autocefale Polone, căreia îi vom acorda întregul nostru sprijin.

Incredințându-ne rugăciunilor Sanctității Voastre și exprimându-Vă, în numele nostru și al poporului nostru dreptcredincios admirația pentru gestul frățesc al Sanctității Voastre și al Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse față de Biserica Ortodoxă Polonă, rămân al Sanctității Voastre rugător frate întru Hristos.

† JUSTINIAN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

T E M E I U R I L E C A N O N I C E
P E N T R U P R E R O G A T I V E L E P A T R I A R H U L U I
Î n s c r i s e î n S t a t u t u l B i s e r i c i i O r t o d o x e R o m â n e .

Odată cu instituirea patriarhatului, în organizația Bisericii Ortodoxe, pentru fixarea unei autorități de conducere centrală și pentru asigurarea unității de doctrină și disciplină, prerogativele pe care le aveau, la început mitropoliții, în calitate de conducători ai provinciilor mitropolitane respective, au fost atribuite și patriarhului, după cum se vede din canoanele 9 și 17 ale sinodului IV ecumenic, ca și din canonul 11 al sinodului VII ecumenic. Așa încât, prerogativele conducătorilor din Bisericile autocefale de astăzi, cu titlul de arhiepiscop, mitropolit, exarh sau patriarh, sunt în esență aceleași pe care le aveau, la început, mitropoliții. Iar acolo, unde organizația mitropolitană a fost absorbită de cea patriarhală, aceste prerogative ale mitropolitului și ale sinodului mitropolitan, au fost atribuite patriarhului și sinodului patriarhal, extinzându-se nu numai asupra mitropoliților, ci și asupra episcopilor din cuprinsul întregului patriarhat¹⁾.

În Biserica Ortodoxă Română, însă, dela întemeierea patriarhatului, în anul 1925, până în prezent, nu s'au precizat pe bază de lege, drepturile patriarhului, rămânând la redactarea articolului 3 din Legea pentru ridicarea scaunului arhiepiscopal și mitropolitan al Ungro-Vlahiei, la rangul de scaun patriarhal, care spunea: „Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române se va bucura de toate drepturile recunoscute de sfintele canoane și legile țării“.

Noul Statut al Bisericii Ortodoxe Române, prin articolele 28, 29 și 30 fixează în mod precis care sunt drepturile și atribuțiunile patriarhului, ca șef suprem al Bisericii din cuprinsul țării.

1. Comp. și lucrarea noastră: *Mitropolia în dreptul canonic ortodox*, București 1939, pp. 58-59.

Pentru a se vedea că aceste drepturi și atribuțiuni sunt întemeiate pe tradiția Bisericii Ortodoxe, înfățișăm, în cele ce urmează, *temeiurile canonice* care stau la baza articolelor menționate din noul Statut, referitoare la *prerogativele patriarhului*.

1. *Dreptul de a convoca și prezida sinodul patriarhal, alcătuit din toți mitropoliții și episcopii din cuprinsul patriarhatului.*

* * *

Temeiuri:

Canon 34 apostolic:

„Episcopii fiecărei națiuni trebuie să cunoască pe *cel dintâi dintre dânsii* — „ἐν αὐτοῖς πρῶτον“ — și să-l socotească drept cap și să nu facă nimic mai însemnat fără socotința lui“²⁾.

Canonul 25 sinod. IV ecumenic:

„...Deoarece unii mitropoliți... după cum am auzit, neglijează turmele încredințate lor și amână hirotoniile episcopilor, sfântul sinod a hotărât ca hirotoniile episcopilor, să se facă în curs de trei luni...“³⁾.

Notă:

Acest cañon prevede obligația și dreptul mitropolitului *de a convoca* în termen de trei luni sinodul, în vederea alegerii de episcop, într'o eparhie vacantă. Dreptul acesta al mitropolitului, a devenit — în urma organizării unei națiuni pe patriarhat — *drept al patriarhului respectiv*.

2. *Dreptul de a confirma alegerea și de a hirotoni pe mitropoliții din cuprinsul patriarhatului, în cazul când aceștia sunt aleși dintre persoane care n'au hirotonia în treapta arhieriei.*

Temeiuri:

Canon 28 sinod. IV ecumenic:

„Urmând în toate privințele hotărârile sfinților părinți — ...mitropoliții din diecezele menționate să se hirotonisească, precum s'a zis, de către *arhiepiscopul Constantinopolului* — παρὰ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως ἀρχιεπισκόπου — adică de patriarhul

2. Can. 34 apost., Sintagma Ateniană, II, p. 45.

3. Can. 25 sinod. IV ecum., Sint. Aten., II. p. 273.

respectiv, după ce s'a făcut alegere unanimă, conform obiceiului și aceasta i s'a comunicat lui" ⁴⁾.

3. *Dreptul de a controla, prin vizite canonice, mitropoliile și episcopatele sufragane și a face muștrările duhovnicești cuvenite celor ce s'ar afla neîndeplinindu-și datoria.*

Temeiuri:

Canon 52 Cartagina :

„...fiecare eparhie să se cerceteze pe timpul sinodului...” ⁵⁾.

Notă:

Acest drept era, în vremea emiterii canonului, un drept al mitropolitului, iar prin organizarea Bisericii pe patriarhat, a devenit drept al patriarhului, ca cel dintâiu dintre episcopii unei națiuni.

4. *Dreptul de a aproba concedii mitropoliților și episcopilor din cuprinsul patriarhatului și luarea de măsuri împotriva celor ce lipsesc ilegal din eparhia respectivă.*

Temeiuri:

Canon 11 Antiohia :

„Dacă vreun episcop sau presbiter sau în genere oricine din cler, s'ar porni să meargă la împăratul, fără știrea și scrisorile episcopilor din eparhie și mai ales ale celui din Capitală — και μάλιστα τοῦ κατὰ τὴν μητρόπολιν...”.

„Iar dacă ar cere vreo necesitate urgentă... aceasta să o facă cu chibzuirea și socotirea episcopului capitalei eparhiei și a celor ce sunt într'însa și cu scrisorile acestora să se înzestreze pentru călătorie” ⁶⁾.

Canon 16 sinod. I-II Constaantinopol :

„...Iar dacă vreunul dintre episcopi, aflându-se în demnitatea sa nu ar voi nici să renunțe (la episcopie), nici să-și păstorească propriul său popor, ci depărtându-se de episcopia sa, va zăbovi mai mult de 6 luni în alt loc, nesupunându-se nici poruncii împărătești, nici îndeplinind slujba patriarhului său — μήτε ταῖς τοῦ οἰκείου πατριάρχου λειτουργίας ἠπηρετούμενος — și nici chinuit fiind de vreo boală cumplită, care-i pricinuește

4. Can. 28 sinod. IV ecum., Sint. Aten., II, p. 281.

5. Can. 25 Cartag. Sint. At. III, p. 430.

6. Can. 11 Antiohia, Sint. At. III, p. 144.

nemișcare desăvârșită; deci unul ca acesta, care nu este împliecat de nici una dintre pricinile menționate, se depărtează dela episcopia sa și vreme de peste șase luni petrece într'alt loc, să se înstrăineze desăvârșit de cinstea și demnitatea de episcop...“⁷⁾.

Zonara în comentariul la acest canon: „ἡ τῷ οἰκείῳ πατριάρχῃ...“⁸⁾.

Balsamon în comentariul la acest canon: „παρὰ βασιλείου ἢ πατριαρχῶν κατεχομένοις...“⁹⁾.

Aristen în comentariul la acest canon: „ἡ πατριαρχικῶ κελευσματι...“¹⁰⁾.

Justinian, Novela VI, 3:

„...Dacă însă este un mitropolit cel care vrea să plece, să ia scrisorile patriarhicești — „τὰ πατριαρχικὰ γράμματα“¹¹⁾.

5. *Dreptul de a lua o hotărîre independentă în chestiunile canonice și evanghelice în cazul când aceste chestiuni cer o soluționare urgentă și care în interesul ordinii și liniștii din cuprinsul patriarhatului, nu pot aștepta până la întruntirea sinodului, urmând ca, ulterior, să aducă aceasta la cunoștința sinodului*¹²⁾.

6. *Cercetarea neînțelegerilor care cad în competența sinodului și dreptul de a da o hotărîre provizorie, pentru prevenirea unor eventuale turburări în viața bisericească.*

Temeiuri:

Justinian, Novela CXXXVII, 5:

„...Și dacă cei acuzat este episcop, să cerceteze mitropolitul cele ce s'au spus (împotriva lui); dacă, însă, este mitropolit (cel acuzat) (să cerceteze) fericitul arhiepiscop — „arhiepiscopus“ — sub care stă...“ (adică patriarhul).

7. *Dreptul de devoluțiune, adică de a interveni atunci când un mitropolit sau episcop neglijează instituirea demnitărilor din posturile bisericești mai importante.*

7. Can. 16 sinod. I-II Const. Sint. At. II. p. 696

8. Sint. At. II, p. 697.

9. Sint. At. II, p. 699.

10. Sint. At. II, p. 701.

11. Sint. At. I, p. 150.

12. *Zhishnan*, Die Synoden und die Episkopal-ämter, p. 85.

Temeiuri:*Canon 11 sinod VII ecumenic:*

„Datori fiind cu toții a păzi dumnezeieștile canoane (astfel) și pe acelea care rânduește ca la fiecare biserică, să fie economi, cu orice chip trebuie să-l păstrăm nevătămat. Și dacă fiecare mitropolit pune econom. la biserică sa, bine este; iar de nu (face aceasta), din propria sa putere, episcopul Constantinopolului — „τῷ Κωνσταντινοπόλεως ἐπισκόπῳ ἄδειά ἐστι“ — are dreptul să pună econom, la biserică aceluia...“¹³⁾.

8. *Dreptul de a lua măsuri pentru ocuparea episcopilor vacante și de a da dispozițiuni ca averea eparhiilor vacante să fie administrată prin economi.*

Temeiuri:*Canon 25 sinod. IV ecumenic:*

„Deoarece oarecari mitropoliți — după cum am auzit — neglijează turmele încredințate lor și amână hirotoniile episcopilor, sfântul sinod a hotărît ca hirotoniile episcopilor să se facă în curs de trei luni, dacă nu cumva vreo necesitate inexorabilă ar face ca timpul întâzierilor să se prelungească. Dar dacă nu ar face aceasta, să se supună pedepselor bisericești. Inșă venitul bisericii văduvite să se păstreze nevătămat de către economul acelei biserici“¹⁴⁾.

Noță:

Acest drept al mitropolitului prin organizarea unei țări pe patriarhat, a devenit un drept al patriarhului, ca cel dintâi dintre episcopii unei națiuni.

9. *Administrarea și păstrarea averii bisericești, în cazul când un mitropolit sau episcop nu-și îndeplinește sau nu-și îndeplinește corect obligațiunile lui în ceea ce privește administrarea averii bisericești.*

Temeiuri:*Justinian, Novela CXXXI, c. 11:*

„...Dacă, însă, prea sfântul episcop al locurilor ar fi neglijat ceva din cele ce s'au spus de către noi, este dreptul ca acestea toate să fie cerute și îndeplinite de către prea sfântul

13. Can. 11 sinod. VII ecum., Sint. At. II, p. 590.

14. Can. 25 sinod. IV ecum., Sint. At. II, p. 273.

mitropolit al său; — „*liceat sanctissimo ejus metropolitae haecomnia exigere et complere*“ —; și acela are dreptul de a pune în mișcare chestiunea și de a se sili ca aceste pioase cauze să fie îndeplinite în toate chipurile“.

Notă:

Drept al mitropolitului, devenit — apoi — drept al patriarhului, ca cel dintâiu dintre episcopii unei națiuni și în conformitate cu canonul 11 al sinodului VII ecumenic.

10. *Dreptul de a primi apeluri din partea celor care au fost judecați de către episcopi, de mitropoliți sau de sinodul mitropolitan și de a judeca în chip suprem, definitiv și fără drept de apel, în chestiunile grave dintre mitropoliți, episcopi și alți clerici.*

Temeiuri:

Canon 9 sinod. IV ecumenic :

„Dacă vreun cleric are litigiu cu alt cleric să nu înconjoare pe episcopul său propriu și să nu alerge la foruri de judecată lumești, ci chestiunea să se cerceteze mai întâi de către episcopul său propriu, sau, cu voia episcopului său, de către aceia pe care ambele părți îi vor voi să le facă judecata; iar dacă cineva ar proceda împotriva acestora, să se supună pedepselor canonice; iar dacă vreun cleric ar avea litigiu cu episcopul său propriu sau și cu altul, să se judece de sinodul eparhiei (mitropoliei).

Dar dacă un episcop sau cleric ar avea controversă cu mitropolitul aceleiași eparhii, să se adreseze *exarhului diecezei* (adică patriarhului) — „καταλαμβάνετω ἑξάρχον τῆς διοικήσεως“ — sau scaunului cetății împărătești a Constantinopolului și la acela să se judece“¹⁵⁾.

Canon 17 sinod. IV ecumenic :

„...Iar dacă în cuprinsul celor treizeci de ani s'a ivit sau s'ar ivi vreo controversă pentru acestea, se permite celor ce susțin că au fost nedreptățiți, să se adreseze la sinodul eparhiei. Dar dacă cineva s'ar nedreptăți de mitropolitul său, să se judece la exarhul diecezei — „παρὰ τῷ ἑξάρχῳ τῆς διοικήσεως“ — sau la scaunul Constantinopolului, precum s'a zis mai înainte...“¹⁶⁾.

15. Can. 9 sinod. IV ecum., Sint. At. II, p. 237.

16. Can. 17 sinod. IV, ecum., Sint. At. II, p. 258.

Justinian, Novela CXXIII, c. 22:

„...mai întâiu mitropolitul lor să cerceteze și să judece pricina, cu alți episcopi din sinodul său; și dacă una din cele două părți nu ar considera valabile cele ce s'au judecat, *atunci prea fericitul patriarh al acelei dieceze să-i asculte între ei și să hotărască*— „...*tunc beatissimus patriarcha diaeceseos illius inter eos audiāt et illa determinat...*“ — ceeace concordă cu canoanele și legile bisericești; nicio parte neavând putere să apeleze sentința sa.

...Și dacă cineva ar apela cele judecate (de mitropolit) *cauza să fie adusă la prea fericitul arhiepiscop și patriarh al diecezei aceleia* — „*ad beatissimum archiepiscopum et patriarcham diaeceseos illius referatur causa...*“ — și acela, după canon și legi, să pună capăt chestiunii. Dacă, însă, o astfel de acțiune se face împotriva mitropolitului, de către un episcop sau cleric sau ori și care altă persoană, *prea fericitul patriarh al acelei dieceze — „diaeceseos illius beatissimus patriarcha“* — să judece în același chip pricina“.

11. *Dreptul de a determina, în sinod, prin votul său, pedeapsa ce urmează a se aplica unui mitropolit sau episcop vinovat.*

Temeiuri:

Nomocanon, IX, 6:

„...să cerceteze pricina și exprime votul — τ ν ψήφον — și confirmă, ne mai putând cel vinovat să facă apel împotriva acestei hotărâri“¹⁷⁾.

Sholia la Nomocanon, IX, 6:

„...prea fericitul patriarh al acelei dieceze, să-i asculte între ei și să hotărască — „ὁ μακαριώτατος πατριάρχης τῆς διοικήσεως μεταξὺ αὐτῶν ἀκροάσθω“ — nici una din părți neputând să se opună împotriva votului său“¹⁸⁾.

12. *Dreptul de stavropighie, adică de a-și subordona, în mod nemijlocit, o biserică sau o mănăstire, prin trimiterea crucii patriarhale, la întemeierea vreunei biserici sau mănăstiri, din cuprinsul unei episcopii supuse jurisdicției lui.*

17. Nomocanon IX, 6, Sint. At. I. p. 180.

18. Citat din novela 125 a lui Justinian, Sint. At. I, p. 181.

Temeiuri:

Balsamon, comentariu la canonul 31 apostolic:

„...mitropoliții și episcopii murmură împotriva celor care cer stavropighii patriarhale în eparhiile lor. De aceea unii au intervenit la împărat și patriarhi, cerând să se ridice darea stavropighiilor patriarhale...”

„...Însă n’au fost ascultați; și când au cerut să li se arate canoanele, care îngăduie înfigerea unor astfel de cruci, li s’a respins rugămintea, căci prea sfânta și marea biserică — patriarhatul — a păstrat aceasta prin obiceiul cel îndelungat bisericesc nescris, care s’a ținut ca un canon — „διὰ τῆς μακρᾶς ἐκκλησιαστικῆς ἀγράφου συντηθείας τῆς ἀπὸ κανόνων κρατησάσης” — din timpurile înmemorabile și până astăzi...”¹⁹⁾.

13. *Dreptul de a numi în serviciul său, clerici din cuprinsul altor eparhii supuse jurisdicției lui, fără carte canonică dela episcopul respectiv, în cazul când acesta ar refuza să o dea.*

Notă:

Acest drept se întemeiază pe aceleași considerente ca și dreptul de stavropighii și în legătură cu acesta și mai ales pe faptul că patriarhul trebuie să se bucure de un astfel de privilegiu și atențiune din partea episcopilor sufragani.

14. *Dreptul de a fi mijlocitor între Biserică și Stat, încât nicio persoană clericală nu se poate prezenta la organul suprem al Statului, decât prin mijlocirea și cu avizul patriarhului.*

Temeiuri:

Canon 11 Antiohia:

„Dacă vreun episcop sau presbiter sau în genere oricine din cler, s’ar porni să meargă la împăratul, fără știrea și scrisorile episcopilor din eparhie și mai ales ale celui din capitală — „καὶ μάλιστα τοῦ κατὰ τὴν μητρόπολιν...”

„...Iar dacă ar cere o necesitate urgentă .. aceasta să o facă cu chibzuirea și socotința episcopului capitalei eparhiei și a acelor ce sunt într’însa și cu scrisorile acestora să se înzestreze pentru călătorie”²⁰⁾.

19. Sint. At. II, p. 41.

20. Can. 11. Antiohia, Sint. At. III, p. 144.

Justinian, Novela VI, c. 3:

„...Însă un altul dintre episcopii iubitori de Dumnezeu să nu îndrăznească să se îndrepte spre acest fericit oraș mai înainte de a fi primit (dacă este episcop) scrisorile mitropolitului său, spre imperiu...”

„...Dacă însă este mitropolit, cel ce vrea să plece, să primească scrisorile *patriarhului acelei dieceze*—*„ejusdem dioeceses patriarchae”*— prin care să se arate că prezența sa e necesară acolo”.

Nomocanon, VIII, 2:

„...Iar mitropolitul care pleacă să ia *scrisorile patriarhului*—*„τὰ πατριαρχικὰ γράμματα”*²¹⁾.

15. *Dreptul de a fi pomenit la sfintele slujbe de către mitropoliții și episcopii respectivi.*

Temeiuri:

Canon 15 sinod. I-II Constantinopol:

„Cele ce sunt rânduite pentru presbiteri și episcopi și mitropoliți, cu mult mai vârtos se potrivesc pentru patriarhi. Drept aceea, dacă vreun presbiter sau episcop sau mitropolit ar îndrăzni să se depărteze de comuniunea cu *propriul său patriarh și nu ar pomeni numele acestuia*, precum este hotărât și rânduit în dumnezeiasca slujbă tainică...”²²⁾.

16. *Sfințirea sfântului și marelui Mir, pentru întregul patriarhat.*

Temeiuri:

Canon 6 Cartagina, Tâlcuirea din Pidalion:

„...fierberea se face în Miercurea mare, *binecuvântând patriarhul de două ori și la începutul fierberii și la sfârșit*”²³⁾.

17. *Patriarhul publică legile și deciziunile bisericești și are dreptul de a supraveghea executarea lor.*

Notă:

Acest drept se întemeiază pe prerogativele patriarhului de a prezida sinodul și de a fi cel dintâiu dintre episcopii unei țări.

21. Nomocanon VIII, 2, Sint. At. I, p. 150.

22. Can. 15, sinod. I—II Const., Sint. At. II, p. 693.

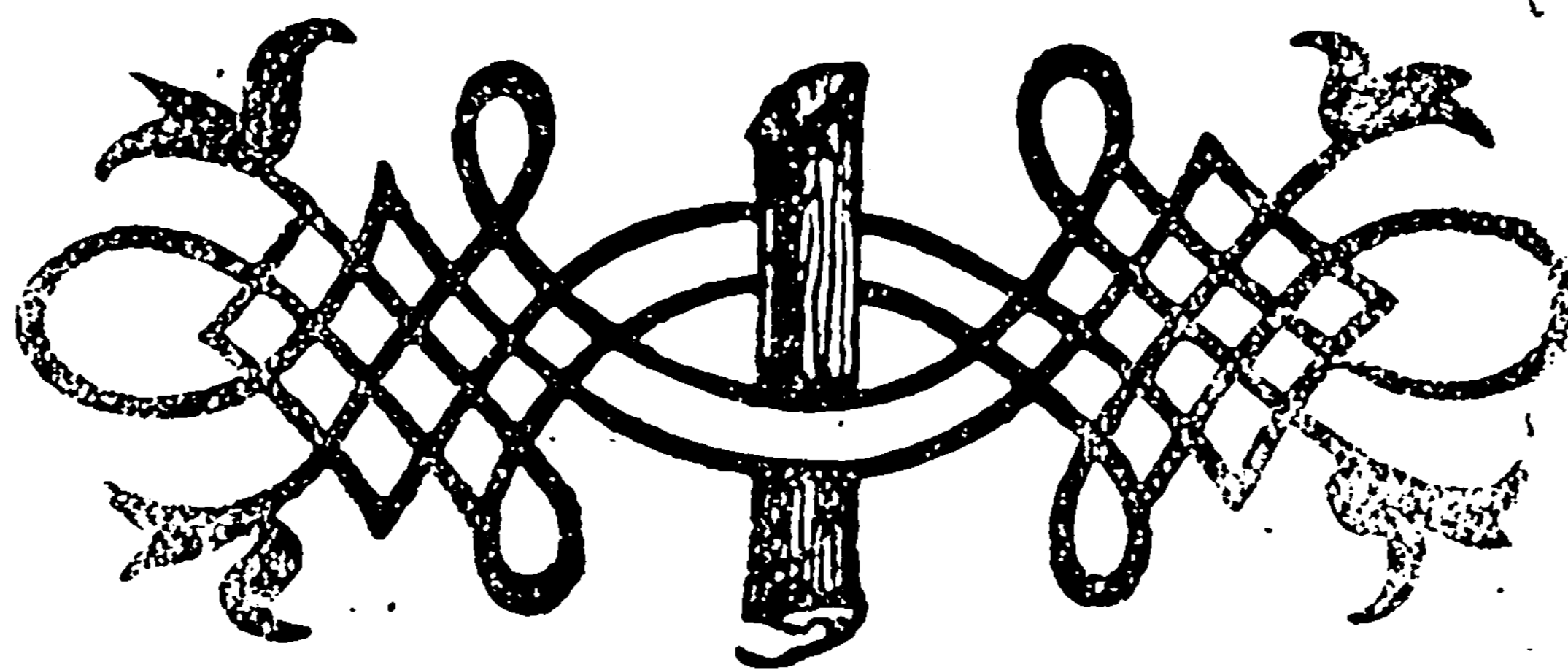
23. Pidalion, ed. Neamțu, fila 320 verso.

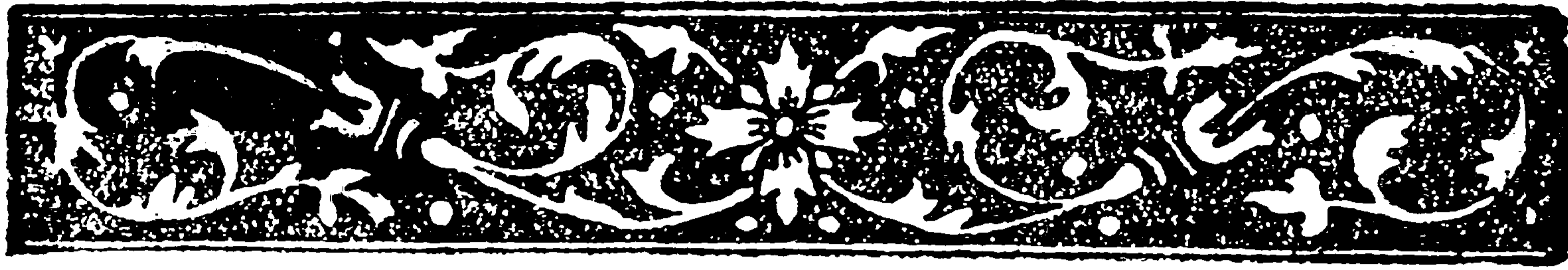
18. *Patriarhul, ca reprezentant suprem al Bisericii, are dreptul de a face apel la conducerea supremă a Statului, împotriva unor decizii judecătorești și împotriva unor hotărâri luate de guvern, care ar atinge ordinea canonică și interesele superioare ale Bisericii.*

Notă:

✓ Această prerogativă se întemeiază — deasemenea — pe toate celelalte drepturi enumerate mai sus, care atribue patriarhului conducerea și supravegherea supremă a întregii Biserici din cuprinsul patriarhatului respectiv.

Pr. Dr. GH. I. SOARE

HIROTONIREA NOULUI EPISCOP AL ROMANULUI ȘI HUȘILOR

Colegiul Electoral al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în ziua de 8 Iunie 1948, a ales — în scaunul vacant al Eparhiei Romanului și Hușilor — pe fostul preot greco-catolic, revenit la Ortodoxie, **Teofil Herineanu**.

Prezidiul Marelui Adunări Naționale — la propunerea Guvernului, în urma recomandării D-lui Ministru al Cultelor — a confirmat prin decret alegerea făcută. În felul acesta, gândul Colegiului Electoral de a cinsti clerul și poporul greco-catolic revenit sub bolta ocrotitoare a Ortodoxiei străbune, prin ridicarea la demnitatea de Episcop a unui vrednic preot din mijlocul lor, a devenit fapt împlinit.

La 21 August, Prea Cucernicul Teofil Herineanu, — după duhovnicești nevoițe în sânul unei mănăstiri, și după tunderea sa în monahism — a primit și Sânta Arhierie.

Solemnitatea a avut loc — într'un deosebit cadru sărbătoresc — la «Schitul Dragoslavele», în prezența Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, a membrilor Sfântului Sinod, a D-lui Ministru al Cultelor, Prof. Stanciu Stoian și a unei numeroase asistențe.

Sfânta slujbă a fost oficiată de Inalt Prea Sfințitul Nicolae, Mitropolitul Ardealului, asistat de I. P. S. Firmilian, Mitropolitul Olteniei, P. S. Iosif al Râmnicului și Argeșului, precum și de un sobor de preoți și diaconi.

După terminarea dumnezeieștii slujbe, Prea Sfințitul Teofil Herineanu a rostit următoarea cuvântare:

**Inalt Prea Sfințite Patriarh,
Inalt Prea Sfințite Mitropolit al Ardealului,
Inalt Prea Sfințite Mitropolit al Olteniei,
Domnule Ministru al Cultelor,
Prea Cuvioși și Prea Cucernici Părinți,
Onorată Asistență,**

Orice păstor sufletesc — chiar și acela care chivernisește o mică comunitate, cu atât mai vârtos episcopul eparhiot rânduit să privegheze asupra unui mare număr de suflete — așezat în loc de frunte în comunitatea creștină, are sarcina de a fi tuturor punct de orientare, călăuză pentru călătorii rătăcitori de pe meleagurile acestei lumi: «voi sunteți lumina lumii» (Matei 5, 14).

Dela această chemare episcopul nu se poate sustrage, atâta timp cât e pe scaun șezător: «Nu se poate cetatea să se ascundă când stă deasupra muntelui» (Matei 5, 14).

Indatorat să lumineze și să încălzească sufletele păstoriților săi cu vorba și cu fapta, el nu are îngăduința să camufleze lumina încredințată lui de Stăpânul sufletelor: «Nici nu aprind oamenii făclie să o pună sub obroc, ci în sfeșnic și luminează tuturor celor din casă».

Dar păstorul creștin e ținut să lumineze mai vârtos cu exemplul său, cu puterea lui pilduitoare (1 Petr. 5, 1—3): «Păstoriți turma lui Dumnezeu, dată în paza voastră, ...nu ca și cum ați fi stăpâni peste biserici, ci pilde făcându-vă turmei».

Ni se spune la Sf. Evanghelist Matei că oamenii vor preamări pe Tatăl, adică vor profita de lumină — nu atât auzind predici mișcătoare, ci mai cu seamă când vor vedea purtarea curată a celui ce urmează pe Hristos: «Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, încât văzând faptele voastre cele bune să mărească pe Tatăl vostru carele este în ceruri» (Matei 5, 16).

Faptele văzute influențează mai puternic decât vorbele auzite. E pe deplin verificată maxima străveche: «Verba movent, exempla trahunt».

Incontestabil că păstorul sufletesc e chemat să lumineze cu conduita sa, el care totuși nu-i scutit de nicio tentație, el care are trup pornit spre cele de jos, el care trăiește în lume

unde totul e pofta ochilor, pofta trupului și trufia vieții (1 Ioan 2, 16).

În momentul în care păstorul sufletește renunță a fi far de lumină, în clipa aceea el devine piatră de poticnire. Cale mijlocie nu există. Când nu luminează, induce în eroare, când nu zidește, atunci smintește.

Fiecare vorbă ce o vorbește în discordanță cu doctrina pe care e chemat să o propovăduiască, e motiv de sminteală.

Fiecare gest ce constituie tăgăduirea poruncilor pe cari le vestește, e motiv de scandal.

Dar nu numai alunecarea este motiv de sminteală, ci orice absență dela postul de slujitor al lui Hristos.

Iar prin păcatul smintelii, slujitorul lui Hristos se înrolează în tabăra vrăjmașilor Lui. Stă cu Iisus la masa euharistică și tot el îl trădează.

Viața lui e tăgăduirea și trădarea lui Iisus. Pentru o satisfacție mai netrebnică decât 30 de arginți, el reînnoiește păcatul trădătorului Iuda.

La rândul său, mai marele păstorilor care a răscumpărat sufletele scandalizate de păstorul murdar, îl va judeca pe acesta cu cuvintele Evangheliei, pe care năimitul a cântat-o cu buze întinate.

Credincioșii păstoriți sunt cu ochii mereu ațintiți la cel pus în fruntea lor, neîncetat văd pe păstorul ridicat cu scaunul mai sus decât ei, dar pe care îl pasc aceleași slăbiciuni, aceleași porniri rele ca și pe ceilalți oameni.

Toate acestea considerându-le, s'ar putea oare să nu mă înspăimânteze? Cumpănindu-le s'ar putea oare să rămân insensibil? Să nu mă cutremure gândul că de voiu înceta a fi far de

P. S. Teofil Herineanu

lumină, ajung piatră de poticnire pentru un mare număr de suflete? Din salvator, prin pilda rea, devin pierzător de suflete; colaborator al celui viclean. Cu adevărat înfricoșată e răspunderea păstorilor sufletești. E prea adevărată tâlcuirea celui ce a spus că dacă primește cineva episcopie, greu lucru primește.

Cu frică și cu cutremur se cade arhierelui a-și purta dregătoria sa. În același timp, descurajarea și desnădejdea sunt și ele păcătoase.

Păstorul cel bun îmi adresează și cuvinte de îmbărbătare: «Cel ce rămâne întru Mine și Eu întru el, acela aduce roadă multă» (Ioan 15, 5). «Indrăsniți, Eu am biruit lumea» (Ioan 16, 33).

Alipindu-mă prin rugăciune și post de Cel ce a biruit lumea patimilor rele, voi aduce cu ajutorul Lui, roade îmbelșugate de mântuire, voi primi asistența dela cel ce poate face și din pietre fii lui Avram, poate înmuia inimile împietrite, poate potoli furtuna pornirilor rele.

Acest Biruitor al lumii este în aceeași vreme Samaritean milostiv, gata să lecuiască rănilile cele sufletești. Pe cel ce aleargă la El nu-l scoate afară.

Rostul lui este izbăvirea nu judecarea celor ce-l caută. Trestia zdrobită nu vrea să o frângă de tot, nici fitilul ce încă fumegă, nu voiește să-l stingă de istov.

Imbărbătare în fața uriașei sarcini ce mă așteaptă, voi găsi după Dumnezeu, la oamenii lui Dumnezeu.

Socotind însuflețirea cu care Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian a îmbrățișat cauza revenirii clerului și poporului greco-catolic din Ardeal la vatra Bisericii strămoșești, socotind dragostea deosebită și grija neadormită ce o nutrește acestor reveniți printre cari mă număr și eu — sunt sigur că voi găsi întotdeauna la Inalt Prea Sfinția Sa sfaturi prețioase și înțelepte îndrumări pastorale.

Domnul Ministru al Cultelor, profesor erudit și bărbat cu bogată experiență, sunt deplin încredințat că nu-mi va refuza nici în viitor, bunăvoința arătată până acum.

Inalt Prea Sfințiii Mitropoliți și Prea Sfințiii Episcopi, membri ai Sfântului Sinod și ai Marelui Colegiu Electoral, mă

vor îmbucura arătându-mi interesul vădit la alegerea și aprobarea mea, interes ce-l poartă tuturor cauzelor și oamenilor Bisericii lui Hristos.

Nu prin îngeri ci prin oameni destoinici își duce Atotțiitorul la îndeplinire voile și gândurile sale.

Supus îmi plec genunchii și fruntea înaintea Atotțiitorului. Caldă recunoștință exprim cu acest prilej tuturor binefăcătorilor mei. Mila Domnului să fie cu noi cu toți.

Amin.

A luat apoi cuvântul Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, care — în numele Sfântului Sinod și al său personal — a felicitat pe noul Episcop al Romanului, încredințându-l că-i va acorda tot sprijinul părintesc pentru ducerea la îndeplinire a nouilor sale sarcini. Inalt Prea Sfinția Sa a accentuat totodată, că păzirea cu scumpătate a dogmelor, canoanelor și predaniei sănătoase a Bisericii noastre strămoșești, precum și loialitatea deplină și colaborarea activă cu regimul nostru de democrație populară, reprezintă linia permanentă a Bisericii Ortodoxe. Urmând această linie, Prea Sfințitul Teofil va fi folositor și Bisericii și Patriei noastre, Republica Populară Română.

Domnul Profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, luând cuvântul a felicitat — în numele Guvernului și al său personal — pe Prea Sfințitul Teofil, cu ocazia înălțării sale la rangul Arhieriei, asigurându-l că-i va da tot concursul în noua misiune la care este chemat. Stegar al înfrățirii credincioșilor din cele două «strane», azi înmănunchiați într'o singură «strană», aceea a Bisericii Ortodoxe, — Prea Sfințitul Teofil are privilegiul de a fi întâiul ierarh ortodox provenit din fostul cler greco-catolic. Această cinstire implică în sine răspunderi, pe care Prea Sfințitul, desigur le va onora. Și răspunderile acestea se conturează în strădaniile pe care Prea Sfinția Sa le va depune pentru consolidarea reparatorului act istoric al reîntregirii Bisericii Ortodoxe Române, după 250 ani de silnică desbinare între frați. Guvernul — a subliniat Dl. Ministru Stanciu Stoian — a privit cu simpatie emanciparea unei părți a credincioșilor ardeleni de sub tutela Vaticanului. Lichidarea «Uniației», — acest permanent motiv de discordie în sânul țărănimii ardeleni, speculat în trecut

de păturile exploatoare ale poporului din Ardeal — este un act istoric de o importanță deosebită. Prea Sfințitul Teofil ia parte activă la înscrierea acestei pagini de istorie, în hrisovul veacului ce-l trăim. Se nădăjduște că va fi vrednic de sarcina pe care istoria i-a rezervat-o.

Cu oficierea îndătinatului, «Polihronion» s'a încheiat solemnitatea chemării la Arhierie a Prea Sfințitului Teofil Herineanu, noul Vlădic al Eparhiei Romanului și Hușilor.

D. V. S.

SOLEMNITATEA INMÂNĂRII CÂRJEI DE PĂSTORIRE
PREA SFINȚITULUI TEOFIL HERINEANU, EPISCOPUL
ROMANULUI ȘI HUȘILOR.

La 26 August 1949, — în sala Palatului Prezidiului Marei Adunări Naționale — a avut loc tradiționala solemnitate a înmânării cârjei episcopale, noului titular al Eparhiei Romanului și Hușilor, Prea Sfințitul Teofil Herineanu, de către supremul organ al Statului, Prezidiul Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române.

Ceremonia s'a desfășurat în prezența D-lui Prof. Petre Constantinescu-Iași, Vicepreședinte al Prezidiului Marei Adunări Naționale, a Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, Dl. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, membrii Sfântului Sinod, D-nii Consilieri Ministeriali pentru culte, Prof. Ion Nistor și Dr. Petre Manu, Vicarii și Consilierii Patriarhali, reprezentanții Institutelor Teologice de grad Universitar, Consilierii și delegații Episcopiei Romanului și Hușilor, Protoiereii Capitalei, etc.

Dl. Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, a citit Decretul de confirmare a alegerii Prea Sfințitului Teofil Herineanu ca Episcop al Romanului și Hușilor.

Prea Fericitul Patriarh Justinian a prezentat apoi D-lui Prof. Constantinescu-Iași, Vicepreședinte al Prezidiului Marei Adunări Naționale, cârja episcopală, cu aceste cuvinte:

«Prezint Domniei Voastre cârja de păstorire a Episcopiei Ortodoxe a Romanului și Hușilor».

Primind cârja, Dl. Vicepreședinte, Petre Constantinescu-

Iași, a înmânat-o Prea Sfințitului Teofil Herineanu, cu următoarele cuvinte:

«In numele Prezidiului Marei Adunări Naționale a Republicii Populare Române, vă înmânez cârja de Episcop al Romanului și Hușilor. Vă urez să păstoriți în pace, pentru binele poporului și al Bisericii. Să trăiți».

După primirea cârjei de păstorie, Prea Sfințitul Teofil Herineanu a rostit următoarea cuvântare:

Domnule Vicepreședinte,

«Colegiul electoral al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit în ziua de 8 Iunie a. c. pentru alegerea de Episcop titular la Eparhia Romanului și Hușilor, a găsit de cuviință să se oprească asupra umilei mele persoane. Știu că au făcut aceasta cu intenția de a vădi în mod neîndoelnic, dragostea și prețuirea ce o poartă Biserica mamă față de cei întorși la vatra părintească, față de poporul și clerul greco-catolic din Ardeal, care în toamna anului trecut, după denunțarea Concordatului, a găsit că e oportun a ieși de sub absolutismul papal și a se întoarce în brațele Bisericii străbune.

Inaltul Prezidiu al Marei Adunări Naționale, printr'un decret dat la propunerea Onor. Guvern, în urma recomandării D-lui Ministru al Cultelor, a confirmat alegerea făcută pentru Episcopia Romanului și în acest chip încuviințează gândul Colegiului electoral de a cinsti pe cei reveniți, de a consolida reîntregirea, ridicând la demnitatea de episcop pe un preot din rândul celor reveniți.

Iubirea naște iubire. Prețuirea produce prețuire. Nu exagerez mărturisind că nutresc adânci sentimente de iubire față de Biserica Ortodoxă, care ne-a îmbrățișat cu căldură la București, la Alba Iulia și la toate ocaziile, pe toți Români foști greco-catolici.

Câtă distanță între atitudinea arhipăstorului ortodox român și despotismul stăpânului din Vatican!

Intâiul spune păstoriților săi: supuneți-vă și vă încadrați în strădaniile Inaltei Stăpâniri. Luați pildă dela mine și îndemn dela Sfintele Scripturi.

Al doilea amenință pe sărmanii săi supuși spirituali, spunând: cine se înscrie în partidele progresiste, cine conlucrează cu ele, este excomunicat.

Unul ca acela va fi lipsit de Sfintele Taine, lipsit de drepturile sale de creștin, pe unul ca acela îl paște mânia Cerului.

P. S. Episcop Teofil Herineanu rostindu-și cuvântarea.

Întâiul îi convinge folosindu-se de graiul Sfintelor Scripturi, care îi învață:

«Oricine să fie supus stăpânirilor celor mai înalte; căci nu este stăpânire care să nu vină dela Dumnezeu. Și stăpânirile cari sunt, au fost rânduite de Dumnezeu. De aceea, cine se împotrivește stăpânirii, se împotrivește rânduelii puse de Dumnezeu; și cei ce se împotrivesc, își vor lua osânda...». De aceea

trebuie să fiți supuși nu numai de frica pedepsei, ci și din îndemnul conștiinței (Rom. 13, 5).

Al doilea, pe cei iubitori de o mai justă orânduire socială, îi amenință și îi excomunică.

Luând de model conduita înțeleaptă și neechivocă a Prea Fericitului Patriarh Justinian, mă voi nevoi să-l secondez după puterile mele, în toate eforturile sale de cărmăciu dinamic și devotat atât Bisericii strămoșești cât și tinerei Republici Populare Române. Cuvântul său de ordine și glasul său, îl voi difuza în masele largi ale poporului. Sugestiile sale voi căuta să le traduc în fapte. Scrisul său îl voi răsfoi ca pe un normativ prețios în armonizarea postulatelor Evangheliei cu legile de dezvoltare ale societății omenești.

Nădăjduesc că Înaltul Prezidiu și Onoratul Guvern care mă onorează și azi cu încrederea lor, îmi vor acorda tot sprijinul de lipsă să realizez cele ce se așteaptă dela un Episcop. Mulțumesc prea respectuos Domniilor Voastre pentru încrederea ce mi-ați arătat, înmânându-mi acest toiag păstoresc.

Să trăiți mulți ani cu sănătate și spor în munca ce depuneți pentru fericirea și ridicarea Patriei noastre. Să trăiască Republica Populară Română. Pururea să înflorească la adăpostul ei, Biserica Ortodoxă Română».

Dl. Profesor Petre Constantinescu-Iași, Vicepreședintele Prezidiului Marelui Adunări Naționale, luând cuvântul, a spus următoarele:

Prea Sfințite Părinte,

«Cu prilejul solemnității de astăzi, prin care se desăvârșește confirmarea alegerii făcută de colegiul electoral al Bisericii Ortodoxe Române în ziua de 8 Iunie, pentru scaunul vacant de Episcop al Romanului și Hușilor, să-mi dați voie ca în numele meu personal și al Prezidiului Marii Adunări Naționale, să spun câteva cuvinte.

Prea Sfințite Părinte Teofil,

Am ascultat cu atenție rostirea Sfinției Voastre, prin care precizând tâlcul alegerii persoanei Sf. Voastre drept înscăunat Episcop al Eparhiei Romanului și Hușilor, v'ați luat sarcina de

păstorire, conform spiritului sănătos care trebuie să domnească astăzi între Biserică în general, Biserica Ortodoxă Română în special și cei ce conduc destinele Patriei noastre.

Destinele țării noastre, deci și ale tuturor credincioșilor ortodocși sunt astăzi conduse, cu pricepere și devotament, de clasa muncitoare și partidul ei de clasă, Partidul Muncitoresc Român, în alianță cu țărănimea muncitoare și cu intelectualii progresiști. Această strânsă alianță a întărit Republica Populară Română și este cel mai mare sprijin în întărirea operei spre care pășește azi țara noastră, înlăptuirea socialismului.

Dușmanii poporului român, dinlăuntru și din afară, dușmanii Republicii Populare Române caută să abată atenția oamenilor muncii și în deosebi a țărânimii muncitoare dela lupta împotriva adevăraților ei dușmani și jecmănitori; dela primejdiile pe care imperialiștii monopolisți și războinici de peste Ocean le stârnesc împotriva independenței și bunei stări a Patriei noastre.

Una din armele acestor dușmani a fost și este discordia, neînțelegerea dintre fiii țării pe motive confesionale sau pur și simplu transformarea credincioșilor în agenți dușmanilor de peste graniță, cum ați subliniat și Prea Sfinția Voastră. Ura religioasă între cetățeni făcea parte din politica tuturor guvernelor reacționare din trecut, în genere slugi credincioase altor interese de peste graniță.

Astăzi, sub regimul democrației populare, libertatea confesională este precis legiferată prin Constituția R. P. R. și garantată de Guvern și de toți factorii de conducere. Rămâne ca reprezentanții autorităților bisericesti ai tuturor cultelor admise în țara noastră să se pătrundă de spiritul legiuirilor din Republica Populară Română, de buna înțelegere a problemelor de conștiință din partea Partidului Muncitoresc Român, diriguitorul țării noastre, pentru ca să răspundă cu aceeași bunăvoință și înțelegere.

Regimul de democrație populară respectă libertatea de conștiință și de exercitare a cultelor; dar consideră de neadmis folosirea de către dușmanii democrației a sentimentelor religioase ale credincioșilor — de ori unde ar veni — pentru a împiedica unitatea politico-morală a poporului român.

Prea Sfințite Părinte Teofil,

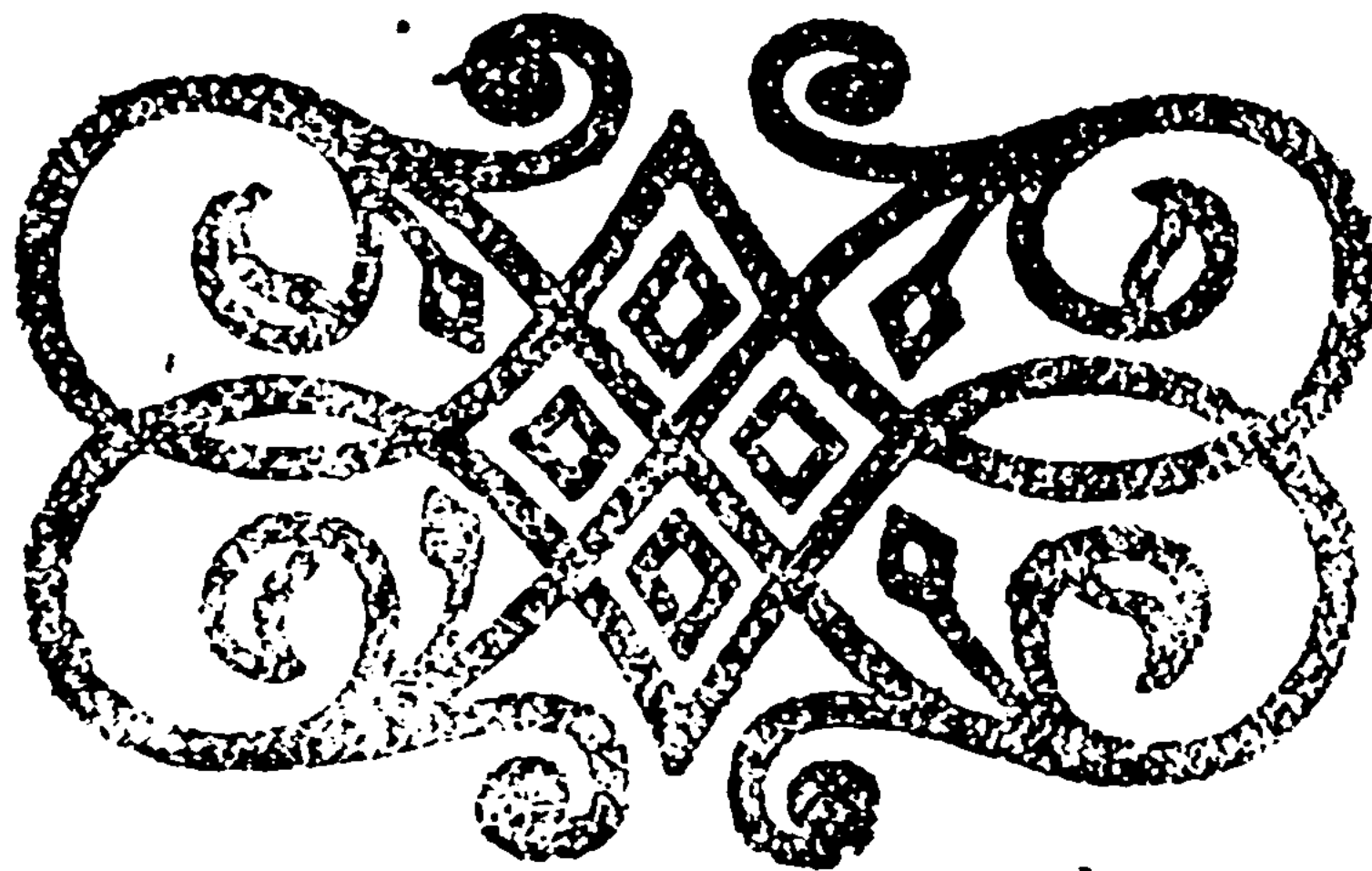
Plecați astăzi întărit cu toate formele, să păstoriți credincioșii ortodocși din istorica Eparhie a Romanului și Hușilor, al cărui scaun a fost deținut în trecut de ilustre figuri, dela acel Vasile al Romanului, care la 1484 ajunge un fel de sfetnic al țarului Moscovei Ivan al III-lea și până la învățatul cărturar Melchisedec, dela finele veacului trecut.

Veți păstori pe credincioșii țărani din blânda Moldovă, care se trezește astăzi pe calea unei vieți noi, de muncă constructivă și de bună prietenie cu vecinii noștri, în frunte cu marea noastră prietenă și apărătoare, Uniunea Sovietică.

Pășiți pe acest drum cu sinceritate și încredere! Și «sprimul de lipsă» pe care l-ați cerut dela noi îl veți avea cu prisosință în acțiunea de înțelegere reciprocă pentru împlinirea datoriei față de poporul muncitor, căci trăim cu toții zodia socialismului și a păcii, pe care avem cu toții datoria să o apărăm».

A urmat o recepție în Palatul Patriarhal, cu care solemnitatea înmânării Cârjei de păstorire Prea Sfințitului Teofil Herineanu, a luat sfârșit.

D. V. S.

INSCĂUNAREA PREA SFINȚITULUI TEOFIL HERINEANU EPISCOPUL ROMANULUI ȘI HUȘILOR

La 28 August 1949 a avut loc la Roman înscăunarea Prea Sfințitului Teofil Herineanu, noul titular al istoricei Eparhii a Romanului și Hușilor.

Solemnitatea s'a desfășurat în Catedrala Episcopiei, în prezența: Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, a D-lui Ministru al Cultelor, Prof. Stanciu Stoian, I. P. S. Sebastian Rusan, Arhiepiscopul Sucevei, P. S. Antim Anghelescu, Episcopul Buzăului, P. S. Antim Nica, Episcopul Lt. al Galaților, PP. CC. Vicari Traian Belășcu al Sibiului, Sabin Truția al Clujului, Const. Coman al Oradiei, Vladimir Pușcariu al Sucevei, P. C. Gheorghe Vintilescu, Consilier Patriarhal, P. C. Alex. Ionescu, deputat, inspector general bisericesc, Protoierei, preoți și mulțime de credincioși.

După oficierea Sfintei Liturghii, în sobor de Arhieriei, preoți și diaconi, Dl. Ministru Stanciu Stoian a dat citire Decretului de confirmare a Prea Sfințitului Teofil Herineanu ca Episcop titular al Eparhiei Romanului și Hușilor, iar P. C. Gh. Vintilescu a citit Gramata Sinodală.

După aceasta a luat cuvântul **I. P. S. Patriarh Justinian**, care a felicitat pe noul Episcop Teofil Herineanu în numele Sf. Sinod, îndemnând credincioșii și clerul să dea ascultare noului ierarh, pentru ca acesta să poată întrona în Eparhie ordinea, disciplina și munca:

«Biserica își croiește și ea o viață nouă, sub imboldul nouilor transformări sociale ale țării, iar noul Episcop va trebui să

fie un propovăduitor care merge în pas cu vremea, pentru că cine rămâne în urma vremii va rămâne călcat de tăvălugul progresului.

Sf. Sinod a întins «brațele părintești» clerului fost unit și pentru aceasta a chemat din sânul acestui cler, pe noul Episcop al Romanului spre a desăvârși unificarea Bisericii române și a nu ne mai spune «noi» și «voi», ci numai «noi ortodocșii».

Ceea ce n'au isbutit să facă trecutele regimuri, pentru că nici nu voiau să facă, am isbutit să facem noi în mai puțin de un an, desăvârșind unitatea de suflet, ruptă prin intrigi papale și minciuni împărătești.

În Republica Populară Română noi ne ducem viața în deplină libertate și suntem recunoscători Guvernului pentru asigurarea dezvoltării Bisericii Ortodoxe și a tuturor celorlalte culte.

Dincolo de marginile orașului Roman se află numeroși credincioși catolici, a căror bună credință este mereu surprinsă de mașinațiunile Vaticanului, care — pentru a-și realiza întunecatele scopuri de acaparare — nu se sfiște de a turbura păcea sufletească a credincioșilor săi, îndemnându-i la acte dușmănoase față de noile așezări sociale dela noi.

Noi, spune I. P. S. Patriarh, n'avem drum comun cu dușmanii Patriei și trebuie să luptăm ca toți credincioșii noștri să meargă pe același drum al progresului, pe care merge întregul popor muncitor».

Dl. Profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, luând cuvântul, a rostit următoarea substanțială cuvântare:

«Cu prilejul înscăunării P. S. Teofil Herineanu, ca Episcop de Roman și Huși, aduc cuvânt de aleasă urare din partea guvernului Republicii Populare Române. Urările noastre sunt atât pentru cel ce se înscăunează, cât și pentru Eparhie și credincioșii săi.

Importanța acestei înscăunări nu poate scăpa desigur nimănui. Orice înscăunare de episcop este un eveniment în viața Bisericii, dar aceasta constituie un eveniment deosebit. Este un simbol mărturisitor. În ea trebuie să vedem desăvârșirea și trăinicia unui act de însemnătate istorică: actul săvârșit în toamna anului trecut, când, după 250 de ani, Biserica Ortodoxă Ro-

mână din Ardeal s'a găsit din nou întregită, — «cele două strane» ale ei făcând acum una singură.

Reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române este, într'adevăr, un mare act istoric. Biserica, pe linia preocupărilor ei, îl privește ca repararea unei nedreptăți, săvârșită cu silnicie, împotriva unității ființei sale. Noi toți îl privim ca lichidarea unui motiv de discordie, aruncat pe vremuri de stăpânirea exploatoare a Vienei habsburgice, în sânul țărănimii ardelen. Așa zisa «uniație» dela 1700 aceasta a fost: o armă plină de venin, făurită și folosită împotriva poporului, în Ardeal, pentru a putea mai bine să-l exploateze și asuprească. Această armă este acum sfărâmată și aruncată la fiare vechi.

Ținem să subliniem cu această ocazie gestul cald și adevărat patriotic, de care a dat dovadă Eparhia Romanului și Hușilor, prin alegerea în scaun de Episcop a P. S. Teofil. Prin aceasta ea dă un exemplu strălucit, de modul cum trebuie să ne ridicăm, când momentul o cere, deasupra mărunțului patriotism local, pentru a putea îmbrățișa, cum se cuvine, cauza Patriei celei mari. Istoria nu va uita să înregistreze la locul ce i se cade, acest gest.

*

Istoria a mai înregistrat în trecut figuri de ierarhi și evenimente, pe seama Eparhiei de Roman, demne de aducere aminte. La fel pe seama Eparhiei de Huși, contopită azi cu aceea a Romanului. Dela acel Calist, ce-și zicea încă și Mitropolit, la finele secolului XIV și până la P. S. Lucian Triteanu, au trecut pe acest scaun un Vasilie, care în a doua jumătate a secolului, legase raporturi de prietenie cu Biserica Moscovei și cu însuși țarul Ivan al IV-lea, un Dosoftei stihuitorul, legat și el cu pravoslavnică Biserică Rusă și cu Moscova, de unde primește prețios dar o tiparniță, un Veniamin Costache, întemeietor de școli, un Melchisedec, cărturar cu prestigiu la finele secolului trecut ș. a.

Cercetând galbenele și prăfuitele de vreme file ale cronicei, scaunul vlădicesc de Roman ne va apare nu odată aureolat de gloria vlădicilor ce l-au cinstit cu numele și faptele lor. Și vom descoperi între galbenele file că acei vlădici s'au învrednicit de un nume bun, care au stat alături de popor și de nevoile lui, care au mers cu el pe linia demnității și independenței, pe linia

iubirii de popor și de progresul său. Vom mai descoperi apoi strânsa legătură ce a existat întotdeauna între Țările Românești și marii noștri vecini de la Răsărit, — legături care nu au fost nici sporadice, nici întâmplătoare, ci permanente aproape și firești, izvorând din situații și interese comune.

Astfel de legături au existat nu numai pe linie bisericească, ci și dela popor la popor și adesea dela Stat la Stat. Strânse legături au existat între Ștefan cel Mare și tânăru, dar deja puternicul Stat al Moscovei, între Mihai Viteazul și Boris Godunov, între Vasile Lupu și cazacii hatmanului Hmelnițki, între Dimitrie Cantemir și Petru cel Mare. Astfel de legături erau izvorâte din aceeași pornire sfântă: lupta poporului pentru libertate și independență. Aceeași luptă pe care o duceau moldovalahii, pe Prut, Siret și pe Dunăre, o ducea poporul rus pe Nipru și pe Volga.

Gândurile pe care le-a nutrit pentru noi poporul rus, au rămas aceleași și în secolele XVIII și XIX. Este fapt, de pildă, că în timpul războiului purtat de Ruși împotriva Turcilor, între anii 1787—1792, Rușii au propus Austriei înființarea la gurile Dunării, a unui regat independent, cu numele de Dacia. Este clar apoi, pentru orice istoric de bună credință, că pacea dela Adrianopol și Regulamentul Organic au creiat țărilor române premisele unirii și independenței, dependența noastră de Poartă fiind, încă pe atunci, mai mult formală; este tot așa de clar că independența ca Stat ne-am căpătat-o în luptă alături de soldatul rus în 1877, după cum liberarea de fascism și exploatare și-a câștigat-o poporul nostru prin victoria Armatei Sovietice și prin lupta apoi alături de aceasta.

Trecutul nu este însă, se înțelege, fără pată. «Nu sunt vremile sub om, ci bietul om sub vremi», a spus cronicarul Miron Costin. Vremile, în care a trăit cronicarul, l-au îndreptățit, fără îndoială, să se tânguiască astfel. Dar întunecatele, asprele trecute vremi își aveau germenul răului în ele înșile, în orânduirea lor socială. Boerul Miron Costin, și ca el toți boierii, nu aveau cum să înțeleagă acest lucru, pentru că, de fapt, chiar ei erau cei ce constituiau elementul acesta de pricină, — element de apărare și frână.

Intr'adevăr, frâna cea mare, împotriva progresului, frâna năzuințelor populare, la noi ca pretutindeni, a fost mai întâiu

boierimea cea mare, apoi boierimea în alianță cu burghezia. Protipendada țărilor noastre în special, s'a considerat de altă esență decât restul poporului. Ea a văzut în țară un bun de exploatat, un interes pur personal și a trădat ori de câte ori a putut sau i-a fost la îndemână. Fără îndoială că «sângele nevinovat» pe care, după spusa lui Grigore Ureche, îl vărsa «cam degrabă Ștefan Voevod, nu era chiar așa de nevinovat», dacă poporul l-a numit pe voevodul moldovean și «mare» și «sfânt». Căci tot această boierime a trădat și pe Ioan Vodă, pe care l-a poreclit «cel cumplit», pentru că necruțător și cumplit era cu păcatele ei. Ea a trădat și pe Dimitrie Cantemir la Stănilești, iar mai târziu, în secolul XIX și până aproape de zilele noastre, prin intrigile și ademenirile capitalismului apusean, s'a străduit să ne facă adevărată colonie a acestora și arendășie a lor, îndepărtându-ne totodată de prietenii noștri firești, popoarele grupate în jurul marelui popor rus.

Frână și biciu asupra țării și popor au fost așa dar, în trecut, boierimea și burghezia. Pe plan religios, această frână și acest biciu l-a constituit spiritul bizantin corupt și iezuitismul perfid pus în slujba stăpânilor habsburgi dela Viena.

Bizantinismul se înscrie în istorie ca o concepție de Stat, care a vrut să fie și una bisericească, a vrut să se substituie bisericii, să fie chiar și biserică; iezuitismul a fost din contră, o concepție și o instituție religioasă, care a vrut și vrea încă să fie și una de Stat, substituindu-se acestuia. Spiritul de subtilități și rafinament distant, dispreț de popor și de munca productivă, cosmopolitism isvorit din lipsa de atașament față de realitățile vii naționale, pe care le-au socotit numai obiect de exploatare, — acestea au fost și bizantinismul și iezuitismul. Boierimea noastră înaltă a avut întotdeauna un gest deosebit pentru astfel de putreziciuni culturale și morale. S'a hrănit din ele și ele i-au dat acea morgă antipopulară și antipatriotică, care au caracterizat-o. Acest fond l-a moștenit apoi și marea burghezie, chiar dacă de circumstanță a fișa atitudinii patriotice.

Impotriva acestor tendințe antipopulare, antipatriotice și cosmopolite, a stat poporul. A stat și biserica prin ceea ce a avut ea mai sănătos. Lupta Bisericii Ortodoxe Române în această di-

recție s'a concretizat în adversitatea sa față de politica de imixtiune a Vaticanului, în trebile Statelor, precum și în poziția autocefalică față de Bizanț. Nu trebuie să se uite că Vaticanul și-a întins de multe ori plasa, pentru a prinde în ea voievozii și bisericile principatelor, dar că toate eforturile lor au fost zadarnice. Nu trebuie să se uite, pe de altă parte, că Biserica Ortodoxă Română s'a vrut legată de Bizanț numai pe linie strict religioasă, dogmatică, dar jurisdicțional și cultural a preferat, dintru început să țină de Patriarhia bulgară și apoi româno-bulgară din Ohrida. Așa se și explică în mare măsură forma culturii religioase din Principate, la început, până în pragul secolului XVI. Este adevărat că, după căderea Principatelor sub Turci, situația se modifică. Posibilitățile de acțiune ale catolicismului scad, în schimb cresc cele ale Patriarhiei din Constantinopol pe care vor să o folosească Poarta și Fanarul, pentru scopurile lor politice. Cultura grecească, bizantină, întâmpină însă dincoace de Dunăre o puternică opoziție, așa cum țara și poporul tot sunt pe aceeași poziție. Biserica și cultura religioasă înțeleg și ele acum să se apropie de popor, dând naștere astfel unui început de cultură religioasă autohtonă. Pe de altă parte continuă să se păstreze frățestele legături cu biserica și cultura slavă, care-și au acum tot mai mult centrul la Kiev și Moscova. Fără a pierde contactul cu popoarele vecine dunărene, împreună cu acestea și cu marile popoare slave din Răsărit, am format o mare familie, legată prin țeluri comune și sănătoasă cultură comună, pe care veacurile, nestatornicia așezărilor și zăzaniile boierești n'au putut-o zdruncina.

Pe plan de viață nouă, ne găsim aci din nou alături de Moscova și Kiev.

Călugărul cărturar Sofronie a murit, la finele secolului XV, la Moscova, «cea de a treia Romă și ultima». Moscova, în lumina prezentului și a viitorului, este ceva mai mult încă. În trecut, o mare stăpânire lua locul alteia, pentru ca să exploateze și ea; un regim lua locul altuia pentru ca, în alte forme, să asuprească și el. Regimul Moscovei deschide calea spre înlăturarea oricărei exploatare, spre lichidarea oricărei asupriri. Moscova de astăzi este nu un sfârșit, ci un început. Cu ea începe viața nouă.

Spiritul Moscovei celei noi, spiritul noului Kremlin, a împărțit deocamdată, lumea în două: De o parte, de partea lui se întărește puterea poporului, dragostea de progres și pace, de cealaltă parte au rămas puterile dușmane poporului, dușmane progresului și păcii. De o parte, poporul muncitor dela sate și orașe, crește în dragostea de Patrie, pentru că acum are și el Patrie; de alta cosmopolitismul dolarului vagabond, disprețuitor de popoare și nevoile lor, fabrică bombe și făurește lanțuri politice și economice. Patriotismul și internaționalismul proletar se opune tot mai viguros cosmopolitismului imperialist.

Spiritele reacționare se fac a nu înțelege cum pot să stea alături patriotismul cu internaționalismul proletar. În realitate ele nu doresc — ele se tem — și au de ce — de patriotismul popoarelor, care se leagă frățeste între ele, împotriva exploatării și asupririi. În vreme ce cosmopolitismul imperialist pretinde limitarea sau renunțarea la suveranitatea națională, internaționalismul proletar garantează suveranitatea, libertatea și independența popoarelor. Acestea nu-s principii abstracte, așa cum obișnuiește să formuleze burghezia dela apariția ei în istorie, ci realității vii, pe care le-a realizat și le realizează Uniunea Sovietică și țările de democrație populară.

Acestea sunt realități ce cresc și în țara noastră. «Dragostea de țară, spune Dl. Gheorghe-Gheorghiu Dej, a căpătat astăzi, în Republica Populară Română, un înțeles bogat și adânc. Lupta pentru apărarea Patriei se confundă cu lupta pentru apărarea libertăților cucerite de popor, cu lupta pentru construirea socialismului. Interesele naționale, interesele mării majorități a populației țării, se îmbină cu interesele mișcării mondiale revoluționare, cu interesele luptei pentru apărarea păcii. Patriotismul se împletește în mod armonios cu ideologia internaționalismului proletar».

Această realitate nouă, această viață care a răsărit odată cu Revoluția din Octombrie, crește și se întărește. Forța ei economică, politică și militară, stă în primul rând în forța Uniunii Sovietice; forța ei culturală stă în concepția propovăduită de mării dascăli ai lumii muncitoare, concepție care respectă ființa și drepturile lumii muncitoare și a popoarelor. Marele Stalin a spus în această privință: «Fiecare națiune, indiferent dacă este mare sau mică, are particularitățile sale calitative, specificul său,

care-i aparține numai ei și care nu există la alte națiuni. Aceste particularități reprezintă contribuția, pe care ea o aduce în tezaurul comun al culturii mondiale, completându-l și îmbogățindu-l».

În spiritul patriotismului popular și socialist, în spiritul internaționalismului proletar, care garantează ființa, manifestările și colaborarea între popoare libere și independente, având în frunte Uniunea Sovietică, drumul spre democrație, progres și pace este trasat.

*

Ceea ce se petrece pe plan politic se petrece și pe plan religios. Acolo unde înfloresc libertățile populare, libertatea religioasă este și ea o realitate. În Uniunea Sovietică și în țările de democrație populară, fiecare cetățean este liber să-și aibă părerile sale în materie de religie, iar fiecare cult este liber să se organizeze și să se manifeste potrivit cu învățătura și tradițiile sale, dacă nu contravine ordinii publice, legilor democratice și bunelor moravuri. Nu mai există culte cu drepturi de asuprire asupra altora, nici tendința Statelor de a face din culte armă de dominație, asuprire și exploatare. Aici întâii stătători ai Bisericilor ortodoxe s'au putut aduna anul trecut la Moscova și glasul lor s'a ridicat întru aprobarea luptei pentru pace, dusă de popoarele lumii, de aci au plecat soli reprezentând și biserica, la congresul mondial al partizanilor păcii; aici în Republica Populară Română, șefii cultelor s'au putut aduna pentru prima oară în istoria cultelor lor, ca să mulțumească guvernului, în conferință comună, fiindcă pentru prima dată au statute de organizare și funcționare, alcătuite de ele înșile.

Altfel stau lucrurile în lagărul imperialist și ațâțător la războaie cotropitoare. Acolo biserica este înjosită și coborâtă la rolul de armă împotriva mișcărilor populare. Acolo, în slujba reacțiunii, stă azi, mai ales, despotismul întunecat îmbrăcat în haina religioasă a Vaticanului, stă spiritul medieval al unui papă, care-și îngăduie în plin secol al XX-lea să arunce blesteme și excomunicări, asupra celor ce mărturisesc gânduri progresiste.

Cauzele acestor stări de lucruri noi le știm. Ele stau în aceeași luptă care există astăzi între forțele muncii și cele ale exploatării, în lupta care se duce între lagărul democrației, pro-

gresului și păcii, în frunte cu Uniunea Sovietică și lagărul imperialist, reacționar, ațâțător la războaie, în fruntea căruia stau bancherii Wall-Street-ului.

Spiritul de care este animat imperialismul cotropitor, este spiritul egoist al omului de afaceri, legat de morala burghezului egoist. Selecția socială în această lume duce pe vârfuri pe cei mai egoiști, pe cei mai închiși în cercul intereselor lor. Despre un astfel de tip de om se poate spune, pe drept cuvânt: când vorbește minte, iar când tace fură.

Omul de afaceri nu se sfiște însă să amestece în afacerile lui necurate pe Dumnezeu. Il cheamă, din contra, în ajutor, și-l face părtaș, îl invoacă, și-i promite, ca într'un târg din care el trebuie să iasă cu câștig. În lupta ce se duce acum, reacțiunea de pretutindena face acest joc. Ea se agață tot mai mult de Biserică, încercând să și-o aservească, împingând-o totodată, pentru aceasta pe poziții dăunătoare de obscurantism, superstiție și dușmănie față de orice idee progresistă.

Vaticanul se complace în această situație și o caută chiar. Așa cum a fost aliatul lui Hitler și al lui Mussolini, Pius al XII-lea este aliatul imperialismului american. Adevăratul conducător al Vaticanului azi este Miron Taylor, împuternicitul lui Truman pe lângă «sfântul părinte». Pius al XII-lea merge în această privință, pe urmele multora dintre înaintașii săi. Biserica romano-catolică are în această materie, un trecut pe care nu și-l poate renega și pe care-l socotește, de fapt, tezaurul său de experiență.

Biserica Ortodoxă nu se găsește în această situație. Glasul autorizat al I. P. S. Patriarh Justinian ne-a declarat și astăzi acest lucru. Biserica Ortodoxă Română, a spus I. P. S. Sa, întocmai ca și Biserica Ortodoxă Rusă, înțelege să meargă pe drumul drept al intereselor Patriei. Biserica nu poate avea acelaș drum cu dușmanii Republicii, nici cu cei din afară, nici cu cei dinăuntru.

Să fie sigură Biserica Ortodoxă Română că, atâta vreme cât va ține acest drum drept, ea se va bucura nu numai de libertate, dar și de sprijinul guvernului Republicii Populare Române.

Iată semnificația actului ce se săvârșește astăzi.

Ne-am adunat într'un loc încărcat de gloria unui trecut de lupte pentru independența națională, un loc care deșteaptă amintiri de strânsă prietenie cu marii noștri vecini dela Răsărit, cu care ne-am găsit întotdeauna alături în lupta pentru acest bun prețios al independenței, într'un loc mai ales, care ne arată că, adesea, Biserica în trecut a mers pe acest drum și atunci a fost pe linia aspirațiilor populare.

Acesta este drumul.

Trecutul ne arată un alt drum: drumul boierimii înalte și al tuturor asupritorilor și trădătorilor poporului, drumul, apoi, pe care am fost siliți și fără voia noastră, să mergem uneori, în contradicție cu interesele generale sau împotriva unității populare. Dela un astfel de trecut trebuie să ne întoarcem privirea, fie el mai îndepărtat sau mai apropiat.

Celor ce oftează după acest trecut, plin de păcate și întunecat, le amintim întâmplarea femeii lui Lot din Biblie. Lot primise poruncă, spune Biblia, ca să părăsească Sodoma împreună cu ai săi, pentru că Sodoma avea să fie nimicită pentru păcatele sale. I s'a spus însă lui Lot, atunci, că nici el și nici unul dintre tovarășii lui nu trebuie să privească înapoi, atunci când vor pleca. Numai femeia lui Lot nu a ascultat această poruncă, ea a privit înapoi cu regret, spre cetatea care ardea din cauza fărădelegilor ei și atunci s'a transformat în stană de piatră.

Această întâmplare din Biblie trebuie să și-o amintească toți acei care vor să privească și astăzi înapoi, spre acel trecut putred, plin de cruntă exploatare și asuprire, spre acele așezări care duceau la împilare și trădare și pentru care noi nu putem avea niciun fel de regret.

Drumul nostru trebuie să fie continuarea celui alt drum și pășirea spre viitorul luminos pe care poporul român sub conducerea avangardei sale organizate, Partidul Muncitoresc Român, în strânsă colaborare cu popoarele prietene din Uniunea Sovietică și-l deschide astăzi.

Acesta este drumul pe care mergem noi, acesta este drumul pe care poate merge cu cinste un ierarh și cu deosebire ierarhul Eparhiei Romanului și Hușilor.

Din cuvântarea pe care P. S. Herineanu a ținut-o astăzi, din hotărîrea cu care a pășit dela început pe acest drum, ne arată

că P. S. Sa va fi un vrednic urmaș al celor cari au păstorit cu cinste pe acest scaun vlădicesc și un împlinitor al speranțelor pe care eparhia și-l pune într'însul.

V'au chemat, Prea Sfințite Episcop Teofil, în acest scaun, meritele personale ale P. S. Voastre; v'au recomandat seriozitatea cu care ați păstorit până acum, viața morală pe care ați dus-o, patriotismul cald care v'a îndemnat să mergeți alături de poporul din Ardeal, în acest ceas de hotărîre a lui; v'a adus desigur aci și glasul originii P. S. Voastre; un fiu de țăran muncitor, nu poate să fie în altă parte, decât alături de poporul muncitor.

Suntem siguri că și de aci înainte, ascultând glasul trecutului și glasul poporului, stînd alături de poporul pe care îl păstoriți și alături de Patrie, de Republica Populară Română, veți putea merge cu vrednicie mai departe spre cinstirea acestui scaun și spre întărirea Patriei noastre scumpe, Republica Populară Română.

În acest spirit, felicit pe P. S. Voastră, felicit Episcopia Romanului și Hușilor pentru gestul pe care l-a făcut și urăm spor la muncă tuturor, pentru întărirea regimului nostru de democrație populară, în drum spre socialism.

*

Din partea administrației eparhiale a vorbit Părintele Arhimandrit **Partenie Bușcu, Vicarul Eparhiei**, care a spus următoarele:

Inalt Prea Sfințite Stăpâne și Prea Fericite Părinte Patriarh
 Inalt Prea Sfințite,
 Prea Sfințite Stăpâne,
 Prea Sfințiți Părinți,
 Domnule Ministru,
 Onorați membri ai Adunării Eparhiale,
 Prea Cuvioși și Prea Cucernici Părinți,
 Iubiți credincioși!

«Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într'însa».

«Astăzi este zi de mare sărbătoare pentru Eparhia Romanului și a Hușilor, când întreg clerul și credincioșii își primesc cu inimă caldă și brațe deschise pe noul ei păstor sufletesc.

Prea Sfințite Stăpâne,

Veniți să continuați opera marilor înaintași ca: Varlaam luptătorul neînfricat pentru apărarea dreptei credințe, Melchisedec cel înțelept care toată viața a stăruit pentru autonomia Bisericii Românești, a lui Gherasim cel sfânt, Teodosie cel drept și Lucian cel blând, în aceste vremuri istorice, când Biserica este chemată să contribuie cu toate forțele ei, la clădirea unei noi vieți pentru poporul nostru.

După doi ani de vacanță a scaunului eparhial, clerul și poporul eparhiei noastre erau nerăbdători să-și vadă în mijlocul lor pe bunul lor păstor, care să-l îndrumeze pe calea înălțării lui sufletești și a îmbunătățirii sale materiale.

În nouile condițiuni politice de libertate și adevărată democrație ale țării noastre, create de lupta clasei muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare și cu intelectualii progresiști, dar și cu sprijinul mării noastre vecine și prietene dela răsărit, biserica noastră ortodoxă și-a căpătat și ea libertatea de a-și regăsi adevăratul ei drum de slujire a intereselor poporului și a-și îndeplini nestingherită misiunea ei divină.

În realizarea acestor împrejurări firești pentru Biserica noastră va rămâne întipărită pentru totdeauna proeminenta figură de păstor sufleteș și de fiu al poporului a Inalt Prea Sfințitului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, având bucuria deosebită să-l avem astăzi în mijlocul nostru în această măreață zi.

Ne bucurăm în chip deosebit, că astăzi Inaltul Guvern al Republicii Populare Române este prezent prin Dl. Profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, care în toate împrejurările s'a dovedit un mare sprijinitor moral și material al Bisericii, apreciind încadrarea ei în noua structură de Stat, a democrației populare.

Prea Sfinția Voastră, care în virtutea aceluiași condițiuni de libertate vă găsiți alături de toți frații noștri români ardeleni, prin actul istoric dela 1 Octombrie 1948, în una și aceeași Biserică strămoșească, veți ști să prețuiți orice înfăptuire de regăsire și veți milita cu toată experiența pentru aceasta, punând la contribuție aleasa pregătire intelectuală și deosebitele însușiri sufletești ale Prea Sfinției Voastre, la toate operele viitoare

de limpezire și de întregire spirituală a eparhiei noastre, cerute de mersul vremurilor.

Clerul acestei de Dumnezeu păzite Eparhii, bine pregătit sub raport cultural și pastoral, disciplinat și dornic de muncă, poporul dreptcredincios, blând și muncitor, păstrător al credinței și tradițiilor străbune, vă primește cu toată dragostea fiască și vă asigură de întreaga lui supunere.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să vă țină sănătos întru zile îndelungate, încingându-vă cu adevărul și îmbrăcându-vă cu platoșa dreptății, încălțându-vă picioarele cu nepregetarea întru vestirea Evangheliei păcii, înarmându-vă cu scutul credinței, coiful mântuirii și sabia duhovnicească, care este Cuvântul lui Dumnezeu (Efes. VI, 13) după cum spune marele Pavel, Apostolul neamurilor, să păstoriți Biserica încredințată întru mulți ani».

*

In numele celor reveniți la Ortodoxie, au vorbit Părintele Traian Belășcu și Părintele Sabin Truția.

A urmat apoi cuvântarea Preotului Vichentie Mocanu, Consilier administrativ al Sf. Episcopii a Romanului și Hușilor, care a vorbit în numele clerului din Eparhie și care a spus următoarele:

Inalt Prea Sfințite,
Domnule Ministru,
Prea Sfințite Stăpâne,

In numele clerului din eparhie, ne manifestăm bucuria fără de margini cu ocazia instalării Prea Sfinției Voastre ca Episcop al Eparhiei Romanului și Hușilor.

Eparhia pe care începând de astăzi o veți păstori, are credincioși devotați Bisericii și un cler disciplinat care-i face cinste.

Bucuria noastră este cu atât mai mare, cu cât P. S. Voastră sunteți expresia adunării eparhiale, deci a reprezentanților tuturor credincioșilor acestei eparhii și tinerețea ca și cultura și zelul pastoral al P. S. Voastre ne îndreptățesc să ne punem toate speranțele într'o cărmuire spirituală dintre cele mai alese.

Tot pentru aceste motive, avem toată încrederea că prin tactul și înțelepciunea Prea Sfinției Voastre, se vor putea rea-

duce în sânul Bisericii ortodoxe credincioșii de religie romano-catolică, pe care îi avem în eparhie și care trebuie să devină fiii Bisericii noastre drept-credincioase. Desigur că munca, care vă stă înaintea, este nespuse de mare, dar prin zelul P. S. Voastre și prin ajutorul nostru al tuturor și roadele vor fi tot atât de mari.

«Vă urăm păstorie lungă, întru mulți și fericiți ani»!

A vorbit apoi P. C. Protoiereu Ioan Matei din Tg. Ocna.

«Inalt Prea Sfințite Părinte Patriarh și Domnule Ministru,

În numele protoiereilor din Eparhie, în această zi de mare sărbătoare pentru Episcopia Romanului și Hușilor, aducem prinos de recunoștință, Sfântului Sinod în frunte cu Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian și Domnului Ministru al Cultelor Stanciu Stoian, pentru alegerea și înscăunarea ca Episcop a Prea Sfințitului Teofil Herineanu, care de astăzi înainte va fi Părintele și Arhiereul nostru.

La 8 Iunie, cu ocazia alegerii P. S. Teofil, s'a spus că Eparhia Romanului și Hușilor, înscrie o frumoasă pagină de istorie bisericească.

Această constatare mângâie sufletul întregului cler din Eparhie, deoarece Eparhia Romanului și Hușilor s'a arătat vrednică de a mai scrie și altă dată, pagini de istorie bisericească.

Pagină de istorie a scris atunci când Episcopul Melchisedec a votat Unirea Principatelor, făcând ca cele două țări surori să fie unite într'un singur trup și să aibă aceleași aspirațiuni.

Pagină de istorie a scris atunci când Episcopul Melchisedec, alături de Al. I. Cuza și Mihail Kogălniceanu a votat secularizarea averilor mănăstirești, punând capăt robiei, și realizând unul din cele mai mari acte de dreptate socială.

Pagină de istorie a înscris, când după revenirea Ardealului la patria mamă, primește pe Episcopul Lucian Triteanu, ca ardelean, să păstorească scaunul vlădicesc dela Roman, stabilind o legătură mai strânsă între frații din Ardeal și cei din Moldova.

Pagină de istorie înscrie astăzi când primește pe Vlă-

dica Teofil, care prin alegerea sa definitivează pentru totdeauna actul din 21 Octombrie 1948, act care a readus în sânul Bisericii Ortodoxe pe frații ardeleni, care la 1700 au fost duși forțat sub jurisdicția papală.

Dacă la 1688 un Vlădică Teofil a fost acela care a târguit trecerea la uniație a unei părți a ortodocșilor din Ardeal, astăzi, un Vlădică tot cu numele de Teofil, care se așează în scaunul lui Varlaam, Dosoftei și Melchisedec, consfințește reîntoarcerea fraților noștri la vatra ortodoxiei.

Domnule Ministru,

Ați afirmat că Eparhia Romanului și Hușilor a făcut o jertfă și un gest măreț prin faptul că a ales pe Prea Sfințitul Teofil.

Vă mulțumim prea respectuoși că binevoiiți a face această apreciere, dar ne permiteți să adăugăm că jertfa aceasta este sfântă și s'a adus în pace pentru înfrățirea credincioșilor, ca noi toți una să fim în Hristos.

În această zi măreață, când clerul și credincioșii acestei Eparhii se bucură văzându-și înscăunat pe Stăpânul și Arhiepiscopul lor, noi protopopii făgăduim că vom depune toată munca și ascultarea la îndeplinirea operei pastorale ce de astăzi înainte ne va fi programată de P. S. Teofil.

Rugăm pe bunul Dumnezeu ca păstoria Prea Sfinției Sale să fie tot atât de rodnică ca și a iluștrilor înaintași, ce au păstoria în trecut, această frumoasă Eparhie.

Marele Episcop Melchisedec a apărut pe ecranul istoriei bisericesti și în fruntea Eparhiei noastre la jumătatea veacului al XIX-lea, marcând cea mai strălucită activitate bisericască, care de atunci până astăzi a fost normativă, fie pentru profesorul dela catedra facultății de teologie, fie pentru umilul preot de sat.

P. S. Episcop Teofil vine în fruntea eparhiei noastre, la jumătatea altui veac, când în istorie se despică drumuri noi, atât pentru popoarele lumii, cât și pentru patria noastră.

Deie, deci, Dumnezeu, ca acum la jumătatea veacului al XX-lea, activitatea P. S. Teofil să fie o activitate strălucită, atât pentru Eparhia Romanului și Hușilor, cât și pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română.

Prea Sfințite Stăpâne,

În acest ceas solem pentru Prea Sfinția Voastră și pentru noi toți, prin mine, protopopii Eparhiei vă spun: «Intâi pomește Doamne, pe Prea Sfințitul Episcopul nostru Teofil, pe care dăruște-l sfintei Tale Biserici și Eparhiei Romanului în pace, întreg, cinstit, îndelungat în zile, drept îndreptând cuvântul adevărului Tău».

«Întru mulți ani Prea Sfințite Stăpâne»!

*

Pr. Constantin Ionescu-Buzău a spus următoarele:

Inalt Prea Sfințite,
Prea Sfințite,
Domnule Ministru,
Prea Cucernici Părinți și Frați,

«Odată, a trimis Ioan pe câțiva ucenici ai Săi să întrebe pe Iisus.: Tu ești Acela care are să vină, sau să așteptăm pe altul?» (Ioan VII, 19) și acum trei luni în urmă, am fost și noi câțiva preoți trimiși de mulțimea credincioșilor din Eparhia Romanului în Sanhedrinul Patriarhiei din București, ca să cercetăm și să alegem pe Arhiereul nostru.

Și toată noaptea cât am mers în tren, ba chiar și a doua zi, eram îngrijorați și ne întrebam între noi: cine poate să fie cărmaciul Eparhiei noastre și urmașul lui Dosoftei, Veniamin Costache și Melchisedec, în aceste vremuri de mari prefaceri și transformări sociale?... Și mă obsedau cuvintele lui Hristos: «ce ați venit să vedeți, o trestie clătinată de vânt?»... «un om îmbrăcat în haine noi» (V, 25)... «un prooroc?» (V, 26)...

Episcopul nostru, nu-i «trestie clătinată de vânt»,... ci-i mlădiță din stejarul înfipt în glia ardeleană și pe care nici vânturile șovine și nici apele din scursorile fasciste n'au putut să-l scoată din făgașul lui firesc.

În persoana P. S. Sale, eu n'am văzut «un om îmbrăcat în haine noi»... ci un fiu de muncitor țăran, crescut în reveneala brazdei și trăit din munca brațelor bătătorite de seceră și coasă,... un preot de sat ca fiecare dintre noi... și un Apostol cu sutană preotească înverzită de soare și scămoșită de scarii din ogoare.

Prea Sfințitul nostru Episcop, ca și «proorocul» din vechime, a prevăzut sfârșitul captivității babilonice, care a ținut 250 de ani pe frații noștri din Ardeal în robia papală și a vestit cu glas de trâmbiță, descătușarea națională și biruința ortodoxiei.

Deci Prea Sfințitul nostru Episcop este «preot în veac după rânduiala lui Melchisedec» (Evrei VIII, 21)

Prea Sfințite Stăpâne,

Eparhia noastră, ca și cetatea Sionului, Vă așteaptă și Vă primește în haine de sărbătoare cu intrare triumfală și cu bucurie nestăpănită.

Preoțimea noastră Vă primește cu inima cu care a primit Patriarhul Iacob pe fiul său Iosif... cu nerăbdarea celor care așteptau pe Moisi din muntele Sinai... și cu bucuria Apostolilor din ziua cincizecimii.

Preoțimea noastră atașată până la confundare cu sufletul și aspirațiunile poporului muncitor, prin însăși obârșia ei,... Vă depune ca omagiu de fiiască ascultare toate puterile și devotamentul în munca pentru mai binele clasei muncitoare din Republica Populară Română.

Preoțimea noastră n'are de pierdut nici colonii, nici șleपुरi cu mărgele, nici dolari din străinătate și nici latifundii cu lachei; ... ci trebuie și vrea să lupte pentru fericirea celor săraci, — ... celor care au plâns până mai ieri,... celor nedreptățiți, asupriți, vorbiți de rău și prigoniți.

Deci preoțimea noastră e gata la muncă și la datorie și printr'un act de cult, Vă roagă zicând:

... Poruncește Stăpâne!...

și Vă rog lăsați-mă să strig: Trăiască Partidul Muncitoresc Român! Trăiască Guvernul! Trăiască Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian! Trăiască Prietenul Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor! Trăiască Republica Populară Română! Iar pe Stăpânul și Arhiepiscopul nostru, Doamne, îl păzește!».

Tuturor le-a răspuns P. S. Teofil Herineanu.

Inalt Prea Sfințita, Părinte Patriarh,
Domnule Ministru al Cultelor,
Inalt Prea Sfințiți Arhiepiscopi și Episcopi,
Prea Cuvioși și Prea Cucernici Părinți,
Onorată asistență,

«Colegiul electoral al Bisericii Ortodoxe Române, întrunit la 8 Iunie a. c., pentru alegerea de Episcop titular la Episcopia Romanului și Hușilor, a găsit de cuviință să se oprească asupra smeritei mele persoane.

După ce alegerea a fost aprobată de Sf. Sinod și de Inaltul Prezidiu al Marei Adunări Naționale, am fost hirotonit întru Arhieru la Schitul Dragoslavele din jud. Muscel. Duminică 21 August a. c.

După ce acum trei zile, Vice Președintele Prezidiului, mi-a înmănat cârja pastorală, mă găsesc azi în fața unui nou eveniment important din viața mea, înscăunarea ca Episcop al istoricei Eparhii a Romanului și Hușilor.

Sunt stăpânit de o profundă emoție, când mă văd în fața scaunului încărcat de glorie al atâtor înaintași vrednici, care s'au distins unii prin realizările lor, alții prin cucernicia și bunătatea lor.

Din negura trecutului se desprinde măreața figură a episcopului cronicar **Macarie**, contemporan cu Petru Rareș, care a scris o remarcabilă cronică a Moldovei în limba slavonă.

Impunătoare este apoi figura Episcopului **Dosoftei**, mai târziu Mitropolit al Moldovei. O bună parte din lucrările sale, între care cea mai importantă «Psaltirea în versuri», au fost scrise în chiliile din jurul casei episcopale de aici din Roman. Pentru aprecierea de care se bucura la Moscova a primit de acolo o tipografie pentru tipărirea cărților în limba română.

Veniamin Costache, acest ierarh strălucit prin cultura sa, ucenic al marelui Paisie Velicikovschi, înainte de a fi Mitropolit al Moldovei, a ocupat Scaunul Episcopiei de Roman.

Covârșitoare îmi apare figura neuitatului **Melchisedec**, trăitor pe la sfârșitul veacului al XIX-lea. Figura lui a împodobit ca nimeni altul scaunul episcopal în care sunt instalat azi.

Personalitate distinsă, atât sub raport cărturăresc, cât și prin operele sale de binefacere pentru cei în suferință;

Format în strălucita Academie Teologică din Kiew, cea mai importantă școală a Ortodoxiei din vremea aceea, Episcopul Melchisedec a putut scrie lucrări de teologie și de istorie, cercetate până în zilele noastre cu deosebit interes de istorici.

Contribuțiile sale la dezvoltarea culturii românești i-a adus titlul de membru al Academiei. Episcopul Melchisedec studiind în Rusia a cunoscut temeinic cultura rusească și a rămas până la sfârșitul vieții sale un credincios simpatizant al Răsăritului pravoslavnic, fapt pentru care a avut mult de suferit în viață.

Numele său de mare apărător al Ortodoxiei și de avansat făuritor de opere sociale, va fi multă vreme pomenit cu evlavie.

Pilduitoare și impunătoare îmi trece pe dinaintea minții figura Episcopului Gherasim Safirin, distins prin viața sa morală intransigentă, prin evlavia și caritatea sa.

Șiragul episcopilor iluștri îl închei pomenind cu tot respectul numele Prea Sfințitului Lucian Triteanu, care a păstorit această Eparhie aproape un sfert de veac, cu alese calități de harnic gospodar, cu bunătate și cu o rară distincție sufletească. Mă bucur că pot saluta astăzi prezența sa în mijlocul nostru. Fi urez din inimă sănătate, pace și viață scutită de dureri.

În drumul pe care pășesc astăzi, în misiunea pe care o am de îndeplinit, ochii gândului meu se vor îndrepta și la predecesorii mei. Viața lor curată, munca lor fără preget vor fi pentru mine îndemn la activitate asiduă în ogorul Domnului și al poporului românesc.

Astăzi unui episcop i se cere, mai mult ca în trecut, să se intereseze nu numai de moralitatea creștinilor, ci și de ridicarea lor socială, culturală și materială. La aceasta îl îndatorează cuvântul Domnului și spiritul vremurilor noastre. «Atunci-mama fiilor lui Zevedeu s'a apropiat de Iisus împreună cu fiii ei și i s'a închinat, vrând să-i facă o cerere. El a întrebat-o: «Ce vrei?». Poruncește — i-a zis ea — ca în împărăția Ta, acești doi fii ai mei să șadă unul la dreapta și altul la stânga Ta» (Matei XX, 20—21).

Iisus i-a chemat pe ucenicii Săi și le-a zis: «Știți că domnitorii neamurilor domnesc peste ele și mai marii lor le poruncesc cu stăpânire. Între voi să nu fie așa. Ci oricare va vrea să fie mai mare între voi, să fie slujitorul vostru și oricare va vrea să fie cel dintâi dintre voi, să fie rob; pentrucă nici Fiul omului

n'a venit să-i slujească, ci El să servească și să-și dea viața ca răscumpărare pentru mulți» (Matei XX, 25—28).

În aceste cuvinte sublime ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos ni se descopere adevărul că în Impărăția Domnului de aici de pe pământ care este Biserica, societatea creștinilor, se

P. S. Teofil Herineanu, binecuvântând credincioșii.

găsesc «mai mari» și «mai mici», cu alte cuvinte trepte ierarhice.

Ierarhia bisericească așa dar, este rânduită de către însuși Intemeietorul Bisericii. Numai cât această împărțire din Biserica

în mari și mici, are un anumit înțeles. În lumea veche a nedreptăților sociale, cei mai mari sunt serviți, pe când în Biserică și lumea nouă a dreptății sociale, cei mari servesc ei înșiși.

Este o anumită Biserică în care smerenia a fost isgonită de trufie și în care cel ce vrea să fie mai mare s'a prefăcut într'un suveran lumesc purtat pe litieră și căruia i se sărută papucul.

«După cum și Fiul Omului n'a venit ca să fie servit, ci ca să servească El și să-și dea sufletul său preț de răscumpărare pentru mulți».

Izvorul adevăratului spirit al lumii celei nouă, realizat în Biserică, este Domnul Iisus Hristos.

Acest spirit este un spirit de servire izvorât din iubire. Jertfa de pe Golgota, unde Fiul lui Dumnezeu și-a dat viața de bună voie pentru mântuirea noastră, pecetluind cu fapta, tăria vorbelor Sale, constituie pentru toți creștinii fântâna nesecată a dragostei lor.

Cine iubetșe pe Hristos, îl urmează ținând seamă de poruncile și de pilda lui. Cei rânduiți a fi conducători în Biserică, episcopi și preoți, sunt astfel îndatorați să se pună în slujba poporului, ajutându-l în năzuințele lui după o viață mai fericită, scutită de exploatare, ferită de cumplitele dureri ale războaielor. Propovăduind pacea și rugându-se lui Dumnezeu pentru pacea a toată lumea, mai marii Bisericii se învrednicesc de lauda și răsplata celui ce a proclamat: «Fericiti sunt făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema» (Matei V, 9).

Fericirea cerească o vor primi cei ce s'au preocupat de fericirea pământească a semenilor lor flămânzi, însetați și goi.

Fericirea cerească și recunoștința urmașilor o vor avea toți aceia cari se nevoesc a lupta împotriva celor ce ațâță la războaie pentru a agonisi averi; cei ce luptă împotriva imperialismului hrăpăreț al marilor trusturi capitaliste, cei ce luptă pentru libertatea și independența patriei lor.

Fericirea și recunoștința se cuvine celor ce luptă pentru libertatea și independența Republicii Populare Române, Patria noastră scumpă.

Vestind adevărurile veșnice ale credinței creștine, păstorul cel bun nu poate disprețui nici adevărul științei, chemate să risi-

pească întunerecul ignoranței, al superstiției și al prejudecăților retrograde.

Imi dau seama de greutatea sarcinei pe care Dumnezeu și oamenii Lui ne-o pun pe umeri, dar știu totodată că unde sarcina e mai mare, acolo și darul Lui e mai îmbelșugat.

Aceasta îmi dă curaj și încredere că îmi voi putea face datoria. În același timp, nădăjduesc să găsesc ajutor în ascultarea frățească a clerului, în cucernicia adâncă și în devotamentul față de Biserică a dreptcredincioșilor.

Sunt sigur că nu-mi va lipsi nici sprijinul prețios al Prea Fericitului Patriarh Justinian, al Sfântului Sinod, al Onor. Guvern și mai cu seamă sprijinul de aproape al Domnului Ministru al Cultelor.

Cu un cuvânt, îmi voi da toată silința să păstoresc în așa fel, încât în fiecare clipă a vieții să pot avea conștiința liniștită că am dat și Cezarului — adică stăpânirii lumesti — ce este al său și lui Dumnezeu ce este a lui Dumnezeu, după cum cere porunca clară a Aceluia care ne va fi judecător nemitarnic.

Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt. Treime Sfântă, slavă ție. Amin!».

După tradiționala recepție și agapă, solemnitățile înscăunării P. S. Teofil Herineanu au luat sfârșit.

D. V. S.

DESCHIDEREA CURSURILOR DE INDRUMARE LA ARAD, PENTRU A IV-A SERIE DE PREOȚI

Duminică 2 Octombrie 1949, la Centrul Arad, a avut loc deschiderea festivă a **Cursurilor de îndrumare**, pentru a IV-a serie de preoți.

La această solemnitate au luat parte: Prea Sfințitul Dr. Andrei Magieru, Episcopul Aradului, Domnul Profesor Ion Nistor, Consilier Ministerial, P. C. Prof. Dr. Liviu Munteanu, Rectorul Institutului Teologic din Cluj, P. C. Prof. Dr. Gheorghe Cotoșman, Consilier Mitropolitan, reprezentantul I. P. S. Vasile Lăzărescu, Mitropolitul Banatului; Consilierii eparhiali, întreg corpul profesoral, etc.

Părintele profesor Dr. Petre Deheleanu, Directorul Centrului de Indrumare — Arad, luând cuvântul a spus:

**Prea Sfințite Părinte,
Domnule Consilier Ministerial,
Prea Cucernice Părinte Rector,
Prea Cucernici și Cucernici Părinți,**

Printr'o fericită coincidență, inaugurăm iarăși cursurile misionare într'o zi de sărbătoare internațională. Cursurile primei serii de preoți din Mitropolia Banatului le-am inaugurat la 1 Mai, în ziua de sărbătoare internațională a Muncii; iar cele ale seriei a doua le inaugurăm azi, 2 Octombrie, Ziua Internațională a luptei pentru Pace.

Pacea și munca sunt devizele lumii progresiste și sunt deasemenea, scopul și firul roșu al acestor cursuri. Munca, — cea mai valoroasă comoară, cum spune și proverbul; cea mai înaltă și mai bună școală; munca, numită pe drept cuvânt rugăciune exprimată în fapte. Iar pacea, — liniștea sufletului, armonia

viețuirii omului și a conviețuirii oamenilor e și ea o rugăciune exprimată în toate faptele ei, dar e și trăire lăuntrică în tăcerea sufletului. Ea face din fiecare gând o rugăciune și din fiecare zi o sărbătoare.

Munca și pacea se condiționează una pe alta. Unde nu e muncă nu e nici pace; unde nu e pace, nu e nici muncă. Individ sau colectivitate, prin muncă ajunge la pace, la pacea cu sine însuși, cu Dumnezeu și cu aproapele; la pacea individuală și la pacea socială, la acest statornic și neclintit vis al popoarelor. Iar prin pacea individuală și socială se ajunge la muncă, la marile construcții și reconstrucții ale produselor spirituale umane.

Cine privește programa conferințelor acestor cursuri, va vedea, că noi am venit aici să facem școala Muncii și a păcii, dar nu a simulacrelor acestora, cum adeseori s'a făcut în trecut, ci a muncii adevărate și a păcii adevărate, pe temeiul dogmelor, canoanelor și normelor moralei creștine și pe temeiul noii ideologii sociale și politice care stau la temelia conducerii acestei țări. Aici, în muncă și pace, e punctul de întâlnire între învățătura Bisericii noastre și cea a conducerii Statului nostru.

Suntem la a doua serie a cursurilor în Arad și a patra în cadrul Institutului Teologic universitar ortodox din Cluj. Cu cât trece vremea, cu atât constatăm mai mult importanța și necesitatea acestor cursuri. Căci aici, preoțimea are fericitul prilej de a-și reîmprospăta cunoștințele teologice pentru a-și reînvia puterile în contra celor ce vor să ne desbina, dar și a face cunoștință mai de aproape cu noile concepții sociale și politice care stau la baza conducerii R. P. R. Necesitatea lor e evidentă. O impun exigențele nouilor vremi, de a avea un cler cât mai bine pregătit, un cler la înălțimea chemării lui, un cler de un nivel cel puțin egal cu al oricăror alte categorii de cetățeni. Când corpul didactic de toate gradele, corpul medical, corpul funcționarilor administrativi și lumea muncitorească, se pun în curent cu noile orientări sociale, spre a se putea integra cu cât mai mult folos în ritmul lor, nici clerul nu poate rămâne pasiv.

Să nu uităm că Biserica noastră este — mi se pare — singura Biserică din lume întreținută de Stat, că adică regimul nostru politic e singurul care întreține Biserica din propriile sale

resurse materiale. Și trebuie să recunoaștem că fără acest apreciabil sprijin al Statului, Biserica, în special slujitorii ei, ar duce zile grele. De aceea se cuvine să-i fim recunoscători și să contribuim din toate puterile noastre la propășirea lui.

Sunt convins că veți înțelege importanța și necesitatea acestor cursuri, că le veți privi cu toată seriozitatea și le veți urma cu sârguință, integrându-vă în ordinea și disciplina care se impun dela sine la astfel de cursuri, în lăuntrul acestui local și în afară de el.

Cu acestea, dați-mi voie să salut în mijlocul nostru pe Înălții oaspeți și îndrumători: P. S. Episcop Dr. Andrei Magieru, Domnul Ion Nistor, Consilier Ministerial, reprezentând Ministerul Cultelor și pe Domnul Ministru Stanciu Stoian, I. P. C. Iconom Stavrofor Dr. L. Munteanu, rectorul Institutului teologic ortodox de grad universitar din Cluj și pe P. C. Preot Dr. Gheorghe Cotoșman, consilier mitropolitan, reprezentantul I.P.S. Mitropolit Dr. Vasile Lăzărescu al Banatului.

Dorindu-vă tuturor spor la muncă, declar deschise cursurile de îndrumare ale celei de a doua serie a preoților din Mitropolia Banatului».

In numele Institutului Teologic din Cluj a vorbit P. C. Prof. Dr. Liviu Munteanu, spunând următoarele:

**Prea Sfințite,
Domnule Consilier Ministerial,
Prea Cucernici Părinți,**

Societatea umană este azi la o importantă răscruce istorică în evoluția ei spre forme mai drepte și mai bune de viață. În frământări și chinuri necunoscute de strămoșii noștri se naște o lume nouă. O lume în care omul de pretutindeni, indiferent de apartenența rassială și națională, conștient și tenace își pretinde drepturile corespunzătoare aspirațiilor și strădaniilor lui la o viață mai umană, mai corespunzătoare demnității lui, o lume în care nu mai sunt privilegiați și asupriți, nu mai sunt stăpâni și slugi, după criteriile trecutului. O lume cu o nouă organizație socială, cu o nouă repartiție a muncii și a bunurilor, cu o nouă repartiție a foloaselor, cu noi criterii de selecționare a valorilor, corespunzătoare calităților și posibilităților individuale.

Ori în această frământare universală Biserica creștină nu poate rămâne pasivă, indiferentă. Ea care are mandatul precis de a călăuzi pe omul tuturor timpurilor pe drumul binelui, la mântuirea de sub stăpânirea diavolului, este obligată să-și spună cuvântul, să se angajeze cu toate forțele ei în această luptă de redresare. Impărăția lui Dumnezeu pe care urmază să și-o clădească în lume nu aparține exclusiv lumii de dincolo, vieții veșnice, ci și lumii de aici. Cetățeanul acestei împărății trăiește întâi aici pe pământ. Atitudinea omului, deci, față de chemarea Mântuitorului, de a-i urma pentru a dobândi viața veșnică este hotărâtoare, pentru mântuire, sau condamnarea veșnică. Prin dorurile sale, prin învățătura sa se adresează omului pământesc renăscându-l pentru o viață cu Dumnezeu și prin Dumnezeu. Dacă se începe pentru cineva împărăția lui Dumnezeu sau împărăția diavolului.

Nu este Biserica creștină salvatoarea și îndrumătoarea morților, ci a celor vii în sensul absolut al cuvântului.

Insuși organismul social al Bisericii este o oglindă vie a împărăției lui Dumnezeu.

Și dela întemeierea ei în lume prin Dumnezeescul Mântuitor și-a înțeles acest mandat în care e dată însăși rațiunea ei de a fi. Hristos a cerut în primul rând acel om nou, care să creieze forme noi de viață. Hristos a dat lovitură de grație concepțiilor vechi despre drepturile anumitor pături sociale, anumitor neamuri, sau rase. El nu se uită nici la fața omului, nici la îmbrăcăminte, nici la ocupația lui, ci la sufletul lui. Omul singur prin calitățile lui spirituale și fizice, prin faptele sale, prin râvna lui stăruitoare de a trăi o viață plină de demnitate este ceva. Nu din păturile conducătoare, farisei saducheii, Mântuitorul alege pe apostolii și ucenicii Săi, ci din mijlocul mulțimii anonime. Această mulțime, care suferă, este obiectul atenției Lui deosebite. Deci dacă azi masa cea mare a popoarelor cere orânduire nouă, luptă pentru dreptate și egalitate de drepturi și datorii, ea se inspiră din Evanghelia Mântuitorului.

Biserica întemeiată de Hristos în mijlocul neamului nostru, alături trebuie să stea de toate năzuințele spre mai bine. Misiunea ei izbăvitoare de suflete se desfășoară nu numai pe plan individual, ci și social. În atitudinea omului față de aproapele dă examenul trăirii voinții lui Dumnezeu, căreia i-a dat glas cuvântul

și fapta Mântuitorului. Fapta individului pe plan social este exteriorizarea gândurilor și voinței sale, este trăirea concepției creștine de viață. «Căci nu cel ce-Mi zice Mie Doamne, Doamne, va intra în împărăția lui Dumnezeu, ci cel ce împlinește voința Tatălui Meu din ceruri».

Preotul de azi trebuie să fie mai activ, mai înțelegător, decât eri. Are răspunderea în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, de a împlini o misiune lămuritoare și convingătoare, de a arăta prin propria lui viață, binele pe care-l poate da trăirea creștină, omenirii.

Spre el se îndreaptă privirile credincioșilor. Cuvântul și fapta lui sunt hotărâtoare.

Ținând cont de acest postulat al vremii, Sfântul Sinod în frunte cu Înalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, un eminent cunoscător al realităților, a preconizat în Legea de organizare a Invățământului Teologic, posibilitatea reîmporospătării cunoștințelor teologice pentru preoțimea Bisericii noastre și a inițierii în domeniul vieții sociale contemporane, prin organizarea unor Cursuri de îndrumare preoțească, pe cari să le facă toți preoții noștri activi. Apreciind importanta contribuție pe care Biserica noastră strămoșească, prin activitatea ei misionară, o poate aduce străduințelor Guvernului Republicii noastre populare, de a înscăuna o nouă ordine corespunzătoare năzuințelor marelui masă a poporului, Domnul Ministru al Cultelor, profesor Stanciu Stoian, nu numai că a primit inițiativa Sf. Sinod, ci a dat posibilitatea ca aceste Cursuri să înceapă imediat, să funcționeze în condițiuni optime și să dea preoților noștri posibilitatea de a-și dobândi arme spirituale din cele mai eficace.

Mulțumită sprijinului și înțelepciunii D-Sale, preoții de pretutindeni, în serii mai mari și mai mici, pentru câteva săptămâni se întrunesc în patru centre ale țării pentru a relua contactul cu știința teologică, și pentru a se lumina în problemele sociale cari confruntă lumea zilelor noastre.

Iată pe scurt motivul pentru care ne-am întrunit și noi aci la Arad pe o durată de 6 săptămâni: iată și obiectivul urmărit.

Departa de noi să fie gândul, lansat de pescuitorii în ape turburi, că ar fi vorba de o triere a preoțimii, sau de alte intenții nemărturisite. Acest curs este al II-lea pentru Centrul din Arad, și al IV-lea ținut la Institutul Teologic Ortodox din Cluj.

În cele 6 săptămâni cât vom fi împreună, vi se vor desvolta 48 de teme, cu subiecte teologice și sociale. În tot atâtea seminarii corespunzătoare se vor discuta toate problemele teologice mai importante, cari trebuie lămurite, și toate problemele sociale în care trebuie să fiți inițiați, pentru a putea face față chemării D-voastră în mijlocul poporului credincios. Iar în timpul liber programat, ca timp de studii în seminarii speciale, va fi recapitulat întregul studiu al teologiei noastre.

Cele 6 săptămâni, în fine, vor fi un timp de meditații religioase, de practici liturgice, de fortificare individuală în credință.

Sunt convins dela început că profitul fiecăruia dintre Dvs., va fi mare, dar va fi mare și pentru Biserica și poporul nostru.

În numele Institutului Teologic din Cluj, pe care-l reprezint, și în sarcina căruia e dată îndrumarea preoțimii din Banat și Ardealul de Nord, mulțumesc Sf. Sinod al Bisericii române și I. P. Sfințitului Patriarh Justinian pentru grija ce o poartă Bisericii și preoțimii noastre, pentru strădania ca această preoțime să joace și în viitor rolul înaintașilor în conducerea destinelor neamului românesc.

Mulțumesc Domnului profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, pentru sollicitudinea cu care a îmbrățișat ideia de a ridica nivelul intelectual al preoțimii ortodoxe din țară, considerând-o un factor important în îndrumarea masselor largi ale poporului român.

Mulțumesc I. P. Sfințitului Mitropolit Dr. Vasile Lăzărescu, al Timișoarei, și Prea Sfințitului Episcop Dr. Andrei Magieru al Aradului, pentru organizarea acestui curs. Prin aceasta au arătat a fi adevărați părinți geloși de prestigiul preoțimii Eparhiilor pe care din harul lui Dumnezeu le conduc. Adevărați părinți sufletesti ai sutelor de mii de credincioși pe cari îi doresc mai luminați și bine îndrumați pe calea binelui și a mântuirii.

Rog pe bunul Dumnezeu să binecuvânteze străduințele noastre».

*

A luat apoi cuvântul P. C. Prot. Alexandru Florea, vorbind în numele preoților cursiști:

**Prea Sfințite Stăpâne,
Domnule Consilier Ministerial,
Inalt Prea Cucernici Părinți Rector și Director,
Prea Cucernici Părinți și Frați,**

«Cu ajutorul celui de sus ne prezentăm azi în a II-a serie a cursului de îndrumare preoțească a clerului din Arhiepiscopia Timișoarei și Eparhia Aradului, convocat cu îndatoririle statornicite prin noul Statut pentru organizarea și funcționarea Bisericii noastre.

Vă rugăm, să binevoiți a îngădui ca în numele preoțimii cursiste, să aduc salutul acestui moment festiv.

Ortodoxia, drumul vieții noastre pământești și unirea noastră cu cerul, soarbe apa vie din izvorul neșecat al învățaturii Divinului Mântuitor. Scopul ei e unirea cerului cu pământul, transfigurarea acestuia prin propoveduirea nealterată a ceea ce Iisus a adus lumii, Evanghelia — Vestea cea bună.

Noi slujitorii acestei vieți, ne prezentăm azi aci din sânguințele smerite ale satelor noastre, pentru ca din nou să sorbim apa vie și să ne lămurim mai clar lumina vieții, spre a o împărtăși turmei încredințată nouă, ca viața să aibă și mai mult să aibă.

Am venit aici grăbiți, pentru ca în unitatea credinței, să luăm din nou contactul cu mai multă trezie de îndatoririle noastre pastorale. Să împărtășim experiențe pe cari le avem unii și alții și să chibzuim ce e rău și ce e bine pentru Patria noastră, Republica Populară Română și poporul ei.

Alături de această nouă orientare practică și de apostolatul reclamat de duhul înnoitor al vremii, să dăm interesarea noastră totală și să ne încadrăm mai perfect în condițiunile progresului social.

Să cunoaștem sensul noiei așezări politice, noua structură economică, noul drept constituțional, acțiunea de îngrijire a familiei și în sfârșit noul etos-al muncii în care s'au făcut atâtea progrese.

Deci suntem bucuroși de noua noastră chemare, de a instaura adevărata armonie de bunuri trupesti și sufletești, deci de a lucra totul pentru binele poporului.

Aducem mulțumirile noastre Prea Fericitului nostru Părinte

Patriarh pentru părinteasca grijă și dorință de a ne vedea mai luminați și întru totul mai vrednici și facem asigurarea noastră de fiiască bunăcredință că ne vom strădui să culegem după toate puterile noastre, sămânța pe care semănătorii neosteniți, profesorii noștri ne-o vor împărtăși.

Facem asigurarea Înalt Prea Sfinției Sale Părintelui Mitropolit al Banatului, și Prea Sfinției Sale Bunului nostru Arhiepiscop Andrei al Sfintei Eparhii a Aradului, sub a cărui ascultare și bună rânduială suntem, că preoțimea de aci, conștientă de îndatoririle ei, își va da toată silința în cele bune, pentru slava Sfintei noastre Biserici.

Asigurăm înalta noastră stăpânire, că noi propovăduitorii adevărați ai Evangheliei, vom lucra cu toată buna credință.

Vom lucra și ne vom ruga și rugăciunea noastră cuprinde deopotrivă și țara și stăpânirea și poporul. Și vom zice întotdeauna cum ne-a învățat marele nostru Invățător «Pace tuturor»!

Aducem salutul nostru Prea Cucernicilor Părinți Profesori și îi asigurăm că auditorii lor de azi vor fi cei mai stăruitori în a cunoaște și asimila noile cunoștințe, atât de necesare progresului social și științei, după care însetează tot omul.

Găsindu-ne deci acum în pragul unui început, noi preoțimea seriei a II-a a cursului de îndrumare preoțească, începem lucrul nostru cu rugăciunea tradițională a poporului dreptcredincios, pe care îl păstorim și zicem:

«Doamne ajută»!

A urmat domnul Prof. Ion Nistor, Consilier Ministerial la Culte, care a ținut o foarte interesantă și bine documentată lecție inaugurală tratând despre: «Fazele de dezvoltare ale vieții sociale și contradicțiile interne ale Capitalismului agresiv și ațâțător la noi războaie».

Ultimul a luat cuvântul Prea Sfințitul Dr. Andrei Magieru, care a împărtășit preoțimii cursiste arhiepiscopiasca binecuvântare.

D. V. S.

**DESCHIDEREA CURSURILOR DE INDRUMARE
PENTRU A IV-A SERIE DE PREOȚI, LA BUCUREȘTI.**

Inceperea noului an academic 1949-1950, pentru studenți.

La 4 Noembrie 1949, — într'un cadru sărbătoreasc — a avut loc deschiderea Cursurilor de Indrumare, pentru a IV-a serie de preoți.

La solemnitate au participat: Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, Dl. Dr. Petre Manu, Consilier Ministerial, delegat al Ministerului Cultelor, P. S. Partenie Ciopron, Vicar al Patriarhiei, Corpul profesoral al Institutului Teologic, Consilierii patriarhali și mitropolitani, preoți și studenți.

*

Prea Cucernicul Părinte Dr. Nicolae Nicoiaescu, Rectorul Institutului Teologic, luând cuvântul, a spus următoarele:

**Inalt Prea Sfințite Stăpâne,
Domnule Consilier,
Prea Cucernici Părinți,
Iubiți studenți,**

«Institutul Teologic din București inaugurează astăzi — odată cu deschiderea cursurilor de îndrumare misionară și socială pentru seria a patra de preoți și cu începerea cursurilor de licență și de doctorat pentru anul școlar 1949-1950 — al doilea an de rodnică activitate în domeniul învățământului teologic superior.

Ca și la 30 Ianuarie 1949, când s'au deschis primele cursuri universitare de teologie sub conducerea directă a Bisericii, corpul nostru didactic pornește cu aceeași hotărâre spre împlinirea celor două mari sarcini care-i stau iarăși în față: îndrumarea clerului actual spre apostolatul social cerut de imperati-

vele vremurilor noi și formarea clerului viitor în spiritul luptei pentru crearea unei lumi mai drepte, mai bune și mai fericite și al jertfei evanghelice de sine pentru mântuirea sufletească a credincioșilor noștri dela orașe și dela sate. Călăuzit de înțeleptele rândueli statornicite acum un an de către Sfântul Sinod prin Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române, îndrumat zi de zi de părinteștile sfaturi ale Prea Fericitului Patriarh Justinian — ctitorul însănătoșirii întregii noastre vieți bisericești — și încurajat în nădejtile sale de roadele primului an de experiență și de muncă în cadrul noului învățământ teologic, corpul nostru didactic ia astfel asupra-și sarcina îndrumării și orientării unei noi echipe de preoți și de studenți în principalele probleme teologice, pastorale și misionare, pe care nevoia cunoașterii și datorია consolidării adâncilor înnoiri sociale înregistrate de istoria vremurilor celor noi, le-au pus tot mai stăruiitor pe primul plan al preocupărilor noastre sacerdotale și cetățenești.

Aceste neîncetate înnoiri sociale, care au schimbat și continuă să schimbe din temelie toate așezările vieții noastre obștești și care antrenează toate forțele vii și creatoare ale poporului român în construirea unei noi orânduiri, orânduirea socialistă, pun Biserica Ortodoxă, învățământul teologic și întreaga preoțime în contact direct cu noi și noi realități politice, economice și culturale, și impun clerului noi metode de pastorație și de misiune.

Cunoașterea temeinică a acestor noi realități sociale, interpretarea istoriei în adevărata ei lumină, înapoierea la adevăratele izvoare ale Ortodoxiei, și deprinderea acestor noi metode de pastorație și de misiune formează așa dar cea dintâi datorie a clerului de azi și de mâine. Căci dacă misiunea preotului se împlinește în conducerea credincioșilor pe calea mântuirii, ce roade duhovnicești ar putea împodobi activitatea unui preot, care nu adaugă, la cunoașterea profundă a Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții și cunoașterea legilor care dirijează mersul înainte al vieții sociale, care nu pătrunde sensul luptei pentru progres, pentru dreptate și pentru pace în lume și care nu știe să-și potrivească pasul cu pasul istoriei? A venit vremea, prea cucernici Părinți și dragi studenți, când Biserica cere tuturor slujitorilor săi să nu-și consume viața numai în jurul sfintelor

altare și să se întoarcă cu fața spre poporul muncitor, care așteaptă dela preot o mai dreaptă împlinire a voiei lui Dumnezeu, Părintele nostru al tuturor, Acela care ne-a poruncit să ne iubim ca frații și să împărțim frățeste toate necazurile și toate bucuriile vieții. Mai ales astăzi, Biserica noastră Ortodoxă, instituție de origină divină, cu activitate în popor și pentru popor, nu poate rămâne în urma nouilor orânduirii ale vremii. Nu poate rămâne în urmă tocmai ea, aceea care prin definiție trebuie să stea permanent în slujba poporului, ea, a cărei morală se sintetizează concret în ajutorarea aproapelui și în dreptatea socială, ea, care este datoare să lupte și să se roage neîncetat pentru înfăptuirea Impărăției lui Dumnezeu pe pământ, ea, care trebuie să fie cea dintâi solie a păcii și a înfrățirii între oameni și popoare.

De aceea, veghind permanent ca să nu se știrbească cu nimic fondul dogmatic, moral și canonic al Bisericii noastre Ortodoxe, Prea Fericitul Patriarh Justinian a așezat învățământul teologic de toate gradele pe noi temelii și l-a adaptat nouilor îndatoriri pastorale și misionare ale preoțimii noastre. Acest lucru se desprinde mai ales din felul cum a fost alcătuită programa cursurilor de îndrumare misionară și socială a clerului Bisericii noastre străbune, programă care urmărește o dublă preocupare: una ideologică și alta practică.

Cea dintâi preocupare a acestor cursuri misionare a fost definită de către Dl. Profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, cu prilejul inaugurării acestor cursuri, pentru prima serie de 522 de preoți, prin următoarele cuvinte: «Aceste cursuri de îndrumare trebuie să facă să fie reconsiderată în inima fiecărui preot toată cultura pe care și-a făcut-o până acum, pentru ca fiecare să fie pus în situația de a-și potrivi pasul cu pasul vremii».

Cea de a doua preocupare, tot atât de imperioasă pentru preoțimea noastră dela orașe și dela sate, a fost precizată de către Prea Fericitul nostru Patriarh Justinian, Președintele Sfântului Sinod, cu prilejul inaugurării cursurilor de îndrumare pentru seria a doua de 516 preoți, prin următoarele cuvinte: «Inviorarea și fortificarea vocației sacerdotale, reîncălzirea și stimularea zelului misionar, verificarea și completarea mijloacelor de activitate pastorală».

Iată pentru ce programa analitică a obiectelor predate în cadrul Institutului nostru se deosebește profund de felul în care erau pregătiți studenții în fostele facultăți și academii teologice. Primul an de activitate didactică și misionară în spiritul prevederilor noului Statut de organizare și de funcționare a Bisericii Ortodoxe Române și în spiritul Legii pentru regimul general al cultelor religioase din Republica Populară Română, a fost o dovadă concretă că — datorită noiei reforme a învățământului religios, au apus pentru totdeauna vremile de altă dată, când clericii erau crescuți de școlile statului burghezo-moșieresc în vederea izolării de aspirațiile maselor largi populare, în spiritul urii de rasă și al șovinismului și prin metoda speculațiilor pur teoretice. Primul an de activitate în cadrul Institutului nostru și în cadrul celorlalte instituții de învățământ pentru pregătirea clerului Bisericii Ortodoxe Române, a arătat suficient că noul învățământ religios nu se mai predă astăzi în școli teologice de tip vechiu, care să trăiască mai mult pentru ele înșile, în interiorul zidurilor lor, fără să sesizeze suficient și just și pulsațiile vieții sociale, adică năzuințele adânci și curate ale poporului muncitor, în organica lor legătură cu adevărata învățătură creștină. Nouile școli teologice, între care locul cel dintâi îl ocupă Institutul nostru, sunt și trebuie să fie, dimpotrivă, pepinierele care cultivă și valorifică, odată cu credința în dogmele Bisericii și întregul aspect social al doctrinei creștine, spre a da poporului celui drept credincios, slujitori activi și capabili să-i satisfacă toate trebuințele sufletești.

De aceea, în programa cursurilor de îndrumare misionară și socială a clerului, un loc însemnat ocupă și seminarile cu caracter pastoral și misionar și de aceea, în programa aceluiași cursuri un loc tot atât de însemnat ocupă și prelegerile, studiile, discuțiile și seminarile cu caracter social și politic.

Ingemănarea subiectelor teologice cu cele strict politice în programa acestor cursuri nu este așa dar o preocupare lipsită de utilitate pentru formarea și orientarea preoțimii noastre. Ea s'a făcut cu multă cumpănire și urmărește nu împuținarea credinței și a zelului misionar, ci înarmarea clerului cu toate cunoștințele sociale și politice de care are nevoie în activitatea sa misionară și pastorală în mijlocul poporului român, azi liber și stăpân pentru totdeauna pe destinele sale pământești.

Clerul nostru nu împărtășește însă opiniile adversarilor Bisericii Ortodoxe și nu are cale comună cu adversarii regimului de democrație populară din țara noastră. Credincios tradiției Bisericii sale, care nu s'a despărțit niciodată de aspirațiile maselor populare, el rămâne în slujba lui Dumnezeu și în slujba poporului pe care-l păstorește.

În adevăr, la aceste cursuri misionare, preoțimea noastră nu învață nimic altceva, decât să se întoarcă cu inima la altar și cu fața la popor și la interesele poporului. Numai lângă altar și activând pentru binele poporului, preoțimea ortodoxă își justifică importantul său rol duhovnicesc în mijlocul credincioșilor. De aceea, preoțimea noastră a răspuns din toată inima la chemarea Prea Fericitului nostru Patriarh și a Sfântului Sinod, de a urma cu râvnă aceste cursuri de îndrumare misionară și socială și de aceea ea n'a pierdut nici un prilej de a-și exprima mulțumirea și admirația pentru înțeleapta lor organizare. Nu de mult, un preot bătrân, care a absolvit pe vară aceste cursuri, ne-a trimis din parohia sa o scrisoare de mulțumire, în care — printre altele — spune: «De când am terminat cursurile misionare, mi s'au luminat ochii și mi s'a limpezit mintea... Acum înțeleg nevoile norodului altfel, acum știu să predic altfel pe Hristos și altfel știu să mă port cu autoritățile sătești, care se trudesc pentru binele tuturor».

Iată numai un ecou al sutelor de mărturii bune despre munca noastră la acest Institut. Asemenea lui, sunt multe altele exprimate cu sinceritate mișcătoare. Corpul nostru didactic s'a simțit profund impresionat de alesele sentimente de dragoste, de recunoștință și de prețuire, pe care i le-au exprimat la despărțire toți absolvenții primelor trei serii de cursuri misionare. Consiliul nostru profesoral înregistrează, însă, cu deosebită bucurie, mai ales prețuirea strădaniilor sale din partea Prea Fericitului nostru Patriarh și a Prea Sfinților membri ai Sf. Sinod, mulțumiți să constate că preoții care au urmat aceste cursuri s'au înapoiat la posturile lor mai întăriți în credință, mai înviorați în nădejde și mai încălziți în dragoste pentru misiunea lor pastorală.

Pregătiți în felul acesta, preoții noștri vor contribui deci cu mai mult succes la întărirea unei leale colaborări a Bisericii Ortodoxe Române cu regimul de democrație populară din scum-

pa noastră Patrie, a tuturor celor ce muncesc cu brațele și cu mintea, pentru construirea unui viitor mai bun, după care năzuește de veacuri întregul nostru popor.

Cu hotărârea de a continua cu puteri sporite această muncă didactică și misionară și cu hotărârea de a călăuzi pe studenți și pe cursiști, spre dragostea plină de devotament față de cei ce conduc masele spre înfăptuirea dreptății sociale, față de cei ce apără pacea între popoare și față de cei ce luptă împotriva ultimelor svârcoliri ale capitalismului muribund, noi, profesorii acestui Institut, ne luăm angajamentul de a sprijini atât dezvoltarea pietății și culturii ortodoxe, cât și consolidarea scumpei noastre Republici Populare Române.

Cu aceste gânduri, noi urăm tinerilor studenți și cucernicilor preoți cursiști spor la lucru, iar prea Fericitului nostru Patriarh și Domnului Ministru al Cultelor, le făgăduim că ne vom face și de această dată datoria, spre slava sfintei noastre Biserici și spre binele poporului român.

Așa să ne ajute Dumnezeu!».

*

În numele Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian — sosit abia în ultimul moment din provincie — a vorbit Prea Sfințitul Dr. Partenie Ciopron, care a spus:

«Am fost delegat de I. P. S. Patriarh să-l reprezint la deschiderea cursurilor preoțești de îndrumare misionară seria a 4-a, precum și începerea noului an școlar teologic universitar și să transmit tuturor binecuvântările I. P. S. Sale și toate urările de bun spor la lucrul ce începeți astăzi.

Dar, iată că în ultima oră, I. P. S. Patriarh a făcut toate eforturile și a venit la această solemnitate. Îi mulțumim din toată inima pentru această înaltă cinste și salutând prezența I. P. S. Sale în mijlocul nostru, îi urăm să trăiască întru mulți ani.

Se apropie un an de când s'au inaugurat cursurile primei serii și de sigur că din publicațiile Patriarhiei, toți preoții din țară au luat cunoștință care este rostul acestor cursuri, ce probleme au fost debătute și care sunt foloasele lor practice în activitatea pastorală și misionară a preoțimii noastre.

Instituția sfântă a Bisericii noastre, întemeiată de Mântui-

torul Hristos cu dogmele și tradițiile ei, cu rânduelile și disciplina ei, este și rămâne neschimbată, așa cum a stabilit dumnezeescul Intemeietor. Invățătura Mântuitorului pune accent mai mult pe partea spirituală; ea are ca scop suprem mântuirea omului și mântuirea lui în viața veșnică. Însă atingerea acestui scop final se realizează prin trăirea noastră pe pământ și prin viața de toate zilele cu toate neajunsurile și ispitele ei.

O instituție, fie dumnezeiască, fie omenească, îndeplinește în viața unui popor un rol social. Și fiecare instituție își are principiile ei de bază, dela care nu poate abdice decât cu riscul de a fi amenințată cu dispariția; dar totodată ea nu poate rămâne izolată și indiferentă față de cele ce se petrec în jurul ei, deoarece între diferitele instituții trebuie să existe o armonie și spirit de colaborare, toate urmărind, cu mijloacele ce le stau la dispoziție, bunăstarea și fericirea poporului în mijlocul căruia funcționează. Asta este situația și cu Biserica. Nimănui nu i-a trecut prin minte să se atingă câtuși de puțin de principiile fundamentale ale Bisericii care sunt și rămân neschimbate. Viața însă, nu stă în loc; ea aduce tot felul de situații neașteptate și negândite, cărora trebuie să le facem față. Prin aceasta vom dovedi că Biserica nu este numai a unor vremuri trecute; dimpotrivă, să arătăm lumii întregi că Biserica lui Hristos, cu învățătura ei, este pentru toate timpurile.

Pentru ca să activezi cu succes în orice direcție ți-ai propus, este absolută nevoie să te pregătești; să cunoști bine problemele ce-ți stau în față și să ai la îndemână toate mijloacele trebuitoare cu care să preîntâmpini orice probleme. Mai ales în vremurile ce le străbatem, când în toată lumea au loc mari prefaceri sociale, când situația după războiul ultim încă nu s'a limpezit complet, când se pun aproape zilnic atâtea probleme spre rezolvare, este dela sine înțeles că cei ce îndeplinesc un rol în viața socială, trebuie să fie sentinelă la datorie, având și pregătirea trebuitoare. Iată rostul acestor cursuri de îndrumare la care ați fost chemați, cucernici preoți. Evident, fiecare din cucerniciile voastre și-a făcut pregătirea la timpul său. Avem preoți cu o aleasă pregătire, cu o vastă cultură profesională și generală, vrednică de toată lauda și cu cari Biserica noastră se poate mândri. Este necesar însă ca preoții, pe lângă reîmprospătarea cunoștințelor profesionale, să-și însușească o serie de

cunoștințe cu caracter social, cunoștințe de cari au nevoie în fiecare zi, dat fiind, precum am spus, cerințele vremii. Domnii profesori, cu pregătirea lor temeinică și cu o experiență îndelungată vă vor sta la dispoziție și vor da lămuririle trebuitoare asupra tuturor problemelor la ordinea zilei și vor limpezi orice nedumerire.

De aceea dorim ca toți preoții să privească aceste cursuri în înțelesul lor adevărat și să participe la ele cu toată bunăvoința. Eventualele lipsuri materiale ale fiecăruia și chiar unele lipsuri de același ordin ale instituției școlare, să fie privite cu înțelegere și îngăduință, cunoscând că din partea administrației centrale bisericesti se fac toate eforturile pentru ca preoții cursiști să se simtă aici ca și în familiile lor. Nu mult după începerea cursurilor, fiecare dintre auditori se va convinge de necesitatea lor, iar la sfârșit își va da seama că ă făcut un lucru de care avea absolută trebuință.

O coincidență: seria aceasta de preoți cursiști își începe activitatea odată cu deschiderea noului an școlar teologic universitar. Este un prilej binevenit pentru o cunoaștere mai deaproape între actualii și viitorii lucrători în via Domnului.

Pe zi ce trece, se pune tot mai accentuat problema: ce aport real aduce fiecare membru al societății pentru comunitatea din care face parte? Iar când cineva este investit cu o funcțiune și primește o remunerație, obligațiunile sale sunt și mai mari, deoarece el are un mandat, un post de încredere pe care trebuie să-l onoreze cu munca sa conștiincioasă și să aducă societății roadele așteptate. Marea cinste ce o avem de a fi urmași și prooveduitori ai învățaturii Mântuitorului Hristos, care pentru mântuirea lumii și-a dat viața, ne obligă să ne străduim din toate puterile pentru a fi vrednici de misiunea încredințată. Dacă vom urma această cale, ne vom putea prezenta cu conștiința împăcată în fața Dreptului Judecător și vom lăsa urmașilor o moștenire nepieritoare.

De aceste gânduri și de aceste sentimente dorim să fie pătruns fiecare preot venit la cursurile de îndrumare și fiecare student teolog, care voiește să îmbrățișeze misiunea preotească.

Să fim mereu în pas cu vremea. Orice greutate care ne va sta în cale s'o înlăturăm prin tactul și înțelepciunea noastră, prin răbdarea noastră și prin afirmarea cu hotărâre neclintită

a doctrinei creștine, care a străbătut victorioasă peste veacuri și care va rămâne deapururea biruitoare până la sfârșitul veacurilor.

Cu aceste cuvinte, vă doresc mult spor la munca ce o începeți, bună dispoziție în tot timpul cât veți frecuenta aceste cursuri și rog pe Dumnezeu să binecuvinteze și să-și reverse Harul Său asupra corpului didactic, a preoților cursiști și a studenților teologi, pentru ca strădania depusă de toți să aducă roade cât mai folositoare pentru Biserica și țara noastră.

Doamne ajută!».

Cu multă însuflețire a vorbit apoi reprezentantul preoților cursiști, P. C. Ion Stoian, spunând următoarele:

**Inalt Prea Sfințite și Prea Fericite Patriarh,
Prea Sfințite,
Domnule Consilier Ministerial,
Prea Cucernice Părinte Rector,
Prea Cinstiți Părinți și Domnilor Profesori,
Prea Cinstiți părinți,**

«In numele preoților care urmează cursurile speciale de îndrumare misionară în seria IV-a, aducem cuvânt de mulțumire pentru că ni s'a dat prilejul de a ne reîmprospăta și a ne îmbogăți cunoștințele teologice și de a ne putea orienta cu un ceas mai de vreme în problemele pastorale și sociale ce s'au ivit în urma actualelor prefaceri sociale și binefăcătoare înnoiri.

De asemenea aducem cuvânt de asigurare că vom ști să întâmpinăm încrederea ce ni s'a arătat, printr'o sporită strădanie în muncă și printr'o activă participare la cursuri, seminarii și discuții.

Cursurile seriei a IV-a coincid cu sfârșitul anului, când oamenii muncii din uzine și din mine, din birouri și de pe ogoare, și-au călit voințele și și-au încordat puterile pentru a împlini și depăși primul plan de stat, pentru a consolida cuceririle și reformele poporului de până acum și pentru a înfăptui noi reforme, care își vor resfrânge binefacerile asupra întregii clase muncitoare, asupra întregului popor.

Coincid cu strădaniile sporite ale clasei muncitoare, care, îndrumate de P. M. R., luptă pentru transformarea societății, pentru realizarea societății socialiste.

Coincid cu efortul oamenilor muncii din lumea întreagă, cari în frunte cu U.R.S.S., luptă pentru apărarea păcii, pentru libertățile și pentru fericirea popoarelor.

Totodată, începutul cursurilor acestei serii coincid cu săptămâna prieteniei româno-sovietice, mijloc puternic de a cunoaște realitățile și realizările din Marea Patrie a socialismului.

Coincid cu 7 Noembrie, ziua celei de a 32-a aniversări a Marei Revoluții Socialiste, care a deschis o nouă epocă în istorie.

Știm că Înalt Prea Fericitul Patriarh Justinian, clar vizionar, călăuzit de un adânc simț al realităților sociale, totdeauna aplecat la năzuințele credincioșilor, mereu de veghe la bunul mers al Bisericii Ortodoxe Române, pătruns de convingerea că Biserica își îndeplinește rolul ei social numai stând alături de marea masă a credincioșilor, prin înțelepciunea sa a reușit să armonizeze idealurile bisericesti cu aspirațiile acestui popor și cu interesele nouilor orânduirii sociale.

Chemarea clerului spre apostolatul social ce se prelucrează și se plămădește în acest laborator științific al Bisericii, cerut de vremurile noi, este un aspect al acestei înțelepciuni.

Ii depunem pentru aceasta prinos de omagiu și recunoștință.

Știm că Dl. Ministru al Cultelor, Stanciu Stoian și colaboratorii săi, au o permanentă purtare de grijă și preocupare pentru justa îndrumare a raporturilor firești dintre Statul nostru de democrație populară și Biserica majorității covârșitoare a poporului română.

Ii aducem pentru aceasta călduroase mulțumiri.

Noi, cei cari am venit aici de pe întinsul Olteniei, Munteniei și Moldovei, cunoaștem într'o bună măsură realitățile din masa poporului nostru care își caută făgașuri noi de trăire, cunoaștem și suferințele lui din trecut, cunoaștem și aspirațiile lui către un trai mai bun, către o viață mai fericită.

Cunoaștem și mărturisim în spirit autocritic că adesea nu am fost alături de el când era obidit și exploatat, n'am fost la înălțimea misiunii noastre.

Cunoaștem și ne dăm seama că această atitudine se datorește în cea mai mare măsură culturii burgheze care ne-a împins în lumea ideilor abstracte, ne-a izolat de realitate. Sub influența

unei istorii și a unei sociologii eronate, nu am fost în măsură să putem înțelege evoluția societății omenești.

Cunoaștem că tot efortul clasei muncitoare din Republica Populară Română, îndrumată de P. M. R., este îndreptat spre completa descătușare a poporului din ghiarele exploatatorilor îmbrăcați în diverse haine de chiaburi, speculanți sau sabotori, este îndreptat spre a valorifica munca și a înfăptui dreptatea socială.

Cunoaștem de asemenea ajutorul dat sub toate formele de marea noastră vecină U.R.S.S., atât pentru eliberarea, cât și pentru reconstrucția și consolidarea patriei noastre.

Pe lângă acestea mai cunoaștem și faptul din trecutul creștinismului primar că Apostolii au organizat comunitatea din Ierusalim după principiul colectivizării liber consimțite, precum se vede din Faptele Apostolilor, Cap. IV, vers. 35.

Și mai cunoaștem că Mântuitorul Iisus Hristos a scos din templu cu lovituri de biciu pe spoliatorii poporului, iar societatea creștină primară avea un pronunțat caracter popular și revoluționar.

In lumina celor expuse mai sus, ne dăm seama deci, de obligația pe care o avem de a înnoda temeinic firul cu creștinismul primar, de a merge în pas cu poporul muncitor și a lupta alături de el pentru dreptate, libertate și frăție între oameni și pentru o pace trainică între popoare.

Ne luăm angajamentul că vom munci pentru a ne însuși temeinic cunoștințele ce ni se vor preda, că ne vom semnala lipsurile și greutățile întâmpinate în acțiunea noastră pastorală, iar prin studiu metodic și prin schimb de experiențe vom căuta să remediem aceste lipsuri.

Suntem convinși că îndeplinind aceste sarcini, vom contribui la întărirea Republicii Populare Române și la desăvârșirea misiunii Bisericii Ortodoxe Române».

*

In numele studenților teologi a vorbit studentul din anul IV, Milea Ștefan, care a mulțumit Inalt Prea Sfințitului Patriarh pentru părinteasca purtare de grije, cu care a îmbrățișat Institutul Teologic și pe studenții lui. De asemenea a exprimat recunoștința studenților față de regimul de democrație populară,

care — prin noua reformă a învățământului — a asigurat condiții optime de funcționare a învățământului teologic, sub oblăduirea Bisericii.

*

A luat apoi cuvântul Dl. Prof. Dr. Petre Manu, Consilier Ministerial, care, aducând salutul D-lui Ministru al Cultelor, Prof. Stanciu Stoian, a vorbit despre rostul cursurilor de îndrumare a preoților, precum și despre activitatea studenților în ogorul învățământului. Atât preoții de azi, cât și viitorii preoți cari vor ieși din laboratorul Institutului Teologic, cu toții trebuie să se străduiască prin munca lor să fie folositori și Bisericii, dar și Patriei noastre, Republica Populară Română.

*

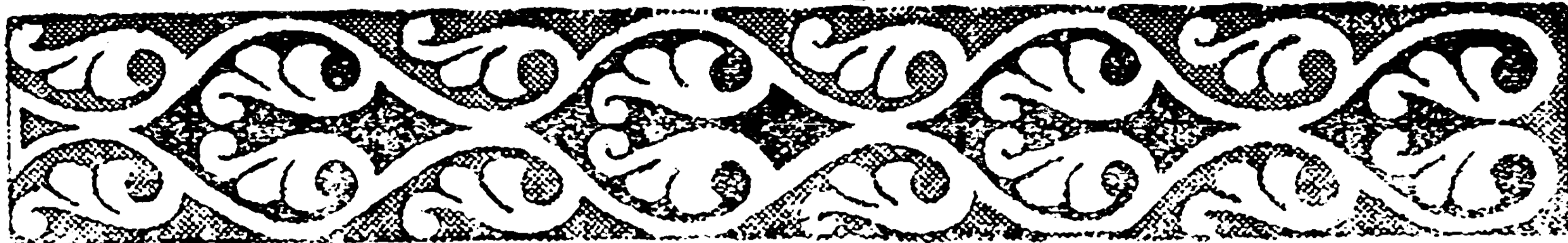
Seria cuvântărilor a încheiat-o Inalt Prea Sfințitul Patriarh Justinian, care — mânat de permanenta purtare de grijă față de instituțiile Bisericii — a ținut să ia parte și la această soarelă chemase alte obligații de Intâi Părinte al Bisericii noastre. Iemnitare a Institutului Teologic, deși de abia sosise de pe teren,

Inalt Prea Sfinția Sa dă sfaturi și înțelepte îndrumări pentru buna funcționare a noului an academic 1949-1950, precum și pentru chibzuita îndrumare a preoților veniți la cursuri.

Și cu acest prilej, Inalt Prea Sfințitul Patriarh a accentuat, că raporturile de colaborare sinceră a Bisericii cu regimul nostru de democrație populară reprezintă linia permanentă a Bisericii noastre. «Noi — a subliniat I. P. S. Sa — conlucram activ cu regimul nostru și nu facem cauză comună cu dușmanii Patriei!». «Cine urmează altă cale, se situiază în afara obștei noastre bisericești și în afara drumului pe care merge biruitor poporul nostru muncitor. De sabia autorității bisericești, ca și de cea a stăpânirii, nu trebuie să se teamă decât aceia cari nu vor să înțeleagă aceste supreme comandamente. Noi am fi bucuroși să nu certăm pe nimeni, decât cu certarea dragostei părintești. Să se poarte deci fiecare în așa fel, încât să merite părinteasca noastră iubire și să se bucure de întreaga ocrotire a stăpânirii».

I. P. S. Sa a încheiat urând spor la muncă profesorilor, preoților cursiști și studenților, și binecuvântând strădaniile lor curate.

D. V. S.

ANIVERSAREA UNUI AN DELA ACTUL REINTREGIRII BISERICII ROMÂNEȘTI DIN ARDEAL.

La 21 Octombrie 1949 — în «Catedrala Reîntregirii Bisericii Românești din Ardeal» — s'a prăznuit aniversarea unui an dela istoricul act al revenirii clerului și credincioșilor fostei Biserici greco-catolice, în sânul Bisericii strămoșești.

Din toate părțile Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului au venit reprezentanți la această aniversare a unității spirituale a poporului credincios transilvan.

Cei peste 400 de preoți, într'un impunător cortegiu, au condus spre «Catedrală» soborul de ierarhi, Vicari și Consilieri, unde avea să se officieze Liturghie de mulțumită către bunul Dumnezeu, pentru trecerea unui an de înfrățire în credință a întregului popor românesc.

Sfânta Liturghie a fost oficiată de I. P. S. Sa Nicolae Bălan, Mitropolitul Ardealului, P. S. Sa Iosif Gafton, Episcopul Râmnicului și Argeșului, delegat al Prea Fericitului Patriarh Justinian, P. S. Sa Teofil Herineanu, Episcopul Romanului și Hușilor, întâiul ierarh greco-catolic revenit la Ortodoxie, P. S. Sa Nicolae Colan, Episcopul Clujului și P. S. Sa Policarp Morușca dela Alba Iulia. In sobor mai slujesc cei trei Vicari, foști greco-catolici, Traian Belașcu al Sibiului, Sabin Truță al Clujului și C. Coman al Oradiei, preoți și diaconi.

Au mai fost prezenți: I. P. S. Sa Vasile Lăzărescu, Mitropolitul Banatului, P. S. Andrei Magieru, Episcopul Aradului, P. S. Sa Nicolae Popovici, Episcopul Oradiei, P. S. Sa Veniamin Nistor, P. C. Sa Gh. Năstase, Inspector General la Culte, delegatul-D-lui Prof. Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor, etc.

(La sfârșitul Sf. Liturghii a început șirul cuvântărilor, toate accentuând bucuria fraților de a fi împreună, uniți în aceeași credință străbună, în aceeași muncă și în aceeași luptă pentru

întărirea Bisericii strămoșești și pentru bună starea scumpei noastre Republici Populare, care a creiat condițiile de libertate necesare realizării visului de veacuri al poporului credincios din Transilvania.

Urmașul vechilor mitropoliți ai Bălgradului — conducătorii spirituali ai întregului popor ardelean, nedesbinat — Mitropolitul Nicolae Bălan, luând cuvântul, a spus:

**Înalt Prea Sfințiți și Prea Sfințiți Părinți,
Prea Cucernici Părinți,
Onorate Delegat al Ministerului Cultelor,
Iubiți Credincioși,**

«Se împlinește azi un an dela măreața Adunare obștească din Alba Iulia, în care clerul și poporul greco-catolic și-a arătat hotărîrea de a se întoarce la sânul Bisericii-mame, iar Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în frunte cu I. P. S. Patriarh Justinian, a acceptat și a binecuvântat această hotărîre. Parcă vedem și astăzi mulțimea clericilor înveșmântați în lumină de praznic și miile de țărani și intelectuali, însuflețiți de bucuria neșpusă a împlinirii unui vis de veacuri. Și simțim și astăzi tresăltarea inimilor, copleșite de însemnătatea acestui eveniment. Adunarea vorbea în numele credincioșilor aparținători Bisericii greco-catolice și în numele a circa 1300 de preoți legați de popor. Din spontaneitatea și entuziasmul acestor hotărîri, care a fost îmbrățișată de întreg poporul și de majoritatea zdrobitoare a clerului greco-catolic, se vede cât de mult a fost așteptat acest eveniment: reîntregirea bisericească era năzuința profundă și mereu vie a credincioșilor din Ardeal. Poate că atunci nu înțelegeau toți deplin acest adevăr. Acum însă, după trecere de un an, în perspectiva numai a unei frânturi așa de mici de timp, înțelegem mai bine cât de pregătit a fost actul acesta în suflete, înțelegem mai bine că unificarea bisericească era o faptă care trebuia să fie împlinită. Ea era o necesitate a istoriei care cerea imperios o realizare integrală și neîntârziată.

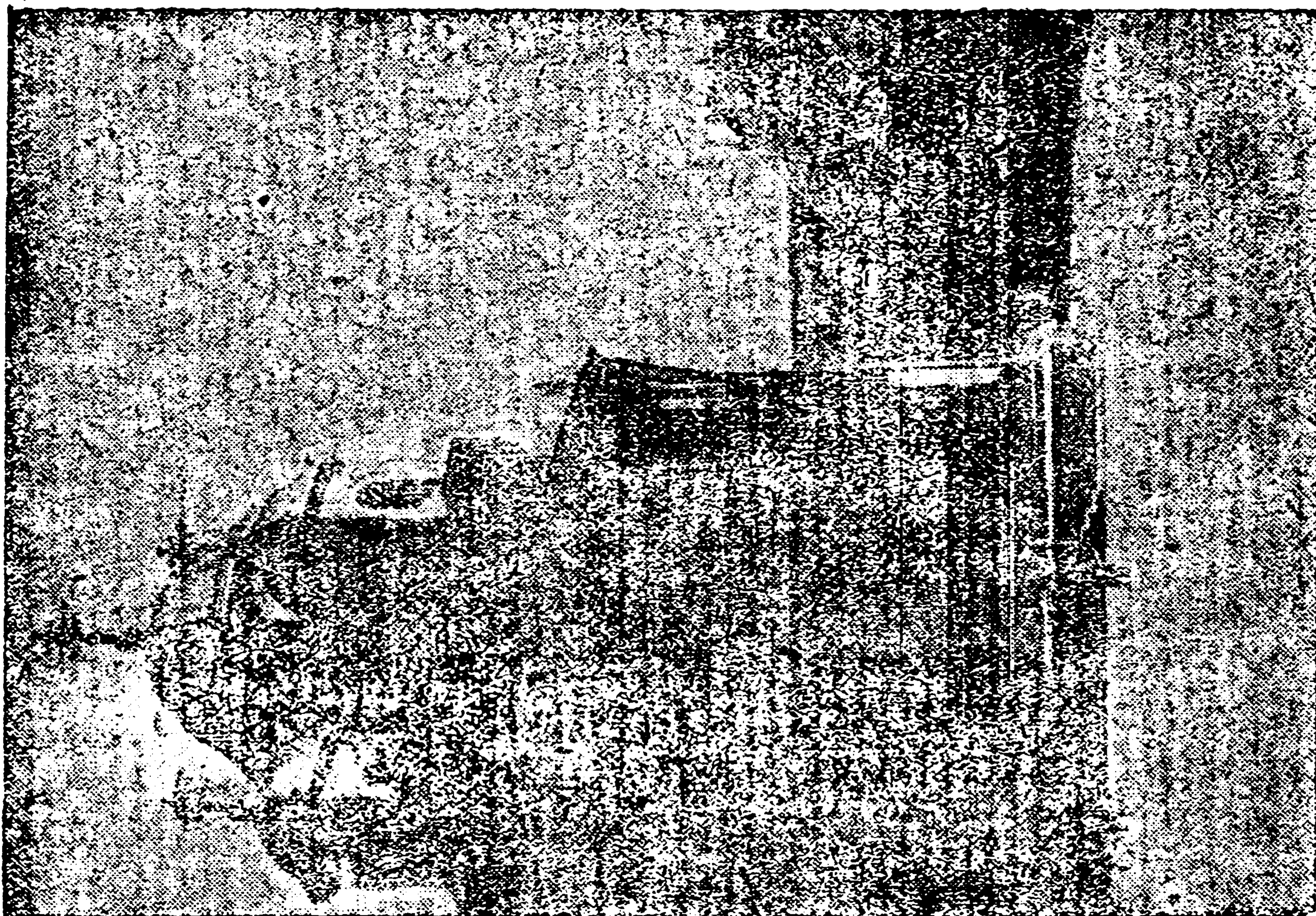
Credincioșii aceștia s'au despărțit ei oare în două prin actul dela 1698-1770? Nici de cum! Ei nici n'au fost întrebați dacă vreau să treacă la uniație sau ba. Iar protopopii și Mitropolitul Atanasie, care au iscălit actul, au pus condiția: «cum toată legea să stea pe loc». Desbinarea dela 1700 n'a fost un act izvorît din

nemulțumirea poporului cu Biserica sa. N'a fost un act de convertire religioasă, nici pentru popor, nici pentru cler, ci a fost un act politic, impus prin amăgire și teroare de factori externi și străini de sufletul popular: Habsburgii și papalitatea. Poporul n'a acceptat niciodată în sufletul său unirea cu Roma papală. Nimeni și nimic n'a putut destrăma legătura sufletească a poporului cu tradițiile ortodoxe întru care a crescut. El a rămas — deși sub firma greco-catolică — încadrat mereu în marea unitate ortodoxă a sufletului românesc de pretutindeni. Zadarnice au fost toate amenințările, toate prigoanele, toate falsificările, zadarnice s'au dovedit toate încercările de catolicizare, căci poporul a dovedit o nestrămutată credincioșie față de comara ortodoxă a inimii sale, față de moștenirea strămoșilor lui. Unitatea spirituală trebuia să-și găsească expresia în refacerea unității bisericești, frântă vremelnic prin pasul greșit dela 1700. Odată ce Habsburgii nu mai erau, odată ce papalitatea nu mai reprezenta o forță politică în stare să intimideze guverne și mai ales, după ce unitatea politico-națională a noastră a fost înfăptuită, ce rost mai avea un milion și câteva sute de mii de frați să mai zăbovească în separație de marea tulpină a neamului?

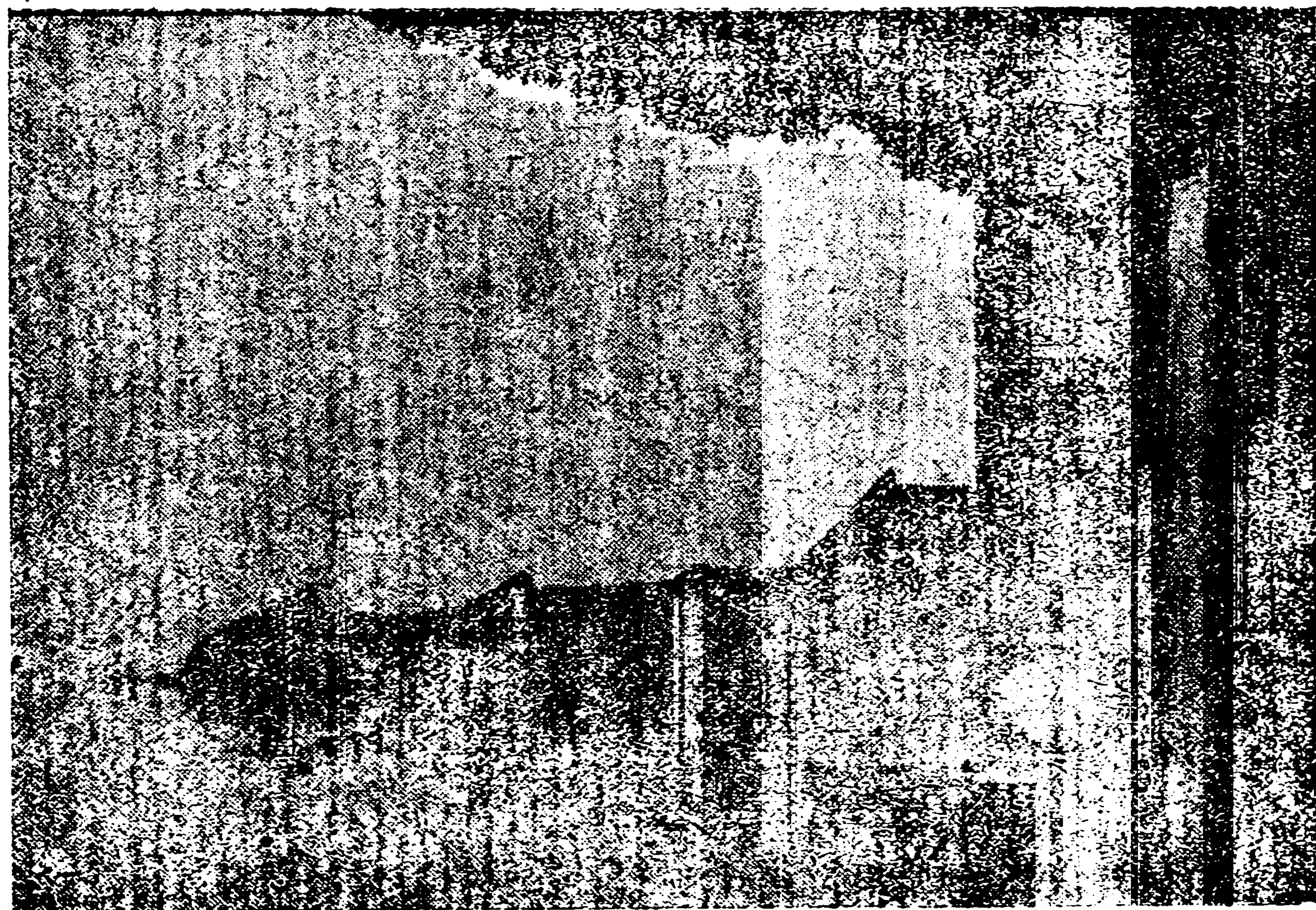
Eliberat de sub presiunea politică a Habsburgilor și a papalității, sufletul românesc și-a spus cuvântul: a pășit cu entuziasm spre refacerea unității bisericești, după care o clipă n'a încetat a se dori. Revenirea aceasta era un lucru de sine înțeles, un imperativ de neînlăturat al sufletului românesc. De aceea s'a și împlinit cu atâta entuziasm și într'un timp așa de scurt.

Intr'adevăr, pentru ca ruptura dela 1698—1700 să se stabilească cât de cât, a fost nevoie de un secol și jumătate de luptă, a fost nevoie de represalii armate, a fost nevoie să bubie tunurile și să se distrugă toate mănăstirile noastre din Ardeal, dar pentru ca să se refacă unitatea bisericească acum, n'a fost nevoie nici de un singur an. Ea a decurs dela sine, ca o necesitate a sufletului credincioșilor.

De aceea, fac apel călduros la puținii care, influențați de școli și interese străine, au mai rămas în afara măreței mișcări populare de refacere a unității noastre bisericești, să înțeleagă — măcar în ceasul al unsprezecelea — porunca de veacuri a neamului de a fi toți una: «Una în credință, una în iubire, una

Catedrala Reîntregirii Bisericii Românești
din Ardeal (Alba-Iulia).

Clopotnița «Catedralei Reîntregirii»
din Alba-Iulia.

în nădejde, una în organizare. Un singur suflet, o singură credință, o singură Biserică, Biserica sufletului românesc».

Să facem să rodească actul acesta măreț, spre binele Neamului și spre fericirea Patriei. Să ne dăm seama de covârșitoarea lui însemnătate, nu numai bisericească ci și națională. Interesul cel mare al Neamului, mai ales astăzi, este: ca să fim toți una, să ne iubim unii pe alții și într'un gând să mărturisim aceeași credință strămoșească. Nimenea să nu-și facă iluzii: fapta aceasta izvorită din voința limpede statornică a poporului nu va dura numai un an sau mai mult, ci cu cât vor trece anii, va străluci cu mai multă putere și va fi un izvor nesecat de puteri morale pentru poporul românesc. Ne-am întrunit acum la un an dela înfăptuirea acestei hotărâri epocale, ca să mărturisim bucuria consolidării ei temeinice, dar ecourile acestei realizări și acestei bucurii vor străbate veacurile.

De aceea îngenunchiem, cu smerită evlavie, aici în cetatea de scaun a Mitropoliților noștri de altă dată, care au păstorit peste întreg Ardealul și le aducem prinos de laudă pentru sufletul ce l-au pus în păzirea și apărarea Ortodoxiei. Ne plecăm inimile în fața lungului șir de mucenici, care viața și-au dat pentru biruința dreptei credințe. Imbrățișăm cu dragoste poporul și clerul legat de popor, care au mărturisit cu îndrăsneală că vrerea lor este să fie una cu întreg poporul românesc. Exprimăm cinstirea și recunoștința noastră tuturor ostenitorilor în câmpul marelui acțiuni de unificare bisericească: Înalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian, care a patronat și îndrumat cu înțelepciune și cu inimă de părinte lucrarea aceasta; PP. SS. Episcopi, care au ostenit cu vreme și fără de vreme întru împlinirea și consolidarea ei; Cucernicilor Preoți, care au legat sufletele în unitatea cea dintâi și tuturor credincioșilor unireni, care cu însuflețire s'au angajat spre aceasta. Guvernului Țării îl mulțumim pentru că a oferit Bisericii și poporului climatul libertății, necesar realizării acestui act epocal.

Dumnezeu, cel ce ne-a hărăzit nouă nevrednicilor acest mare dar, Cel ce vrea ca toți una să fie, să reverse harul Său peste sufletul unitar al poporului românesc, ca astfel această unitate, pecetluită cu pecetea veșniciei, să se întărească, să se desăvârșească în veacurile ce vor să vie, spre preamărirea Sfântului Său nume și spre fericirea poporului.

Domnul să fie cu noi cu toți».

Al doilea a urmat la cuvânt P. S. Sa Nicolae Colan, Episcopul Clujului, care a spus următoarele:

**Inalt Prea Sfințiți și Prea Sfințiți Părinți,
Prea Cucernici Părinți,
Iubiți credincioși,**

«Ne-am adunat în vechea cetate de scaun a vechei noastre Mitropolii pentru a prăznui după cuviință împlinirea unui an dela istoricul act prin care s'a pecetluit, aci, reîntregirea Bisericii noastre strămoșești.

Suntem strânși sub măreța cupolă a acestui sfânt lăcaș de închinare, ierarhi, protopopi, preoți și credincioși din toate părțile Transilvaniei întregite iarăși în dreptele ei hotare.

Sunt de față la praznicul nostru și cinstiții soli ai Inalt Prea Sfințitului Patriarh Justinian și ai Domnului Profesor Stanciu Stoian, Ministrul Cultelor.

Sunt aici femeile din Colun, cele bătute cu toiagul în piața Sibiului pentrucă și-au iubit credința; sunt aici călugării Sofronie și Visarion care au aprins revoluția de-a-lungul și de-a-latul Ardealului, chemând poporul la luptă pentru apărarea credinței ortodoxe, năpăstuite de agenții catolicismului agresiv. Sunt aici popii și mirenii care s'au stins după zeci de ani de suferințe negrăite — în temnița din Kufstein — precum și marea oaste a credincioșilor care s'au săvârșit din viață cu inima încinsă de durere, văzând cum li se răpesc bisericile zidite cu trudă, sau cum li se pustiesc mănăstirile prin foc sau prin tunurile generalului Buccov.

Sunt aici acei care au zidit la Bălgrad Mitropolie nouă: Patriarhul Dosoftei al Ierusalimului și cuviosul Vlădică Teodosie Veștemeanul, cei cu bun sfat pentru slăbănogul Atanasie Anghel — și cucernicul voevod Constantin Brâncoveanu, ctitor de biserici și mănăstiri în Ardeal.

Sunt aici și mucenicii fără număr și fără nume ai libertății și dreptății. Toți sunt de față, ca împreună cu noi să dea slavă și mulțumită lui Dumnezeu, că după 250 de ani de desbinare ne-a ajutat să fim iarăși una și să ne închinăm la aceleași altare ale Bisericii strămoșești.

A fost voia Tatălui celui din ceruri, ca'n același veac în care ne-am cucerit unitatea noastră națională să ne dobândim și uni-

I. P. S. Nicolae, Mitropolitul Ardealului, in fruntea soborului.

In drum. spre Catedrala Reintregirii.

tatea noastră bisericească. Totuși, marile bucurii ale acestor două izbânzi nu ni le-a rânduit Dumnezeu de-odată, ci în rate, ca să le putem purta fără trufie. Că trufia nu e niciodată sfetnic bun.

*

La acest praznic se cuvine să facem și câteva constatări și să tragem câteva concluzii.

Iată-le:

Unirea de acum 250 de ani a fost rodul politicii prozelitiste duse de Vatican față de popoarele ortodoxe, cu concursul statornic și devotat al împăratului din Viena.

Prin unire papa voia să-și sporească turma supusă, puterea lumească și — «bănuții Sf. Petru». Deci actul dela 1700 n'a avut nimic de a face cu mântuirea sufletească a iobagilor din Ardeal.

Pe de altă parte, împăratul dela Viena, era încredințat că rupând pe Românii din Ardeal din comunitatea bisericească a fraților lor de peste munți și a celorlalți ortodocși și apropiindu-i, prin religie, de popoarele apusene, îi va putea stăpâni mai ușor.

La obârșia «unirii» sunt deci două gânduri păcătoase: unul al Vaticanului și altul al Burgului împărătesc din Viena. In această obârșie păcătoasă trebuie căutată și caducitatea «unirii» de acum 250 de ani.

Apoi, unirea a fost impusă prin teroare și silă de sus, n'a izvorât din vreo dorință sau trebuință lăuntrică a poporului sau a preoțimii.

Nici nu era rezultatul vreunei convertiri cu mijloace duhovnicești. De aceea, cu drept s'a spus că Biserica greco-catolică din Ardeal a fost întemeiată de tunurile generalului Buccov. O instituție zidită cu asemenea mijloace nu putea dăinui.

Mai departe: Poporul nostru ortodox a refuzat legea catolică ori de câte ori i s'a îmbiat. Născut ortodox, acest popor a ținut totdeauna, ca la cea mai scumpă comoară, la Ortodoxia sa, fiind încredințat că în ea-și găsește mângâierea și lumina călăuzitoare pentru viața pământească — cu luminile ei dumnezeiești — porțile împărăției cerurilor. De aceea, chiar când a primit, formal, câteva «ponturi» din catolicism, le-a primit cu condiția ca «toată legea (ortodoxă) să stea pe loc, iar dacă n'ar

sta, nici pecetele unirii să nu albească nici o tărie». Legea a stat pe loc, frații uniți rămânând cu credința în Ortodoxie. Niciodată n'au rostit crezul cu «Filioque», nu s'au cuminecat cu «hârtie» (ostie), ci cu «cuminecătură românească», purgatoriul nu le-a pricinuit insomnii, iar în «nesmâtnicia» papei n'au crezut nici corifeii școlii latiniste dela Blaj, cari, slavă Domnului — fuseseră și la Roma!

De aceea s'au rupt așa de ușor pecetele unirii. Ele erau puse pe o hârtie care nu-i spunea credinciosului din popor nimic despre lucrările credinței. Actul unirii era pentru el — cum ar spune Rășinărenii — o ladă ferecată în care, deschizând-o, nu afli decât libele găurite.

Pentru pricini ca cele de mai sus, poporul credincios a trăit în pace în toată bună vremea, îngrijindu-și sufletul după vechile predanii ale Bisericii Ortodoxe. Uniația nu i-a turburat niciodată adâncurile apelor lui sufletești. Pe teme confesionale nu se gălceveau decât canonișii cari dăduseră pe la institutul «de propaganda fide» din Roma.

Iată pricina pentru care revenirea fraților uniți la Ortodoxie s'a putut face în așa scurtă vreme și s'a putut desfășura atât de neted.

Totuși, n'am fi slujitori ai adevărului dacă n'am recunoaște că se mai fac unele greșeli. Pentru aceasta însă nu Ortodoxia e vinovată, ci noi oamenii, cu slăbiciunile noastre. Cu voia Domnului și cu trecerea vremii vor trece și ele, ori cel puțin se vor împuțina. Dar asta nu se va întâmpla decât cu silințele noastre cele mai bune, cele mai curate, cele mai frățești. Indreptarea se cuvine să înceapă și aici cu o spovedanie creștinească: Ne-am trufit cel puțin unii și de o parte și de alta, ne-am grăit de rău pe alocurea, în loc să încercăm a ne înțelege unii pe alții, frățește.

Praznicul de astăzi ne îmbie prilejul potrivit să ne legăm că vom trăi de aci înainte ca fiii cei buni ai aceleiași Biserici și ai aceluias Părinte Ceresc. Asta-i și porunca ceasului de față. Zidul ridicat de dușmanii credinței noastre s'a prăbușit; nu ne mai desparte nimic.

Fiind una și în ale credinței — suntem mai tari. Câmpul lucrării noastre frățești este deschis. Să ne arătăm lucrători vrednici în mijlocul poporului credincios, să fim «sarea pământului și lumina lumii» — cum ne vrea Hristos, Domnul și Mântuitorul

nostru — ca să luăm cununa vieții. Să fim crainicii însuflețiți ai păcii și ai buneivoini între oameni, afirmându-ne cu hotărîre această virtute împotriva turburătorilor ei, oriunde s'ar ivi. Să ne arătăm pilde vii de zidire a Patriei noastre, — R. P. R., prin dreptate și iubire, prin pace harnică și prin hărnicie pașnică. Pentru că numai aceasta este viețuirea bineplăcută lui Dumnezeu și oamenilor deopotrivă. Și numai astfel vom dovedi urmașilor noștri că am pus peceți adevărate, nu mincinoase, pe frăția noastră întru Hristos.

«Cele bune să s'adune, cele rele să se spele». Iată porunca praznicului de azi. Împlinind-o, ascultăm și de îndemnul liturgic: «Să ne iubim unii pe alții ca într'un gând să mărturisim!». Și tot prin împlinirea ei vom omagia după cuviință amintirea tuturor luptătorilor și mucenicilor dreptei noastre credințe și vom cinsti fapta istorică a celor ce au cheltuit osteneală și au adus jertfă pentru reîntregirea Bisericii strămoșești.

*

«Doamne Dumnezeul nostru, părintele îndurărilor, a cărui milă este nemăsurată și iubire de oameni adânc neajunsă, la a Ta mărire căzând cu umilință, aducem acum mulțumire bună-tății Tale pentru binefacerile ce le-ai revărsat asupra noastră.

Cu osârdie îți mulțumim, Stăpâne, că după 250 de ani de despărțire ne-ai împreunat iarăși în Sfânta Ta sobornicească și apostolească Biserică, la altarele căreia acum cu un glas și cu o simțire Te slăvim toți.

Binecuvântează, Doamne, această unire a noastră și fă-o roditoare de fapte bune în sufletele noastre.

Iar pe noi învrednicește-ne a-ți aduce totdeauna mulțumire și a Te lăuda după cuviință ca pe Părintele nostru cel bun și a Te binecuvânta împreună cu unul născut Fiul Tău și prea sfântul, bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin».

*

Impresionant a fost cuvântul Prea Sfințitului **Teofil Herineanu**, Episcopul Romanului și Hușilor, întâiul ierarh unit, care a revenit la Ortodoxie.

Prea Sfinția Sa a spus următoarele:

**Inalt Prea Sfințiți Mitropoliți,
Prea Sfințiți Părinți Episcopi,
Domnule Delegat Ministerial,
Prea Cuvioși și Prea Cucernici Părinți,
Onorată Asistență,**

«La 21 Octombrie Octombrie 1948, boltele și curtea acestui sfânt lăcaș au ocrotit Marea Adunare Bisericească, întrunită să consfințească în mod sărbătoresc reîntregirea Bisericii Ortodoxe Române din Ardeal, după o despărțire dureroasă de două veacuri și jumătate.

În anul trecut, la 21 Octombrie, s'a înfipt aici în acest lăcaș dumnezeesc, în această istorică cetate a Bălgradului de odinioară, un stâlp de hotar pentru istoria religioasă a Ortodoxiei din această țară.

Acum un an, pe toate laturile acestui monument de răscruce s'au săpat în litere de aur, odată cu declarațiile mișcătoare ale celor reînțorși, odată cu cuvintele de primire ale Întâistătătorilor Bisericii primitoare și rugăciunile de mulțumire, rugăciunile de slăvire înălțate către Dumnezeu din amândouă părțile.

Ne-am întrunit astăzi cei ce suntem prezenți, să înnoim mulțumirea îndreptată atunci către Prea Inaltul Dăruitor a tot binele.

Ne-am întrunit astăzi să retrăim clipele de aleasă bucurie duhovnicească, prilejuită de întâlnirea delegaților tuturor parohiilor revenite cu adevărații lor păstori întru strămoșească credință.

Ne-am întrunit astăzi să plinim întâia aniversare a zilei când s'a perfectat curajoasa reparație a unei mari siinicii istorice.

Și pentru ca mulțumirea noastră către Cer să fie cât mai caldă, pentru ca retrăirea bucuriei de atunci să fie cât mai intensă, pentru ca aniversarea aceasta să fie cât mai frumoasă, nimerit lucru este să ne îndreptăm ochii minții noastre spre slovele trainicului stâlp de aducere aminte zidit în acea măreață zi.

Pe întâia din fețele lui, vom găsi zugrăvit în culori vii aspectele de depărtare ale marei sărbători! Pregătirea orașului

Soborul de Ierarhi și Preoți, după oficierea rugăciunii de mulțumire pentru refacerea unității spirituale a Bisericii Ortodoxe din Ardeal.

P. S. Teofil Herineanu, în fruntea soborului care a oficiat.

pavoazat multicolor, seninul cerului de toamnă, săltatul clopotelor, freamătul fericit al masselor de credincioși sosiți din toate unghiurile Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului.

Pe a doua din fețele trainicului monument, durat la 21 Octombrie 1948, mai jos de cuvântul de deschidere, schițat de cinstitul Protopop Belășcu, președintele Adunării — vom găsi vorbirea plugarului Andrei Avram, care tălmăcește în grai sărbătoresc simțirea și gândirea poporului de jos, mărturisește că ei, și după unirea cu Roma, au rămas mai departe legați de altarele și datinile strămoșești, neînțelegând deosebirile dogmatice impuse de unire.

Drept încheiere, în numele celor veniți ca delegați ai parohiilor de pe întinsul Ardealului — țăranul dela Măjina face declarația răspicată că poporul rupe orice legătură care îl ținea până acum de Biserica Romei, că poporul se întoarce la Biserica Ortodoxă, în credința căruia a trăit în trecut, că încheiat prin cheagul acestei credințe și prin iubire, poporul va lupta pentru înflorirea scumpei noastre Republici Populare, pentru pace și progres, valori atât de scumpe neamului omenesc și atât de bine plăcute lui Dumnezeu.

Pe aceeași lature a trainicului stâlp de aducere aminte, ochii minții noastre vor zări vorbirea înțeleaptă a profesorului universitar Dr. Coriolan Tătaru. În persoana acestuia au fost reprezentați odată cu intelectualii ardeleni de azi și marii cărturari adormiți, de talia lui Petru Maior, Alex. Papiu Ilarian, Samoil Micu, Gh. Șincai și Inochentie Clain, care toți au nutrit mari rezerve față de așa zisele binefaceri ale unirii cu Roma papală.

Pe altă față a nemuritorului monument ridicat în anul trecut la Alba Iulia, vom zări fixată «Proclamația» alcătuită la 1 Octombrie în sala Liceului Gh. Barițiu din Cluj și recită a aici. Pentru întărirea acestei proclamații, ca o împlinire a binecunoscutului «Apel», lansat în 3 Octombrie din București, s'a redactat atunci o «Moțiune», aprobată prin aclamații frenetice și semnată de către Prezidiu dimpreună cu o bună parte a delegaților doritori să iscălească și ei un epocal document.

În această «Moțiune» epocală s'a accentuat ruperea pentru totdeauna a legăturilor de orice fel cu Vaticanul și Roma papală, integrala încorporare a clerului și poporului greco-catolic,

În Biserica Ortodoxă Română, prin ascultare față de învățăturile și rânduelile ei canonice, s'a accentuat supunerea față de toate hotărârile Sf. Sinod.

De azi înainte — spune Moțiunea — toți suntem și vom rămâne pururea, una în credința dreptmăritoare, una în slujirea statornică a poporului nostru și una în ascultarea leală a comandamentelor de viață nouă ale scumpei noastre Republici Populare Române.

După ce o delegație de preoți și protopopi au invitat și au condus în Catedrală cortegiul impunător al membrilor Sf. Sinod, în frunte cu Prea Fericitul Patriarh Justinian, solemnitățile acestui praznic, cu ecou peste veacuri, au fost continuate în incinta Catedralei.

Aici au răsunat pe rând acordurile unui grav «Te-Deum» de mulțumire, șoaptele unei simțite rugăciuni ocazionale; aici a răsunat ca un rechizitoriu pasionata rostire a Președintelui Adunării, urmată de măiastra cuvântare a Prea Fericitului Patriarh Justinian. Caldă și ponderată, savantă și duioasă în același timp, vorbirea I. P. S. Patriarh a încântat toate inimile, ca un balsam cu bună mireasmă. Părinteasca sa dragoste asigură pe cei intrați în lăcașul Ortodoxiei românești că nimeni nu se va simți străin, ci va afla într'însul ocrotire îngăduitoare, înțelegere și sprijin frățesc.

Sfârșindu-și cuvântarea, I. P. S. Sa dă citire actului încheiat de Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, prin care s'a hotărât anularea uniației și primirea poporului și a clerului unit la sânul Bisericii străbune.

După Prea Fericitul Președinte al Sf. Sinod, a luat apoi cuvântul succesorul vechilor mitropoliți ai Bălgradului, care altă dată păstoreau toată suflarea românească din Ardeal, I. P. S. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan. Înalt Prea Sfinția Sa slăvește pe Dumnezeu că desbinarea religioasă dintre Români ardeleni n'a putut pătrunde adânc în sufletul lor, «ci ca un lucru impus de străini, a fost ceva cu totul de suprafață, a fost o firmă atârnată pe peretele din afară al Bisericii Unite. Știam aceasta și până acum — spune Înaltul Ierarh — dar acum, după ce firma a fost înlăturată, avem o confirmare ce nu mai poate fi pusă la îndoială».

Inalții Ierarhi și P. P. C. C. Preoți pe treptele «Catedralei Reintegrării»
(Alba-Iulia).

Intoarcerea dela Catedrală.

Credincioșii din Ardealul nostru — continuă Inalt Prea Sfinția Sa — hotărîndu-și soarta singuri, s'au unit întru credință sub acoperământul de astăzi al Republicii Populare Române».

Acțiunea de refacere a unității sufletești a fost în sfârșit întărită cu pecețile cerului prin Legământul și Juruința de fidelitate față de Biserica Ortodoxă, rostit în numele Adunării delegaților de către Prea Cucernicul Nicolae Geangalău. Legământul cuprinde și această frumoasă făgăduință: «nu vom pregeta să slujim, cu vreme și fără vreme, după cum cuvântul Evanghelie, poporul român și Republica Populară Română. Cu toată râvna și statornicia, vom lupta pentru înfăptuirea năzuințelor generoase ale poporului nostru și în deosebi... pentru pacea a toată lumea și pentru înfrățirea tuturor noroadelor pământului».

Merită îndoită subliniere pasagiul înțelept cu care cronicarul zilei de 21 Octombrie 1949 își încheie însemnările sale: «Nu putem să nu amintim că toate încercările strămoșilor noștri de a reface unitatea spirituală a poporului român, prin întoarcerea fraților greco-catolici la vatra credinței străbune, au fost mereu zădărnice de impilatorii și exploatații de totdeauna ai poporului nostru iobăgit. A trebuit să vie eliberatorul 23 August 1944, revoluționarul 6 Martie 1945, și consolidatorul 30 Decembrie 1947, pentru ca — în noul regim de libertate pe care l-a instaurat și realizat Republica Populară Română, — conștiința noastră să fie și ea liberă, spre a se exprima fără nici un fel de stânjenire și să câștige astfel marea biruință așteptată de veacuri: unificarea religioasă a poporului român din Ardeal».

La împlinirea unui an dela măreața zi de 21 Octombrie, când frații de credință s'au întâlnit și s'au îmbrățișat cu hotărîrea sinceră să nu se mai desbine, este necesar acum să ne oprim o clipă și la cele întâmplate în decursul unui an de împreună viețuire bisericască.

Nu este greu de înțeles, că cetatea Vaticanului n'a rămas indiferentă față de acest eveniment prin care un număr însemnat de clerici și credincioși ieșeau de sub ascultarea sa, refuzându-i pentru totdeauna orice supunere și dependență spirituală. Dacă n'a rămas indiferentă, neodihnită cetate n'a rămas nici inactivă.

Prin radio și prin agenții săi a căutat să tulbure conștiința celor reînțorși la vatra părintească, sperându-i cu mânia cerului care se va pogorî peste dânșii, în urma excomunicărilor rostite de către «Supremul Pontifice». Văzând că amenințările cu pedepse cerești nu și-a produs efectul dorit, nemângâiata «Citta del Vaticano» a recurs la momeala banului, încercând să cumpere cu arginții lui Iuda pe înstrăinații accesibili la corupere. Dacă suflarea vântului rece de peste hotare va fi reușit să agite ori chiar să frângă câteva trestii clătinătoare, câteva conștiințe venale, marea majoritate a clerului rămâne alături de popor, ferm hotărât să fie statornic în decizia luată, să fie statornic în reîntoarcerea săvârșită. Asemenea fiului pocăit, copleșit de dragostea și cinstea întâlnită la reprimire, masa credincioșilor reveniți și marea majoritate a clericilor iubitori de popor nu și mai abat privirile peste hotarele căminului românesc. Ei înțeleg să rămână nesdruncinați, cu fața îndreptată spre inima țării, spre Capitala Republicii noastre, spre București. Ei înțeleg să nu disprețuiască cinstea și iubirea ce li s'a arătat în ziua reprimirii și în toate zilele petrecute acasă.

Ei socotesc drept dușmani primejdioși pe aceia dintre foștii uniți, foarte puțini la număr, care se pun în slujba îndemanurilor Vaticanului. Ei își iau angajamentul de a lupta în contra acestora, de a veghia ca acțiunea lor trădătoare și păcătoasă să nu amăgească pe nimeni. Vom mai fi greșit și noi, și am greșit desigur. Dar noi, foștii greco-catolici trebuie să vedem pe unde am greșit și să recunoaștem aceasta pentru a ști cum să ne purtăm pașii în viitor.

Biserica Ortodoxă Română, cu asentimentul onoratului Guvern al Republicii noastre și-a manifestat nu numai prin vorbe ci și prin fapte concrete iubirea și prețuirea ce o poartă clerului și poporului revenit. Poporului i s'au trimis în repetate rânduri echipe numeroase de misionari zeloși, capabili și doritori să potolească setea după cucernicie a parohienilor părăsiți de păstorii ce n'au voit să-i urmeze.

Fruntașii clerului revenit au fost distinși cu numirea lor în posturi de mare răspundere ca vicari, consilieri eparhiali, protopopi și profesori la Institutele de Teologie de grad universitar.

Suprema dovadă de prețuire și iubire o constituie însă oferta ce li s'a făcut preoților reveniți de a designa dintre dânșii un

candidat pentru demnitatea de Arhiepiscop Eparhial. Faptul că smerita mea persoană a fost aleasă ca Episcop al Eparhiei Romanului și Hușilor, este numai și numai efectul considerației alese ce o poartă Biserica Ortodoxă Română, dimpreună cu Guvernul Republicii noastre populare față de credincioșii și păstorii reîntorși la vatra străbună.

În numele celor reveniți, subsemnatul mărturisesc că noi ne dăm seama de datoria ce ne incumbă. Prețuirea cere prețuire. Dragostea se răsplătește cu dragoste. Considerației i se răspunde cu considerație. Ingratitudinea este una din cele mai înjositoare și mai degradante fapte omenești. De această înjosire și degradare morală ne vom păzi, străduindu-ne să dovedim cu vorba și mai ales cu fapta, atașament neprețuit, față de Biserica, care ne-a îmbrățișat și ne prețuește, atașament față de regimul democrației populare care ne-a înlesnit această reîntâlnire plăcută lui Dumnezeu, folositoare credincioșilor noștri și izbăvitoare pentru sufletele noastre.

Angajamentul nostru neclintit este să ținem strânse rândurile noastre întregite, să nu lăsăm ca uneltele dușmanului să strice ceea ce vrerea poporului a înfăptuit».

*

După ascultarea acestor cuvântări — expresii fidele ale simțămintelor curate din sufletele tuturor credincioșilor ardeleni, reveniți sub bolta ocrotitoare a Bisericii strămoșești — clerul și credincioșii, care au luat parte la această aniversară solemnitate, au plecat la casele lor, cu inimile pline de hotărîrea sfântă de a nu se mai lăsa desbinați niciodată, de a munci și de a lupta împreună pentru idealurile mari ale Bisericii străbune și de a milita cu osârdie pentru pace și libertate, pentru suveranitatea și independența scumpei noastre Patrii, ocrotitoarea noastră a tuturor, Republica Populară Română.

D. V. SĂDEANU

ȘTIRI DIN BULGARIA

«Tarcoven Vestnic»

Nr. 31-32 — Septembrie 1949.

Organul oficial al Bisericii Bulgare și-a închinat acest număr celei de a 5-a aniversări a zilei de 9 Septembrie, ziua eliberării Bulgariei de sub jugul hitlerist.

Se publică mai întâi o lungă pastorală către cler și poporul bulgar a Sf. Sinod bulgar, cu prilejul zilei de 9 Septembrie.

Prof. Ivan Marcovski semnează un articol intitulat «Reformele sociale după 9 Septembrie și Biserica noastră».

Se publică un al doilea articol intitulat «Cinci ani de guvernare populară front-patriotică».

*

Cu prilejul aniversării a 200 de ani dela nașterea lui Goethe, S. Velev semnează un articol, în care se scoate în relief și crezul religios al lui Goethe.

*

Sub titlul «Opoziția Vaticanului», T. Popov scrie următoarele: «Se poate spune că pe teren social, creștinismul și socialismul nu se exclud. Fără a se nega sensul spiritual deosebit al Împărăției lui Dumnezeu, propovăduită de Mântuitorul însuși, creștinismul și socialismul se acordă, pentru că este clar că această Împărăție a lui Dumnezeu, care și în rugăciunea Domnească se așteaptă să vină pe pământ, nu s'ar putea, bine înțeles, să se stabilească între oameni, în existența de lupte economice și relații sociale, care atâta egoismul și lăcomia și ascut simțul animalic în om. Idealul socialist, prin urmare, apare ca ceva mai adecvat pentru perspectivele luminoase ale desăvârșirii spirituale creștine, decât anarhia capitalistă, care este

o negare a frățietății și care, prin despotismul și nedreptatea marilor bogății, întreține exploatarea și înrobirea sărăcimii.

Este inutil să se treacă sub tăcere, de altă parte, că între creștinism și socialism există deosebire de metodă. Această deosebire este naturală. Socialismul cu învățătura sa despre lupta de clasă și revoluție exprimă mecanica obștei, care, în virtutea căilor Domnului nemărturisite, a intrat de totdeauna în acțiune atunci când omenirea pierde simțul său de dreptate și bine și devine imperceptibil pentru comandamentele vieții. Noi trăim astăzi vremuri revoluționare și, după cum se știe, revoluția nu pipăie niciodată cu mănuși de catifea...

Problema astfel privită, se poate vedea ușor că nu există motive inevitabile de neînțelegere între Biserică și Stat în țările revoluționare și Biserica Ortodoxă a întins mâna autorității politice din aceste țări pentru construirea vieții noi. Dar Vaticanul face opoziție. Să vedem care este motivul pentru aceasta.

Se știe că democrațiile populare sunt adepte ale ideii pentru separarea Bisericii de Stat. Această problemă este mai ușoară de rezolvat pentru țările ortodoxe pentru că de fapt Biserica Ortodoxă a fost încă de la început separată de Stat, în sensul că ea niciodată nu a avut veleități politice și grija ei unică a fost respectarea libertății pentru activitatea sa religioasă. Dar pentru Vatican separarea Bisericii de Stat este o lozincă revoluționară imposibilă. Pentru a ne explica aceasta trebuie să invocăm câteva fapte din istorie.

După prăbușirea Imperiului roman de Apus, în haosul produs în lume, Papismul a fost chemat, în virtutea împrejurărilor, să joace un rol politic într-o Europă, care din ruinile lumii vechi se căznea să construiască o nouă ordine socială. Anume acest rol politic al papilor a avut o înrâurire adâncă asupra Istoriei Europei. Ea a dat posibilitate clericizării vieții de stat în Europa. Acest fapt a pus țările europene sub influența papilor. Și când, mai apoi, s'a conturat conflictul dramatic între papi și aspirațiunea popoarelor pentru o viață independentă, cunoaștem cu câtă perseverență Papismul apăra pozițiile istorice cucerite ca mentor politic și religios al popoarelor. Vaticanul a crescut în politică, el nu poate renunța la ea. Și ca și în trecut, tot astfel și astăzi el continuă să fie un focar al activității internaționale și politice.

Vaticanul este contra laicismului. Laicismul este cealaltă latură a problemei separării Bisericii de Stat. Aci apare în evidență problema educației în general. Laicismul susține punctul de vedere despre educația curată laică, ferită de influența religioasă. În țările ortodoxe acest antagonism nu a fost niciodată pus în linii generale din cauza caracterului național al vieții bisericești, ideal legat de nevoile poporului. Dar în țările catolice ea reprezintă o criză bolnăvicioasă. În timpurile trecute de unitate religioasă deplină aspirațiile laice erau într'o stare rudimentară. Cu diferențierea vieții de stat, însă, apare nevoia organizării independente a instituțiilor politice și cetățenești. Așa a luat naștere laicismul ca un oponent al clericismului.

Tocmai pe baza separării Bisericii de Stat și a laicismului răsar conflictele Vaticanului cu democrațiile populare de astăzi. Nu avem posibilitatea să analizăm aci această activitate a Vaticanului, care se împletește desigur cu alte motive, și nici să ne oprim asupra acelor manifestări sporadice de dușmănie față de noul regim în unele țări, care pe timpuri au făcut vâlvă, unele din ele intrând chiar în cronică judiciară. Dar cât de vie este tradiția clericală a Vaticanului se vede în timpul din urmă din rezistența energică, pe care el o opune mișcării revoluționare prin punerea în mișcare a binecunoscutei excomunicări. Vaticanul excomunică din sânul Bisericii pe orice credincios care nu se supune la un moment dat directivelor sale. Oricât am vrea să fim de acord cu versiunea informației propagandiste catolice, care motivează această măsură ca fiind o contramăsură împotriva materialismului doctrinar a mișcării revoluționare, care cuprinde masele populare și le antrenează în spiritul antireligios, periculos pentru credincioși și pentru salvarea lor, totuși nu se poate a nu se vedea că în realitate noi ne găsim în fața vechei rutine a Vaticanului, după care el rămâne un inamic neînduplecat al oricărei laicizări.

La sfârșit am lansa și o altă rezervă în ce privește atitudinea Vaticanului. Oricât ar nuanța, cu un calm aparent, reacțiunea sa împotriva reformei agrare democratice, țintind punerea pământului în mâinile maselor populare muncitorești, se poate admite cu greu că în relațiile sale față de democrațiile populare lipsește orice fel de iritare. În virtutea acestei reforme, Vaticanul a fost nevoit să piardă imense proprietăți agrare,

iar prin procesul revoluționar al expropriierilor în general — și alte bunuri de preț.

Așa dar opoziția de astăzi a Vaticanului împotriva democrațiilor populare și a comunismului revoluționar, contrar atitudinii de împăciuire a Bisericii Ortodoxe, nu poate fi câtuși de puțin explicată exclusiv prin anumite motive religios-morale. Ea are o origine istorică. Ea se ascunde în deosebi în concepția Vaticanului despre raporturile între Biserică și Stat, care este o concepție istorică, iar nu o dogmă religioasă. Viitorul va dovedi dacă această concepție nu trebuie supusă unei reexaminări».

Comisia educativ-religioasă de pe lângă Sf. Sinod bulgar a încuviințat tipărirea Liturghiei Sf. Ioan Gură de Aur cu scurte lămuriri liturgice. Cartea a și apărut de sub tipar. Are format mic de buzunar și este destinată credincioșilor. Se dau în cuprins explicații asupra tuturor momentelor principale din Sf. Liturghie..

Aceeași comisiune a hotărât tipărirea unei serii de cărțuții cu viețile sfinților creștini și a sfinților bulgari cei mai mult sărbătoriți și cinstiți de poporul bulgar. Până acum au apărut viețile a 15 sfinți: Sf. Parascheva, Sf. Marea Muceniță Dumineca, Sf. Andrei, Sf. Mina, Sf. Marea Muceniță Ecaterina etc. Viețile sfinților sunt scrise într'o limbă populară și au ca scop să satisfacă nevoile religioase ale credincioșilor bulgari.

Este în curs de apariție «Cartea de învățătură creștină ortodoxă».

A apărut cartea «Scurtă Biblie ilustrată», care este destinată a fi «cartea de căpetenie a ortodoxului bulgar».

La seminarul din Sofia s'au înscris pentru anul I 150 candidați, reușind numai 94.

La seminarul din Plovdiv s'au primit 70 de elevi pentru anul I.

O excursie științifică a învățaților bulgari la mănăstirea Rila.

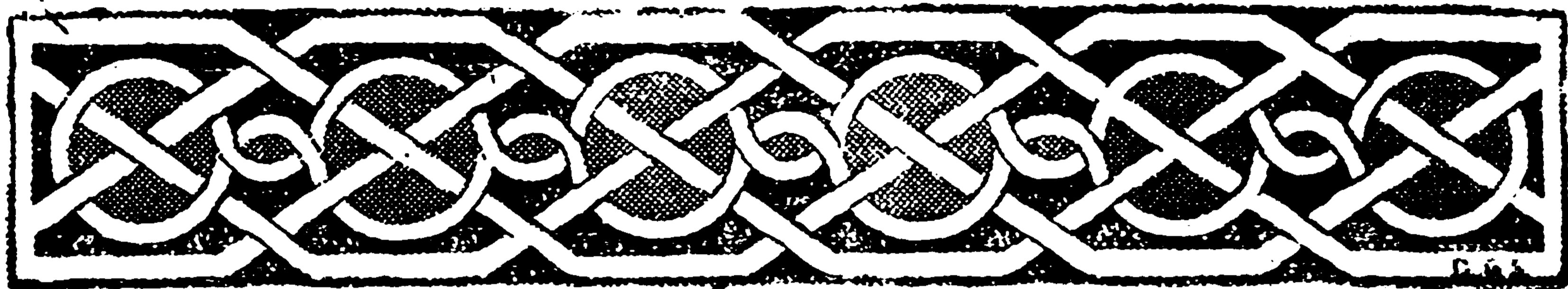
Intre 27—29 Iulie, Mănăstirea Rila a fost vizitată de un grup de învățați ai secției istorice a Academiei Bulgare, care au ținut prelegeri despre importanța mănăstirii. La sfârșit au avut loc discuții la care au luat parte academicienii cei mai de seamă ai R. P. Bulgaria. S'a hotărât a se publica o serie de monografii asupra Mănăstirii Rila și s'a stabilit un plan pentru publicarea diferitelor inscripții și documente dela Mănăstirea Rila.

La Mănăstirea de maici dela Cremicovo, la 10 km. de Sofia a lucrat timp de 4 zile o brigadă voluntară de preoți din jud. Sofia, pentru strângerea recoltei.

La Mănăstirea Cerepiș s'a deschis la 15 Octombrie un curs de muzică bisericească cu durata de 6 luni. Absolvenții capătă dreptul de a fi numiți cântăreți bisericești și contabili la instituțiile bisericești parohiale.

I. IUFU

PARTEA OFICIALĂ.

DECIZIUNEA Nr. 97.

**N O I,
J U S T I N I A N,**

**din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit
al Ungro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române,
Președintele Sf. Sinod și al Consiliului Național Bisericesc.**

Având în vedere cuprinsul Deciziei Patriarhale nr. 54 din
1 Martie 1949, care reglementează drepturile cântăreților bi-
sericești;

Pentru evitarea unor greșite interpretări a art. 4 din sus-
menționata Deciziune, prin care se stabilește că aceștia sunt
îndreptățiți la 1/3 din toate veniturile epitrahilului și din toate
celelalte beneficii de care se bucură personalul bisericesc,

DECIDEM:

Art. 1. — O treime revine cântăreților când slujesc la pa-
rohia sau biserica respectivă cu un singur preot, înțelegându-se
deci că această cotă rămâne permanentă în raport cu drepturile
covenite unui singur preot.

Când sunt 2 preoți și 2 cântăreți, fiecare cântăreț va lua
1/3 din dreptul convenit unui preot (de ex.: 1200: la 2 preoți
= 600; 1/3 din 600 = 200 lei, revin cântărețului atașat preotu-
lui respectiv pentru serviciile din sectorul din parohie, reparti-
zat unui preot, rămânând preotului 400 lei, iar cântărețului 200
lei). Când este un singur cântăreț își va lua drepturile convenite
pentru serviciile la care participă de 1/3 din ofrandele în bani
și în natură, dăruite la slujbele în comun cu toți preoții și nu-

mai $1/3$ la serviciile din parohie cu preotul pe care l-a însoțit.

A) Dacă sunt 3 sau mai mulți preoți, drepturile de $1/3$ nu se mai calculează în felul de mai sus, întrucât numărul preoților este în raport cu numărul credincioșilor, iar cântăreții au rămas în funcțiune de unul sau doi preoți. În aceste cazuri, calculul se face în chipul următor:

a) Când sunt peste 3 preoți: dintr'un total de 1200 lei, cuveniți la 3 preoți și doi cântăreți, distribuția se face astfel: $1200:3=400$, cei 2 cântăreți au dreptul la $1/3$ dela 2 preoți, adică 266 lei, rămânând 930 lei care se împart la 3 preoți, 310 lei de fiecare preot, fiecărui cântăreț revenindu-i câte 133 lei.

b) Când sunt 4 preoți: dintr'un total de 1200 lei cuveniți la 4 preoți și cântăreți, distribuția se face astfel: $1200:4=300$; $1/3$ pentru 2 cântăreți, socotită din cota a 2 preoți = 200 lei, rămânând 1000 lei care se împart la 4 preoți, luând fiecare preot câte 250 lei.

c) Când sunt 5 preoți: dintr'un total de 1200 lei cuveniți la 5 preoți și cântăreți, distribuția se face astfel: $1200:5=240$; $1/3$ pentru 2 cântăreți, socotită din cota a 2 preoți = 160 lei, rămânând 1040 lei care se împart la 5 preoți, revenind fiecăruia câte 208 lei.

Art. 2. — Când pentru serviciile făcute, fiecare preot sau cântăreț primește darul credincioșilor în mână, această împărțire nu se mai face.

Art. 3. — Directorul Administrației Patriarhale este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei deciziuni.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București astăzi 3 Oct. 1949.

† JUSTINIAN

Patriarh

Președintele Consiliului Național Bisericesc

D E C I Z I U N E A Nr. 98.

N O I

J U S T I N I A N,

din mila lui Dumnezeu Arhiepiscop al Bucureștilor, Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române.

Având în vedere art. 68--70 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, prin care se prevede că, în parohie, pe lângă Consiliul parohial, se va constitui și va funcționa un comitet parohial, care inițiază, organizează și conduce toată activitatea religioasă, extra bisericească, morală și samariteană din parohie, în calitate Noastră de președinte al Consiliului Național Bisericesc.

DECIDEM:

Art. 1. — Până la 1 Decembrie a. c., fiecare parohie din cuprinsul Patriarhiei Române, va proceda fără întârziere la constituirea comitetului parohiei, sub denumirea de «Comitetul parohial provizoriu», care va funcționa pe lângă Consiliul parohial, potrivit normelor cuprinse în art. 68—70 din Statut.

Pe data înființării acestui comitet, încetează în parohie activitatea oricărei reuniuni (art. 69), societăți sau asociații cu caracter bisericesc, ca: Reuniunea femeilor pentru înfrumusețarea bisericilor, pentru îngrijirea cimitirelor, pentru îndrumarea și ocrotirea fetelor; societăți ca: «Sf. Gheorghe», «Sf. Ecaterina», «Anastasia Șaguna», pentru tineret; asociații misionare ca: «Patriarhul Miron», «Oastea Domnului»; comitete pentru coruri, pentru ajutorarea săracilor, pentru cercetarea bolnavilor, pentru cămine culturale bisericești, pentru azile de bătrâni, de orfani, pentru zidiri de biserici, colportaj, etc., activitatea lor în parohie fiind de competența Comitetului parohial, se încadrează, conform art. 68 din Statut, în programul de activitate a Comitetului parohial.

Art. 2. — Comitetul parohial, conform art. 70 din Statut, neputând avea gestiune proprie, toată averea de orice natură a organizațiilor amintite mai sus și a căror activitate încetează,

trece asupra Consiliului parohial, cu inventar și proces verbal de predare și primire. Consiliul parohial o administrează potrivit normelor generale. La fel se procedează și cu ofrandele, donațiile și eventualele contribuții sau cotizații, pe care le primește sau adună Comitetul parohial; toate se predau Consiliului parohial, respectiv epitropiei parohiale, care însă nu le poate schimba destinația.

Art. 3. — Comitetul parohial poate avea un număr îndoit de membri față de consiliul parohial, adică 14, 18 sau 24 persoane. Membrii pot fi bărbați și femei sau chiar numai femei, după natura activității ce-și propune să desvolte în parohie și după râvna, dragostea și devotamentul cuiva pentru lucrul Domnului și propășirea moral-religioasă a obștei credincioșilor.

Dacă ramurile de activitate sunt multiple, comitetul se poate împărți în secții; fiecare secție va desvolta ramura de activitate ce și-a ales sau i s'a destinat, fără a se amesteca sau stânjeni activitatea altor secții; activitatea tuturor secțiilor însă o coordonează Comitetul parohial în planul său.

Art. 4. — Comitetul parohial lucrează sub președinția parohului sau a delegatului său, care va fi un cleric, unde sunt mai mulți preoți, sau mirean, unde este un singur preot.

Art. 5. — Comitetul poate lucra valabil cu prezența majorității membrilor săi și cu majoritatea voturilor celor prezenți; minoritatea se supune totdeauna hotărârii majorității. Despre toate ședințele se încheie proces-verbal detaliat, care se semnează de către toți membrii prezenți; nesemnarea lui din partea vreunui membru atrage după sine suspendarea executării hotărârilor luate. Dacă însă un membru refuză semnarea procesului verbal de trei ori consecutiv, se consideră demisionat și se înlocuiește de Consiliul parohial fără amânare, cu știrea protopopului de plasă.

Art. 6. — Primul Comitet parohial provizoriu se va constitui din membrii delegați de reuniunile, societățile sau asociațiile religioase care se desființează, în fața Consiliului parohial și sub președinția protopopului de plasă, care va fi înștiințat despre aceasta din vreme, sau a delegatului său. Activitatea

și-o începe numai după aprobarea procesului verbal de constituire de către protopopul plășii.

Art. 7. — Membrii comitetului parohial provizoriu se aleg de consiliul parohial pe o perioadă de patru ani, dar pentru a asigura continuitatea, tot la patru ani — concomitent cu înnoirea consiliului parohial — se vor face alegeri, conform regulamentului. Orice membru poate fi reales. În afară de președinte, în comitetul parohial nu se admit membrii de drept, cooptați sau numiți.

În activitatea lor prevăzută de art. 68 și în special aliniatul f., vor folosi Sf. Scriptură, cărțile oficiale și de cult ale Bisericii Ortodoxe, învățând cântările Sfintei Liturghii, troparele, pricezele, podobiile, etc.

Art. 8. — Comitetele parohiale sau secțiile lor, care în cursul unui an nu dezvoltă nicio activitate, se desființează de protopopul de plasă, cu aprobarea Consiliului Eparhial.

Aceste dispozițiuni, dezvoltând art. 68—70 din Statut, se pun în aplicare imediat pe întreg cuprinsul Patriarhiei și sunt valabile până la aplicarea Regulamentului pentru alegerea, funcționarea și dizolvarea organelor deliberative și executive din Patriarhia Română.

Art. 9. — Secretarul Consiliului Național Bisericesc este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a prezentei Deciziuni.

Data în Reședința Noastră Patriarhală din București, astăzi 24 Octombrie 1949.

† JUSTINIAN

Patriarh

Președintele Consiliului Național Bisericesc

DECIZIUNEA Nr. 107

NOI

JUSTINIAN

DIN MILA LUI DUMNEZEU, ARHIEPISCOP AL BUCUREȘTILOR,
MITROPOLIT AL UNGRO-VLAHIEI ȘI PATRIARH AL
BISERICII ORTODOXE ROMÂNE,

In conformitate cu dispozițiunile art. 138 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române,

Având în vedere hotărârea Sinodului permanent luată în ședința dela 21 Iulie 1949,

DECIDEM:

Art. 1. — Incepând dela data de 1 Ianuarie 1950 vor funcționa conferințele protopopești pentru cler, în întreaga Biserică Ortodoxă Română.

Conferințele protopopești vor avea loc odată pe lună, la datele fixe prevăzute în prezenta Decizie.

In vederea desfășurării programelor acestor conferințe, toți preoții și diaconii sunt obligați să studieze toate articolele din revistele „Biserica Ortodoxă Română“, „Studii Teologice“ și „Ortodoxia“, precum și celelalte publicații trimise dela centrul Patriarhiei.

Art. 2. — La conferințe se vor desbate toate temele stabilite în prezenta Deciziune, cât și cele locale, comunicate Protopopiatelor de Eparhiile respective.

Art. 3. — Conferințele clerului se țin la sediul Protoieriei de plasă, la următoarele date:

Joi	19	Ianuarie	1950
„	23	Februarie	„
„	23	Martie	„
„	20	Aprilie	„
„	25	Mai	„
„	22	Iunie	„
„	27	Iulie	„
„	24	August	„
„	21	Septembrie	„
„	19	Octombrie	„
„	16	Noembrie	„
„	7	Decembrie	„

Art. 4. — Ordinea de zi a fiecărei întruniri se fixează astfel:

Dela orele 8—11, Utrenia și Sf. Liturghie, cu predică.

Dela orele 11—13, discuțiuni din domeniul Liturghice, privitor la felul cum s'au desfășurat sfintele slujbe; discuțiuni în legătură cu predica rostită (critica negativă și pozitivă) și asupra chestiunilor de duhovnicie.

Dela orele 13—14, masa.

Dela orele 14—15, raportul scris despre activitatea pastorală a fiecărui preot între conferințe, discutarea cazurilor pastorale mai deosebite; îndrumări în toate ramurile de activitate parohială și prezentarea spre viză Protopopului și organelor de inspecție a caetelor speciale; cu rezumatul lecturii și a caetelor cu schițele de plan ale predicilor și catehezelor ținute.

Dela orele 15—16, lămurirea problemelor de actualitate ce interesează Biserica și clerul.

Dela orele 16—17, aprofundarea cunoștințelor teologice și combaterea rătăcirilor de credință.

Dela orele 17—18, probleme speciale, fixate de Eparhie și rugăciunea de încheiere.

Art. 5. — Participarea la conferințe este obligatorie pentru toți preoții și diaconii din Protopo-

piat. Trei absențe consecutive nemotivate atrag după sine destituirea din funcție a preotului sau diaconului respectiv. Nu se pot motiva decât absențele care provin din forță majoră sau pentru cazuri de înmormântări în parohie. Motivările se fac de către Protopopii de plasă. Cererea de motivare ca și motivarea se fac în scris. Nu se admit nici întârzierile.

În zilele și la ora fixată, toți preoții din Protopopiat vor fi prezenți în biserica designată la sediul plășii, pregătiți sufletește și canoniceste pentru a putea sluji la Sf. Liturghie și a se împărtăși cu toții din acelaș potir. Vor sluji la altar, în sobor, numai jumătate din cei prezenți, — protia având-o preotul cel mai mare în grad ierarhic și la rang egal, cel mai vechiu în hirotonie sau hirotesie — iar cealaltă jumătate conduce strana și dă răspunsurile liturgice. Se împărtășesc însă toți.

Art. 6. — Conferințele vor fi prezidate de către Protopopul de plasă, dacă a urmat cursurile de îndrumare misionară de pe lângă un Institut Teologic de grad Universitar și a trecut examenul respectiv; dacă nu le are, președinția se dă preotului care a fost la cursuri și a luat examenul cu media cea mai mare. La medii egale, președinția se dă celui cu distincție bisericească mai mare și, în lipsă, celui mai vechiu în hirotonie.

Unul din preoții mai tineri va fi secretarul conferinței.

Președintele și secretarul dețin aceste sarcini și onoruri timp de un an.

Programa analitică și ordinea de zi se vor executa în întregime și la datele fixate. Nu se admite nicidecum abatere sau amânare.

Despre fiecare întrunire, în conferință, se întocmește proces-verbal concis, din care să se vadă că programul zilei s'a executat în întregime, cine a luat parte la discuții și concluzia la care s'a ajuns la fiecare punct în parte. Procesele-verbale se semnează de președinte și secretar și se păstrează în arhiva

protopopească, formând dosar aparte, împreună cu lucrările scrise (dări de seamă, predici, observațiuni, etc).

Se atrage atențiunea că vor fi controlate de către organele de inspecție ale Eparhiei.

Masa se ia împreună, cu merinde aduse de fiecare.

Art. 7. — A. Se fixează următoarele teme pentru predici model:

1) Pentru Joi 19 Ianuarie 1950: *„Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor“*.

2) Pentru Joi 23 Februarie 1950: *„Cuvânt duhovnicesc despre post“*.

3) Pentru Joi 23 Martie 1950: *„Dacă trebuie să ne spovedim și să ne împărtășim“*.

4) Pentru Joi 20 Aprilie 1950: *„Cuvânt de învățătură despre vremea Pentecostarului“*.

5) Pentru Joi 25 Mai 1950: *„Predică la coborârea Sf. Duh“*.

6) Pentru Joi 22 Iunie 1950: *„Sfinții Apostoli Petru și Pavel“*.

7) Pentru Joi 27 Iulie 1950: *„Cuvânt în Postul Sf. Marii“*.

8) Pentru Joi 24 August 1950: *„Sfântul Ioan Botezătorul și Mântuitorul Iisus Hristos“*.

9) Pentru Joi 21 Septembrie 1950: *„Despre iubirea creștină și despre pace“* (Omilie Mare), (Luca 6, 31).

10) Pentru Joi 19 Octombrie 1950: *„Predică la Sfântul Dumitru“*.

11) Pentru Joi 16 Noembrie 1950: *„Cuvânt la Intrarea în Biserică“*.

12) Pentru Joi 7 Decembrie 1950: *„Nașterea lui Iisus, Domnul Păcii“* (Omilie Mică).

B. Pentru problemele de ordin duhovnicesc și predicatorial (punctul f. din art. 138 al Statutului de organizare B. O. R.), se fixează următoarele teme:

1) Pentru Joi 19 Ianuarie 1950: *„Funcțiunea catolitică a Liturghiei“* (vezi art. Pr. P. Vintilescu din

„Studii Teologice“ Nr. 1-2) și „Preotul de azi ca liturghisitor“ (vezi articolul E. Branîște din „Studii Teologice“ Nr. 1-2 și 3-4).

2) Pentru Joi 23 Februarie 1950: „Adevărata pietate, după Noul Testament“ (vezi art. Prof. N. Nicolaescu din „Studii Teologice“ Nr. 1-2).

3) Pentru Joi 23 Martie 1950: „Technica recitativului liturgic“, „Folklorul religios muzical“ (vezi art. N. Lungu din „Studii Teologice“ Nr. 3-4, 7-8).

4) Pentru Joi 20 Aprilie 1950: „Sfânta Scriptură, cartea de căpătâiu a preotului“ (vezi art. Pr. Vl. Prelipceanu din „Studii Teologice“ Nr. 5-6).

5) Pentru Joi 25 Mai 1950: „Participarea la Liturghie și metodele pentru realizarea ei“ (vezi art. E. Branîște din „Studii Teologice“ Nr. 7-8).

6) Pentru Joi 22 Iunie 1950: „Uniformitatea în ritual și în cântarea bisericească, în cultul Bisericii Ortodoxe Române“ (vezi art. Diacon E. Branîște din „Studii Teologice“ Nr. 9-10).

7) Pentru Joi 27 Iulie 1950: „Ce am găsit nou în cuvântările bisericești ale I. P. S. Mitropolit Nicolae al Crutitelor“.

8) Pentru Joi 24 August 1950: „Principii călăuzitoare în viața pastorală și puncte de program în cartea „Apostolat Social“, de I. P. S. Patriarh Justinian“.

9) Pentru Joi 21 Septembrie 1950: „Biserica nu trebuie să fie statică“ (vezi art. Dr. P. Groza, în „Culte religioase în R. P. R.“) și „Sensul preoției la Sf. Părinți“ (vezi art. Pr. I. Coman din „Studii Teologice“ Nr. 9-10).

10) Pentru Joi 19 Octombrie 1950: „Cum se face cercetarea conștiinței în scaunul mărturisirii“ și „Atitudinea duhovnicului în scaunul mărturisirii“ (vezi art. Pr. P. Vintilescu din „Studii Teologice“ Nr. 9-10).

11) Pentru Joi 16 Noembrie 1950: „Spovedirea și împărtășirea copiilor“ și „Spovedirea și împărtășirea

bolnavilor“ (vezi art. Pr. P. Vintilescu din „Studii Teologice“ Nr. 9-10).

12) Pentru Joi 7 Decembrie 1950: „*Ce poate face preotul pentru înviorarea credinței în parohie?*“ (vezi art. Pr. P. Rezuș, E. Branîște, N. Lungu și O. Bucev-schi din „Studii Teologice“ Nr. 1-2-3, 4-5-6-7 și 8).

C) Se fixează următoarele teme de dezvoltat, în ceea ce privește lămurirea problemelor de actualitate ce interesează Biserica și clerul (punctul c. din art. 138 din Statutul de organizare și funcționare a Bisericii Ortodoxe Române).

1) Pentru Joi 19 Ianuarie 1950: „*Biserica Ortodoxă cu specială privire asupra Bisericii Ortodoxe Ruse*” și „*Configurația actuală a creștinismului*” (vezi art. Diacon I. Pulpea din „Studii Teologice” Nr. 1-2, 3-4).

2) Pentru Joi 23 Februarie 1950: „*Antiprogressivismul Vaticanului*” și „*Problema catolică în R.P.R.*” (vezi articolele Pr. P. Rezuș și H. Cojocaru din „Ortodoxia” Nr. 2-3; vezi și „*Manifestări anticreștine ale Vaticanului*” de D. V. Sădeanu în „Ortodoxia” Nr. 2-3).

3) Pentru Joi 23 Martie 1950: „*Rezoluții P. M. R., care au legătură cu activitatea preoților*” (vezi art. N. Dan din „Studii Teologice” Nr. 5-6).

4) Pentru Joi 20 Aprilie 1950: „*Rolul Social și misionar al Bisericii Ortodoxe Române*” (vezi art. Pr. P. Rezuș din „Studii teologice” Nr. 7-8).

5) Pentru Joi 25 Mai 1950: „*Problema națională și rezolvarea ei democratică în R. P. R.*” (vezi art. Diacon Gh. Moiescu din „Studii Teologice” Nr. 7-8).

6) Pentru Joi 22 Iunie 1950: „*Legământ și împlinire — un an dela înscăunarea I. P. S. Patriarh Justinian*” și „*Lucrările Adunării Naționale Bisericești din Iunie 1949*” (vezi B. O. R. Nr. 5-6 și 7-10).

7) Pentru Joi 27 Iulie 1950: „*Conferința ortodoxă dela Moscova, referatele prezentate de delegația Bisericii Ortodoxe Române și rezoluțiile adoptate de*

conferință“ („Ortodoxia“ Nr. 1 și volumul „30 de zile în U.R.S.S.“ de Ovidiu Marina.

8) Pentru Joi 24 August 1950: „*Libertatea religioasă în R. P. R.*“ (vezi „Apostolul Social“ pag. 189-199, art. Al. Cerna Rădulescu în „Ortodoxia“ Nr. 2-3 și Cultele în R. P. R.).

9) Pentru Joi 21 Septembrie 1950: „*Biserica Ortodoxă și pacea lumii*“ (vezi apelurile pentru pace ale II. PP. SS. Patriarhi Alexei al Moscovei și Justinian al Bisericii Ortodoxe Române din „Ortodoxia“ Nr. 1; (vezi și art. O. Bucevschi din „Studii Teologice“ Nr. 3-4).

10) Pentru Joi 19 Octombrie 1950: „*Revenirea uniților la Ortodoxie*“ (vezi cuvântarea I. P. S. Patriarh Justinian din „Ortodoxia“ Nr. 4; articolele semnate de P. S. Teofil Herineanu, Prof. Tudor Popescu, Dr. Leon Pădureanu, Pr. Petre Rezuș și D. V. Sădeanu din „Ortodoxia“ Nr. 4; (vezi și articolul I. P. S. Nicolae, Mitropolitul Ardealului în „Ortodoxia“ Nr. 2-3).

11) Pentru Joi 16 Noembrie 1950: „*Biserica Ortodoxă și Mișcarea Ecumenică*“, „*Mișcarea Ecumenică și Biserica Ortodoxă Rusă*“ (vezi art. din „Ortodoxia“ Nr. 2-3 și art. D-lui D. V. Sădeanu din „Ortodoxia“ Nr. 4).

12) Pentru Joi 7 Decembrie 1950: „*Ce se desprinde din cuvântările de deschidere a cursurilor misionare pentru clerul ortodox?*“ (vezi „B. O. R.“ Nr. 1-2, 5-6 și 11-12) și „*Hirotoniri și înscăunări de vlădici*“ (I. P. S. Firmilian, P. S. Iosif și P. S. Teofil), („B. O. R.“ Nr. 3-4 și 11-12).

D. Cu privire la aprofundarea cunoștințelor teologice și combaterea rătăcirilor dela credință, se fixează următoarele teme (punctul e și g din art. 138 din Statutul de organizare a B. O. R.):

1) Pentru Joi 19 Ianuarie 1950: „*Probleme sociale în Vechiul Testament*“ (vezi art. Pr. Vl. Prelipceanu din „Studii Teologice“ Nr. 1-2).

2) Pentru Joi 23 Februarie 1950: „*Croștinismul*“

și bunurile materiale“ (vezi art. Pr. I. Coman din „Studii Teologice“ Nr. 3-4).

3) Pentru Joi 23 Martie 1950: „*Problema muncii în creștinism*“ (vezi art. N. Mladin din „Studii Teologice“ Nr. 3-4).

4) Pentru Joi 20 Aprilie 1950: „*Rezistența Bisericii Românești, față de prozelitismul catolic*“ (vezi art. Al. Ciurea din „Studii Teologice“ Nr. 3-4).

5) Pentru Joi 25 Mai 1950: „*Cheia interpretării istorice a Apocalipsei*“ (vezi art. Prof. N. Nicolaescu din „Studii Teologice“ Nr. 5-6).

6) Pentru Joi 22 Iunie 1950: „*Religie, superstiție, ocultism, spiritism, teosofie*“ (vezi art. Diacon Em. Vasilescu din „Studii Teologice“ Nr. 5-6; „*Legislația canonică a Bisericii Ortodoxe față de superstiții, magie, vrăjitorie și obscurantism*“ (vezi art. H. Cojocaru din „Studii Teologice“ Nr. 5-6 și „*Criteriile revelațiunii divine și combaterea falselor teofanii*“ (vezi art. Pr. P. Rezuș din „Studii Teologice“ Nr. 5-6).

7) Pentru Joi 27 Iulie 1950: „*Profeți și profeții false, după Vechiul Testament*“ (vezi art. Pr. Vl. Prelipceanu din „Studii Teologice“ Nr. 5-6).

8) Pentru Joi 24 August 1950: „*Creștinismul nu este învățătură secretă și magică*“ (vezi art. Prof. T. Popescu din „Studii Teologice“ Nr. 5-6) și „*Soroace desmintite*“ (vezi art. Pr. D. Stăniloae din „Studii Teologice“ Nr. 5-6).

9) Pentru Joi 21 Septembrie 1950: „*Misiunea moralizatoare a Bisericii*“ (vezi art. O. Bucevschi din „Studii Teologice“ Nr. 5-6) și „*Sfintele Taine*“ (vezi art. Prof. N. Chițescu din „Studii Teologice“ Nr. 7-8).

10) Pentru Joi 19 Octombrie 1950: „*Cler și popor în primele trei veacuri*“ (vezi art. Prof. T. Popescu din „Studii Teologice“ Nr. 9-10) și „*Creștinismul românesc a fost dela început ortodox*“ (vezi art. St. Lupșa din „Studii Teologice“ Nr. 9-10).

11) Pentru Joi 16 Noembrie 1950: „*Esența doctrinală a celor trei mari confesiuni creștine*“ (vezi

A V I Z

Se aduce la cunoștința celor interesați, că Administrația Patriarhală și Instituțiile anexe, au la Banca de Stat următoarele Conturi de virament:

«Administrația Patriarhală» cont Nr. 3525.

«Tipografia Institutului Biblic» cont Nr. 3679.

«Fondul de Credit și Ajutor al Clerului» cont Nr. 2746.

«Fondul de Asigurare» cont. Nr. 4583.

«Atelierele de Obiecte Bisericești» cont Nr. 3678.

Cei interesați sunt rugați să facă ori ce plăți cuvenite Administrației Patriarhale, sau Instituțiilor anexate, în conturile de mai sus la Banca de Stat, avizând cu scrisoare detaliată motivul pentru care s'a făcut plata.

Avansurile pentru comenzi la magazinul din str. 30 Decembrie Nr. 9, se vor trimite, ca și până în prezent, cu mandat poștal, direct pe adresa magazinului.

ADMINISTRAȚIA PATRIARHALĂ

D. V. SĂDEANU, <i>Deschiderea cursurilor de îndrumare la Arad, pentru a IV-a serie de preoți</i>	50— 57
D. V. SĂDEANU, <i>Deschiderea cursurilor de îndrumare la București</i>	58— 69
D. V. SĂDEANU, <i>Aniversarea unui an dela actul reîntregirii Bisericii românești din Ardeal</i>	70— 91
I. IUFU, <i>Știri din Bulgaria</i>	91— 96

2. PARTEA OFICIALĂ

<i>Deciziunea nr. 97</i>	97— 98
<i>Deciziunea nr. 98</i>	99—101
<i>Deciziunea nr. 107</i>	102—111

Manuscrisele, cărțile, comunicările oficiale ale Eparhiilor, revistele periodice, abonamentele și orice fel de corespondență se trimit pe adresa: **Institutul Biblic și de Misiune Ortodoxă, — Str. Antim 29, București V,** cu mențiunea: Pentru *Biserica Ortodoxă Română* — Buletinul Oficial al Patriarhiei Române.

C O S T U L R E V I S T E I

<u>In țară</u>	<u>In străinătate</u>
Pe un an 350 lei	Pe un an 1.500 lei
Contribuția Parohiei la cheltuielile Adm. Patriarhale . 400 „	Pe șase luni 750 „
Un număr 150 „	Un număr 400 „

In București, se poate cumpăra dela Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, Str. Principatele Unite, Nr. 60.
